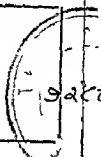

અંક ૨૧

પુસ્તક બીજી

સાંસ્કૃતિક વિદ્યાલય

અંક ૨૧

ONWARD

It is with feelings of sincere pride and gratification that we present our New year (second) first Number to our various subscribers, advertisers, writers, well wishers and to the general public.

The magazine is started in April last with a view to serve the cause of humanity in general and literature in particular. Full twelve months have since elapsed and 12 separate issues have regularly come out in spite of sweeping ravages both of plague and influenza.

Every month the journal has gained more and more in popularity and general support.

Saints, sages and prominent writers of note have helped us from the very beginning and feeling thankful for

સદા સ્નેહી અમે એના

૧૫૨

- નિખાનસ છે હૃય જેના સ । સ્નેહી અમે એના— ૮૬૦
- ખર કહેતા —ગ ખાતી ન બદલે સ્વપ્નમા પેતી
ભને હો વિપ્ર કે કોતી— સ । સ્નેહી
- ન મૂક વશતી માત વગા હૃયના વાજ
ભને હો રક કે ગત— સ । સ્નેહી
- પ્રીતીથી ખાચ ખનરાવે પ્રીતી ગાય ગમગવે
લુદાષ પેના ના નાવે— સદા સ્નેહી
- ચો નહિ કે અધમ રાજ ત્રાતિને ત્રાપાનિ પાતે
ઉપન શુપરોધમા ગાતે— સદા સ્નેહી
- ડિના મ રીત મ માગી લુપે તિત જગમન ગી
ભને હો રાગી કે ભાગી— સદા સ્નેહી
- અમત પામી અપદતા રે નહિ નેલુના તના
ભને હો અન રૂતાતા— સ । સ્નેહી
- સરલ બનો મિત્રમા રોમે ન રપટારે કદી પેમે
ન ગ કે જાજ ચી મોતે— સ । સ્નેહી
- વિનયભરી રેહની સાચા ન હોતે ભનના કાચા
રહે કેશવ રમે રામ્યા— સ । સ્નેહી

વિમલ વાતસલ્ય

લેખ — શ્રીયુત્તમ જગન્નાથ હરિનંદ પડયા બુનાગઢ.

સૂય નો પ્રતિનિધિ હોવાને કારણે અને અરવો
દય થાય છે તેના અતગતમા દુઃખી ઉપર
કેટલાએ ત્રાણીઓના અનનો શર થાય છે,
કેટલાએ સજ્જા ચક્રમા ભ્રમણ કરાવે નના
જન્મ પામે છે, કેટલાએ નની નની અધિ
નિત આપત્તિમા આવી પડે છે ને કેટલાએ
અણુધારી સપત્ સપાદન કરે છે કેટલાએ
વેદોમા સાહાય્યથી રોગમુક્ત થઈ મુખનો
લહારો લેવાને પાછા પ્રતિમા પડે છે અને
કેટલાએ આધિવ્યાધિને સરણ થઈ મહાશયે
ઉપાશિત કરેલ સમૃદ્ધિનો ઉપભોગ લેવા
અશક્ત અને છ કેટલાએ રોગી અબધીતા
શાશ્વત રિયોગ બની પીડા ભોગવે છે અને
કેટલાએ નના રોગી સબ સીઓ મેળવી ગઈ
ચાલે — આમ સર્વ વિનશિત દશા ભોગ
વવા ઇત્યા માયાના પ્રભાવથી મોહમયી
પ્રમા — મદિ । પીને જગત આપુ કેવુ
હો મત્ત બનેલુ છે — દુઃખી મનુષ્ય પડુ બ
વિસારે પા વાને અને પુનરપિ મુખના આ
ધન પ્રાપ્ત કરવાને પ્રયાસ કરી લા
છે — એ રિપયો દાણે દાણે દૃષ્ટિગોચર ચચાથી
તેના રિચારમાજ નીત થયેનો પરોપકાર
કરવામાજ અને ગામનારા ડો બેનંદ મ
ધ્યામાજી સમો એકવાર કાલ રોગીની સાગ
નારમાજી પૂજા થતે ફરતે ફરતો ટોમરિમથ
ની કુપળી આગળ આવી પહોંચે એટ

લામા તેના મહાવેળી, બળવાન, કદાવર
વોતા પગે ચા અને તેનો પેમારો
દુરથીજ આલળી તે પે તરડતો દોડતો પો
તાના ખેતરમાથી આવીને રામાગઉપર
હા તો હા તો ઉભો રહ્યા પાકતરને પાછા
પોતાની રોગમા આવેલા બેધને તેો નિશ્ચય
થયો કે જે મેળવના તેઓ ચિ તાણુ દતા
તે હ — તેમને મળ્યુ નથી તેથી તેલો નીચા
વળી સનામ કરીને નમ્રતાથી પૂછ્યુ —
'સારે શુ જાહેલ' આપને મારા દુનરા
નીજ જગત છે — કતરે મટા મહેનતે
અને યન રતા પરસેરાના ધોળા શીશથી
ન્દવાધ ગયેના લોગની વગામને મોહમાથી
કેમ જાણે ક્યારી નાખીને માર કુડી દધ
પુનરપિ વાતચ મેળવવાને મથતો હોયતેમ
ચરી ઘરી ડો ઉચી નીચી કરીને ધુધુર
શબ ક ના પોતાના અથો રોગીને ઉત્તર
દીધો કે — હા બાઈ — આ તમારા ગામ
મા દુ બનાદો પલ મને એક પલુ કુતરો
ખીજે કહાં મળતો નથી ને તેમના મારેજ
દુ તમારા મે જનારને માટ પાય પાડે
જેટલી દોગી રમ્મ આપવાને તેમા પુ
'સારે । આપ પહેલા આ આવા રતા
સારે ને એ વિદ્યા ખાત્રીથી કલુ ન દર્દ
કેમકે કુતરો મટા । એ મા । રામાનો દો
પલુ આગી દોગી રકમ મળશે એમ જ

પાને મને લાગે છે કે એ રા પા પા વિના
નહિ રહે આપ જરા યાનો તો હું એને
જાળને પૂડી આવું

દામતર જવાને તો ધણા અભિગમ થઈ ગયા
રનાં પશુ જવ મ અણુધારી રીને અનિશિત
મગ્યો ને એ તુરાની તેમન પૂરેપૂરી જ
હતી તેથી ખોગી થયા વિના ફૂંકા નથી એમ
તેમને લાગુ જાઓ એ આરને
એમ મહેવાની સાથેજ તે ખેડે તે ને
ઓગી વારમા એમ વરના એ ફૂંકા દેખાતા
પશુ હું ર અણુધારીના પા ને તેગને
પાઠો આ રો તેની પાછા પા ન એ
શુભાવાળા વાળથી બરેનો કાગો નાનો હું
તરો આવતો હતો તે તરો આ અગળ્યા
માજસને જોઈને લક્ષ્મણ નાગો પશુ તેને તે
છાપસાએ એક ધ્યારો રીને તરત જ ખાનો
રાખ્યો

“આને સાહેબ હવે આપજ પૂડી હુમો
ખેડુ તે મુ”

કેમ લાઈતી ત્હારો તરંગ મને આ
પીચા ? હું તેના બ નામા તને પા ન પા
આપમા ખુ ડી હું

આપને તેનું શું કામ છે ડા ગમે
નીચું એ રાખી ધીમે બુવાડે પાડી બોલ
ખાનરતે મોતરતે નાખુલી જલાવના નમ થઈ

એના બાપે આવેા સનાલ સાતગી કોધા
વેશમા તેને માલવાન મૂડ, ડાગરો પા
ડા રાએ આમા અગી જાળને તે ધા ચૂ ન થો
ત્હારે તેની ડી પવાન છે આપી ? એ
હતરો મ્હારે તો પાચ પા નુ કામ છે
પણી જાને ને એનું જોડું રોય તે કહે, હું

ખતરે જાળ્યુ કે આ નમરા મા વખત
જાશે તેથી તેમણે ત નજ પા ને ધીને
આવવાની નૈસારી મના મના મુડ —

મ્હાર ગત તું મે નમે જાળે આ
આ આપરે તે મ્હા મ ન જોયુ છે

‘હા નાદેખ જેની ટેકરી પડે તેને કે
આગળ દેટો ન પિયો ને ના ને એ ખ ?

રા તે નવ વાગે નિ આવડે મિ
સ્મિધ નમને નમા નાખા આ કુતરો મો
પડોઆથી મગ્યો

ધામ જેખાનો નમ થયા બાનુથી નાપ
હી રો નને જેમ ઉના હતા તેમ ન થિય
રવા ડો રો તો નીચુ ધાડીને હું પશુ
ડા વિચારમા ન પો દતો એનામા અ
રથી કો નીનો આ સાલ ન સ્મિધ ધર
તર મળતા તેને દેવા લા રો —

હે સાલનુ પંચ—ત્હારો કુતરો મ્હો
વેનો છે ને તે તારે લાકને આપી આવ
વાનો છે ?

પણ એનું એ શું કરે ?
તેની ત્હારે શું પચાત છે ? જાને મારી
નાખે આવું મને બીજું ધરા મગવાનું
છે—ત્હારે હવે ત્હાર મમે વગળાને દાડી
મા તને મોનાવે છે

ત્હામ જાપા ને દારો નરો વે રો ?
માએ પંચ નેતા ન મમે થઈ

હા
તેના નાખા આવ્યા ?
ના મ્હાર એને આજ રાતે જાળને
પડોઆથી આવવાનો છે

પંચ વિચારો દયામણે નેરે કરનો કરનો

જે કંઈ કામ કરવાનું હતું તે ફરી લઈને
ચરના પાછા લાગમાથી નીકળી પામેના
અમરસ્તાનમાં ગયો. આ એક પછે સતામને
પોતાના કુતરાને બાથમાં મારી નિરાશ થઈ
ચિંતા કરના વાગ્યો. કુતરા પોતાના ઉપરના
આ વહાનથી આખો મીનીને લપાઈ ગયો.
પણ પંચ બ્યારે બોનના મનને લારે ને
શીમેથી આખ બોનીને જાણે સાલમને દોષ
નેમ ઉચું માયું થયું.

આપો બનેને સતારાની ટોમી-આ
એકજ જગ્યા છે અહીં મળેને આનંદ મળે
નથી તુ જાણે છે ને મમી (મા) અહીં મા
મહારી પાસેજ ભોજના સુતેલી છે.

આમ બોનને બોલતે એણે વા. રજીને
દેતી માતાની કમર ઉપર દાઢ દેર થો. આ
જગ તો તે કંઈક ઘાટમાં હતી પણ તાન
સા ઉડા ખાડો પડી ગયો હતો અને આસ
પાસ વેના ચીંટલાઈ ગયા હતા.

ટોમી! હું એમ મારતો નહોતો કે મા
આખીને આખી અહીં સમાઈ ગઈ છે એના
આથી સારો અથ લાગ તો આજનામાં ગયો
છે ને જે અર્ધો લાગ હું ઓળખું એવો
હતો તે અહીં છે.

આ શબ્દો એના મહોમાથી ની ગતા હતા
પણ તે ગણાજ મ સ્વરે વચ્ચે વચ્ચે
સજા પણ તેની સાથે સલગાતા તના પણ
આમો હજી બીની થઈ ન હતી એ એક
સમજ થો હતો કે રોરે કઈ વગવાનું નથી
કુતરા તો એનું બોનનું બધ થયું કે પાછો
વળી આખ મીની ગયો હતો ફરી એને
શ કંઈ કે જાણી ઉપો. —

આખા જગતમાં ટોમી! બધાએના-
કુતરાઓના પણ મે લાગ છે તેમના એક
ઉપ જાણે અને બીજે નીચે જાય છે - તુ
જાણે છે ત્યારે પણ તેમજ છે ટો-જો આ
ત્યારી પુઠી હાનેડે ને (તેની શુ જાનાળી
પુઠી પમીને નરમાશથી પખાળના પખા-
ળતા તે બોલો) તે એક લાગ અને બીજે
જે જાલ જેઈ સમુ નથી તે-તેને અમે લોક
આત્મા કહીએ છીએ.

ટોમીએ એનું નાણુક નાક નાક વેળા
પંડના માથાના કુચના ગિથેના વાળમાં ગોસી
ગધુ ને પાછો તે તો ઉઘી ગયો એનામાં
જાણી પંચને બોનતો સાલળી જાણી ઉપો.

આજ તો ટોમી- (આસપાસ કોઈ સા
લગતુ તો નથી એમ જોના મારે દૃષ્ટિ ચારે
પાસ રેગતો ગ્યતો તે ધીમેથી બોલો)
તુ જાણે કે તને કંઈક થવાનું છે કે તેટલા
માટેજે હું તને તે કહેવાને અહીં આ યો છું.

ટોમી મિચારો પુઠી તનારીને જાણે આ-
તુરના શાનતો હોય તેમ ઉચે જોના લાગો
તને હું આ તો થયો પણ તે હાલ માને
મે વચન આપ્યું છે બાપા ને કહે
તે હરીજ તેથી મહારે તો આજમતે પણ
તને આપી વેળા પડશે.

આમ વાનુ, રતેડ તે મને જાણુ અના-
એક કના સ્ત્રી શા ત બેમી ગ્યા આ મરે
પેતાના મનમાં મ જાણે એક મ ને
નિગથ કો હોય તેમ હતાથી પંચ ઉપો
કુતરા તેની પાછળ રા થો અને ઘર બાગમાં
આરી પહોચના પંડે તેના ગળાના પા
સામળ નાળી તેને તાંધી ગયા.

પછીવી પેં પાઠે વરની બહાર નીચ્છો
અને ખેતરોમાં થઈને સામેની ટંકરી ઉપર
ચ ના લાગ્યો કનાઈ થયો ત્યારે દાકર
બેનેટના બગનાપાસે આવી પહોંચે અને
નીચેથી ઉપર સુધી નિહાળીને તેની માસુ
ટગર ટગર જોયા લાગ્યો 'નુર વેનાઉપર
રમખેરગી ફૂંટીથી તેનો આગનો ભાગ છના'
જ્યો હતો બહાર આગમાં નરમ આદી
તળી-આનાળી મહોગી મહોગી આરામપુરલીઓ
રાખેલી હતી ને તેમાંથી એ ઉપર મહોગી
એ કાળા મિનાગી રમખતા લામા વાળેરાગી
સુતી હતી તેો પેં રમા રા થયો એ વે
તે મ્યાંકે કરીને ૧૧૧ ને પાડી નુખ
ગઈ પછી એણે ૧૮ વગાડ્યો એને વ
માથી એક ૧૧૧ આવી તેને એણે
કરુ કે મહારે પેના ૧૧૧ યો ૧ ઉપર
એસીને પ્રવા નીકળેલ તેમને મળવું છે

૧—પાછનના લાગમા તે બેઠા છે—
એવો જવાબ મળતા તે એની તર જતો
હતો એટલામાં પોતાને કાઈ મળવા આ યુ
દ્ધ એમ સમજી કાઢે તેને તેની ત ૬
આવતા રહ્યા તેમણે ૫ ને જોતાજ પૂ
છયુ કે—'કુતરો લા યો'

ના -

કેમ?

આનો ઉત્તર પેંટથી જ આવી ચડ્યો
નહિ. તેના ગળામાં હુટકા ળાતા હોય તેવો
દ્રમ થવા લાગ્યો પોતાના મનની વાત છે
ક્યાંથી તે મજુર ન થાય અને મરકરીમા
પણુ તે ગણી કાઢે એવી બનીકથી તેની
બલ ઉપડતી ન હતી

ગતે પુલકાવિશ ખરા કે નહિ ?—જરા
નીકાઈને દાખતરે પૂછયુ

એ સાહેબ તમારે તે જોઈતોજ હશે
તો હુ લાગીજા મહે મહારા બાપાએ અને
તુ છે કે મહાર તેને લઈ જઈ પ રો પથ
સહેમ! તમે ૭ પૈસા મહારા બાપને આ
પવા માનોજ તે માટે મહારા ગમીના ૫
સામા હુજ આપીને તમારું ૧૫ મૂં તો કેમ
હુ આગમુ નવી અને તમે ગંગાને જો મહારી
પાસેથી ન પો તો તમે ૭ કહો તે કરી
આપવા તૈયાર છુ

કાંતરે આ સાબળી નિશ્ચિત થયા—
આવી નાગલી—આના નાના પાગમનામાં
હજે એમ તેઓ ધારતા ન હતા

પણુ લાઈ હારે કાંઈ માણસુ કામ
નથી હાજે તો કાંતરો જોઈએ છીએ અને
આ આમમાં ખીલ મઈ પામેથી મને તે મળી
શકે તેમ નથી તેથીજ મહારે તેના મૂં રતા
જમણા પ્રમણ પૈસા ત્યાગ બાપો આપવા
પડેછે તુ મ મહેને એની એવી વિમન ગ
પાય ખરી?

જુઓની સાહેબ —રિવાજ કરતે રતે
પેંટ જવાબ દીરા — એ તો ૭૫૫ માટે
તમે ચાલતા હો તે મના પ્રમાણમાં તેની
કિમત થાય મહારા બાપો તો એ કાગી
નોએ નથી અને મેં તો સાહેબ આપી હુ
નિશ્ચ મતા એ વારે કિમતી છે

કાંતરે આ સાબળી પચરી માયા સુધી
તો નિદ્રાગતા ચક્રિત પેસ ઉભા રવા
પર પણુ હવે તો ૧૧૧ વિમનથી તેમના
સામે જોઈ રહ્યા

“આ તો ભુદી વાત નીકળી” — જતરે કહ્યું, ‘હું જાણી છે કે હું વાતમાં છું? મ્હારા એ કુતરા પ્રયોગ માટે જોઈએ જીએ

જાને માટે સાહેબ? — અપુસમજમાં પડે અશ્વ કુર્ચો’

“એને-મ્હારે તો-એની ઉપર દવાઓ-

“સાહેબ મને જોએ મોખુ કહો કે નમે એને શુ રંગો” — અધવચ પેદ અંગીગાધથી બોલી ઉઘે

“હું તને સમજાવવા માગુ છું પણ હું બાળક છે તેથી તને તેની મગાઈ સમજ નહિ પડે જો મ્હારે તેનો ઉપયોગ આખી મનુષ્ય જાતના લક્ષાને માટે કરવો છે

“સાહેબ એ શુ?” — વળી પડે પૂછ્યું

‘જો-માણસો સ્ત્રીએ છોકા અને છોકરીઓ-ગમે તે માફ થાય તેના ઉપર અમુક સ્ત્રી કેવી લાગુ પડે તે પ્રથમ આ કુતરાથી જાણી લેવાય તો તથા જણનો જીવ બચે

પેટે આ સાલળી ઝાક કપાડુ

ભારે શુ સાહેબ, તમે એને મારી નાખશો?

‘ના લાઈ ના-એ મ તો એની મેં જ કદાચ પાડવાથી મરી જાય’

પેટ જરા પાછો દહ્યો અને એનો અનાજ બેસી યો હોય એમ મુકડનીથી બોલે ‘યો’ —

ભારે શુ એ કવતો હોય ભારેજ તમે બંધુ કરી લેજો?

“હારતો એ તો એમજ થાય

આટલા નાના ડોંગને આની વાત વધારે કષ્ટ રીતે સમજાવવી તે કાકતરને કહિત લા’

મનુ હવે પણ પેટેજ વિશેષ ખુનાસો એટલામાં કરી દીધો

એની અદર હું થાયછે તે તમે નેરો ખડ? એટલા નાટેજ તમારે એનો ખપ છે?

ફામત વિચારમાં પડ્યા આ વાત મુદ્દે તો ખરી હતી પણ તેની દા કહેતાં જઈક નિઃસ્વપ્નાનો વહેમ આવવાથી તે અચળ ગયા પણ એ સિવાય બીજો કંઈ ઉપયોગ કે રાનો હતો નહિ-તેથી આખરે એમણે સાનેલાયુ “હા કહી દીધું તે સાંભળી વળી પેટ એ કગના પામે આ યો અને કહેવા માગ્યો કે - એને બે મ્હારાથી તે કામ નિર્ણય થયો?

‘ના-રે-ના-મ્હાર- તો કુતરા ઉપરજ અજમાયશ કરવાની છે-જ હવે-મને ખોળી ન મર-મ્હારે ધણુ કામ છે

પંડ બિચારો માધુ ખલા ઉપર નાખીને નિરાશ થઈને આ યો

એવામાં કાકતરે તેને બૂમ પાડી બોલાયો અને કહ્યું કે જો હું એને લપ્પને બરાબર-તવ વાગે આવીશ તો હું ત્હારી મહેનત બંધ તને પાચ શિત્તિ મળીજ પણ આખીજ

પંડ તો ચારનોએ અંગાધ ગયો હતો તેથી આ સાલળી તેને વધારે ચુરસો અ યો તેથી તિરસ્કાર વાનતો- પૂજો મૂકો તમારા એ પૈસામાં -એમ બે હતો લાચી આગો ગયો

કાકતરને કાંને આ શબ્દો પતાજ તે સ્તંભ મની ગયા

(અપૂર્ણ)

માનવેચ્છા અને વિધિવિરુદ્ધતા

લેખ — શ્રી ડી. રા. કર ધીરજલાલ પ. જા. — C.M. ના

વસ તતિયમ—

દુખી સુખી પામદહી જનને રે તુ
ધાર્યાયમી વગિ મિલિન નજી કરે રૂ
આશા અનેરી ઉગી ઉમા રહે છે
નિશ્વાસ દીવ મેં તે પર્જો બેઠ રે છે

+ * * *

ગયાતટે યુગન આની Cલા રહ્યા આ
નણે દિશે મસીત મ રહુનદ આઆ
સામે મને પુરણ હા! પણૂ તૂન ક!
સામિત્રિગ નયા ના અહિ સારનાગ!
અધે ભુઓ પતિતણે મેં વામહમ્મત
હયો રે પર્જોથી દમિપુના તત
તેનેય હ મેંતા હ મોમિ સૂરે
આપ ત્વરિત પાનિ ઠેર સ્વર્ગે સમે
મોતી ઉગી પતિમુખે દુ મિલોઈ રેતા
આનિગમેથો હ નો પરિતાપ જાતા
આહા! ખુ! મુલગ આહરિઆગીભૂમિ
સ તમનો સકન ગોકજ દે બેં નાપી

હા હા પ્રિયે! ધન આ તવ સલ તો છે
તેથી આ ને રુ તો મુ ને ગમે છે
સુધાસ્તપૂપ નિર્દિન ગૃહેથી આવી
સાપ અપૂલક ઉપા દુ રહુ પુજ આહા
કોનાહતો જગતના પ ના ન શો
સા ના પ સાનિનુ સદૈવ અહીં અવત
આત્મોત્તરિપથ સધાય અહીં પુરીતે
જેથી નુમાય નજી હુમિ પામજી તેને
યો પિ-મહાનિ તપ જગજ તેથી રીયા
જ્ઞાના દશે નિર તરયમ આવના આ
નતો પમે નિરજનરયમમ્મ તે રે
નરતીપ્રમો નુખન સજ હાં શુ આવે?

હરિગીત—શુભાગ્ય જોતી, દુષ્ટ એ ચાતા થયા હા। શુભનો।
જલ ન હુ શુભન મનુજ નહીં નો પી અહો!
જેને અરે। નિજ જિવનમાં નહીં અનુભવીં તે ન એ
જાતા વદે છે, અથ વન! મમ જેજ અમલ એ

શિખરિણી—હશે એનો જેને, સ્વઅનુભવ તે તો થો શરૂ,
પગ્તુ એ જગો, અનુભવવિનાનો થય કથે?
લેતે દો ના ના દો, પગુ ન વિના તે મમ ધરે?
થયો તિલુ જાતા, નિર્ધો ન દરે પ્રેમજલે!
ચૂંબતી વેળાએ પ્રણયો દ્વિદરા દૂર ઉઘી, તે
પુન પ્રેમા થાના મનિષૂ ની માફક ધસે
જણાવે જોનાતે નુખદ મુદિ દરય વર આ,
પગો માગી આવી નિ મગની રે જિવનમાં

અન્દાદાન્તા—મારે લેનુ મુખ અનુભવી આધુ જે ના મગે તે
દેગે જાસા મુખ ના વા ડમ્હીજો હો તે
માધુ! લેજે દો રોજુ એ, સુખનો સ્વાદ પ્રેમે!
આવે, નાવે, રસમય પગો, જિન્દગી મધ્ય દેર!
જે આપી તન ઉ સહે, પ્રેમની એ પ્રતિમા!
જે આપી, તન ઉર મહે રતેદની એ સાર્તા!
મીઠી, મીઠી, અનુપમ અમી અંગે પ્રેમા મહા કે,
આપતા તુ દદનકદયે સાનિ એ અર્ધી દેગે

શિખરિણી—હશે એનુ કા શ મિત્રન પ્રણવી રોજી શરૂ
વળી તોગી કા શ મિત્રન પ્રણવી પ્રેમજલ રહે
સકે સત્તા મ ના પ્રણવી હો રો રોજીજ નખી,
મહે ગકતા એ વધુ જૂઠી ઉ મિત્રન થયા

અન્દાદાન્તા—તો-તો તો પ્રણયો હૃદયી પ્રેમ જુદી ના,
તો-ના તો વધુ ધર મને, પ્રેમનો પ્રેમ તો હા!
જે વરે તો, જરૂં ગણ્યો પ્રેમી ના સ્વાર્થ એ તો
પ્રેમી ના કા નિ નિદે, પમ લાગી પ્રીતિનો
પ્રેમી એ પ્રણવી જનના ૧૬-સાર્થ એ
પ્રેમી એ પ્રણય નના, વૂટજ પી પોંછને
પ્રેમનો તે મિત્રન પ્રણવી, આપી આત્મા દિગે છે,

પ્રેમીનું તો જિવન મધ્યમ પ્રેમી માટે હરે છે
 પ્રેમીનાં હૃદય વચન તો પ્રેમીને મિષ્ટ લાગે,
 સૂધા જેવા મનુષ્યો વળી સામાન્ય રે સદાયે
 પ્રેમીનો તો કિંતવ જીવે પ્રેમી કે વાક્ય-મુને
 પ્રેમીનું તો આગુ સવળ પ્રેમી માને અહોરોડા
 પ્રેમી માટે પ્રણય જન ના જિ ગા જાની માને
 પ્રેમી માટે સ્વરશિલ્પને પ્રેમી ધાડ સહન
 પ્રેમી માટે પ્રણયી નિહ કેવું મનુષ્ય પ્રેમી
 ને હૃદય તો રૂપરસથી નહીં કેવું અને છે
 ભાવો આવા હવે ઉપજે વા મહે અન્ય ભાવે
 આપી દીધું હવે હૃદયે બોલી બોલો મુલાકાત

સમાગો વૃક્ષ લગતી નવલ પર્ણ જેવા મુદ્દે છે
 આપતામા હવે વહનિ હારી હા બહુવે છે
અનુબંધ— તમે ધારો નથી તત્તુ લાવવ્ય મુજ તો મહા
 લય થ ઉપમા ને શરમાવો અને નમ્ર
 ના ના બહારી ધરો મુને રત્ન તત્તુ સમુધ
 ભાગ્યવત ના ભારે સમ અસલ એ નહિ
 લને હોના વખાણો એ મોટાઇ છે વખતપૂરી
 પોતાનું સર તાળને વડાઇ લધુની રે
 જુઓ આમસમા જાનુ સ્વતેજથી પ્રમશીને
 નિમિર નહ કરે રિશ્વે છેવે ગરિષ્ઠ ના અને
 દે મિષ્ટભાષી ભગાત્રી હમની મની તુ
 શુવાન સુખી સુખીને મિતહાસ્ય વળી ક્યુ

મ ૧૬૩ તા— રે! રે! આતુ મિતન પનમા બાતુ! છે છ વાત
 રે! મનન મધુર સુખનુ પીતિ સે ? જવાન
 રે! આવાનો કુદરત નમી હૃદ કરતી હૃદયે
 નતો આવા મધુર સુખનો નાશ ચારે શુ મેળે ?
અનુબંધ— અહો! ના બાન એનું તો મસ્ત પ્રણયીને શિ
 હશે જાના કદાચિ તો ના હિર કિન્તુ એ નહ
 જુઓ જુઓ સપત્નીને નિજ કરાશુભિવડે
 ફી! પાછો ફરીને તો કંઈ જતવાવતો વહે —

૧૦૧૧ જાતનાં બળ

અનુસધાન ૫૪ ૪૭ થી

આત મિત્રક કામસી, જામનગર-કાઠિયાવાડ

અગરને નખરે કુનમલ છે પ્રાણી મા
ત્રમા અને તેમા પણ મનુષ્યોમા કુનનુ બન
ધણે અરો ઉપયોગી છે ઉત્તમ કુનમા ઉ
ત્પન્ન થનાર મનુષ્યને કુનને ને યજ્ઞતા હોય
તેના કાર્યમા અદ્યત્ત થતો જોઈ જો કોઈ નિ
ચક્ષણ મનુષ્ય નેને કહે કે અરે! ત્રા કુનનો
માણસ છે એ નિચાર તો કર' તુને આવા
દુષ્કર્મમા અદ્યત્ત કરી વટતી નથી એ
સાલગી તે માણસ ધણેભાગે અકાચ માથી
પાછો ફરે ન જારવાતસ્ય સ્વલ્પગ્ન
કુસમ્પ્રસૂતે ન ચ પાણિપદમ્ ॥ યથા યદા મુચતિ
વાક્યવાણ તદા તદા જાતિકુલપ્રમાણમ્ ॥ એ
નીતિવામ્ય મનુષ્યના કુનનનની પરીક્ષામાટે
ઉત્તમ માર્ગ બનાવે છે એ નામ્યનો ભારાય
આવો છે કે અકુલીન માણસમા શરીરમા
તેના અકુલીનપણાને જાહેર કરનાર કપાનમા
શંકિય હોય નથી તેમજ ઉત્તમ કુનમા જ
એના માણસના હાથમા તેના કુનીનપણાને
જાહેર કરનાર કમલ હોય નથી એટલે ના
રીર તો પ્રભેભાગે મનુષ્યમાત્રના સમાનજ
હોય કે તેથી તે ઉપગ્રથી કુનીનઅકુની
પણાની પરીક્ષા થઈ જતી નથી પણ મ
નુષ્ય ન્યારે ન્યારે વાક્યરૂપ બાણને ઝોડે
(બોલે છે) સારે ત્યારે તેના કુનીનપણાની તથા
અકુનીનપણાની પરીક્ષા થઈ જકે છે કુન
બનની સપત્તિવાળો માણસ જે જે લોકો
સાથે સાક્ષાત્ સબધથી કે પરપરા સબધથી
જોજાએનો હોય છે તે તે નોકો ઉપર પોતાના
નીતિમય સદાચારની છાપ પાડે છે એટલે
સબધમા આવેલા લોકોને પણ સદ્ગત્તન
દ્વારા કુનબનને મેળવનામાટે ફરજ પાડે છે

આ સ્થળે આ વાત જાણીને એક સ
મનાય સબધથી સયોગ સબધથી કે કોઈ
મે ન સેવક નગેરે મળધવી જે જે પ્રાણી
કે જનાણી પામે જો એના હોય છે તેઓમા
ટહેરાય છે કે દુષ્ટપાત્રના સગથી સારો
પાત્ર પણ દુષ્ટ થઈ જાય છે જે ઉ
પરથી કાળાની જોડે મોળાને નાખો
હોય તો વા ૧ આવે પણ માન આવે
એ કહેનત આવે છે તે વિષયના દાખનાઓ
પણ જોટલા જોઈએ તેટલા મળી શકે તેમ છે
તોપણ એક દાખનો આવો પણ મળે છે કે
દમેશને મારે દુષ્ટના સમર્ગમા રહેના છતા
પણ પોતામા દુષ્ટપણાને નહિ આનવા દેવા
ઉપરાત દુષ્ટના સમર્ગથી બીજા નાણીને થ
એના મરણાત કટમાથી બચાવી ને જેમકે
સખતા મસ્તમા રહેનાર મણિ કે જે સર્પના
ઉપરિપને પણ નષ્ટ કરી પ્રાણીને બચાવે છે
એ દાખનો મિત્તીઉપરથી મિદ્ધ છે શિ
તોપરેમા ન્યુ છે કે કુલીન સદ્ગતિના
સ્વાણ ન વિનશ્યતિ ॥ ઉત્તમ કુનમા જ મેના
લોકોમાથે મિનતા કરનાર માણસ દુષ્ટ
થતો નથી મનુસ્મૃતિમા કહ્યું છે કે ગતિએ
કુનીન પુરુષો મત્રિપ આપતુ એ પ્રમાણે
કુનન ઘણ ઉપયોગી અને અભિયોને ફર
કરનાર છે

ઓગળીશમે ૧ મરે જાતિયન ને મનુષ્ય
વગેરે પ્રાણિય મા તથા વનસ્પતિયગેરે અ
પ્રાણી વર્ગમા બિનમિ ૧ જે જાતિઓ છે
સબધી અસર સરખાર કે સ્વભાવ તેતે પ
દાર્થોમા રહીને પાત્રને પેતાના સ્વાભાવિક
કાર્ય કરનામા જે કુરતી સામર્થ્ય આપે છે,

તે જાનિતર કરેવાય. જનિ અને નહા ની
 છે મનુ મોની, દોની પમુભોની રહેની
 જનિવનગ એ અરે ત્યાં મદાનનિ છે અને
 મનુભોર રિમા લાનુવમેરે ? તનિ છે તે
 આનર (રોગની) તનિ છે મનુ મોનામાં
 જનિવનન નપાનન અવર મગા. છે
 તનિવનન માનુસ પોતાના અનાદિ રિ
 ધમ કમ માં જુરન રહે ? તને વન મો
 માનુસ એવે ? તે પોતાની જાનિનુ જનિ
 માન ન રોય તે માનુન ન નમો પો
 તાના ધર્મકર્મથી મદ મ ત્યજ કરે
 તમને જનિવનનુ અભિમાન જનિવનના
 અભિમાનગરના ધમ મદ લેકોના સનન
 સસા માઆવનાથી એવુ થનાં થનાં છેવટ
 નટ થઈ ત્ય છે તેથી તેના જનિસકર ના
 કોના સકર્મમા રહેન હિં જનિવનના
 માનુસ જમે તેની મુકેનીમાં આપી પ મો
 દોષ તોતજ પોતાના તનિ તરો ન હો તો
 તેવાથી પોતાના ધમ થી બદ યનો નથી
 અને તેથી તે તન મો મા ક પાસોન પાન
 થાય છે ન તોમા પાન તે તે પ મોની
 ઉત્તમના તથા અમમનાના જાનમારે મોકો
 જુલેછે આ પાર રવી જનનો ના

તન વિના જાન ન રે જ્ઞાદિ કરેતો
 જનિવનના સજ ધને લકને ન છે ધલે ન
 સો તે તે ન મોની તનિના પરીમા ધર્મ
 ત્ય છે જે પાત્ય ખરીતે શુદ્ધ જનિનો
 મોય તો તે શુદ્ધ રહેતો નથી પાર ન
 લાભાસગો દોષ તો તે પરીણાતીલુ ધનો
 નથી પાપશાબનમાલો તનિનુ નિ પલુ
 ઈ છુ નકારુ ન હ ધ તન પટવવોરે

જનિ છે આગ તરોરે જનિ ન કરેવાય
 પલુ અખટોપાપિ દેવાય છે તમા જનિનો
 આગ તુલ્ય સ ર અનવ ધા સ્વપદાનિ
 આગ અનવ ધ એ ન પાયા તનિનો અ
 કાવ કરનારા છે પાપિ તાપાથ પનો
 વિરતીનુ તથા અભીર નાચાથી અગી તે
 કનિવન રેતો નથી

નીચમે નમરે જુનુધ આવે છે શુવ
 શ આ માનુસ શુ જાન છે એવા ના ધર્મ
 સારા મુજરાગો છે એવો અધ મરસોભના
 ચાવતો દોરાથી સદુશુનો વાચક પાપ યજ
 સકે છે જુનુધતરાગો મા જુમ પદુ રીને અવ
 હાલે નસ સાધાર થાય છે તથા સપનિ
 પાવ પલુ થાય છે એ રિ કરે છે જે
 જુરમા શુનુધ રોય તો તે મોનાની મેજેજ
 નદરમા આવે છે એવે શુજીવનાને મો
 તાના જુને નદર કરવામાં માર રવો
 પ મો નથી તેમ કરતરીમાં દેતો મુમધ
 મોનાની મેજેજ નદરમા આવે છે પલુ કમુગીને
 પોતાના મુમધને નદર કરવામાં કમો યત
 કરવો પ તે નથી ? માનુસ શુનુધવાશ
 ન તાય તે માનુસ શુજીવનાગો માનુસને
 એગમી શકતો નથી તથા ? માનુસ પોને
 જુનુધવાશ દોષ તેને મીતે કાઇ જુન
 બદવાગો માનુસ મો તે નખને તેને તે
 ઉપર રલે નસમે મત્તર-એખા. આરી
 જયજ તેથી એ નીમો એ મી વના જુનુ
 જનુ પારણુ પ તુ નથી તેથી કાઇ એવો
 માનુસ મળી આવે કે ? મોતે જુનુધવાગો
 દોષ આગ જુનુધાન માનુસઉપર પ્રેમ રાખતો
 દોષ તો એ બીજના શુભોનો એકમીગને

લાભ થાય પણ તેવો માણસ સદ્ભાગ્યેજ
મળી શકે છે ઉપ ના અભિપ્રાયનાજો મનો
આવે છે — “ નાનુળી ગુણિન વેલ્લિ ગુણી
ગુણિયુ મલ્લસરી । ગુણા ચ ગુણરાગી ચ વિરલ
સરલે નન જેમ વિદ્યામન નીધી દરી
શમતુ નથી ભાધ્યોના ભાગમા વેચણીના
વિષયરૂપ થતુ નથી તેમજ આ પ્રાપ્ત
પણ નીધી લુગી શમતુ નથી નેન વેચી
શકાતુ પણ નથી ગુણમનનાજો મનુ ન જ્યા
જ્યા જાય છે સ્ત્રી સત્તમનુ પાન થાય છે
અને દુ ખનુ નિવારણુ કરી કુખને પામે છે
પૂન કાનમા નો મહાત્માએ ઉત્તમ ગુણ
અનવાળા જોના કે વર્મશાળુ યુધિરિર અણુ ન
ભીષ્મ રામચન્દ્ર પ્રહાદય શર તારેય
બનિરાજ શિમિરાજ, રતિરેવરાજ માધાતા
રાજા વીરનિકમગજ ભોજરાજ અને દુમાર
ચાળરાજઅગેરે થઈ ગયા છે તેઓનુ શારીર
બળ ધનમન અને પરાક્રમનન માનને વરા
થઈ ગયેન છે પણ ગુણમન આજના
સમયમા પણ તેડુને તેડુ ગમત રહેતુ છે
તેથી ગુણમન સપાદન કરનામાટે વિચારા
પુરોએ યતન રેવો જોઇએ જેઓએ પા
નાશિષ્ટવયગેરે માધારણુ શુદ્ધિનુ સપા
કરેનુ હોય તેઓ પપુ પોતાના કુબમા
નો જાનિનગેરેમા આગી પ્રજ્ઞાતિ નો
અ માનને પ્રાપ્ત થાય છે તારે જેઓએ બ
સાધારણ પ્રમા થી ગુણમનુ સપા ન રેતુ
હોય તેઓ ધણ દેશમા અને બહા નોકામા
પ્રખ્યાતિને તથા સ માનને પ્રાપ્ત થાય છે એમા
કેશુ આશ્ચર્ય નથી જેઓએ દીવ કાનપર્વત
પોતાના શરીરાદિકની ના નરેના રાખ્યા

વગર અનેક ક ટોને વેરીને ઘણી મુશ્કેલીઓને
સરીને ગપાર દુ ખોને ખમીને અને અન ત
આક્રષણોના પણ અનુભવ કરીને ખનુકમે
સદ્ગુણોનુ સપાદન રેતુ હોય છે તેઓએ
આ જગતના પ્રાણિનગ માટે રેતો ઉપકાર
રેલો છે તેનુ પ્રમાણુ પ્રાપ્ત રીતિથી થઈ
શકે તેમ નથી આપણે તમેશા તેવા ગુણી
જનોતરફ પૂજ્યસુદ્ધિ માનવશ્તિ અને તેઓના
પ્રણેતુ અમરણુ કરી પોતામા તેના ગુણોનુ
સપાદન કરનાની સદ્ગતિ હમેશા રાખવી એ
આપણી ફરજ છે ન્યાયશાસ્ત્રવાળા વિદ્વાનો
ગુણો ગુણીને ઠોડી ઘણુમાત્ર પણ રહી શકતા
નથી એમ માને છે અને તે મતને અનેક
યુક્તિપયુક્તિઓથી સિદ્ધ પણ કરી બતાવે છે
તથાપિ આ પ્રત્તવિષય ગુણીજનોના ગુણો
તેઓના સરીરાના અભાવમા પણ રહી
મીઞ નોકોને બપો હિતાનદ ગુણસ પાદનનો
માર્ગ બતાવનામા હાજરી આપ્યા કરે છે એ
વાતને સિદ્ધ રે છે તેથી પાપશાસ્ત્રકારોના
મતો શિથિન પ્રી છે

એ નીતિને નબરે ગાય નય છે અસાતન
અર અથવા દિ મત એઓ બનના પાપો
છે આ ગાય બત કેટલાએક પ્રાણિઓમા
હમેશા અને રાસાનારિષ્ હોય છે અને કેટલા
એ પ્રાણિઓમા બીજની મહાવતાથી કે
પ્રા તેના અમયમાજ ઉત્પન્ન થાય છે તેના
ઉપયોગ કેટલાએ મનુ થો નિવેચીજ એટલે
દેશ ન અને પાનનો સપૂર્ણ વિનાર કરીને
રે છે નો પ્રમાણુ મનુ થો નિવેચર
પણ આ મનો ઉપયોગ કરી પાડે છે તે
અયોગ્ય છે ગાય બતની સાથે જો દામાગુણુ

અણુનાં સજબમા ધાર દેવનય ત્રિવલ
તાવાળુ થઈ ગયું સારે તે સીકુંણના રૂપ
ધામમા પધારી જનાપત્રી તેના જનાનાનગરને
અનાથ ગેના થઈ નાથી પોતાને ગેર તેડી
જતા હતા તે વખત ઓખામ નના કે
ટલાએક તુ દાઓએ સામે આરી તેને
એક સાધારણ માણસની માફક પગસન ગો
હતો એ વાત બાજનતના રથમ રક ધમા
અણુને રાતે પોતાના થઈ બધું કુધિ
ઠિપામે નહેર કરી જ એવા મી ન પહુ
અનેક દાખનાઓ છ આ દેવનયને છે નો
ખર દેવાતુ ના પા મેટનુ છે કે મીઅ
સવળા બમોતો ઉપયોગ પાથી ઠાઠ તેરા
સયોગોથી અબીષ્ટ મનની પ્રાપ્તિ ન થયી અને
તેને બ ને અસ્તિત્વની પ્રાપ્તિ થયી એની
આખતો સભર દખાતા હોય જતા નમ
મેતુ નમગ ર કે ગેથી ચર આગતથી
કેકે જુદુજ પિપ્પામ આવેછે આ બનની
અગમ બીજુ શુ માનતુ નથી અને તેનુ
પરિણામ આ રાપત્રી ર બમ પ છે કે આ
આ રા પ થતુ આ નમલઆગમ નાણી
માન ઇની પુત્રી માફક પ નરા છે તે જેમ

નચાવેડે નેમ તેએને નાચુ પાછે મુખદુ ખનુ
સપનિરિપસિતુ અને જયપરાજયનુ કે જ
નિનમરણનુ ચક નમનમાણેજ ક્યા કરેછે
તે ચક એક તથુમા અનગામાથી મવજુ કયા
નાળી નયછે અને બી ન મળમા મનગામાથી
અનજુ દરમ પાપુ મો છે આ રિપમા એગે
વમન આગમ ઇની શુદ્ધિ ઠાઠની તદ્દા
યતા ગાળો નપચ ઠાઠની ખપપ
ગાળો ઉદામ મિનદન ની થક તેમ નથી
એ પ્રમાણે છતા પાપુ આ વાત સમ ત્વાની
છે પણ તે ઉપરજ સવ કર્તવ્યનો જોખમ
સમજાનો નથી પરજુ જે જે મમધમા જે જે
ગમા ૭ ૭ મધે મા અને છે જે નાપીતા
નબધમા વિચલાપુ પુરોતી, અનુભવી લો
કાની દાબરજુદિવાળા નોકાની સલનના
લોકાની અને દિતેમજુ નોકાની ગરી એક
સનાદ થાય તેની સાથે વાતિના પ્રમાણમા
પોતાની જુદિથી પાપુ યોગ્યવિચાર મેગરી
બી ન બગોમાથી ૭ ૭ બગોતો ઉપયોગ
કરવો ઉપનિવ થાય તે તે બગોતો ઉપયોગ
રામા ૭ ૭ પાળ ઉસાદ છો વો નરિ

— સહયોગી શ્રેહાણા હિતેન્નુ —

જણાવે છે — અકુરા સચિત દીગેલસરી અક પુરતક હેતુ
અ મારમે નમનગર ખાતેથી આ ર એ વપ થરા ગમ થતા આ
માસિકના સચિત અકમા દીવાળી પ્રમો જે ૭ મળ્યા આપરાગ આવ્યા
છે તે નુદર અને આ રક ઠ તેમ ર તેમા આવેલા જા મો અને લેખા પેલા
સચવા થો ર જ આ માસિ તેના વિ ન અને ઉસાદી તત્રી મી
રકરવાન મપિશ ર ગોવિદજ વલ્લભીએ પોતે એક ગે કુએ અને
રામિલમેમી ગેઈમાન એક નેની હ મુદતમા નહેર ન નમા દાનથી
વચાય તેનુ ગમિક મોનક અને મુમસિદ્ધ મનારી હ નાલી સાદિયની મેરા
બ ની છે અમે આ માસિ તેના તત્રીદાર તેમના અને સવના
નની ન ન મા રિગે મેરા કરક બાબતાળી અને તેમ છ ગીએ છીએ

ભાગીરથી

(નસ તતિ નજ)

જેના તરંગખવેને પગુરે તરેડે
જ્યા સ્નાનથી નમ્મ પાન નીનરેડે
પામી સુનીન્દ્ર સુર મિતર સિદ્ધનો
હોયે નિગોક અનિમેદ રહી નિલોચે—

૨

જ્યા ચિત્તશુદ્ધિ જન પ્રાપ્ત વિના પ્રયામ
આનન્દ જોવ ઉલરે અથ સન ન્દામે
દે સ્વર્ગ-નો સરગા સુખ આદિ આપી
ઉચ્ચી ન વસ્તુ જગ એથર્થો અન્ય જાણી—

૨

પક્ષી પશુ મનુષ્ય નાનર કુવ જનુ
આદ્યો તમે જલસિ નિજ પ્રાણુતતુ
પહોચે સ્વધામ લક્ષ્મી નપુ વિ પામી
આન ને અનુભવે ભવરોગ વામી—

૩

વૈમાન સ્ત્રી લટકતા જન ગદ્દ જેતા
પૂરી પ્રતાપી જગમગનધારી માતા
જ્યા જોવની નિવતી નથી માર્ગ તા
મદાકિની જલ મને સદુ રોગહતા—

૪

છે તીથગણ્યો શુચિ ગતિ- લી મ માતા
ભાગીરથી સગગન તનિમોક્ષદાતા
પ્રાર્થ તા જનનિ આશિષ એ લેવી
ઉત્તમ આય ભેમિનો કર સીધ દેવિ!

૫

ચક્રકા ત મગજીજી જોજા,
ગજકે

આ એથ સત્વાગ્રહ

લેખ — શ્રીયુત ગંગલાલ ધ્યારામર વાધજી — જામનગર

હા કહો કે ના કરો. આમોના ૧૧૧ પારથી રાખિયા ખીસ મા પે લાણો કી
 ગમે તેમ તાણો મૂડો ની નીસે રો હોમ સતી પહેવ રવા મારી છે સારથી
 નાકના ટેરવા ગમે તેમ ફરવો. રરના નો ર જમારે નરમા જેમ તેમ ઉચુ અવળુ કાન
 નાકર મુટુ લીજતોને ગમે તે રીતે ધમ વો રવાજ માં યુ કે આ સુ કરીમે ધણુ તે
 પરતુ અમારી સત્વવાના અને તે મુઠેરી કહેવા. નદિ અને સરેવાપમે નદિ એ તો
 સદિત આપ પામે પી જા બોલાયા આ તમે જા. પરના છે એ લે આ રાન જરા
 લવાતો સખમ પણ ન રહે એ રીતે-રણુ કી દુ પરતુ કોઈ ખી નો તે કહેવાય
 કરવી એ એક જાતના સવામત છે નિખામ એતો ઉન જાનકો દરુ નિ ને ઉપરુ
 કમચોખી મદા મા ગામી. આકીકા અને ૧૧૧

ચરકો અર્પી દીધું છે માત્રાપ હમણાં તો મકેટ ને સદિગપાનજ જેવું થયું છે તાક લઈ આવતા જરા નાર થઈ ગય તો મીનજ' ફરી ગાની નીશાનીતરીકે આ ન્યારે બ હારથી આન્યા કે ઈન્જને સ્ત્રીમ લઇ ૨૧૨ ડીગ્રીપર છે તેની નિશાની અને ખારી અ પાનના હોકતાઓપર મેધફીવાદન બોલતોજ હોય પૃથ્તા કારવતાજ નથી કે બૂખ નામી હશે, ૫ તુ ઉત્તા કેટલી વખત વાટ જોઇએ અમે તરસ નથી," હજી સ્ત્રી સલામા જુવું ? એના એ । ચત્તાર ૨ ચતો બોરી વાદળા રમતી સ્ત્રીનીમાવી Puro castor oil નો ઓપરડાજ ચડા ને એવુ દ વદન ફરી-રીમંશન મીનના પ્નેટ ફેમ" (સત્કારમારિળી કમીનના આસન) થરવી ભાપશુ આપના મડી પડ છે

હ્યો બોનો' હજુ શુ મ્દીએ કાને મ્દીએ ચાને મ્દી' નો ફાયર' પરતુ નખતા રહે વાનુ નથી નો તેથી ગગનપર કલમ પરાશે લપસી જાયછે પણ દૂર માન એટનોજ કે મીસીસ અત્વાદે સખામા આટ નિસ આ મળની ભાપા મોટે મરી પ્રાઇ વિપયમા અનુમો । આપના ગયેન છે એટલેજ આ લખનાના વખત મગ્યો છે નહિતર શુ દે । છે કે અમાગથી સ્ત્રીસખાના એમ ઓનગરી સેક્રેટરી રિદ્દ લખી શકાય-નારે ના, તુરતજ ગામના વળીને રોળી ન નક્કીનો કેસ માડી સત્યાગ્રહ બનારી સમય

હમણા હમણા મીસીમ્નુ નીનર Anti clockવાસો એને પટિકાવની નિરૂદ્ધ જનિએ ચાડવા માણુ છે ક્યાથી નીખી

આની એતો મારો વ્હાલો પરમેશ્વરજી જાશે પરતુ ખારી સાડા ત્રણ પુટની નેતરની વોકોંગ રી મારા ખુના વાસાપર ચાર પાય ઝાટખી હસમુએ વદને બોનવા નાગ્યા કે—' પતિરાજ' લાપણુમાં સત્ય કશું હતુ ? નેતરમા સ્થિતિસ્થાપકતાના ગુણ છે જોધુને આપના વામાપર મે તેને અચ્છી રીતે ઝાટખી પરતુ તે તો નગનારો બદને જેમની તેમજ રહી ગનામ શુ આપ્યો હશે એતો આપેજ અટખી મરી લેરી પરતુ નિચાર માન એ નોજ થયો ? સા । વામો મીમી સૂની મોધબોજ રવાના Experiments (પ્રયોગો) કરવાની એક સારી અપ-દુ-ડેપ્ટ શીટીંગસાળી Laboratory (પ્રયોગશાળા) હોરીજ જોઇએ

એ જાતો એવોજ પ્રાપ્તો પાછો બની ગયો છે તે એમ હતો કે એક વ્હાલો દ મહિમાના ઉપ નથી કેટાળી જઈ મારી જ મવાની ઓસરી શીનાઈનથી ઘોઇ મારી થાળી રસો ।માથી લઇ પાગલાતરૂ રતો માગ કરતો રતો એટનામા કોણુ જાણે મ્દ જા તના ૮૩૩૪ના જરા ઈસારાથી અથવા તો અજગકાન મુનધનિગેર રચયે પ્રતેવા ધન ફત્તુએ ઝાનીછરેકથી મીમીમે પાછા છાના માના આરી ફૂટગોનની એમ પુશ લીધી આપજો તો સારી પે' ૧૫સી જઈ જુમાનાને સદ્દગ દુડન કરતા હોઈએ અને તણે સરવેખાતાયા તુરનમાજ હમે નારી કરના માપસાની દોરી જૂરી જઈ નતે ૮ માપણી કરતા હોઈએ એમજ લાગુ દા મનુ મારી જેટ મદન થયુ પુટીના પ્રત્યક્ષા નુ દામ્ય

કરતા કરતા મીસીસ એલ્બા— પતિરાજ! Newton ના fundamental laws માથી Law of centre of gravity એને ગુરુત્વાકર્ષણનો નિયમ મને તો સાચોજ લાગે છે મારા આપ આવી ત્રીસી જમીનપર આપને ધકા આપતા આગળ નપસવાને બદલે થોડા નપસી આમ એ એક પગ કેમ જાઓ! મોનો હવે કાઝ વશેકાડી કાઝ ઓછી થય?

અરે રામ આપનામા તો તમે કેમ ધરાવ જાઓ છો આવી આવી તો ધણીએ પીતી છે પરંતુ મીસીસના સવામીદનો છડો આ વતો નથી મીસીસને યુસપેપર વાચવાનો શોખ ધણી ૮ છે આમ પોતે એક રિતના કટકા એવે પૂઠુ થી ૧ એક દિવસે મેક અગ્રેજી દેનિ મા Gandhi's passive resistance in Kaira—એ વાક્ય વાંચી ઉતારવા મારી પાસે આવી નેજે દાન ૫ હોરની એક ડમડમ કુકી ફક્ત ૨૨ માન એટનોજ કે Kaira ને બદલે Charo એટને એ ને બદલે કરો (૪૭૫૮)ની વાત સમ થા— પતિરાજ લાપરસી ખાતાં વાંચે

મીસીસે મશીનજનનો મારો ચાતુ મ્યો મતભા ગાધીએ તો વળી મીઠા આદરી 'આદીકાનો એ લાગ ડોડી ધજાના નો કોની હારે ધાયા સત્યાગ્રહ તો જુઓ ૧ છક ત્રીનોગીની ગાયત છે ધન્ય છે તેમને ૨ ને મો અત્યાગ્રહી થયા ત્યા નજી દેશી માણસો લાગે છે આ વ્યત વાગી નૂંપા દસએમા પરંતુ આતો મીસીસની અમ્મવા Selsat programme માતા મેમ્મ સજ છે

વળી અમારે ધરમાં આ મહાનુયુરોધીર યુદ્ધનિરે પણ ધણી ધણી સમજે છે અને લાલ દેવા પણ તયાર થઈ જાય છે પણ ફક્ત કહે વાની વાત એટનીજ કે મે ૫ ૧૫૨ કયા કપો રાજ્યો છે અને તેઓ કરા કયા આવે ન છે તેની પણ સમજણ નથી અને કદાચ સમ જાના જમ્મ મે તો સમજેનાહી આ એવ એક જાતનો સત્યાગ્રહ ૩ તમારા ધરમાએ 'આમ ગાયત છે ૪ તો મહેરમાની કરી નખ મે દાય પેતી લોકમાન્ય મહેવત ઘેર ઘેર માગીના ચુલા સત્ય ન હોય

— કિત વચનો —

- ૧ સત્યાગ્રહથી વતુ તો સૌની પ્રેર છે
- ૨ ઉભમ કરવો પુરતો આધીન છે મારો
- ૩ શરણાગતને ડવનાં સુધી પણ છે
- ૪ ડવો નહિ
- ૫ સત્ય પુરો પોતાની સસનાં ઉપર ૮
- ૬ એ છે

- ૫ પીકાતુ ગાગ ૧ અને જાન્યેર પરાયા
- આમથી એ છે
- ૬ ધરનિચારે ૧૩ કરનારાઓના આ
- ૨ ભને છેડે નિપતિ ૮ નોય છે
- ૭ અવસ્થ પ્રવાના કામમા વખત દા
- એ નહિ

आशा

सती ! सिद्धेश्वरी ससारकी शृंगार आशा
मनोबलवेगिनी, गतिवाहिनी सचार आशा !

स्वर्गसे सह गामिनी प्रयाणमें यह पास,
अनतता सहचारिणी " आशा " अमरावास !

विभोगे योगिनी सयोगिनी साकार आशा,
हृदयकी वाहिनी उद्धारिणी आधार आशा !

क्षणमें सखी सह राजती क्षणमें करे विरोध,
'यह तुझ हर्षा हर्षका एकदि भाये क्रोध !

निरन्तर मोहिनी उत्साहनी उमग आशा,
सदा सहवासिनी परगामिनी सुमत्र आशा !

जीवन कत्ता ये खेलता सुरभि सुमन प्रसराय,
आशा आश्रित मोहमें पराग कहीं प्रमराय !

जीवन—व्यापार हृदयागारकी सुपराग आशा,
हृदयके रागका अविराग ये सुविराग आशा !

तेरा वह है जीवना तुझ सहवासे वास,
योग विभोगे है सखि ! छोड़ो इष्ट सुवास !

मनोबलवेगिनी गतिवाहिनी सचार आशा,
सखि ! सिद्धेश्वरी ससारकी शृंगार आशा !

ધર્માચાર્યનાં કર્તવ્યો

લેખ—પ્રહ્લનિષ્ઠ મહારાજ શ્રીનિધિરામજી

ધર્મ શાસ્ત્રમાણે પોતાના ઇંધોને ઉપ
વીત આપી તેમને અધ સહિત સાગ વે
લણવાનાર આચાર્ય હેનાય છે પરદશ ન
નાના કાઈ એક દશ નના પારગત પુરૂષ તે
તે દત્ત નપ્રમાણે તે તે દશ નના આચાર્ય કહે
વાય છે બિન ભિન્ન શાસ્ત્રોના પ્રતિપાલ
નિયમોની એકવા પતા કરનાર અધિકારી
એને સ આચાર્ય સ્થાપનારા અને પોતે પણ
શાસ્ત્રોના સ આચાર પાળનારા પુરાણોપમાણે
આચાર્ય કહેવાય છે અને વેદાતલાશ્રમાણે
ત્રોપિય પ્રહ્લનિષ્ઠ ને મુમુક્ષુઓને દયાનંદે પ્રહ્લ
સ્વરૂપનો ઉપદેશ કરનારા આ રાજ કહેવાય છે
કાઈ પણ સત્રાપના મુખ્ય ગુરૂ પણ તે
સત્રાપ નમાણે આચાર્ય કહેવાય છે સાધુ
ઓના મહોના મહત્તને પણ આચાર્ય
કહેવામાં આવે છે તેમને અનુસર કરનારોએ
જે શુભકર્મ તે કર્તવ્ય કહેવાય છે એ સવ
પ્રકારના આચાર્યોના તેમાં પણ ત્રિશે સત્ર
દાષોના આચાર્યોના અચાત્ર પોતે ધર્મોપ
દેશ કરનાર ધર્માચાર્યોના જે જે સામાન્ય
કર્તવ્યો વત માન સમયમાં આ અત કરવાની
વૃત્તિમાં સ્થિર છે તે તે સામાન્ય કર્તવ્યો
તેમની (ધર્માચાર્યનું કામ કરનારાઓની)
ને જનસમૂહની જાણમાટે જે સ જનની
નાયનાથી લખાય છે

નરેક સત્રાપના આચાર્ય પોતાના સ
પ્રદાપના મુખ્ય જે ગૌણ મિદ્ધાતો પોતાના
સત્રાપના નામાધિક ગ્રંથોનું સમર્થ અ
ધ્યાયપ્રામે અધ્યયન કરીને અને જનુન
વિદ્વાન પુરોપાસે તેનું શ્રવણ રીતે યથા
જાણના જોઈએ અથ સત્રદાષોના સિદ્ધા
તનું સ્વયં જાણનામાટે અથ સત્રદાષના
નમાપુજ્ય શાસ્ત્રો પણ તેમણે મધ્યસ્થતા
વધી વચનાવિચારવા જોઈએ ઉપયોગી શા
સ્ત્રોનું અધ્યયન કરવામાં તેમણે લેશ પણ
આનંદ જે નમા નંજા ખર્ચા જોઈએ
અસિદ્ધાવના ને પરસિદ્ધાતોના શાસ્ત્રો સારી
રીતે વાચાવિચાર્યાના સ્વમિદ્ધાતમા વિશે
વાળી અગત્ય નહા થતી નથી ને પરસિ
દ્ધાતને જોઈએ તેવો યામ આવી શકતો
નથી તેમણે પ્રમાણને પ્રક્રિયી સલાસલનો
નિર્ણય કરનારો સ્વચ્ચાન રાખવો જોઈએ
દુરાગતી ન થવ જોઈએ

નરેક ધર્માચાર્ય પોતાના ધર્મના સિ
દ્ધાનન અનુસરી નિત્ય સવારસાજ યોગ્ય ક્રિયા
ને યોગ્ય વિચારવો પોતાના મિત્રની શુદ્ધિ
જોઈએતા સત્ત્વતા ને શાંતિ વધારવા
થાયો ધર્મચત્ત કરવો નહીં પોતાના
સિદ્ધાનમાં તેમણે જોડી દ ને વિવેકવાળી
નહા રાખવી જોઈએ ઉપરની વા લોકોને

મોહોટી પ્રખ્યાતિને પામેની-પૂજા કરેલુંમદ થયેલી

અખટ કૌવત આપનારી

આતંકનિગ્રહ ગોળીઓ

લોહી તથા ચીયને નુકાસે છે અને વગર છે મદ પડેલી
પાચનશક્તિને સતેજ કરેછે, યા શમિતને વગર છે અને ગરીબને
કે વગર તથા બળવાન બનાવેછે

દિમત ગોળી કર ની ડબી ૧ ના ડબીઓ ૧

વૈદ્યાસ્રી મણિશંકર ગોવિંદ

આતંકનિગ્રહ ઔષધાવન,

જામનગર—કાઠિયાવાડ

જીંદગી પર તમોને પ્યાર છે ।

ખરાબ રાગત અને ખરાબ વિચારોથી લાગુ પડતી દુરવે
લીધે ઉઠતી અવસ્થાના જીવાનીઓની જી ગીની કેવી પા
યમાલી થાયછ તે જાણવા તથા તેમાંથી બચવા કામશાસ્ત્ર
પુસ્તક વાંચો

જે કોઈ મગાવે તેને ના જ દિમતે અને વગર પોચેજે
મેજવામા આવેછે

વૈદ્યાસ્રી મણિશંકર ગોવિંદ,

જામનગર—કાઠિયાવાડ

અગ્રા ધાપવાનું

સાર તાવેજ પાવલી ગોમેશરીનોટા વિગેરે મહત્ત્વના
કાગળા ઉપર અગ્રાનું નિવાન સરસ રીતે લેના માટે અમારા
સામાનમાં જેટલી રાગવડ છે તેની ખીજાકાણના સામાનમાં નથી
તે એવાર બેવામાં ખરી થઈ

મિત ૧૨ આનાં ૩૧ ૧ ૨ ૩ પોટેજ અવગ

તેમજ અમારે લા રંગર રટેપ લાખની સીના સીપાણના ચપરાસ
સીલ કાપ અને કોપર પોટ ઉપરનું કોત કામ કરી આપવામાં આવશે
ઇન્ચે દસ અને રંગર રટેપ મેકસ

માનકામે પ્રથમ

કાલકાલેથી રાડ—મુબઈ

શુ તમે જાણો છો કે—

- એલ બી વમાના કાયાલયમાં શુ શુ કામ બની શકે છે :
- ૧ તેલ સાથુ અને એવીજ ખીજા વાપારની મીઠી રેક કરવા માટે
ખડ મોડના ફેડ રેલા બા સો તેવાર કરવામાં આવે છે
  - ૨ જુદા જુદા રંગોમાં તેમજ સાદુ ડાપવાનું ૧૫ વિધાત લાવથી ઘણી
સારી રીતે કરી આપવામાં આવે છે
  - ૩ સાથુની ગોળીઓ ડાપવાનું મશીન કાંડ લગાવવાનું મશીન કાંડ મોડના
બાકસ બનાવનાનું મશીન અને રીંગરોને ઉપયોગ બાવનારા દેડમશીન
તેમજ સાથુના પીનગના સચા ચપરાસી પટા મીલ વગેરે તેવાર
કરવામાં આવે છે
  - ૪ કાચપણુ તતના હાફટોન વુડ ટ લાઇન અને ઇ.ક. નોટ તેવાર
રવામાં આવે છે તથા તેવાર બ્લોકના વહેચાણુમાં ઘણી જાતના
ગીઝાણનો તવાર રહે છે

એક આનાની ટીક મોઢી હુનીપત તથા તમુનો મગાનીને બેવાની
ભસામણુ કરવામાં આવે છે

L. B. Varma and Coy એલ બી વર્મા એ & કો.
CALCUTTA ધી કાલપુર મેકસ એ & મશીન મેકરી—કાલપુર

બિશાલ આયુર્વેદિક લેબોરેટરી

દરેક જનની આયુષા નાઓ—ગોળાઓ મૃત તેન, ભરમ, મહરધ્વજ સીંગે
કનિષ્ઠાએ એ સી બીસારની જાતિ દેખરેખ હાજી બનાવવામાં આવે છે દરેક દરદની
અભાજ પૂર સારનાર રૂનામાં આવે છે રૂહ ઉપયોગી કેટલાક ઓપાયો—

એલ પ્રેને—ના વા હના હમાનો ડા ૧ મોગા ખમાનો

અહેરાની સુદરતા વધાર છે, અધ આફ રેછે રાડના અને શુભકાઓ મગરોછે દાગી
જવાધી થતી વ્યાધિ તરતજમાં પ્ર મરછે હજારો સ્વર્ણકિટો મળેલા છે

સ્વર્ણાળ મનીજતરિત—મુદ્દ વજ

સુવર્ણથી રણીજ સભાજરડ આ તૈયાર ગવામાં આવે છે અને નાણીતા દવા
વેચનારાઓને અમે પૂઝ પાગીગા કીએ કિમન એ પીએ દર અ રાડીએ નયુ આવાગી
આની રા ૨-૧૨-૦ ચાર અંનાડીઆના રા ૮-૮- ચક તોલાના રા, ૧૬ પોષ્ટેજ લુકુ
સીદ્ધ—મ- ૬-૪—૨૬ અન નગજા આધાવ જા નારતે અમુ ૫ આગાન માન એકજ
કારણ એક તોનાની રીપન ૧ ૧૪-૩૦ રોડ ૫ રા ૧ પોષ્ટેજ મુદ્દ

આ એ-જ એવી રા ૦ કે જે તરત જન્મેલ બાળખન સુવારડમાં આને અને દરેક
રોગોમાં જ્યાં પૈગી દવા કામ ન તી દોષ તે સવ રાગ મારે અમુ ૧૦ છે

દરેક દવા તપરવાની નયન દવા નાથે મો નામાં આવે ૫ વેચનારાઓને
બરપૂર કમી ન આવામાં આવે ૭

Bisharad Ayurvedic Laboratory બિશારદ આયુર્વેદિક લેબોરેટરી

2 Hara Kumar Tagore Sq Calcutta ૨ હારા કુમાર ટાગોર સ્કેર કલકત્તા

॥ ગય શ્રી હરિ ॥

સનાતન ધર્મીઓ અને વૈષ્ણવોને ખુશ ખબર

ગુદાર્થ સિદ્ધાન્તનુસાર—

શ્રી ગોપાલ કૃષ્ણ સનાતન ગ્રંથચર્યાશ્રમ

જેમાં મુખ્યત્વે જનાઈ મીના નક્ષત્ર નજાડા રાખ નય નિલ નાઈ રમ્યાયે વે
આઆદિ જ્યેષ્ઠાસોપયોગી તથા રમ્યાયે કામ ને તરી નિધનુ ગાં મેજરી સગીત
નયમવડે મોતાન ના રમ્યાયે નાવે છે

તેમના સન મો તનાખ ખચ સખી દત્તાત્રેયી મ ધી નગે ટે

જ્યેષ્ઠ મુખના મોગા મારા મારવાળી ના ૧૦૬ શ્રી ગોવિંદ ૧૫૫ બાસ તથા
આમ્યા મોદાખા અને શ્રી ગાં ન દીપન આત્મ તથા અમરોવા ના ને સમ્યકમ
ગીરધરભાઈ વિરેદે ૫ દેખરેખ ના છે

આસ કામમાં જ તો જનતા ઉપર ક રા નુ ના નય

વધુ નિમત મારે લખો—

અના શ્રી ગોપાલ કૃષ્ણ નયના

બિહાર—[ના ગુજરાત]

૩૧૦ વામન ગોપાળને

આયોજીત

સારસાપરિણા

આ સારસપરિણા કાષ્ઠપદ્ય કારજુગી બજાતા લોકોને શુદ્ધ ગી વદી કરવા માટે આકર્ષીત દ્વારા છે

આ સારસપરિણા ક્રકત લંદી સાર કરે ૮ ઓગસ્ટ નદિ પ તુ ખીમ મજા કરશે જેના કે મરમી નદર સાધાતું રહી જુઝ એમાં અને કરી ના બી ન ભાગેતર આઈ પડવા રમરથ્યકિત ઓછી થઈ જતી શરીરપર મોઢા થઈ આવતા ખુમલી ખરજ દગજ પગેરેને માટે પશુ ધણીજ અકસીર દ્વારા છે

શંકી ૧ ની કીમત રૂ ૧૧ દલાવખર્ચ તથા પે મિ ખચ જ્ઞાના પાંચ છુદ્ધ ચ લીધીઓ પી થી સારો મુશ આપે છે માર શીથી સમગી મજાવનારને દાન અને પેડીજ ખર્ચ સાથે રૂ ૪૫૫ પડશે

માલેક—૬૦ ઐતમરામ કેશવરાવ એન્ડ સન્સ,

હાલદ્વાર—મુ ખઈ

સંસ્કૃત
નંબર
૮૭૧-૧૦

ચારુતરકા

કિંચ ૧૧૧
પાટન સાથે

સામનમા રાખત માથામે દુખાવો એ રમીનીમા આ
રામ! સધીવા અને દા ના જાતર ઉપર બહુજ અ મી !
બાદી બજલ ત્રી જા ૮ મી બુ મિંદે પર ત્યાજ બચત
મેરો ઉપ તો મારીની ર મા દા- લના દુખાવા ઉપર
બહુજ ઉપચાર! લીધીના કબીા અ ને ૮ ઉપાદે ૧ મી ૧ અ
ને રોગો ઉપ ચમ રી વા તરીકે આ તરનું અમૃતભિ ૮
આ ૭ ધરવે વપરાય રૂ ૧ રૂ ૧૧૦ પો રે ૮ માફ રૂ ૨૦૦
મફત ! અમૃતભિ ૭ ઓ ૧૨-નડિયાદ

અમૃતબિન્દુ

દેખાવાની કે વિવેકરિનાની દુઃખલક્ષણી શ્રદ્ધા તેમજો ન ગળેલી જોઈએ પોતાના ધર્મસિદ્ધાંતના જે જે ભાગમા પોતાના અતઃપ્રણને પ્રમાણ ને સુક્તિપરે પૂરી સલતાનુ ભાન ન થતુ હોય તે તે ભાગ પ્રમાણસુક્તિમા સમર્થ નિરૂપણપાત્રી ને વિગે પદ પુરવતે પૂજીતે યોગ્ય રીતે સમજવેઃ જોઈએ ને તેમા જે જે શક્યો પોતાને રહેતી હોય તે તે શક્યો પ્રમાણ નથા સુક્તિપરે દુઃ કરી તેનો ધ્યાયોગ નિશ્ચય કરવો જોઈએ જે ધર્માચાર્ય પોતાના મિદ્ધાનુ મરણ પ્રમાણ ને સુક્તિઓપરે નથા ધર્મ જાણ્યુ હોય ને તેમા સલતાનુ ભાન પોતાના અતઃકરણને કરાણ હોય તે ધર્માચાર્યજી જિજ્ઞાસુઓની યોગ્ય શાએતુ દુરામદ, ભાન કે કોષરહિત પોતાનું અતઃકરણ રાખી ધ્યાયોગ સમાધાન કરી શકે છે એવી યોગ્યતાવિનાના પોતાને ધર્માચાર્ય માનેના પુરો જિજ્ઞાસુના અતઃકરણમા ઉપજેલી યોગ્ય શક્યોનુ પ્રસન્નતાપૂર્વક પદ્ધતિરહિત યથાધોગ સમાધાન કરના મર્થ થતા નથી

પ્રત્યે ધર્માચાર્ય પોતાના શરીરધર્મેનિ તથા પોતાના પ્રાણજીવનને યથાધોગ્ય ભાગના જે સમય અવગત રહે તેના યોગ્ય વિભાગ પાડી તેનો અવધર્મનુદાનમા ઉપોગી શાસોના અધ્યયનમા શુદ્ધિચારમા એના જોને સ્વધર્મનો નિર્દાર આપ્યોનાવડે ઉપદેશ આપવામા અને આશ્રમ્યયન કરનારી યજ્ઞવાલકા પુરોને તાઆધ્યયન કરાવનામા ને આમથ્ય હોય તો લોકોના હિતમાટે યોગ્ય

મથો અપનામા સદામદપૂર્વક સાધનાત્મક રાખી ઉપયોગ કરવો જોઈએ કેલ્પિણુ ઉપાયરૂપે પુનઃપ્રાપ્ત નહિ થનારો પોતાના મનુષ્ય જન્મનો મરામુદ્ધવાળો સમય તેમજો આવર્ય પ્રમા અને અવવર્યામા નિર્ગથક તીત થવા નજ દેવો જોઈએ

ધર્માચાર્યનું કામ મરનાર પ્રત્યેક વ્યક્તિએ પોતાના ધર્મનું નિલ શ્રદ્ધા પ્રીતિ વિવેક અને સદાશ્રદ્ધી પરિપાનન કરતુ જોઈએ અને પોતાના ઉપદેશમા વિશ્વાસ રાખનારા શિષ્યોને, ભક્તોને અને તટસ્થ સજ્જનોને પોતાના અતઃકરણે સલ માનેના ધર્મનો શુદ્ધભાવથી યોગ્ય શ્રદ્ધામા ઉપદેશ કરવો જોઈએ, પણ અથ ધર્મનું પૂર્વાપરનો વિચાર કયાવિદા દુષણહિથી વા અજ્ઞાનથી કરના કે ન જાતા શ્રદ્ધામા ખડન ન કરતુ જોઈએ અથ ધર્મોમા જે ખડન રચાણો ભાગ પોતાની શુદ્ધિમા ત્રીત થતો હોય તે ભાગની અસારતા કે અપ્રમાણતા પોતાના મનો મધ્યસ્થતાવગ્ર રાખી યોગ્ય પ્રમાણે ને સુક્તિઓ વડે વિવેચનાગ્ર શ્રદ્ધાથી તટસ્થ સજ્જનોને તથા અથ ધર્મ વાગાઓને તેના સ્વધર્મો વિચાર મગવાની રૂચિ ઉપડે એવી રીતે પ્રતિપાન કરી જોઈએ તથા તે અસાર ને અપકારક ભાગ તે ધર્મમાથી કાઢી નાખવાથી તે વધુ પાણતાગઓને થતાના નાનો પણ તેમજો યોગ્યરીને સમજાવના જોઈએ તેમજો ઉપદેશ ફરતી વેળા સસ્કારવાળા તાતાઓના હૃદયોના તતોનો અર્થ કરી તેનું આકરણ કરનારી ઉપદેશના વિષયનું ઉત્તમ રકારે રજોદન કરી જાનાઓના અતઃકરણોમાં

તેના સબધમાં નવો પ્રમથ પાકનારી પોતા
ઓ ॥ અતઃ પ્રણામાં મર્ત્યવનિર્વાનો વેગ
વધારનારી આઠ અંગનાને નિરર્થશબ્દોથી
રતિ ને મધુર ભાષાનાપરી નેરણે વળી
તેમણે ઉપદેશના પ્રિયને ૫૦ સમાવવાનો
કે ૧૬ મેં કરી નાખવાનો અવધાન ન
રાખવો નેરણે આખ્યાન ત્વી વેળા તે
મણે તમાકુ તુધગી નહિ તમાકુ ચાવવી
નહિ મુકવું નહિ તાડૂન ખાતું નહિ અ
નાસતિ પોતનું નહિ વિગે હસતું નહિ
આ રહ્યા પોતની નહિ નામા નબંદોનો
નોગ કરવો નહિ અપતાં માપમેતા ઉ ૧
હરણો ખતનાતુથી માપના નહિ કાઢતી
નિ ૧ રૂપી નહિ પોતાના અન અંગથી
પ્રિય કાઠનજી બોતું નહિ પોતપણ મન
ખખળી રાજાથી નેતું નહિ ચાખ્યાનમાં
વિચારનો કે પા રજુનો રોન થવા દેવો નહિ
અને પોતાના અતઃ કર્મમાં ને રાણીમાં અર્ધ
કોષ ભય કે ખેદનો આરિસાંચ થવા દેવો નહિ

સન ધર્મોના આચારોએ દેશ ૧૪ અને
લોની સ્થિતિનો વિચાર રી પોતાનો બાલ
વૈભવ વ્યવહારપણે ન ૪ ચાને તેટલો ને બની
શ્રેષ્ઠ તેટલો સાચિનક રાખવો તેમણે કણ
કરીને વ્યવહારનું કે ધમનું ગાણું કાઢવું
કામ ન ૪ પ્રજા પોતાની પાને તેટલું વ્ય
હોય તે નામાં ચાર તે ૧૫ મેં પોતાના
પોખરના તથા રથાનાના આવધનક વ્ય
વહારમાટે જે ૭ નસુઓ તેરણે તે તે તેમણે
રોકડા બધી થોગ લાવથી સારી તેમણે
પોતાના વિશ્વાસપાત્ર નામારિક મનુષ્યપાસે
મગાવી તેમણે કાઢવું વસ્તુ ખાતે મ ૧

વીને ઉધાગ મગાવનાને અવધાન નજ રાખવો
કાઈ વેળા પોતાના બહામાં બનેો મંદાય
હોય તો તે વેળા કાઈ વસ્તુનિતા ચતાવી
લેતું વા તે વસ્તુ અ પદમાપુમાં વાપરીને
ચનારી લેતું પા તે વસ્તુ ઉધાગ નજ મગા
વરી દુનના ઉ થથી કાઈ વેળા બનેો બહુ
સકાય હોય તોપણ તે વેળા દ્રવ્યની રૂઢાં
વલ થઈ અસભ્ય બોલીને વા અન્યાયને માં
ચાડીને જ મેળામાં તેમણે સ્થિતું નહિ
વા મેળામાં નહિ તેમણે ઉ ૭ કે ૬૫ ન
થતું પણ ઉ ૧૨ ને પ્રસરવાળા રહેતું ને
મણે પોતાને માટે કે પરને માટે ઉવરાણું
મગ કરાવતું નહિ પ્રથમ નામ કરી પાડ
શાના ઉવાડીને ના રૂવા વાન કે ધમ શાના
બધાવીને કે પુસ્તકાનય ઉધાડીને પત્રી
ગૃહસ્થોપાસે ચાચના રવાનો શ્રમ લેવો તે
તેમની પ વીને રોબારૂપ નથી અમુ ધર્મ
કમ રરામાટે વા સાદાજીનો તનમાટે કે
સાધુનો તનમાટે ના મેળામાં અતિથિઓનો
સત્ ૧૨ રવામાટે ૫૦૦ તેમણે બના ઉધ
રાણુના ૧૫૫૫ ઉચિત નથી તેમણે
નિરતર પોતાનું સન રાજીય મોકિન કર્તવ્ય
ઉત્તમ નમારે કયા પ્રજા ૧ એમ કરતાં
સ હતો જે વ્ય પોતાની મેજે નહા તથા
પ્રિયથી અપ ૧ ૨ તેવો પોતાનો સર્વ
વ્યવહાર વિવેકપૂર્વ સનાવવો ૧ પોતે ત્યા
ધન્દેના ધર્મના સન કાર્યો થયોગ્ય પ્રવા
તેમણે મેતાના ગૃહસ્થ પિયોને કે શ્રદ્ધાળુ
સ હતોને તેમણે ૧૨ પોતાની પદશમલી
કળામાટે કે દ્રવ્ય અપણ કરામાટે ને
કંઈ કહેતું નહિ કે કોઈ મનુષ્યના તેમ ૧

કાષ્ઠ કહરવાનું નહિ તેમણે ખેતી કે વ્યાપાર બંતે કરવા કે કરાવવા નહિ જો પોતાનો પ્રાપ્ત વ્યવહાર ચલાવતા પોતાની પાસે કાંઈ દ્રવ્ય અરોગ રહે તો તે લવિષ્યના વ્યવહારપ માથાના ઉપયોગમાટે કાંઈ થોડા થયે તે મૂન દ્રવ્યને દ્વાનિ ન પહેાએ એમ યોગ્ય પરસ્થાથી રાખવું પણુ વ્યાજના લેાલને વસા યઈ તે મૂન દ્રવ્યને દ્વાનિ પહેાવવાનો સાર હોય એવે અથો ધ યયો તે રાખવું નહિ તેમણે પોતાનો નામ વહાર કરતા દ્રવ્યરૂપ અનાતમ વસ્તુમા પોતાનું ચિત્ત મમતાદોષને ન વધ નુધાઈ ન જન તે માટે ઘણામા ઘણી સાનધાનતા મુમ્મદશિષી રાખવી તેમણે કીમાટે વાનર દગ્ધુ ને કાકામિવાવ્યાદિ-પક્ષીઓ પાળના નહિ નિશ્ચિત પ્રધાન જન ગાળનાર આચાર્યે દૂધઆદિ માટે ગાયઆદિ પશુઓ બનવાનું ન પાળવા જો કોઈ મારણથી નજ ચાની રાષ્ટ્ર એમ હોય તો તેમણે દૂધઆદિ માટે ગાયઆદિ પશુઓ માન ઉપયોગજેટનાજ રાખના પણુ નજ રાખના તેમણે માકીઆદિ નાતે ને અથ તથા નમ આદિ પશુઓ જો નજ ચાને એમ હોય તો ઉપયોગજેટનાજ રાખના ન વારે ન ગખના શુદ્ધાશ્રમી આચાર્યોએ પણુ પૂરાપ નો મિચા કરી જોછતા રાહનાં ગખવા નજ ચાનતા જે પશુઓ રાખનામા આવે તે પશુઓને તણુ જોગાપુ જે જન સમયસર ને ચારી જાતનું મને તથા તેમનું સારી રીતે રક્ષણ યાજ એવી સન પ્રખરની યોગ્ય ગોઠવણુ રાખવી રખાવની જોછએ

૮ મમા તેમણે પોતાનો નાતોમોટો અર્થ પ્રકારનો નવહાર શુદ્ધ વ્દાનાનાજો સમજન સુખે-દુઃખેને અતુકગણ કરવાજો રાખવો જોછએ તેથી નિપરીત નજ રાખવો જોછએ તેમણે પોતાની સમીપમા રીતે અગચની સેવા રનારા ને દર રહીને નહારની સેવા કરનારા મેરકો બનને પ્રયત્ને નજ ચાને તેટલા પોતાનું મામ યથાયોગ કરી રાષ્ટ્ર એના પ્રમાણિત રાધર્મ પાળનારા સદા ચરણી નમ ઉદ્યોગી, મહનશીન મધુર વાણી જોનનારા અયોગ્ય રહ્યાવિનાના, ન તાધિ લહોના ને રનજના રાખનારા રાખના જોછએ પણુ અપ્રમાણિક આનસુ, દોષી નારિતક મનિ રહેનારા ને દુરાચરણી મતુ યોને તેમણે મેરકતરીકે ન રાખના જોછએ જોછએ તેના કરતા નધારે મેરકો ગખનાવી નિરૂપ ને યમ બને વધે છે, માટે ગાન વર્માચાર પછાની મોટાછ દેખા ના એવી પ્રવૃત્તિ કરવી ઉચિત જણાની નથી યાયના માનનો ભગ પ્રાપનારી છે, માટે માણસ આદિનું નમસુ વધારે પડું ખચ રાખી તે ખચને પહાચી વળવામાટે પોતાના શુદ્ધ તિષ્ઠેાની પામે કે અથ મનુજોની માસે યાયના કરી પડે એવી મિથિમા જનુ સમણુ ધર્માચાર ને ઉચિત નરી નથી તેમણે યોગ્યતાવિનશ્વ રાખેાને સમુત સાથે લાછને પ્રતુ જે ખાવતા મોજે વરાશવો તે પણ થોડા નાગવું નથી પ્રત્યેક ધર્માચાર પોતાનું નિવાસસ્થાન જોનારને સાત્તિ જાન ઉપજનનાઈ ન રવ નજ ગખવું જોછએ પોતાના નિવાસસ્થાની

અદર જે જે પદાર્થ હોય તે સવ પાત્રો
પણ સાત્ત્વિકભાવ ઉત્પન્નનારા ને સ્વ
રાખવા જોઈએ તે દુષ્ટ મનોવિકારો ઉપ ન
વનારા કે મહિન રિયતિમાં ગ્રહેતા ન જોઈએ
દેવતા કે પોતાના ઇશનાનાં નિર્દેશ મુજબ
આનનારા શિષ્યોને તથા સગજોતો ઉતારે
આનનામટેના સ્થાનો પડુ પવિત્ર ને જોના
રને સાત્ત્વિકભાવ ઉત્પન્ન કરે જોના રખા
વના જોઈએ તેમજો પેનાના સ્થાનમાં ના
ના મોડુ ઉપયોગી પ્રયોજના સમજવાજી એક
ચુસ્તકાલપ તેનું અકાનુકમ્પવાજી ન રખાવું
કમ્પવાજી સ્વીકૃત રાખીને સારી રિયતિમાં
રાખવું જોઈએ કે જેથી ધર્મમાં પ્રીતિસાધ
ના જાતો તનો યોગ સાધન થઈ શકે ના
તાના સ્થાનમાં વા રામિતવમાં કોઈ દેવ
મંદિર હોય તો તે દેવમંદિર ને તેની
આસપાસની ભૂમિ મહુ પરિવર રખાવવી ને
દેવની પૂજા બહુ માનપૂર્વક વિરિત કરવી
વા કરાવવી

અલેક ધર્માચાર્ય જાનાને સહેવેશ નથી
એકે તેજો સાગે ને પાનાની પદવીને જોન
એવો રાખવો જોઈએ શીબજી પર ન
સાપડાજી ન પહેરવું એ કારણ મરના
કમરણ રાખી તેમજો નાનાપ્રારના રાજસ
અનકારો ધારણ ન કરવા જોઈએ તથા
તેનારની દક્ષિને તુરત ખેચનાશ નાનામકા
રના રાજસ રમીન રજો પણ તેમજો નજ
ધારણ કરવા જોઈએ તેમની વસ્ત્રાદિ પહે
રવાની રીત પણ સાત્ત્વિક નેઈએ રાજસી
તામસી ન જોઈએ

અલેક ધર્માચાર્ય પોતાની રસન ને બહુ

વશ રાખવી જોઈએ તેમજો રાજસતામસ
આહારનું ને મિષ્ટાન્ન તેન ને મરનાનું વધારે
નેરન ન કરવું જોઈએ તથા ખસાહારી ન
થવું જોઈએ તેમજો વદા પથ્ય પમિત
નુષ્ઠપૂરક પાત્ર થઈ શકે એવો ને પવિત્ર
આહાર ધીમે ધીમે સારી રીતે રાખીને પાત્ર
પાત્રની ભૂમિ પાત્રો વિશેષ ભાગ કે પોચો
ને તેની નીચતો ભાગ મળિન ન થાય તથા
પ્રનાદી પદાર્થો તેના મુખમાંથી ધનિ ન થાય
એવી રીતે રેવો જોઈએ જો ન કરતા કે
સ્થપાન રતા નોત ન આપે નજ નુરો
તેટલું, જોજન ને જનપાન બધ રાખીને
જોરું તેમજો મનની પરિવરના સાનિ જો
આહારના રિવેકુમ્પ સેનવડે પોતાના મનને
તથા પોતાના સરીરને સ્વસ્થ રાખવા જોઈએ

નત્રોક ધર્માચાર્ય પોતાના ધર્મનું નાસ્ત
જોના ને કુત િકોના કુપ્ત વિશાયી રક્ષા
કરવા તથા પોતાના શિષ્યોને યોગ્ય જિના
સુજોને બેઠોને તથા તપસ્ય સ જનોને
સચ મિર્દન યોગ્ય પ્રમાણો ને યોગ્ય યુક્તિઓ
વડે સમજવવા રાર રાર શિષ્ટાનારને બન
સરતા યોગ્ય આખ્યાનો આપવા જોઈએ
તથા દેશકાલને અનુસાર તે પુરતો
રમીને બહાર પાત્રો જોઈએ પોષાદા કે
અખવામાં તેમજો બીજાની નિર્દેશ ઉપદેશ
કહિપત્ર ન કરવા જોઈએ તેમજો અંગીર
સ રમો પ્રયોગ પણ તેમજો ન કરવો જોઈએ
શિષ્ટ જો મામળોને કે વાગ્યોને પ્રમત્ર થાય
તથા પોતાને પૂરતી માનનાજી પણ સામ
જીને વા વા િતે તેના ઉપર મુનાધિક અંગે
રિચાર કરવા પ્રેરા ને રી રીતે યોગ્ય પ્રમાણો

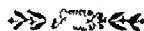
આપીને તથા યોગ્ય સુકિતઓ પ્રદર્શિત કરી તેમણે ગભીર ભાતમાં મધ્યમ્યે વિવેચકની રીતે જોનું વાલખનું જોધએ આના શુભ પ્રયત્નવડે તેમણે પોતાના ધર્મનું કુદરિ ચારોથી રક્ષણ કરવું જોધએ, તથા જિજ્ઞાસુ જનોમાં તેનો પ્રસાર કરવો જોધએ તેમણે રાખઓ અધિભારીઓ ધનાયો પતિો પ્રતિષ્ઠિતા ને અપૂર્ણ પુરોગની સાથે પ્રમગ આયે પોતાની પરીતો વિચાર કરીને નિવેક વાળા મધ્યસ્થભાવથી નિર્ભયતાથી ને નિરુદ્ધતાથી તત્ત્વ પછુ તેમની ખુશામત મરી નહિ, સા પ્રયોજનવિના તેમને લાજનું નહિ અથવા પ્રયોજનવિના વાગવાગ તેમની સાથે મળનું નહિ તેમજ તેમણે પાછના આનગી કામમાં પડનું નહિ ધાર્મિક પ્રયોજન હોય તેટલો સમય પોતાના નિરાસરસ્થાનપર પોતાનું શ્રેયસ ઇન્જનારી ને સદાયરહી સ્ત્રીઓને પુરોગ દેાય તે વેળા આનરાની તેમણે અગમ્ય જણાય તો અનુમતિ આપવી પણ દુરાચારી પ્રપત્ની ને સ્વાયંપગાયણ સ્ત્રીઓને દ્રવ્યાભિની લાગીને વશ થઈ પોતાના નિરાસ સ્થાનપર આનરાની મ્દીપણ તેમણે અનુમતિ નજ આપવી જોધએ યોગ્ય ને ટ્રાવધની સ્ત્રીઓની માથેનો ધાર્મિક પ્રમ પછુ રિવેક હૈય ને સારસ્થાનના રાખી નજ આને તેમને ને પ્રમટ ગમ્યવે

પ્રત્યેક ધર્મશાસ્ત્રે ઉદ્ધાગી પ્રમાણિત, સલ ભારતુ કરનારા વ્યવસ્થાથી વર્તનારા સાર ધાનતાનાગા સદનચીન, વિનથી હૃદયોને તથા મનને વગ રાખનારા, પરમ દ્યાનુ નિવેક મધુ નારી વચ્ચતગીગદિને પરિત્ર

રાખનારા, પ્રમજનનનાગા, નિમ્નિત, કર્તવ્ય નિગવાળા નિરુદ્ધ ઉદ્ધાગ ને પ્રતાપી રહેવું જોધએ આ શુભશુભો ને ધર્મશાસ્ત્રમાં યોગ્ય પ્રમાણમાં ન હોય તે ધર્મશાસ્ત્રે તે શુભશુભો યોગ્યપ્રમાણમાં મેળવવા તે શુભશુભોની પ્રાપ્તિ થનાસુધી સદામદ રાખીને સતત પ્રયત્ન કરવો જોધએ કેમકે ને શુભશુભોની પ્રાપ્તિ કર્યાના કાષ્ટપિણ ધર્માચાર્ય પોતાનું પ્રાપ્ત કામ સારી રીતે-રનપરનું દિત સધાય એવી રીતે કરી શકતા નથી ધર્મશાસ્ત્ર શ્રીપરમેશ્વરના પ્રતિનિધિત્વ ગણાય છે માટે શ્રીપરમેશ્વરમાં રહેના અનેક શુભશુભો ને માત્ર ગાજનારા નોકના ગણનામાં આવે છે પણ પ્રમટ જોરામાં આનતા નથી, તે સર્વ શુભ શુભો આરિતકળનેને પોતાનામાં પ્રમટ દેખાનાનું ને એમ કરી આ સર્વ ધર્મશાસ્ત્ર ચરાગ પોતાનું જાનુ રિકન, ગભીર ને પરિ કર્તવ્ય છે તે તેમણે મ્દીપણ જનું જોધનું નથી

નેનાદિ રાગો દિયોને તથા વાળીઆઈ કર્મ દિયોને વા નહિ રાખનારા કામી કાલી લોની સ ચારતિન વિદ્યાદી નિર્વ્ય પ્રમાદી ને આત્મક યજ્ઞના આધનેનું અનુગાન નિરનારા પચુ પોકમાં મા આ રાગનામથી ઝોગખાતા આ રાગ કર્તવ્યનિ નિત હોનાથી આચાર્ય પો યોગ્ય ગણાના નથી એના કથનમાન આ રાગને જે તેઓ યોગ્યતા ન મેળવે તો તેમના અનુચારીઓએ નોકનિનાયે આચાર્ય પનું કામ કરના અકારણ જોધએ

ધનસચકને બે બોલ.

ગાથન આલેલી

હાથસે તમિ છે ઝિની જમા કરતા જરી જો ?	
નય ર ઝેરની ઝિની જમા કરતા જરી જો ?	૭૬
મરોશ ને એહની આગે ફરેલી તાહની થા ?	
નથી ગદો ? તિ પાસે જમા કરતા જરી જો ?	હાથગિ
અરોગિ એહની એરી જપાને વારિના ?	
કહે તિ માનની ? રી ? જમા રતા જરી જો ?	માધરા
ચમતથી મેળની એને થયા મુઠિ કે ? એ હુને ?	
૧ દારી હાલ જ નહેને જમા કરતા જરી જો ?	અમુદરિક
ધપા કડી મે ને પ્વામી મયા છે ૭ દગી દારી	-
ગણિયમા વુ ની તારી જમા રતા જરી જો ?	આલેશ
વશાસમ નિલ્ય વહેવાની નથી રિયર ક્યાર્થ રહેવાની	
દુખો નિરાત રવાની જમા કરતા જરી જો ?	આલેશ
રમ્ય પરમારથે ખતે થા ઉપયોગિ એ અતે	
કયુ ઇચુરામ એ સતે જમા કરતા જરી જો ?	આલેશ

જાણિ નથુરામ મુદરશ

ચ દ્ર-પ્રભા

એક દરે આખોના મયળા રાગ નાથુદ ક રામા અદિતીય ગુ ૩ વરાવે છે ૬ રામા
 ૭ કાઈ આ દવા એ દવાર અજમાયશ કામત વાપરે છે તે દેશા માદ કરે છે મોટા
 મો ૧ દા નરો અને દુષ્ટોએ તેની મુખ કહ વરાસા ગી છે તેના સેવનથી લક્ષમણ એ
 વડે સુધીનું આખમા પડેલુ પુલ જોગળી જુવ છે જેને પોતાની આ મના કેઠિશુ દદને
 નાથુ કરેલુ હોય તેજુ આ દવાની જરૂર અજમાયશ કરવી જોઈએ સવે ની જનુ જતા માટે
 તેની કિમ્મત પણ એક શીલીના ફવળ ૩ —૮— તેટલી જૂજ તાપવામા આવી છે
 પત્રવ્યવહાર સ્વચ્છ અક્ષરે કરો.

સોલ જોગ ૮—બી કી રામા,

જા ગીગ-સમાવાર વિહી

જ્ઞાન ગમતના ગૌહરો—

રચનાર માણેકરાહ દીનરાહ મીસ્ત્રી
અગ્રેષ્ઠ દ્વારની અને ઉદ્ધુ સાહિત્યમાંથી
નારની કાળતા રત્નોનો સમૃદ્ધ પુસ્તક આકારે
રા મીસ્ત્રીએ મહાર પાડેલ છે

છ ગીર્માં અનેક પ્રયગોએ ગમ નામે
એની જૂદી જૂદી જાતની શિખામણો આપ
નાની સખ્યાબધ નાદાની મોહોની વિરિધ
વાતો પ્રમાણુ-અર્જુન અને દાખના મીનો
આથે આ પુસ્તકમાં સમાવનામાં આવી છે

નિયોની અનુક્રમણિકા આપી હોત તો
વાચનારને વિગેય ઉપયોગી થાત પાકા
પુઠાના મુદ્ર બાદ ડીંગનાની આ પુસ્તકની
કિંમત રૂ ૧-૧૨-૦ છે

મહિવા મહોદય—

આ પ્રય જૈનસાધુ આલમિજ્યજી મહારાજે
તૈમાર કરેલ છે યવહાર્થ અને નીતિના
શિક્ષણોથી ભરપૂર છે શિશુશીલ ચારિત્રો
આપી પુસ્તકની ઉપયોગિતા વધારી છે
કિંમત રૂ ૧-૪-૦ રાખવામાં આવેલ છે
ચાકુ પુષ્ટ અને માછ ડીંગ સાફ છે

હ થરગ-દ્વિતીય નિરજી—

રચના લાઠશ કરુમેગી શુન, મો મી-
નિનાસી

આમાં જૂદા જૂદા ૧૪ નિષયો ઉપર
ભિન્ન ભિન્ન પ્રતામાં ભાવદર્શક કવિતાઓ
આપેલી છે અર્જુન ઉત્તરી મના વગેરેની
કવિતાઓ પ્રિતાસનો આરના આપે છે
ભારે શ્વશુરમદિરે જતી નવોળ, પોમસિધુ
રાગ્ય ગ વગેરેની કવિતાઓ પ્રધાનતાથી
ગ્માન રત્ની મળ દેખાડે છે અને અમુક
અમુક પા પૂર્તિઓ કવિની પ્રતિભાશક્તિનો
પ્રકાશ કરે છે

હ થરગ-તૃતીય કિંગ્જી—

રચનાર ભાલશ કરુમેગી શુ ન મોતખી-
નિનામી

આમાં પણ જૂ. જૂ. ૨૮ નિષયો ઉપર
વિરિધ જાતમાં કવિતાઓ ભેગામાં આવે છે
જેમાં ઘો દેખાશે ચમત્કારજનક નાવો
દષ્ટિગોચર થાય છે

‘ કરામત તેવ ’

જેદરાખ અને જ્ઞાનના તમામ રહો દૂર કરવા માટે અનુભવસિદ્ધ ઉપાય છે
કિંમત એક શીટીનો રૂ ૧-૪-૦

Balabha & Co

Pilibhat

પત્ર વપદાર પ્રેક્ષમાં કરવો

૧૧૯ એ. ક.

પીપીલીન

મહાત્મા મન્સૂર

અથવા

પરમાત્મચક્ષમા પ્રાણાહુતિ :

લેખક—શ્રીયુત કંકુ ના ધા વસનજી—ચોખ્ખા ૩

ચતુર્થ પરિચ્છેદ

ગમાચ્છના દ્વારમા યોગનો અમલકાર

મન્સૂરના મુખમાથી નીકળેલો

અમનહુદ્દાનો ખનિ ધમબીક મુસ મા
 નોના હૃદયમા તીક્ષ્ણ માણુ સમાન ખૂચવા
 લાગ્યો અને તેથી તેઓ મર્મહત્ત તથા
 ઉત્તમિત યદને મ મુરના પરમ વિવાધી થઇ
 ગયા તેના સવ નાશમાટે કટિનદ્ર યગ ગયા
 હટનાકે લોકો તો યાને દેશરહે આપી ધને
 તેના ડબનનો અત કરી નાખવા માટેની
 દત પ્રતિજ્ઞા રી બેઠા અને મનુ જન સ
 મા રો એજ અભિજ્ઞાપ ગયેનો ગયાનો કે

તદવાળી ધારથી આ કાળે / મ મુરના
 મસ્તબને તેના દેહથી ડુદ્ધ પાની નાખતુ
 એજ તેના આ બીપણુ અપરાધ કુકની યો
 અ સિક્ષા છે! આ અભિજ્ઞાપ બુધા
 અસહિષ્ણુ જનોનોજ હતો એટલે કે, જેઓ
 ધમયાજકો હતા તેઓ મ મુરના આ સવ
 આચરણની ધાનાં સાબળાને / ધમા
 વિગ્રહિત અને મુખમજ્જમા વિઠ્ઠિતની /
 લાગીને ચોતાના ધોરપર હસ્ત રાખીને પા

તાની તટસ્થતાને / ચાલવા ગયા કિન્તુ
 અતદિક હમતાશાની અને હથલીન નિદ્ર
 પુર મહાત્મા મ મુર લોભના આટની ગીમા
 પપ તના વિરોધને અનુભવવા હતા પણ મી
 કૃતમાયથી લેશમાત્ર પણ વિચિનિ થયો નહિ

હાથ હથ મ મુરને આ સુ થા મડુ!
 એને આની કુકુદિ ક્યોરી અને મી રીતે
 સુ! આના નમરના ઉદ્દમરો કાળા
 અને લોકો અનુરોધના કરવા લાગ્યા અ
 નેક દયાશુ જોનો એક વિમાન સમુદાય
 મ મુરમાને જળને વિનયપૂર્વકે તેને હહેવા
 લાગ્યો કે- આપ બે મ્મા કરીને અમારી
 એક પ્રાચનાને સીકારજો તો આપનો
 અમારાપર અપાર ઉભા થશે આપને
 અમારી માને એ સીજ પ્રાચના છે કે આપ
 'અમનહુદ્દા' ને બદલે 'હુ અમનહુદ્દા'
 નો ઉચ્ચાર રના રહો અમે આતા રાખીએ
 છીએ કે, અમારે અમારી આ પ્રાચનાનુ
 કરણ આપને નવેસરથી સમ નીને કહેવું
 પ રો નહિ આપ રો રા અમ તથા તાન
 બહાર દોનારી અમારા આ અનુરોધનો ટેવું
 અનુચ આપના નાણામા આપી ગયેનો
 હોવો / તેજ્ય ને ના મમ ભની આ

Magical Hair Destroyer જાદુઈ વાળ કાઢનાર

આ રસાયન ત્રાસ પ્રમાણે લેવાર કરેલ દવા શરીરના કોઈ પણ ભાગ ઉપર લગા
વાથી તે ભાગ વાળવગરનો થઈ જાય છે, એરી પદાર્થથી નિરાળી છે. સર્વ તેને વખાણે છે
કાંઈપણ ઇલાયતી નેથી એક શીશી છે મસ ચલારો પણ વ્યવહાર અત્રેજીમાં કરવો

કિમત એક શીશીનો એક રૂપીઆ નવુના બે રૂપીઆ પોસ્ટેજ માફ

D N DEY and Bros

હી એન ડી બ્રદર્સ

46 Raja Raj Valabh St

૪૬ રાજ રાજવલભ સ્ટ્રીટ

Calcutta

કલકત્તા

ચાકેલા મગજ

નો જમ વ્યતિત કરવો હોય, મીઠા સુગંધી પવનની લહેરથી
આનંદ અનુભવવો હોય તો એકજ વખત

કસ્તુરીની અગરબત્તી

મગાવી જુઓ એક વખત વાપરશો તો સાથ તેજ વાપરવાનો વિચાર કરશો

કિમત એક રતલના રૂ. બે

સર્ટીફિકેટ અને ચાલ અમારી અગરબત્તી માટેજ મળેલા છે

ચાલ પોપટલાલ કસ્તુરચંદ જૈન અગરબત્તીનાળા--જામનગર.

કાશમીરી શુદ્ધ ઉનનો સામાન

પટો ખુર્રમ—૨૦ થી ૨૫ પટો એકર—૨ થી ૨૫

સૂચના—એક પટો એક સ્યુટ વાસ્તે બસ છે

જીમિલપને સફેદ ધાળણા—૧૨ થી ૧૫ ડબ્બાથી સફેદ ધાળણા—૧૫ થી ૨૦

,, ખુર્રમ —૧૪ થી ૧૮ ,, ખુર્રમ —૨૦ થી ૨૫

કાશ્મીરા—૪ રૂ. નો વાર પણ ટોપીઓ એવી રાત્રીની ટોપીઓ—૧ નો રૂ. ૧-૧૨-૦૦

ગરમ સાકસ—૧ રૂ. જોડી ગરમ મોજા—૨ રૂ. જોડી ન વજ—૩ રૂ. ૧ જોડી

અંબર—(ફૂંચ વાર) રૂ. ૧, અંબુ—૧૨ અને કાંઈ અંબર—૬ અને કાંઈ

પત્રવ્યવહાર અત્રેજીમાં કરવો

સૂચિપત્ર મગાવો.

કાશ્મીર માટે, શીશ્ય બ્રીજ

શ્રીનગર-કાશ્મીર

KASHMIR MART, Fifth Bridge

SHRI NAGAR—KASHMIR,

નવી શોધો

૩૧ વીન્ટનની પ્રખ્યાત ઔષધિઓ.

(૧) બ્રીસ્ટીન (કુચ્છ વૃત્તિ તેવ) — જોરતોને માટે સ્વર્ગીય બ્રીસ્ટીન આ તેલમાં રહેલ ગુણ તેના નામ ઉપરથી જ સચિત થાય છે જીભતનું સોફન અને સુખ આ તેલના વાપરવાથી વધે છે કિમત રૂ ૭

(૨) ડાયટ્રો વેસ્ટે ટાઇન (રસીમ્બદ્ધ વૃદ્ધિકા) — સર્વ પુરુષોને માટે આશીર્વાદ સમાન દુધ કે યુવાન સવ કોઈ આ વાપરવાથી જ સાર સુખ ભોગવવા પૂર્ણ ભાગ્યશાળી થાય છે વિશ્વને દેહની મજા સુત બનાવવા માટે અત્યુત્તમ છે કિમત રૂ ૭

સૂચના — જ ને દવા સયે મ ગાવનારને રૂ ૩-૮- માં મળી શકશે દવાલ ખચ નથી લેનામા આવતુ ઓર્ડરની સાથે પૈસા મોકલના

— જરા પછુ વિલ ન કર્યા વગર આજેજ ઓર્ડર મોકલો —

એસ આર બ્રધર્સ

૨૮ ચંદ્રપામુદલી સ્ટ્રીટ — મદ્રાસ

S R Bros 28 Chandrappa mudali St. — MADRAS

રાજ મહારાજાઓ,

નવામો નામદાર સરકારના ધારાસભાના ઓનરેબલ મેમ્બરો, સેશન્સ જજો કનૈલો મેજર કેપ્ટન નામદાર વૈદ્યસરથના ઓનરરી એ ડી સી લેફ્ટેનન્ટ પોલીસીકલ એન્ટ સરકારી સીવીલીયન ઓફીસર યુરોપીયન સીવીલ સર્જનન એમ ડી ની ડી.ડી ધરાવનારા મોટા ડોક્ટરો તથા દર્શી અને યુરોપીયન ઔષધકારો અને ગૃહસ્થોમાં બાદશાહી ચાકુતી નામની જમજાહેર દવા બહુ વપરાય છે એજ તેની ઉપયોગિતાની નિશાની છે — ગવન મે / લેમેરેટરીમાં આ રજવાડી દવાએનાલાઇઝ થયે ન છે

બાદશાહી ચાકુતી

એ તે કારણથી યુમાવેરી તાગત પાછી થાય છે પુરુષાતન ૧૫મ ૨ એ છે આ રાજવંશી ચાકુતી વીરવિકારના તમામ બાધિ મટાડે છે અને રીપ વ બનાવી ખર્ચ પુરુષાતન ખર્ચે છે ખરી મરદાં આપનાર અને નખસા મારુકને પછુ સુવાનની માફક જોરાવર બનાવનાર આ દવાનો લાલ, લેવા બમારી ખાસ બલામય છે આ દવા વાપરવામાં કોઈ પણ તતની પરછની જરૂર નથી ૪ ગોળીની ૩ મી એકના રૂપીયા ૬૬

બાદશાહી યુનાની લેપ

મદ્રાસ દવાઓમાંથી આ લેપ બનાવેલ છે ખર પુરુષાતન લાવવા માટે આ લેપ ફોટોમદ્દ જતાજ છે આર્ડસ એકની રૂપીના રૂપીયા બાડ

ડોક્ટર કાલીદાસ મોલીરામ-રાજમેદ-કાઠીયાવાડ

લાલનું "આ સાસાપરીલા જાનનગર દોરો કમ્પનીમાવીમળી શકો"
 બગડેલા લોહીને સુધારવા માટે

આવી ટાઈટલ
સાસાપરીલા

જરૂરી નદર સાંધાતું રહી જતું રમરજી કક્ષિત ઓલી યથા જવી ધુજલી
 અરજ દાદર કરીર પર ફો ના યથા આવવા દાય પગમા જાનનરા ચવી તેમજ
 નજળામી અને અગ્રજી માં તથા લોહીના ખીગાધી થતા તમામ પ્રકારના રોઠો
 ઉપર આ સાસાપરીલા ધણીજ શપટેમદ રવા છે
 ફિમત—બાપ્લીતો માન રા ૧૧ નજી બાપ્લીના રા રા પોજેજ લુટુ
 દરેક દવાવાળાપાસેથી લાલનું સાસાપરીલા તપાસીનેજ લેતું જનન રા ૧૨
 એજ રા લોધે છે { ટેગ—દલાલ એજન્સી
 કાલમાટેવી રોઠ મવદારરાવ વાડી—મુબમ ના ર

➡➡ **GOOD LUCK** ⬅➡

Can be attained by following the rules laid down in
RAI SAHIB DR K C DASS

SEXUAL SCIENCE

The most useful guide for **HEALTH WEALTH and PROSPERITY**
 and everyday companion for young and old Distributed gratis
 and post free

Apply to —

THE SWASTHYA SAHAYA PHARMACY

30-2 Harrison Road **CALCUTTA**

પ્રાર્થનાનું શ્રવણ કરીને મહાત્મા મન્સૂર મહુ
 શબીર લાનથી ઉત્તર આપતો ડહેરા નાગ્યો
 કે- 'તમારી પ્રાર્થનાનો સમસ્ત મર્મ મારા
 જાણુ તમા આવી ગયો છે કારણ કે મન્સૂર
 માતાના પુત્રી પોષાતો અલ્પ નથી અતુ
 થમ દાતા અને દયાલુ અરાહના અનુગ્રાથી
 આટના મર્મને જાણી લેતાની મારામા સ
 પૂર્ણ શક્તિ છે તે માત્ર ધર છે અને તેજ
 સમુદાય છે તે સર્વવ્યાપક, સર્વમય વિશ્વ
 વ્યાપ તેમજ સર્વસ્થાન તથા સર્વસમયમા
 વિદ્યમાન રહેવાર છે અને લવિષ્યમા પહુ
 રહેવાનો છે એ હુ નથી જાણતો તેમતો નથીજ !

‘ મહુ અનુગ્ર મહિત નગરમા જનતા રતિન તન્તા મા
 જલહીન મ જૂમા અને આગ મનિન વિન્તારમા
 ઉતાલ ગિરિના શિખરમા પાતાન અતિ લન તમા
 સુખમાગ પુત્ર જ્યોતિમા ને દુષ્કર અધકાગમા
 દુર્ગમ્ય ગિરિની ગુફામા પાન પન આમગમા
 વન્જાગિજિતિ નિશાળ મેવોના તરન આલાસમા
 અતિ દુઃસ્તિ સુમે તેમ દુમેડકેરા મને
 જૂનોમા રડનોમા તે પાત્ર છે સર્વ રથને
 રક્તપ્રમા દેરી ઉપાના લલિત લાન લનામા
 રિતમિત નપન સધ્યા સમયના મદ આલા-પાટમા
 ફળ પુષ્પ જહો વલ્લરી ને વજના વળી પદમા
 સુદર સુમનના સુગન્ધિમા ને ફળસ્વાદ ત્રિચિત્રમા
 પીયપમા વિરમા તથા નિમલ સનિન રુનોનમા
 પાનક શિખામા તેમ પીન પનના દિ નેનમા
 અલત ઉજ્જવનતા વિનારી સુર્પના આનોકમા,
 શીનળ નિશાપલિમિરણમા ને ર પ તાગનોકમા
 સદાની વિશ્રામ મૂતિ પ્રખર સમર ક્ષનમા,
 મધુકેનિ તીના જુગિમા આમે મર્નન નેત્રમા
 અતિ મૂઝવ વાદુષ્ણ વિર માનતામા માનસારી
 નગનાયના પ્રાસા મા ને દુર્ગી રૂપાતમ વિષે
 મારા તમારામા ધનિકમા તેમ જન ધનહીનમા
 રે પતંગી કીનાપુમા પહુ પર્તો તેમજ મીનમા
 સા શ કે આ વિશ્વમા ને વિશ્વ વસ્તુ મય મા
 સનત વસેછે તેજ ધર રાજ માનવ ગવ મર
 છે હંતમય આ વિશ્વ ને ધર જાત આકાર છે
 ભાગે પ્રાપ્તને નિત જેમા ભે નો દુર્ધાર છે
 હુ મિતનો ભેનો નથી મમ હ પ એકામ છે
 તેથીજ માગ મુખવિર આ ‘અનનદ્વ’ ઉચાર છે

આ પ્રમાણેના ઉદ્દગારો પાત્રોને સર્વ શક્તિ
માન પરમાત્માની અગ્રાધ શક્તિ તથા સર્વ
વ્યાપકતાની પ્રશંસા ખતો મહાત્મા મ સૂર
આગળ પધીને કહેના રાગો કે- આહા!
તે સર્વ શક્તિમાન તથા સર્વ વ્યાપ પગમેષ
સર્વ સમયે સર્વ ધ્યાનોમા સમલાવથી
વિરાજિત થા રે છો ઝા પછા ગણે
તે સર્વ વ્યાપક પરમેશ્વર જાણે કાઈ અલ્પ ત
રના રથાનમા સર્વ શા અપગિતાત રથાનમા
સતો હાથની એના આગળના તમા
ઉદ્દગારો સાક્ષીને માગ હ નમા અનિરાધ
આનર્મ થયા રે છો લોકો એમજ જા
રે છો કે- અપો તને પોથી રોધીને રાખ
ગયા અને અમારી સર્વ શક્તિઓનો અત
આવી ગયો તોપણ અમને તેના સન કિવા
સાક્ષાત્કારનો લાભ મળી શક્યો નહિ અને
મળી શ રાતો પપુ નથી અઘાત તે ખોના
રેના ધનનો અથવા તો પરમેશ્વર રે તે અ
મૂલ્ય રત્નનો અમને ક્યાય પાણ પતા મળી
શકતો નથી અરે આ ની અદ્યુત કથા
અને કેવી ભવાનક ભાવિતો ખેને પરમાત્માએ
વિચાર તથા વિવેકરૂપ અનુ આપેના છે તે
મનુષ્ય હાપિ આમ જોનાવાતુ સાદસ રી
શકે તેમ છે ખરૂં કે હે મારા બધુ તો
પગમેશ્વર હુ ખોવાઈ જાઉં તેવા પદાર્થ છે
જુઓ જુઓ જો નેત્રો હોય તો તેમને
ઉ મળિત રીને જુઓ તો મહા વિશાળ
વિશાળ સ્વ પે તે નયન તથા મનને વિમોહિત
કરતો સર્વ ન વિશાળ રલા છે એમજ તમાગ
જેવામા આવશે ચક્ર, સૂર તથા અનખ્ય
નકાયઆ વિચાર અનત આ રા દેશ શુ

હુ નેત્રોના અનુગામમા પાછા જાય તેમ
છે નિરીક્ષુ મહાસાગરનો - અપિ નય થ
જોજ નહી અને તેથી તે સર્વ સરકા સ
માન બાનથી ધત માન વા રે છે હુ
જાણો એ સામાય જુદ જુદ (પરપેટો)
માત્ર હોવાથી તે અનત મહાસાગરમા પળીને
મહા જાણે ક્યાય વિનીત થઈ ગયો હુ અને
તરી માગ ચિ હ વિવા મારી સનાને રેશ
માત્ર પપુ અનગિષ્ટ ના નથી હાથ મા
અહ ત નભવીજ કેમ તો વા આપું
માનીને મહા મા મ સૂર નીરવ ધઈ ગયો
મ સૂના આ ઉદ્દગારો સાક્ષીને તેને સમ
નત્રામાટે અવેના લોડના મનમા આગળ
કરતા પણ અધિક કારનો સચાર સથો અને
તેથી તેઓ તેનો પ્રતિમાર રથાની આશાથી
અન્યાન્ય પાપોને યોજવાનો વિચાર અના
વવા લાગ્યા

તે પછી રનામ નમના એ શરીરવતેજ
જાતથી વગડી રહેના એ લોકો ધર્મોપદેશ
અને શાસ્ત્રવેત્તા એને કે જોનાના ધર્મ પુરો
માનતે તથા ઉ મા પામે ગયા અને તેમને
તેમણે મ સૂરના અનન હન ઉ ચારતી
સમસ્ત શા સવિસ્તર કરી સજાગારી તે
નમ પુરો અને શાસ્ત્રવેત્તાઓ એ શા સા
મળીને આ રચયિત અર્થ થયા અને ર
સ્પર નાનાવિધ વાત્સલ્ય તથા અનુ રના
આ વિરયા રાગ્યા પ છુ ળો તરત શા
અને શુદ્ધિમાન પુ રો તતા તેઓ તો સર્વ
નિસ્તબ્ધતા તથા મૌનતુ અનનખત કરી જ
મેસી રલા રા કે, તેઓ મ સૂ ની
તરિક અર માને નથા તેની ઉક્તિના થ

મય ગૂંચારને સારી રીતે જોણતા તથા મ
મજતા હતા એટલે તેની વિગત એકપુત્ર
અપ્પ હચ્ચારવો તે અક્ષય અન્યાય છે
એમ ધારીને તેમણે સાર્થા માનવુજ અન
યબન કરી લીધું હતું તરનદર્શી અને વિ
આગ્રહીન પુરોના એ મૈનાનન મનનો અર્થ
સાધારણ ભુદ્ધિના લોકોએ એવો કયો ?
‘એ વિચારદીન પુરોએ મ સૂરને વર્માવિ
રોધી અને પાપાત્મા માની રીધી છે અને
તેટલા મારેજ તેમણે માનવુ અવલબન કરી
લીધું છે આવી માયતાનો પ્રચાર વતા
સાધારણ લોકો અને શાસ્ત્રજ્ઞતા પડિતો મ
ન્સૂરના એ મહાન અપરાધનો તેને ઉચિત
દડ આપનાના પ્રયત્નમાં પ્રજ્વલ થયા પરંતુ
શાસ્ત્રીય પ્રિધાન અને ખતીશની અનુસાર વિના
મન્સૂરને દડ આપનાની તેમની ઇચ્છા રૂબી
ભૂત થવાનો સભવ નહતો એટલે પ્રથમ તો
સર્વ લોકો ‘મુશ્તી’ પાસે ગયા અને તેમણે
તેમનો અભિપ્રાય માગ્યો તે સમયમાં અ
પ્પન અપ્પાસ નામક એક શાસ્ત્રનાનિ
શારદ અને પ્રતિભાસ પદ પુરૂષ જગદા
નગરના મુરતી પદને સોભાવતો હતો તે
પોતા પાસે આવેલા એ લોકોના પ્રશ્નને પ્ર
થમ તો નિરૂત્તરજ વ્હા અને જ્યારે તેને
ઉત્તર આપના મારેનો અતિશય આશ્ચર્ય કે
રવામાં આયો સારે મનિન મખથી જણાવ્યું
‘૩— મ સૂરના અભારના ચરિત્રને હેરા
માત્ર પણ જોણતો નથી અને તેથી મારાથી
એ વિશે અભારે અને આ ક્ષણે / કરશે પણ
અનુકૂળ અથવા પ્રતિજ્ઞ અભિપ્રાય આપી
શકાય તેમ નથી’ મુરતીનું આવું ઉત્તર

સાક્ષીને સર્વ લોકો હતારા તથા મનિન-
મુખ થઈને લાઘી ચાયા ગયા અને વજી
આગળ પોતાની કૃતિયા લઈ ગયા

વજીર હાસિદ ઇબ્ન અન અપ્પાસ એક
વર્માલીક તથા સરળનેતા પુરૂષ હતો, એટલે
તે લોકોના મુખથી મ સૂરની ધર્મવિરોધિની
ઉક્તિ અને તેના અનિષ્ટ પરિણામની જ્ઞાને
સાક્ષી લીધા પછી તે વ્યાકુલ તથા ઉ
ત્તેજિત થઈને મહાત્મા મ સૂરનો વિરોધી
થઈ ગયો અને ગભીરતાથી મોઢ્યો કે-

આપણા પવિત્રતમ ઇસ્લામ ધર્મને અક્ષય
અનિનલ અને નિષ્કલક રાખવાની જો આ-
પણી ઇચ્છા હોય તો આવા ધર્મવિરોધી મનુ-
ષ્યનો તત્કાલ શિર-ઉદ્ધે કરાવી નાખવો એજ
આપણુ એક માત્ર કર્તવ્ય છે’ એ પછી
તેના જાણનામાં આવ્યું કે ‘ધમાચારો ઉ
ન્મત્ત મ સૂરની રિદ્ધ મતના આપવાના ન
ઈમા અસમત છે એજે તેણે એક મોઢી
સલા ભરનાનો પ્રયત્ન કર્યો એ સલામાં
સાધારણ મનુષ્યો ઉપરાંત જગદા નાં સર્વ
વર્માચારો આવીને ઉપગ્રિય થયા હતા અને
મ સૂર પોતે પણ આયો હતો ધર્માચાર્યોએ
મ સૂર સાથે ભુદ્ધિ તથા તન્નિત યુક્ત
પ્રયત્ન નાદાનુસાર ચારણ માગ્યો, પરંતુ
તેજસ્વી મ સૂરે ધર્મપણુ પ્રગટ તેમના અ
નનો સ્વીકાર ન કર્યો અને પોતાની ઉન્નિતો
ધર્મવિરોધિની ઉન્નિતરીક નિરૂત્તરીક મ
ન્સૂરની એ અવિચલતા તથા દૃઢતાને જોઈને
વજીર તથા અન્ય સનાસનો ઉન્નિત થઈ
ગયા અને રતના રખવાની આના આપી
દેવામાં આવી જગા નગરના રમાધિ રજુના

વિચારપત્રિ કાશ ઇન્ન ઉમરે મહાત્મા મ
 ન્સરના પ્રાણુદની આના લખી નાખી
 અ ય ધર્માચાર્યોએ પણ એ માટે પોતાની
 અનુમતિ આપીને તે આના પત્રમા પોતાના
 હસ્તાક્ષરો રી આપ્યા વગર પોતામાટે
 આવા પ્રકારની બીજી શિક્ષાનો નમક યા
 ગ્યો એટલે મહાત્મા મ સુરે ઉચ્ચ મૂલ્યે
 કર્યું — આપ સર્વ આ અધિકાર વિનાની
 સત્તા ધારી નાની રહ્યા છે? અથવા
 વારો કે ધારની આગની આવશ્યકતા નથી
 તો પણ પ્રાણુ વિના ઈ મનુષ્યપર અસા
 આ કરીને અક્ષમ પોપના લાગી થતુ અને
 ઈ મનુષ્યપર કા પનિક દોષનો આરોપ
 કરવો એ કયા શાસ્ત્રનો નિધિ છે? મા
 મર્માચાર્ય શરદેથી નિરૂદ્ધ નથી મારો ધર્મ—
 વિષય ત્રિશાસ પત્રિત્ત ઇશ્વારની પવિત્ર
 નિવાલપર પ્રતિરિત છે? મુના મહિને
 જમીનદોરત અને ચૂર્ણ કરી નાખે એવી
 ઈની સમિત છે વા? સન આપ પરચર
 ઈશ્વર પોતાના રક્ષણુવીન દમ્તોને સદા વિ
 સ્તારેલાજ રાખે છે એ તમારે કાપિ જૂની
 જવાનુ નથી ને અનકરીમ વ અનરહીમ મારો
 રક્ષક છે તો અન્ય કોણ પણ મારો લલક
 મર્ધ શકે તેમ છેજ નહિ?

મહાત્મા મ સુરના આ વા પો સાબળીને
 વગર અતિસય કોપાનમાન થઈ જશે અને
 તેથી તેણે તત્કાલ મ સુરને જિ દાન-કારા
 શ્રદ્ધા લઈ જવા માટેની આના આપીને
 સમ રક્ષક મહાત્માન્ય ખીરાપરે એ પિતૃ

એક પત્ર પણ લખી નાખ્યુ એ પત્ર વાંચને
 વગર તથા કેટલા અસહિષ્ણુ પોત્ર ખની
 કાના દરમારમા જગ પડોઆ

તે સમયમા મનસ્વી અન મુખનદી જિ
 દનાદ નામ કુલ મહામાન્ય ખનીગના
 સિદ્ધાસને રોલાનતો હતો અને તે એ
 મહાકવિ વ્યપરાયણ તથા ધર્મ બીડ પુરુષ હતો
 પવિત્ર શરીરનથી નિરૂદ્ધ એ ૫ પણ કાપ
 તેના નેત્રામા આવે તો શરીરત વિરુદ્ધ
 વર્તનાના તે અપરાધની તે કાપિ ક્ષમા
 આપવો નહોતો તે ન્યાયના તુનાદ ને તો
 તાના દસ્તમા ધારણ કરીને સિચારપૂત્ર કે
 અપરાધીને ઉચિત ક તથા નિરપરાધીને
 મુખિત આપતો હતો મ સુરની અધભ્રાંતિની
 કયા સાબળીને પ્રથમ તો તેણે 'પાપ પાપ'
 કહીને મનાનમુખથી પોતાના શવણોમા આ
 ગળાઓ પોત્રી દીવી લાગપડી નીચુ મુખ
 કરીને તે પાપ એ શબીર ચિ તામા નિમમ
 ચઠ ગ્યો અને કોઈને તેણે કાષ્ઠપણુ કર્યું
 નહિ તેને આસીરીતે જુવારસુધી ચિન્તામમે
 અને નિરતર રહેતો નેછને લા આવેના
 લોકામતિ એક પુરુષ હાથ તેગીને તેને ના
 ચના કરતા કહેના લા પો— ઈસ્લામ સ
 માજના અધિપતિ આપને આસીરીતે નિ તર
 તથા નિરતન્ધ થયેના જોઈને અમો ભયભીત
 તથા ચગવિચગ થઈએ છીએ શાસ્ત્રાનુમેદિત
 શુભ કાપના પરિપાનનમાટે અને પાપના
 પ્રતિકારમાટે આપ આમ નિવૃત્ત થઈને રમી
 રહો એવુ કોઈપણ કારણ હોય એમ અ

* શરીરત અથવા શુરા મહામદીન ધર્મશાસ્ત્ર આને કે કુગન શરીર દહીસ શરીર
 અને ક્રિમા અથવા કયાસો એ નામથી ાજખવામા આવે છે

મારી શુદ્ધિ અમને કહી શકતી નથી જે પરિત શરીરતને અક્ષમ રાખવાની આપની આકાંક્ષા હોય જે ધર્મના અપમાનનું પ્રતિ વિધાન કરવાની આપની ઝમ્ઝા હોય અને દુષ્ટજનોના ટ્મનને આપ યોગ્ય તથા ન્યાય સુક્ત માનતા હો તો હવે વિશેષ વિનય ન કરતા આ વિષયમા આપનું જે કાષ્ઠપણ કર્તવ્ય હોય તે પૂર્ણ કરી બતાવો. આપ ધર્મના રક્ષક તથા અમારું પ્રતિપાન હો વાથી જે આપ આના પ્રયત્ને આના પ્રકાશની સિધ્ધિનતા તથા ઉત્તીર્ણતા દર્શાવશે. તો તેથી નિર્ભય ધરનામ ધર્મમા કનડની કાનિમા લાગે જગે અને એ શ્રેયસી પ્રાપ્તિ નોનત મરતક તથા અમારા ઉત્થન મુખે ધર્મના આના ધોરતમ અપમાનથી સારને માટે પ્રભાલીન થઈ જગે એનો આપે અવશ્ય વિચાર કરવાનો છે અમો હુજનો હોવાથી આપ મમક્ષ આના કરતા વિશેષ જોક્ષનાની અમારી ક્ષમતા નથી અને તેથી આપના ઉત્તરની અપેક્ષા કરીને અમો માનને બારી લઈએ છીએ.

પ્રગ્લભમન અને પ્રગ્લભજક ખીડાએ પાષ્ઠપણુ જોવાયાહ્યા વિના લોકોની એ પ્રાથનાને સાલળી લીધી અને તે સાલળીને લોકોના હૃદયમાં ફેલો બીજી તથા અસહ્ય આવતુ થયો હતો, એ નિતીની કલ્પના પાળુ કરી લીધી પરંતુ લોકોના અભિપ્રાય તથા મન્દરના પરિણામનો વિચાર કરતા તે આ વાતના પ્રચારવાતને નેજે પોતે પાળુ અનુભવ કર્યો હતો અને તેથીજ તે અલા મૂઠી રિય થીર નીરવ અને ગભીર લાગને ધારીને બેસી

રહ્યો હતો તેના મનમા વારવાર એજ પ્રશ્ન ઉદ્ભવ્યા હતા હતા કે- હવે આનો શો નિર્ણય કરે ? ધબીકવાર સૂધી વિચારમા નિમગ્ન રહ્યાપછી અ તે તે એવાજ નિશ્ચયપર આ યો કે- આ પ્રશ્નય પાપના પ્રાયશ્ચિત્તની વ્યવસ્થા તો પ્રથમ કરવીજ જોઈએ. ' અજે એ નિશ્ચયપર આપીને હુજન ચિત્તથી મ સૂરને કાગચુદમા એક બિજન તરીકે રાખના મારે. પ્રત્તાવને તેજે પોતાનું અનુમોદન આપી દીધું.

હવે બીજી બાબુ રસના આકર્ષણથી આકાંક્ષાના મન્દરે જ્યારે રાજપુરોની આજ્ઞાથી પકડનામા આવ્યો તે વેળાએ ચાર તરફ મહા નાદન ચાલી ગયો. લોકોના સમુદાયો મહાત્મા મ સૂરના અગ્ર અને પશ્ચાદ ભાગમા જાણે તેઓ મોટા મહોત્સવમા ભાગ લેવાને નીકળ્યા હોયની. તેવીરીતે આ ન મજા થઈને વાનના લાગ્યા તપોધા. મ સૂરને તત્કાળ કારોચુદના દ્વારપાસે લાગીને ઉભો ગમવામા આ યો અને નિર્ધાર રાજકમ ચારીઓએ તેજે કારોચુદના રક્ષકના હસ્તમા મોપી ગયા મહાત્મા મ સૂર નહી અથવા કારોચુદવાસી થયો ! આહા ! શો આક્ષય ! કેરી યોગ યાતના ! લોકોના સમુદાયો કારોચુદના દ્વાર પાસેથી નાનાહન કરતા પાગા નાના નાના એક એક ગૃહમા આ દોનનના સોતનું નહન થયા લાગ્યું અને આમાનદૃઢ સ્ત્રી તથા પુરુશના મુખમાથી એજ વિષમની સાત્તા ની જતી સલગારા લાગી મ સૂરના પ્રિયપર આવેલી આપત્તિથી રડનાક લોકોને હૃદય થયો કેટનાક લોકોના

મનમાં રોષનો આધિભાવ થયો અને ક્રૂરતાક
રોધે અમલે નામાં પગને કાઢપણ મો વા
ચા । રિના મોનપૂર્વે અશુભોચન રના
નામ્યા ।

એમ અચકારે મોતાના એક અધમા આ
પટનાદિરે એવો ઉ રોષ કરતો > ૩ યારે
મહાત્મા મ સુરને પ નામાં આ થો અને
નહરીઓનડે રોગથેનો મ સુર । ૧૧૮ના વા
રમાં આવી રહો મો ને વેળારે મેઝ અને
મનુષ્યે અનિચ્છાવિત ઉપદ્રાવ રીને ઉચ્ચ
ન થી મ સુરને મ મોનીને તુ કે- અ યા
સાનુકા' ને તુ સાધનાના નગથી અપૂણ
સિદ્ધ પુરન થયેનો દોષ તો આ ? તારી જ
આ ભયાનક દુઃશા થઈ છે તે થાય ખરી
? તુ તારૂં સવ તપોનગ આ સામાન્ય
સ યનગ સમક્ષ પરાશ્રુત અને પગજિત થ ।
શ્યુ ? દુહો ત સાદુ ન સાથેના સત્રાયમાં
બીર સ્વભાવના અજ (બકરા) નો વિજય
થવાની વાત્તા તો આ ? જ ન નામાં આવી ?
આ આનંદ કાર વળના નથી ચુટ નાવ
રાખડી યોગિનુ ને તુ ખરેખરો સાધ
દોત ને તાગમાં અપમાત્ર પાપુ નાવનાતું
બળ હોત તો આની નમાનરિ વિપત્તિઓનું
નિનસરપ રીતે આ ? આ કહાવક બધન
યત્રણામાંથી સાધાગ્લ પ્રવતન' તું મોનાનો
ઉદ્ધા રી સક્યો હાત' અહો! ? નહર
હીં પુ થ જનનાતા જ્યવે ને ધારીને ધમ ને
આક્રમ્મ દશાની અવય નો સચ્ચ કરે છે
અને અતે મોતે ધોતમ વિપત્તિની ગદન
ગતામાં જઈ પડે તેના જેવો અને તેના

કરતા વિરોધ મી ને નિઘ ગભ અને તિર-
સ્કા પાત્ર પુરન કોણ દોષ તકે વાર ? તું
પાખ ગ યોગી છે અને તેથી તાગ અપરાધની
નને જે શિક્ષા મળી છે તે સવ પ્રમારે
મોખ નથા ઉચિત છે એમાં ઇપણુ સચય
કે નહિ ।

તે મનુ યના આ કટ વચનોએ તી ન
નાણુ અમાન મહાત્મા મ સુરના બોમાં પ્ર
વેડ મો મુખ્ય મનુષ્યના પ્ર શ વલકોથી
અમાને બોલને ચચગનાને પ્રકાશ રવો
એ સવ થ અનચિત છે એમ તણુના જતા
પપુ તે કુટ મનુષ્યના મુખમાં ધૈર્ય નાખના
માટે અને તેના હ યમાં પથાસાપનો પાનક
નજળાનનામાટે તેના એ વચનોને માલગનાની
સારેજ ને સ્થાનમાં અસખ્ય રોડો મ સુર
પર દિને સ્થિર રીતે ઉભા હતા અને ને
ધાનમાં શતારધિ નહરીઓ મ સુરન ચારે
તરફની બ્રીને ઉભા હતા તે સ્થાનમાંથી
નિમેશમાનમાજ મહાત્મા મ સુર નેવળેતામાં
પાપુ તજો યા અતધાન અથવા અ સ્થ
થઈ ગયો તે કોહના પપુ નેરા કિ ના તણુ
વામાં આવી સક્યુ નહિ અધાત્ર મ સુરને
આવી રીતે અચાનક અ ગ્ય થયેનો નેહને
। ૮ મ રારીઓ અને અ રજનો જણે તે
મના શિરપર વ જ્યત થયો હોયની' તેરી
રીતે સ્તમિત પ્રિચિત અને િ ય પરિમ
ય પિ માનપૂવ એકબી નના મુખને નેવા
નામ્યા તેમના મુખમાંની જ દ નયનમાંથી
નિમેશ । યમાંથી ગનિ અને અગ્રજપગમાંથી

અને તે મનથી લોપ થનાથી તેઓ ગમિત
શન્ય સ્થિતિ પાપાણુપ્રતિભાસમાન થઈ ગયા.
નામ્યશાળામાના પટપરિવર્તનપ્રમાણે જાણે
યા એક એન્દ્રગનિક અપૂર્વ આપાર થઈ
ગયો હોયની! એવોજ સર્વને લાભ થના
લાગ્યો બહુ બુધિવાર વગાડના એ રહ
અને જાણવાનો કાષ્ટપણ ઉપાય તેમના જે
વામાં આવી શક્યો નહિ કૂટણુદિ પ્રદર્શીઓ
પણ આ અદ્ભૂત વડનાતા સાક્ષાત્કારથી
મૃત મનુષ્યસમાન સર્વથા સત્તાશ્ચય થઈ
ગયા કેટલીકવાર પછી તેમનામાં પ્રિયિત
ચેત થનો આનિર્ભોન થના તેઓ કહેના લા
ગ્યા કે—“હાથ! આ શું થયું! અપગાની
મ સૂર ક્યા આ થો ગયો? મ સૂર હવે પાછો
અમારા હાથમાં આવી શક્યો ખરો?” આ
વાર્તા જ્યારે ખરીફાના જાણુગામાં આનને
સારે તેઓ શું કહેરો અને તેમના નસતુ
અમો શું ઉત્તર આપીશું? કોણ જાણે અમને
આ અપરાધની કેવી કડિન શિક્ષા મળશે
અને મ સૂરના પાપથી અમો ગરીબો મારાં
જીવશું! આટલાનધા પોકાના મધ્યમાની પના
યન! અહા! કેની લજ્જાપદ પડના! કેના
અપમાનનો વિષય! ગજસભામાં અમારા
વનઙિત મુખેને અમો કેની રીતે પાલી
શાપીશું વા? શેશાન્તરના લો! આ પડનાના
અમાનાર સાલગીને અમારામિને શું મોનશે
અને અમાગમિને કેના અલિપાને રાનિજે?
હાય હાય! આવી અપતિમા તો પેલોજણ
મનુષ્ય કાપિ નહિ પડ્યું હેન! આના
સ્પષ્ટારના અતુતાપજ ન ઉદ્ગાગેની લો મહા

તે સાદુ ન વ્યાપી ગયો કેટલાકો મુખના સા-
ટસને દશાસીને કહેના લાગ્યા કે—“લાઇઓ!
હવે આની રીતે અર્થ અનુશેયના અને
હાથવ ન કરનાથી જો લાભ થનાનો છે વારુ
આ ધનનાથી આપણે કાઈપણ ખીવાતુ નથી
અને પેલોના પણ લય રાખનાનો નથી કારણ
કે, આપણે અપરાધિને માધ જાણી જોઈને
જુદિપૂર્વક છોડી મૂક્યો નથી મ સૂર એક
મહા લયાનક માયાની અને જાદુગર છે, એ
વાતો મારા કાંઈથી અજાણી છે? માયાવી
નિવાના પ્રભાવથી જેનામાં અદસ્ય થનાની
અથવા પનાયત કવવાની શક્તિ રહેલી હોયછે,
તેને આપણે તો શું પણ વિશ્વની સમસ્ત
રાજશક્તિઓ એકત્ર થઈ ગય તોપણ બધા-
નમાં રાખી ના તી નથી, એતો એક સર્વ-
માન્ય મિદ્ધાત છે એટલામાટે આવો આપણે
બધા સાથે મળીને ખરીફા સાહે! જાગળ
જાઈએ અને અપગાની મ મુગના અદસ્ય
થવાની આ આ તેમને પી સલગાવીએ.
ખરીફા સાહેન પોતે પણ મ મુગની માયાવી
નિવાના પ્રભાવને જાણુતા હોનાથી તેઓ
આપણને કાઈપણ હેનાના નથી એવો
મારો દુ નિશ્ચય છે પરંતુ ધણાક લોકો
એવા હતા કે જેમના મન આ સાહસપૂર્વક
વા મોના અનુભૂથી વેશમાન પણ સાત ન
થતા અને તેથી તેઓ સવ થા નિરાત તથા
હતાશ થઈને મનિત મુખની માથે હાથ
જે લાજ મેમી જાણુપોક મળીને રના
લાગના

નીચેને પ આમા નહોં Cએનુ મિત્રા મ
 વીધા મટાગ રા પના 17મી પમમા હવુ
 ન હવુ થવુ તેઈ રગિયાની નરવાર ખજુ મળી
 કે ત ન ર તેની નામે જમ નેની હુદમામ
 ડીએ જો રાં ને જોષ કગિયામ કે મિ ના
 વરાવનાર કા સુ મગજ ચમકુ તને ચરી
 નાખનારો 17 નીએ પેતાન મ 17 ને મ ગ
 બ્રહ્મ તરસ્થ 17 નીયાનુ સગીર લીસીને
 આગળ વધારુ તે જોષ 17 રાડનુ તેની C
 ગા 17 યુ અને ન્યાયપ્રિયતાની પ્રેરણાથી
 તે પોતાની પ્રેરતી તયારીચ 17 ખુ યધ
 ગયુ તેની મ 17 હિદુત્ત ન અને નેના ખીજ
 સરથાનો ઓરોનિયા કેને 17 દા ત્રાનરોરે
 17 હલ યગિયા જમ નીને જો લુનમમા
 17 જવુ જોષ દકાને તેની પતાહ લેવાનુ
 17 આનુ અને એ બજની બજનગિરીમા
 બનુગેરિયાએ પણ પોતાની મેનમાના કાધી
 ચીનની જમીનમા જમી ગયેને જમ નનો
 એમ પગ છ તાડના મિત્ર જમને કાપી ના
 ખો અને આક્રિ 17 મા Cગી નિકળેના 17 મ
 નના જોરાનર અગોનેદા સવાપત કપી 17 નર ન
 મોથાએ જમીને ઉજેની નાખવા મા 17
 અને પોતુ મીઠ મિત્રની પજુ તેમા સામેન
 ગિરી યધ જમ ન મદારા પના ઉપા
 મિ સ જિ માકે ધડેના મિત્ર માનુ છટાલી
 મેરગીયાન કના અ 17 માને લીધ કેટલીક
 મુદત ને સ્થ રહી પાળાથી મિત્રરાજોની
 17 મુમા આરી ઉતુ અને કોસના રા 17 એ
 બન પમને 17 એ દા બ 17 વા માગી 17 મા
 ખતિયુમે તેને ગજગાદી ઉ ની 17 ગી મેન
 17 મ નાથ અને પેરીમ પડવાની તેધારી

દેખાણી પણ રો સ અને છ મો જમ નીના
 વેગને રાખી તેને પાછુ હમ યુ રશિયાએ
 ઓરોડીયાને લીખવા માડ્યુ પણ જમ નીની
 17 થી ઓરોડીયા જમ નાથ ખુ અને રશિ
 યાને માઈ 17 પડ્યુ 17 ત્તી અધાધીએ
 17 યાને રુ 17 ખાડ્યુ લાનો સાહનશાહ કેઈ
 થયો 17 ન 17 સતાપર આ થો પણ યોડાન
 વખત મા 17 17 Cદત પ્ર તપસે તે પાને દાખી
 17 માનરાહનુ મુન યુ અને જમ નીસામે
 મુને કરી જમ નીએ તેને ચરી નાખી
 પોતાનો સ્વાથ આપે રગિયાને ભરોસે
 મિત્રરા થોની તમ્બામા મદાર પના રમા-
 નિયાને પણ આ પ્રસંગે દયાધ જવુ પ 17
 અને જમ નીએ તેના પ 17 તેરાજ દાસ કપા
 એ 17 જમ નને પ્રતાપે ઓરોડીયાએ ધડલી
 એક જમને ફટકા લગાવી દીધા ધનુપકાનુ
 નાસ 17 મો 17 વધારેવવારે ઉજળવા લાગુ
 અને લાઇ નવાવનાગ મિત્રરા 17 તયા
 17 થી અલગ મિત્રાના તરસ્થ રા થો પણ
 એ મોનુ કુનિયાને કુ ખ 17 યધ પ 17
 એમ માનરા લાગ્યા મુરોપીર ધમરો પના
 ઓરોડી પોરે તયા અગેરિ ના લીધ દર્શી
 પ્રેસીડેટ વિલસને જમ નીને સાલુસાઇ કા
 પદાનેનો બ 17 નિ રાની મેનવણીએ
 આપી તયા રુ 17 ન 17 ખેચવાના પ્રસંગે
 કરવા મા પા 17 17 કલદથી ફૂરી જમ નાજખી
 રસો જોષ તકાને અમમથ થોરા સમર
 જમ ને તે મેનવણીએ અને તે પ્રસંગે
 ઠોકરો લગાવી અ માન આપુ 17 રે રથો
 જતો જુલમ જોવો પણ નસર થઈ પ તા
 ઓરોડી રિતરનની નાખ લા 17 17 તર

ઝોર થયો અને તેવું નગમ દલ્લ મળ્યું ન
થયું જન્મને એ વેપારી સાલની મર રી
ગી પણ એ વેપારી ભાલએ જ ના ચલી
ગણુમિમા પૂર્ણિમાની ાંએ નહાનામગમા
સરતી થાય તેની પોનાની તરમના લાખો
પૂર-રીઓની બ તી ગી દીરી અને તેની
ઓગોએ શનુના મગજમા સગગી રહેના
અધિમાન પ અતિને ધરી નાખ્યો દ્રવ્ય
માથ ન ફોરના દાયનીચે આ ૧ ામાટેની
પોતાની ચરગી નર રી વચરથા મોપી નારા
સ પીના મિચરા નોને મારી યા પી મૂ અ
તમાનવામા ઠોતનજે આગળ વધી આવેના
નનુપર સારી કરવાની માલલકોની વાગી
આવી અને તેને તેજે ભૂ ૧ ભૂ ૧ રણસેયોમા
નિશ્ચિત મોજનાઓ અમનમા મૂની પૂગે લાલ
લીધો હોડનમર્ગની મોખડી દીવાન દનવા
યાગી, તુગી લરવગ પાણુ દહયુ અને સાચે
આથે ત્રતાપી ક્રીગીરના પરાક્રમી રિયાત
મારનાએ રૂધી લેનાયેનો રનુમુન- અનાજ
વગેરે આવસ્થા ચીજોની નહિ ચનાતી લેનાય
મેરી તગીમા આની પડ્યો નીન સીયામ
આજ્ઞેનદાર્ધન, ચીરીરગેરે અને રા નોએ
અતાવેતી વિ હતાને જોજો પોતાનાજ નેર
ઉપર રી ગણુમરી ન હતી તે રનુ પોતાના
મિત્રોસહિત દનાવા લાગેો મિત્રપક્ષમા મેન
કયમ ન પિયા અને મો મીતીઓ મિત્ર
ગ થોતી ખાટેધરીસાથે નધારેવધારે જો
અતાવના લા ના અો લાખોની સખ્યામા
આની પડેવા ઉદારલાવના અમેરિકોએ
મિત્રલરખરમો રેક રથો તેવું જીવન નવો
પ્રમાસ નવો ઉત્સાહ અો નવું નોસ ત્રગી

દીર રનુપતની સા ણના મધ્યભાગમા ને ૧-
થેલુ બનગેરિયા દ્રવ્ય અને સરવીધન વસારાને
ગ્રીરી શકયુ નહિ તે તુગી પડ્યુ અને શત્રુ-
પદાથી ૮૮ થા મિત્રપક્ષને નમી પ યુ બસ
જેરજીનમીના દટાડા ભરાઈ ચૂક્યા ટર્કીની
આખપરથી અહિતને હિતરૂપે દેખાનાગ
' મિત્રગી અમા ઉતગી ગયા તેજે પોતાના
મચાનની બાગીમામે નજર કરી જન્મને તેને
પરાજે ત્રથમના ચરમા પહેરાવના માડયા
પણુ તે તેજે પહેર્યા નહિ અને મચગેરિયાની
પેડે તેપણુ વેગરશગેતે મિત્રરા થેતે શરણે
આ યુ ઓન્ડીયા પાણુ ચમકયુ તેની પરા
આખો ઉવગી પણુ આખો ઉવનાની સારે
તેના રગીગના તમામ અચથેા ઓન્ડીયાથી
છટા પડી ગયા અને જે રગીરથી તે લડયું
હવુ, તેજે ધા ગ્રી યા દતા તે શરીર હવુ ન
હવું ધર ગયુ બનગેરિયાને નાદાને જાગ
ગાગી ખોઠ ખેડો તેનો દીધરો પણુ તેજ
અવસ્થાએ પહોંચો અને લા પ્રજસતા ત્ર-
બગ યદ ટર્કીમાથી જન્મનપમના આગેવાન
અમન રોને પાળીયુ મળી ગયુ અને એ
રડીયાના હગેરિયગે પ્રાનો અતત્ર રાજ્યોના
પમા દેરનાઈ ગયા ઓઝિયાનો વલ્લ રહે-
નગાહ તો લડાઇ ૩૩ થયા પગી તગનમાજ
પરનોમામી થયો હતો અને તે પછી અતા
પર આવેનો રાટેનશાહ ૮૧૧ આ વખતે
રજગી ગયો જેમ જન્મનની રાગી આની
જમ ન ત્રજએ જ કપસગને ખ ખેગી નાખ્યે
અને ઓગીરે નિ મનને પગે પડી વગર
શરતનું શરણુ મથુવ મ્યુ એક રખનનો મળા
કવસર નિનિયમ-અ ખી હુનિયાને કમજે ક -

સમુદ્રાવરણા તિવા મા વિદાલ્લધિમાત્રસા ।
 ક્રિયદામજયસ્તૈત્મુકિરામજય ફલમ્ ॥ ૪ ॥
 મા વિસૃયૈવ મનવભસુતાઽ કુરુદ્વહ ।
 ગતા યયાગત યુદ્ધે તા મા જ નત્સવુદ્ધય ॥ ૬ ॥
 મૃતે પિતૃપુત્રાણા ભ્રાતૃણા ચાપિ વિગ્રહ ।
 જાયતે હસતા રાયે મમતાદ્રુચતસાન્ ॥ ૭ ॥
 મમેવેય મહી કૃપા ન તે મૂઢતિવાદિન ।
 સ્પદમાના ગિયો મૃતિ ત્રિવતે મૃતૈર્ તૃપા ॥ ૮ ॥
 પૃથુ પુરુષયા ગાધિનહુષો ભરતાઽનુન ।
 માધાતા સગરો રામ મદુલ્લો ધુપુહા રથુ ॥ ૯ ॥
 તૃણવિદુર્યયાતિશ્ચ નયતિ નન્તનુગેય ।
 મગીરથ કુલ્લયાથ રુદ્ધા તપધો તૃગ ॥ ૧૦ ॥
 હિરણ્યકાનિપુત્રો રાવણો હૈમરાવણ ।
 નમુચિ શંભરો મૌમો હિરણ્યશ્વાઽથ તારક ॥ ૧૧ ॥
 અન્યે ચ યદ્વો દેવ્યા રાજાનો યે મયથરા ।
 સવ સવવિદ શૂરા સર્વ સનન્તિતાઽન્તિતા ॥ ૧૨ ॥
 મમતા મય્યવત્તન્ત કૃતૈર્મત્સર્પમિણ ।
 નથાનદોષા કાલેન હૃદ્દૃષ્ટાથા કતા વિમા ॥ ૧૩ ॥

પોતાની ઉપર વિજય મેળવવામા બધા
 અનેના રાજાઓને જોઈને આ પૃથ્વી હમે છે
 કે અરે! મૃત્યુના ગમ્ભીર સરખા રાજાઓ
 મને હતવાની ઇચ્છા કરે છે દીર્ઘ સીંધા-
 ચાર-લીય ગણાતા મોહોટા રાજાઓની આ
 ઇચ્છા નિષ્ફળ થાય તારુ કે એવી ઇચ્છા
 કીધે તેઓ જેને શીલ ની ઉપમા અપાય એના
 નિ સાગ આ હેપિ ઉપર અસત લરોમા
 વાળા ચર્ચા જય છે પ્રથમ કામાદિ ૧૧૧૧
 અથવા ઇન્દ્રિયપ્રવર્ગને અને રાજમંડિઓને
 કમળમા લઈશું અને તે પછી મુખ્ય અમન
 દારો, શહેરના આગેવાનો જેનાપર ચેતનો
 ભરોમો હોય તેના મુખીનેમોને પણ અમનમાં
 લઈ આ કટકર પોતાને પણ જીતીશું
 એમ કમવ સમુપર્જન ૫ નીને પોતાની
 મરીશું એની અપાતામા ૧૫૧ ગયેના હ યો
 વાળા તેઓ પામેજ ઉમેના માળને ખેપતા
 નથી તેઓ અને (૧૧૧) સમુપર્જન ૩ ની
 લઈ ૩ ૧૨ નીંદર પરાક્રમ અને તિમ્મતથી
 મમુ મા પણ આગમ વવહે પાતુ પોતા
 ના ૧ મનઉપર ૧૫ મેગ પો હોય અને તેમા
 જે કમ મયે તેની પામે આ રજ માત્ર દિ
 સામમા નથી પોતાના મનને હાથમા રાખે
 તેડુ રજ તો મુક્તિ છે મનુજેવા રાજાઓ

અને તેના દીશ્રાઓ પણ મને ઇંગિતજ
જેમ આ થા દતા તેમ પાછા ચાયા મયા
હે હું એવી છુ તેને એ નૂખાઓ ચ છત
નાના દના? રા ધમા મમતાવે બધાથેના
ચિત્તનાગા વિચારનીન પિતાપુત્ર અને ભાઇએ
વચ્ચે પણ મારેમારેજ કકાસ નોડે હે
મૂં? આ સમય દી મારીજ છે તારી
નથી એમ બોલતા અને મે ગીમની રપદ્દા
કરના રાગઓ મારેમાટે રી નઓને મારે
અને પોતે પણ મરેડે દ્યુ પુરસ્કા
આધિ નૂના ભરત સદ્ગાળુ ન મધા ॥
સમર રામ અદ્વાય પુષ્પદા રધુ તુલસિદુ
ચયાતિ યાતિ ચતનુ ગય ભગીરથ
કુચલયાથ કકુત્થ નૈવ અને નુગ એ
એ તેમજ દિશ્વ્ય સિપુ વૃત્ર લેહોને
વનારો રાવણ નમુચિ સખર ભામ
ગ્વ્યાક્ષ તારક અને બીજા પપુ મયદાનવ
જેઓમાં આગેરાન છે એવા દૈલ રાજાઓ
આ સધળા સધળુ જાણનારા થર સપને
અતનારા અને પોતે કાઇથી નહિ ઝતાય
એવા દતા તેઓ મારેરિા અત્યત મમતા
રાખીને વત્તા દવા પરવુ મલધમિ એટલે
વિનાસધર્મનાગા હોવાથી તેઓ પોતાને
કૃતકૃલ માને-પોતે સધળુ ધારું કરી લીધુ
હે અને હવે કાઇ રતુ બાખી નથી રહુ
એવી રીતે પોતાને કૃતાય માને-તેની પટેનાજ
માટે તેઓને ઉપાદી લીધા છે અને તેઓની
સારી માકી વાતો પાઠગ રહી ગઈ છે

શુ એ વાસનાગીમા કહપણુ અસલનો
આસામ આવે તેવુ છે? સારાથ કે વિચાર
શીવ પ્રત્યેક વ્યક્તિએ પોતાની પ્રજા ચૂકની

નહિ અને દરજ એગિગવી નહિ એજ
નજમર છે

એક અણુગમનુ -અળખામાહ જોડુ-
દુનળ અને મોલવારી

૧ ૧૭એ અને રોગચાળાએ પોતાનો ખે
ભજવવામા ખાખી ન રાખી લારે દુનળ અને
મોલવારી એઓને પોતાની જોરગીમા અદ્દશ
પગી રહેવુ કેમ ગમે? જેમ ચાપ અને પો-
તાનું પરાક્રમ ૧૭ એણુ અકાષ જાય તો
એમની નાતમા એમની આગરજ જાય
એટલામાટે તેઓ પણ પૂરતી તૈયારી સાથે
દિદુસ્તાનઉપર ઉતરી આવેતા છે લાભિર્મિ
અને રોગચાળામા મરણ પામી અસખ્ય
નાણીઓ રરગ માં પટોચી કાણુ નહો છત્તા
ગોળામાનુ બધુ પાણી પી ગયાં કે જ્યેથી આ
તરફ પાણી દેનાનુ તેલો માંગીજ વાચુ અને
દીગાઇ ૧૭ પાણી મત્યાવગર દાણો દેવાનુ
લીખ્યાજ નથી તેની દાણો પાણી બનની
તાણુ અને તેમા નાણાની પપુ મોમાણુ! પાચ
રુપિયાનો પાારાર પાચ માણુસના કુટુંબનો
મુખી માણસ ખાત પિયે પપુ દાણો લાવી
કુટુંબને ખીરીતે છડાગી શકે! સ નુ સિ
ખર તે આનુ નામ! વૈસાદારોને પણ પોકાર
કરવો પડે લા મધ્યમ વયની લી મિસાત!
અને નિધ નવગ તો જાણે નાશના કિનારા
પરજ પહોચ્યો છથરના ગતનહથથમા જાણે
યાજાઇ ઉટે જાણે ખૂચી ગયાં દોષ તેવુ થયુ
છે પણ સંશુર! ૧ ૧૭ બધ પડી છે રોગ
ચાણો નખળો પ થો છે તો તે પરથી અનુ
માન ચાથ છે કે જનનો વાયાધીસ કાઈ

કોઈને ઠાઈ કાઈ વખત નિ જેનેવો દેખાય
 એ પણ ખરીરીતે નિર્દય નથી હોતો મિ તુ
 ન્યાયી હોય છે શુ હેઠારને તેના શુદ્ધા જેટલી
 નજી ભોગવની તો પડે છે પણ તે પડી તેને
 કાપુવાર પણ નથી જેમા રાખવામા આવતો
 કે નથી ઠાઈ ખીજી ભતની સગા રનામા
 આવતી એરીરીતે જનસમૂહના-સમહિતા
 રિન કમેનિા ભોગ પૂરો થયો હશે તો હવે

આ અપુગમતા અગખામણા જોડનિ પણ તે
 દયાગુ દેન આપણાથી ધીમેધીમે છૂટ પાડી
 દુર દુર ધમ્મના માડરો અને જે જે રાખઓ
 તથા પરોપકારી ધનવાન ગૃહસ્થો મગ્ગિઓને
 દાણાવગેરેની બની શક્તી મદદ આપવાની
 પ્રયત્નિઓ કરી રહ્યા છે તેમને તેમના સ્વદે-
 મનો યોગ્ય બે તો પણ આપમે.

— સવાલ-જવાબ —

અ કુશ ના આશ્રિતના અમા પુછેતા
 સ્વાતતા ખરા જવાબ મોકનનાગના નામ -

(૧) મી ભગવાન અ હેમરાજ ના ૧૭
 વે — જુમ્મે ૧૨ — ભમનગર

(૨) રા વખત વીરજ લીનાધર ભમનગર

(૩) ગા જ્યતીતાન મગળજી ઓઝા
 મી એ-રાજકોટ

(૪) ગા બાગરેષ મોહનનાન લીરાય
 ભમનગર

(૫) ૧ રા તિનાન ચકુનાન કોમટ
 અમ તાદ

(૬) ૧ લક્ષ્મીનાન માલોદના ૧ કોમટ
 વડો રા

(૭) રા પટેલ રીકમ યાન નાવનાર

(૮) ગા ચોગે ૧ ઝેટુભાઈ દીવાનજી
 વડો રા

(૯) ગા મોહનનાન ગુગમી-કશ્યપી

(૧૦) યશનત દરગોવિ વ્યાસ-રાધલપુર

ખરો સનાલ

૧૦	૧૮	૨	૭
૬	૩	૧૫	૧૩
૧૭	૧૧	૮	૧
૪	૫	૧૨	૧૬

સી વગમા આનંદ દેનાર

હીરોરિયા-વાયુમુક્તા

૨ ન ૧૧૧

કી ૨ ૪-૧ -૦ પો જુદુ

નવા ચા જુના હીરોરિયાની આંધરી
Tect ૨૪ કલામ્મા અગ્રે એ અને
કાવમના ૧૫ ૧૫૨ લાવે છે તેનાથી ત
જુલુ દાંતખીલી મલદામજુ દારપમ
વધી જવા રોડુ કુજુતુ ચંદ્રી મલાશ
મને બિગાડ પક્ષમાં વિતત્રમ વજેરે
વગેરે ઉપાધિનો નાશ થાય છે અને ત દુરસ્ત
અને છે તા જેથી પથ નદિ ખી ?
અચાશોમાં સુવાવડી કે સગભાંતે રહ
કલાય છે

લાવી પ્રજા થાપી જીવે

ધાવણા બચ્ચાની આ રી પ્રજુ
નવાકમા અટકે છે તેમજ જવર
પેર અટકુ હિલગી સસણી વોરે દદ
મટે છે કી ૨ ૨ પો જુદુ

દેશીનાસુ રેન્ડ કી ત્ર પો
)- નાચુ ધીળવાનુ પુરન

વ્યાયામકલા ગારુ સગીર કેગ
પણીનું રૂપ કનુ પુરતક ન લ પ છે
(૨ ૨) પો)=

ગગનલાવ લલ્લુભાઈ શાહ,

દેશીનામાવાળા,
વિજાપુર-ગુજરાત.

હું જમતના ખાપ !
હું નોધાગ આવાર ! !

તારીજ ચા અને કૃપાવી આલે
હું વિગ સગનારી બચી જુડુ કુ
હું વાળુની સુષ્ટિના થાજુ માનવોએ
અને અનાધિને ગિયારી છે

પ્રભુ

હું હજી પણ બીજાઓને પ્રેરણા
આપ કે અમાગ જેવા રખ તા
નિરાધારોને ગિયારે !

મન પર લેનાર માટે વાત
સહેલીજ છે

— રીપોટ માટે લખો —

ઓન સેક્ટરી
હિન્દુ અનાયાશ્રમ
નડીઆદ

“ આ તેલ મેસર્સ ફરજનદાસ લઘુને ત્યાંથી મળી શકશે. ”

અલક-
-રંજન
તેલ.

બહુ બુધ્ધિમાન સુ
વાસિત તેલ વાળને યક
ચિતિ બનાવે છે અને મનન
મૃદુલ બનાવે છે વાળ ખરી
પડતા અટાવે છે અને
મગજને શાંત કરે છે

એક શીશીના રૂ ૧૦

ત્રણ શીશીના રૂ ૨૮૦

એક ડઝનના , ૧૦૦

ઝરઝીના (૨૭૨૬)

સુવાનીમા ચતી લય કર લુતોને અગે ચતા લોહીના બગાડ માટે સર્વોત્તમ છે
ચામડીના દરેક રોગનો નાશ કરી લોહી સુધારવા માટે શ્રેષ્ઠ છે ચાર ઓસની શીશીના
રૂ ૧-૧૨-૦ નબ્ શીશીના રૂ ૫ ડઝનના રૂ ૭૦ એક ગલતના રૂ ૬-૮-૦

અપરીન

સારીરિક અને માનસિક નમણાઈને દર જરવાનુ ઔનિક છે હરકાલ જાતની
ન લગાધને દર કરી સ્મરણચકિતને સતેજ કરે છે નમણી તદુરતીને બળવાન બનાવી
દરકાલ કારણથી કલ્પ જયેન અચિત્તને દાવે છે ૬૪ ડોઝની લી લિટર રૂ ૧- --
નબ્ શીશીના રૂ ૨-૧૨- -- ડઝનના રૂ ૧૧ ૨૬ ડોઝના રૂ ૩-૮-૦

ઈન્ડિઅન કેમીકલ એન્ડ ડ્રામ ઓર્ગેનિકલ વર્ક્સ

૨મી એ.સ.

ઝરઝીના કંપકર્તા

૧ હોગલ કુરિયા—કલકત્તા

સ્વદેશી માલ.

પેપરમીડ—અનેનાસ આંખા ફેળા, દાઝમ લીંબુ વરીવાળા અનખો
અકલંકે તજ લવિંગ મરી જાણજી એલચી તજના
સ્વાદવાળા આડ અને રતલ સુઠ તથા અસલ એકરતા રંગ
પીપરમીડના સ્વાદની નર અને તલ અને શીખડના સ્વાદ
જાળી રમ અને રતલ

હિરચંદ્ર—દેશી પેલ ના પુરતકમાં જળાવેના એક દર સંધ્યા સારા ગુણો
વાળુ ગાર અને જાડી

ચાકુ—મેઠા સાઝ અર પીએ અને નાનાં સત્તર રૂપીએ ડઝન

સ્નેપેનો—સરે નોરસ જાર રૂપીએ પેગી અ તાડીસ બાકસની રેક
બાકસ આશરે સો પેનતું

પેતસી ન—ઝળી કીસાપેન દોરી સાત રૂપીએ મુસની

પેનસી ન—પીંગ છતીસ રૂપીએ શુષ્ક ચાર રૂપીએ ડઝન એક

કેરબુ—શીંગડાના (દાંતીયા-કાશીઓ) દોથી આઠ રૂપીએ ડઝન

ખારસોપ—પીંગા શીકા ધોવાના સાણુ સધી ત્રેવીસ રૂપીએ પેગી સઠ
બારની

અધી જળુસીના લાવ ચાતુ વખતને જાનુસરી અગાઉ ચેતવણી
આપનાયર વધી ચકરી લાવ ઉપરાંત પેઢિંગ મજુરીવજેરે અર્થ મુદો
આપવો પડશે પેણી ખમત અગાઉ આવશે તોજ નોરદર ઉપર ખાન
અપારો ધણી વખત મુઝા બધ હોયછે મારે જ્યારે મુઝા લેવારી ત્યારેજ
માલ મોકલાશે તાકાદે જોઇને હેવુ તો ચોપુ લખી જળુવવાથી પારમવધી
એકલીયુ નનુના મફત મળશે નહી કેઇવજુ કારણથી માલ પાછો રાખીયુ
નની જયામ મારે દીકાદે આવેથીજ ઉત્તર મળશે એજન્સી રાખનારને
પાય દકા ખોશન મળશે પરતુ વેચાણની જોડી કરી આવવી પડશે દરેક
માલ ધરાકને પસદ પડેલા જોઇએ તેવો છે અનુભવ લીધે ખાનાં થશે

એન આર ગોરખોવે,

પોસ્ટ નંબર ૪ મુબાઈ

સુવિખ્યાત પેનેશીઆ કંપનીની

ફેંચ ગોળીઓ.

શક્તિનું મુળ

નમે શાની સોધ કરોછો? કાચમની યુવાનીની કુન્ઠા ધરાવતા
હો તો આ ગોળીઓ નાપરા અને તમે આખી જીંદગી
યુવાનીનું મુખ અનુભવશો

**હિંદ અને બરમાના રાજવંશીઓ વાપરે છે
આ ગોળીઓ**

નવજાતે શક્તિ આપેછે થાકેલાને શક્તિ બહેછે જદ્ અને
યુવાન સર્વજાતે હાથદાકારક છે તાત્કાળીક અને કાચમની
અસર કરેછે, પાતુનિકામના સધર્માં દર્દી માટે અતિ શુભકારી
છે, બીજી દવાની માફક ખરાબ અસર પાછળથી થતી નથી,
દરેક પ્રકારની નવજાતને દૂર કરેછે પાચનશક્તિને સતેજ
કરેછે યાદદાસ્તને ખીનવે છે

દરેક ગોળી એક સોનામહોર સમાન છે

૨૪ ગોળીની શીશીના ડા ૧-૮-૦ પેસ્ટેજ લુકુ

એડર મોમ્લતી વખતે આ પદાર્થ નામ લખવું
અને

પત્ર-પત્રદાર અંગ્રેજીમાં કરવો

આલ્બ ઇન્ડિઆ મેડીકલ ઓર્ગેનીઝેશન બરો

૮૭ અપર સર્કયુલર રોડ—કેલકત્તા

All India Medical Organisation Bureau

87 Upper Circular Road—CALCUTTA.

જેની આખી દુનિયામા જોડા
નથી અને જેને સોના
રૂપાના ચાદર મળેલા
છે, એણે
આ

ઓ દો મોહીની

વાપરના સુકતા નહિ
આવા હરીશર્ધના કાકડીના પ્રસંગોમા પોતાની
કીર્તિને અજમતી રાખનાર માન આ એમ
સે ટ છે, વાપરી ખાની મરે

જરા ચેતો અને વિચાર કરો કે બજાર લેનતા તેવો
વાપરી તમારા બાલો સફેદ થઈ ગયાછે અમારે આ—

રોખીનીયા તેલ.

આવને કાળા તથા સુવાળા બનાવે છે તેની અત્તરની
માફક મનમોહક ખુરબો તમારા મનને ખુશી કરવાને
બસ છે કે બા એકનો રા ૧

તા. ૩ અડધા આનાના રટાપ
બીડવાથી રોખીનીયા તેરનો નમુનો
મફત આપવામાં આવશે

મોહિની એજન્સી

જુહાપરજી—મુંબઈ

દિલ્હી દરબાર.

(“ નીન્ટરીઝ ઓફ ધી મોગલ ” એ અંગ્રેજી અથવા અથર્તા અને નકાશખતી ખાસ પરવાનગીથી આ અકુશ માનિક માટે અનુવાદ કરાવવામાં આવેલ છે—અવિષ્કૃતિ)

અનુવાદ—શ્રીયુત વકીલ

પ્રકરણ પહેલું
મહાલારત વળનળ

સહેનસાદ જહાંગીરના મલ્કઅમનના સમયનું નજીવ આપણે કરીએ છીએ દિલ્હીમાં મોગલ મહારાજા ઉત્તવન પ્રતિ સત્તા, શ્રેયતા અને લગ્નકાની પરાકાળ્ય પહેલો એનું હતું મોગલોખના બધા સંલક્ષિત આનંદોથી હજારો મેલા હમેશો વ્યવહાર આનંદ તે જમાનાના સર્વ સુર સુગંધી ર પદાર્થો ઓરીયન્ટાલ નોની સ્વાભાવિક ઉદારતા અને ઉત્તરપાચી વપરાતા હતા અને છીએ અને દાથી ઉત્તવન થતી સન નકાદની વૃત્તિઓને પોતાની મનદ પૂરવેગમાં મોગલોની હતી ખરેખર હીએ તો આખી મોગલ દરબારબાંધિ દારના ખામારગોજાતી હતી જગતના મતાની મતા અને સાદેમી સાને સરખામણી થાય એના મોગલ બાદશાહ એમમમદાવ—જે મોગમમદાનું સૌદર્ય માન કેવાધિદેર (૬૨) ના સ્વભાવ અનુપમ બંધોના સાથે સરખાવી શકાતું હતું—તે એ ન

મહાનથી શરૂ કરીને દિલ્હીના મોગલ જરમા પાન વેચનારના જનાના પર્વત, રેકે સ્થળ બેંચી ભરપૂર હતું અને તે જમાનાના પુરો સોધી શકે તેવી પ્રિયિનતાઓ મોગલોખના ધારી રાજીએ તેવા સન સાનોવી દરકે સ્થળ ભરપૂર હતું દરેક સ્થળે મોગલોખ હતો અને આનંદના જાગ્યો નેકે દિવામાવ નાદતા પદની અને સત્તા દોરત અને આખી નમો અને તાવ એ સવમા નિદાનિનો દરબાર દુનિઆના પ્રતિ દાસમાં અનુપન હતો તે સમયમાં જનુ આરી માલમાં દિલ્હી અને આમા બંધે સહેરોમાં એ લખકર ચળનળ ચર હતી જેનેથી રેકે અને ગદુ આના થનો હતો અન સ્થળે મહેનમાં કુપામાં સોની, ધમા મળદમાં, બા સાદના ખાન મોગમ મહાલના ઉપનામમાં લોકોમાં, ઓએના નામમાં, તેમજ આલક માશુકની અનુત

શાંતિ વિનો ગોળમાં માન એક જ વાત હતી
અર્થ એમ કે વિધવા વિચાર ચલાવતા હતા
સગન સાગા રથને લોકો મેળા થઈ ગયા
વિવિધ નયતા હતા આ નિયમ સર્વ
પ્રધાન ગેરી રહ્યો હતો પાંચ દરે બંધિ
મળી જ નમ્રતાથી આનરિક પ્રીતી સામ
ભાઈથી આ વિવિધ ઉપર વિધેયન મળી હતી
તે વાદમાં તે નખતો કોઈપણ મુસા ર
અથવા અર્થને વાંધી સંવાદથી સમજ
શ તો હતો કે ગાંધીપણ ધણો અમાનરણ
અકુદરની ભયમ આપે પાનારો બનાવ
બનેન કે જેથી મામોના મન ૧૦૮
સ્કેરાધ મના કે માન એ ન અપાશે
બનાવ હતો એમ નહોતું પણ નવું મોટા
શરેશમાં ના જુલુલુ અમાવારુ અનિ
વચક નન ઉત્પન્ન કરે તેવા બનાવો સન
અથગે લોકોને ઉશ્કેરતા હતા

પહેનો બનાવ એ હતો કે તરતમા એ
બન ર ચુક થયા સજાવ છે શાલજાગે
આ પાલી મહેન કરી રીતે છોગ ચાલી ગયો
લગે સખન હતો કે ગાંધી ને રા વચ્ચે
અને આગે ૫ એ મેક બન ર ચુક થશે
જે કુદથી લોકોની નહીઓ વહસે અને મો
ગન શમે શાલજન ગમગરો દિલ્હીની ગાંગે
દિલ્હીમાં નુ મારા ધ ચનાવવા કોણ આ
પાંચ તે ધ નળી ૧૦૮ નહોતું આવા
આ માથા બનાવથી લોકોના મન ઉપર અ
તારામન ગસરે થાન મેમા ૧૬ નનાવ
નહોતી

બીજે માન મેક પછી એ બેદનરેલા
મુન હાર અન ન બુચારી મામથી દરે

મગજારે દિલ્હીના બાદશાહી રવા નમા
મેક ૧૦ આકલક અને જુલુસત મુવાનનુ
મુકુ દિગમર મુકુલું દિલ્હીના આ સાહી
રામગમા આ મુકુ કયાથી આ કયાગીતે
આવેકે ને મુચવાગે કોઈ દર કરી કકુ
નહોતું તે મુકુલું જોગખી ૧૦૧ રવા કાંઈ
સાધન નહોતા તેમની નન બાત જ મ
અથ અથવા રથમ કાંઈ તાલી ચકાતા
નહોતી કયારે અને કયા અને ચીરીતે તે
મેકો મારી નાખવામા આવેકે તે અવજુ-
મા રહતું રેકમુ રતની મૂળ સ્થિતિએ
તદન નગનારમામા ખાતું હતું અને તેથી
રીતે તે મનસીય મુકુલું કોતું છે અને કકુ
ચોનિનુ કે એ ચોકસાઈથી નક્કી કરકુ તે
સહેતુ મામ નહોતું બારીક તપાસ કરનારની
નજરે આ કેટલાક મુકુ મુસાન અમીર મુ
સમાનોના દોષ એમ જણાતું હતું જ્યારે
કેટલાક દિલ્હીના ખાન ૧૦ કુદબના મુદસ્યોનાં
જણાતા હતા આ મુકુ ૧૦૧ કોઈ કાંઈપણ જોર
જુલમના વિદ્વાન મુકુલું પા નહોતા એ બહુ
નરાઈ જેવી વાત હતી આ કમનસીય કુ
વાતોના બરકર ખુન રા મારથી થતા હતા
તે માર સમજ સકાય તેમ નહોતું તેથી દિ-
લ્હીના બાદશાહી દરવાજામા દર મગજારે
નમ મુકુલું દેખાર તે જમાનાના શહેરી
ઓના નનમા બહુ ગામો બન જ ના કરે
મેમા કાંઈ રાક નહોતો

રીએ બનાવ તે જૂત-પ્રેનના અસાકિ-
કસવો હતા તે એમની ની અમતા
ધરાવતા હતા કે જ્યારે જ્યારે લોકો કોઈ
પણ રથને બેસા થતા ત્યારે તેઓ આ ન-

સુક્ર ચહેગથી એક બીજને પૂછના કે આ ન સાભળેન તેમજ ન સ્પષ્ટતા થઇ શકે એવા જૂત-પ્રેત ॥ ૧૨૦ ॥ શું છે અને સામ્રાટે થાયછે? તે સરાવ તે વખતે સર્વનું ધ્યાન બેચેન અને બહુજ ચિંતા ઉત્પન્ન થાયતો અને તેજ એ કલા બનાવની સર્વ લોકો ચરા પ્રતાપના

આ બાગતને આટલી મલી આયતા આપનાનું એક બીજુ પણ કારણ હતું તે એ હતું કે લોકોને ખાતી થઇ હતી કે આ ત્રણે બનાવો ન કરી શકે તેની સાગળી એક બીજ સાથે જોડાયેના કે લોકોની આ મા વતાને એમ વખતે બી એ જ સમય બનેના બનાવોથી પુષ્ટિ મળી હતી

તેજ વિષે જે દિવસ સાહજાદા ગા સાદી મહેલ ઓડી ગયો તેજ લખે મમગ ચારથી ઉપર વધુ વેન દી હીના બા સાદી દરવાગમના મુદા દેખાવા તા રાં અને વળી તેજ વિષયથી તે લખ કર, ઉશ્કેરનાર લખ બેદક જૂત-પ્રેતના દેખાવો દેખાવા લાયા

આ ત્રણે બનાવ ઉપર નિહિલ કયામતએ પશુ ફરના દેશોમા એક વખતે બયા પહેલો મલાવ આઘા શહેરમાં બીજે વિનીમા બી ની બનાવ ફનેદુર સીકરીમા અને હુ ચિંતા ઉપજ કરે તેનાં આ ત્રણે પ્રમતોજો એકબીજો ન કરી શકે તેવા મળે તે જાના મનની ઉમરિમા વધારો કરતો હતો

વિ. ૧ ॥ ફતેહુર સીકરી ॥ ૧ ॥ ૧ ॥ આ જાના અધ્યાયા એ જો સુમ રાતના મલાવતે મમમ ધરાવના હતા એમ તે જમાતી મહેલે ૭૬૬ને મળીને હતું જો ૭૬૬ ઉતરી નાન કરી ૭૬૬ મેળુ

અને આ બનાવોના બેદકરમે કાઢ ઉઠવી હતું નહોતું તેની લોકોના લખ અને ૨૧-૧૨૧૧ી હુ નહોતી

જે મનાવની રવાની તેજો મમ ૭ અચરક મમગની હતા નહોતા તે મનાવથી લોકો મુ ઉશ્કેરાઇ ગયા હતા અ. ૧ ૧૦૬૦ને બહુ મીઠાગની હતી તેમાં શું માથાની અને આને લખો દિની અને આમાના રહેવા સીઓ આગા ઇનાકાના મુખ્યે આ અચરક નહિ થયેન નહિ ૧૧૧૧ બાગથી બહુ ઉશ્કેરાઇ ગયા હતા

ફતેહુર સીકરીના બનાવ પ્રથમ આપણે વર્ણવીએ

આમાથી ૭ માઇ ૧ ફતેહુર સીકરી આવેલુ કે વાયમ મળ્યુના હોવા જોધએ ૨ એક પતના રાખરઉપર મલા ૧ અકગરે પોતાની નરી અને એક વખતની પ્રિય રાજ્ય ધાની ફતેહુર સીકરીમા સ્થાપી હતી પણ પાછગની સારા ખીરાના પાખીની તમીને નછને પોતાની પ્રિય રાજ્યધાનીને તેજેલાથી પ્રરી હતી બ્યારમા તેજે પનિનપાસની જ મલા નગીના કિનારે આમા નામનું મુર શહેર બાધુ હતું જે વખતે આ વખતે છે તે વખતે ફતેહુર સીકરી ફતે મને પાવના ૧ મુર ૧૧૭૭ હતું આ સાદી ફ માન અન ૧ જે ૭ લોકો નરી રાજ્યતાનીમા ગેલા ૧૧૧ તમા ગા ગાહની સાથે ફા પુ ૭ ૭૬૬ આમ આના હતા આ મુર હોરે અદા વામ માલાદો આમ/ને ૭૭૭ ૧ ૧૧૧૭

મદુ ૧૭ અચરક મળી ગા સાદો ૭૭૭

નહોતો કુતેલપુર સીકરીના પન તોની ઝડી
 એના એક સત્તાસાગે મુમ માન ફીર એ
 નો મહેનો હતો તેની અતિ માયાને નહો
 આ શાદા જુન થયો અંતે ને મતાન ફીર
 સરીમની માદ પીરી માદ પોતાના જુનું નામ
 સરીમ રાખ્યું કુતેલપુર સીકરીના પવતમા
 તે માન ફીર પી રા ગીરીમા તેમના આ
 નાથે મજાની વિશ્વ રખ્યાન મરી ના અ
 તુકનહરો આરસની અતિ સુર મરી
 અ મરે બાપી તે પવિત્ર મુમનમાની સનની
 બાદપીરી જાગરી રાખ્યા મહાવરગરની ફત
 હપુર સી રીની પતાગી જમીનને દિદુસ્તાનના
 મહારા પની રા રાની મનાવરા અ મરની
 મહાન આમશા હતી યામુધી ફીર દેરાત
 હતો લામુધી અ ર દિદુસ્તાન ૥ ઇલાહુ ૥
 અંગોમાધી છત મેગરી પાજ ફરતા દરેક
 રસો ફીરને રમ મવી તેની નાનના
 કરતો ગગન મુમિન મહાન ૮ વા સિર
 ફાર ૭ આ ગમેરમા અર રે અ પ થો
 છત મેગરી આરી મ રા મો રનો તે તુ
 પાજુ લા ઉમેા છે અંતે મુમાફરા મમા
 તેના નાવવાર પ્રતિ માનની વાગરી ૮
 જયજ કરે છે

મગ આપણા વડનના સમો—રોને
 કાલ જહાગીરના ૧ વ અમનના છેન ના
 લગમમાં—કુતેલપુર પીકરીમા માન એજ
 મુનુઓ નિવાસ રતા રના તેમાનો એ
 માન ફીર સરીમો અનુસારી રનો ર
 દેન શાહ અ મરે પોતાના ધામિ મહાન
 મુના શારીરિક અગમેરને મહ મુયરા
 નેની ગોથી અતકૂન કરી આરસની આદ

પક મરમા રાની તેના ઉપર ધ્યાન આ-
 પસ એ ફીર પી પોતાના પરી રતા પી
 માખમ મહુ વજમનામ ૧ ઉમરાદ મ ૧
 તખાન રતો ત્યારે મના રે રામીઓ આ
 નગીત પરાની—તે રાષિત રોને તે ઊડી
 આ પા ૧૫ લારે અ રના મનાન પી
 જરા પીરના માર અમનમા રૂઢ મકામે
 આ રાતને નીચે મમાને નિનેન કરી —

હજરત આ તખાનોના શહે ની નામ
 કરારો કોડાપુ માણસની આરસ્ય ના છ
 અને આસ કરીને કુતેલપુર સી રીના આ
 રાગી મહેનતી ખામ સજાગ રાખ્યાની
 જરૂર છે અને આપના આ શાહી ફરમાનથી
 આ આપ નામ રતો નમ તાગે ૧૨ મેવર
 તે પામમાન વરેવ શને ની સજાગ રાખ્યા
 તેમાર ૭ આદ ૧૫ હજરે મહેરે પ વાન પી
 આપી કારપુ ૭ તેરે રિયાયુ ૭ તે પ્રમાણિક
 જોગ મનતો અને ધામિક રતિસતો દહ
 મના ૧૧ મોથન રનાના ત્ય ૨ માનના
 અને બે બરમોરી તેમ ર અતિ મો ૧૦ ખરી
 અને ફુનિઆની જ જાગરી દૂર એ ૧૦ ૭
 દ પી માગવાની છ ૧૫ પાવે છે લારથી દહ
 સન ૧૧ તે અવ નાત રમેન આ શાહી
 મરે ૭ નુ વિતાગ ત્યમા છે તેમા
 મરે ૭ ને તે સુર મ મો અર્થ સમેલ
 રિયીના અધુરા ખામામા આવા હતા
 દિદુસ્તાનના ૭ ૧ ૭ ૧ અંગોમારી મોના
 વેના ન રી કામ ખનારા નિખસત કુપિ પાર
 અને પ્રતિવત રીગર કડીપાઓએ આ
 મુર મામરે મહેર વાધવાના કાયમા
 પોતાની સન રક્ષિતો વ્યવ રેન હતો

જતા પણ તેઓને પાતાનું જામ અધુર મૂખ
આપ્યા જનુ પણુ હવે અને આ એક નાના
શ્રામકાના વિસ્તાર જેટલા આ શાહી મહેલને
નાજ પામેલા તગનાની માફક હોડી જે
પગે હોતો તે મહા મજાનના રે લાગની
કાઈ બાણીતુ તેણે વૃદ્ધ અને પુરો મના
અત પણ બધા ભાગી પાંચિન વૃદ્ધો
અહુ વિસ્તીર્ણ થાયા આસનાગા તે મજાનના
આગતા ભાગમા રહેનારાય યોગા ઓગા
વૃદ્ધ સનાયત વાપરતો તે બાદશાહી પ્રાસાના
બીજા ભાગની તરાસ કરવાની તેણે કોઈ વિચ
દરકારે કરી નહિ તેના કુટુંબના માબસે
અહુ નહોતા તેો આશાકિત નોકર મદમ
જનન બચપણથી તેનો છ ગીનો સાથી હતો
જ્યારે આપ્રા શહેરના બાદશાહી દરવારની
સત્તા ઠોળી એકાત શાત છ દગી ફતેહપુર
મીકરીમા ગાળનાં પોતાનો રોક છુટે છે
એમ મદમદજાનને જણાય ત્યાર મદમ જન

નિમમ્હલાન કુતરાની માફક પોતાના રોક
સાથે એકાતમા છ િ શુજરના લાગો
વૃદ્ધ ઉમરાનને પોતાસાથે એક સ્ત્રી નોકર
હતી કેટલા લાગા સમય થયા હમીદા વૃદ્ધ
સનાયતસાથે રહે છે તે લોગ બૂલી ગયા
હના જ્યારથી લોકો સનાયનને ઓળખના
લાગ્યા ત્યારથીજ તેઓ હમીદો તેની એ
નીમમ્હલાન અંતે આપકિત ચાકરીનીરીષ્ટ
જેના

વૃદ્ધ ઉમરાનો બાદશાહની રજામયાથી
એ વર્તમાન મળતુ જેમાથી તેઓ પોતાનું
શુજરાન ચનાવતા આ નાની આવકથી તે

વૃદ્ધ ઉમરાન મહાન સુલીમનથી પોતાનું ખ
રમ ચનાવતો અને દુનિઆના સુખ અને
તાધનોની તેને તૃપ્તા ન હોવાથી તે તેટનાથી
સતોર પામતો તે નાના કુટુંબનારતે જરૂરી
ખોરા ની બીજે મદમ જન એક નીમક
હવાન નો તરિ નાની આવતો જે સ્ત્રી
જેની હમીદા રસોઈ ખરતી અને નોકરતરિકે
જામ પણ હમીદા કરતી, આથી સનાયત
એક સાચા સાધુ તરીકેની ાગી શુજરતો
હતો તેની લાગી સરે દાગી તેણે વિશાળ
પહોળુ કપાળ, તેની ચક્રચત્રી આપે, લો
કેના મનમા એની માનની લાગણી ઉત્પન્ન
કરતી કે તેઓ તેને એક સાના સાધુતરિકે
ગણતા

એ બીજા મધુર સુ ર બખ્તિ વૃદ્ધ સના
અતના ગૃહને દીપાવતી હતી તે તે અરણ્યમા
પ્રાણ અર્પનાર (જોએસીસ નામના) ઝરા
સમાન હતી આ ત્રણ વૃદ્ધોમા તેણી દીપતી
અને વાડીના અતિ સુદર ધુલની માફક તે
ગૃહને ચણગારતી તેણી એક મધુર ન્હાની
પદર વર્ણની બાપિકા હતી પોતાની યુવાની
ના મધુર સમયમા સુ વર્ના સાગરની સુ દરી
સમાન ન્હા જતી ત્યા આનંદ અને સુનાસ
નગરાવતી હતી પુરીઆનું મધુર અને અ યને
પરવચ બનાવે તેણે સોદય મનુષ્યદષ્ટિને
લાગેજ નજરે પડુ લોકો તેને વૃદ્ધ સના
જાતની પાનીતરિકે માનતા હતા પણ લોકો
જ્યારે તેખીને તે રીતે યોનાવતા ત્યારે હ
મીદા ધીરથી પોતાનું માયુ ધુણાવતી

મકરણ બીજી

તે કોણ છે?

***

સાંજનો રમણીય સમય હતો ફેલેટપુર
સીકરીની ટેકરીઓને તેજોમય બનાવી સૂર્ય
નારાયણ પત્રિમ શિશુમાં ધીમેધીમે ગતિ
કરતા હતા ધીમેધીમે અસ્થિને સુદર તારા
ઓનું અજવાળું પ્રસરતું હતું ચિત્રચિત્ર
પક્ષીઓ જીલ્લાજીલ્લા ઝાડની જીદીજીદી પાળીઓ
ઉપરથી પોતાના મધુર અવાજો સવ શિશુઓ
ફેલાવતા હતા અને રાત્રિના આગમનથી
તેઓ આરામ લેવાને બાંધાઈ મટેવના
તણ દીધેના ભાગોમાં ભરાઈ જતા માંડતા
હતા અને થોડે દૂર મસી નો તે સુદના
પોતાના મધુર શુભદ ગભીર અવાજે પ્રા
થના કરતો હતો જે અવાજ સરસ્થળે
સંભળાતો હતો

તેના રમણીય સમયે છુટીઆ પોતાના
સુંદર-શિરપર કેવું સુંદરિશ નવુની કૃતિનો
એક અનુપમ આદ્ય — પાણીનો વડો નહ
પાદસાદી મહેલની પશ્ચિમ બાજુએ કુવામાંથી
પાણી બરવા જતી હતી કુવા આસપાસ
બનાવેલી ઉચી જમીનઉપર પાણીનો વડો તે
માનિકાએ મુક્યો અને અસ્ત પામતા સૂર્યની
રમણીયનાતરક એકી નજરે જોવા લાગી

હારની કુનીઆનું લાન તદન જૂની જાળે
તે નાચે । અસ્ત પામતા સૂર્યની કુદરતા
નાજ વિચાર કરવામાં મલયન બની, અસ્ત
પામતા સૂર્યના મોનરી રિલો તેણીના મુઠ
અને મધુર ચહેરાઉપર પતા તેણીની મુર
તામાં ધણે વધારો થયો કે રત પળ ધ્રુવની
આ અનૈકિક આદ્યની કૃતિ કે બનીસને

પોતાના બોલામાં રાખીને સુદર દેખાતા લાગી

આ રમણીય સુદરી આ આકર્ષક આ
કૃતિ કુવામાંથી પાળી બેચી શકે એ શુ
સંભવિત છે । શુ તે યકષ છે । તે સુદર
મધુર અને કામગી શરીર સખત મધુરીમાટે
સમયેલું છે । પણ અરે ! તુનીઆને તેની
કયા દરકાર છે ? દુનિઆના સામાન્ય મનુ
ષ્યની છોકરી પ્રમાણે તેણી મૂળ ભૂમિની દરેક
વસ્થા ચલાનની અને આવી જાતના કા
મથી ધરો આનંદ લેતી અને વધારે વધારે
હમીદા તેને આના કામથી અનુભવી લાવે
તેની સાથે હતો રતી મુદ્દ મળવા
આવા હાના કુવામાં હતી । હમેશા હારી
જતી અને કહેતી મહારી વહાની દીકરી
તારી મરજી હોય તેમ રતુ મારી આજા
હાને તેવી નથી આમ હી હમીદા ચાલ
રહેતી અને કુલીઆ પોતાના મુર શરીર
આસપાસ સુદર સાગી વીંગળી મુદ્દમયમાં
નિમન રહેતી

જાનતિ વિચારમાં બહુ લાંબો સમય
રાખા પછી તુલીઆ એક મ જાગૃત મધ
અને અગત પામતા સૂર્યતરકથી પોતાની
નજર ખેસરી રીધી કોઈ વાતા માણસના
પગનાનો અચાજ તેને મો પ થો હોય એન
તેને વાગ્યું પાળ કરતા ધમેરી નીચી શુ
હમીદા મારી તરાસ રવા આતી હશે !
તેણીએ પોતાની નજર બમીતરકેવી પછુ
કેણને જોઈ રાકી નહિ પોતાને બમ થયેન
છે એમ જાણી તે રી કુવામાંથી જોવી પાળી
એવવા જતી હતી લાં કોઈએ પાળળથી
ધીમા અને મધુર સ્વરે શુ બાનું તે

અને આપે તમારા વાગ્દે પાણી ખેંચીશ,
તે તમારા ઇમગ અને નરમ હાથને ધ્વજ
કરશે.

આશ્ચર્યચકિત થઈને પૂરીઆએ પોતાનો
અહેરો ફેરવ્યો. આ નિજ ન ગ્રહેગમા નહી
વદ આત્મા—તેણીનો હો સલામતખાન
મહમદખાન અને તેની વદ નોકર હમી.
સિનાય કોર્ડ ખીંચી હોય એમ તે બાલુની
નહોતી તળયેના મહેલની માણુ સતીમ
દરગાહનો મૂલ્યા હદી તે તરફ આનતો નહિ
આરે તે કાણુ હતું! આવા મુઝર મધુર રનરે
કેણે તેણીને સંબોધી! આશ્ચર્યથી ઓ જરા
ભયભીત થઈને પૂરીઆએ પોતાની પાઞ્જ
જોયુ તો એક સુર વિચિત્ર ઓરત નજરે
પડી અને તેણીને અલત રમુજ થઈ

આ એકાત નિજન સ્થળમાં આ ઓરત
કેવીરીતે આવી! ચકિત થઈને તે અબળી
ઓરતના મહેરાસામે પૂરીઆ જોના લાગી
પોતાથી ૮-૧૦ વરસ તે સ્ત્રી ઉમરમાં મોટી
હોય એમ જણાયુ. વધારેમા વધારે તેણી
૨૫ વર્ષ કરતા વધુ હોઈ શકે નહિ. તે
જીએ જોના તેના કપડા પહેરેલા હતા
કુદરતી ખુમસુરન સારીરના સોદર્યમા વધારે
કરવાને કાર્પણુ અતઢાર પહેવા નહોતા.
ગરીમ માણુસાં તે પુત્રી હોય એમ દે
ખાતુ હતુ તેમ તે જતા અસાધારણુ મુદર
દેખાતી હતી. આત્રી લાનખમય લલના
એક ગરીમનુ ગદ ગોભાવતી હોય એમ લૂ
લીઆ માની શકી નહિ. મદૂજ આનયથી
તેણી તે મુઝર સ્ત્રીના મુખ સામે ટગર ટગર
જોઈ રહી હતી. રત્નીસાગા મહેરની જગ્યા

અને ઉપાધિથી દૂર એકાત સ્થળમાં તેણી
ઉઝરી હતી તેણીએ કદી પોતાના માખાપ
જોયા હતા અથવા તો પોતાના કોઈ જાલ
મજાની સગતનુ સદ્ભાગ્ય તેને મળુ
નહોતુ કોઈપણ મડળમા લખવા વદ અથ
અત તેો પ્રમગ આપતો નહિ. દિલ્હીના
બદસાહી લખ દરબાર નજીક જો કે રોએ
રહેતા હતા તોપણ તેણીને એકાત જુદગી
ગાળરાની ટેવ પડી હતી—જલે કે એક
સુ ફૂન જે મગીયામા હોય છે તે બગી-
યાને દીવાલે છે તેમ તેણીને એકલી જુદગી
ગાળરાની ટેવ પડી હતી. તેણી આ પુત્રી-
આથી અસાન હતી બહુ લક્ષી જલુ રાજ,
અને બહુ મુદર હતી સ્વાભાવિક નિલેખ
અને ભોળી હતી કુદરતની તે સુર ફૂનિ
હતી અને આ દુનિઆ તેને ન સમજ
શકાય તેવી ગદન લાગતી સ્વાભાવિકરીતે,
પોતાપાસે ઉભેલી સ્ત્રીના શરીરમા રહેલી
વિચિત્રતા લીનીઆ જોઈ શકી નહિ. તે જોના
૮ થમા કાર્પણુ મકાને સ્થાન અપાયુ નહિ
તેણી દુરામન અને મિત્ર અમૃત વા ઝેર
જોનાથી શકી નહિ.

તે ઓરતે ફૂરીને મધુર અને માણુઅર્થ
સંપ્રેમા હ્યુ ‘આ કુવામાથી પાણી ખે-
ચો જે આ મુઝર હાથો આગ વરેડે તે
આ દુનિઆમા ફૂરમા ફૂર માણસ દોનુ જો-
એ હુ પ્રાર્થના કરું છું કે મો દોઢ આપે
તમાગીરતી કુવામાથી ૯ પાણી ભરેલ મ-
ખેગીશ.’

પૂરીઆએ જવાબ આપ્યો. હુ હમેસ
આત્રી રીતે પાણી ખેચુ છું તેની ટેવ નહો

પણ છે અને હું સહેલાઈથી માથપણ મુકે
 લીધર તે કામ કરે છું મહેરનાની કરીને
 મને હો ક તમે કાણ હોર, મે તમને
 અહીં કરી બેઠા નથી તે સ્ત્રીએ દસીને
 કહ્યું તમે બુઝોડો ? હું બહુ ગરીબ મા
 ઘરની ગરીબ છું તમારું વહીવટ મેળવવા હું
 આહોં બાંધેલ છું બુલીઆએ ફરીયા તે
 સ્ત્રીના અહેરાતરફ બેસુ તેઓનો અબોલ
 અહેરા એમ જી આપતો હતો કે તેની
 પોતાના નનમા વિચાર કરતી હતી પણ શું
 વિચાર હોતે તે તે બાલી શકી નહિ તે
 સ્ત્રીએ વાતચીત રતા મારા અહેરાઉપર
 કામગીરી કેમ આતી બપડે તે સ્ત્રી
 રબર માર હ વ કેમ થમકે છે મારી છાતી
 કેમ હોળા મારેડા જલ હમીદા સીવાય
 તેરીએ માથપણ સ્ત્રીને લાગેજ બેઠ હશે
 પોતાની જીદગીમા આવી ખુબસુરત
 સ્ત્રી કહીએ બેઠે ન હતી શું તે ક
 રલની તેળીને સક પ વિષ પ ચતા હતા
 તે સ્ત્રીના અહેરાસામે મેવાને તેળીને દિ મત
 રહી નહિ મે વખત તે ચાર મુદર આખે
 એ મે. યજ્ઞ પણ તે બે વખત તેળીએ પો
 તાની આખેને તે સ્ત્રીની આખેસામેથી
 બેગી લીધી અને તેળીના આખા શરીરમા
 વિજળા પી અસર નસરી રહી આવી લાગણી
 તે ધીમે કદી પોતાની જીદગીમા અનુભવી
 નહોતી આ સુદર સ્ત્રી કાણ હતી કમથી
 જાતી હતી ક્યા રહેતી હતી કવી રીતે
 પોતાનું અન્નરત ચલાવતી હતી આ પણ
 સુદર દેખાવતી સ્ત્રી સામારપુથી આ એ
 કાલ રજગર્મ આવી હતી તેણીનું કાલ

વહાલુ અચના નાન ન સુધ હુવ કે કેમ
 એ હાય તો તમારું તેરીને તેઓએ આર
 વહાલુરમરતી રીને આવવા દીધી ? આ અને
 આવા અતપ્પ સમાનો મોજા મનની
 મહેર હુરીઆના મનમા એ પત્રી એમ
 આવવા સાચા પણ તેણી મોતી ખી નહિ
 અને તે સ્ત્રી કે જોના વર્તન અને માયામી
 તેને હા ખચર નહોતી તે એ પણ સમાન
 પત્રી શખ નહિ

તે વિચિત્ર ખુબસુરત સ્ત્રીએ પુત્રીઆસાથે
 વધારે વાતચિત યાવ. પાણીનો ઘડો ક
 વામા નાખ્યો અને મોનાના મુર પહુ
 મજબુત હાયથી દોરક એચીને પાણીનો
 ઘડો જમીનઉપર મૂક્યો અને ખુશીથી કહુ
 બૂઓ મારા હાય કેવા મજબુત છે તમને
 પાણી ભરવા હમીદા મોકલેડે તે તેનું વાતખ
 પણ છે તે જીના મુખમાથી હમી નુ નામ
 સાલગીને અને તેના અવાજ અને વર્તનમા
 ખાસ દેશર ભરને જૂનીઆ ઘણી આશય
 પાગી જૂનીઆને હું હમીદા અને પાણી
 ભરવા મોકલતી નથી પાણી ન ભરવાની
 તેણીની આજ્ઞાએ છતા હું મારી ધન્યથી
 આ કામ કરહું એમો પૈમાર માપુસો
 નથી આ કામ જે હું ભંતે ન કરે તો અ
 માર રહકાય એમ કેમ પ કરી શખીએ
 તે ઓરતે ગણીર અને ઉચ્ચ સ્વરે કહુ
 એ તમારા તેરી ખીજો થોગે વધુ ખાનિકા
 એએ આ દુનિઆને વિમૂવિત કરે ન હોત
 તો દુનિઆના ધન્યાખરા સ ટો ઓગા યમા
 હોત.

અમૃતધારાની મીઠી ટીકડીઓ

જેમ વિનાશક પેપરમેન્ટી ટીકડીઓ આવે છે એવી ટીકડીઓ અમૃતધારા મેળવીને અમોએ બનાવી છે જેને મોહોડામાંથી રાખી સુસતા રહેવાથી અમૃતધારાના સેવનનો લાભ મળે છે અને ક્ષતિ મજમૂત બને છે, દત્તિમા છાત અડતા અટકે છે તથા મોહોડાની દુર્ગંધ દૂર થાય છે કદ લેધરસ વગેરે મટે છે આ ટીકડીઓ ખાવાથી બાળકો પણ ત્રોળાથી બચે છે

૧૦૦ ટીકડીઓની કિંમત
/ માન રૂ. ૦-૪-૦

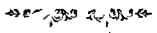
વધારે હકીકત જાણવામાટે "અમૃત
નામની વગર કિંમતે મોકલતી
- છુક મગાવો

એનેજર-૧ અમૃતધારા ઔષધવાલય
અમૃતધારા ભવન, અમૃતધારા રોડ અને
અમૃતધારા પોસ્ટ ઓફીસ—લાહોર

કવિવિનોદ પે બૂવણ

૫૦ કાકુરદત શર્મા વૈદ્યની

અમૃતધારા

લાલચ તે સર્વગા રોગો કે જે વણે ભાગે
ધર્મી શુ. બાળક જવાન સ્ત્રી અને પુરોને
યાવછે તેનો આ દવા દુકમી ઇલાજ છે જેણે
એકવાર તેની અજમાયશ લીધી તેણે તેને
મિત્રરૂપ જનાવેલ છે

- માસિક હઝારો શીશીઓ વેચાણ થાય છે -
હવે અમોએ

જરૂરીયાત જોઈને એનો
સાથ પણ તેવાર કર્યો છે એ—

અમૃતધારા સાબુ

આમડીનાં તમામ દરદેનો ઇલાજ છે
સામીત થયુ છે કે દમેશ ન્હાવાને માટે એ
આયુત્તમ છે દારૂ દો નાઓ, દો નીઓ,
ખરજ એ સખળા રોગોને માટે તેનું સેવન
યક રોકે છે

૧ શુ સણના બાકસ એકના રૂ. ૦-૧૪-૦
એક સાણના રૂ. ૦-૫-૦

बोडासा यान दीजिये

कम्पटके यापारीयोंके लिये यह बात विदित करते हैं कि आप, आपके गांवके यापारी रोकके पाससे कम्पटकी रोकी जा करते होंगे और कमाशनसे विभिय करते होंगे पूर्वोक्त यापारीवर्गया विनयसे माफ़ कर तुमको दत्ते हामे इस कारासे। वमतमें जास्ती भाव हाता है हम लाग कारागर जोगोको रोककर वनेक जानत कम्पटकी बनवाते हैं माल बहात वचन, मजमूत और किरायत हाता है २००) वार एवा नफसाना कारागला ५०+५४ चटडा ४ ४ ३, ५ वार चटडा किमत रु ५,८ से १२ ०० तक, पाचवार नवा क्रिनारावाला सत्रा जराकी सानी किमत रु १५ से ३५ तककी, सापा किमत रु १ से ३५ तकका

सुबह, काठियावाड और गुजरातके नामकित व्यापारावग माफ़ हमारा पाससेही मगवाते है

एम आर गोविंद भायर एड सन्स,
इक्ष्मीपुराम् ३ बीधी, मद्रास—(साउथ-इंडिया
M R GOVINDAIAH AND SONS
Irkshimpuram 3rd St—MADRAS

सत्यनी
परीक्षा
करे।

सिद्ध वीसायन

आरीनु तावीज

नक्षत्रीयाओधी
सानयेत
है।

नव गैमाओमा अमरप्य रत्न

आ तावीजना प्रभावधी भनु य सब थायछे धारेख मध्ये प्रेम अथायछे भु हमाओवगेरे सधर्णा कामेमा हस्त मनेछे अनुने हक्षारी सधायछे मयि लय के नु शान शर्ता नथी यनी अग्नि लायछे पुत्र अस्ति मयले गानी रक्षा थायछे प्रेमवगे रेनी पीडा मनेछे अने न जाला रागवगेरे पीडाओनी शानि थायछे

कि मत—१-५-०

आनी न थाय तो पाछु गम्भवाभा आवथी.

नोट—५२हम मनेख भनुभवन आननु य भगनु यना १५ स्वप्नभा जलुछे स नु तीधयात्रा विद्यमसि परीक्षामा पस यनु आ सबहु उपर नमेख । इक्ष्मीसा- यत्रयी सिद्ध कृपा आहवा हो तो भे सदिन । २-५- नया-

भृगुस हित—तलु न भनी दक्षीक भवाभा आवे कि मत । २ -

भृगुस—रवाने । १-४- काष्ठपल्लु पुष्पनु नाम नथी-

Pandit Ayodhya

पंडित अयोध्याप्रसाद, धोतिपा देवभूषण,

prasad Jyotishi

दे—न हर गनहवतु मदि-सागर दरवाज

ZANSI

भु आसी

આથામા નાખવાનું સુનાસિદ્ધ તે-ગ્રીહરટોનીક ઓધલ [બાટલીની કી રૂ. ૧)

એકલાખ રોકડા રૂપેયાના ઈનામો !!!

૧ હુ ઈનામ ૨૪ બાટલી લેનારા માટે ૩૨ ૦૦	૪ હુ ઈનામ ૩ બાટલી લેનારા માટે રૂ ૧૪ ૦૦૦
૨ હુ ઈનામ ૧૨ બાટલી લેનારા માટે રૂ ૨૪ ૦	૫ હુ ઈનામ ૨ બાટલી લેનારા માટે રૂ ૬ ૦૦૦
૩ હુ ઈનામ ૬ બાટલી લેનારા માટે રૂ ૨૦ ૦	૬ હુ ઈનામ ૧ બાટલી લેનારા માટે રૂ ૪ ૦૦૦

(૫૦ ગ્રાહક યોગે આપનારા એજન્ટને રૂ ૫૦૦ ના ખાસ ઈનામની ૧ મીટર આપવામા આવે છે)

બાટલીઓ વી પી થી ઈનામો દીઠ સુનીપત્ર સાથે મેમ્બરશાપ આવે છે જવાબ માટે મીટર બીડવી (બે કસ બોર્ડર બે કસીમાઈડ) થી દેર ટોનીક ઓધલ એ સુપરેકચાર્જ કુપની -ફોર્ટ-સુધર્ધ

સૌરાષ્ટ્ર આયુર્વેદિક ફાર્મસી

આ પ્રયોગના તમા આમન મુજબા સાધન ભગ્ન અવનેત સુનાયજ્ઞ પ્રવૃત્તિ જળ સુરા સ્ત્રી-આળી અજમા, દુદીના મેડીના પ્રવ વિગેરે ની જાતના અર્ક સુષુપ્તિ, રૂ. જાતના મામ નિર્ણય ન મત, નામ્બતિના હાર મોતીનો મુરમો તમ જન શુદ્ધ એડીઈ તેન મેનતેન ધણી જાતના નામ્બીત પોનીશ, અમર કન્તુગી (ઈહત્તૃત) માનામન રૂ. સ્ત્રીમ અને પાઉર બાનાશ સાશુ પાઉર હેર ઓધલ થાડી સાધમિનુ મુમ થીગેરે તના અથના ઓડથી બનાવવામા આવે છે જરયામધ ખરી નાગને આર 'કમીશન-પુત્ર નરહાર - પડિત વિધિનાથ એ પડિત નિગયશકર-જેતપૂર ૧ બીજો મથો મનતા જીવન વાપનારાઓને અમારે તા બનતુ ગોખનેછતુ જીવન વાપરવા વિનમિ છે

ગૌરુ દિવિના

લોન્માય, પ્રતિષ્ઠિત પુસ્તકો

કેશવ કાવ્ય ભાગ ૧ લો

કિમત ૦-૮-૦

આયોગાર

મિ મન ૧-૦-૦

ગેનેટ - અકુશ - ગમનગ

નેત્ર રક્ષક અન્ન

નાતિયા ૨૬ વર્ષના પરીક્ષા ક્રિયા તા પુલી માતીયામિદ રુધ જાલ માદા દવા તતોંવ તિર્મિર નાહતા મુજા, સુતલી મામનધિ બામ્બિકા જન્મ સો જ્ઞા દે કીમત પ્રી કીસી ૧) થ ૧) થ ૧) નમૂના ૧) કા દિસ્ટ મનમે મુક્ત મેજા જાતા હૈ

અનંત નમિયે-પ્રાપેદાર સુનીગલ મુખ દટાવા મુખા

ભયકર મોઘવારી-જાત અરુના નીપોસરી અ ના પાથ નુ મનહર અને ભારમય વિરોનુ પેકેટ માત્ર અતી

આનાની મીમ મો નનારને મળતો-

'અકુશ' ઓરીમ-ગમનગ

ઉદ્ધ્રાન્ત પ્રેમ

અગાથી આહિત્યતા અભ્યાસી શ્રીયુત ભાર્ગવાલ નરમેશ્વરે ઉદ્ધ્રાન્તપ્રેમ એ
અગાથી અનુપમ પ્રથમો સાદી સરસ અને મધુર ભાવામાં કરેલ અનુવાદ
અમકર્તા અને અમકર્ત્રીના આસ પરવાનગીથી છપાવ તૈયાર થયેલ છે
કિંમત ૦-૧૧-૦

લખો

અકુશ ઓડીસ-અમનગર

અહેરાત

વનર વેપાર નથી એ વાત તમારા લક્ષમાંજ દૂરો 'અકુશ' માં અહેરાત આપ
વામાં હિંદુસ્થાનનાજ નહિ પણ વિશ્વભરના વેપારીઓ પોતાનું દિન સમ પોતાના વેપારને
વધારે છે

એજ કારણ ઉપર અહેરાતો પ્રથમ થાયછે છતાં ભાર એક પેશ્વો એક વાના
૨૧ ૪૮ ચોકસ છે

એનેજ-અકુશ-અમનગર

વિસ્થાત કાર્યાલય અતર ।

મહાશય હમારે કાર્યાલયે સવ પ્રકારકા માલ મુલમ મૂલ્ય પર મિલના
દુ એક બાર અવગ્ય પરીક્ષા કીનિયે ।

સ્વદેસી દ્રવ્ય કી કો કાલ ।

શુભાષ કેવડા ॥૮ ૧) ૨) ૩) ૪) ૫) ૬) ૭) ૮) ૯) ૧૦) ૧૧) ૧૨) ૧૩) ૧૪) ૧૫) ૧૬) ૧૭) ૧૮) ૧૯) ૨૦)
૧) ૨) ૩) ૪) ૫) ૬) ૭) ૮) ૯) ૧૦) ૧૧) ૧૨) ૧૩) ૧૪) ૧૫) ૧૬) ૧૭) ૧૮) ૧૯) ૨૦)
મુરુદ શમ્વર સાહુના ॥૮ ૧) ૨) ૩) ૪) ૫) ૬) ૭) ૮) ૯) ૧૦) ૧૧) ૧૨) ૧૩) ૧૪) ૧૫) ૧૬) ૧૭) ૧૮) ૧૯) ૨૦)
૫) ૬) ૭) ૮) ૯) ૧૦) ૧૧) ૧૨) ૧૩) ૧૪) ૧૫) ૧૬) ૧૭) ૧૮) ૧૯) ૨૦) ૨૧) ૨૨) ૨૩) ૨૪) ૨૫) ૨૬) ૨૭) ૨૮) ૨૯) ૩૦)
૧) ૧૧) ૨) ૪) ૫) ૧)

સ્વદેસી તલ દર કો સેર ।

ચમેલી વેલ ૨) ૩) ૪) ૫) ૬) ૭) ૮) ૯) ૧૦) ૧૧) ૧૨) ૧૩) ૧૪) ૧૫) ૧૬) ૧૭) ૧૮) ૧૯) ૨૦)
૪) ૫) ૬) ૭) ૮) ૯) ૧૦) ૧૧) ૧૨) ૧૩) ૧૪) ૧૫) ૧૬) ૧૭) ૧૮) ૧૯) ૨૦) ૨૧) ૨૨) ૨૩) ૨૪) ૨૫) ૨૬) ૨૭) ૨૮) ૨૯) ૩૦)
૨) ૩) ૪) ૫) ૬) ૭) ૮) ૯) ૧)

ચાનેરી તમ્બાકુ ।

જલ્દા લાલ તથા કાલા કી સેર ૩) દાનગર તમ્બાકુ કી સેર ૪) ૫) ૬) ૭) ૮) ૯) ૧૦) ૧૧) ૧૨) ૧૩) ૧૪) ૧૫) ૧૬) ૧૭) ૧૮) ૧૯) ૨૦)
૨૨) ૨૩) ૨૪) ૨૫) ૨૬) ૨૭) ૨૮) ૨૯) ૩૦) ૩૧) ૩૨) ૩૩) ૩૪) ૩૫) ૩૬) ૩૭) ૩૮) ૩૯) ૪૦)
૮) ૧) ૧૨) ૧૬) ૨)

ફક્તે બલાવા દર કિત્મકા મુગ્યી માલ શરબત અક મુરુદા દ્રવ્યના
કીશિયો વૈગરહ હમારે વહા માલ વિખાયતસે પરોખ્ત હોના દ । ૨૬૨
વિશેષ હા પાનનેકે વાસ્તુ રાગ રૂબાવને મગાવ ।

મવદીય-લાલા ગયાનસાદ મુશ, જનરલ મર્ચન્ટ, કલકત્તા

“ ઔદીચ્ય પ્રકાશ. ”

ઔદીચ્ય જ્ઞાતિમા નનુવન પ્રગ્તિ તેવા ઉત્કર્ષદાયક વિષયો, શ્રીમદાદ્ય
અમર્યાચાર્ય રચાવિત મહેના ઐતિહાસિક લેખો વર્ણવાન સાચકાર શ્રી આદ્ય શકરા
ચાચ થી અધ્યાપી પચનના આચાર્યવર્ણની વચાવળી સ ચરત નીર્માણ સાચ દિ દુ
ધરૂના આવદયક તત્વો અને ચિતામણી શ્રી રસમય બાહુ વાનુ આદિ આ પૂર્વક
સામગ્રીથી અત્ય સમયમાજ આ માસિક સમરત કે મમા પ્રિય થઈ પડયુ છે ગમે
તે માસથી માદ ચવાય છે ક્રાવણી અકમા શ્રીમ. જા.યુ. શ્રી શકરાચાર્ય
શ્રીમદાજ્ઞાતેશ્વરાશ્રમ સ્વામી મહારાજની છબી અને મુળદેખા ૧૯૫૧ પૂનમા થયેન
વિદ્વાનોના વ્યાખ્યાનો (તુરત / મદક થઈ પરમ જ્યોતિર્મય પ્રકાશ' સ્વરૂપ થયો)

વાચક લવા / મ રા ૧-૧૨-

છટ નકલ નાર આના

લખો—

ઔદીચ્ય પ્રકાશ ઔદીચ્ય

અ કળસાર—પોસ્ટ ઘાઁ-કાઠિનાવાડ

તમામ દરદો ઉપર જર્મનીની જીત

જર્મની સાચ સતા કટનુ આગળ વરેનુ છે ગે આજે એ નાનું છેકર
પણ જાણે છે થોડા રખત ઉપર તેણે જીતન ગયાય । (નધાની એવી શોધ કરી
છે કે જેથી કોઈપણ મનુષ્ય કોઈપણ રોગ દામગ કે રોગી ગજા વિના પોતાની
મેળે મગડી રોકે છે લાખે મનુષ્યોને આ વિદ્યાથી લાભ થયો છે આ મ મધમા
જીવનરચાવનવિદ્યા અથવા પ્રત્યેક મનુષ્ય સ્વતઃ વય એ નામના યુજગતી મારી
તથા હીદી (મૃત્યુ -૧૨-) તથા અગ્રેજી (મૃત્યુ ૨-) પુસ્તકો અમે
બહાર પાડેલા છે રજ અને દામગરને પણ આ રોધ ધર્મી ઉપયોગી છે પુસ્તક
પસદ ન પડે તો ખીજે દીવસે પાછુ મો તતા પૈસા પાગ આપીએ છીએ
જીવન ન્યાયન (Bio chemistry) ના સળધર્મા તમારે જે છ જોઈએ તે
સર્વ અમારે ત્વાથીજ મળી ગમશે

જીવન ન્યાયન દવાઓ—તમામ પાવરની છુટ તથા જયામધ અમારે
ત્વાથી મળી શકે છે એજટો જોઈએ છીએ એજટોને સફ કમીદાન મળે છે

જે પી પડિત એન્ડ કુ — વડોદરા

स्त्रीसजीवनी ।

स्त्रीसजीवनी पीनेसें हरतरहका प्रदर आगम होता है जैसे मासिक धर्म एक माससें कम या अधिक समयपर होना, अधिक दिनोंतक जारी रहना या गहीनेमें दोतीन बार होना, थेत पीला काला और गरम रक्त जारी होना और बहुत थोडा मासिक होना आदि रोग एकदम दूर होते हैं पीनेमें अमृतके समान है आठ औंसकी शीशाका दाम १।

कासनाशक

खासी बहुतहा बुरा रोग है । इससें असावधान होनेसें श्वातमें क्षय आदि बिषट रोगोंका निकार बनना पडता है । जिसे दम्मा, खासा, सरभेद कफकेसाथ रक्त गिरना और कमजोरा हो उसकेलिये कासनाशक अमृतके समान है । पीनेमें बहुतहा स्वादिष्ट २ । मूल्य आठ औंसकी शीशीका १।)

मन्मथवटी ।

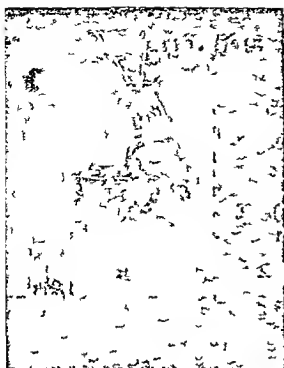

यथार्थमें मन्मथको बन्नेवाला है । उसका सेवनसें धातुकी हरतरहकी कमजोरी दूर होता है, मैथुनका इच्छा नहीं होना यानी नामर्दाभा कुछही दिनोंमें जाता रहती है दो सप्ताहके सेवन योग्य १५ गालियोंका दाम ॥००) बडा सूचीपत्र मुक्त मगाहीजिये—

पत्र हि दा वा अभजामें लिखिए—

Laxmi Aushadhalaya पता—लक्ष्मी औषधालय—गया
GAYA

નાની છબી પરથી
લાઇક સાઇઝ સુરીના
એનલાઈમેન્ટ
[ગુઓ ચિન]
[પીઓપી-સોરીયા-કામાઈ]
અમારે લા સુ ર તથા યાગમી દામે
અને વાયદેસર બનાવી આપનામાં
આવે
અ તો પકારક કામને વાન્ને ખાસ
મોગ અથે મુકીયો બધારેલ છે
આપના ૧૯૧૨
ધુ નિત માગે ૧ખા
જેશી એ ૬ નારા,
જમનગર ફોગે ૭ખની
જમન ૧

૧૧ી એ ૧૧

ધી તાહુર એન્ટ શાહબાદ સ્ટોન મીં
'મેન્ટલર્સ્ટ' ગઈ
મુ મધ, ન ૪

તાહુર લાદી

કુટની સીમેન્ટ

ખાણના
માવેકા

ચીનાઈ પાઈપ

નારહ ગી અને શાહબાદી

સીમેન્ટ અને પાઇપના
વેપારીઓ

માનમે
રાવ માહિજ
માનાઈ રાજુડ
અને
શીં જેગન બોનાભા

કલકત્તા ૧૯૨૮

અંકુશ

ANKUSH

પ્રથમ-પીઠ]

માર્ગગીર્ષ

[અ-૧૨૮

મોડ-૨૫

અભીનતા

સા. ૧૨૮

સારિ - ૧૨૮૫ મા. ૩ ૧-૮-૦

૧૨૮૫ મા. ૩ ૩-૮-૦ પો. ૧૨૮૫ મહિત

લામન ૧૦ - ૧૨૮૫

शा १ ५५ अने १९१८

आहति

नी सा-नु शुद्धाती

पाका सोनेरी पुडानु पाकेट कटनु

देव पुंथांग

अत्तरांचा नवीन कारखाना

सद्गृहस्थदो, आमचे कारखान्यात सव प्रकारची-शुद्ध
चंदनाचे तेलावर बनलेली अत्तरे, मुवासिक तळे, गुलाबजल,
केवडा जळ, अर्क मुरवे, तवाखु वगैरे सर्व ताल माफक
दरानें खात्रीचा मिळतो, तरी एक वेळ अनुभव घ्यावा
अत्तरें

गुलाब, केवडा, चमेळी, लस, जूही, हाना, सुरभी,
मालती, आवा, झेंडू, ग्यारा, शेवती इत्यादि दर तोड्यास
०।।२ आणेपासून १५ रु पर्यंत

तेले

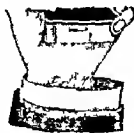
बेला, चमेला, मोगरा गुलाब, मसाला इत्यादि दर
शेरास रुपये २ १५ पर्यंत

तवाखु दर शेरास

रु २ ४-१० २० ३२ पर्यंत

मोटा कॅटलोग फुकट पाठऊ

माखनलाल बिश्वनाथ, जनरल मॅनेजर, मु फ्लोअ सिटी

तेन ३ दीवासांनी नवरात्रा १९१९ मध्ये याप

असे तानी रु येण पणू अभिमान राखणी याप छे

आमत १ शा ३ आ ४ ५ अने १ पोस्टे १

आना रुपे नेहरी हों १ १-२ येरतेन साये

दी ल शाहज धलेकट्टीक मोर्म अभिवा

SAVE YOUR CLOTHES FROM LOSS.

BY USING

THE WELL KNOWN
STAR

RED MARKING INK

A NEED OF EVERY MAN AND WOMAN
YOUNG AND OLD

Price per phial annas-4/-packing postage extra
Liberal terms to the trade

Reliable agents wanted throughout India

Sole Agents for India,

K I GVALANI & Co,

P O Box 54 Karachi, India

કોલકરાર.

સાઈકલને લગતો તમામ સ સામાન ગણનાર, ભાડે આપનાર
તથા વેચનાર

હરેક જાતની મશીનરી માફ -રનાર, વેચનાર તથા ટુન્સ કરનાર

પ્રામોદાન—હારમોન્યમ રિગરે રીથર કરનાર

આ મન બાજતોમા—

મનુ સાઈકલ ટ્રેડીંગ કમ્પની માથે તમે જો કોલ
કરો કરો તો તમને મનમાનતો રાખે થશે

મનુ સાઈકલ ટ્રેડીંગ કમ્પની,
મેટ્રાપોલિટન—ગાદ ન સે ન માલ-ચદ,
પરેશ્વરો એ —જી મનગર.

ત્વરા કરો!

ત્વરા કરો!!

ત્વરા કરો!!!

આસ કમ્પ્રીસાઈઓના મારે, હુલો શૂગર કેમ્પ્રીપતિઓનું આદ્યમ.

અમેએ હાલમા મોટા ખર્ચે કમ્પ્રી દેલના નખ્ખાત અને પ્રતીપી પામ નરરતે હું
એક ઉત્તમ અદ્યમ તૈયાર થયું છે દરેક આ જરૂરી મિન રા ૥ આ ઉપાત અમારે
ત્યાપી રકુલો તથા પાલ્લાઓ અને ગામરી શાળાઓને લગતી તમામ જાતની ચોપડીઓ
અને તેને લગતો સર્વે સામાન મનશે તેમજ નાનવોગર પેનકથુરર ખાલાયત દનાઓ તથા
સ્ટેશનરી અને કમ્પ્રી સામાન ઘણાજ ફાવડાથી મલશે બહારના ઓફિસ ઉપર પુનઃ ધ્યાન
આપીએ છીએ વી પી પેકીંગતમામ અરચમજાવનારનાલીર ઉપર છે લખોનીયેનાલીરનમે—

ચાલુ બેંકાલાઈ રતનિહુ મોભાયા સુખેનર અને કમીધન એજક
આ ચ બોરીસ માગી પુન પાસે—મુબઈ પોસ્ટ ન ૩

‘ અમત તેન ’

બેહરાપલ અને નાનતા તમામ દરદો દૂર કરવા માટે અનુભવસિદ્ધ ઉપાય છે
જિમત એક શીશીનો રા ૧-૪-૦ પત્રવ્યવહારે અંગ્રેજીમાં કરવે...
Balabhai & Co વનજ એ કુ
Pilibhat ખીલીલીત

સંકટમાં સહાય

જ્યારે સરીન્દરી અસ્થાનપર રોગરૂપી શત્રુ ઘાતકી રોગે માલી
મહાન કરના સર્ફ થાય છે ત્યારે

ૐ મદનમ જરી જોળીઓ ૐ

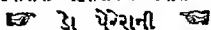
તે સંકટના સમયમા સહાય રી તેનો અજગ રીતે રચન કરી શકે છે આ જોળીઓ
રકનદોન અરૂચિ કાલકત પાછાની રા હાથ પગનો રાહ શરીર અને મનની
નમજાસને તોડી સ્મરજસપિત પીનરી તમામ રોગોનો નાશ કરી સરી મા જોલીતે
પુરતો બચ્ચો પેતા કરી કમમનુ ગળા બધે છે જિમત જોળી ૨૦ નો રા ૧

વૈદ્યવિદ્યા ત્રામનુ પુરતક રોગર મફત મળે છે મજાવા
સર્વવૈદ્ય નારાયણુલ કેમજલ

—અમનગર—કાલિયાવાસ આ ચ નાં ૧૮૭ મલખાની રોડ સુબઈ

પ્રમેહ.

આ દર્દના કહેાતા ઉપાયોની અહેસાસોમાંથી તમારો વિશ્વાસ ઉઠી ગયો હોય તો

અમેહની દ્વાના નમુના માટે એક પોસ્ટકાર્ડ લખ્યો—ચારજ લેના ગુજરાતી ખાત્રી થશે

Pereira and Co

ਧੰਨ ਅੰਤੁ — ਫੇਰਿਟਸ

CALICUT (South India)

કેસી-૨—સાઉથ પ-ડીઆ

જેમણે છીએ— હાના મોહમ દરેક ગમે પગારવાર નોકરો માસિક પગાર રૂ. ૫૦ થી રૂ. ૨૦૦ અનની ગિડી સાથે જોડી અરજ કરો.

ਸੁ ਮਯ-ਭੋਮ- ਵਾਦੇਸ਼ੀ ਚੋਗ ਭੁਜਰ ਯਾਧਾਲਧ

સહાનો સ્ત્રી અને જ્ઞામની મન્નહુ'''

❖ વી કીંગ એક દી—રહાનો રાજ!

ક્રમાંક ની કી ૧) પોસ્ટ / જિલ્લો

દરેક ડામામાં એક સીજ ખસ જનામની નીકળે છે (હીરાની વીંછી મોનાની બગડી
સોનાની વીંછી મોનાનો છડો સોનાની ધડીવાળ આંગેનો છેડા ખીમા ધડીવાળ રેશમી રૂમાલ
ફેન્સી ડામાલ, ફેન્સી ડામા રિગેરે રિગેરે) ફક્ત યહ નર ડામા વેચત્રા તૈયાર છે
તાજીદ કરો અને જીતી મગાવો-

ધી ઝી : આ- ટી-ઝીયા, કેટ-મુબઇ

અનરિયા મિગીજના ખતિવાડીના પુસ્તકે

૧	ફળકાડ કુલ આમનું બગીચાનું પુસ્તક (૫૧ પૃષ્ઠ)	રૂ ૨-૦-૦
૨	પાણીની ગોધ તથા તેના ઉપયોગી માધન (,)	રૂ ૧-૨૨-૦
૩	હિંદુસ્તાનમાં ચતા વચેત રવાની રીત	રૂ ૧-૪-૦
૪	ખેતર, ખેડ તથા તેના તરીકાઓ ખેતર વિષે	રૂ ૧-૪-૦
૫	ખેતવાડીના કષામાંથી પસા કમાવાની કુચી (તમામ ખાતના ખાતરની દુકી ત સાથે	રૂ ૧-૦-૦
૬	રેશમના કીડા ઉછેરવાના રીત તથા કેતકીનું વાવેતર કરી તેના મનાવવાની રીત	રૂ ૦-૬-૦
૭	કુવામાં પાણી ન રડવા માટે ખોતર કરવાની દુકીખતનો ખાસ અંક	રૂ ૦-૪-૦
૮	“ મેતિવાદીવિજ્ઞાન ” મ મિત્ર વાર્ષિક લલાજીમ	રૂ ૨-૦-૦
	લાયબ્રેરી માટે ખાસ ઓછુ લલાજીમ	રૂ ૧-૮-૦

દુલેગય સી અજરિયા, લાખ ૧—૩૬૧૧૧૩

❧ तावयी वचो

आज कानूना तावधी बचवु होय तो वमारे त्याधी दवाई मगावो । मूल्य मात्र
र १-० ० जो उधरस थई होय तो ० ८ ० मूल्यनी उधरसनी दवाई मगावो ।
मुकज दिवसमा फायदा नगाशे बैय धनीराम प्रकशी

वैद्य धनीराय नकुशी

पो चार्डेनासा (मिहमूम)

બેબુલાઇન.

પાણી સાથે વાપરવાનું પ્રવાહી ઉત્તેજક ખામ તૈયાર કરેલ-રસ—

નાકમાં થતા શુભાગત દુઃખરૂઠે કામચામી નીકળતા મેનને લાફ કરેલે ગળાના વ્યાધિથી દુઃખે છે ગળું સાફ કરી અગાળને છુન બતાવેલે મગીના રેક દરદને સાફ કરેલે આ રસ ગરમ પાણીમાં બેગીની બાપ વાધી તાત્કાલિન અમર થાયછે

પુરુદેશી બ્લીસગીનથી બતાવેલી બીજ દવાગેય દુગ્ધતા અનિ સસ્તી
અને

ત્રિગેપ ગુણકાગી છે

કિ મત આઠ કૌભાની મીઠીના બાગ આ ૥

ત્રણ શીશીના બે કપીઆ

કલપતરુ એન્ટીઈન્ફલ્યુએન્સા

ગોળીઓ

શાસ્ત્રે વખાણેલ વનસ્પતિઓની મનાવેલી ૧૬ યુએ ડા અટનાવવાને અને
ચરાવવાને માટે—

બહુજ ગુણકાગી-દિશ્વાસપાત્ર અને અજમાવેલી
૨૦ ગોળીની શીશીના બે કપીઆ

દર મેગ નવથ માટે ખાસ લાન પુગવે

કલપતરુ આયુર્વેદિક વર્કસ એન્ડ સ્ટોર્સ

૧૭૩-૮૫ અપર ચીતપુર રો.—કલકત્તા.

તાનું સી ૫૫—'કલપતરુ'

Kalpatri Ayurvedic Works and Stores

373-75 Upper Chitpur Road—CALCUTTA

૬૧૦ વામન ગોપાળનો

આયોડાઇન

સારસાપરિલા

આ સારસપરિલા દોષપણ કારણથી જગેના લોકોને શુદ્ધ કરી શકી કરવા માટે અકસીર વાળું

આ સારસપરિલા કમલ લોહી સાથે છે એનું જ નહિ પરંતુ ખીજાં લણાં દરદો જેવાં કે ગરબી, પ્રદર આધાનું રહી જતું મોમા અને શરીરના ખીજાં ભાગોપર ચામી પડવાં સ્મરણશક્તિ ઓગી થા જતી શરીરપર ફાંધા થઈ આવતા ખુજલી ખરજ દરાજ, વગેરેને માટે પણ ધણીજ અકસીર દવા છે

શીડી ૧ ની કિંમત ૩ ૧૧ ટપાનખર્ચ તથા પેકિંગ ખર્ચ આના પાંચ ભુદ્ધ ચાર શીડીઓ પીવાથી સારો ગુણ આપે છે ચાર શીડી સામગ્રી મગાવનારને ટપાલ અને પેકિંગ ખર્ચ સાથે રૂ ૪૧ પડશે

માલેડ—ડૉ ગોપાલરામ કેશવરાવ એન્ડ સન્સ,

લોકોદ્ધાર—મુંબઈ

Magical Hair Destroyer બહુ વાળો દાખાવ

આ રસાયન શાસ્ત્ર પ્રમાણે તૈયાર કરેલ દવા શરીરના ખાલ પણ ભાગ ઉપર લના જવાથી તે ભાગ વાળવગરનો થઈ જાય છે ડેરી પદાર્થથી નિરાળી છે સર્વ તેને વખાણે છે કર્મિષ્ણ હજી થતી નથી ગેર-સીડી છે મમ મનગે પત્ર નવદાર અપ્રેક્ષ્યા કરવો

કિંમત એક શીડીનો એક રૂડીઓ ત્રણના બે પીઆ પોસ્ટેજ માફ

D N DEY and Pro

ડી એન ડે પ્રોપ્રી

46 Raj Raj Vahib St

૪૬ રાજ રાજવલ્લભ સ્ટ્રીટ

Calcutta

લક્ષ્મી

ચાકેલા મગજ

નો શ્રમ વ્યવિન કરવો હોય મી ૧ ગુણથી પત્રનની નહેરથી

આ ૧૬ અનુકરણો તે થ તે એમજ વખત

કસ્તૂરીની અગ્રગત્તી

મગ્રાની જુઓ મે વખત વાપે તે સાર તેજ વાગનાનો વિચાર કરશે

કિંમત એક રાત્રના રા બે

મ શીડી આ ચા અગ્રાની અગ્રગત્તી માગે મગ્રા છે

ગાદ પોપાવાય મુરુદે તે ૧ અગ્રગત્તી માગા— જામનગર

SUCCESS HEALTH HAPPINESS TO YOU

महाभैरवकवच.

MAHA BHAIRAVA KAVAGHA

This great Arjan Talisman prepared according to Mantra Yoga Principles has been in use not only in India but in all parts of the world It has given satisfaction to each and every one as proof or check against all illness and mental worries & suffering It cures PISHACHA BHADA or Spirit-troubles and hauntings It guards one against the undue influence of any practice of witch craft It promotes Health It gives you Vigour in mind and Body It gives the wearer Personal charm and other attractive magnetic qualities so as to be successful in ones own business undertakings It can be used by either sex young or old Order one dozen Talismans and use them upon yourself and family and then see their good effects Satisfaction guaranteed Please write your order in English legibly and oblige

1 Talisman Cost Re 1 only

If ordered in dozens at a time 10/o discount allowed V P P charges extra

Address The Indian Academy of Science

105 Armenian St G T MADRAS

The Indian Industrial monthly

Magazine

People's Business Gifts

Contains the Industrial Arts Science Chemistry Tanning, Pottery, Arts Crafts, Agriculture with numerous formulas and Recipes. It should be on every table. It is full of concentrated knowledge that will help you in effecting an increase of flow in income.

If you read P B G you need not read any other magazine because it is our object to publish regular course on the development of your trade.

Annual Subscription Rs 2-9-0

Single copy As 4 only

P B G Office-SURAT

A WAY TO FORTUNE

[First Edition 50000 Copies]

(Rare and Golden opportunity to getting and receiving information from our P B G)

It tells you the information of the Indian Art (contains Gold and Silver threads, handkerchiefs, hosiery, combs, scissors, knife, penknife, razors, buttons, soaps, candles, nibs, pencils, glasses, bottles, dress-stuffs, and precious stones (gems) etc.

It publishes free of charge the names and addresses of Indian manufacturers. [if samples supplied they will be rivaled] commission Agents and merchants.

It deals with Indian art and treasure and is boon to all. No business man should be without a copy. Best medium for advertising. Ad charges full page Rs 5 Halfpage Rs 4 Quarterpage Rs 2 One inch as 8. No concession allowed. Handsomely bound. Price Rs 3 8 0 To subscribers of P B G magazine Rs 2 only.

P B G Office-SURAT

रुयालमी हे के बेपारी डारेकटरी क्या चीज हे ? (बेपारके लिए बोट ऊषदा साधन हे)

१ सारा हीदुस्तानमे जो चीजा बनता ह उसका पत्ता दीआ जायगा [उस-हमाल-होशयरी-बटन-नीखीआ-छूती-चणु कच्चा-साबून-मीनबत्ती स्मिलपेन-पेनसिल-गलास-र-बोटल-लाख-रुमकड़ा रंग और बबरात]

२ कारखानेका बेपारी बगलु बीनति हे के आपका कारखानामे बनती चीजेका थोडासा नमुना भेज देनेसे चीजा मुल आपका नाम पत्ता और कारखानामे बनती चीजेकी गवाह होनी

३ कमीशन एजेंट और बेपारी लाककामी पत्ता जाहंगत होगा

जाहिए खबरका बात उत्तम साधन ह मुल्य पकी पील्ड रु ३-८-०

पी बी जी भगेसाइनका धराकु शीरक रु २) पी बी जी आफीस-सुरत

Bombay Agent-Me s s Kals & Coy, Corner Grant Road-BOMBAY

થોડાસા ધ્યાન દીજિયે

કમ્પટકે યાપારીયોંકેલિયે યહ્ વાત વિદિત કરતે હૈં કિ આપ, આપકે
ગાવકે વ્યાપારી લોકાક પાસસે કમ્પટની સ્વીકાર કરતે હૈંગેં ઓર કમીશનસે
વિક્રિય કરતે હૈંગેં પૂર્વોક્ત યાપારીવર્ગમા વિત્રયસે માલ રુત્તર લુમફો દેસે હૈંગેં
હસ કારનસે કિમતમેં જાસ્તી ખાલ હાતા હૈં દુમ લાગ કારોગર ઓગોંકો રોકકર
અનેક જાતત કમ્પટનો વનવાતે હૈં માલ વહાત ઉત્તમ, મજબૂત ઓર કિફાયત
હોતા હૈં ૨૦૦) વાર લવા નકસાદાર કારવાટા ૫૦+૫૪ ચડહા ૪, ૪ ૩, ૫
વાર ચડહા કિમત રૂ ૫, ૮ સે ૧૨ ૦ ૦ તક, પાચવાર લવા કિનારાવાલી
સચા જરાકા સાચી કિમત રૂ ૧૫ સે ૩૫ તકફી, સાપા કિમત રૂ ૧
સે ૩૫ તકકા

મુમ્બઈ, કાઠિયાવાડ ઓર ગુજરાતકે નામાકિન યાપારીવગ માલ દમારા
પાસસેહી મગવાતે હૈં

एम आर गोविंद आयर एंड सन्स,

रुद्रमीपुरम् ३ बीथी, मद्रा—(साउथ-इण्डिया

M R GOVINDAIEP AND SONS

Irakshimpuram and St—MADURA

સાચની
પરીક્ષા
કરી

સિદ્ધ વીસાચંન

ચાદીનુ તાવીજ

નક્કીયાઓથી
સાચેત
રહેા

નવ કોઠાઓમા અમલન રતન ।

॥ તાવીજના પ્રભાવથી મનુષ્ય વચ્ચે ધારેલ સ્વર્ગે પ્રેમ બધાયછે મુઠ્ઠામાએવગેરે
સધા ॥ કાંતોમા ફતલ મળેછે મનુને દહાવી ચકાવછે કર્પાવ લખ કે તુકશાન થતા
નથી દ્રવ્યની પ્રાપ્તિ યાવછે પુત્ર પ્રાપ્તિ યાવછે । ની ક્ષા યાવછે પ્રેમવર્ગે
રેની ॥ મરેછે અને જાળમેના રોગવગેરે પીડાઓની શાન્તિ યાવછે

કિ મત—૧-૫-૦

આની ન થાય તો પાપુ રાખવામા આવશે

નોટ—પરદેશ ગયેલ મનુષ્યનુ આવવુ ૩૫ મળવુ ચનાઈ ૫૫ સ્વપ્રમા ૧૫૫૫ શકત
તીપવાના વિઘ્નપ્રાપ્તિ પરીક્ષામા પસ થવુ આ સંસ્થા ઉપર લખેલ ચિહ્નવીસા
ય નથી સિદ્ધ કરવા ચાહતા હો તો બેટ સહિત રૂ ૨-૩૦ તથા—

ભૃગુમુદિતા—ત્રણ જ મની દર્શકત ધ્યાનમા આવે કિ મત રૂ ૨-૩-

વધ રૂળ—કરવાનો રૂ ૧-૪- કાલપજુ પુષ્પનુ નામ લખો—

Pandit Ayodhya

પતિ અયોધ્યાપ્રમા, ૧ યોતિધી વધબુધ્ધ,

- prasad Jyotishi

ટે—ન ૬૨ અસદેવનું મદિરે-સાગ દવાન

ZANST

ચુ ઝાસી

(અનુભવ કરસો તો ખાની ધરે નકીઆથી મહાજ રાખની
 ઉત્તરે પામે જતા નદિ—તે તમારા પસા પડાવી લેશે)
 - આવા બેઈ માટે ડામ્પર બાં વોસ ખાસ ઉત્તા અને અનુભવી છે —
 ઓપરેશન કરવાની જરૂર રહેતી નથી એક જ અને પ્રયત્નો દ્વારો થવાની
 જેનેની આપનામા અવેડે
 સારથ્ય વધરાવળ, પત્રે ત્સ ઉતરવો સિરે રોમ માટે ખામ અક્રમીગ વા
 -દરેક સીરીના રૂા ૨-૧-૦
 નુકશાનકારક સ્ત્રીજથી ત ન નિતાશુ છે ડામ્પરો સરજનો સર્વ કોઇ બહીથી
 દવા મળાવેછે તમો જો પાપથ્ય રોગથી ખીડતા હો તો તરત મળાવો

બી ઘોસ એન્ડ કું કમીસ્ટસ
 ૩૫-૧ બચુ ચૈત્રુલ સ્ટ્રીટ—કલકત્તા

BE A MAN

WONDERFUL DISCOVERY.

Money Returned in Case of Failure

Dr B GHOSSES Indian Oil

TO BE USED EXTERNALLY

Guaranteed sure genuine and permanent cure for lost-
 Vigour and Vital force and Nervous Debility of any nature
 and standing. Whatever be the cause this Oil acts as a marvel
 Restores the natural power as youth

Rs 2 each phial of one oz Rs 22 per lb

Testimonials highest Apply to —

B GHOSE & Co, Chemists

35-1, Baghoo Chatterjee Street CALCUTTA

Correspondence in English

Dr S K BURMAN

KOLA TONIC! KOLA TONIC!!

The Tonic of all Tonics The Greatest Nerve Food—Just try and judge for yourself—its wonderful results

KOLA—an admirable pick me up
KOLA is a stimulant to the brain
KOLA—is a boon to inebriates

KOLA—possesses special merit
KOLA—energy in every dose
KOLA for young or old

A phial of 32 doses price Re 1 Postage as 5

For full particulars drop a card to day

DR S K BURMAN

7 Tarchand Dutt Street—CALCUTTA.

Post Box No 554

Silver medal and diplomas of honour awarded
The Lovers Friend

OR

A delightfully scented and profusely medicated

KESHA RAJAN HAIR OIL.

It is an invaluable remedy for promoting a luxuriant growth of Hair stopping the falling hair detroying dandruff and relieving scalp diseases and it makes the hair soft brilliant and produces wonderful results, in restoring hair to its original colour by acting on the hair follicles. It keeps the brain cool Price per phial Re 1 Doz phials Rs 10 For correspondence in English or Tamil only for further particulars apply to—

J T D'Cruy & CO

Neendakary—Chayara

Quilon

શ્રી ગણેશાય નમઃ

ધાતુક્ષીણતાનાં રોગનાં લક્ષણ

અગત્ય યાકરી જવું માયામાં વેદના, ઉદાસ રહેવું ખાતીમાં ધનકારા થવા ઉપ ન આવવી, સ્વપ્ના આવવાં હાય તમનું દુટકું કમરે દુ ખવી વાંસામાં કળતર થવી, કામ પર ચિત્ત ન લાગવું ઘડી ઘડીમાં નિરાસ થવું, યાદશક્તિનું શુભ થવું દરેક કામમાં નાહિમત વહેમ, ગીડા સ્વભાવ અને કાષ્ઠપણ વસ્તુ ગમે નહીં સારે એમ સમજવું જે ધાતુ ઓછી થઇ ગઈ છે અથવા તેા થાય છે

આવે વખતે નીચેના થવું નહીં અને—

શક્તિસુધાકર ગોળીઓનું

શેવન કરવાથી શ્રી પુરોને શરીર સુખનો એક અપુટ ખળનો છે પેશાબમાં સ્વપ્નામાં ઝાઝા વખતે પડતા દીપાં વગેરે ધાતુના રોગને જડમુગમાંથી મટાડે છે, તેમ લાના વખતનાં હડીલાં ઠોંડાં તમ ઉધરસ ક્ષય હીસ્તીરીયા પ્રદર, સુવારોગ કમર, માયાના અને વીર્ણવીકારના તમામ રોગ કાષ્ઠમને માટે મટાડે છે

દી ગોળી ૩૨ ની ડબ્બીનો રૂા ૧

મદનદીપક ચાકુતી

પુરોની ગયેની શક્તિ તથા મરણાઇ તુરત પાછી લાવી આપેછે ટકાવ માટે ઘણી અકરીર છે વૃદ્ધ પુરોને લુવાન જેની શક્તિ આપેછે

૧ ગોળી ૨૦ ના રૂા ૫

અમારા દવાખાનામાં તમામ રોગની દવાઓ તૈયાર મળેછે

દરદની નિગમ લખી જણાવેથી દવા મોકલનામાં આવશે

વૈદ્ય કલ્યાણજી હરીકૃષ્ણ ઠાકર

મલખાજી રાડ મારખીટ સામે

મુ ખર્ચ

તકીયાની ટીર

રેશમ સુતરાઈ કે ગરમ હરેક જાતની
ઝાંઝર નખાણે બનાવવામાં આવે છે અને
સરસી છે એક વખત ખાતી કરેલા તે
પાંચમ અમારે ત્યાં જો રા મોકલશે
નિષેધ દક્ષિણ માટે લખે —

મીસીરુ દીવી તેન્ન

इर होय—छरेवीपुरम— वीयेन

Mrs Lill Jones Fair Hope

ERAVIPURAM Quilon : P. Raja Gopal Naidu

 Bidens Garden & Sepery-Vadras

પૂર્વના આચીન વૈજ્ઞાનિક સાહિત્યની શોધ
અગાઉ કરી નહિ બદાર પડેલ સંભલેલ
અથવા જોયેલ માઇસોરના રાજા પદ્મિન
આચાર્ય બ્રહ્માનંદ કે જે સત્તિ એ જનાવેલ

दुनिया नो नऊशो

વેદ સાંજાનુમાર નવખંડ સાત દ્વીપ સાત
સપ્ત, ચંદ્રવૃત્ત મેષપરવત નરક વિગેરે
રમણીતે આમા સાંવેલ છે લુહા લુહા
રમખી જેડી સરસરીતે ગોાવેલ છે કે રહેને
તે જોવાની નિયાસા ધરો નકસા સાથે બ
ગ્રેશમા સમજાવીની ચોપડી મળે

प्रि. मत. ३। १-४- पोस्टल ऑफिस

પી રાજા ગોપાલ નાયક

બી. સ. ગ્રા. ન-વેપરી—મુ. ૧૨૬

શ્રીઓને પ્રેરના મહાવ્યામિશ્રુપ મૃત્યુમાર્થી બચાવનાર હોજ ?

હયુગો કાન્તામૃત

[illegible]

ડોક્ટર વલ્લભ,

કેકલે ૬ રૈ. અલાના ગમીને તાપે મુખર્જી ૪

“ ઔદીચ્ય પ્રકાશ. ”

ઔદીચ્ય જ્ઞાતિમા નવજન પ્રગટે તેવા ઉત્કર્ષસાધક વિષયો, શ્રીમદાદ્ય સંક્રાચાર્ય સ્થાપિત મહોના ઐતિહાસિક લેખો ભગવાન બાબ્યકાર શ્રી આદ્ય શક્તિ ચાર્યથી અંદાપી પચતના આચાર્યવંશની વંશાવળી સંચરત નીર્માણ સાથે દિ ક્ષ ધર્મના આવરક તત્વો અને ચિતામણી ની રસમય ચાતુ વાર્તા આદિ આ નક સામગ્રીથી અરપ સમયમાજ આ માસિક સમરત ગમમા પ્રિય યજ્ઞ પરશુ છે ગમે તે માસથી આદ્ય ચવાય છે આવણી અન્નમા નીમ જગૃણ શ્રી સંક્રાચાર્ય શ્રીમદ્ભગવાનચેતનાત્મ સ્વામી મહારાજની છબી અને મુળદ્રિષ્ટિ યાસ ૧૫મા થયેન વિદ્વાનોના વ્યાખ્યાનો (તુરત / મદક યજ્ઞ પરમ જ્યોતિર્મય પ્રકાશ સ્વરૂપ થાયો)

વાર્ષિક લગાજમ રૂ ૧-૧૨-

૧૯૮૬ નક્કર ચાર આના

લખો—

ઔદીચ્ય પ્રકાશ ઔદીચ્ય

મુ ૬૭૨૨૨—પોસ્ટ ટાકો—કાઠિયાનાક

તમામ દરદો ઉપર જર્મનીની જીત

જર્મની સાથ સમા કેટલુ આગ વધેનુ છે એ આને એક નાનું છે. ૩ પશુ બાજે છે થોડા નખત હપર તેણે જીવન રસાયન વિદ્યાની એવી શોધ કરી છે કે જેથી કોઈપણ મનુષ્ય કોઈપણ રોગ દાકટર કે વૈદ્યની ગરજ વિના પોતાની મેળે મટાડી શકે છે લાખો મનુષ્યોને આ વિદ્યાથી લાભ થયો છે આ સંબંધમાં જીવનરસાયનવિદ્યા અથવા પ્રત્યેક મનુષ્ય સ્વતઃ વય એ નામના મુજરાતી મનડી તથા હીની (મૂં ૫ ૦-૧૨-૦) તથા અત્રેજી (મૂં ૫ ૨ ૦-૦-૦) પુસ્તકો અમે બહાર પાડેલા છે વૈદ્ય અને દાકટરોને પણ આ શોધ ધણી લપચોગી છે પુસ્તક પસંદ ન પડે તો બીજે દિવસે પાછુ મોકલતા પૈસા પાછા વાપીએ છીએ જીવન રસાયન (Bio chemistry) ના સંબંધમાં તમારે જે મધ્ય જોઈએ તે સર્વ અમારે તમારીજ મળી શકશે

જીવન રસાયન દવાઓ—તમામ પાવરની છુટક તથા જથ્થા ૧૫ અમારે ત્યાંથી મળી શકે છે એજ ટો જોઈએ છીએ એજ ટોને સર્ક કમીશન મળે છે

જે પી પડિત એન્ડ કુ — વડોદરા

અગરુથ વૈવરાજ પ્રભુરામ છવનરામ અધાપિત

પ્રભુરામ અનંત ફાર્મસી

શાસ્ત્રસિદ્ધ આયુર્વેદિક ઔષધો બનાવનાર
જેને માટે મુખ્ય, અમ ના, પુના, રાજકોટ વગેરે સ્થળોના પ્રાનિમા
મોનાના ચાદો તથા ફેબ્રે કલાસ સર્ટિફિકેટ મળેના છે
મુસાફરી માટે અતી ઉપયોગી ઔષધોની

પ્રવાસ પેટી

મુસાફરીમાં તેમજ બહોળા કુટુંબમાં કોઈ વખતે અકસ્માત કષ્ટ વ્યાધી થઈ આવે
તેવે વખતે મુશ્કેલી લાગે પડે તેવા અસરકારક આયુર્વેદિક ઔષધોની આ પ્રવાસ પેટી
ધણીજ ઉપયોગી છે જેમાં દિ દુસ્તાનમાં તેમજ દરિયાપારના દેશમાં અત્યાનુષ્ઠીમાં
ફેનાવો થયો છે તેની અદર અર્થ જાણી તાત્કાલ ખાંચી મરડો દોલેરા વગેરે લુહા
લુહા ખાર રોગોજીવર ખાસ દવા તથા તે ગાયે ખીજી ૨૮ રોગોજીવરની સૂચના તથા દવા
સાથે અમરો કાટો વજન તેમજ ઔષધો વાપરવાની વિગતવાર ચોપડી હોય છે આ પેટી
મુસાફરી માટે ધણીજ અગત્યની છે દરેક દવા અસરકારક હોઈ તાત્કાલિક ફાયદો રહે

ફિ મત—પેટી ૧ ના રા ૨ - -

દુખતા દુરસ માટે તાત્કાલિક ઉપાય

સ્થમ્બક Sthambhak

દુખતા દુરસ જેમાંથી નિરતર લોહી પડી રોગીને ધણીજ નખળો કરી નાખે, અને
ધણી વખત તેને લીધે રોગી મરજીતો ન હાલતમાં આવી જાય છે તેમને આ દવા એક
આશીર્વાદરૂપ છે ફક્ત બે ૩ ત્રણ વખત લેવાથી મગે તેમના પ્રમાણમાં ૫ તુ લોહી મુશ્કેલી
અથ અર્થ જાય છે અને રોગીને સારી સમિત આપે છે આ દવા નિમ્બજી જવાનો એક પશુ
રાખ્યો જેવામાં આવ્યો નથી

સૂચના—દવાનો એક એ લાજ ચાર નમ્યા સાકરવાળા ધણી સાથે ૭ ૭ કલાકે
દિવસમાં ત્રણ વખત લેવો ફિ મત—૮ માત્રની ખાટલી ૧ તો રા ૧

A Sure Remedy for Bleeding Piles

It at once stops bleeding from the piles and cures weakness due to constant bleeding Not a single case is till now known where the remedy has failed Three or four doses have cured even profuse bleeding

DIRECTIONS—One dose of the mixture every four or six hours with an ounce of sugared water three or four times a day

PRICE—A bottle of eight doses Re 1

બૂનેદર—મુખ્ય

પ્રસિધ્ધિપત્રિકા

મુખ્ય ધલાકામા એકજ અને આર્યાવર્તની સમગ્ર
સંસ્કૃતપત્રિકાઓમા મુખ્ય મનાતુ

ગીર્વાણભારતી.

સચિન ગુજરાતી ભાષામાંથી સંસ્કૃત ભાષામા ધાર્મિક, નૈતિક,
વ્યાવહારિક વિષયો તથા નવા કાવ્યો, ચર્ચાઓ તથા નવલકથાઓ
અલગ્રુત ભાષામા પ્રકટ પાડે છે. ૧૧ પુસ્તક સાથે વાર્ષિક મૂલ્ય
રૂ. ૨-૮-૦, વિદ્યાર્થીઓ માટે રૂ. ૨-૦-૦ ટપાલ ખર્ચ સાથે લખો—

મેનેજર-ગીર્વાણભારતી,

વડોદરા

ગુજરાતને લોકપ્રિય લાગતુ માસિક પત્ર

વિવેચક.

અર્વોપયોગી વિષયોની નર્ચા કરતુ આ માસિકપત્ર આખી ગુજરાતી આદ્ય
મમા લોકપ્રિય યજ પડયુ છે દરમામે એક સાનુવાર્તી જલ્દીતા લેખકની આપનામા
આવેછે 'વિવેચક'મા આવતા વિષયો અને મા યો હરખને દયમચારી નાખતાર નવો
લુરસો પ્રગટ કરેછે 'વિવેચક' સિવાય એ પશુ કુટ જ ખાતી રહેતુ જોધએ નદી
'વિવેચક' નો જાન્યુઆરીનો ખાસ સચિન અક ખાસ અવરોધન કરવા જોવો છે
એ ા છુતક કિ મત માન રૂ. ૦-૮-૬ છે વળી ૧૯૧૬ નો ખાસ અક ૧૨. પેજ અને
૪ સુદર ચિત્રાવાળો છે તેની કિમત જુજ રાખી છે રૂ. ૧૨ આના પશુ નર્વા
ધનાર ગ્રાહકને માન રૂ. ૦-૬- માં મગે છે વિવેચકના ગ્રાહકને ઉત્તમ પુસ્તકો
માન અર્ધા કિ મતે અપાય છે નમુનાના અક માટે જે આનાની લીસ્ટ ખીડી મફત
નમુનો મગાવવો નદી વાર્ષિક લવાજમ રૂ. ૨-૦-૦ દિન-અપાર શી ૪ અને ૪ પેન્સ

લખો-મેનેજર, વિવેચક લાહરસ-નાદો ન પ

શ્રીમો માટે મરણ ૪૭ નિર્દોષ વાનન પુઃ પા ધુ
માસિક

વનિતા વિનોદ

શ્રી ઉપયોગી લેખો ત્રણ માયલે શ્રીઓના લેખોને પ્રથમ સ્થાન અપાય છે
વડોદરા રા પના કેળવણી ખાતાએ શાળા-નાયકરીઓ માટે

ખરીદવા મંજુર કયુ છે

વાર્ષિક લનાજમ હી દુસ્તાન (પોસ્ટ સહિત) રૂા ૧-૮-૦

૧ ૨ ૫૨૨ ૨ રૂા ૨-૦-૦

નમુનાની કોપીની કિંમત રૂા ૦-૩-૦

ખાતરી કરવા આજજ નમુનો મંગાવી લેવા બધામણ છે નમુનો મળત
મોકલવામા આવેલો નથી

તત્રી-વનિતા વિનોદ

શુા કી-ખરેડા કરે

જો તમારે—

શ્રસારના સ્વર્ગ જેવું હોય તો ખીનગો સન્મારિત મ્ને
જેમ મરવા માટે સોધી સાર સાધન

શ્રી સુખ દર્પણ (સચિત્ર) માસિક

૩ વર્ષન શ્રી વગ મા ફેનાવવાથી મરો કેમકે તેમાં શ્રી ઉપયોગી નૈતિક માવહારિક
બોધક વર્તાઓ શ્રી કતબના પાઠો ઉદાગો ત્રિચિ મહાન સતીઓના ચરિત્રો-ઉત્તિદારો
અને ઇશ્વરશુ અનેક વિષયોનો સંગ્રહ આવે છે અને વળી તે

વિષયોને લગતા ચિત્રો

ત્રખ્યાત આ રિટોના દ્વારે ખાસ તેષર કારી સુકનાર્મા-અપનાર્મા આવે છે ૭
રેખોના બાવ હૃદયમાં ખેચવા બહુ ઉપયોગી થઈ પડે છે આ માસિક નિયમિત રીતે
ત્રણ માયલે અને દેશના સમય આગેનાનો-વિ નો તેમજ પત્રકારો એકે અવાજે તેની
ત્રસસા કરે છે નમુનાનો અક મફત મળે છે, અને તારે માલુક થઈ શકાય છે,
વાર્ષિક લનાજમ રૂા નજી પોસ્ટ સાથે દિ દુસ્તાન બદલ માટે રૂા સાડાત્રણ

લખો—વ્યવસ્થાપક, શ્રી સુખદર્પણ

લાવનગર (કાઠીયાવાડ)

ધી તાદુર એન્ડ શાહબાદ સ્ટોન હાઉસ

સેન્ટ્રલ રોડ

મુખ્ય, નં ૪

ખાણોના મચેડા

નયા

સીમેન્ટ પાઈપના વેપારીએ

રાવ સાહેબ માનાજી રાજુ

તથા

હાઉસ બેરોન બોનાલાઇ

પામેથી

તાંદુર, નાવદગી અને

શાહબાદી લાદી, કંટની

સીમેન્ટ ચીનાઈ પાઈપ

મળી ને

શ્રી વર્ગમા આનંદ દેનાર

લીસિ રિયા-વાયુમુક્તા

૨ ન ૧૧૧

૧૩ ૪-૧ - પો. બુક

નવા મા તુ લીસિ રિયાની આમડી
1000 - કનામા અ તુ છે અમે
કયમતા 11 12 લાવે / તેનાથી ત
જીવુ દાતમીની ગમ માથુ તાપપગ
વતી જમા રતુ ધુવડુ ચ ની મળાશ
પમે નિગાહ પત્રાત વિરમ વમેરે
વમેરે છે વિનોન તપથ અનેત દુસ્ત
ને છે 11 12, 13 નહિ બીજે
અયમોમા મુરતી કે સમજાને છ
સમય છે

લાની પ્રજા ઘાટ છવે

ધાવણા બન્નાની આમડી નજુ
કનામા અ કે છે તેમજ વવર
પેર ચટુ હલની સમજી વમેરે દર્
મટેછ 1 ૩ ૨ પો. બુક

સીનામુ દમટ 1 7 પા
નામુ શાખવાતુ પુરતક

વ્યાપક ના ગામ સરીર કે
નજીવુ ૧૫ મર્ન પુરતક નકન 1 છે
(૨ ૨) પો. બુક

છગનલાવ લટલુમાઈ ગાહ,

રેશોનામાનાળા,

નિતપુર-ગુજ ત

કાશ્મીરી શુદ્ધ ઉત્તેજ સામાન

પટો ખુડરગ—૨ થી ૨૫ પટો ચેક—૨ થી ૨૫

નૃપના—એ પટો એક ન્યુપ સા ને બસ છે

સીંગલપને સટે ધાનળા—૧૨ થી ૧૫ ડાન નિ નટે ધાનળા—૧૫ થી ૨

ખુડરગ —૧૪ થી ૧૮ , ખુડરગ —૨ થી ૨૫

કાશ્મીરી—૮ । તે વાર ૫ ટોપીઓ એને સારીની ટોપીઓ—૧ તે ૩ ૧-૧૨-૦

ગરમ સેક—૧ ડા જોડી ગરમ મોજા—૨ । તેડી ૨ નજ-૩ ૧ જોડી

મજબૂત—(ફૂલ સા) ૩ ૧ આતુ—૧૨ અને ડાન બટર—૬ બાને ડાન

પત્તપદ્મ અપેક્ષા મરવો ~

મુશ્વિપત મ પવે

કાશ્મીર મા, શીશ્વ બીજ

શ્રીનગર-કાશ્મીર

KASHMIR MART Fifth Bridge

SHRI NAGAR-KASHMIR

GOOD LUCK.

Can be attained by following the rule laid down in

RAI SAHIB DR K C DASS

SEXUAL SCIENCE

The most useful guide for HEALTH WEALTH and Prosperity
and ev ryday companion for young and old Distributed gratis
and post free

Apply to —

THE SWASTHYA SAHAYA PHARMACY.

૩૦- Harrison Road CALCUTTA

A BOON OF CIVILISATION NOW READY

BOOK YOUR ORDER FOR A COPY

DO IT TO-DAY

THE ENCYCLOPÆDIC INDIAN DIRECTORY

A handy Reference Book & plate with Information
carefully gathered on the spot

— Labour and money have not been spared to make the
compilation a reliable and handy Vade mecum for the trade
and profession

STUDENTS AND TOURISTS will find the General and
Archæological sections educative and helpful

Published in parts such as —

	Rs.
Delhi Lahore Cawnpore Allahabad etc.,	1 each
Calcutta and Bombay at	2
Madras at	2

For further particulars please apply to —

The Encyclopædic Indian Directory Co.,

Sept 13 ALLAHABAD

હે જમતના બાપ !

હે નોગગ આધાર ! !

તારીજ ના અને કૃત્રી આજ અમે તિ સમ્પ્રાધી જયી છવીએ
હીએ છ ઘણુની મુજિના ાણુ નવોએ અનેક અનાયોને ઉગાર્ય છે

પ્રભુ

છ હજી પણ જીતએને પ્રેરૂં જાત કે અપાર જેના અજ તા
નિશ્ચયેને ઉગારે !

મન પર લેનાર મટે વાત મટેનીજ છે

— રીતે માટે લખે —

૧૧ મે રી

નિન્દા અનાર ! ૧૫--નડીઆદ

અપર નેલાનિ- આનિ ૧૨-૨૧૦૦ પીરા ૧૧ મરન માં આવીયા સમાન
આત્મનમ પુષ્ટિર તજા નસઠ બળ અને
તેનેત્પાદક-

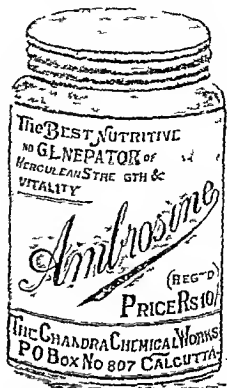
એમ્બ્રોસીન

એમ્બ્રોસીન- ૧૨૦ ૫ સારી અર ૫૫ ની
પારી નથા માનચિ- ૧૧૫ ૫૫ ૫૫ થાં છુ
ગળશનિ ૫૫ ૫૫ નથા કનિની ૫૫
વાય ૫૫

એમ્બ્રોસી ૧- ૫૫ ને લાના તમામ વિ ૫૫
મગદી નથા થએલી ૫૫ ૫૫ રાકિની ૫૫
સ- ૫૫ ૫૫

એમ્બ્રોસીન- ૫૫ થોતે માં તેજાજ ઉરો ૫૫
ઉજોદે ૫૫ ૫૫ માદ ૫૫ ૫૫ નથા ૫૫
પી ૫૫ ૫૫ થોતે ૫૫ ૫૫ ઉર ૫૫

એમ્બ્રોસીન- ૫૫ ૫૫ ૫૫ તથા માનનિ-
૫૫ ૫૫ ૫૫ થમેની ૫૫ ૫૫ ને ૫૫
૫૫ ૫૫ મરિના ૫૫ ૫૫ તગવ ૫૫ ૫૫

વેપારી ૫૫ ૫૫ નિધાર્થ ૫૫ તથા ૫૫ ૫૫ મરિતી ૫૫ ૫૫ નેનારોમા
આવીયા સમાન ૫૫ એક ૫૫ ૫૫ ૫૫ ૫૫ ૫૫ ૫૫ ૫૫ ૫૫ ૫૫
પ્રિ ચન્દ્ર કેમિકલ નર્સ, ૫૫ ૫૫ ૫૫ ૫૫ ૫૫ ૫૫ ૫૫ ૫૫ ૫૫ ૫૫

નાની છબી પદથી
લાઇફ માલક મુત્રીના
એનવાર્ડમેન્ટો

[જુમે ચિત]

[પાઓપી-મોરી ૫૫-વામાર્થ]

અમારે ત્યાં ૫૫ ૫૫ તથા ૫૫ ૫૫ ૫૫
અને વાયરેમર ૫૫ ૫૫ આપવામા
આવે

મતોપમારક મમને વાગ્તે ખાસ
મોદા અને મુડીયા બધાવેય છે
આપના ૫૫ ૫૫

૫૫ વિગત માટે ૫૫

લેશી એ ૫ ૫ ૫

તમન ૫૫ ૫૫ ૫૫

તમન ૫૫

અ ડુદગણિકા

ક્રમ	પાન
૧ ગાના ગાના ૧ ગો (ગિતા)	૪
૨ મારા આ પ્રસાદ	૫
૩ ગિ ગિતા ગ્રંથ	૫૩
૪ ધૂની ત્યા પી (ગિતા)	૫૬
૫ ગિમન ગાસ ૧	૫૭
૬ ગિતગ્યો	૧
૭ ગિત ગાના ગાના (ગિતા)	૬૧
૮ ગુપ્ત આચારિ મારની ગિતિગ્યાના માગ ગ્રંથ	૬૨
૯ મધુ ગે (ગિતા)	૬૬
૧૦ ગ્રંથ ગા ગી	૬૭
૧૧ ગાત્રો ગિત	૬૮
૧૨ મા ગે ગ ગો ગિતિગ્યાના	૭૪
૧૩ ગાત્રી ગ્રંથ	૮૬
૧૪ ગમનીતો ગાત્ર માર	૯
૧૫ ગત ગિત	૮
૧૬ ગુ ગો ગા ગાસી ગાત્ર	૮૪
૧૭ ગાત્રો ગાત્ર	૮૫
૧૮ ગિ દી દુગાત્ર (ગાત્રો)	૮ ગી ૧૬

અંકુશ.

ANAKUSH

પુસ્તક બીજું

ભાગ ગીત ૧૬૭૫

અંક ૨ જો

સલા સલાઈ ન છોડે

(ભૈરવી)

ભને હુરૂ ગણી તરછોડે, પણ સલા સલાઈ ન છોડે, રેક
 પ્રસન્ન મનથી ચલત જગને, કરે મુગધિત કોડે,
 કાષે ભલે હણી કોઈ કુહાડો, કોઈ હથોડે તોડે—પણ
 સુષિને મુખ દેના નગિરનિ, રાત અને દિન દોડે,
 દેવ ન આવે એના નિમા, વરત્ત છાને વખોડે—પણ
 આમ્ર સારૂને આપે મધુર ઝળ, ખગપણ નહિ ખોળે,
 એમ વધાવીએ પુષ્પથી અથરા જાદિર હણીએ જોડે—પણ
 કેશવ દુષ્ટ નને રસ દેતા, નરડી મન નહિ મોડે,
 ચીલીએ વનમહી અથવા તો છાલીએ ઘોડે ઘોડે—પણ

રાજકવિ કેશવનાથ ગ્યામજી

અનુભવ અને પ્રયત્ન

(અ શ્રી ઇન્દ્રાવદ્ધી લેખી)

સસારમા ઉપયોગી વવા તેનું ખર્ચ હા
પણ શિખરાની મધ્ય શાળા અનુભવ છે
અથેમાં ગમે તેવા નીનિના વચનો વાચ્યા
હોય પરંતુ એક પ્રમગ કેરી રીતે પાર
પાડવો તે હાપણ અનુભવ શિવાય મળી
અકલાનું નથી જમનમા દરેક માગતમા
ટોકર ખાતાં ખાતા કામ મુધરે છે સસા
રમા અને સકટો રિત તથા મોલ નસમ
બાળ્યા શિવાય દા મુરિયા થતો નથી
એકાતવાસમા ગરી માણસ તપી સારી રીતે
વત તો હોય તે નકામું છે પોતાની સકિત
નમાણે નમ કરી સમાચરથી વખત પસાર
કરવો આ રેક મનુષ્યનું મ છે આ ન
માણે જે રતો નથી તે જગતમા હ અવરા
નથી તે જ તે સરખું ન છે માણસોના સ
મુખમા વર્ત્યા શિવાય પનય અને પરમાન
જ તેનું ખર્ચી રીતે નાન મળમે દિ વધારે
શુ પણ માપસોના જગ્યામા હ કામ કર્યાં
શિવાય પોતાની યોગ્યતા થઈ રાકતી નથી

પોતાની ખરી પો વતા સમ ની એ
જગતમાં મોટું હાપણ છે તે સમજનાથી
વળાં રાપદા થાય છે તે ન હોનાથી ઘણ

નુદશાન છે મુખા દોષ મનવોરે બાજ
તમા પોતાની યોગ્યતા ન સમજવી એજ
કારણ છે સ્વરૂપના અસાનથી મનુષ્ય ભવ
મકમા ગી અને દુખ ભોગવે છે પણ કું
કાલ મારી યોગ્યતા શુ મ્યા નમારે વત
વાથી માફ દિત છે વગેરે નાનતનો પ્રિમાર
ખરી તે નમાણે વતે તો સસારમાથી પાર
પર પોતાની વાગ્યતા થ પોતાની સ્થિતિ
કથ આપણાથી મુ કામ કરી રા તે અને
મુ નહિ થા શુ એ સમજવાની દરેક
મનુષ્યને નર છે જેને અનુભવથી નાન
મેળવતુ હોય તેણે હમેશા બી નાસે શિખરુ
નેમણે સાતાથી વધારે અનુભવીપાસે શિખરુ
મે અપ્રતિન છે એમ સમજવું નહિ

પાતામા વધારે સમજણુ શક્તિ આવે
એ અનુભવનું રૂળ છે આ સસાર અનુભવ
શિખરાની શાળા છે અને તેમા અનેક સ
કટા નમગ એ શિક્ષક છે તેને નીચે મા
બસો ઉદ્દોગ મોનિમક વિપતકાગમા પેઈ
અથવા મા નમા જિતેદિપતા પ મેશરપર
પ્રીતિ વગેરે મુકુ શિખેષ

અનુભવથી એટલું સિદ્ધ થો કે પાત

ઝોડુ કાર્ય કરવાટાણે પ્રથમ પોતાના મનની
ક્રિયા જોઈએ મોગ કાર્યમાં શરૂવાતમાં
સકટ નહિ આવે એમ બનેજ નહિ સક
ટોને સહન કરી આગળ જશે તેજ વિજયી
થશે તેજ ઉત્તમ મનુષ્ય સમજવો આ
પ્રમાણે ભૂ હરિએ ઉત્તમ મનુષ્યનું લક્ષણ
કહ્યું છે

પ્રારમ્ભ્યતે ન સ્તલ વિમ્ભયેન નૌચે

પ્રારમ્ભ વિમ્ભવિહતા નિરમતિ મધ્યા ।

જિવૈ પુન પુનરપિ પ્રતિહન્યમાના

પ્રારમ્ભમુક્તમજના ન પરિત્યાત ॥

અર્થ—હવેકા નોં. અ થણ આનં

આ પ્રીકથી કાંઈ કામની શરૂવાત કરતા

નથી મધ્યમ હેય તે કરેછે પરંતુ અગ્રણ્ય

આ થે છોડી દેછે પણ ઉત્તમ જન અને

વખત સમટ આવે તોપણ આગેછે કામ

સુકતા નથી

કોનગમે નીન મહારૂપ ગોધરાગો આ

રલ ક્યો સારે અને નારના સકટો

આ ના હતા અસાની લોકો હમીને તેને

અનારતા, હતા ખાગવાઓએ નિરાશ થઈ તેને

સમુ મા નાખી દેનાનો વિચાર ક્યો પરંતુ

તેની ધીરજ અને પગક્રમ અનાદિ હતા

તેનાજેની ધીરજનો ખજો છતિહાસમાં ગઈ

દેહોને મળેને હિંચ નને ધમ્મના શિવાય

સુગધની ખગર પગતી નથી તેમ મોનાને

આપ્યા શિવાય તે તેજ કરતુ નથી તેમજ

સકટો આ ના શિવાય સહનનનતા ખા

રૂપની ખગર પગતી નથી સકટો સહન

કરના એ સારી પ્રસિદ્ધો અબ્યાસ છે

જેણે જ મથી દરેક આનંદમાં પુરતુ હોના

છતાં કાંઈ મોહોડુ કાર્ય કયું હોય એના

લાખના ચોખ હોય છે, પરંતુ સકટો વિપત્તિ

સહન કરીને ઉપ પામેના પુરુષોના ધન

ખના ઘણાજ છે પ્રથમજ જો કામ સાફ

થઈ જાય તો માણસ આગમુ થઈ જાય,

પરંતુ વારવાર કાર્ય બગડવાથી વધારે ઉ-

દ્યોગ કરી વિનક્ષણ મહત્ત ધર્મ કરી શરૂ

છતિહાસમાં એવા ખખના ઘણા છે ખરા

પગાકીપર પરાજયથી દબાણ થાય તોપણ

તે ધીરજથી પાણી દેખાડ્યા શિવાય રહેતો

નથી. કેટલેક ટેમણે જમીન બાળના પછીજ

ખીજ સાફ થાયછે તેમ સકટો માણસોના

હાથથી સારા કાર્ય કરનામાં કારણ થાયછે

છગડમાં પ્રસિદ્ધ થયે રજૉનસન ગોલ-

સ્મિથ રને બનિયન એમનીપર દરિદ્રતા તના

કારાગૃહજેના સકટો આ થાં તેજ તેમની

ખતિના કારણ થના છગડના મુખ્ય

પ્રવાન હીઝરાયતીની એક આર્મી રખ

વાત છે કે પહેલા તેણે પાનખેટ સભામાં

બાપણ ઠંડુ ત્યાં તેને બોનતા અપડક

નહિ સારે તેણે કહ્યું કે આજ તમે માફ

લાગપુ સભગતા નથી પણ હું તમારી

પામે તેજ તર વખત સભગાનીશ પગી

તેણે એવો ઉદ્યોગ થયો કે આખા ઈંગ્લેન્ડમાં

તે એ ઉત્તમ વખત હોવાયો

ઉદ્યોગ કરવો એજ મનુષ્યનું કામ છે ઉદા

અથી દરકને સ મે ભાગે વિજય ગમશે તેમ

નથી ઘણું કરીને વિજય કરતા પગાજ ધણો

હોયછે પરંતુ એમણે ખરૂં કે, જય થવાને

રોડ તો ઉદ્યોગથીજ મુગે આગમથી ૧૭
 દિવસ નહિ થાય જગનમાં સુખી અથવા
 દુખી રહેવું તે પોતાના મનપ છે મા
 સતોતમા રાખીએ તો આ ન સુખ ૧૮ અ
 સત્યજી ગણીએ તો સન ૧૯ અજી છે
 સ જનોને દુખ દુજનોને સુખ પ્રેવી
 અમલારિક વાતો જગતમાં થતી છે તેના
 ખૂરખૂર ખુનાસાની આ નુ જામ પ ની
 નથી એનામાટે પરમજ્વર પર નિશ્વાસ ૧૯
 સદ્વર્તની થતુ મે ૮ આપણ કલ્પ છે
 એ કર્યા પછી કાઈની બી નથી ને પો
 તાના મનદેવતાથી બીના ન હો એ એને
 ના ખરા ૧૭ હુ ૫ ન રોડ તો હે મન
 તાર તીધજના રનાની જ ર નથી સ્ત્રી
 યુના સિદ્ધોદ્ધર આ જ હો સુખ નેનાર
 ૦ ૫૨૭ મનુષ્યે ૫ ૭ ૨--

નામુન દિ મહાયાજ માતા માતા જ નિર્ગત ।
 ન પુત્રનારા ન પાતિધમસ્તિજાત કેવલ ॥
 તસ્માદમ સહાયાય નિ વ સાવસુધાગ્ન ।
 મમજ દિ સમ્યજન તમસ્તરતિ દુસ્તરમ્ ॥ ૨ ॥

અર્થ--પરલોકમાં સાદા ન કરના મા
 બાપ પુત્ર, ભાયા કે ભાઈ આવના નથી
 ધમ માન ઉપોગી થાય છે એનામાટે
 પરલોકમાં સાદા ન થવામા હમેશા વીરે
 થીરે ધમનો મચન કરવો ધમના સાદા
 અથી બીજ એના સસાર ૫ અથી મનુષ્ય
 રૂટે છે

જેમ નિશ્ચિત મનુ ન નિસનુ ૧૫ ખૂડ
 વ ૧ પત્રી નિરાતે ઉપે છે તે પ્રમાણે જે
 મહા મા કામા મોદ ૫ અનુને વિવેક શોધ થા
 ધગજિત કરી સારા વત નથી રહે તે મજાતમ
 નિ ૧ અપતે નિરાતે ઇશ્વરનુ રમ છુ કરતે
 જા દેહનો લાગ રી પગમેશ્વરના અશમ
 મળી જરો એજ પરમાત્મા ગીતાગ
 અનુનને કુ છે કે--

અતલાલે જ મામેવ સ્મરત્ મુલ્લા કલ્પદમ્ ૧૫
 ય પ્રવાતિ સ મદ્ધાન યાતિ નાદયજ સગય ।

It is easy to live in the world after the world's opinion-
 it is easy in solitude to live after our own but the great man
 is he who in the midst of the crowd keep with perfect
 swiftness the independence of solitude

वैदिकविवाहसंस्कार.

लेख.—श्रीकृत शास्त्रीजी साधुसाज हजिग -

‘विवाचावि’—जामनगर

(अनुसंधा । प्रथम वर्णना नीम्न अन्ता ११५ वी)

ज्ञातिभ्यो द्रविण दद्यात् कथयै रैव शक्ति ।
 कथाप्रदानं स्वाच्छादाशुते धम उच्यते ॥
 इच्छयायान्यसयोग कन्यायाऽवरस्य च ।
 गाधवत्स तु विनया मैथुन्य कामसम्भव ॥
 ह्यसच्छिन्नाचमित्राश्च श्रोतृणां स्मृता गृहात् ।
 प्रसह्य कथाहरणं राक्षसा विधिरुच्यते ॥
 सुखा मत्ता प्रमत्ता वा रह्य यत्रोपगच्छति ।
 स पापिष्ठो निद्राहाना पन्थाच प्रथितोऽधमः ॥

यथाशक्ति ११ वी भागनि रस्त्रशी वी
 टाणी तेनु पूरन की निमा तवा वीनयी
 म पत्र गी मेर गोनावी अरपुररसर
 तेने क था न र सु ने ब्राह्मविवाह- (प्रथम
 उच्छो। उत्तम नि।।।) क्ता रान्ते यनआ
 क्को होय अने तेमा नगरीति कम उरावता
 क्कस्त्रिने वस्त्रान कागामिथी अुनित पुनी
 दान हेतु ते ११ (विनाह) धर्म न्हो गान्ते
 ओह अथवा मे गोमिनुन नरपासेथी धर्म
 पुनर्क लहो निधिनत् कन्या नान क तु ते
 आर् (विनाह) धम कहेनायळे तयो
 ओगे वरक था साये रदी धमायरणु कल्ले

ओम ओनीने वरना सत्तरपूरक क था प्रान
 क तु ते आगपल (विनाह) रिमि कटेने छे

क था ना भाभापने ११ आपीने तथा १
 गो पणु यथाशक्ति इत्य आपीने २१-७६
 ताथी ने क था पणुवार ते आसुरधम क
 टेन के था तथा नर ओमीननी र्जानी
 सगे। पाभे ते गा धर्पिधि न्नुषवे। आ
 प्र १२ मा। मन १५ अने ननुनप्रयो ११
 छे डा। गो मागी छे। मेरी राती अने नमे।
 था नी साने तेना धरथी अण्णा १२ ने
 हरी ल। ननी ने राक्षसविधि छेन क
 सुपी अथवा निगामा मेसान अथवा अ-
 थानध अवरसमाभा प ती क साने ओमतमा
 न। उपगमन ११ तु ते अति पाधिध अधम
 पथानविधि कटेना १२

आ आ ११ कागमाना आल ओ ७६
 आगपल ११ गरागे मे १२ आगान न १
 अनारमा न्नुनित न्नुषाछे तेमा पणु
 आगपलविधिमा अपेक्षित सद्वभायणु पणु
 गान ७६ ११ने विनाहविधि नतो ज्याय आस

અનુનસાતો તરી તેથી માન શાસ્ત્રિ હજી અગ્રુમે જાત ફેર આઈ અને જાતપત્ન
 બ્યદાસમા ચાનતો છે જ્વિ ધાલોને આ વારે વિસાદથી થોડા નાનજમતનિ
 પડેન વાર વિસાદ મનનાં કે તથાપિ ૧ જ્વલનેજમાગી અને મિષ્ટકુરુ ૨૭ે આદર
 એ ને યનસગમા મ ગયતા નરિને આને તેથી ધાન રાગી તે ૧ ધૈન આ
 ૫૫ નનો રસગ તથા ઉપ જ્વલાન્યા ગુપ્તી ધનવતી યતિની અને સર્વ
 પ્રમાણે પ્રજ્વલનચરિતિનો પ્રમગ કુમ છે અને માગસપન ધમિટ હોઈ ગતાયુધાર બાણીના
 આ રિવિ કે જેમા રૂપાંચેરી ને મનના રાગ નિવિ વિવાદથી થાની પ્રત દુષ્ટ અ
 એ યોમિયુન નેરાન તપાચ કે એનો ૨ મર મોનના આનજુ આ ધમ મો ૧૨
 લા મુનિઓને રાવિ દ હોય છે ૧ આ ધાન અનિર આરિનાદવી પ્રત
 ધૈન પ્રામુ ૧૧સ આ પગાય એ તેડે અનિવ થારો આ નિવ આરિવાદથી
 વિનાદન ૧ ૧ રૂપાચ ૭ ૫ ૧ તેમા ૪ ૧ પ્રત નિવ થારકે નિવનિરાહારી મધ્યા
 ગની પિપ્પુરિવિ રવો ૧ કે તેથી ૧ નિતર કિમોના નેપરી વે ૧ ધૈનના અ
 મનના મેનન ૧૨ તેમા નેરા ૭ માન ભાનથી આ નજોના શરજના પરિયાગથી
 વિવાદરિધિ જો નીએ તમે યાનનમયમા આગ કુગ ૫ ૧ ૧ નીત ૧ ની જાવ ૧ અથાન
 ૧ આરિનાદજ કે રાજ (ગેએએનીજ પ્રમયા એ કુકે મોમા ૧૦ ની ૫ મો આપે
 લખેલી છે વે ૧ ધૈન ની જાન અલ મ ન મરાવ

વિવાહમા નામ લેના વોરે નાગ પ્રાગ્જ
એક દિવસ ઉપવાસ વૈ તથા ગાર્હ
વિનાહમા લાગ લેનારે ૧૦ ઉપવાસ કર્યા
અને ૧૫ સ તથા ૧૫ વૈ વિનાહમા તા ૧૫
નેનારે તો આદ્યારણ ૨૨૫ (૨૦) મા આવી
ગીતે એ આ પ્રકારની નિશ્ચિતા શાસ્ત્રી કે
પ્રથમના ચાગમા પણ આદ્યારિવાહની નવો
તમતા સારી તેના ઉત્તમ ક્ષણ ૧૫ મા
ધર્મશાસ્ત્રમા વળ લેના કે

બ્રાહ્મણ તુ વધુત્તમ યાદિ કથા પ્રયત્નતિ ।

નલ્લલક મજેત્ મિત્ર મદ્યાનુરુપજિત ॥

દેમાદિગ્ધ ॥

આદ્યારિવાહની ૭ મા ૧૫ મા ૨૦ મા
અર્ચાદિ દેવપુનિત થ) અર્ચનોડી પામે
મહાભારતમા ૫૫ મા લેત છે -

અર્ચદેવમસત્તાના વ્યક્તિમાર્ગ ૧૫ ૧ ।

અત્યાયુગે વ્રાહ્મણસ્તે વિવેચા પત્તિવાચના ॥

આદ્યારિવાહની ૫૦ મા લેવી ન્વ્યાથી ઉ ૧૫
અથવા તથા ચેટસામ શાહ નાજનાર ના
અર્ચણે નતાન અને પત્તિની પણ પરિત ૨૦
નાગ નાજના ૧૫ મા ૧૫ મા ૨૦ મા ૧૫
છે કે—

આદ્યારિવાહના પાવનનામનદત્તમન પાવન

મરો આદ્યારિવાહના છે પણ તેઓની મ
૫ મા નાદિ મમપતિપત્તિ ૧૧૫ મા ૨૦ મા
પુણ્ય તિ તો નમાનજ છે આ ઉચ્ચની
મા ૨ મા ના ગિરાની આ પદ્ધતિઓની
સા નિત મા ૧ મા આદ્યારિવાહની ન્વ્યા
મને ૫ મા ૧ મા પ્રસિત વારડે તરીકે
આ ૧ મા ૧ મા એક ૨ મા સદા ૨ મા
ત્યાર કર્યામા આવે, અને બીજા ૨ મા
ગુપ્તમા દેરા બાગે, ૨ મા દેરા ૧ મા
૨ મા ૨ મા ગીતિ માન્યારિવાહની ૨ મા
તે ૫ મા ૧ મા ૨ મા ૧ મા ૧ મા ૧ મા ૧ મા
૧ મા ૧ મા ૧ મા ૧ મા ૧ મા ૧ મા ૧ મા
ગીતિવિદ ૫ મા ૧ મા ૧ મા ૧ મા ૧ મા ૧ મા
૧ મા

ન ૧ મા ૧ મા ૧ મા ૧ મા ૧ મા ૧ મા ૧ મા

સ્વયંચર આદ્યારિવાહના પ્રથિત થુતિ ૧

આદ્યારિવાહના ૧ મા ૧ મા ૧ મા ૧ મા ૧ મા
સાનો અધિમ તરી ૧ મા ૧ મા ૧ મા ૧ મા ૧ મા
૧ મા ૧ મા ૧ મા ૧ મા ૧ મા ૧ મા ૧ મા
૧ મા ૧ મા ૧ મા ૧ મા ૧ મા ૧ મા ૧ મા

સ્વયંચરસ્તુ ૧ મા ૧ મા ૧ મા ૧ મા ૧ મા ૧ મા ૧ મા

રાજા વિનાયકા વ નાયકા કયેત વિત્ત ૧

દાદ્યારિવાહના ૧ મા ૧ મા ૧ મા ૧ મા ૧ મા ૧ મા ૧ મા

મૂલી જતા ગીથો !

(લલિતી)

એ રમેલીઆ-આનો રાજા-મસારિયા-મદુરે તમે
આનો બનાવ રાજ એ-મૂલી રાનો-આપને
સીખ્યા હસી નિજ અમરણ-શક્તિ-તી-તી પુ બનાવના
પણ પીબને-મૂલી જનુ-એ પણ અમેલી જે કલા

મૂલી જતો નિ-કોશ ભક-નમ જો ગત જવન તો
જૂની જતો દુતા-ભાગ પિ । કેમ વચન તો
વગા બનને-અપમાન કે અનિમાન જે હ થઈ ગયુ
મૂલી જતો સદુ મૃતિ થી-જે હવેને સતાપવું

મૂલી જત નિજ મિત્રની બના લખ કર કે જરા
પણ થા । મો અતરે મ-પુ સારે તેદના
પુષ્પભ આ મ ર મૂલી જતુઆ તદમને ગમે
મમમણુ ગમે તે ના જૂનો ના જે દુખદ તે

મૂલી જતથી વ્યવ મન પી વે નામો વિભરી
આગા-નિ । આમા વુચાલી-ગનુ પી તે — દી
આરોગ્ય પ્રદિ-શરો-માતી પ્રતિ સતોય થશે
સુખમા જરા લમ જવન-જો જે બનતા પિ પીખે

ઉલ સનારે પાવને- આ જે રેડ ન-દિસ છે—
—ને — ગીથો પ્રથમ કે અંતિમ નિ તે આ ર છે
અની મધા મમમણુ તે દિ-વિમતા વિમરી રને
નો સદન થારી — ન એવુ લલ દિન સડુ નેને

જમનાદાસ એન અનીયા

વિમલ વાત્સલ્ય

લેખ—શ્રીયુત્તમ જાનનાન હુગિનાન પન્ના જીનાગઢ

(અનુસંધાન ગદ્ય પૃષ્ઠ ૮૫)

ચંદ્ર લાથી નાકા ને થોડીવારમા પોતાને
મકાને પાછો આવી પહોંચ્યો.

ટાંમી તો તે વેળા ઉડતો હતો. પંડો તેને
આ વેળા કદાચ બોના પો નહિ પણ પોતાનું
કામ બાળી હતું તે કરવામા તે રોકાયો.
પોતાની સ્વર્ગસ્થ માતા નાગજી ન થાય અને
ટાંમીને બચાવાય એવો. ૧૦૨ તો ૧૭ એને
સૂઝતો નહતો એ માતાએ તેના છેલ્લા શ્વાસો
અનુસંધાન એને આજ્ઞા કરી હતી કે ત્હાજ
પિતાની આજ્ઞાનું ની ઉત્તરન કરી નહિ
વળી એ એમ પણ કહતી ગઈ હતી કે
‘મહારો જે અગ દુઃખીમા ટાંમીને છે
તેને મિત્રે કંઈ ચિંતા કરની નહિ પણ
મહારો બીજો આ બામસમસ સારા
ત્હારી ઉપર દૃષ્ટિ રાખમાજ ૭૦૧’ જેને
લાગતું હતું? એ તેની માતાનો અગ અ
વર્ણ તેની આસપાસજ ફરતો હતો પરંતુ
તે કંઈ જોવામા આવતો નહિ તેથી તે.
અરુ વ્હાન તો જે અશો એ જોગખતો
હતો આ જેને પૃથ્વીની અદર ગૂંચવામા
આવ્યો હતો તેના ઉપરજ હજી નહોતું રહ્યું
અને તેનેજ હજી એ માનસિ દૃષ્ટિથી જોઈ

જવો હતો એ માતા એને આ મુશ્કેલીમા
કંઈ મદદ નહિ કરી ૧૨-એવો પ્રિયાર
પણ લાલુભજ એન આવી જતો જરાનાર
આમ તે શા ત મેઠો હતો એવામા તેની
નવી માતાનો અગજ તેને કાને પડ્યો—

અરુ તો બળી મેસી રહ્યો કે? આ-
રુના ત્હારા બાપને-પછી જેને તને કેવા
મુશ્કે પડે તે કામ કહીએ છીએ તે કરવું
તો પગ નથી ને ત્યાજ જોઈએ સારે
પરો એ ને બેસો—

આ કદાચ શ્રી સાહગતાજ તેનો મોખ
ઉભા ૧૦ આ પો તેની સ્વર્ગસ્થ માતાનું
પુન સ્મરણ થઈ આવ્યું પેની બાજે પાકું
આતુજ રાખતું આ ત્હારા કુતગને આજ
સતે લઈ તો જઈને? એના તે પાવ પા
ઉંડ કોણુ આપનાર હતું? હવે તો મને
લાગે છે એવા કુતગ પાવપદર હોયની તો
મોનાનો તમો યઈ જાય અરુના જેને
૧૨૨ ધ બલીસ આપે તો નાનીને મને
આજને હો-નહિ હો ત્હારી ખાન ખેચી
૧૩૨ ત્હારા બાપનો હાથ તો હાન મદ
તગ થઈ ગયો છે

પંચ મિત્રારો મુગો મુગો । મ રો ગો-
એક પડી મી ટુ અને બી ન પડી રી ટુ
એની આ મા એરો પડી નધરો ગહે સ દેની જ
નહિ તેની સધ્યામાગ પડતા હ ના હા ૥
નહિ માગમા પાણુ પેનતા મિત્રાર ૧ ની
વાત ઉ ન ગે તા હોઝગઓ અને હો
મીગો મા । ચાર તો તેમને અગ પાણુ ૨ ૩
એ દેતા દતા એવ એ સમ યો હતો

રોગીના મા / તેના માપે આપીને મને
કુનમે ઝા સહ જવા તથા પૈસા આપે તે
સારના કુમ રો

પંદે ગમીના ગમીમાથી સા ન પડી અને
તેને પોતાની માથમા લખને વળી તે ૨૫૦
સ્તાનમથી ચ રો પોતાની માતાની કમર
મામે આનના લા તે પાળા મેસી ગયો જાઓ
જાઓ ન સ હુ અને ઉપર પ તો દગા
ચામેની મોગી દે મીઓ કાગા વા ગાગેવી
પ્રમાની હતી પ ઈઓ રીઓ ક તા પાન
પોતાના માગમા લખ પેસના દગા ૫૫
મિત્રારમા / મગ્ર હતો પણુ હ ન તો
એને હતો નહતો આખરે એની આખમા
કગકગીઆ આની ગથા ને પાને સુતેની પે
તાની માતા હક સદે ૥ કહે નો તે રુગ
બાને તે ઉત્સ બનો ગયો

એટલામા ઓ એ મિત્રાર ર ડી આ રો
કે તન તે અથ સુધી વાગે વગી જયે
હતો તેમાથી ટટાર થયો પોતાની માતાએ
મરણપધારીમા તેને નણુ રમતા ૧ કુ
હણુ તે વાદ ચા કુ હુઈને પણ નણુ માસી
આપી રમમા નવ નાહે એમ એજો કુ
હણુ તે સાન

ને ગમી-અગ મા તો બદુ સુખ છે
લા આપણને માગ ૧૫ની લાતો મારે એક
નથી મારી માનો એક લાગ લા ગયો છે
અને ધીમન વળાઓએ જતો દ ૧ તે
તદારો મ ન તપર સમ રો ગમી-મોવ
તો લા જુ ગમેછે?

ગમી તો મિત્રારો હ ન ૧૫ને એનો હાથ
ચાટે તો દનો તે ગુગી દનારતો હતો
ને ગમી પેના ૧ મને હારે તનહુ
ક મરના માર નથી હુ મને બદુ હાનો
૧ તેથી તને ૬ મારી મે ૧૪ માની પાને
મિદા મો રી દદ તો કેમ?

ગમી તો ૮ મો ૮૦ગીને એને જાજવા જતો
દનો લા રતો દનો-તેને એલો ૧ થો
ઉઓ રહે-ને તદારા મે ભામ હુદે છુદે
તે તો જવાનાજ છે તે વિના બી ને ૬-
૬ નથી

કુતરાની પુગી તેના દાથઉપર પાગની
હની તેથી તે જરા અધીરો થઈ ગયો

નૂપ રહે તો જુ ગમણું તો નહિ
હોય-પણુ મને બી ને ૨ નો સૂકતો નથી

એમ હેનો કહેનો એ ઉઓ ચરો આ
માથા ઉપર પ્રકારના ચ મામુ ટગર ટગર
બલ રથા પડી એજો ટાંખીને ઉચખીને પા
મેની મરના આડામા નતો સુવાડ્યો તેની
વગી ની બી ઈ આખોમાથી ચ નાત લાન
સ્તાન રિલોના ક રથા બહાર આવતો હતો
પેના ચા ૫૧ લાનાની મે ઉચા પેનાના
હતા ૧ પેટ કાઢ બોનતો ચારે તે હાથ
હાથ રતા પેટનુ મ્હો આ વેળા દિ
પગી ગણુ હણુ તો નિવય થો હતો કે

આમ મુગ ઈ નેથી તેને અણગમતુ બના
તે કૃત જતો હતો નગને સૂવાડીને નો
પોતાના ગજવામા તથ નાખ્યો તેમા મો
જતા ખોળના પોગી ૩૭૬ હાથ આ ૩
તે રહે એના ચા પગ એણે બા રા અને
પછી મીન ગજવામા તથ નાખીને એ
પો ૩૭૭ તે રહે એ ૩ તે મારી દીડુ

દોમી વિચારો એમ સમજતો હતો ૫
પોતાના મે આ ૩૭૮ નરી ગમત મે
નેથી પોતાના ના મુગ ૩૭૯ આ ૩૮૦
જક ૧૧ ગરા દતા તોએ ૩૮૧ જ ૩૮૨
દનામનો ૩૮૩ એ સામુ લેયા ૩૮૪ ૩૮૫

આમપામ મર ૩૮૬ ગાન ૩૮૭ તેરી પા જના
ખ ૩૮૮ ૩૮૯ તેનો પા મ્વ ૩૯૦ ૩૯૧ નો
એવી મિથિમા મને લા પોગીરા ૩૯૨ ૩૯૩
લગનગ આઠ નાગનાનો તુમાર થરો એ ૩૯૪
૩૯૫ ૩૯૬ ને પોતાના હાથ તેના ૩૯૭
આખીના શરીરઉપર મરતો દરવતો ૩૯૮
સામો ૩૯૯—

“દોમી! આજ તો તું નહીં સ્વગમા
આજપામે પહોંચી જવાનો હો!”

પોતાનાથી તેનો પ્રિયેગ ખમી શકાએ નહિ
અને પાછો આમને તે પહેલા તો તેના પ્રાણ
હી ગયા હશે એ વિચાર આવતા તેનું
નહાન વધરા લાગતું તેના શરીરઉપરથી
પોતાનો હાથ ખસેડી લેવાનું તેને હવે મુકેન
અથ ૫ યુ દોમી ૬ વારો પછા પ્રવતન મરનો
હતો ૫૭૭ મિચારો થાકીને પાછો પડતો ૫૭૮
લાગણી એટલી રધી ગઈ કે આખરે તે તેની
પાગે બોલાર પોતાનો હાથ તેનાઉપર
નાખીને સ્થ ગરો અને થયો વિ ૧ આજ

તે મન મૂકીને રોડ પડ્યો જગતમા દરે
તો માઇ હાડુ પ્રાપી રહેને નહિ એ વિચાર
તે ૧૭૫ લરાઈ આ યુ વળીવારે તે લેનારી
ખમારે ૧૭૬ ૫ ૧૭૭ આ ૧૭૮ ૧૭૯
નહિ દોડ મરનામા તે માકટરો ૧૮૦
આવી પહોંચો

દાક ૧ સાહેબ આતુરતાથી તેની વાટજ
લેયા ૨૨૮૫ હતા તેમો મન તો એમજ
દરે ન મે થઈ ગયું હવે કે હવે ૨૨૮૬ ૨૨૮૭
મળોજ આ પોતાનું પ્રિયેગનું લામ ચાલ ૨૨૮૮
તમને તો એ લો આવેનો જોઈ આજરથી
૫૨૮૯— ૨૨૯૦ ૨૨૯૧

તે તો આ ૨૨૯૨ પટે સમે લગ્યા
દીરા તેના ૨૨૯૩ તમે ઈજ કને એમ
હવે તે તો મરી ગયો ૨૨૯૪ ખીજે લાગ દરે
સ્વગમા પહોંચી ગયો દરો

આ શો લવારો કરેછે!—મખ ૨૨૯૫
સામુ ૨૨૯૬ તેને કયા સતાડીને આ ૨૨૯૭ ૨૨૯૮

મહે તેને કઈ ગતાડો જતાડો છે
નહિ એ જવતો હોય ૨૨૯૯ તમે એના ઉપર
માઓ નાપરો તે મ્દારાથી ખમાય નહિ
તેથી મહેજ તેને મારી નાખો

૧૩૮૭ના મ્દોમાથી ગામજોવો અપસ
ની મી ગયો અલારમ્થી તો ૧૩૮૮ મળી
સકતો નહતો અને આ એક મરો તેના
આમ જતો રવા તેથી એ બહુ ચીક્રહ ગયે
‘થુ તહે એને મારી નાખો’

હા નમે એને જવતો રીનારના અલના
૧૩૮૯ તે હું નમજતો ૧૩૯૦ તેથી હું એને
૧૩૯૧ માગતોજ ન હતો

પણ તહે એને મારી હુ કમ નામો

ખટ્ટે આ રે તે છાંયો પાલી પામે તેના દામારી તમામના ઉચાર નીચી
એકાદી તેમ મનની વાત જણાવે રી મળ તેજ્યાજી જે બોલતો હતો તે સાચ
નવ કથો એ થીજી-ગોરી એ હવે ખાના થ

મો એ બહુ નદાનો પતા ગો એડુ પોતાના હાતા નાખી જઈલે પાનાનો બાર
દુ ખ મ્હારાથી જોઈ રીગા ગેમ ૧ હવે આપણને તે તેષા હતો

તેથી મ્હુ ગો મ્હારી મતાપામ મોમી હારા પાપો ગમતો નથી અને
નીસા તમે સાણડુ તો રો કે દુ ટાપા નરી મો મ પા ૧ આ રો થ ૫ થો
સ્વમ મા બાજે તો આ મિયારાએ ૧૫૫ ૩ તોપત્રી આપ મને તાપા ને તાત
૧૨ હતા કે એને સ્વમ ન મુખ? બાપને પાવ પા આપો તેમા યુ બોલુ

દા દુ હ પ આ સાજળી રીગણ લા ૧૨ મને રોતો તો એડુ રના ફેલે મ્હારે
મુ તેમલે કધ ઉતર ન આ રો તેરી એન જમને હુ દાવો બાગ કે મા
મો વધારે રિ મન આરી એમી ર ન આપ મે દુ ની તરત પાવ
એલો સાહેમ તમારુ યુ બમા ૧ હવે આવતો રહી

૩ તમે એો એડુ દુ મ દેના માગના દતા ૧ ૧૮ નુ દૈયુ જોરવી થન વા તાડુ તેડુ

ગેમ હેતો કટેતો એ ગો મ ઉના થ ૧૧ આ માગ ને માં મેટુ વધુ કે
ગેમ અને પોતાના રાથ ૧ ૧૧ ગી રેના તેમે તેને પોતાની મો મા બેની રીધો-
લાગે ૧- એની જ રાએ આહેમ ૧ ૧૧ નુ રી ખાત બાલ આમ ન મોનનુ
વો ૧૩ કુત ના ગતા ૧ તારાકાર ત મો આવો નિ ૫ અમ ૧૦? મ્હારીસામે
આરી મ નદિ અજમારી થ ૧૧ આવી ગીતે તેના ન ૧૨

૧૨ આ સાજળી આમ ૧ બની ૧૧

(અંત)

હિત-વચનો

- (૧) ભાગ્ય અને કુદ્ધિ ૧૩ના આપ્યા આપી રીગણ નથી
- (૨) નાહ એ કા ૧ થન નથી ૫૩ તે મેમવવાની ૭ મોગના તે થન છે
- (૩) ભવિષ્યમા મગવાના થનની આગામે મમેના વનો ખરી નાખનાર અડ નવનનો કહેનાથ છે
- (૪) એ ૫ આચરભરિના ૧ મી પુરનો લાગ કરતી નવી
- (૫) ખારડી વિપતિને મદા વના ઉપાય કરનારા સચ પુર ૧ હોય છે

શીતકાળ (શિયાળા) નું વર્ણન

- જે તાર ઉજ્જસમયે ન કદી ખખાતો જે તુ ખવારિ જનમા સમયે ગરાતો
તે સૂરતાપ જનને મા આજ લાગે, ઠંડીનણો સમય સાન સમીપ આયો ૧
- ઝીણા સુરત્ર જન અગરિયે ન ધારે ખડા સુરત્ર સુખ મિત્ર રિચારે
અત્યુલ્લ અમિ પાપ અમૃતતુલ્ય માયો ઠંડીતણો સમય સાન સમીપ આયો ૨
- જોકે મને અગિક યીનપણ મિમે છે અગિતણુ તપિ અરજો રે'ડે
સારિ વિરોધ ખાતા દિન મ લારયો ઠંડીતણો સમય સાન સમીપ આયો ૩
- ખખાતણો નહિ મિત્ર જણાન પૂરો તે પોનણીયો મિમે સરો અવરો
આ દેખતા સમયને નિગ્ર મુખ્ય જાણો ઠંડીતણો સમય સાન સમીપ આયો ૪
- જેના હરે શુભુચમી મન સજવ લોકો તેના હરે મનપિરે વખાર શોકો
દેખાય ગવથો ડોતર ખમ ફાયા ઠંડીતણો સમય સાન સમીપ આયો ૫
- ભારે સુગધયો ભરેન ગુનામ ગોભે જે ખેખના જનતણ મન ખૂમ લોભે
કાગ છતા શુભુચો તે પ્રિય ચિત્ત લાગે ઠંડીતણો સમય સાન સમીપ આયો ૬
- યાત્રાણુ હર્ષનિ વિદેશ જના ચહેછે આ કાળને ઉચિત શુદ્ધિરે કહેછે
સેના નાનજા નડે ચણા જન ખેડુ આયો ઠંડીતણો સમય સાન સમીપ આયો ૭
- મોરોતપા સરથો રૂઝગીમો નધારે લોકેતણા મન હરે જન ખેમ ધારે
આ ણનો ઠિત ચા ધોળો વખાણ્યો, ઠંડીતણો સમય સાન સમીપ આયો ૮
- રેનાગિભુસુત ધનના રચેના આયો જેહુ રરો મુખમા રહેના
તે ધનના ભગાથી નહિ જો વિગમે તો શીતકાળતણુ દુખ કની ન પામે ૯

ઉત્તમ આચારવિચારની વિચિત્રતાના માઠા ફળ

લેખક—શ્રીયુત ગોપાલ સ રામકૃષ્ણ મહેતા—ગતમન ।

(૨)

(અનુસંધાન—નયમ પુસ્તક અંક ૮ ના પાના ૨૭ થી)

ઉત્તમમાર્ગે ચાલવાની પ્રેરણા કરી તે મિ
નકામ છે તથા નીનમામ ચાલવાને લગત્યા
વસ્તુ તે શત્રુકા છે કામ લોભપ્રેરેને આ
ત્મશક્તિ ગપ્પામા આવેછે તેનું । ૩ એ
છે કે તેમો જાણીને યોગ્ય સ્તાવ્ય ચાલતો
અદાવીને ગમે રમાગે ચાલવાને નવચા
ર છે લવચારનારા તેઓને એનાવાટે
ઠઠીએ છીએ કે માણી અયોગ્યમાએ ન
તીવખતે એમ નથી ધારતો કે અયોગ્ય
માર્ગે ચડ્યું અને આવું પશ્ચિમ ખરા
આવશે તે તો એ આ મશનઓએ વિપરીત
દષ્ટિવાળા કરી દીવેની પ્રિયા શક્તિનાયો બ
નેલ દોડાથી મેમ ન સમજે છે કે નયમ
અયોગ્યમાર્ગે જતો હતો લાની પાળા પગે
આ રોગ માગ ન આ રો તે મીક ક્યુ કે
આમા નુળી મધક પરિપુર્ણે આમા
મને થતો લાલ મગજે એની નાવચમા
તે મેને હેલ તેથી તે આત્મશત્રુઓ ના
મલની પદ મિજબારાળા દીને ન પશ્ચિ
મમા તેને પાપમાન રહે પાસે પુણ્ય વૈશે
હોના છતાં ઉત્તમ સગતિ ચાલેસેવન અને
ધમ શ્રદ્ધાના અભાવને નીધ થા મનુષ્યો
તે જૈસને અનલ મોજ ખવ છે તેમા તેની
અયોગ્ય મામનાઓનો દોર ન આવી તે પે

સાનો સમજ ન રી રાને છે તેમા કાગ્નિરૂપ
તેનું કલુષમય છે ૥ આ મેમાથી એક
પાપ દોર હાય લા ધનરાનપણુ જતા ધનની
ધર્મ નવધા ન દોડાથી અધમને આગને
નગીને આપતિગોનો અનુભવ કરવો પડેછે
તે આવાને ક્યુ છે કે—

અદત્વા રત્નચ ચો વિમલો મન્યવશ્વ ।
તવમે પ્રિયત વાપ છ વાતિ જરકાન્ત વદ્ધુ ॥
ધનનાન પુર પોતાની પુણ્યશક્તિના
અમાનો લીધે પાપશક્તિના પાશમા રમાયેના
પૂતળાની પર તે પાપશક્તિ જેમ નચાવે તેમ
નાચનારો થરનો હોવાથી પુણ્યમાયમા અ
થા બી ન સ જેમા ઠીએ, તો કત ન
માગમા—શાસ્ત્રવિહિન શત્રુમોમા—પોતાનો
જેસો ખર્ચો ન તો નથી તે તેમ રીને
એને પિન અને દેવના ઉદ્દેશથી કાઈપણ નહિ
વાપરીને આલ્મજોને પણ નહિ દધને
અને પોતાના મધુ-માધવોમા પણ નહિ
આ રીને મજમા વર્ણા નરમામા જાયછે
પિનુઓના ઉદ્દેશની પિ નાન આલ્મજુ
નો નવરોરે નદાપૂત કરવુ એ નત્યેક
દુરુચનેમારે આવશ્ય છે પિનુપૂતનું ફળ
શાસ્ત્ર આપણને આનમાલે પુણ્યે છે કે—
જાતુ પ્રજા ધન વિદ્યા સ્વર્ગમોક્ષમુખાનિ વ
પ્રવચ્છતિ તથા રાત્ર્યનુષ્ઠા પ્રીતિ વિતામદા ॥

અસતતાને પામેલા પિતૃઓ, મનુષ્યોને આમુન સનાન, ધન, નિધા, સ્વર્ગ મોક્ષ મુખો અને રાજ્ય એ નરુ આપે છે અધિકારિપત્રે આમ જુ. જુ ઉત્તમ પ્રકારના કુળો આપનારા પિતૃઓનું ઉપાસન કરગમા અના રનાગા રહેતુ એ પોતાની હાનિ રસાનુ પગલુ છે મનુષ્યતિરો પ્રનિહિત આય ધર્મશાસ્ત્રો તેનેગાટે ધર્મીય આચર્ય હતા જણાવે છે અને ગિરતા દુર્લભ પિતૃ જનના નમરો દેમાડ છે પિતૃજનની પેઠ દેવપૂત્રની પણ આચર્યકતા છે સધા કરી ગાયત્રીનંદ કરવો, શિવ રિખડુરો પોતાના ઇશ્વરનુ ઉપચાર કરી પૂજન કરુ દોમ કરવો એને તે તે દેવના નામોના રણપૂર્વ અભિમા આહુનિઓ ની અને તે તે યજ્ઞર્મના પ્રસંગમા આચાર્યશાસ્ત્રો તેમની તેમની યોગ્યતા અનુમતીને શ્રદ્ધાકૂલક સકા કરવો આ ચરુ યામતા પદોચ્ચતા એક આય જુલ્યનેમાર અતિરાય આ રૂ છે નિર્વા જુલ્યો જેમા પમાનુ ખર્ચ ન થાય એની એની સ્વધર્મી ધન દિનાઓ તનથી અને મનથી ની શેરે એન મત્તર એમનુત્તિરી-અને ચારીગિક નમથી તે કરુ તે તેનુ તેો પ્રા રાગ મિગી જાન છે પરતુ જેઓ પસાની આનડ હોય છે તેઓ તે તે ધર્મ દિના આ ચરુપ ધાતાધ સામગ્રી નાલ અને ત તાવી નહિ નેતા નિનન ગુહર્યની રેક નનની આ મનની પ્રકે તોપણ તેનુ તે ધર્મ દર્મ વિશુભ ગાપાય છે આ નિધા ને લાલ તન આ મન ખચગથી મને

તે લાલ ધનનાને તન અને મન ખચગ જતા પણ મગતો નથી કારણકે તેની વન ખચગની ગિતિ છે હતા તે લોભથી ખચતો નથી વળી લોભ અને શાંતા નાસ્તિ કપણી પણ ગમે લાથી લાની ગ્યાપને હાવાથી તેના ધર્મનાને પિતૃપૂજન આ પૂજનમા શ્રદ્ધાનાળા પણ રહી શકતા નથી તેવી તેઓ તે કર્મના ધીમે ધીમે લાગ પળ કરી છે એટલુજ નહિ પણ પોતે તેના લાગ દરેના હોવાથી ધીમે ધીમે તેની લાલ્યતાના કાળો પણ નાસ્તિ યુક્તિઓમા આગળ વધતા રી રોધતા જાય છે અને તેનો સમક કરતા જાય છે તથા પ્રસંગે મસગે તેનો ઉપચાર કરતા જાય છે અને ખાખડના યોદ્ધા ગમરામાજ પુરુષધસિદ્ધિ સમગ્ર ગિતિના દુરાગતી નજીક નજીક આનતા જાય છે શ્રદ્ધાના એ એક જાતની મુખાઈ છે યજ્ઞોએ પોતાના અચને ખાતર રોષને ભરમાવેના છે એમનુ પૂજન કરી તેના ઉદ્દેશથી કાન અર્ચ કરતુ તેમા પણ લાભોએ પોતાના લાભ તો ને રોષેનુ આ પશુમે હાનિ નાસ્તિ પશુના તોની જગમા નેવો માણુચ નધારે નધારે દુમાનો નાય છે તથા તેમની પિતૃજન આ લાભોનાની દિનામા તથા તેમના રૂપમા પણ તે દુમાય છે જેને પશુમે તેને ચાનુ જ મમા અને આપત્તિઓ ભોગનાઉપાન લાનિનના અવતા ગેમા પપુ અને કુળો ભોગના પડ છે એમ આપણા આન ધર્મ શાસ્ત્રો કહે છે એકલુજ નહિ પણ પુનઃજન્મને માનનારા અ-

નવમના સાચો પણ કહે છે કે પાપનું ફળ
 બને છે અતારોમાં ભોગ પે / છુડે યાચે
 ધર્મજ્ઞન થતો પુત્ર રસાવશ્ય ધર્મ અ ન
 વપરાય પણ બની નવપડે એટલે તે પ્રથમ
 આસ્તિક અને સત્તાચોતુ સેવન કરનાર
 છે ॥ ત્યા પાછળની ધનો નીધે આવેની
 પુમાનીમાં તથા ધનુ ૮ છુ નારા સ્વાર્થી
 પ્રેક્ષાના પાસમાં પડી નાર્તિક અને દુત
 ના સેવન કરનાર તેણે પણ ધન પોતાના
 સ્વભાવો ની પણ ડાલુ નથી એટલે તે
 તો વર્માનુભા નીમાં આવેના જળની
 જે એ તે રત્ને ગતિ રી ખીટ રથો
 ગવાવગર રહેતુ નથી વાનસ્તુમા વધતુ
 નીતુ જળ જે તેને સારી નેહરને માગ
 ॥ ગી ૬૬ ઉત્તમ તળાવમાં તેનો સ ૧૬
 કે ૧૧માં આવે તો તે અમૃતરૂપે અનેકના
 ઉત્તમ નનરૂપ બને છે અને તેમ રનામાં
 ન આવે તો સમુ ૧૧ ખારા જળસાગરે મળી
 નનમુ થાય છે અથવા લાગી ૧ પહેલે
 તો નાના નાના ખરાય ખા ઓમાં ભરાતું
 નહીં ટુંક બની કીડ ૫ ૨૪ સુકાઈ જા
 ડે ગમે તેમ થતા થતા અને જેની જા
 ડાઓ પેલણ આપનાર પને છે એ દુઃખ
 ફેલાવી જી આજીવન ॥ નીરોગ તાલીયોના
 આ ૧૨૦ નાશ કરનાર થાય છે તેની જ
 ગીતે ૧૩ પુરોના પોગથી ૧૨૫૫૫ ધધાયા
 દત્ત ખામતી ૧ કે જતા કુપાપાન થસથી
 પુરોનાની ગામે આવેતુ ધન તે તે પોગમાં
 વાવડો નથી એટલે દેવ મિત્ર અને ખા
 હોતો ૧ જોઓના ઉદ્દેશમાં વાવડેતુ ધન
 તેના તેના વસના અને તો વાવડાગયના

સર્વના અબુદ્ધયના કે ગરબ બને છે તે
 અભણોને ધમ બુદ્ધિ ૧ ૧૧માં આપના
 પણ તેતુ ૮ ફળ આપનાર થાય છે ત વાન
 નદિ અમ ૭ તેમાં અર્થતો નથી તો તે ધન
 અધમની ગોજશાખમાં ખર્ચાય છે મમતની
 મારામારીમાં ઉડી જાય છે અથવા જળ
 અપની છોળામાં ૭૨ો આ પુ ૧૧ છે મા
 ધનો ઉત્તમ વિનિયોગ તો એજ છે કે
 સાચાએ જનામણ કરેના ધમ કમ મા પોતાની
 શક્તિને અનુસરી અધાન તે વાવડુ
 તથા પોતાના નો પોતાના કુટુંબના ૧૦
 ઉપભોગમાં તે છુ પાસે ધનની સગવ
 હોના જતા ઉત્તમ પ્રસ ૧૧૦ પણ પોતાને
 સા શક્તિને અનુસરી બ્રોહ્મણભોજન ન થાય
 તેમ ૮ સગામ નથીઓના ૫ ૧ સત્કાર ન
 થાય તો તે ધનની સગવ ૫ ૧મની ૧
 જાલજોનો સમાર કરવામાં ધન વાવડુ
 એમાં મૂળ મનવજ એરી છે કે તેથી વિષા
 તથા ધમ મા મદદ કરી મુશ્કેલ સગામ
 ૧ ધીઓનો અત્કાર કરનાથી ૫ ૨૫૨ રતોની
 લાગ ૧૧૦ જળાવ રહે છે અને સાગ માટે
 પ્રસ એ તેમાં ખરી તાગ ૧૧૦ માં ગાવ ધર્મ
 ૫ જે ઉભા રહ ૭ અને તે સિદ્ધાથ ૧ ૧ પણ
 સ્વા જનિક કે પાણી મા મામાં પોતાની
 શક્તિપ્રમાણે દીનતુ ધન ધમ અને વસાન
 વધારનારે યરાની સાથે દેગનરૂપે પોતાનું
 કલ ૧ બળવરામાં હેતુમૂલ થાય છે મા
 આવો ઉત્તમ વિનિયોગ કે નો ૧૨૫૦ અ
 વગે ઉપયોગ કરી ૬ મા ૫૫ ૧ કરી
 ધનવાન ૧૧૧૦ પોતાની ૭ ૧૧ ૧૫
 કરાવી નાખે તે ના દુનિયા છાયા પમી

દુર્ગતિના સ્થાનોને પામે તેમા નવાઇ ચી ?
જેમ ધનનો દુરપયોગ । કરનારની દુર્ગતિ
થાયછે તેમ મનનો દુરપયોગ કરનારની પણ
દુર્ગતિજ થાયછે એવું પણ દિગ્ગજ સર્વ રાસ્ટ્ર
આ પ્રમાણે કરાવે છે—

સપાન્વિત્તાનિ સિદ્ધાન્તિ વાકમદ કરેતિ ચ ।

અવૈશ્વદન્ન મુક્તિ સ્વ યાતિ નરક ચિરમ્ ॥

સવળા અન્ન મિદ્ધ યાન એટલે રોમોઇ
તૈયાર થઇ જાય પડી ને પુર પાકબે કરે
એટલે તેમાથી સવળા જન્મનારમાથી અમુક
કને અમુક અમુક ચીજો આપવી અને અમુક
અમુક ચીજો ન પીગમના અમુક અમુક ના
ઉપયોગમાજ દેરી એવી નુના ને તથા
વૈશ્વદેવ કયાં મિરાયજ બોળવ કરે તે પણ
લાખી મુદતમુધી દુ ખી યાનેમાટેજ નરકમા
જાયછે

ધણા હન । મનના તથા ખોખના લા
લસુ પેડા સમૂહને માટે તત્તાર થતી ર
સોઇમાથી પોતાનેમાટે ખી નચોગતા વધા
આદિષ્ટ થાય તેવે થોડા ભાગ જૂને તૈયાર
કરી કરાવીને તેનો ઉપયોગ નેજે અથરા
જૂની જૂની ચી તેમાથી સાગી જણાતી નીજે
પોતાના અને પોતાના વગના પાત્રોમા સારી
રીતે પહોંચે અને બીજાએને તે થોડા પ્ર
માણુમા પહોંચે અથવા ન પહોંચે અથવા
ખી જોને હનખી નીજેજ પૂરતી પહોંચે
તેમ રેછે તેઓ મુના પડી નરકમા જાય
તે તો કીક પણ આ સોઇમાજ તિરસ્કારનું
યાન થાયછે સમૂહતેમાટે તૈયાર થતી રમે

ઇમા અમુકનેમાટે અમુક ચીજ અને અમુક
કનેમાટે અમુક ચીજ એમ નજ થવું જોઇએ
એમા ધનરાન કે નિર્ધન તથા સત્તાવાળા
કે સત્તાવગરના સવ નો મમાન હક મળાયછે
કાઇ માદુ મનુષ્ય હોય તેનેમાટે ચાનુ ર
મોઇ તા બીજી સગવડ કરામા આવે તે
અથવા પ છે પણ તે સિવાય કાઇ પોતાની
મોહોટા થી કે ।) મોરીરી આમાન્ય પ
મિના બોજન કરના પેતાનેમાટે વિશેષતા
કે તે અવર અચોગમ છે આવો પાક
બે કે પકિતબે કરવો તે કેવળ મનનો
દુરપયોગજ છે નહીં આમ કરનામા
શરીરની અન્ન યનામગેરે કાઇ કાગલુ નથી
ટોણ પણ એજ જિ હાનાનુપતાને મન અ
ટકાવવું નથી એજ કારણ હોયછે પોતાના
સ્વા ને માટે પાકમેદ કે પકિતમેદ ન કરવા
માટેની શાસ્ત્રની આના તેમજ શિષ્ટાચારતરફ
બે રકાર થવું એ પણ મનનો દુરપયોગજ
છે મનને કમજો રાખી યોગ્યે માર્ગે ચલા
વવું એજ પોતાને હુદ્દિમાન માનનાગ દુરપયુ
પ્રથમ કર્તવ્ય છે વળી રમેઇ તથાગ થમા
પછી વૈશ્વદેવ કયાનગરજ જમના મેમી જવું
એ પણ પોતાના આવશ્યક કર્તવ્યથી બ્રહ્મ
યમાનીજ પ્રવૃત્તિ છે કારણ કે વૈશ્વદેવ
એટલે યચમહાયજો ના એ ત્રણેક દિગ્ગ
નેમાટે તેના દિગ્ગતરક્ષક નિસર્મર્શ છે,
અને તેનો ભાગ ન વામા આવે ત્યારે તેનું
પરિણામ પણ ખરાબજ આવે એ દેખીતું
છે આજકાન પોતાને યોગ્ય માર્ગે ગતિ કે

કદાર સમજનાર્ગ ઘણા મનુષ્યો વણી વખત જનિ આપી દીધી છે તેનો વિચાર કરતા
વધારે ૫ ના નિરિધતાપથી તમ થતી વખતે નથી અને દબને દોડ દેવા લાગે છે તેઓએ
જેવે જમાનાને લઇને પોતાને લાગુ પડે તો આરા આરા પોતાનાજ દોષોતરફ ધ્યાન
જમાનશ્યક મોહનુષ્ઠ મજ્જિઓને તીધે આવી દઇ તેઓનો સાગ કરવો જોઇએ
આવી આવશ્યક ધામિક મજ્જિઓને લિસા

મધુકરને!

(વૃત્ત શાલ્સ)

૧ ૧ ૧ ૧ ૫૫૫૬ સાવધાન થઇને તું માન ખાદ કહ્યું
કે છોડી રસપાન આ કમલનું જો પહાર આ શુ થયું?
હજો તો રવિ જેઠ પ્રાનસમયે પ્રાચી દિશાને વિધે
સાથ ૧૧ સમીપ છેક દિસતા તે અસ્ત થાશે હવે ૧

ભાનું અસ્ત થયાજ આ કમલિની સમય પામી જશે
ને લોભી રસપાનનો અહત હા! છુ કેદ તેમા થશે
કીધુ જે રસપાન તે નિસમા સતોર તેમા ધરી
છોડી દે સરમી નસગતિ હવે કાકે થશે સર્વરી ૨

ખધો મે ઉપદેશ એ ભમરને ચાની ભણુ અતરે
ના માંડુ યદિ લુન્ધ એ મધુકરે તો આ દશા આખરે!
કે ભાનું ઝટ પતિમે નલમહી પામ્યા ગતિ અસ્તની
ચાતા યામિનિ જગતમા હિમકરે લીરી જગા સુરંગી ૩

ચાતા દશન ચન્ના કમલિની સમય પામી ગઇ
ને તેમા રમનુન્ધ એ ભમરની હા હા! શા આ થઇ
લોભે લક્ષ્યુ જાયછે લમ બમી અલત સો વજડુ
ખયાદિ વચનો પ્રણીજનતણા નાની અને વતડુ ૪

લામાશકરશર્મા 'વિદ્યાર્થી'

“ પથ્થરપેરે પાણી ”

લેખક—શ્રીયુત શકરનાથ મહિપત્ર કર ગોવિંદજી—અમનગર.

(વિનોદ પ્રાથના કરે છે)

નવલ—અરે ઓ બીખારી ! દૂર ચા
વરતાનએ અડચણ કર નહિ (વિનોદ
દરકાર નથી કરતો) ‘ અરે ! બીખારી, સા
અગતો નથી કે ?

વિનોદ—(ધૂનર ઉઠે) સાબળુ છુ
‘ અરે ઓ બીખારી—કેમ રે બીખારી ’
‘ વાહ ! શો કળિતો પ્રભાવ છે ’ ‘ અરે, ઓ
બીખારી ’ છુ બીખારી છુ પણ મને
બીખ આપવાની તારી તામત નથી

નવલ—બીખારીને પણ અભિમાન !

વિનો—હોયછે ત્યારે તે બીખારી જે
ક્રુદ્ધ પરમેશ્વરપામેજ બીખ માગનાર હોય
છે ત્યારે અભિમાન કુ રતી રૂરે છે બીખ
માગનાર છુ તારા જેવાની પામે નહિ
પણ ઈશ્વર પમે બીખ માગનાર છુ
તારા જેવા અધમ માનવીપાસે નહિ પણ
ઉદાર ચિત્તાવાળા સર્વ દુષ્ટીને સમાન ગણ
નારા પાસે બીખ માગનાર છુ તારા જેવા
એ બદામના ગુનામ પાસે નહિ પણ વસુધા
પર પ્રેમ રાખનાર સર્જન પાસે બીખ મા
નાર છુ તારા જેવા માનવીપર મુગ્ધતા
અભિમાના પુનઃ પામે નહિ પણ પ મે
રના અભિમાનપર આનંદ કરનાર ધાર્મિકો
પાસે બીખ માગનાર છુ, તારા જેવા નિર્જન
સ્થળે વરગતા વરસાદ પામે નહિ પણ

સર્વ સ્થળે સમાન અમૃતસિંચન વરત
મેવની પાસે

નવલ—(ખુશ મીઠાઈ) અ કુશ—અભ
પર અ કુશ

વિનોદ—તનેજ તેની જરૂર છે કેમના
ચે વનરાજો અ કુશની જરૂર નથી હોતી
તે તો વિખાતા કુલરચળવાળા મસ્ત
માતગને

નવલ—તુ વનરાજ અને અમે માતગ !

વિનોદ—આ વનમા તારા જેવાની મામે
પોખર રનાની મારી તામત મને વનરાજ
મનાવેછે ત્યારે ભરિ પના વિચારવગર
ત્યા અને તના મુર દેરની નિંદાને દેરાન
ક વાની તારી અ પ શમ્ભિ નને માતગ
બનાવે છે

નવલ—હુ કેહુ તથિઆર મગરોડેડ

વિનોદ—રનના કાપ નો ભગ ક નાર
મનુ પના કાપ ને નમાળ ગણેછે તારી
જૂન થાયછે હુ ખીન લથીઆર નથી

નવલ—ત્યારે

વિનોદ—નીતિતુ દયિઆર સર્વ ! મારી
સારે છે નીતિતુ અમે કવચ અહાનિય
મારી સાથે રહો ધીરજ અને પ્રમાણિકતા
મા ! હમેલના દયિઆર અને સ જ થયેલ
મોમતી છે

નવન—અહુ બોના બાગક રમણિક પા
સેથી મેળવેલ ટુકા પર આવી રવાવ
ન રોડકા તારી લવારી માફ છે

વિનો—તારાજેવાની અણદુશ્મની નીમ
હત્યોજેલો છાતર ભરનાર પામેથી મળતી
અણદુ સમતિકરતા નીતિથી થાડુ થાડુ પાડુ
રમણિક બેગી મેન કણિકામાની એક બાટ
પણ મને વધારે પ્રિય છે

નવન—હોશા! આ /કાન અનીતિમાન
જય છે

વિનોદ—શૂન થાયછે ઉત્તુ એમલુ દુધ
દેખાયછે

નવન—અતિદાસ શુ મહેટે!

વિનોદ—શુ કહેટે!

નવન—અનીતિનો જય સામીત રેટે

વિનો—તારી પોતાની મુનિ રેતી હરો

નવન—પાડવ ઠેરવોનો દુરાધન—

વિનો—અરુ

નવન—નહિ પણ શુન કે!

વિનોદ—અરુ પણ તે અનીતિનો જય કયા
સુધી? થીડુંજ આખવોય કળી લાસુધી—
મોડો ખૂરો ભરોડો તમસુધી

નવન—મરતાસુધી આનંદ એથી વિશે!
શુ બોલ્યો?

વિનો—મરતાસુધી જરૂર પણ મરતીવ
અન નહિ તારો અજુબ પાડુ તને લેમજ
કહેશે

નવન—નીતિ તારી મ હ ક છે
ને હમેશ તને જીખારીજ રાખે

વિનો—કસોળી કરેછે મારી હાથ
રાની કસોળી કરે?

નવન—ત્યારે બાપુ કે અવતો ર રહેવા
ઈર્ષ્યુ પારે તારુ હવન અત્યારે મારી
સ્વતંત્ર તરવારના હસારાપરજ તમજ રડુ
છે ત્યારે તને અવતો મુકલુ નીતિના બી
ખારી દહાતતરીકે છુટો મુકલુ

વિનોદ—માગી નીતિજ તને તેજુ પગડ
લરતા અવેટે તેની અદમ્ય સદાપતાજ
તારાપર કબજો મેળવી તને પરત કરેછે
તારી તરવારો સાગી પા અવાવેછે

નવન—જેહરા-તારી કસોળી-તારી મિ
શ્યા લગત

વિનોદ—તારા મારાવ-એ લગત નથી
બને શુ માણી ખાંખે ખાતો નીતિ અને
અનીતિની તરત રવે કાણુ અધિકાર બોલવે
છે તે તરત દેખારો

(નવન તપછે)

વિનો (એકલો)—કિમતી વખતનો
દુકર્ષણ કરી દેવાન ના પો ગયો અવધ
માનવરની કિમતી પોય બધ શુભાવી
મદા મરતે પોય પામર પશુપત્ર કાધ નહિ
પા આવે? રૂ પા મારા ખ્યાનમા એટલુ
દુકર્ષો પરંપરા ઉપદેશ કરના તદન
નગમા હા મા કષ્ટ બુ રો દરિા દરિા

(બાપ)

યુવતિને ઉપદેશ

(લેખક—શ્રીકૃત રાજગોર માધ્યમ ખીમજી શાસ્ત્રી જામખણ સાવિત્રી)

નિનાદ એજ વગ્દક્ષાનુ મૂળ છે

સ્વામી--મતાત્મી પ્રાપ્તિ એજ નિનાદનો પ્રધાન ઉદ્દેશ છે ? પરમેશ્વરે આ મહત્કામ્યને માટેજ સ્ત્રીઓ પુરુષની ઉત્પત્તિ કરી કે સ્ત્રી સતાન ઉત્પત્તિ ને નશ લાકરે આ મહાન લાર સ્ત્રીના ઉપર છે

સ્ત્રી--એમ ! અમોતો એનજ બળીએ છીએ કે સામરે આની રાધવુસીધુ ઓ વરુ ખીજી કામ નરુ એજ અનાઝ સ્ત્રી ઓનુ કામ છે વરુના કામગજ કયા એટલે અમ અમાઝ નર્તકી પૂર્ણ થયુ

સ્વામી--આ તમારી મોઝી ભૂત છે ધરના કાર્ગ તો મરુના એજ, પણ આ શિનાર્થ વગળી મારી રહી એ તમારૂ મોઝ અને પ્રધાન નામ છે સ્ત્રી આ રૂપ ઓ સર્વ સુખનુ મૂળ છે દયા મમતા વગેરે જે સર્વ સારા સારા ગુણો છે તે સર્વ ગુણો આખીજી બગરાને સ્ત્રીઓના અત રાને બૂનિત કરા છે સ્ત્રી આખીની વિપત્તિમાની ના રેડે હુ બના સમયમા સાતન આપેલ ઓ નાના દાયથી રેડેલે જે સ્ત્રી રના

મીના પ્રત્યે આના પ્રગરનો મનહાર કરી રોકે તે પતિના સમીપમા મગની દેની અને આનદની પ્રતિમારૂ ગણાય છે કનિઓએ આની સ્ત્રીઓ ના નામ પ્રશ્ન સા કરી છે

સ્ત્રી--આતો સાલવ્યુ પણ ખીજી મધ બલનાજેતુ હોય તે વૃષ્ટા કરીને કહો

સ્વામી--નિનાદ મારાહેના પુત્ર ઓ કયાના વશને જોરાની આનંદ્યતા છે માનો મતમારે જે એક આનાતો બગીચો બનાવો હાર તો પ્રથમ શુ કરો ? જે વૃક્ષનુ ફળ સાદુ હોય એટલે બહુજ મીઠુ અને મોટુ હોય તેનુ ખીજ રોધી નાવો કે જેનુ તેનુ તપાસ કરાનિનાનુ ખીજ વાવગો ?

સ્ત્રી--એવો કાલ આનાની હશે કે જે સારી વસ્તુને મૂળી ખગમ વસ્તુનો આદર કરે !

સ્વામી--એમ આમાટે કહો છો ? ધણા ઓને નેધએ છીએ કે સાગ આરોગ્યવાળા હુ બની ન્યાને મૂળી ધતવા ! હુ બની આરોગ્યરહિત કયાની સાવે પુત્રનો નિનાદ કરેડે નિનાદ એ અત્યંત મહત્વનુ કાર્ય છે તેમા મરગ ધનસપતિનરૂપ આન ન

રાખતા નિમળ રમત અતે પરિત્ર કુળમીન
જોઇને વિવાહ કરવો રોગ્ય છે એ પતિએ
પોતાની પરિત્ર પત્નીને કહ્યું હવે કે--

રીરા અને સુમતાનણા

જૂનણુ અરે શુ મામના !

જૂનણુ ખરે એ સસ છે

મળી પ્રેમી નિમળ કામના

સ્ત્રી—શુ આપણા દંડના લોકો આ રાતને
જુએછે ? મોટા માણસસાથે સબધ જો !
વાથી ખૂન પ્રસવતા થાય છે તેથી એને મારે
ખૂન તપાસ કરનામા આવેછે

સ્વામી—આરોગ્યતરફ ધ્યાન ન આપના
માન ધનનરફ ધ્યાન આપાથી વધુ / લ
ચકર પરિણામ આવેછે એક ધનવાનની
રોગી ૭ માને લઇ પોતાના વશનો શવ
કરનામા આવેછે એ ખરેખર ખેતી વાત છે

સ્ત્રી—હા હવે સમજી સારા આરોગ્ય
વાળા ગરીબ કટુબસાથે સબધ રવો એ
સારું છે પણ આરોગ્યહીન મીમત કટુબ
સાથે સબધ કરવો એ દીક નથી

સ્વામી—આ સંસારમા આરોગ્યકરતા વ
ધારે આદર્શીય ઇષ્ટવસ્તુ નથી જોએ
ધનના લેણડી પોતાના વશના આરોગ્યનો
નાશ કરેછે તેમના સમાન લા રહીન અને
મહાપાપી બીજા કોણે આરોગ્યના સામે
તુરંત ધન શુ મળતીમા હો !

સ્ત્રી—સતાનુને ધજેલાગે માતાપિતાના
આરોગ્યનીજ નામિ થા છે તેથી માતાપિતા
રોગી હોવાથી ાળક પણ દુર્મલ થાયછે
માતાપિતા રોગી હોવાથી તેના બાળકને પણ
તેનું દુઃખ ભોગવવું પડે છે

મામી—તેથી / તો હું મહુજુ કે બહુજ
ચિન્ત્ય કરીને પુત્ર અને પુત્રીના વિવાહ ક
રવો જોઇએ આ ખુબ ચિન્ત્ય કરવો જોઇએ
કે માતાપિતાની જૂની લીધે તેનાં સતાનોતે
દુઃખ ભોગવવું ન પડે અને એ વશનો
રોગ મી ન વશમા પ્રવેશ ન કરે તેને માટે
ચિન્ત્ય રૂપથી સાવધાની રાખવી જોઇએ

સ્ત્રી—હા બરાબર છે મોટો ાળીવાર
કરેછે કે-- ફળની આશાથી જલ વા પુ હવે
પણ કાળજી મ યા આમ ન થવું જોઇએ

સ્વામી—તુતો વારવાર મહુજુ કે આરો
ગના સમાન પૃથ્વીમા કાંઈપણ સપત્તિ કિ
મતી નથી જોએ ખરા પાનમાયે પ્રજા
સ્થાપન કરી શકતા નથી તેમના લાગમમા
નિર્મળ સુખ કદીપણ લખેન નથી તેઓ
અધના અધમારમા પડે અને સપૂર્ણ
અનના કષ્ટ ભોગવેછે

સ્ત્રી—આપણે દી રા દીકરીના વિવાહ
વખતે અને પ્રારના ચિન્ત્ય રીએ છીએ
પલ ન રતી ખરી વાતતરફ કંઈપણ ચિ
ચાર કરતા નથી

મામી—લલિત્તેનો ચિન્ત્ય કર્યાસિવાય
જે કામ સ્વામી આવેછે તેનું પરિણામ
જોમવતું પ છે આપણા ચિન્ત્ય માલ્યોને
આ વાતનું તાનજ નથી પુત્ર અને પુત્રીના
વિવાહ રતી વખત વર યાના આરોગ્યને
માત્ર જોરાવું નથી પણ તેમના માતાપિતાનું
પારોગ્ય પણ જોવું જોઇએ

સ્ત્રી—તમારી વાન જેમ જેમ સાબરુજી
તેમ તેમ વિવાહનું મહત્ત્વ મમ ત્વામા આવે
છે દરે ગૃહસ્થ જો આ વાતને સમજીને

યુનિટનીના વિરાહ કરે તો સસા મા કે ૧
સુખ વંચી જાય.

સ્વામી—એમા વળી સ દેહ શુ છે? સ્ત્રી
પુરુષનુ સ્વાસ્થ્ય સા ૧ દેાય તો વિવાહનો
ઉદ્દેશ મિદ્ધ થતો નથી આજમાર આપણા
કેદના માણસો વિવાહને એક ગમતનેવેા સ
મછ મેમ છે, પણ પૂર્વકાગમા આ પ્રમાણે
નરોણ સત્તાન ઉત્પત્ત કરુ તેનું પ્રતિપાનન
કરુ પ્રતિનિસ અનિધિ આ કુટુંબના
માણસોને બોજન કરાવુ કહેજનુ સર્વ
કાર્ય કરુ ધર્મજીવં શરિયથાં નિરુદ્ધ
ત્તિ, સત્તાનના જ મવડે પેાાનો અને પિતૃ
ઓનો સ્વગભોગ આ સર્વ મહાન કાય
સ્ત્રી શિવાય થઇ શક્તા નથી.

સ્ત્રી—એક સ્ત્રીપડે શુ આ સર્વ પૂર્ણ થય
શકે? સ્વામી એ શરીર છે અને સ્ત્રી તેની
છાયા માત્ર છે

સ્વામી—આ કાયા અને જાયા એટલે સ્ત્રી
પુરુષ પરસ્પર મળીને ધર્મ, અર્થ અને જામો
સંપન્ન કરેછે

સ્ત્રી—આ શાસ્ત્રની વાતને કોણુ ગમતેડે?
પુરોહિત આગો મન છે નેડે આ ને તાય
એગા મેળવી દેછે અને માનડીઓ પીન મ
યછે ને વાગ વાગેડે બસ વિરાહ થવ
જાય.

સ્વામી—નિરાજના મ તો બથ તો લેગ
જાયના નથી તેથી તેઓને વિરાહો યથાય
ઉદ્દેશ સમજાવો ત્થી વર નાત તો
દાય પાડછે તારે ન તો ઉચ્ચા કર
વામા આવેછે તેનો ભારાય આ પ્રમાણે છે—

હું સૌભાગ્યને માટે તમારા હાથનુ મદદ
કરજુ તમે માગી સાથે રહ થાઓ, સવિતા
પુરુષીવશેરે દેવતાઓએ મને ગૃહિણીતરિ
તમને આપી છે, હું લક્ષ્મીલીન, તમે લક્ષ્મી
તમારા મિત્રાય હું લક્ષ્મીરહિત હું સામવેદ
તમે ન વે હું સંગ, તમે પૃથ્વી અત્યેવ
મારાતરફ ફરો, આપો વિવાહ કરીએ,
આપણે વીર્યનું ધણુ કરીએ, સત્તાન ઉત્પત્ત
રીએ અનેક પુત્ર ઉત્પત્ત કરીએ, તે સ-
તાનો દીવંશની થાય આપણી એકસો વ-
ર્ષની આયુ થાય, આપણે એક બીજાન ક
અનુરાગી થાએ આપણે બનેએસો વર્ષ-
સુધી સુરક્ષિત રીએ અને આ દીવંશગ
પર્યંત જોઇએ આ સાબળીએ.”

સ્ત્રી—આ સર્વ મત્રોનો સર્પના લીલાનો
માફક ઉચ્ચાજ ન કી દેતા તેનો અર્થ
સમજાવતી કેદનોમપો ઉપાયા થાયછે!

સ્વામી—આ નાત ઠીક છે જો લોકો
સમજ શે તો તે પ્રમાણે ચાનનાની ઇચ્છા
રે સર્વ કાર્યના દેા અને શુભુ શારી
ગીતે સમજાવી દેા થો ર છે

સ્ત્રી—સા સાથે પુત્ર અને પુત્રીના ના
ઉમરમા નિવાન કરવાથી કઇ તુષ્ટાન
થાયડે કે?

સ્વામી—તમે જે વાન પૂજી તે ધર્મી
મોગી છે આ માનો આગીને સમજાવ-
સિરાય તેના પેા અને શુભુ ગમજ થકાત
નથી ન પરિવાહ જે રીને ચારો છે ર
એ રીને અગમ વ

શ્રી--તે રીત હું?

સ્વામી--કન્યા નાની ઉમરમાં સાસરાને
તે આવે સાસુ અને સસરાને માતાપિતા
સમાજ ભુજો નાની વયથી એકમીન જ રો
નમતાઉત્પત્તિ થઈ શકે તા પાનસ્વામા અત
ક જુ અલ્પત કોમળ રહેડે તે સમયે વેનની
મારક મનને અન્યથામાનો નમાની શકાય
અધિ ઉમર થઈ જવાની તે પ્રમાણે થય
જકર નથી. એવામારે આ પરિવાહ ફી છે
પ્રાપ્ત તેને લીધે તેજ સમયની આત્મીની પામે
મેળવની જોઈએ નહિ

શ્રી--આ વળી આપે ચુકુડે શ્રી
રજામીનુ યુગ્મ ભુજો નહિ?

સ્વામી--મુખ જોવામા ત વાધો નથી
ચણુ તાની ઉમરમા ગળ ધારણ યસાવી હ
તુ માં વાયછે તે વાત મનમા સમજેડો
કે? આજુવ આ વાતનો વિચાર ન હો
નાથી અધિ અનિત થઈ ચુકે નમમ વ
પ્રમાણે નહોતુ આપણા ચિત્તિયા રાજમા
લખુ છે કે જેને પડીત પાડુલ નથી
અપા એવો પુરો રોગ નથી જમા તે
મામા. હવે તો તે જાલમા રહેતુ સતાન
પડી નવડે અને જો તેનો ત મથાવ તો
તે દીક જી ર તો નથી અને તેની ર
મિો અમત દુખળ રહે એટવામારે અ
લ ત પાના સ્ત્રીમા ગભરાત ન હુ હવે
સમજવાના આંધુ હો કે નાની ઉમરમા
વિનહ સમા આ વાવા છે? નાની ઉમર
સમજ વિવાહ સ્વાથી સ્ત્રી પુરને કેટલા
વિનહ સ્ત્રી જુદા રાખતા ને જોઈએ અને
જોઈ ઉમરમા વિવાહ સ્વાથી આ લા

રહેતો નથી પણ અધિક ઉમરની પુત્રીએ
પોતાના સાસરાના કુળમા સારી રીતે જા
જતી નથી

શ્રી--એવામારે આપણા દેશમા મેળી
ઉમરની વડો આદર જોડો દોષછે જો
વડુ શુદ્ધ કુળમા જો નહિ તો તેના સ
માન પીતુ દુખ ચુ દોષ શકે? નાની વ
હુજો સાસતામા આવી પેલી ભળી જાય?

સ્વામી--આજમાન નાની વયમા વિવાહ
સ્વાની મીત વીરધારે જોડી થતી જાયછે
અસારે ધાપુ કર્મો અગીવાર વાની વયની
પામેતો વિવાલ થાયછે આ વયમા વિ
વાલ કરારી એ મા વડુથી સ્ત્રી પુરને
જુલ રાખવાથી સવ પ્રમાણે રીક થાયછે

શ્રી--આ રીક વાત છે જ્યારે વધને
સરે રાખવો એ વિવાહની મતનમ છે
તો આપે તેની વાત કાગી નાખવી એ ધણુ
ખોટું છે

સ્વામી--આ સવ દોષી સમને આ
લગારી દેશનુ ધાપુ તિ થઈ શકે તેમ છે
તેનાની રોગ રોકે બોગવના જોઈએ અને
વલ મરા હીન દુખળ અને આ પાપ થાય
આ વિનમ સાવરની રાખવ વિના આનુ
એ એક નાની મૂખતા છે

શ્રી--આપના કહેવા ઉપરની એમ સમ
જાછે કે વિવાહ વિનમમા આપણો વિવાહ
નમમ વડો સારો જો તે વિવા પ્રમાણે
મામ મરતુ રીક છે

સ્વામી--આ આપે રીક હુ છે આ
હુજો કે સ્ત્રીના અથવા પિતામહ કે મા
તામહના નશના તણુ પુરની અદર વિવા

હતો નિષેધ છે આ પ્રથા વશતાના સ
અથમા બહુજ હિતકારી છે

સ્ત્રી—પિતા અથવા માતાના કુળના ત્રણ
પુરુષની અદર વિરાહઅનંધ ગ્રવામા શુ
વાધો છે ?

સ્વામી—નાથો ધણો છે ધારે કે એ જ
જમીનમા સદૈવ વાવેતર કરવાથી જમીન
નિરતેજ થાય છે અને ઉપજ સારી આ
વતી નથી આજ તમારો એજ વશમા
સદૈવ સત્તાન ઉત્પન્ન કરનાથી તે વશ કમશ
હીન થઇ જાય છે જે જાતિમા આ પ્રમાણે
નહકના સબધમા વિવાદ કરવાનો નિયમ
છે તેમના વશમા કાણુ લગનાનોરે પિ
કલ અગતા સત્તાન જેટલા જ મે છે તેટલા
આપણામા જન્મતા નથી તેમ કરવાથી
ધીરે ધીરે વશ ખગમ થઇ જાય છે એટલા
માટે તેમ ન કરવા શાસ્ત્રે ઉપદેશ આપ્યો છે

સ્ત્રી—હારે તો આ વિષયમા આપણા
નાજનો ઉપદેશ બુ સારો છે ને વશને
સારી સ્થિતિમા રાખવો હોય તો શાસ્ત્રના
ઉપદેશપ્રમાણે ચાનુજ નોંધએ

સ્વામી—જાણ એક વિષયનું દૃષ્ટિ રા
ખીને પુત્ર પુત્રીના વિરાહ કરવા નેહએ
સર્વે દોષ પોતપોતાના સત્તાનો જેવી રીતે
સારા થાય તેવી ધન્ય રેણે પણ માત્ર
ધન્ય મનાથી કાર્ય સિદ્ધ થાય નહિ તે
પ્રમાણે તમ કરવું નોંધએ

સ્ત્રી—હારે સ્પષ્ટ મહો કે પુત્ર અને પુત્રી
દેવી રીતે મારા થાય ?

સ્વામી—સારા યુધ્ધ અને કુળ ઉત્પન્ન

કરના હોય તો ઉત્તમ પ્રકારના વૃક્ષના બીજ
વાની અને તેનું પાનન કરવું નોંધએ આજ
પ્રમાણે સારા સત્તાન પ્રાપ્ત કરવા હોય તો
પિતા માતાનું આરોગ્ય તેમની આકૃતિ અને
તેમના મનના લાવો સારા હોના નોંધએ

સ્ત્રી—તે તો સમજી પણ ને સ્ત્રી પુર
ણી આકૃતિ સારી ન હોય તેના સત્તાન
સારા વરનાનો કંઈ ઉપાય છે કે કેમ ?

સ્વામી—આ વિષયમા તમને એક વાત
કહુ છું એક માણસની અકૃતિ વણીજ
ખરામ હતી કેટલા દિવસ પછી તેને એક
પુત્રયોરો તે પણ પોતાના પિતાના સમાન ખરામ
આકૃતિવાળો થયો આના પુનરે નોંધને તેના
માતા પિતાને બહુ ખચકુ અને તેમણે
એક અનુભવી ડોઝની સનાહ લીધી અને
હું સારા સત્તાન ઉત્પન્ન કરનાનો ઉપાય
શુ છે ? ડોઝરે કહ્યું તમે જે ડેકાણે સચો
તેની બને તરફ અને પગનાતરફ ત્રણ સુધર
બાજકોની છબીઓ લગાવી રાખજો તેથી
તમને સારા સત્તાન થશે

સ્ત્રી—આની મતનમ શુ ?

સ્વામી—આની મતલબ એજ કે તે છબી
તરફ સદૈવ નજર પડશે અને તેના પ્રકારની
આકૃતિના પુત્ર પોતાને થાય એવા મનમા
નિચાર આનરો અને માતા પિતાના મનમા
જેવા નિચારો આવરો તેનાજ પુત્રો થરો
પણ જેઓ સ્વાભાવિકરીતેજ સારા અને
સર્વ સુભાવના છે તેમના સત્તાન પણ સારા
થાય તેમા આશ્ચર્ય શુ ? અસ્તુ

માનવેચ્છા અને વિધિવિરુદ્ધતા

લેખક—ચ દ્રશ કર ધીરજ નાથ પંના —ઉમર-૨૧

(અનુસધાન—૧૪ ૧૨ થી)

મનનાકાતા— જો જો જો જો દિનકર ત્રિયે! પત્રિમે આવી ઉમે

ને સધ્યાને, સુપરત કરી આપી જામ આ પો

' આને સારે શુદ્ધપતિ જન્મ આપણે તો જન્મએ

ને તો સધ્યા તિમિર નસરે દુખી બન ચક્રએ

અનુક્રુપ—વિચારો આપુ તારા ના કુળીમૂલ યરો દી

તમે જાઓ સુખેધી તે ઇશરે ગમતૂ નથી

અને જોના જરા ગુહે મુદ મને ડોળે બરે

તેવે ધૂધપતો સામો ત્યા આવી કેસરી ઉમે

મનનાકાતા—જોતા બને લયભીત બની નાચવા પથ ગોધિ

ને આ યુ રે મરણ સમિપે અતુ સારી વહે એ

કિતૂ છે આ યુવક હોયે ધેય નો મુક્ત અસ

અગારાની અનવ ચિત્રગી પેક છે મુક્ત રેલ

વિપત્તિમા રી નર જન્મ મુક્ત એ યાદ આ રે

જોડી ઉગી પ્રિયતમજ હે! આપ મુદ્ધ ઇમે!

તો આ વેળે વિરજ તજતા કાચ રૂ સિદ્ધ યાશે

તો આ વેળે વિરજ તજતા મૃત્યુથી મુ બનાશે

અનુક્રુપ— યેમ અગારનો વહિ કૂકચી ચગદી ઉઠે

ત્યેમ શબ્દાનિ રેથી તો ધેયાય જન્મકો હટે!

ઉત્તેજિત કરતા એ વેળે ઉત્તુક્રમ તો યદ

આપી રૂઝ કટિરે ને દોડના હસત અતિ લક

છાગે ના વીરને પહેલો યા કર્યો કોઈની પરે

સૂત એ યાદ આ રેથી જુઓ તે અમર પે

અહો પ્રિદારના નજો વાનુધાનો રિ મમે

ઉભા હોયે રુચે એમ ત્યેમ મુરખ આ રથે-

મુવાનના ધસારેથી કેસરી મુ ગી જરો

ના ના રે કહિ એ આ નિમા ય મામના ચરે-

નસ ગો નિ દગીમખે વિરમ આર્યોએ વડ

આ યા દશે દજ આવે તો પછી દા મને ભોર

અન્યની પ્રતિભા જોઇ ન તેજની ખેદી કરે

પર તુ દસિ એની તો નતિરખર્ષી યાદ થહે

યુવાન ધસો રે ઉભો ત વેળા ગજના રી
નિગાસી મ્હો ધરો સામો ઢસરી દેના પ્રતિ
કિન્તુ દરો તરોથી ના યુવાન કમ એમ તો,
પર તુ ધસીને રામો, પ્રદાર સીરમા કયો
છતા ના ગુરો તેને પણ મુદ્ધ વધુ વધ
ઉગામ્યો નેરવી પડો યુવાનના વધુ પર

અન્દાકાન્તા—યુગનીને યુવક ખસોરો મિ તુ આલો રીને
તેથી કુરતી ઉભય કરના લાગીયાં મસ્ત બને
અપાછાપી કરત પડતા ઉઠના બાઝતા રે,
ને બનેના વધુ ડંધિરથી રક્ત રે! રે! બ યા ડ
નેધ આતુ, થર થર રોષ ઠી બાલા નિચારી
ને નેરથી રપ રપ મળ્યા, જણિયા અતુ મિ હુ?
'રે! રે! મે કયા ત્રિયતમ તને મોકલ્યો મૃત્યુપાત્રે?
રે! રે! મે કયા, કમ્બદ્ધિપૂર્ણ, છુદ્ધિ આવી નિચારી?

અનુબંધ—અહોહો! મ્હેના લુભો જગને લાસતા ખરે!
ભોળા નિદોર પ્રેમીઓ એમા ઝરી ઝરી મરે
મ્હેના લુભથી રે! રે! નિચારો મજનુ મેઓ
લુભો લેલીનો આગા તે કલપિ લોપો ના રામ્યો
મ્હેના લુભથી રે! રે! બરો ઓ ન બચે તિ
પ્રેમી પ્રેમીની પી। તુ શિતી દશે નહિ?
બોલી આવુ વળી મરે નેત્ર બેભણી રહી
'તે વેગ લેખડે બને બાયાબાથી ગરા કરી
આખરે મલરાઈને યુવાને ઢસરી સિરે
પુણુ બજે મોંચી આખો પ્રદાર મુદ્ધિનો મ્યા
તેવોજ નાઠ પાડીને ઢસરી ધરણી દળે
પણુ યુવક નિચારા પાછો દઠે જને પ રા
પ યો યુવક વારિમા તે મ્યજે તો નરાહતુ
હે! વેગ લય વહેતુ ધુ ધુ ધુ ધુ ધારી રી

અન્દાકાન્તા—રે! રે! આ ય, યુવક ધસડી રારિ ગગાતણુ તો
ને તે માર્હે યુવક ડડતો ને ફરી તો દિશતો
નેધ આતુ દુમિત અતિ થે બારિમ ક તે ને
'રે! ! બોની, ધરણી ઉપરે ખાધ મૂળ પડે છે

અનુબંધ—આશા ઉત્પટ ધારી તી, આ યુગને ઉરે અહો!
પરન્તુ સિદ્ધ થે તે ના નિધ આડો થના થં

મન કાંતા—આતુ આતુ જન નિરખના કિંતુ કા ગર્વ ખારે ?
જાણે છે સાં નિવ ફરે, આશ ખારેની ઉરે ।
ધાતુ સાથે ધરણીધરું અ યતુ તો યશે ના !
કર્તા હતા સ ન જન્મ્યા એ વિના અ પ કા ના !

અનુક્રુપ—તારે બાપુ ! હૃદયે કયો કરી ખુશી યતુ જો
ફળો મને મળે વા ના દેના રે હડિ હાથ છે

જો એ દ પતીનો તો મેઝ પર નતુ કરે
પર તુ અનુના નાપુ ! વિગો મુરતા યસ

બગાવી અથાણુ

વણીઆણી—(એવો પોતાના ધણીસામે
નમ્રદા નાહવા યસ છે)~સાબો છે તમે
આમ ઉદતાઈ ન કરો પાણીની સાથે અ પના
કરવામા માલ નહિ કાંડે મેસીને નાહી દો~
ઉડામા યુ કામ ઉતરવું~મને તો ની લાગે છે~
ધણી~પણુ તેમા યુ યતુ~C_ છે તો
મને તરતા કયા નરી આન તુ તમન ઓ
ઓને તેમી ખીક લા । તમલા~નાહીને જહાર
ની જોશ~હું નહીં મરી જાઉં~તામાટે ખીએ છે

ધણીઆણી~ના ના~તમો કીકાના સો
જન છે ખડસો નહીં~હું જીઉં છુ તખારે
જ ને જો દુજ મફ~જતા ન માનના હો
તો બને~પ્રથમ તો આ તમારા હાથમાની
દીતની વીંગ, આ ગનામા પરેરો । નયવો
અંશે કાણી છિપરતુ કુ અવેરતુ તો કરી
મો આપો પછી બને~તયો મુરત ની
ગા આવ ને હો ? માર લગામે તો તમને
મા । સમ છે

મદિરનો મુજરી~આવો મગાગાઇ દ
મલા તો તમે હમેશ રન કચ આવો
હો~હુ~અહુજ સાર~એમજ ધમ હપર આ
હતા રાખવી એમજ~

મગાગાઇ~હા~હમણા હમણા કોઇ સમાન
દરગન ચુકતી નરી તરા ધરમા હમણા
કકાસ છે તેથી~એમ કરતુ પડે છે~ખીકાના
બાપ કહે કે તારે મરિમા દરસને જાતુ
નવી લારે~આપણે તે~માનતુ નવી લનેને
પડાય તેમા આપણે યુ~તેને ખીજવવા~
એક પણ સમો દુવે~હું નહીં ચુક
જો જો આરતા ।

વિનો ગય~લાલ~રાજરામભાઈ ! તમારા
દીકરા રામચ ને દવે યુ અ પાસ કરાવવા
વિચા રોજો છે ।

રાજરામ~વિનોદભાઈ ! મારે તો તેને હા
કર જનાવવો છે ।

વિનો~હાકા ! મેમ કેમ ? મે ધધો
તમે રામાટે પસદ કરો છો ?

રાજરામ~મને મેમ જણાય છે કે હરને
ધધો નફ રક છે એ ધધો એકજ છે કે
જ્યા હરેકરીત તોટાનો તો કાજ રવાનજ
નથી~આહે તો વર મરો અથવા તો કન્યા
જો પરતુ હાકર મારું તો તરલાણ
સાથ લરાય ।

‘ગરમ મસાવો’

હમેશા વિજયવત

કેશ રંજન.

બાળને વધારે છે ખરી પના
અટકાવે છે

ગજને ઠંડા આપે છે, લાન
નિદ્રા લાવે છે માથાની દરેક વ્યથિ
દૂર કરે છે

બાલની સફાઈ માટે આ તેજ
નાપતું આખનું તેજ વધારે છે સુ રીઝા
સવ થી વધારે પસંદ કરે છે

ગીરીના ૨૧ ૧ દખાનસહિત ૧-૫-૦

- અર્શોહર બટિકા (દરમને માટે)

દરસની પીડાને શરીરમાંથી નામ કમી થતું જાય છે અને આ તે દરદીને મરણના
શબ્દોમાં લાગી મેને છે આ દવા વાપરવાથી રોગી ત ન રોગમુક્ત થઈ જાય છે
અને આ દવા આલીના સમ ૧ છે ૪૦ ગોળીની બોતલ ૩૧ ૧-૪-૦
પોસ્ટેજ ૦-૩-૦

બૃહત્ ચ દ્રોણ્ય મકરંદવજ

બાળને માટે આ નિર્વાત્ત છે ગમે તે કારણે જીવિત નબળાઈ તરતમાજ
દૂ થાય છે ચહેલાની કાનિમા નષ્ટ રા છે
૭ ગોળીના ૨૧ ૦ પોસ્ટેજ પાચઅ ના

કવિરાજ નગેન્દ્રનાથ સેન,

ગવર્નમેંટ મેડીસન કોલેજમાં હેલ્ડર

ના ૧૮-૧ અને ૧૬ લોઅર ચીનપુર રોડ-૩-૬૬૬૬

Kaviraj Nagendra Nath Sen

Nos 18-1 and 19 Lower Chitpur Road CALCUTTA

ધી સુરત જનરલ એજન્સીની નવ પ્રસિદ્ધ દવાઓ

દેહીના ડરલીની પાઉન્ડ—અમીન કે પ્રપણુ જાતની ધન કર્તાવર સદાપણી
જાત ની જી જા છે આમડી કાળી પડતી નથી તેમજ અમન જાળતી નથી અને દડક આપે છે
લીલીની ૧ —૧— મુલ્ય રૂપીઆ એક

જીજીઆના તેલમાં મેળવી ચોપડવાથી દરજ ખસ ખસવુ નહુ દીવમમા મટે છે
હેલીના ટાનીક પીડસ—સ્ત્રીઓના પ્રેમ તમામ રોગોને દૂર કરીને માસિક અટકાર
જાતપર ટાઇમસર લાગીને ર્જર્જુ ર્જાણુ રે છે તેમજ પુ માન ધાતુ નિકારના તમામ રોગોને
દૂર કરીને નહુ પુરમાતન આપે છે શિલીની ખમત ૧—૪—

દેહીના રૂમેટીઝ ખામ—રૂકત બે નિમ આપ વાધા મધાના તમામ રોગોને દૂર કરીને
દડ આપે છે વા સનિવા ઉપર માલીસ કરવાથી તુલત આ મા કરે છે કીમત —૧—

હેલીના શા ત પીડસ—૨ ત નહુ દિવસ વાગવાથી માણસ કમલ પોતાક ખાઇ
વકે છે અને શક્તિનો કુવારો સરીરમાં ઉડાવે છે મુ માણુ ખ ખ પાળી અસર કરતુ નથી રૂકત
છે / ખખત વાપરો શીલી ૧ ખમત —૧— ૦

તેમજ આખની અ હીર દવા હે ૧ ૥ આપ મે પુરાન તેમજ ટુ ૧ પાઉન્ડ તથા સ મહુણી
પીન્સ કાનની દવા વોરે દરેક રોગના દવા મધુ જ ખાણત બાવે મળશે

દરેક દવાનું પોચેજ છુદુ જહારમામ સાર એગ ટો નોંધે છે

સે ૧ એ —ધી સુરત જનરલ એજન્સી ખાલા ૭ રે —સુરત

તાનની રામખાણુ દવા

રૂ ૧૦૦ ઇનામવાળી.

ફાઇટો ના થાય તો પૈસા પાછા

(ખામ પનજ નથી)

કોઈ પણ જાતનો તુ ૧ રે રે દવાઓ એકતરીઓ ચોથીઓ હો રાનીઓ
ખમ આધતા આનાના નરી સી નવના ડગાં તાવો અમારી દવાઓ ના ઉતરે તો
વીલતા પૈસા પાછા આપીશુ મજા સવસ અમ સખીત કરી આપી કે વૈલ દાવો
પ્રેમ ટાપ કહવ ની કમથી નોહીવો તા ના ચરો તો તેને રા ૧ સો છનામ
આપીશુ જી ૧ ૧ કિમત રા ૧— ખાસ પરજ નથી

મરૂત મળતા પુસ્તકો

મરૂતો ધાતુસ ન પી અો જીન દરો મટે ' ધાનચિમર ' નામ પુસ્તક મળતી વાવો
ઓમોના દરો મટે આત પ ચિમર ' નામનું પુસ્તક મળતી વાવો અને
ડુનું નું ચોરટ ખમ પહુ લેવામા આવતુ નથી

વૈદ્યાલી ગીરધરના ન કહાનજ,

મુ ધોળમા—અમ માલ

જર્મનીનો મહાન પત્રકાર

આગસ્ટ ૨૧

—

(અનુવાદ — હમીદશાહ લીઆશાહ દિનાન — આગા)

કોઈપણ રાષ્ટ્રની ઉત્તિ યથાનુ પ્રમાણ કારણ લાનુ પિલા છે સુશિલિતોને પોતાના દેશનું યથાર્થ જ્ઞાન થયું છે અને આવા સુશિલિત દેશને ઉત્પત્ત કરનારુ જે દેશ માટે સામયિક પત્રોને છે તેટલું ઉપયોગી નથી સામયિક પત્ર પોતાના ગાંઠો બીજા રાષ્ટ્રમાયે અને સામાન્ય મસારવી સબધ જોનાર પરિવર્તન છે જ્યાં તે પોતાના દેશની શાનુ અપદ્ધિત દોરીને દેશનામીએને પોતાની અપદ્ધિત તારફ અપદ્ધિ કરે છે લા તે મીઠું જોનારી દશા બનાવી છે તે અપદ્ધિતાનો પિયૂષ અનુભવ દેશવના, પૂર્ણતાના ઉદારોત્સાહ સચિત્ત વળી નાએ છે તેના નિર્વાહ રાષ્ટ્રનું યથાર્થ અપદ્ધિ બતાવનાનેમા સામયિક પત્ર લાના દપણુ પછે પોતાના દાણનું પરિવર્તન પૂરું નામાએ નામયિક પત્રોના જેટલું બીજા ઉદારો સાધન હજી સસારને મથુ નથી પાત્રિતજીના ઉના આદ્ય મતાવે છે અને તેની સન્ન જમા સામયિક પત્રોનું આથી ઉચ્ચ આનંદ છે (પણ આમા નત લા તમા અને નિર્ગેત દિ હી સસારમા નેમ નથી અદ્ધિ સતરેહની આપસિયો વર્તમાનપત્રોના નમી જમા લગેની રહી છે આવે અબાગ્યો જન સ્વદ દાથ નધારાને આગળ મ્કતો નથી)

જર્મનીએ આગળી ઉત્તિ જે કી છે, તેનું નારણ વણાખા અગેમા સામયિક પત્ર છે અને અમે અનુષ્ઠાના અથમેદોનું નિર્ણય ઉત્પાદન કરના બન્ધીએ તે આપણે હોદ્દા જોએ કે જેમ મસારની મતાન ઉત્તિ થયાના નારણ સામયિક પત્ર છે તેની રીતે જર્મનીના સામયિક પત્રોની યથાય ઉત્તિ કરના આગાષ્ટીય તેમ પાકો આમાય છે

જર્મનીની રાજ્યધાની બર્લિનમા હસાધ પોમના રામન કેથોનિક પથનું એક ધણુ ગુણ અને ગભીર પત્ર છે તેનું નામ જર્મ્યાનિયા છે એક વખત એવો તો ન્યારે ઉત્ત પ્રસિદ્ધ પત્રને ત્રીમ બરીસ વનમ એ છે એવો પ્રનગ આવતો હતો જેમા તેની ઝાંરીમમા તાર-સમાચાર પહેચે તે તાર તામ્મ હાના છતાં પણ કોઈ અદ્ધિત અમર આપનાં ન હતા તે ફક્ત પોપના મજલુના મમાયા હતા જસ આ શિવાય જર્મ્યાનિયામા પુત બીજા તાર યાપનાને માટે પોપ મહારાજો મરતુ જોએ આ નિરાય જર્મનીની રાજ્યવાની પ્રસિદ્ધ પત્ર તામ્મ તારો અને તામ્મ અમરોને હોએ તે વખતુ ન હતુ

તે વખતે જર્મનીનાં સામયિક પત્ર જર્મ્યાનિયા થઈ રહ્યા હતા અને આજકા

હતા જન્મ ન સમ્રાટ વિનિયમ સમ્રાટ મિ
તાસનાસીન થવા સુધી એ સર ત્રી માર
ટેનિઆફિક એજ સીની આરોની નીરસ તથા
નાસી ખમરોપર જન્મ ન સામરિક પરાવ
તીપોલુ માર્ક મારી રતુ હતુ વાચકોનુ
હવે તાજ અને સામરિક ખમરોની નવ
રવાની ગમેશા વિદ્યા તથા ગભીર વિ
રોના ખાખ ખાહનારા લેખ છાપરાખ
આવતા હતા અને તેજ વાચકોને વાચરા
પતો હતા તે વખતે તેણે પતના પ
હવે આદ્ય થઇ જતા તો સા લોખ મો
તમા આગળી ધાનતા હતા અને તે પતના
સચાન પોતાના વાગરને વિધાનાના લા
અથી મેગવવાન કઈ કસર સમજતા ન
હતા તે વખતે વાચક પણ એવાજ હતા
તે પોતે કોઇ પતના આજ થતા ન હતા
તેમને પત વાગવાની છુટા થઇ તો કોઇ
મિત્રાપાસેથી પત નહીં મળી તેજ અથરા
સંતિમુદ્રોમા કઈ પત રાસી આવતુ હાટે
લોમા દોરિયાની ન તજ તે મહાન પત
રાસી આવતુ ક કોઇ રુતકાનયમા નહીં
પત વાગી આવતુ તે પોતા રાચન સમ
જતા હતા

પરતુ હવે આનો બદલાઈ મો હવે
તે રુગ મા નથી જન્મ ન મોડો લીવતા
ક મોથી પુલ થતાસ રથા નથી બીવના
પત્રો વાગવાના રજા નથી આજ કો તા
બર્લિન રાજદમા ક મિ -પત્ર પ્રમીત

વાયછે આ તેની માલક સખ્યા હામર-
મે હવે નહીં ૧૫ ૦ થી તે ૫ ૦૦૦
સુધીની છે દેખમા ક્રેડટ મોલ જ
મ । તેપરિખ અને મોન છાપાદિ મેડ
સહેરોના સાગરિ પત્રોની ધોખો નવેક
વખત ૧ થી પણ અધિક છપાઇ
છે રતુ પણ જન્મનીમા તજ ખમરો
અથરા તા ન-અમાચારોનો લ ન ન્યુરો
અને પેરિયાલો વલો નચાર થોડો થી
તોપણ આ આનના જન । દનિક પત્રની
ચિતિ તથા ધન્યાઓ રજીજ બદનાઈ મો
છે જન્મનીમાં બે નહીં દનિક પત્રો તે
એના છે ૭ કોઇપણ રાટના મહાનથી
મહાન ન સાધે મુખામરો મરી શકે એજ છે

જન્મનીમા સામરિક પોત્રો આજ મ
ત્રની અદ્યુન મિ મી દવાતુ જ એકજ
મિતિને સામ છે અને તે બકિન છે
લોકા એ અજર પત્રના અપાદ અને
માવિક નામરદા જ આ એ મરીન બા
પત્રો ત્ર ક ૧૫ મો પિના જન્મનીમા
જન્મ । મામમા રુરમરે રાસી થધો રતો
રતો છ ત ૧૮૮૧-૮૨ મા રાખ પત્રપત્રના
બકિન જ મો તે રખને તે લીયાને એક કો
પાન હતી ૫ તુ મામા અથયથ થઈ
નારી રાઓ રતી અને દરમા બગરાન
ઉત્સાહ હતો તે જ રતુઓથી રજી દર
૧૧ મા અચાન અત્ર ૧૮ થી જન્મનીમા
એક અત્ર ૧૩ પરિવન રી નાખક

* જન્મ લીમા—બારનમા તો તજ જમાનો છે અપા તેથી પણ અધિક રુરાના જ
માનો છે આથી પણ મિન પુમિઓ પત્ર વાગારે મરિયા ઉરોજમા નહીં

ત્યારે તે પત્રોમા પતિર્તન કરના બેસતો હતો ત્યારે સમસ્ત માનવજાતિનું ચિત્ત તેના નેત્રો આગળ નરતુ રહેતું હતું તેનો એ સિદ્ધાંત હતો કે લોકોને લેખકની તેટલી આનંદ્યકતા નથી જેટલી રિશ્વના વિલાસોમા થનારા પરિવર્તનોની સૂચનાની- સત્ત્વારની તાઝતાઝાનાઓના સમાચારોની કે અને તેણે આ સિદ્ધાંત સિદ્ધ કરનારોમાટે પોતાનું માનુષ્ય દીધું ત્યારે તેણે જેનું કે સામયિક-સવાના રથમા પોષ્ટ-વિલાસોના પાઠો જેવા તે સંસારના ચિમનાઈ ગયેના-સૂઝાઈ ગયેના તથા રાખી સંપાદનું બોજન આપી રાટ્ટના માત્રામા અગ્નિમાત્ર મેદાનનું છે ત્યારે તેણે પોતાના આ રથમા નાર અને ટેનીશન નામના બે જગતના ચોડા બેડી દીધા- તદ્દલે પોતાના નેત્રોએ ઝગર પત્રની સ્થાપના ઈસ ૧૮૮૩મા કરી બે વર્ષોથી તે પત્ર સાપ્તાહિક-રતુ ચરતું મે વર્ષ પછી તે નિર્ણયે પોતાના પટેરી, બર્નિનીની ગરિયોમા જણાવું નિર્ણય આર્તિ નિર્ણયતા સરળા મનિન આદેશમા ખળસળાટ મચી ગયો પોષ્ટના ચરત આર્તિ તત્તવેનાઓના લેખાના વાચકોએ તે પત્રની તત્ત્વ આર્તિથી જેવા લાગે નામદે અચામ રાતા જેનું કે સંસારની વટનાગેનું જે જ્ઞાન સપ્તાહોએ પચામ ચરા-રતુ તેમા હવે પૂરો વિસ પલ્લુ ચતો નથી! તેમો સમજના લાગે કે મનુષ્યો અસ્તગ ચક્ર ગયો સંસારનો પગ પ રિવનન ચક્ર ગયો જો ન ગે ઝગરના આદેશની સમ્યા ગાજાજ વેગથી પધરા

નાગી તે પા નીમગનાની રાહજ બાજે બેઠે રહ્યા હતા આ પત્ર કાઢવળુ રિવેર ગ રિવિય પત્રનું હતું નહિ તેથી તે માનુષ્યો થઈ ગયું રાજ્યધિપ પક્ષાલિમાનની, અપશનું મનુષ્ય આ પ્રતિપતન પાડ કરનામા કાનમના કાનમ કાળા કગનાર પત્રોથી રવે લોકોને પલ્લુ ચક્ર પતી કેનમ સંસારના તાજ સમાચારો આપી તેપર સતત નીમ પત્રનાર પત્રની લોચ પ્રતિતા કરી રહ્યા હતા લોખન એ ઝગરે આ આવશ્યકતાની પૂર્તિ કરી પત્રોના વર સ્થાપક અને તેમા આપનામા આપના નેત્રોથી નીમો મન ચિત્ત હતો એમજીન નહિ પણ તેણે પત્રોના ન્યાયની પ્રાપ્તિ પદ્ધતિ પચન પતી પટેના ન્યાયકા આ દેશના એ ર આપનાની રાહ તેવા કગના તેણે લોકોના હાથમા માથા સિવાય પા પહોચાડાનો નવો મોડો પા પટેના જર્મનીના પત્રસંચાન નેત્રોને પોતાના પત્રના આરક ચનાર્તેમાટે હેતુ તે પોતાની આગ ને નમ નાગરાજેનું સ્મરતા હતા પા આ રિવિયા રા ની રિવાર લુફા દતા તે આ માગને ગેમા નો રરતા અમજો ન તો તે મોડો કે રોગીના કલાસિનાર રા આપના જનુ ને પોતાના ગતુ મત્તની જરાય રી પરી ની છે કે રેરઆયઝ નામ રથા સોમાટ તેણે ભગી વાળતો હતા તેના હંને થા પા પારો નામો આદેશના નામમા તાજ અમર બરોમર સમરે પહોન નાગી જે અધુનિ- પદ્ધતિ છે તેની સમ્યા રાનેજ ની કે

ધારે તે પત્રોમા પરિવર્તન કરના તેલેલે
ક્રોતો સાથે અમમ્ત માનવજાતિન પિતા દુર
જોતો આગળ તરલુ રહેલુ જેમા ઓટો
પ્રસિદ્ધ ત હોતો કે લોકે પ્રતીણ છે ઓ
આવશ્યકતા નથી નો એ પળ મહત્વની
ગોમા ચનાત નાન રહો નની

સારની ત કય-મિક્ત અને એકન ના પી
કે અનેણુખામા પળુ ત્હેણે ઘણોજ યુ
પ્રોત્તરી દીધો હાથેથી દાગ ગોરવાની
ક્રિત યુગી દધ લાનનોદાગ પદ્ધતિનો
મગ પ્રચાર મનાર જમ નપત એ ૭૨
સમાચાર પત્રોમા ગના ચિત્રો આપવાની

૧, જર્મનીમા રાનેજ પ્રથમ શરૂ કરી
૨ે કાયબોગનામના સચિત સાપ્તાહિક પ
૩ તે ત્રયાનો આગલ કરો આ પત્ર
૪ ૧૦ અને અગ્રગંધ છે તે પત્રી
૫ ૩૨૮૬નામનુ સચિત નિ પત્ર ૨ ૧

કયુ જર્મનીમા મે ગગમા ચિત્રો ગ
ની તથા મળી ઓ '૭૨૬૬ તેનો
૧૨મા ખુણેખુણે પ્રચાર પૂરી દીધો તન
૧૬ કધને કા નવુ કાન પ્રગણિત
૧૧ લાગો જેથી માનવીન આ દોનનનુ
૧૨ શીઘ્ર ત્હેના તાયમા આની ગયુ આજ
૧૩ શર્તના સચાનક ઓ રનામિ રમા
૧૪ દેનિષ અને આગ સાપ્તાહિક પત્રો પ્ર
૧૫ થય રહ્ય છે આમા પોગ જન નિ
૧૬ સાપ્તાહિક બધા સમાચારો સચિત
૧૭ પેટે ગારટેન નામનુ સાપ્તાહિક સન

પ્રિયતામા જર્મનીમા એકલુ છે તેની પ્રાદક
સખ્યા પળુ દ્વિસામગરની કે ચર્મની ૪૨
સાખ્યા કાયમય એગર બનિનમા છે અને
૨૫૦ જર્મનીના અન્ય પ્રા તોમા સન ૧૮૮૪
મા ચર્મે એ નિમિટ્તે ક પત્રી મયાદિત
૮૫ પી-સ્થાપિત કરી છે ૫૭ તુ આ ક પત્રી
ક્રકત નામનીજ છે ગને ઓક ૧ થ પ્ર
ગણિત લા છે તેમા જર્મનીના ૧૦-૨૫
સહેરો પી કારે-ટરી પણ છે બર્નિ
નના વ્યાપારી લાગમા આ સસ્થાના મ ન
અને તેમા ૧૩ કરનાર પી સખ્યા ૫૦૦૦
થી પણ અધિ છે

૧૧ પ્રિચિત લાનાઓ ૨૫૩૫ આપ
નાર એક પ્રિચિત વ્યક્તિ છે પોતાના અનેક
ઉદાગોથી ત્હેણે વાલી મપત્તિ બેગી કરી છે
તેમ છતાં પણ મનુષ્યની જીવનયાત્રા મુખ
બનાવવાની તેને હમેશા ચિન્તા રહ્ય છે અને
ત્હેનાસામે આજ ઉદ્દેશ રહે છે તેણે સમાજ
સુધારનોજ આજીવન ઉદ્દેશ કયો અને
તેમા ત્હેને સપત્તિ અને સતોષ આ બન્ને
નરતુઓ મળી લો મનાણુની ઘરગથી
પ્રોત્સાહિત થતો ત્હેણે દરતા પુસ્તકાનયોની
આપના કરી લોકોનો પૈસો સુરક્ષિત ગણ
વાને માટે ત્હેણે મે ટાની નની પદ્ધતિ કાની
મળુગે ૧૧ માટે રેક જીલ્લામા નાટ ગૃહોની
આપના કરી સહેરમા જરૂરી કરનાને માટે
૨૫ આનનાર ગાડીની કલ્પના પી ત્હેને
મૂર્ત ૨૫૩૫ આપુ આ ૧૩મા ઉ નાની

૨ આ પદ્ધતિમા દધન તેજ સમયે જો છે ઓ તેજ સમયે ક પોઝ થાય છે અ ને
૩ તલાપત્રી તેજ ગાળી નાખવામા આવે છે પ્રતિનિય પ્રતિનિમય નના દાષ
૪ તેનાર માથે જેની ક પોઝને ૧૪ સમય જતો નથી

કળાનો પ્રચાર કરનારાઓમાં એક શ્રી પશુ છે. યથેન્દ્ર આકાશસચારણ મહાત્મ પોતાના દેશપ્રધુઓને બતાવી તે વિચારનું પ્રિય-પ્રિય આપનાને માટે રાત્રે અનેક ઉપાયોની ચો બનાવી રહી.

આધુનિક-જમનીને યત્રમા ઉપા રહેવાના કાર્યમાં રાત્રે નવું નામ લીધું છે તથાપિ એમાં ૧ માણસ પશુ નહિ મળે કે હેમજો સનને પોતાની આંખોએ જયમ જોયો દોષ જનસમાજ તો તેને જોયા જ પામતો નથી ગુપ્તઓમાં ગુપ્ત રહેનાર સારિ ઓના સમાન તે રહે છે જમનસમાજની સુલામન ચી તે એ વાર સંભવ છે પરંતુ જનના દશન સરચા ફુલ છે એક ઉદા રજુ છે-સાનુ ૧૮૮ મા નીન યુદ્ધમાં વિ ય મેગવનાર શી ક મોલક બાન વા રસીએ આ સામયિક પોતાના બાદસાહની મુનાત

ને માટે ચાગ નિષ્પાદકથી પડે / ઉદાગ કોઈ પરંતુ તેમાં રહે છે પોતાના આ પરિનમમાં સદૃશતા મની નિ આ કાર્ય પોતાના નિરાજ સ્થતમાં તે એક કમરામાં પોતાના વિગેર ઉદાગનુ કાર્ય કરી રહ્યા છે આ કમરામાં હેના ખાસ મંત્રીઓસિનાય કોષપર આવી રાકેનો નરી જનાયલ તે ના ક રમાં આખા સખા રતી રોડવળુ થ ના તેની ચતુર થાયેલી દુર્ગી રહી શકતી નથી આગે પ્રજા તે એક પ્રજા એ નવિન મંત્રીઓની સદિ રસો વતર છે જો પોતાના ના આ દોનના મુખ્ય મુખ્ય સમા પોતાના / માગે દાયમાં રાત્રે છે અગરની (બંધન શહેરનો એક મહોદયો તેમાં સામયિકપરે તથા મરેના જાયક તથા શ્રુક રહે છે) મહોદયામાં

ની જનાર ધણી કદપનાઓનો જનક લેજ નર્ન છે આ ય પત્ર સચાપકો તથા સપ દેખી અપેમાંએ રહેની દદિ દરજીથી પડેને છે ને રા છે યનાર વતો હેને પોતાના

મગમાં પડેલાજ માનુમ થઇ જાયછે / વાત પોકાને આજ માનુમ પોછે તે રહેને ઇ મહિનાઓપહેના માનુમ થઇ જાયછે આજકાન તેની પ્રતિજ્ઞા કરાવી મારે થયા તેવાર થયા છે હેમજો નની જતિ પે દો રાઈ માટે પાણીની જે પેસો પાપક છે તથા ઈનરિન વાનોનુ અવલબન કરુ પપુ છે આજ નના પામળ વરેવા જ સચાનકોમાં બનિતર રહે જ પનના સપાદન વિધોગેરજુક પને મેસસ ઉરેન છે જમનીમાં લેમના પડોને વાજકાલ ઉ ન રથાન મપુ છે પરંતુ તેમાં કથ સ રેદ નથી કે હેમને ઉમે રાયથો થઇ જવનેજ પ્રાપ છે સમ થા રાગો કદ વાનો છે જના પશુ તે ઉસાદ બો રા મિમાં એ રુરકસમાન છે

કોઈપણ મહાન મનુષ્યને જીવો હોનામાં એકને એક દેવ હોય છે શન મા પણ એક દેવ છે તે પક્ષીઓપર ઘણાજ સ્નેહ રાખે છે 'પક્ષીઓ ભૂનો નહીં'—આ મથાળાનીચેના ક્ષીધેલા પ્રિસાપન 'એન્જલ' મા આદેશો યાને વપ મા કંઈ નખત પહેલ્લી જાય છે આન કારણ એ છે કે ન્હાનપણમાં શર્મે પ ક્ષીતો માળો તોડી નાખ્યો અને હોટા ચરાપડી આ ભૂય હોના અત કરણમાં જાણની માફક બોલાવા લાગી અને તહેજે

પ્રતિજ્ઞા કરી કે આ જન્મ-મંદુ પક્ષીઓઉપર ઉપકાર કરીશ તોડી કંઈ નખત પક્ષીઓ વેચનારાઓપાસેથી હજારો પક્ષીઓ વેચાતા લઈ, તહેજે રનછ-નિહાર કરવાને માટે આપણમાં મૂળી દીધા અને તે કહે છે—
અમૃત ન પ્રીતિ!!

જન્મનીમા શર્મની વણી પ્રતિજ્ઞા છે, કેમકે એના થોડાજ મોઢા હો કે જેમણે જન્મનીને ઉત્તર કરવામાં વર્તમાન સમયમાં શર્મના સમાન પ્રયત્ન કર્યો હોય *

પુસ્તક પરિચય

ચિત્રમય જગત

આ પાઠ્ય શ્રીયુત ગુણજનક કરગારીશ કરયાતિક

ચિત્રશાળા સ્ત્રીમ પ્રેસ પુના રાહેરમાંથી આ માસિ શુજરાતી ભાષામાં પ્રગટ થાય છે આમાં ૨૫૫ ધર્મ કના દુનગ મુદ્દ આદિ આનંદમય વિષયોના લેખો પ્રિત્તિન વિષયોની કતમથી ચિત્રોસહિત પ્રગટ થાય છે ગાંધીય ભાનનાની લગપુ આ ભાષ્યધનુ લવાજમ ૧૨-૮-૦ અને આ પેપરની આદિતિ ૧૧-૫-૮-૦ છે

અકૃત પ્રાર્થનાનું રહસ્ય—

ઓલ એન્જલ કે પી મુ રજી કલ-તા

આ ૮ પચાલી સુદર ચિત્ર નિર્મિત ૨ગોમાં લરી તૈયાર કરવામાં આવેલ છે આત્મીય વ્યવસ્થાને આન આપતા તેમજ દિન-રાત્રિનો પ્રવાસ મેળવવામાટે આ યોજના છે ચિત્રતા વેચાણમાંથી ખર્ચ ના પડી ન જાયે ધર્મા સમ્યાઓને અપ લુચારો છે ફિનલ ૧૧ એક

નહીઆદની ચારતરનુ એમૃતમિદુ આશીસ્તરથી મુગ નના વર્ષના પ્રેરેરો નેટ મગેન છે તે ૮૫ ગસહિનુ ગ્રીમગવામાં આવેલ છે

ખરું કર્તવ્ય!!

અનાથોની થતી ભરતી!!

નડિયાદ હિંદુ અનાથ આશ્રમે, હાલમાં ૪૬૬૫એ જાડી યએલાં અનાથોને દાખલ કરવા શક નહીં છે આવાં અનાથો જેને મળી આવે તેમણે ખાત્રીલાયક ખખના આથે તેમના જાતી અને ધર્મના રક્ષણાર્થે આ આશ્રમમાં મોકલી આપવા

આ અનાથોની રહેલી સખ્યાનાં આ મોતરારીના ખર્ચને પહેલ્લી નગવા ૬૬૦ રકમોના દાન મોખલવા દાનરીરોને વિનતી કરીએ છીએ ઉદાર સહાય મળતા અનાથોની ગમે તેમની સખ્યા પાળવા આ આશ્રમ તૈયાર છે દરે દાન લેવાય છે પાવતી મળેડે, વીગન માટે લખો—

અત્રી હિંદુ અનાથ આશ્રમ નડીયાદ

કાઠિયાવાડમા “કફર” જાતના લોકોનો પ્રામ

તેનો એક હપટે આવી ગયેનો અત

હાન કેટલાએક વર્ષો ધર્મ કાઠિયાવા મા
એ સ્થળેથી મરતા રહી આ જાતના માન
જેઓ તુમાળી લસ્કરી મગજ મા અને તુ
મજા કરી લોકોને હરાન કરવામાજ પોતાનુ
પરાક્રમ માનનારા શણાવડે તેમોમે ત્યારે

વાર પોતાનો લાગ મને ત્યારે ત્યારે નાના
નાનાં ગામોપર દરોડો પાડી તુટકાદો ચના
વધી લોકોને હરાન કરા, જેરજુનમી
તરી તેમાં દી પશુ પાછી પાતી કરી નથી
તેઓની એક મોઢેલી દેજાને હાન જેર
કરનામાં આવી છે આ નોકોનો વારવાર
પીછો લાધને તેઓને પ વાતી તજની ને
થળે ઢેકાણેથી આન રાખનામા આનતી હતી
। 1111 પૂ નાની નેજાની નાનામાં સીન

। વારવાર છટની જતા હતા આ ૨
રતા પ્રદેશમા પડોચી ગી પોતાના ના
સા 11 પ્રમો ચ 11ખના હતા આથી
નામના ની નતો તેઓ ચિનામા ખ્યા
રતા હતા પ 1 હાન સાથે તેમણે તમ
1111ની હદમા પેલાના પાતી ત્રસાઓનુ ૭
૨૩૩ અજગાવનાની ૭મનસી 1 1111
રી ત્યારે આ સસથાતા 11111 પોતીમ
સુખી ટે કેટ મી છેનનાઇ વે કે 1111
પ્રમ અ હતી પતનના 1111 હતા અને
ધારેક કામ કરનાતી વખાપુનાના નીન
તથા ચતુગાને સીને 1111 તેમને નામદાર જમ
સાહેબે પોતીસસુરી ટે 1111 ના જારે આ 1
હના અને વધારે નેખમના હો 1111 નિ
મેના છે તેમણે પોતાના તુની 1 1111

ગણામાજા માપુસો સાથે એ લોકોના 1111
સનો છગ લાની આપવા 1111 પોતાને માથે
વોઢેરી સીધ વા એમનો પહેનો બેટ
અથે ત્યા મી વેતી સાથે ગાયકનાડી પો
લીસ અમન 1111 પાપુ જે 1111 હતા આ
પહેના ભેગમા 11111111 1111 કરનારા
અને આપેરી મુશકેલીમારી 1111 જવાની
પળ પ્રેક્ષીસસાગા લોકો વધારે 1111 સાનમા
નહિ પડતા 1111 જથ રાકયા હતા અને
એવી રીતે 1111 અને વળે 1111 નિકળી જઈ
એ લોકોને પોતાની સત્તામતી ધારી સીધી
1111 તથા 1111 1111માથી સનામત મચી
જનામાટે તેમોની છાતી પશુ ગજગ 1111
હવે ચગી હો પરતુ મી વેતી નાવાળી
ભરેરી યોજનાપાસે તેઓ નામાર થના 1111
ગીને સરકાયા મરાયા પક 1111 અને એ
ગીત મરિનાડની નતને પીઠામમાન થઈ
પ રી એક 1111 માથ ટોળીને તુનમી ફોર
છે 1111 તુની મરા છે આનેમા 1111 ની વેએ
પોતાના અપ્રિકાગે માન અને રોલા આપે
તેરી હિમત 1111 રતા અને આનાકીની આખા
ક યિયાત્રા જાનતી જે અગત્યની સેવા 1111
1111 છે મે ખરખર સ્તુતિપાત્ર છે અને
એક યોગ્ય વ્યક્તિને યો 1111 અધિકાર સોપ
વા 1111 મારાજ 1111સાહેબની દીધ દરિ
પશુ ખરખર નખાપુનાતાયક 1111 એમ અમે
વગર સંકોચે જાત કરી પે 1111

અમૃતધારાની મીઠી ટીકડીઓ

જેમ વિલાપતથી પેખમેટની મીકડી ખે
આવે છે એવી મીઠીઓ અમૃતધારા ને
જનીને અમેએ બનાવી છે જેને મોઢો
ડામાંથી ગળાં ચુસતા રહેવાના અમૃત
ધારાના સ્વનનો લાલ મળે છે અને
દાંત મજાત બને છે દાંતોમા છાત
પડતા અટકે છે તમા મોહોડાની દુર્ગંધ
દૂર થાય છે મ્હ ઉધરસ વગેરે મટે છે
આ ટીકડીઓ ખાવાથી બાળકો પણ
રોગોથી બચે છે

૧૦૦ ટીકડીઓની કિંમત

માત્ર રૂ. ૦-૪-

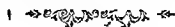
વધારે હકીકત જાણવામાટે 'અમૃત'
નામની વગર કિંમતે મોકલતી
છોક મગાવો

નેનેજર-“અમૃતધારા ઔષધાલય”
અમૃતવારા ભવન અમૃતધારા રોડ અને
અમૃતધારા મોસ્ટ ઓશીસ—લાહોર

કવિવિનોદ વૈવલ્લુપ્પ

પં કાકુરદત શર્મા વૈદ્યની

અમૃતધારા

૧ વગભગ તે સવગા રોગો કે જે વણે લાગે
ધરમાં છુ । બાગક જવાન ઓ અને પુરોને
થાયછે તેનો આ દના દુખી પ્રતાજ છે જેણે
એકનાગ તેની અજમા શ લીધી તેણે તેને
મિત્રપજ બનાવેલ છે

- માસિક દગ્ગરો શીશીઓ વેચાણ થાયછે -

હવે અમેએ

જરૂરીયાત નેધન એનો

સાણુ પણ તૈયાર કર્યો કે એ—

અમૃતધારા સાણુ

આમડીનાં તમામ દરોનો પ્રલાજ છે
સામીત થયુ છે કે હમેશ ન્હાવાને માટે એ
અત્યુત્તમ છે દાર, ફાંનાઓ ફાંસીઓ,
ખરજ એ સવળા રોગોને માટે તેનું સેવન
યથ રીતે છે

૧જી માણુના બાકસ એકના રૂ. -૧૪-૦

એક સાણુના રૂ. ૦-૫-૦

નવી શોધા,

ડો. વીન્ટનની પ્રખ્યાત ઔપધિઓ.

(૧) બ્રીસ્ટીન (કૃત્ય વૃત્તિ તેવ) — એટલેને માટે સ્વર્ગીય બપીસ આ લેવમાં રહેલ શુભ તેના નામ ઉપરથીજ સુચિત થાય છે બ્રીમતતું તાદર્શ અને સુખ આ લેલના વાપરવાથી વધે છે. મિત ૧ બે.

(૨) ઇનેક્ટો રેસ્ટે ટાઇન (વસીકમ વૃદ્ધિ) — સર્વ પુરોને માટે આવીવાદ અમાન જુદા કે સુગમ સર્વ કોઈ આ વાપરવાથી સસાર સુખ ભોગવવા પૂણુ લાગ્યદાળી થાય છે વિષ તે દક્ષણી મજબુત બનાવવા માટે અત્યુત્તમ છે. મિત ૩૫ બે.

સૂચના — બન્ને દવા સથે મગાવનારને રૂ. ૩-૮- માં મળી ચ રો દવાત અર્થ નથી લેવામાં આવતું એટલેની સાથે પક્ષા મોકલવા.

— જરા પણ વિલમ કર્યા વગર આજેજ એટલે મોકલે. —

એસ આર બ્રધર્સ

૨૮ ચંદ્રપામુલી સ્ટ્રીટ — મદ્રાસ

S R Bros 28 Chandrappa mudali St — MADRAS

રાજા મહારાજાઓ,

નવાબો નામદાર સરકારના ધારાસભાના ઓનરેબલ મેમ્બરો સેરા સ જન્મને કન હો. મેજર કેપ્ટન નામદાર વૈષ્ણવરાયના ઓનરરી એ ડી. મી. લેફ્ટેનન્ટ ડેપુટી કમિશનર એન્ડ સર હરી સીંધવીયન ઓરીસર યુરોપીયન સીવીલ સરજન એન્ડ ડી. ની ડી. મી. ધરાવનારા મોટા ડાક્ટરો તથા દેશી અને યુરોપીયન અમલદારો અને મુદરતોમાં બાદશાહી યાકુતી નામની જગમહેર દવા બહુ વપરાય છે એજ તેની ક્રિયોગિતાની નિશાની છે — ગવન મે. ૮ લેમેરેટરીમાં આ રજવાડી દવાએનાલાઇઝ થયેલ છે.

બાદશાહી યાકુતી

જમે તે કારણથી શુભાવેતી તાકાત પાછી લાવે છે. પુરવાતન ધારમ રાખે છે આ રાજવંશી યાકુતી વીરવિ રાના તમામ વ્યાપિ મટાડે છે અને વીર બદ બનાવી ખરૂં પુરવાતન આપે છે. ખરી મદદિ આપનાર અને નખલા માણસને પણ જીવાનની મદદક ભેરાવર બનાવનાર આ દવાનો સાચો લેવા અમારી ખાસ ભલામણ છે. આ દવાવાપરવામાં મિથિ પલ ભાતની પ્રેરણની જરૂર નથી. ૪ ગોળાની ડબી એ ના રૂપીયા દસ.

બાદશાહી યુનાની લેવ —

કમદા દવાઓમાંથી આ લેવ બનાવેલ છે. આ પુરવાતન લાવવા માટે આ લેવ કૃતેદમદ સુનાજ છે. આઈસ એ ની ડબીના રૂપીયા આઠ.

કમદર મલીકાસ મોતીરામ — ગાલ્ફકોટ — કાઠીયાવાડ

સફેદ કાઠ અને સુનખેરવાની દવા.

કાનના દરદી પીડાયેલાઓ ! ને આપ તમામ જાતની દવાઓ કરીને પાકી નવા હો, વેદો, ડાક્ટરો, કવિરાજો અને દુખીઓના જવાબો મેળવીને પોતાનું દરદ મટવાની આશા છોડી બેઠા હો તોપણ એક વખત અમારી જગતપ્રખ્યાત ફારી દવાનું સેવન કરીને વાતની વાતમાં ત દુરસ્તીનો લાભ મેળવો.

ફિમત—મોહોટી ડબી ૧ ના રૂ ૪-૮-૦ સાડાચાર

નાહાની ડબી ૧ ના રૂ ૨-૮-૦ અઢી

જયીશ્વરસિંહ,

Jayashwarsingh

જયધીરમિ હ,

કુષ્ઠચિકિત્સક—દરમજા

DARBHANGA

કુષ્ઠ-ચિકિત્સક—દરમજા

Wanted

Every body to peruse our beautiful book

"SECRET GEM"

Drop a card with your address The book is supplied Free of all charges

Apply to —

AMRITAM & Co,

P O Box

No 222

Despatching Dept

MADRAS S India

જાહેર ખબર

અતરો સુગંધી તેલ, તમાકુ, સાબુ

મહાશયો,

મેવામાં નિવેદન કે અમારા વર્ણવેલમાથી અતરો વગેરે મગાવીને માલની પગી ત મેલ અને તે સ્વતંત્ર જણાય તો પછી હમેશાને માલ આદક ચાલ્યા

અતરો—ચુલાબ એવો મોતીનો હેના, અજર વાળો પાદમી, ચ પો તોર ની માલની અને નરસિંહ ફિમત રૂ ૧૦-૧-૨-૪-૬-૮ ૧ સુધી તોડા ૧ ના

તેલ—ચંબેલી વેલો હેના જડે, કુવાળ, રૂ તા અને વાળો ફિમત રૂ ૧૦-૨-૩-૪-૫-૬-૮-૧૦ સુધી

તમાકુ—માવામાં તેજ અને સુગંધ હોવાથી નિપરસિંહ એ રો બરખર આવતા રહેલે પગી તમાકુ મગાવી જુલો પાદમી નિમત તોર ને ના ૧ ૨ અને ૩ સુધી દાણા ફિમત ૧-૨-૪-૬-૮-૧૦-૧૨ અને ૨૦ સુધી તમા ૧ તોળાઓ ફિમત રૂ ૧-૨-૪-૬-૮-૧૦-૧૨ સુધી

શાંતિવિનાસ તેવ—મનને આનંદ થાય એવું અતિ શુભમેદાર

ફિમત—ગીચી ૧ ના અ ના અ તથા રૂપિયો એક

દેશી માણુઓ—ફિમત , ૧૦-૧-૨-૪-૬-૮-૧૦-૧૨ તથા રૂપિયા આના

પત્ર વચ્ચાર—મરાઠીમાં દિ નીના રૂ મા અવા હમડમા રવો

Radhakrishna Kunjbhara

રાધાકૃષ્ણ—કૃષ્ણવિદ્યાગી

Kanauj (U P)

અતર મરમ ટ—પો = નોજ (૫ પી)

નવી શોધો.

ડૉ. વીન્ટનની પ્રખ્યાત ઔપચિન્નો.

(૧) શ્રીસ્લીન (કુચ્છ વૃત્તિ તેવ) — જોરતોને માટે સર્વગીવ બનીસ આ તેજમાં રહેલ શુભ તેના નામ ઉપરથી મુચિત થાય છે બીજાતરું સાદર અને સુખ આ તેલના વાપરવાથી વધે છે કિમત રૂ ૧ બે

(૨) ઇનેલ્ટો જેરેન્ટાઇન (નસીમ્મદ વૃદ્ધિ) — સર્વ પુરુષોને માટે આશીર્વાદ સમાન જલ કે કુંવાન સર કોઈ આ વાપરવાથી સસાર સુખ મોગનના પૂર્ણ લાગ્યશાળી થાય છે વિષને ટકાવી મજાનુ બનાવવા માટે અત્યુત્તમ છે કિમત રૂ ૧ બે

મૂલ્યના — જાને દવા સથે મગાવનારને રૂ ૦-૮- મારી મગી શકશે દવાસ ખર્ચ નથી લેવામાં આવતું જોડેની સાથે પસા મોકલવા

— જરા પણ વિલંબ કર્યા વગર આજેજ ઓર્ડર મોકલો —

એસ આર બ્રધર્સ

૨૮ ચંદ્રપામુલી સ્ટ્રીટ — મદ્રાસ

S R Bros 28 Chandrappa mudali St -- MADRAS

રાજા મહારાજાઓ,

નવાઓ નામદાર સરકારના ધારાસભ્યના ઓનરેબલ મેમ્બરો સેશ સ જનમો મન લો મેમ્બર કેપ્ટન નામદાર વાઈસરાયના ઓનરરી એ ડી સી લેડેન દ પોલીનીકલ એજન્ટ સરકારી સીવીલીયન ઓશીસર પુરોપીયન સીવીલ સરજનન એમ સી ની ડીઝી ધરાવનારા મોટા ડાકટરો તથા દેશી અને યુરોપીયન અમલદારો અને ગૃહસ્થોમાં બ્રાહ્મણાદી ચાકુતી નામની જગજહેર દવા જલ વપરાય છે એજ તેની ઉપચોડાતાની નિશાની છે — જવન મે ૮ લેગેરેટરીયા આ રજવાડી દવાએનાતામુક થયેલ છે

બ્રાહ્મણાદી ચાકુતી

મગે તે કારણથી શુભાવેલી તાકાત પાછી લાવે છે પુરુષાતન મધ્યમ રાખે છે આ રાત્રી ચાકુતી વીર નિરાતરના તમામ બિ બિ મટાડે છે અને વીર ન બનાવી ખરૂ પુરુષાતન આપે છે ખરી મદદ આપનાર અને તજના માંજુસને પ્રભુ લુનાનની માફક જોશવર બનાવનાર આ દવાનો લાભ રેવા અમારી ખાસ કત્તામણુ છે આ દવા વાપરવામાં કોઈ પણ જાતની પડેડી નજર નથી જ મોળીની ડબી મેન્ટા રૂપીયા દસ

બ્રાહ્મણાદી યુનાની લેપ

દમદા દવાઓમાંથી આ લેપ જનવેલ છે ખ પુરુષાતન લાવવા માટે આ લેપ કૃતેહમદ ઇનાજ છે આઉસ એકની ડબીના રૂપીયા આઠ

ડામ્બર મલીદાસ મોતીરામ-રાજકોટ-કાઠીયાવાડ

સફેદ કાઠ અને સુનખેરવાની દવા.

કેના દરદથી પીડાયેલાઓ ! ને આપ લગભગ જાતની દવાઓ કરીને ધાકા મવા હો
ત્યેલો, ડાકડેરા, ખવિરાળો અને હકીમોના જવાબો-મેળવીને પોતાનું દરદ મટવાની આશા
છોડી બેઠા હો તોપણ એક વખત અમારી જગત્રખ્ખાત ફકીરી દવાનું સેવન કરીને વાતની
ચાતમાં તદ્દરસ્તીનો લાભ મેળવો.

કિમત—મોહોટી ડબી ૨ ના રૂા ૪-૮-૦ શોડાચાર

નાહાની ડબી ૨ ના રૂા ૨-૮-૦ અઢી

જયીશ્વરસિંહ,

Jayashwarsingh

જયધરમિ હ,

કુષ્ઠચિકિત્સક—વરમન્ના

DARBHANGA

કુષ્ઠ-ચિકિત્સક—દરબાર

Wanted

Every body to peruse our beautiful book

"SECRET GEM",

Drop a card with your address The book is supplied
Free of all charges

Apply to —

AMRITAM & Co

P O Box
No 222

Despatching Dept
MADRAS S India

જાહેર ખબર

અત્તરો મુગ ધી તેવ, તમાકુ, સાણુ

મહાશયો,

સેવામાં નિવેદન કે અમારા અર્થલેખમાંથી અત્તરો વગેરે મગાની માલની પરીકા કરો અને તે
જનમ જપ્તાય તો પત્રી હમેશને માટે તાલુકા થાયો

અત્તરો—ગુલાબ કેવડો મોલીયો હેના, અખર વાગો પાદરી, ચપો રોર ની માલની અને
તરબિસ કિમત રૂા ૧૦-૧૦-૧-૨-૮-૬-૮-૧ મુધી તોરા ૧ ના

તેલ—ચબેલી વેવા હેના કવડે ગુલાબ, સત્રા અને વાગો કિમત રોર ૧ ના રૂા ૨-૩-૪-૫-
૬-૮-૧ મુધી

તમાકુ—ખાલામા તેજ અને મુગ વ હોવાથી નિષ્કરહિત એ રો સરપૂર આવતા રહેડે પત્રી તમાટે
મગાવી મુલો પાઠાની કિમત રોર એ ના ૧ ૨ અને ૩ મુધી દાણા કિમત રૂા ૧-૪
૬-૮-૧ ૧૬ અને ૨ મુધી તમાની ગેજીઓ કિમત રૂા ૧-૨૦-૧૬-૨૦-૪ મુધી

શાંતિવિનાસ તેવ—મનને આનંદ થાય તેટલું અતિ ખુશમાલસ
કિમત—ગીરો ૧ ના અના અ તથા કેપો એક

દેશી માણુઓ—કિમત , ૩૩ } ૧૦૦ વના જેવા આના
પત્ર પ્રવહાર—મરાઠીમા હિનીના વૃમા અરવ હિયતમા રૂા

Radhakrishna Kunjbihari
Kanaaj (P R)
રાવાકૃષ્ણ—કૃષ્ણહિતી,
અત્તર મરચન—પો ૪ નોજ (૫ પી)

મોહાદી પ્રખ્યાતિને પામેલી પૂર્ણ રત્નોદ્ભવ થયેલી

અખૂટ કૌવલ આપનારી

આતંકનિવૃદ્ધ ગોળીઓ

લોહી તથા વીધ ૧ સુધારે છે અને વધારે છે, મદ પડેલી
પાચન ક્ષમિતને સતેષ ક્ષેત્રે, યા શક્તિને વધારે છે અને ગરીબ
હૃદયરે તમા બળવાન બનાવે છે

દિમ્બ ગોળી ૩૨ ની કંપી ૧ તા રૂપીઆ ૧

વૈદ્યશાસ્ત્રી મણિશંકર ગોવિંદજી

આતંકનિવૃદ્ધ ઔષધનામય,

જામનગર—કાશિયાવાડ

હૃદયીપર તમોને પ્યાર છે ।

ખરાબ સ્વગત અને ખરાબ વિચારોથી લાગુ પડતી કુટેવને
લીધે ઉછરતી અનન્યાના જીવાનીઆઓની હૃદયીની કેવી પા
મમ લી થાય છે તે જાણના તથા તેમાંથી બચવા કૌમશાસ્ત્ર
પુસ્તક વાંચો

જે કોઈ મળાવે તેને વગર દિમ્બે અને વગર પોસ્ટલ
મોલવામાં આવે છે

વૈદ્યશાસ્ત્રી મણિશંકર ગોવિંદજી,

જામનગર—કાશિયાવાડ

કચ્છ—મહીઆનાક—મુજ ૧૧ની પ્રજાના રાષ્ટ્રીય છંદનના
 નવચેતન નગદાનલ—પબ્લિકાઈઝ પત્ર

જ્ઞાન પ્રકાશ.

પ્રજાસીય સામાજિક ધાર્મિક વ્યાધિ અને સાપ્તર્લિકા ચાતુ નક્કો ઉતર નિબંધપાત
 સુચોપ ચર્ચા—કુટુંબમાં વગર સંકોચે વચાપ તેવી સુખોપક વાર્તા—મનન કરવા લાયક
 ઉપોગી નિબંધો એ તેના આ પક અગ છે ‘ પ્રાચીન વિદ્વો જાગરોવાર એ
 નામની લેખમાળા ખીન્ન વર્ષથી સર થઈ છે

કુદી મુદતમાજ લોપપ્રિયતા અને પ્રજાનો આચાર સંપાદન કરી ગમ્યુ છે
 વાર્તિક લવાખમ દિદર્શા શ ૨-૮—

પરેશ જ શી જ રે સ

જાહેર ખખર ફેનાનવા માટે ઉપયોગી સાધન

લાન, લાન અને નસુના ચાટે લખો—

ત્રીલોચનદાસ દામોદરદાશ ગઢીઆ,

“દામોદરદાસ પ્રિન્ટિંગ હાઉસ”

રામકેટ

BLUE BLACK INK PILL ખ તુ જનેક માહીની ગોળીઓ

આ સાદી ઘણી તેજસ્વી પાક રચની છે તેનાથી લેખાગુતે દય નો નધા પો અદર
 કચેરો ખાતેનો નધો એક ગોલીથી એક ગોટા પોટ લેટલી ખુરમી મહી પાક જે મિત -
 એક ગ્રાસ (૧૪૪ ગોલીઓ)ના આના પદ દયાત ખરચ આના ચાર દીની માહી-
 એક ગ્રાસ (૧૪૪ ગોલીઓ)ના આના પદ દયાત ખરચ આના દસ લાન માહી એક
 ગ્રાસ (૧૪૪ ગોલીઓ)નો ૧-૧-૪ દયાત ખરચ આના આ કાપમા ખ ૧-૭-૧૬
 ગ્રાસના આના પદર-દયાત ખરચ આર આના

SARAT CHANDRA SEAL

15-3 Lakshmi Datta's Lane Bagh Bazar P O CALCUTTA

અંગુઠા છાપવાનું

આર દસ્તાવેજ પાવતી પ્રોગ્રેસરીનોટો વિગેરે મહત્વના
કાગળો ઉપર અંગુઠાનું વિગ્રાન સરસ રીતે લેવા માટે અમારા
સામાનમાં જોટલી સગવડ છે તેટલી બીજા કોઈના શામાનમાં નથી
તે એકવાર જોવાથી ખાતરી થશે

દીમત ૧૨ આના રૂા ૧ રૂા ૨ પોટેજ અવગ

તેમજ અમારે લા રત્નર સ્ટેપ લાખની સીનો, સીપાઈના અપરાસ,
સીલ કાપ અને કોપર પ્લેટ ઉપરનું કોતરકામ કરી આપવામાં આવશે
મનગ્રે દર્શ અને રત્નર સ્ટેપ મેકર્સ

માનકામે પ્રધર્સ

કાલકારેવી રોડ—મુબઈ

જાહેરાત બહુજાતી કમ્પ્યુટર પ્રોગ્રામીંગ સર્વિસ

શુ તમે જાણો છો કે—

એલ બી વમાના કાર્યાલયમાં શુ શુ કામ બની ગયે છે :

- ૧ તેલ સાફ અને એવીજ બીજી પાકારની બીજી પેક કરવા માટે કાર્ડબોર્ડના ફોડ કરેલાં પાકમો તૈયાર કરવામાં આવે છે
- ૨ જુદા જુદા રંગોમાં તેમજ સાદુ છાપવાનું કામ નિશ્ચયિત લાવથી ધણી સારી રીતે કરી આપવામાં આવે છે
- ૩ સામુગ્રી ગોળીઓ છાપવાનું મશીન કાક લગાવવાનું મશીન કાર્ડબોર્ડના પાકમ જનાનવાનું મશીન અને મરીમરો ઉપયોગ આવનારા હંડગનીન તેમજ જાણના પીનગના સયા અપરાસી પટા શીલ વગેરે તૈયાર કરવામાં આવે છે
- ૪ કોઈપણ જાતના હાફટોન પુસ્તક માઇન અને ઇન્ક્ટો બ્લોમ તૈયાર કરવામાં આવે છે તથા તૈયાર બ્લેમના વહેચાણુમાટે ડબી જાનના ડીઝાઇન તૈયાર રહે છે

એક આના ની ટીપ - ગ્રાહી સુચીપત તથા નમુનો મગવીને જોવાની

બલામણ મરવામાં આવે છે

L B Varma and Coy એલ બી વર્મા એન્ડ કો

CAWNPORL થી કાનપુર બેન્ક ઓફ મલીન ફેક્ટરી-કાનપુર

જેની આખી દુનિયામાં બેટી

નધી અને જેને સોના

રૂપાના ચાદો મળેલા

— છે, એણે

→ આ ←

ઓ ટો મો હી ની

વાપરવા સુકતા નહિ

આવા હરીશર્ષના વ્યાધીના નસગામા પોતાની

કીર્તિને છાજતી રાખનાર માન આ એજ

શે ટ છે, વાપરી ખાતી કરો.

જરા ચેતો અને વિચાર કરો કે બજાર બનતા તેણે
વાપરી તમારા બાલો સફેદ થઇ ગયાછે અમાર આ—

શે બી ની ચા તેલ.

બાળને કાળા તથા સુવાળા બનાવે છે તેની અત્તરની

માફ— મનમોહન પુરબો તમારા મનને પુરી કરવાને

બસ છે નિ બા એકનો રા ૧

તા કે અડધા બાનાના રટાવ

ખીન્વાવી રેખીનીયા તેમને નમુનો

મફત આપનાર્માં આવશે

— મોહિની એજન્સી

જુમામરજી — મુબઈ

મહાત્મા મન્સૂર —

અથવા

પરમાત્મયજ્ઞમા પ્રાણાહુતિ ।

લેખ — શ્રીયુત્તમ કુંભ નારાયણ ત્રિમનજી — પોરબ ૨

પ્રથમ પરિચ્છેદ

યોગશક્તિ અને તત્ત્વજ્ઞાના

મન્સૂરની મન્સૂર કા ગૃહમાથી પનાયન કરી ગયેલો હોનાથી પ્રહરીઓ તેના અનુસંધાનમાટે ચારે વિનામા ભ્રમણુ ચલાવતા હતા અને સમસ્ત નાગમા આ પોરબ તથા નાનાહલોજી પ્રયાગ ધરેનો જોનામા આ પતો હતો પરંતુ બધી પરીરીતે અને મધ્યશિમા પનાયન કરી ગયો હતો એ વિશિષ્ટ નિશ્ચયપૂર્વક કોઈથી ગળપણની રાખાતું નહોતું જોઓ તેના ગોધમા નરત્ત થયેના હતા તેઓ પણ ધની મા આ ગયા મન્સૂર એમ કહેતા હતા અને પડી મા આ એ તો ગલ જીન્નેજ મનુષ્ય કે! એમ જાને પોતાની બિમિષ્ટતાનો પરિચય કરાવતા હતા સર્વજ્ઞનો પોતપોતાની શુદ્ધિની મતા તથા તીવ્રતા અનુમાનના પ્રાગ્ની યાઓ કહેતા હતા અને નાનાવિધ પનાઓ કયા કરતા હતા નગરમા આવી મીમાપય તનો કોનાદન હોવા છતા વસ્તુરિચિતિ એ હતી કે સાધક મન્સૂર પોતાની પરીશક્તિના પ્રસ્થાનથી ગાગૃહમાથી અગ્નિ થઈને પોતાના

ગૃહમા આવીને મેસી રહો હતો અને પૂર્વ નિયમાનુસાર પોતાના નિયમ પાતિપાનન કરીને કોષપણ પ્રકારની આપત્તિ તથા કોષ પણ પ્રકારના ઉદ્ભવ વિના પરમાત્મચિત્તના નિમગ્ન થતા હતો પરંતુ તેને ગોધ નારામાના પોષને પણ તેનું શર્ન થતું નહિ છતા પણ પોષ કષ્ટના પોષ એક બિમિષ્ટ થતા તથા અનુમદ કરીને મહાત્મા મન્સૂર તેને પોતાના ફર્નનો લાલ આપતો હતો અને તેને પ્રેમ સભાષણથી પ્રમત કરતો હતો અન્ય એ આશ્ચર્યમાર નિયમ એ હતો જેને તે પોતાના શર્નનો લાલ આપતો હતો તે બિમિષ્ટ તેની પામેથી જો કા પણ વસ્તુને મેગવરાની ધરજા કરે તે વસ્તુ તેની ધરજા તથા પ્રાર્થના અનુસાર તે લે જોજ તેને પ્રાપ્ત થતી હતી અર્થાત્ તે વસ્તુ સુતલનારી જાત ધનારી હોય કે પછી અલ્પ ત કુધ્ધાપ્ત હોય તો પણ તપોવન મન્સૂર પોતાના હૃદયને પ્રમારીને 'આ લે' એ મે અલંકાર ઉચ્ચા તો અને એ જો અક્ષરોનો ઉચ્ચા થતા નાનેજ તેનો તપો મગથી યાયકની પ્રિયત વસ્તુ યાયક સમક્ષ આવીને ઉપચિત્ત થઈ જતી હતી એ

રતે કે તે વસ્તુના આગમનમા નિમેષ મા
ત્રનો પણ વિનય થયો નહોતો કેટલીકના
મદદમાં મ સુરે મેં પોતાની જિંદગીને મો
નાની ધ ડાઘી ૧૫૫૭ જતો હતો અને
જાણ્યુંમા પૂરાતો હતો પગ નથી પાડો
ફણ કે મેં લાજુમાજ મોતાની યોગવિધાના
બુદ્ધી લાવી અદ્યય થયે પોતાના આ
વાસમાં આ મો જતો હતો આર્થિક રીતે મેં
અંદર નિકે (મદદગાર)ની મારા વિદ્યા પ્રમાણે
વિવિધ પ્રમાણના અભ્ય ન અનુત કાર્યો
સન જતોને આશ્રય અર્થિ તથા વિગ્રમપત્ર
કરના લાગ્યો સાધારણ બુદ્ધિના પોતા તેની
આવા પ્રકારની અર્થિક ૧૫૭૭માને જે
છેને આ ૧૫ અર્થિ થયા ગયા ૫૫૫૫ માને
વશ થયેને તેની નિ ૧ અને નિ ૧૧ વાં
કરતા હતા આની વિધિમાં અને વિવિધ
વીતી ગયા અને મ મુગના વિરમમાં સાધા
જીવનસમાજમાં નિલ નરીન નરીન વા
નુવા માનવા નાગ્યા જેઓ મૂખ મનુ ૧
હતા તેઓ મનુષ્ય ૧૫૫૫ માને અનરમાં
જાણ્યુંમા પોતા છે એમ ૧ વિશ્વાનર
વક માનતા હતા કે તુ જેઓ ત વત તથા
નાની પુરો હતા તેઓ વધાય તાને ન
રાતા હોવાથી એ વિરમમાં માનનું અન
ન રીનેજ મેં ૧ ગયા હતા

એ માર મહારાજા મ સુરે ૫૫૫૫ ગીતકે ૧
જાણ્યુંમા જઈને જેણે તે લા અસખ્ય બ
જિજ્ઞેસુ લોકો અવારો ૧૬ અને
અસખ્ય મનુષ્યોને બાગમતા તેના જે ૧મા
આવી આ રમને જોવાથી તેના કોમળ
અત મજામાં એકે પ્રમાણે અસખ્ય આરાત

થયો અને તેની દશા થયે તે અદિજ
નોના બીજા મજા નિના ૫૫૫૫ ગીતે મરી
૧૫ એ નિના વિચારમાં તે નિમમ થઈ
મરી લાગ્યુંમા મુશ્કિતપત્રી જ્યારે રાત્રિનું
આગમન થયું એમ તેણે મથે અદિજ
નને તેના મગજદનાસનુ ૧૨૫૫ ૫૫૫૫ અને
બિજો પોતપોતાની ૧ શાના કારણે
દશાની લા એમ પત્રી મ સુર તેમને ૭
૫૫૫૫ મ ની વા ૧૫૫૫ હેલા લાગ્યો કે
મારા બ મુજબો ૧૬૫૫ તમો આ ક્ષણે ૧ આ
અસખ્ય ૧૨૫૫૫૫ નવાથી મુખ ૫૫૫૫ અને
એમનામાટે તમો ધ્યાનપૂર્વ મા ૧ વચનોને
સાબળી ૧૧ અને તે એમ ૧ આ નર
તુ ૫ અમમ્ય ગ્યાનમાથી પોતપોતાના ૧૬
રતિ લવાને આ ક્ષણેજ પ્રમાણ રી નજો
એ ૧૩ નમારા પ્રમાણમાં નિમેષ માત્રનો
પત્ર વિરમ થયા ન હા મદદમાંના આ
સખ્ય સાલગીને અદિજ ૧૨૫૫૫૫ જેડી કા
તર ૧ થી તેને મેલા નાગ્યા કે મદદ
મનુ ૧ એમ આમા સાલાગ્ય પ્રમાણે કે આ
નગમ્ય ૫ મગજમાથી અમારો ૧૬૫૫ થાય ૧
શુ અમે અમારા ૧૫૫૫ ૧૬ આદિના મુ
ખને જોઈને અમારા આ ૧૫૫૫૫૫ મુ
ખિના આન ને બોલતી રાત્રિ ૧૬ નહિ
મગજ કે અમેને પુત સ્વતંત્રતાની નામિ
ધાય એ વગના રાત્રિના સ્વપ્ન સમાન છે
મરુ કે અમારા હાથોમાં અને પોતામાં
મે ૧૫૫૫ મજાનૂત સાકળો પડેલી છે અને
તેથી ૫૫૫૫ વરવાનું કે એક કમન આ રવ
જેટલું અમમ્ય ૫૫૫૫ અમારામાં મુ નથી
અર્થાત આવી અન થામા અમારા આ ૭

નકાળમા અમારા પરિત્રાણુ અથવા ઉદ્ધારની આશા કયા છે, એ કૃપા કરીને આપ પોતેજ નિચારી જુઓ. ત્યાં અમારા હૃદય મગનમાંથી એ આભારદ્રવ્યો સર્જ્યા નોપ થઈ ગયો છે. જતાં પણ આપના આશીર્વાદથી અમે મદદા પોપ જો દૈનિકી અનુભવતા થઈ જાય તો કદાચિત્ 'દાઇ' નિસ અમારા ઉદ્ધારની આશા રાખી શકાય તેમ છે પરંતુ જો તેમ ન થાય તો આ શ્રદ્ધાના નન્દો હસ્તમાં લેવાની આશા પ્રમાણે અમે પરતને ઉતારવાના પડના પ્રયત્ન પ્રમાણે આ નિષ્ફળ કલ્પનાને મરિત્વમાં સ્થાન આપવાથી અમારી યત્નજામા પર કરતાં પણ અધિકતા થવાનો સંભવ છે, એ આપ નથી જાણતા કે શું? અંજીનોની આ પ્રમાણેની નિરાશા શક વાલી માલજીને દયામૃતિ મ સૂરના હૃદયની સ્થિતિનાનો નોપ થઈ ગયો અને તેથી તો ઉપર મુખની પોતાના હસ્તને ઉમેરી કરીને પાછો નમાન નાની સાથેજ તે નિષ્ફળાસીઓના હાથ અને પગમાંની ભારી સાંઘો અથવા બેડીઓ ઝલુઝલુ શ્વ કની ખખડ થઈને મૃત્યુપર પડી ગઈ! આહ કેવું આશ્ચર્ય! રક તપોવન અને કેના અંગે પ્રશ્નનાતુ કિંત! અદિજનો પોતાના હસ્ત તમા પોને જોડવા ખનાથી મુખ જોઈને તથા નગ વાન નાતુ અવમાન થયેલુ નિલાગીને પોતાના આ નમાંથી ઉત્સાહપૂર્વક ઉઠી મદદાત્મા મમક્ષ આત્મીને ઉભા રહ્યા અને ત્યાં જોઈને તને નિર્ભરતા કહેના ના શકે તે મદદાત્મા રા ક લામય નિશ્ચિપાનક પગમાંની દમ્બાની

અને આપના ઐતિહાસિક તથા આ લિ વાદની અમને અલારે મધનની યત્નજાથી મુક્તિ મળી છે પરંતુ આ હિંદુ વિનાના અને ચાતે તમ્બથી બંધ કારાગૃહમાંથી અમારે બહાર નીકળીને અને યા ઉપાયથી નીકળવા એ હવે કૃપા કરીને બતાવશો? આ કારાગૃહની આ શ સાથે વાત્તાનાપ કરી નુબ દીનાનોને બેઠીને યમગમ સમાન આ કૃતિરાગી બીપણુ ૧૨ અને મશમ્ત અસખ્ય પ્રતીઓ નિસ અને રાત્રિ રેની આસપાસ પરિશ્રમશુ કરી રહ્યા છે અને જેના દ્વારે નોતાના તાગા તથા નોતાની સાકળાથી બંધ રેના કે એના કારાગરમાંથી અમે બહાર કેમ કરીને ની જી શકીશું એનો આપે કાંઈ પણ ઉપાય મેળવ્યો કે ખરો કે માન એ મગ નિર્ભર છે એમ નથી વિદ્યુ એથી ઉપગત મીઠા પણ પેટલાક પ્રલવાયો છે એમ મીગીતો સચાર થઈ શકે એટલું હિંદુ પણ આ કારાગૃહમાં નથી તો શું આપ નામા એની ગમ્તિ છે મરી કે આ દીવાલો બે ઇંજ નય એમા માગ થઈ જાય અને તેમાંથી મદદાત્મા નીમ્મીને અમે ફુલાંગી જોતા અમારા ઇન્જિત સ્થાનોમા કોઈપણ પ્રમા ૧૧ નિમ્મ વિના પહોની જગએ પાંજીનોની એ બે રા ઉપરને સાબળીને મદદાત્માથી મ સૂરે પોતાની ગ્રીનાને ઉત્તર કરીને તથા પોતાની તજની (અગાગી)ને ઉપરની તીખા દૃષ્ટિથી એમ્વાર તુલિયામા નેશુ અને તે દ્વારેજ મદદાત્મા મ સૂરની દરી ના મિતના મગથી માણની ચાત્તની નિ સાગ દીવાનમા જમા નુ થઈ અવેશ મી

૧૧૧ તેની અસખ્ય બારીઓ ઉપલ થઈ ગઈ. આ અમત્કારને જોઈને બહુ દુઃખી બદલુનરમણી ઉભરાઈ જતા લાગ્યા તેમના સરાગ રોમાચિત તથા રહે. યહ ગયા અને તેમને આ રા કે પાનાનમા તતા એનો. ૧૦૫૫ નિશ્ચય રી રા પા નદિ અતે મહાત્માના સકેતને માન માળી તેઓ જે ગયાનક નિમાણ થયેલી બારીઓ માથી બહાર ની જી ગયા અને નદીએને એ ધમ્માનું લેતામાત્ર પણ જ્ઞાન થયું રા પુ નદિ તેઓ એ ધ નાથી ના ૧ પા ૮ ગયા

મી ૧૧ રિસના નમાનમા કારાજ્ઞના ૨ લોકોએ મારાજ્ઞમા આવીને તેણે તા આ એક પણ બની તેમના જોવામા ન આ રા અને એ પરિચિતને જોઈને તેઓ આ રા અકિત તથા અન્યત જ્ઞાનીન છગ ગરા આ આ ૧૫ કારિની ધમ્માના મગાચાગ ગજ મ ચાગીઓ જે પણ અનુક્રમે સાબ પા ૧૨૪ તનો અખલ રોતે મારાજ્ઞને તેરા માટે એમો પરતુ આ મિ તનો પમાયન રી ગયેના હોવાથી કેવળ નિ ન વના અને નિજ નતા વિના ના ૫ કા પણ તેના જો

વામા આ રી રામ્યુ નદિ માત્ર મહાપોઈ થર દુસેન મ સુર પ્વાનમન નેત્ર અને ગ, બીર ૮૧૪થી એ સ્થાનમા એકપોજ બેરે હતો તે તેના જોવામા આ થો તેમજ કા- રાજ્ઞની દીવાનમા તે અસખ્ય બારીઓની સૃષ્ટિ નિમાણ થઈ હતી તે પણ તેના જોવામા આ રી આ સમસ્ત અદ્ભુત દરખને વે ને ૧૨૪૬૦ અપ્રકા આલયના સમુ દર્શા મબીગ બારીથી નિમ રન કરવા લા- ૧૦ તેના હ પમા ૮૧ અને રિસાદ તેમજ વિરનપ તથા બપની એ ૩ લાનનાનો ઉદ જાન થતા તેના સર્વોચ્ચ રોમાચિત થવા લા આ ને રિસદદિથી કમીકવારમથી એક સ્થાનમા ૮૦૦ રહીને વિચારમા લી. આ મો આ વિચાર રોતે રોતાના મનમા હેરા પાગો ૬ આઠા ૧૧ અનાકિક કમતા' કેવી અમાનુષિ ગમતૂનિ! આ અનુનપૂત અને અબૂનપૂત ૧૫ તપસ્વી ૧૨૪૬ મહાત્મા મ સુરના દરેનથી ૮ મણુ છે એમા તેરામાત્ર પણ અશય નથી (અપૂર્ણ)

વત્ર માન ૧૧૧ના નરીન સિતિત સમાજના તેલો આવી ધમ્માઓ સલતરીકે નીમરી શકે નેમ નથી પરતુ આ રી રતાપોને અમય માનવાનુ વરતુત કા પણ રાજુ નથી કો જા ૬ મેગના બગથી માધનશબ્દમા અનાકિક કમતાનો આવિજ્ઞાન થતા તે માધનશબ્દ સુ નરી રી ૧૩૧ી વાગે અમુ જે સાધુ દીવ મપ ૫૫ ત બુમિમા દટાવેનો રહેશ હતો અને ૨ મુક ૧ માગી આમસમા ઉ રા હતો આ રી ૧૬૧૧ જ્ઞાની અપાગીપગ રા ૧૦ હતો એ સત્ર વાતામા સન ધા કોયકપિત અને ૧૫૧૧ આધારિતાની તો નથી ૮ રિજની મર તતિઓ ૧૧ સાદિત્ય મનિદાસમા અવદા ૩ કારની આ ધમ્માઓ વણ રામરી ૮૦ પગાન કેસી ૧ ૧ રજૂનિતસિદે એક મ રા રીને ચાગીવ વિમ ગરી અમિમા દાગી રાજીવી તેની અતીક રાજિની પરી ૧ ફરી હતી એ કાર્થ બુ દીવ ૧૧૧ી વાતા નથી એટલે જે દહાનના આ રાદે પા ૫૮ તથા પાગી ૧૦૦ મહાત્મા મ સુરની અપરિ સમિત થયેના આ મમ કા ને ૫ ૧ અન્યતરિ રગીકાગી શકે તેમ છે

દિલ્હી દરબાર.

અનુવાક—શ્રીયુત વકીલ

પ્રકરણ બીજું (ચાલુ)

અનુસધાન ૧૮૮ થી

તે ઓરતના ગદન અને પ્રિયારશીન વા
ધનો મર્મ તે બોળા હૃદયની લૂનિયા મ
મજ શકી નહિ લરીઆએ કહ્યું— તમે
હૃદયદાને કેવી રીતે જોળ્યો છો? એક
ક્ષણમા ગભીરતા તજ તે ઓરતે મધુર અ
વાજે હજતા હરતા જવામ આપ્યો ૮ તમે
બવારે જોળ્યુ છુ પણ કમતથીમે તમે
મને જોળખતા નથી લૂરીઆએ પૂછ્યુ કે
' મહેરબાની કરીને મને કહો કે તમે કાણ
છો અને મારી ચિતા દૂર પ્રે

'હુ તમને વધારે શુ કની શકુ ? શુ
મે તમને નથી કહ્યુ કે એ ગરીબ માણ
સની હુ હી રી છુ '

'હુ ગરીબ માણ્યની દોકરી છુ અ
માર ઘર દુરમનોએ લૂગી લીધુ છે અને
તેથી કરીને હુ વેગ વેગ માગતી કડછુ

લૂરીઆએ મુઠુ અરેરે તમે વાડ હુ ખ
સહન કરતા જણાઓ છો

પોતાના અતગથી તે ઓરતે એ લડા
નિ શ્વાસ મેલ્યો અને કહ્યુ 'આ અબાગી
માણસ-ભીની યા ખાનાર હાથ તમે એ
કજ દરો મારે વાસ્તે બીજા પાછને લાગબી
હોય એમ મને જણાતુ નથી

વાતનીત મન લૂરીઆ તે ઓરતના
વાધનો મર્મ સમજી શકી નહિ અમુક
જતની લેણીને સકા થઇ કે જેથી તેના
મનની ચિતિ અસ્પષ્ટ જણાબી પણ આમ
સાથી થયુ તે તેણી જાણી શકી નહિ

સમગ્ર સંદિમા અધમાર પોતાની મતા
જમાવી રહ્યા હતા અને એ અમલ્લી
સ્ત્રીઆએ લૂચીઆ આલો નામે રખત
નાજા એ ન અગમ Cની હેમથી તેને

બસ લાગે પલ કામ આ રમિતથી બને
કે તેના પગ પાયા ગસા હોત તેની ગીતે તેની
પા ઉભી હતી તારી એક ગુપ્ત પણ
મળી શકી નહિ તેથી રમત શકી નહિ
કે તેની શાસરતે તે મૈત્રી આપાથે વા
તચીત ગીત હતી તે જોરત કુવાની પામેની
ઉંચી અંગેની આગમની મેલ ઉપર મેકી
અને પોતી—

‘હું આ રમીતો રો તમારે રો લઇ
જવાને રી મુશી છુ પણ કામ અગત્ય—
ન જણાવી ગકાર તેમ કાગ્યથી મા’ આ
કાપ કરવાનો આન હોગી આપવો પડે
પણ અરેરે તમારા માન આ ખુભરત તિ
ઉપર કે રે શિર એક રખત આ સાગી
તાજ રહેવાને ભાગ્યશાળી અને તે શિરઉપર
આ રે આ પાળીનો થયે તમારે રે તમારે
લઇ જવો પ મે પા—

તે જોરતે મદુ હારીમથી અને તોતી
જરથી લીચાસામે જોડુ અને રણી ધીમા
પણી રવે કલુ રેના લાગા સમય થયા
કેમ પણ માપસમય અને વાતચીત
રાનો આનદ મળો નથી મહેરવાની કરીને
મારી પામે બેમે અને આપણે અગત્યપર
એકબીજા હાથ બોલીએ

લૂચીઆ ખસી નહિ તે જોરતે લૂચીઆના
મુનસુરત સ્વર્ગા દાથ પાળી પોતાપાસે
મેસાગી તોળીને તેમ રતી અટકાવવાને
લૂચીઆમાં શમિત નહોતી પણ પગથી માથા
મુધી (એમપન) પાછાની માફક કુજતી
હતી અને તેનો અગત્ય બધ થઇ ગયો અને
તેથી એક પણ શ દ મોતી શકી નહિ

આજ વખતે ત્યાં જો મનુ પા દૂગથી
પરજામા મો યુ— આવી વિવિધ બાનિમ
મે કાઇ વિસ મારી— પીમા નેઇ નથી
તેથી મને દખી રહે તેની હો પાસ
સાગી કે ની—નુની— અને પાળી મનમા
ન મડી કે અને માર તે માનિમ મળતી
નથી તેની બૂન પાસે ગઇ હશે

મેમએક તે અગાળી જોરતે રાતાનો
અહેરો દરી લૂચીઆના મનમા મલુ આદિ
મે મહેરવાની રીતે પાળે કામ માગરિયે
કલીક નહિ નહિતો અને મળી દુખ થશે

મે આખના પન રામા તે અગાળી
જોરતે પૂરીઆનો મનમોદક અહેરો ઉ ગથી
તેથી પરચ બની હતી તે અહેરોને પાળી
અગાળી આગતથી અને અનિ નમથી લૂ
ચીઆના યુનાની ગાન ઉપર મુબન ઉપર
મુ મ કયા અને પોતાના જોડાથે લૂતી
આના મો ને દાખી અમૃત રવા લાં વી
જગીતી માફ અધ રમા તોળી શુભ થઇ

તે શુ હણુ તે કુ અણુ તે લૂચીઆ
ઇ સમ— શકી નહિ થોડા સમય મુધી
લૂચીઆને લાગ મલુ નહિ સહે આરસના
પૂતગાની માફક તેણી શુપનુપ ઉભી રહી
અને જે શિશમે તે જોરત ગઇ તે તગ
એકી નજરે જોઈ રહી તેણીને મળુ કે
તોળીને વી દેખાવ એકામેક રતાશ પડતો
થઇ ગયો પોતાના શરીરની નસેનસમા વી
જળીતો નવાહ લહેતો હોથ એમ તેને જ
લુપુ રેની અસર સદન કરવાને તે અશક્ત
હતી

પ્રકરણ ત્રીજું

દોષમા

તારે હમીદ કોવાતુર અને મુસે/યધ
લૂનીઆને કંપકો આપની કુનાપામે આની
ત્યારે બહુ ભર પામેની મધુર નાનીઆનિમ
મેરી હતી સાથી એમ મ હરિને । રામામાએ
ઉઠી આટલો વખત તેણી પોતાનું બાન
ખોડી મેઢી હતી આ બગે વખત તેણીને
એમજ જણાયુ કે તે રમચઢિમા હતી અને
રમમતી માફક કલાકપહેલાના સધમા ન
નાવો તેની નજરપામે તરસ લાગ્યા તેણી
હવે તે ઓરતના મધુર હેન ઉપભવે ઓરા
રામો યા કરવા લાગી અને હલુસૂરી
લૂનીઆના એમઉપર તે મુગ્ધનતી નિશા
નીઓ જણાતી હતી અને જેની અસગથી
તેનું આશુ શરીર એક અતુભવેન પણ ન
પડી । શકાય તેવી લાગણીથી ધનકતુ હતું

લૂનીઆને જોઇને વદ્દ હમીદાએ કહ્યું 'મે
અખ્યાનધ બાળાઓ જોયેન છે પણ તારા
જેવી એકપણ જોઈ નથી તારામા સામા ય
અછલતી ખામી જણાયછે રાત્રિ મહ રીતી
ગયેન છે અને છતાપણુ તુ હલુસૂરી કુવા
મેઢી છે શુ તુ અછનમદ પ્રાણી છે ।

પોતાની ૭ ગીમા પ્રથમ વખત આજે
બોગમનતી લૂનીઆએ આવા કવા વચન
સાભળ્યા આજ પ્રથમ વખતજ તે વદ્દ
મારાશુ હમી પાસે લુહ મોની આજે તે
તેની પાસે ચામાટે તેમ વર્તી તે જોણી શકી
નહિ એમ પળમા, બાન મેઢની આરધ
ય હિમતવાન બની, પોતાની નાગણીઓને

માની તસી ખુશીથી કહ્યું કે દાયમા હ
માગપ્રત્યેના તમારા રનેહતી કસોની મરતી
હતી કે તમે મને ગોધના આવોછો કે કેમ ?
હમીદાએ ચુરસે યધ કહ્યું 'તારી આનામી
બસ યધ' હુ તેથી કટાણી ગઇકુ તુ એમ
ઉમગનારક માનિમા યધ અત્યારે રાત્રિનો
સમય છે તુ આવી એમત જગ્યાએ એમની
આલોચનો સમય રહે તો વોગ તારેનારતે
વળી નકી નાતો કરે શુ તે તુ જાણુતી
નથી' લૂનીઆએ કહ્યું 'દાયમા' મેટને
શુર' લૂનીઆના સનાનઉપર યમાએ જરા
પણ ધ્યાન આપુ નહિ પણ તેણીને કંપકો
આપીને કહ્યું કે 'તે વદ્દ માણસ તને જો
વાને કેવા ચિતાતુર છે ઝોડી' તારામા
સાધારણ સમજણની પણ ખામી છે નથી જા
બતી આપણે વેર મહેમાનોની સારી સ
ખા છે કે જેની સગરડને નાતે આપણે
જ રતી તૈયારીઓ રવાની છે આશ્ચર્ય
ચકિત યધ નુનીઆએ હુ શુ આપણે
લા મટેમાન છે । યમા તે કાણ છે ?

અર નહ યયેન મહેલ કે જે મહેલને
લૂનીઆ ચણુગાતી તે મટેમા લૂનીઆ સમ
જણુવાળી યધ લારથી ધીનુ કો । ની
આનતું નહિ આ નિર્જન રથગે કો આ
વેન હોય એમ લૂનીઆને યાદ આનતું ન
હોત આ દુનિઆમા પોતાનું કો સચ હાડ
અથરા રતે નથી એમ તે સમરાન માનતી
હતી અને તેથી કરીને વદ્દ હમીદાએ જે
સમાચાર કલા તેથી તેની જિનાસા રધી
અને તેને બહુ નરા નાગી પણ વદ્દ હ
મી । લૂનીઆના અવાજનો જવાબ આપ્યા

વગર મનમાં બ મનની હતી ની લૂચીઆએ ફરીથી પૂછ્યું હાથમાં મહેમાન છે? હમીએ જવા આપ્યો તેના નગમને ઓળખતા નથી તેઓ મહેમાન છે મહુજ આલુસ્તાથી લૂચીઆએ ફરીથી શ્રદ્ધાપૂર્વક સવાન પોંકે હાથમાં મહેમાની કરીને હોંકે કે તુ તેને વિવાત કરે છે તે મહેમાનો કોણ છે?

પોતા બનાવથી બહુ દાગી દમીએ શુભસાથી શુ બાદશાહના જાસુસ છે એ ત મુજબતમાંથી દસ બાર સિપાઈઓ છે આપજાના સાદની બની રાગબીતો બે તેના તરથી આપજાને કેવું થોડું વગાસન મરે છે? નેથી આપ ૥ ગાગુ મુસ્તાન પખુ થયું નથી હેરી મુજે સીપી આપજો આપજો નિ બાવ કરીએ છીએ અને તે આવકમાંથી આપજાને બાદશાહના તે માણસને મહેમાન ગીરી આપવી પ મે આપજો સદન ન કરી શકીએ તેવા નકારનો આ એ લુલમ છે પવિત્રતા અને બનાઈએ આ દુનિયાનો લાગ કર્યો જણાય છે લૂચીઆએ આલુર થ હને પૂછ્યું તે રજપૂત કોણ છે અને તે શાવારતે અહીં આવેલ છે? શ્રદ્ધા ઓરતે જ રાગ આપ્યો કે મે સાંભળ્યું છે કે તે જયપુરનો કુવર છે લૂચીઆએ કહ્યું હા વારતે તે અહીં આવેલ છે તેણે જવાબ આપ્યો ખુદા બજે તે શામાટે આ થો છે આપજા તેવી જરીગ માણસોને દેરાવ કરવા સિવાય બીજાં દેવું હું કાંઈ જાણતી નથી આપજો ઘેર કાંઈ અમાઉ આવતું નહોતું સારે આપજો ઘેર આ રજપૂત કુમાર આ

થો તેનો પૂ પૂ એ છે? આ ન જાણતી મુજબતનો શો હેતુ હો? જિનાસાએ જૂલી આને મગજ બગાડવાને થાડી આગુડાં બનાવી તેની ઘરમાં દોડી ૧૭ અને દમી ૧ બદલ ની પાછળ ગયું આની અતિ ઉનાચીની જૂનોઆ ઘરમાં દોડી ગઈ તેણે એક બીજી મજબૂત કાગળ દત્ત અગાળી ઓગનસાથેની ધરની પોતાની યુના નવ દમી ૧ ન ૧ એ એમ લૂચીઆ જાણતી હતી

આ મુતાકાન બીજાની ખાનગી ભવના તેણી છત્રની તેની પીઠ લાગી રખેને વધારે રોમાલ ધરાથી શ્રદ્ધા દમી ૧ ખાન તે અગાળી ઓગનસાથે જાણવા માગ્યો મારે તેણી ઉનાચીથી ચાલી ૧૬

અગાળી ઓગનસાથે વગ ન અને સાંભળ સખથી લૂચીઆ કાંઈ જાણતી ન હોવા છતાં તે ઓગનસાથેની પોતાની મુતાકાન પોતે કેમ જૂરી રાખવા મોટે અને દમી આનરિક કારણથી તેની આ પ્રમાણે વગ ૧ કરે છે તે તેણી કાંઈ સમજી શકી નહિ

નિર્ણય પૂનગાની માફક બેરબરી ન જોડેલી છાપીસાથેની તેની નાચતી હતી ન વણવી સમાજ તેવી અનાકિક સજિની તેના ઉપર અસર હતી ૭ અસર થઈ છે તે તે જાણી શકી નહિ માન એટલું જાણ દત્ત કે પોતાના હાથમાં તે ઓગનની મુંદર આ કૃતિ ચિતરાઈ ગયું હતી અને ન જૂલી સ કામ તેવી અસર થયેલ હતી—તે આંખની મુંદરતા પોતાની નજાબતના તરવા લાગી તેણીએ એણે તે ઓગને લીરેલા પુગળથી રજપૂત કુમારની માફક પવિત્ર થવા દોષ તેમ

તેણીને જણાયું મન ની આવી સ્થિતિ તેણીએ
જાણતા અનુભવે નહોતી પ્રેમની સાગરીની
તેણી ગાત્રી બની ગઈ હોય એમ દેખાતું
હતું પોતાની હૈયાની ભૂરી જગા સાગીઓ
તેના સર્વ શરીરિ અવરોધો અવરોધો
અનુભવના સાગરા પાણી પોતી ર મા ગઈ
લૂચી આ પાક હમોતી નપાચ ગઈ ન
જરૂરી તેણીએ પોતાનો ચહેરો દૂધો રાખે
જથી કરી દહીં હમી । ચહેરાઉપરથી મન ની
સ્થિતિનું બા । પ્રીતિ આજે અજપત
પ્રમાણના આગમનથી હમો । એવીય ની
રસે અને પી થોડાં હતી કે લૂનાઆના
ચહેરામા દેખાતો રસકાર તેણી જોઈ રાખી નહિ

દહ સનામને તપીઆઉપર પ થો પ થો
પ્રીતિના નાચે । તે ના મનમજા
આવીને કહ્યું હજુ એ રજપૂત સાર
તમારીસાથે વાતચીત કરવા માગે । સના
ન માન જાવીથી ઉપો અને આ રસ
અમારૂં પૂજક એ જજપૂત મારા-ને
કેમ અર્થ જના મજો તે સામાટે
આવેન તેની મને ખબર નથી તેના દે
ખા । અને કપાઉપરથી એમ જાણાયું
તે મોઢાં ઉની પીની માલમ તે તેની સાથે
દમ પ ર મીયાઓ હે

આ સમાચારની મલામતખાનની મુખ
મ । એકદમ ગળીર બી તેજો કહ્યું તેને
અર્ધો પાવો ।

દહ સનામને પોતાની ચોપટી સભાળથી
બધી અને બાતુએ મેરી અમા ઉતાડ
અને પોતાના કપાઉ સાંકડી તેને પાજ
પહેતાં ચોડ દુ સામી પાસાઉપર એક સર

વાર લટ ની હતી તેજો તે તરફ ખીરનાથી
જોયું માલક મનમાની રાત્ર અમનમા
પોતાનો મલીઅનામત ધાતુ નહિ કાઢ
જાણતું નહિ રાજે તેજુ મનમ ધણી
લુદ ધો

દહ સનામને મામા રિચારું કે મામા
ઉપર કેમ આ પાસા કનામા આવેડે
ગરીમ ર અનિ ગરીમ નો સામા તે
આ જુનમ । ચુ ટાગ । ખી મીને દુનિઆ
ઠોડીને આ નાશ પામેના પાસામા
પા પા મનામત ની

આ મરજી હતું મારી ૭ મીનો પ્રા
લીઆ હે એમ મને જાણાયું રંગ
મીને હવે બચારી રાજા આપા ના
સમરમુઠી તેણીને સલીસલામત રાખી અને
મર્સ સભનિન ભયમારી તે ઉમારીને શુ
મારે હવે તેજો તજની પા અજ તે રિચાર
માત્ર મને જાણી નાગે સાર તે હવે
મરજી ।

દહ સનામની રિચારમામા અગમી મગી
તે ઉનો થયો અને નમ્ર અનાજે મુજ
પૂત સગાર ને પધાયા આપના તામેદાર
મરકતે શુ પ્રમા । હે

નુવાન જજપૂત સાર દહ સનામ સામે
આ તે મજબૂત માધાનો ઉચો, ખુન
અજત અને રાજવ ની દેખાવનો દુતા તે
ઉમર આદરે રખ નાની હતી શુર મ
અમિત મ માહના નામનો નીરો તેની
ધતીકિપર નમી રહેા દુતા કે જોતાગની
આ મને પોતાના તેજી આજ નાખવા દનો
દહ સનામ એ મ અગા મગો કે તે

ગન મો... ગારો હી પ નીતો ગન
સમ ર ઘરોશા ૧૦ ૧૧ કુમાર હાલો નેહએ

૨ ૧૫૦૦ સર રે નમ્રતાથી ધીમા અવાજે
કહુ તમારા માતાગુ અને પરોપમા ના
મો મારા સામગ્રામા ૧ ૧૧ બાળા અમય
યથા આવેન કે તમારી ઓગળાવુ ગાનુ
સંભા ૧ મને અત્યાગુડી પ્રાપ્ત થયુ ન
નેવુ ૨ અતસિદ તમારો નમ મેર
જાણુતો હમારુ છુ

૧૮ મના ને ૧૨૧ ૧ આપો કુમાર
તમાર નામ મે ઘણા વખત ધરા નાબાન
છે મહેર નાની મીન મો આ આપનુ
દરમન પ્રમાણે

હાન સરદાર મો અને હુ મા શાહ
તરફનો તમારો પત્ર પાડેલુ

હુ તમા હાથે ૧૮ સના ૧૧ તેના હાન
માથી કાગળ લી ૧૧ તને મેશા લૂનીઆની ૧
બીતિ હતી પોતાની ૨૬ગીમા લૂનીઆને
તે છોગી ૨૦ તેમ નહોતુ અને તેણીને મો
૧૧ આ ૧૧૬ના ઝનાના-મેગમમદાનમા મો
મી શકે તેમ પણ નહોતુ તે ગયાનમાનથી
તે ૩૫૭ હો તો હતો તેજ મતન મો તે કાગળ
હમે ૨ નહિ તે કેમ અમર પડે

૧૮ સનામતે બીક અને જિલાસા મિશ્રિત
લાગળીથી ને કાગળ બહુ મુશ્કેલીથી ઉઘાડયો
અને નીચે પ્રમાણે વાચ્યુ

જ્ઞાના અન માનનીય હિમરાય સાહેબ—

સત્તાનત્યાન!

અમારા ગળ્યના રણસર અમારા મિત્ર
સરદાર કુમાર અતસિદ હુતેહપૂર ગીકરીમા
ચો ૧ વિસ રહેવાના છે મને આસા છે કે

તમો તેની ૧૧૧ી અમર ૨૦

તમારો મેવઃ

સુનીમ જલ્દા પિરસા

૧૬ સના ૧૧૧૧ ૧૧૧ે માર ૧૧૧ી ૧૧૧ે
વિતાથી તે કુખી થતો હતો તે વિતાથી ને
મુખત થો અને મનમા મો મો ૨ મને
જણાવે ૨ આનુ કારણુ દૂનીઆ નથી
આ મો ૧૧ નિજન ૧૧૧મા આ સ ૧ ૧૧
આમમ ૧ ૧ ૧ ૧૧૧ી ૧૧૧ી ૧૧૧ી ૧૧૧ી

૬૫૫ સભરિત ૧૧ ૧૧૧ી કાગળથી ૧૧
૧૧૧૧૧ સર ૧૧ આદિ આવેન છે ૧ ૧૧૧ી
આ ગીત આ મામો-મદમ અન હમી ૧
હુ અમે મારી ત્રિ ૧૧૧ીઆ-આ ૧૧૧ી
૧૧ મહેનમા રહીમે છીમે અનજત ઘોડે
દૂર ગમી મા ૧૮ મુખા પળુ છે

આ પાચ મનુ ૧ નિવાર થો ૧ માન
સૂધીમા ૧૧૧ રહેતુ નથી ત્યાર એવુ મ્હુ
રાજનુ કાગળુ છે કે જેથી આ મનસમદાર
આદિ આવેન છે ૧૧૧ી નનાનતે રિયાકુ ૨
૮ આદિ એકાત રથમા મારી લૂનિઆ
સાથે દુનિયા ૧૧ જળગ અને આન ૬ છોગીને
૨૬૬૬૬ તે ૧૧૧ી મારે તે રાજ્યના ૧ ૧
સાથે શુ નિરજન છે

ત્યારછી ૧૧૧૧૧ સર ૧૧૧ે તેલો કલુ ૧૧૧ી
કુમાર-જયપૂર રાજના શપુગાર ૧ તમને
લાયક માન આપવાને અમારી રિયતિ નથી
પણ મને આસા છે કે અમારી ખામીઓ
તમો દરજુજર રો અને અમે આ ૧૧ી આ
પીએ છીએ કે સરદાર ૧ તમને જોહતી બધી
સગવડ આપવા અમે અમાગથી બનવુ
પરશુ

જુનાન રજપૂત મઘદાર હમ્મે અને જુ
‘સાહેબ ન પૈનાનરી’ની તમાગી અગાંની
ગિતિ, તમારા પાકયને જૂની પાડેડે અને
તમારા હાની ઉગતા બતાવી આપેછે
આપ જલોછો કે લકાઈના મેનો રાહી
વખત આપણને જ્યારે સગવડાળા આરા
મશૂલ અનેડે ત્યારે કોણપણ બીજા મજેગમા
અમોને અસગવડ થાય એમ કેમ અને !

‘હાં માણસે કહ્યું એ તો તમાગ હ
યતી ડચ્ચના બનાવે છે કયા ગત રહેવા
માગે છે તે મહેગમાની કરીને મને જણાવો
મને ખાતરી છે ન તમે જાણતા રજો
આ નિર્જન રાહો એ નાશ પામેન જના
સમાન છે

‘કુમારે હમતા રસતા જવામ આપો
મારશાહની સન્નિતો રીમા દરેક જાતની
શુશિમતો અને હેરાનગનિઓ અમારે વે
રી પડેડે કોઈ કોઈ વખત અમારે રાહી
જેગીમા અથરા તો લાઈના મેનાં પર અ
થવા તો જગલમા શુઝરવી પડેડે જે જ
રા તમે જાણો તે જગા મમારે મન
જગતુલ્ય લાગશે’

‘જદ સનામત મનમા આતુરતાથી ગડ
બડો કે ‘તમારા આરામશૂલવારતે કંઈ
જગ્યા પસ કર’ સુવાન કુમારે જદ સ
નામતને પોતાની ઇચ્છા દર્શાવી અને કહ્યું
‘મરીયમ બેગમનો મહેલ

જદ સનામત એમએક બદ્દ આતપ થા
ગો અને માથે તેને લય લાગ્યો આશ્રય
ચકિત ફરાગી આપે આગસના પૂતળામાફક
તે ઉઝો રજો અને યોગવાનું પણ જૂની
ગો દોન નેમ જખાયુ

મકરણ ચોથુ

મરીયમ બેગમનો મહેલ

સારા નીમે જે રથગે જદ સનામતને તે
જરૂર કુમાગનાથે મનેતત યદ હતી તે
ચલે પૂરતો પ્રકાગ નહોતો નકિતર જદ
સનામતની શુખશુદ્ધિમા થયેન ફેરફાર બેગને
અગતસિદ આલોજ બની ગયો હોત ત
ગતજ આનાક દેવ સનામત સાવધ થયો
અને કહ્યું ‘ગિતિવત રાજકુમાર, ફત્તેહપુર
ગીશરીની હમીતથી તમે વાફજ દરો
અને જુનો નિજ ન મરીયમ બેગમનો મહેલ
માગસ જાતના નિવાસમાટે નાનાન છે તે
જદકુ બીન જડરતુ છે

અજનસિદે અત્યુત્તર વાગતા જણા કુ
‘ગાદશરી ફરમાન અનમા મારે લા
પોડો વખત મુખમ કડુજ પરી’

‘આરશાહી ફરમાન એમ સનામત
મેનવા જતો રતો પણ આજ ગમગ્યો
યદ ગયો થોગિવાર શૂપ ગદીને મો મો
આરશાહી ફરમાનને તામે થમા આપો
પરા એમજાગ રખત બધારેના કીએ
મને માત્ર તમને અસગવડ તા થમે તેનોજ
નિચાર આ થો હતો’ તેની કાંઈ દગમન
નહિ એમ અગતસિદે જણાવ્યું

જદ સનામતે જણા કુ ‘મહે આ ના
ટેજ પોડો સમય આરામ લીઓ, મને જવા
દો અને નારા માણસો આના કર્કુ કે તે
મરેન દરારી આફરી નમને જેવાનાથ
બનાવે

અંતરસિદ્ધિ કુ તમો ૧ મી આ
પા માગી હજી નથી મારી આંધે મારા
માગસો ૭ અમાગમાટે અમે તોને તે
જ નાને સાધે પગી ૧ અજ રે તેમને
વધારીય

૧૨ ૧ મનામત એ તમા કુ કોયે તે
ગાજા અવધારામા મનસિદ્ધિ સામયત
પાને પાગીરી નીત જાતો હતો જદ મા
પસને ખાતો વધે આ અગત્ય આગમન
મિત્રાગી લગતની અને મા મન વધુના
આ અમાર અપલ ગતો હોય તમ તમાયજે
તે તેમ મામાટે રેછે આ પ્રમાણે તેના
વત્તનનો કુપો બે શુ છે ૧ મળા શહેરો
અને સ્વયો છોગી આ એ તા નિજન મ
તે એ છોડી માપેન અધનાશ થયેન સ્વય
૧૧ શહે આ રત્નૂન મારમાટ સામાટે પ
મદ રે હરો ૧

કુમાર જપૂને જાપુ ૬ મગીમ મેગ
ચના મળેલમા અમે તોડા નમય હીએ તે
આ જદ સનામતને ૧મની વાત નથી ૧
માટ ૧ આ જગ્યાએ ૨૦ તેમા તને શુ
હરત છ ૧ શામાટ જદ સનામત મને લા
જવા દેવામાટે આટલી તીન રેછે ૧ આમ
૧૬ ગ્રીમમ ૧૨ બે હોયો બેઠમે
બે તેમ ન હોય તા જદ સનામત અને
આ શાહ મનતા વત્તનનો રેતુ શો ૧ તીજ
અગ જતા માદલાહે મને આ અમ જગ્યાએ
કેમ ગદના કરમા યુ ૧

જદ સનામતના મનનો રેતુ વધુના ૩
વાને ઘણા અપલ ૭યાં પણ મેધ તેના
મહારના રહેગના દેખાવથી કાંઈ તે બધી
શાયો નહિ અનમત જદના ચહેરાઉપર
અમની નિશાનીઓ સ્થ અને તત્તજ તે

હજી પાતી ક અનમત ૧૨૫૫ ૧
અને તેના એ પા ૧૨૫૫ હિરેગાતી
પ્રપણ નિતાતી જાતારી તિ તાત મનરી
તે હોનો લા યુવાનો પણ નવા નારી
ઓ તેની જિત્રાસા વધી પા ૧ જદના વત ૧
અને લાસાઉપરથી તે યાદ યુ ગદસ્થ જી
મ મે નદિ

જદને યોગે અમર શાન મે કુપાને
પૃથુ મે ત્યારજ જ પારી તેમા ન
નતે ૧૬ ૧૨ ૧ છે ૧ મના ને આતપથી
૧૭૭ ૧ ૧ ૧૧ ૧ ૧

મરીપમ ગેગના મગેવમા અમે
હીએ તે

જદ સનામતે જવા ૧ આપો ૧ ના
જવાયે નહિ નમારી તે માગી સામે મારે
શુ મધો હો ૧ શહે મારા હેતુ તો એ હતો ૧
૧ તમને જે અમગ તા ૧ ૧ તે દેખા તી
હગતા ૧ગતા ૧૨૫૫ પ્રમા ૧ ૧ ૧ ૧ ૧
મરાન સામે અમારી યુ ૧ મતો અમે સ
ટોની તમે વાત રો ૧ ૧ પણ અમે ત
ગજ ૧ગતા નરી ૧ા સાગી પ્રમાનને અમારે
તામે યતુ ૧ નોછે

જદ માધુમે પણ હરતા હગતા ટોગ કરી
મો જાપાયજે ૧ મો ૧ ૧ ૧ ૧ ૧ ૧ ૧
આમા દેવા જતા તમે ૧ ૧ ૧ ૧ ૧ ૧ ૧
નરી

કુમારે મઘીર પણ દ પી સ્વરે જા ૧ ૧ ૧
૧ ૧ ૧ ૧ ૧ ૧ ૧ ૧ ૧ ૧ ૧ ૧ ૧ ૧ ૧ ૧
મારી માળનમા પૂજના હો તો મેતુ ૧ મે
૧ દસ દગર મોગન સિપાઓનો સરદાર
૧ મનસપદાર કહેવાયજે તે એક અ ના
તોકર સિનાર ખીને કાંઈ નથી

અશક્તો હવે સુશક્ત બનો.

મનુષ્યજાતિ પર એક આશીર્વાદ

રતિરાજ ગોળીઓ

દરેક જાતની નબળાઈ અને કમતાડાતપર અત્યંત ઉપયોગી.

આ અભયમ શુભ્રાગી ગોળીઓ ચોતરફ ગએન શક્તિ ફરી લાવેલા ખુબ વપરાય છે આ ગોળીઓ શારીરિક શક્તિને અત્યંત વધારે છે શરીરમા અપજાતા લાવે છે અને એક દરેક તમામ જાતની નબળાઈ નસાડી પૂરતી તાકાત આપે છે સુખ થએલ યા શક્તિ અને મનોબળની નબળાઈ પર આ અમ્મસીંગ ઇન્ડાજ છે

હુકામા શારીરિક અને માનસિક જ્ઞાનતણની નબળાઈના દરેક રોગ પર આ ગોળીઓ જલદી અસર કરે છે

ગોળીઓ વપગસના પ્રથમ દિનસથીજ ફાયદો જતાવે છે અને દરદી તુરંત સાજો થતો જાય છે એક એક ગોળી વીધની જલ્દિ કરે છે

વધુ વખાણ પોતેજ કરવા નથી માગતા વાપરી ખાત્રી કરે

એક માસ વાસ્તે પૂરતી ગોળીની શીશીની મિત્રત ડા ૬

[પોસ્ટેજ માફ]

દરેક દર પગની અકસીર દનાઓ અમારે લાંબી મળે છે

સનાહ દરદની દાગી ત જણાવે વગર શીએ લખી મોબલશુ

પનબ્યવહાર ઇમેજમા કરવે

વ્યવસ્થાપક

ધી સિલોન આયુર્વેટિક મેડીસીન કંપની

(સ્થાપના ૧૯૧૨)

બેરુવાલા (સીલોન)

Managing Director,

The Ceylon Ayurvedic Medicine Co

(Est 1912)

BERUWALA-Ceylon

સ્વદેશી માલ.

પીપરમીટ—અનેનાઈ આળા કેળા, હામ લીંબુ વરીયાળી અજમો,
-અકલકરો તબ, લવિંગ મરી, જનકજી એકચી તબના
સ્વાદવશી આઠ આને રતલ સુક તથા અક્ષત એકરદા રટોમ
પીપરમીટના સ્વાદની નર આને રતલ અને શીખડના સ્વાદ
વાળી રસ આને રતલ

હિરઓઈય—દેશી વૈદ્યના પુસ્તકમાં જણાવેલા એક દર સધળા સારા ડાહ્યો
વાળુ બાર આને બાટલી

ચાકુ—મેટા સામા અ ૧૨ રૂપીએ અને નાનાં સત્તર રૂપીએ ડહન

ફરે/પેનો—સ્ટેડ ચોરસ બાર રૂપીએ પેગી અડતાડીસ બાઈસની દરેક
બાકસ આસારે સો પેનુ

પેનરીય—કાળી સીસાપેન દો થી સાત રૂપીએ મુલની

પેનરીન—પીંગ છતોસ રૂપીએ મુલ ચાર રૂપીએ ડહન એ

કોગરૂ—શીંગડાના—(દાંતીના-કા સીચી) દોઢી આઠ પીએ ડહન

બારસોય—પીળા શીકા પોવાનો સળુ સધી ત્રેવીસ રૂપીએ પેગી સાઠ
બારની

અધી જણસોના બાવ ચાતુ વખતને અનુસરી અગાઉ એનવખી
આખાનગર વધી શકતો બાવ ઉપરિન પોગિ મ તુરીવગેરે અર્થ જુદો
આવેા પડશે પોણી રિમન અગાઉ અવગે તોજ ઝોરકર ઉપર ધ્યાન
અપાશે ધણી વખત ડહન બધ દેવછે માટે ન ચારે યુદ્ધ લેવાયે તપાજ
માલ એ લાશે સાફદે જોઇએ હેવ તો ચોતુ સખી જણાવવાથી પારમતથી
મેકતીશુ મનુના મરૂન મગશે નહી દોડપણુ જણી માય પાછો તો ડીચુ
નહી. જવાબ નાટે દીકાર આવેધી ન હવર મળતો એજ સી રાખનાએ
પાચ દકા કમીસન મળશે પરંતુ વેચાણની ઝેરદી રી આપવીપ શે દરેક
માલ ધરાકને પસ પડેજાજ જોઇએ તેજે છે અનુભવ વીધે ખાતરી થશે

એન ચાર ગોડખોલે,

પોચ નંબ ૪ મુખા

વિશ્વાસુને ઘેર ચોર

હેર ઑધલ વાપરનારાઓને ચેતવણી

ભરપૂર ધનામ અને જાહેરખબરથી લોભાઇ જઇ વિશ્વાસુ ગૃહસ્થો હેર ઑધલમાં જાઇને ઑધલ (એટલે વગર વાસનું ગાસલેટ તેલ) નહિ હોવાનું ધારી ખરીદે છે. પણ તેમાં ખીજા નુકસાનકારક પદાર્થોનો સમાવેશ છે, એમ ઠાક જાહેર કરે છે? અને તેથીજ નાજ સફેદ થાય છે.

અમારા પ્રાણુ હેર ઑધલ" માં જાઇને ઑધલ સ્પીરીટ એની સાધન રંગતેમજ નુકસાનકારક પદાર્થોનો ખીજાનુ સમાવેશ છેજ નહિ તેથીજ તે સર્વોત્તમ છે.

"પ્રાણુ હેર ઑધલ" વાપરવાથી સફેદ ચમકેલા નાળને ફરી મળા નુવાળા અને નજીવતા ઝાંખા બનાવે છે અને

રોગ વેલે જીવનમગી નડુ બી, એ એવ એલ બી (દાણાબદર, મુખ્ય) નાજ નાજ નાજ નાજ વાપરવાથી વજીબ આનંદ થપ્તે છે, તે નુકસાન માં કે નાપોથી તદન નિરાળુ અને સર્વોત્તમ સોગ ધિક માનુષ પડ્યુ છે."

મગજને ઠંડક આપી આખો તેજસ્વી બનાવે છે અને નારીરમા રહુરતી લાવે છે.

પ્રાણુ દેર ઑધલ મગ ધિક પોનામ'નો એક ગમુદ્ય ખખનો છે. જાટલી ૧ ની કિમત ફક્ત રૂપીયા એક.

બજાર દુનકા તેનો વાપરવા પહેલાં ફક્ત અમારી પ્રાણુ અગેશાન વે વાંચવા ખાસ નિર્નય કરવા જાવે છે.

ફક્ત એકજ વખત વાપરી ખાતરી કરો.

દરેક આબડ ૧૦ રૂપાડીનો પાગેથી મળી શામશે.

ખનાવનાર—શ્રી પ્રાણુ ઇન્ડીયન વડમ, માટુગા, મુમ્બઈ.

અમદાવાદથી પ્રકટ થતું શુદ્ધ સનાતન હિંદુ ધર્મનું એક વીર ગુજરાતી માસિક સનાતન હિંદુ ધર્મના કોઈ પણ સ પ્રદાયતા અનુયાયીને એક મરણ્ય ઉપયોગી હોટ તથા પોસ્ટેજ અથવા સાથે વાર્ષિક લગભગ રૂ. ૧) ૫) રૂ. ૨૧)

મુખ્ય લેખક—ધર્મવીર । પી. લાગ પુરુષોત્તમ । મ. મ. ધર્મી

કવિશ્રવના જન્મનાંને અદિ દુષણના કળશમાં ફેલાતા આ અધાતુ ધીના સમયમાં વ્યાવનાર એકજ નાશ થી મહા યોતિ નો જ છે તેનો કામ કામ ફેલાવ કરવો એ વ્યાવનારને અગત્ય પડતા ઉશારવા જેટલું પુરું છે

ધર્મશ અને પ્રતિષ્ઠિત ગણાતા મિદ્ધાનો પશુ લોને લાનએ લગતી વાતો જણાવી બોળા લોકોને બરમાવી આપણ બહાર કુટારે છે આ વખતમાં શરમ સિદ્ધાંતને ગરબ મારી નિશ્ચયે સનાતન ધર્મનું સચોટ મહન કરનાર અને પ્રતિપક્ષીઓનું ખુ ને ખાડિ ખડન કરનાર સહ માગ ફાંસનાર દીવા ડી અને ત્રિધર્મી સરકારવાળા અરથાઓના વિચારરૂપી છુવડ વાળોજો અને આમાચિડિયાને બાડનાર ચૂર્ન નકાશસમ આ શ્રી મહા યોતિ માસિક ના પોતે આહુક થઇને તથા બીજાને બાળીને શ્રી સાત્ત ।

નુ ધર્મને સહાયતા કરવી એ ॥ જેનું પુણ્યનું કામ બીજું એક પલ ॥ શ્રી મહાજ્યોતિ માટે મેક ધર્મનિષ્ઠ સ જન લખે છે કે — શ્રી મહાજ્યોતિ એ આશ્વાસ સનાતન હિંદુ ધર્મનું અક્ષર નિહારવરૂપ છે અને શાખ ખલશ્રુતિ થી વેદાદિ અક્ષર ખલરૂપ સાક્ષરાશિના રમણ મટિ અને ધર્મના શત્રુઓનું ખડન કરવાને માટે થયેલો અક્ષર બચનોજ અતાર છે આરી અવિર રગુતિ બીજી કંઈ હેઠ સહેર તો ફેર સ સાતનીએ પોતે આહુક બની પોતા ॥ મિત્રમણ અને સબ વીરોને આ માસિક ॥ આહુક બનાવવા એ તેનું ખરમ કત ર છે તે મળવાનું સરનામું —

૨૧ ૨૧ રતિનાન મનમુખરાને પોર ન, તત્રી—શ્રી મહાજ્યોતિ —

૭ લાલા વસાની પોગ અમદાવાદ—ગુજરાત

Pillow Cases !!

Pillow Cases !!!

Of all kinds will be made to order in silk, linen and cotton
The cheapest house in Southern India If you give us a trial
you will never fail to send us orders For further particulars
apply in English to—

MRS LILY JONES

Fair Hope

Craviparam—OUILON

૧ રૂપિયો કાઠ વધારે નથી

અનોવિકારતા સપાટામાં સપડામને શરીરે સતાડીન થયેના તરણો ? તમારી પાચન શક્તિ મદ પડવાનું, દરત સાફ ત આવવાનું હાથ પગ દુઃખળ ચવાનું, કમર દુખવાનું શરીરમાં શ્રીલોશ્રીલો તાર તથા કરવાનું કારણ શુ તે જાણો છો ? તેનું કારણ ધાતુપાતજ છે તમે વિચાર કે તા તમે કે તમે શરીર સાફ કેમ થાય ? —પણ નિગમ થશે નહિ

એક રૂપિયો એ કે જો મોહોની વાત નથી અમારો ' ધાતુપૌષ્ટિક પાક ' ખરીદો અને તે ૨૧ દિવસ અનુપાન સાથે ખાધને તમારી તમીવતમાં કેવો સુધારો થાય છે તેનો અનુભવ તમે તમારી તમીવતનો સુધારો તમને પોતાને જ માનુષ પડશે

ખરેખર ? એક રૂપિયો કાઠ વધારે નથી માત્ર અનુભા દેવો વી પી ખર્ચ તજી આના થશે

Argyushadhalaya—MIRAJ

આયોજનાવધ —મીરજ (S M C)

આ નવી ચીજ, ને બનારશી કપડું !!

છોકરા અને છોકરીને માટે લામ્કાનો રમવાનો સામાન

૩૦ પચરગી કુન ૧૨ રમકડાનો સેટ ૧ કી ૩૧ ૧

૨૫ નેટ ૧ કી ૩૧ ૧

૧૨ પચરગી ફેનગી જનાવર જેવા કે—દાથી ચોડા ઉટ, ગાય હાથુ વાધ વાદર, મોર સુખ, બલદ કાચના ખજીરી વગેરે કી ૩૧ ૧)

ચીતળનો રમવાનો સામાન

૩૨ નગનો સેટ ૧ કી ૩૧ ૩૧ નાનાનો સેટ ૧ કી ૩૧ ૨)

બધરા તથા છોકરીઓને માટે બના સી રેસમ કપડું સાડીઓ, બાંમી ૫ વાર પનો ધૂય ૫૦ સરવે રમની

લેસ કીનારી પાલવની કી ૩૧ ૨૦) થી ૧૦૦) મુધી

વેલ ને ધુની ૧૨ કી ૩૧ ૪) થી ૪ ૦) મુધી

મોળા ખડ કી ૩૧ ૧૫૫ થી ૨૦) મુધી

બાપડા ને છોકરાઓને માટે મેલા દુપગ કામી સીતલના થન, પીતામ્બર કાસી રીલક અદરા બધી ચીજ સરવે જાતની મલ્ટી એકવાર મગાવી ખાત્રી કે શો પ્રમત ન પડવાથી બદલી આપવામાં આવશે

Mahunddas Narotamdas

મકુન્ડ ૧૨ નરોતમકાસ,

મે ખજા નામર-બનારસ સી ૧

બના સી કાપડા વેપારી

મિશાર- આયુર્વેદિક લેબોરેટરી

દરે જાતની આયુર્વેદિક દવાઓ—ગોળાઓ થન લેડ જા સ મકરધ્વજ વીગેરે કવિરાજ એ સી બીસાર ની જાનિ દેખરેખ હેઠળ જતાવવામાં આવે છે દરેક દરારી સભાગ પૂરક સારવાર રવામા આવે છે દુધ ઉપયોગી પ્રેરનાક ઉપાયો—

સ્નેહ પ્રલેપ—૩૧ વા ન્હાના હમાના રૂા ૧ મોટા બાના

ચહેરાની સ્વચ્છતા વધારે છે કથ સાફ કરેક દાહતા અને શુભકામો મટાગે છે દાગી જવાથી થતી વ્યાધિ તરતજમાં દૂર કરે છે રંગરો સ્વચ્છિકરો મરેવાં છે—

સ્વ પુણ્ય બનીતરિત—મકરધ્વજ

સુવર્ણથી ઘણીજ સભાજાગે આ તૈયાર રવામા આવે છે અને જીર્ણતા દવા વેચનારાઓને આમો પૂર પારીમે છીએ મિત એક રૂપીઓ દર અઢારાડીએ ત્રણ ચાવાડી આના રૂા ૨-૧૨- આર અઢારાડીઆના રૂા ૪-૮- એક તોલાના રૂા ૧૬ પેળેજ લુદ્ધ સીદ્ધ—મકરધ્વજ—૧૬ અને નમળા વ્યાધાવળા વારતે અમૂ ૫ આશાનુ માન એકજ કીરણ એક તોલાની કીમત રૂા ૧૪-૨ ૧૧ના રૂા ૧૦ પોરેજ લુદ્ધ

આ એકજ એવી દવા છે કે જે તરત જ મેન થાળકને સુવાનહમા સ્ત્રીને અને દરેક રોગોમાં જ્યાં વૈદીક દવા કામ ન તી દોષ તે સવ રોગ માટે અ શીર છે

દરેક દવા વાપરવાની સુચના દવા સાથે મોખતરામાં આવે છે દવા વેચનારાઓને અરપૂર કમીશન આપવામાં આવે છે

Bisharad Ayurvedic Laboratory મિશારદ આયુર્વેદિક લેબોરેટરી

2 Hara Kumar Tagore Buj Calcutta ૨ દારા કુમાર ટાગોર રહેરે ૨૫કતા

॥ ત્રય ત્રા દરિ ॥

સનાતન ધર્મીઓ અને વૈદ્યશુભોને પુરા ખબર

શુદ્ધાદૈત સિદ્ધાંતાનુસાર—

શ્રી ગોપાલ કૃષ્ણ સનાતન ત્રણચર્યાશ્રમ

જેમાં સુખ્યત્વે જનોઈ દીવેના બ્રાહ્મણુ બાળકો રાખર થઈ નિલ વ્યાદિકસાથે વેદ સામ્પ્રદાયિ બવદારોપયોગી તથા પરમાયુષા કામ લાગે તેરી વિદ્યાનુ ગાન મેગરી સગીન બાધામવડે પોતાનુ વન રસમય કાપ છે

તેમના સંપત્તો તમામ મય સખી દતાઓની મદદથી નમે છે

વ્યવસ્થા સુબધના મોગ મરિના બેરવાળી શ્રી ૧૮ થી મોકુળનાથ— બાપા તથા ભાગીયા લોદાણા અને માં જોડગ દીવાલ કાલેજ તથા અમદાવા ના જેઠ મનજીજી ગીરધરબાઈ વિનેરેની દેખરેખ હી છે

આવા ભર્મા સંતો જનને ઉપકાર કરતા સુખતા નથા

વધુ વિગત માટે લખો—

મંત્રી શ્રી ગોપાલ કૃષ્ણ સંપ્રદાય

મિદ્યપુર—[તર ૩૪૨૧]

ઉદ્ભ્રાન્ત પ્રેમ

બગાલી સાહિત્યના અભ્યાસી શ્રીયુત ભાઈલાલ નરમેશ -ને 'ઉદ્ભ્રાન્ત પ્રેમ' એ
બગાલી અનુપમ કથનો સાદી, સરલ અને મધુર ભાષામાં કરેલ અનુવાદ
અચક્રતા અને પ્રકાશકની ખાસ પગવાનગીથી છપાય તૈયાર થયેલ છે
મિમત ૦-૧૨-૦. લખો

અ કુશ ઓફીસ—જામનગર

જાહેરાત

બગર વેપાર નથી એ વાત તમારા લગ્નમાજ દશે 'અ કુશ' માં જાહેરાત આપ
વામાં હિંદુસ્થાનનાજ નહિ પણ વિલાપતના વેપારીઓ પોતાનું દિલ સમગ્ર પોતાના વેપાર
વધારે છે

નેજ કાગળ ઉપર જાહેરાતો પ્રમુખ યામછે છતાં જાવ એ પેજના એક વાના
રૂા ૪૮ ચોકસ છે

મેનેજર-અ કુશ—જામનગર

વિખ્યાત કાર્યાલય અતર ।

મદાશય હમારે કાર્યાલયમાં સવ પ્રકારના માલ મુલમ મુલ્ય પર મિલના
દે એક વાર અવરય પરીક્ષા કીનિય ।

દરદેશી કાગળ ફી પા ભોલા ।

મુગાશ કેવડા ૥૥૮) ૧) ૨)) ૬) ૫) ત ૧) દિના માતિયા ૥૥૮)
૧) ૨) ૩) ૪) ૫) ૧૦) ચમ્પા ચમ્પા જુહા ૥૥૧) ૧)) ૩) ૪) ૫) ૧)
મુગ્ધા શમ્બર શાહના ૥૥૮) ૧) ૨)) ૪) ૫) મુગ્ધા માલતી ૧) ૨) ૪)
૫) ૮) ૧) કત્તરી કામ મંદા ૥૥૮) ૧) ૨) ૨) ૪) ૫) દર વસ, મ્પ પાનરી
૧) ૧૥)) ૬) ૫) ૧૦)

દરદેશી તક - ફા સર ।

ગમેરી પ્રેમ ૨) ૩) ૪) ૫) ૧ ૮) ૧) તક મમાગ દિના ૮) ૩))
૪) ૫) અલદ કાહ ૪) ૬ ૮) ૧૦) મેહની ૨) ૩) ૬) ૫) ૮) મુગાશ કેવડા
૨) ૩) ૪) ૫) ૬) ૮) ૧૦)

ગાનરી તમ્બાટ ।

ગદા ગા તથા વાલા ફા સર) ગાનગર તમ્બાટ ફી સર ૪) ૮) ૧૬)
) ગાગરી તમ્બાટ ફી સર ૧૦) ૧) ૧) ૨) ૪૦) વિગમ ફી સર
૮) ૧) ૧૨) ૧૫) ૮)

દસાઈ લાવા હા વિસ્તરા મુગ્ધા મા ગરમત તક મુગ્ધા શમ્બર
ગીનિયા બગર હમાર વહ માત્ર વિખ્યાતસે પરમ્પર હાજા દ । ૨૬૨
વિશેષ હાલ જાનનદે વાસ્ત બદા મુગાશ મેગાશય ।

મરદીય—લાલા ગયાપ્રસાદ ગુપ્ત, જનરલ મચન્ડ, કન્નૌજ

SOVEREIGN'S BEAUTIFUL HAIR OIL

This Hair Oil is prepared from purified pure Coconut Oil with cooling drugs curing Baldness of the Head Stopping Hair falling Eradicating dandruff stimulating new growth and preventing faded Hair to its natural colour Most efficacious for Brain workers like judges Lawyers students merchants and also Ladies etc

Price per phial 1 3 phials Rs 2-10-0

Sovereign Ringworm ointment Most effective ointment will give miraculous cure for all kinds of Ring-worms itches and other skin diseases If not curable money will be given back

Price per phial A 1

Sovereign Pain balm

It is a wonderful pain balm gives immediate relief for Rheumatism sprain Headache Sciatica and other nervous trouble

Price per phial Rs 1

Address

SOVEREIGN & Co.

Manufacturing Chemists and Perfumers,

10 Kanchaleswara Agraharam—MADRAS

રજિસ્ટર
નંબર
૮૬૧-૧૦

ચારુતરકા

ફિઝરુ ૧૧
પાસે ન સાય

સા તમા મજ્જત માયાગો દખાયો એ / મીનીમા આ
ભા! મધીલા અગો દા લા ગાત ડપ ધણુજ અ મીર
ખાગી બદલગી, જા! ડદી મુ મિરો મ સંખા અમર
૧૧! ડપ તો ખાનોનીજ સા! દા-દાત દુ ખાના ઉપર
બદુધ ડપ સા! વીડીના ખના અબળયેગ ઉપાર! ખીલન અ
ખેડો ઉપર નમત લગી સાતરી સાતરન અમૃતબિ દુ
આલે ૧ રે રપગાય ૧ ૩ ૧૧ પાલ્લ માં કેટલાં
મજ્જત! અમૃતાબિ દુ આનોમ-નાડયાદ

અમૃતબિન્દુ

અમેરીકન સચો ભેટ

રોડ સાધુ દુડુ અખ મોલીમા, પરવાળા અને બાળનરા જેવા અસંખ્ય
દરોનો સદતર નાસ પરી આખને તેજસ્વી કરવા શુદ્ધ માયા મોલીનો સુરમો
ઉત્તમ ઉપાય છે ન ૧ લો (૩ ૧૦)

આ સુરમો ખરીદનારને અમેરીકન સચો ભેટ અપનામા આવે છે
ન ૨ લો (૩ ૪) ન ૩ લો (૩ ૧૧)
શુદ્ધ મોલીનો સુરમો ૧ લો ૧ ના ૩ ૨૬

વશપર પનાથી ફોલ્ડમાટે મજબુત બનામસ

ધશાજ મુલા ધસમાવજ—સુરમાવાળા

૭૩ ઓશીમ દુધ લાગે અથ ઓશીસ મુલામેડી લાગત વશપર

મુ જામનગર-કાઠિયાવાડ

તમે પણ તેમજ લખશો

‘કુતેનાઈન’ ગાથો રૂપે ૨૦ નાથ
મગોર ઓ તેરા મી ન નામોકિત મુદરંધાના
પરો વાયગો તો તમને અચૂં ખા યો

કુતેનાઈન નારે તમે નાપરસો ત્યારે ન
મારા મગજને ક મ મગો તમાગ નામ અ
અરિન ધમે અને આથી તમે યોન અન ક સાગ
શ તમે મી તો દિ જગાયો ?

‘તો માસ થરા તમાર કુતેનાઈન કોમે
વાપરીમે તોમે મા તો અગામ તાત
અરી પ તા ત તા પાખ એમ મરિતા કુતેનાઈન
સા રારી સાગ આવાસ મા તો તેન મુગાં ર
તે અને સાના મા મુગધ કામજ રહે

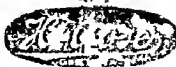
તમને કુતેનાઈનથી થયેલ મેંથદો બીજાને નહિ લખાવો ?
સ્વીટ રૂ ૧, લીલી રૂ ૧૫, રોઝ રૂ ૧૨, રાશીન રૂ ૧, વાયોલેટ રૂ ૨૫

બીજા પોતાવો

મે સ	૧—	અનરામ ના ૨	૨—
ગીયમુલ	૧—	દીનમુલ અનરામ	૧—૪
અપરો	—૧૨—	હર નાથ (જમમી)	૧—૮—૦
સમતા ૨ તરો	—૮—	(રાજ)	—૮—
મુમ	૧—૮—	(સામે)	૨—
દિ દી મુગામ	૨—	સામેવોર	૧—૮—
જમોને	૨—૮—	મુગામ સ ૧	—૧૨—
મર. મુવ	૧—૮—	સામે મ રાજ	—૮—
૧૧ ર તાટર નાની	—૧૦—	મર	—૭—
મોગી	૧—૪—	મુગીમર	—૪—
મનમુસાન નાની	—૧—	રાજ થ પાઉ ૨	—૧—
મોગી	૧—૨—	કારમોમીક થ પાઉ	—૪—
મારસ બા ની	૧—૪—	મુમુનામ	—૧૨—
ગેરામન હેર આમન	—૧૨—	ફાઉ તે પાઉ ૨	—૭—
અનરામ ના ૧	૧—		

૨૨ સ્થળે એજ રૂ લેખે છીએ

પરફ્યુમર
PERFUMER
G-4 Bow Bazar

૧૨-૪ માઉ મળત ૨૫૬૫૫૫
CALCUTTA
Tele-DELEHOSH

આલ કનિમદ મિટિ મ નાન મા એથ એમ લેખીને પેતાને માટે ગ્રાન્ડ નામનમર

અંકુશ.

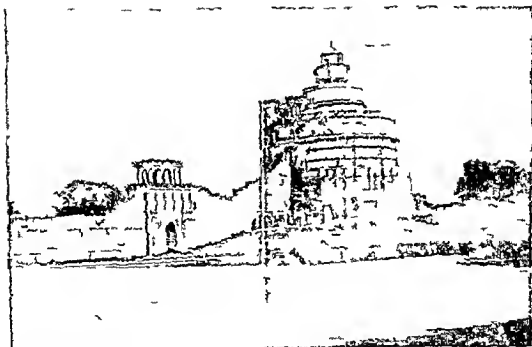
ANKUSH

પુસ્તક બીજી]

માલ

[અંક ૪ થી]

કોટા - તેણે એ વારા

પ્રખ્યાત મંદિર

બોમ્બે - હિંદુસ્થાન

વાર્ષિક લનાજીમ દિ. માર્ચે ૩ ૧-૮-૦

૩૧

દેશાવર, માર્ચે ૩ ૩-૦-૦ પોસ્ટેજ મહિત

જામનગર-મહીઆનાડ

દેવનું બાલામૃત.

જુઓની! આ બાલકની હોમથી
'નનુ બાનામૃત' પી મધ્યે

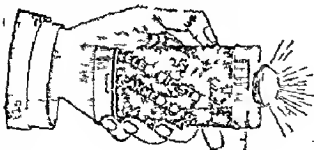
બાળકને તદુ સ્ત અતે બળવાન
બનાવનામા આ બ વામૃત રેખન
વાપરના બનામણ રીએ રીએ
કિમત બાટવી એકના આના ૧૦

૭૧સદિ ૧૭૧૧ મગરના ૭ મ, ૧
મો વસામા અવે?

ડી ડી ત્રવાડી,

૬૧૧૧૧ એ ૧૧૧૧૧-૧૧૧૧૧૧

વિજળીના દીવા

નાના ગજરામા

રાખી રાખ છે

અ ૧૧૧૧૧ ૫ ૧૧૧૧૧

૧ - ૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ૬ ૭ ૮ ૯ ૧૦

ચોરસ ૮ આના

સ્પેર બેટરી ૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ૬ ૭ ૮ ૯ ૧૦

દી ૮ શાહજી

૧૨૩૪૫ ૬૭૮૯૧૦-૧૨૩૪૫૬

તેવ કે દીવાલગાની

બર પતી ૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ૬ ૭ ૮ ૯ ૧૦

આપ ગાનવાજ બનાવવા

રેશની થાઉં

મોડેલી પ્રખ્યાતિને પામેથી પૂર્વ જ્ઞેહમદ થયેલી

અખૂટ કૈવલ આપનારી

આતંકનિવૃદ્ધ ગોળીઓ

લોહી તથા વીયને સુધારે છે અને વધારે છે મદ પડેલી
પાચનશક્તિને સતેજ કરે છે, યાત્રાશક્તિને વધારે છે અને શરીરને
જાવર તથા બળવાન બનાવે છે

નિમત્ત ગોળી ૩૨ ની કંપી ૧ નો કંપીઓ ૧

વૈદ્યશાસ્ત્રી મણિગકર ગોવિંદજી

આતંકનિવૃદ્ધ ઔષધોપચય,

જામનગર—કાઠિયાવાડ

હંદગીપર તમોને પ્યાર છે ।

અગમ્ય મગત અને અગમ્ય નિયતોની લાગુ પડતી કુવેરો
લીધે ઉદરતી અવગ્યાના જુનાનીઆઓની છ ગીની કેપી પા
ચમાલી થાય છે તે અપાના તથા તેમાવી બચવા કોમશાસ્ત્ર
પુસ્તક વાચો

જે કોઈ મગાવે તેને નાજ નિમત્તે અને વગર ધોરજો
મોખવામા આવે છે

વૈદ્યશાસ્ત્રી મણિગકર ગોવિંદજી,

જામનગર—કાઠિયાવાડ

મનોલાસીની તેલ

માયામા નાંખવાનું તેલ તેન—માથાનો દુખાવો મટાડે ઉંચ લાવે છે બાલ ખરી પડતા બટકાવે છે સ્થગાશનને સનેજ કરે છે બાનને રક્ષણન કરે છે

એક શીશીના બાર બાના ત્રણના રૂ ૨ મોની બાટલીના રૂ ૧-૧-

દરેક જાતના વા તથા લખવાના થમે તેના દર ને દૂર કરનાર તેલ—રૂ ૧-૦-૦

ચીન—ચીન ગ્રામ

શરીરના નમામ ગ્રમગ્રને સાફ કરે છે

એક ખીના ૬ બાના ત્રણ ખીના રૂ ૧-૧- એક કઝનના રૂ ૪

શીએના તમામ રહો માગ અ સીર ઉપાય—નાજી સાફી

એક શીલીના રૂ ૨ એ

૫૫ બવરાગ અ પ્રેશમા વો

Manollasini Coy

મનોલાસી કું

9 Kanbanady—MANGALORF

૮ નવની—મેંગલોર

તમામ દરદો ઉપર જર્મનીની જીત

જર્મની સામ સમા કેટલુ આગળ વધતી છે એ આગે એક નાનું ઊંડર પશુ જાતે છે એના વખત ઉપર તેણે જીવન સ્થાયન વિદ્યાની એવી સૌધ કરી છે કે તેથી કોઈપણ મનુષ્ય ૧૭૫૭ રોગ કાન્ટર કે વજની ગરજ વિના પોતાની મેલ મટાડી શકે છે લાખો મનુષ્યોને આ વિદ્યાથી લાભ થયો છે આ સળધમા જીવનસ્થાયનવિદ્યા અથવા પ્રત્યક્ષ મનુષ્ય સ્વતઃ વચ એ નામના ગુજરાતી મહી તથા હોદી (મ ૧ -૧૨-) તથા અપ્રેશ (મ ૨-૨-) પુસ્તકો અમે મહાર પાડેલા છે જે અતે દા મનાને પણ આ સૌધ વસૂ કર્યોગી છે પુસ્તક પસંદ ન પડે તો બીજે દીવને પાછુ મો લતા પેસા પાડા કાપીએ કીએ છવન સ્થાયન (Bio chemistry) ના સળધમા તમારે ૭ ઇ લેઈએ તે સર્વ અમારે ત્યાંથીજ મળી શકશે

જીવન સ્થાયન દવાઓ—તમ મ ખવરવી છુગ્મ તથા જયાબલ અમારે ત્યાંથી મળી શકે છે એજ ટો લેઈએ છીએ એજ ટોને સાફ કમીશન મળે છે

લે પી પડિત એન્ડ કું—વડોદરા

SAVE YOUR CLOTHES FROM LOSS.

BY USING

THE WELL KNOWN

STAR

RED MARKING INK.

A NEED OF EVERY MAN AND WOMAN

YOUNG AND OLD

Price per phail annas- $\frac{1}{4}$ -/-packing postage extra

Liberal terms to the trade

Reliable agents wanted throughout India

Sole Agents for India,

K. I. GVALANI & Co.,

P O Box 51, Karachi India

SOVEREIGN'S BEAUTIFUL HAIR OIL

This Hair Oil is prepared from purified pure Coconut Oil with cooling drugs curing Baldness of the Head Stopping Hair falling Eradicating dandruff stimulating new growth and preventing faded Hair to its natural colour Most efficacious for Brain workers like judges Lawyers students merchants and also Ladies etc

Price per phial Rs 1

3 phials Rs 2-10-0

Sovereign Ringworm ointment. Most effective ointment will give miraculous cure for all kinds of Ring-worms itches and other skin diseases. If not curable money will be given back

Price per phial Rs 12

Sovereign Pain balm

It is a wonderful pain balm gives immediate relief for Rheumatism sprains Headache Sciatica and other nervous troubles

Price per phial Rs 1

Address

SOVEREIGN & Co.

Manufacturing Chemists and Perfumers,

10 Katchaleswara Aiyaharam—MADRAS

બિશારદ આયુર્વેદિક લેબોરેટરી

દરેક જાતની આયુર્વેદિક દવાઓ—ગોળાઓ ધત, તેલ ભસ્મ, મકરધ્વજ વીગેરે કુવિરાજ એ સી બીસાગદની જાતિ દેખરેખ હેઠળ બનાવવામાં આવે છે દરેક દરની સલાહ પૂરક સારવાર કરવામાં આવે છે ટુલુ ઉપયોગી ફેટલાક ઉપાયો—

સ્નેહ પ્રલેપ—૩૦ ગા ન્હાના ડબ્બાને ૩૧ ૧ મોટા ડબ્બાને

ચહેરાની સુદરતા વધારે છે કાંઈ સાફ કરે છે ફેડલા અને શુભકાઓ મટાડે છે, કાંઈ જવાથી થતી વ્યાધિ તરતજમાં દૂર કરે છે હજારો અટીકિટો મળેલાં છે

સ્વશુષ્ક બલીઅરિત—મકરધ્વજ

સુવર્ણથી ધમ્પીજ સલાહપાડે આ તૈયાર કરવામાં આવે છે અને જાણીતા દવા વેચનારાઓને અપો પૂર પાડીએ છીએ કિમત એક રૂપીએ દર અઠવાડીએ, તથા અઠવાડી આના ૩ ૨-૧૨- ચાર અઠવાડીઆના ૩૦ ૩-૮-૦ એક તોલાના ૩ ૧૬ પોર્ટેજ લુન્ડુ સીદ્ધ—મકરધ્વજ—ટુલુ અને નળજા બાધાવળા વારતે અમૂલ્ય આશાનુ માત્ર એકજ દીરણ એક તોલાની કીમત ૩ ૧૪-૨૦ ડોઝના ૩ ૧૦ પોર્ટેજ શુદ્ધ

આ એકજ એની દવા છે કે જે તરત જ-મેલ બોળકને, સુવાવડા ઓળે, અનેરેકદ રોગોમાં જ્યાં વૈદીક દવા કામ ન કરતી હોય તે સવ રોગ માટે અચ્છીર છે

દરેક દવા ચાપરવાની સચતા દવા સાથે મોકલવામાં આવે છે દવા વેચનારાઓને, ભરપૂર કમીશન આપવામાં આવે છે

Bisharad Ayurvedic Laboratory બિશારદ આયુર્વેદિક લેબોરેટરી

2 Harp Kumar Tagore Sq Calcutta ૨ હારા કુમાર ટાગોર ૨ વેર બલકતા

॥ જય શ્રી હરિ ॥

સનાતન ધર્મીઓ અને વૈષ્ણવોને ખુશ ખબર

શુદ્ધાદ્વૈત સિદ્ધાંતાનુસાર—

શ્રી ગોપાલ કૃષ્ણ સનાતન બ્રહ્મચર્યાશ્રમ

જેમાં મુખ્યત્વે જ્ઞાનદીપ્તિ દીધેલા બ્રાહ્મણ બાળકો કામ ન થઈ નિસ આનંદકસાથે વેદ જ્ઞાતિદિ બ્યવહારોપયોગી તથા પરમાર્થમાં કામ લાગે તેવી પ્રિધાનુ જ્ઞાન મેળવી સગીત વ્યાખ્યાનવડે પોતાનું જીવન રસમય બનાવે છે

તેમના સબધેતો તમામ અર્થ સખી દાતાઓની મદદથી નમે છે

વ્યવસ્થા મુબબત મોટા મંદિરના ગોરખામાં શ્રી ૧૦૮ શ્રી ગોકુળનાથજી બાવા તથા બાગીયા લોહાણા અને શ્રી ગૌડજી દીવાન જાહેજ તથા અમદાવાદના શેઠ મજબુબસ શીરધરજીએ વિગેરેની દેખરેખ નીચે છે

આવા કમમાં સજ્જનો જનતો ઉપકાર કરતાં સુકતા નથી

વધુ વિગત માટે લખો —

ખ ની શ્રી ગોપાલ કૃષ્ણ સંસ્થા,

મિદ્દુપુર—[તર ગુજરાત]

શ્રી ગણેશાય નમઃ

ધાતુક્ષીણતાના રોગના લક્ષણ

અનુ યાકરી જુ માથામા વે ના ઉદારા રહેતુ છાતીમા ધનકારા થવ
ઉધ ન આવવી સ્વપ્ના આવવા દાઘ પચતુ ટુટતુ કમર દુખવી વાંસામાં કળતરા
થવી, કામ પર ચિત ન લાગતુ થડી થડીમાં નિરાસ થતુ યાદશક્તિતુ ગુમ થતુ
દેહ કામમા નાદિમ્મત વહેમ, ગીડો સ્વભાવ અને કાષ્ઠપશુ વસ્તુ ગમે નહીં ભારે
એમ સમજતુ જે ધાતુ એાળી થઇ ગઈ છે અથવા તો યામ છે

આવે વખતે નીચારા થતુ નહીં અને—

શક્તિસુધાકર ગોળીઓનું

મેવન કરવાથી શ્રી પુરોને શરીર સુખનો એ- અણુ ખળનો છે પેશાબમા
સ્વપ્નામાં ઝાઝા વખતે પડતા દીપાં વોરે ધાતુ ના રોગને જગમુગમાની મટાડે છે
તેમ લાંબા વખતના હડીલાં જે ૧૫ ઉધરસ ક્ષય હીન્ગીરીયા ૨૨, સુવારોગ
કમર, માથાના અને વીંધવી રના તમામ રોગ કાપમને મારે મટાડે છે

દીઠ ગોળી ૨૨ ની રબીનો રૂા ૧

મદનદીપક યાત્રુતી

પુરોની ગયેલી શક્તિ તથા મરમાઇ ગુરત પાછી લાવી આપે છે ટાલ મારે
ધણી અકસીર છે વદ પુરોને જુવાન જેવી શક્તિ પાપે છે

૧ ગોળી ૨૦ તા ૨૧ ૫

અમારા દવાખાનામાં તમામ રોગની દાઓ તથા મગે છે

દરેકની વિગત લખી જણાવેલી છે મોલસામાં આવશે

વેદ કર્યાણુ હરીકૃષ્ણ ઠાકર

સાબરવી રોડ મારકીટ સામે

સુબઈ

ડા. વામન ગોપાળને

આયોજાનક

સારસાપરિલા.

આ સારસાપરિલા ગાંધપણ કારણથી નગડેના લોહીને શુદ્ધ કરી વધી કરવા માટે અમ્મીર વા છે

આ સારસાપરિલા ફક્ત લોહી સાર કરે છે એટલુ જ નહિ પરંતુ ખીન ધણુ દરેક નેના કે ગરમી, પ્રદર સાધાનુ રહી જુ મોર્મા અને શરીરના ખીન ભાગોપર આ પડવા સ્મરણુતમિત ઓછી થઇ જવી શરીરપર ફેલા થઇ આવવા, ખુજલી ખરજ, ફ્રાજ, વગેરેને માટે પણ વધુજ અમ્મીર દવા છે

શીલી ૧ ની કીંગત ૩ ૧ દપાતખર્ચ તમા પેર્કીંગ ખર્ચ આના પાંચ ભુદુ
આર શીલીઓ પીવાથી સારો ગુણુ આપે છે આર લીલી સામગી મગાવનારને દપાત અને પેર્કીંગ ખર્ચ સાથે રૂ ૫૫ પડશે

માલેક—ડૉ. ગોતમરામ કેશવરાવ એન્ડ સન્સ,

કોલકાતા—મુંબઈ.

Dr S K. BURMANS

KOLA TONIC! KOLA TONIC!!

The Tonic of all Tonics The Greatest Nerve Food—Just try and judge for yourself—its wonderful results

KOLA—an admirable stimulant
KOLA—is a stimulant to the parin
KOLA—is a boon to inebriates

KOLA—possesses special merit
KOLA—energy in every do a
KOLA—for young or old

A phial of 32 doses price Rs 1 Postage at

For full particulars drop a card to day

DR S K BURMAN

5 Tarchand Datt Street—CALCUTTA

અહરાપૂર્ણ

આખના ૧૨૧, આધારો ૦૫૬, નવી ક્રેચ “ ઓરલીન ” વાથી સહેલાઈથી
દૂર થાયછે ઘણા હેતુસરેલા સાળ થએલા દાખલાઓ છે

૭૬ વર્ષની ઉંમરે તદન સાળ થયેલા ઓરડનના રણીશ મી થોમસ વીન્સલેડ લખે છે—
માયાના થવિ ચસકા ચાટે મને દેતાં આનંદ ઘણા છે એ “ ઓરલીન ” માં તે જથ્થેના પ્રાણ નારી
સ વ્યાધિ દૂર થય છે અને કહેતાં હઈ થાયછે કે હું છુટીમાં ૨૦ી રીતે સંભળા શકું તેથી કીતે ૭૬ વર્ષની
૮૬૫૧૨થાએ સંભળા શકું અને તેથી બીજા સંભળનારાઓને નરાજ લાગે છે

આવા ઘણા દાખલાઓ છે એક વખત વાપરી ખાની કરો
આર રૂપિયાનો ચનીઆર એ લનાર દરેકને મોડલવામાં આવશે
આ કિમતે બીજા કોઈ સારી ફૂલા નહી

ORLENE COY

1 Railway Crescent-West
Croydon-Surrey

ENGLAND

ઓરલીની કમ્પની

રેલવે કેમ ટ્રન્સેપ્ટ કાઉન્સિલર

ઈંગ્લેન્ડ

અમૃતધારાની મીઠી ટીકડીઓ

જેમ વિલાપતથી પેપરમેટની ટીકડીઓ
આવે છે એવી ટીકડીઓ અમૃતધારા મે
જવીને અમોએ બનાવી છે જેને મોઢો
અમીથી નાખી ચુસતા રહેવાથી અમૃત
ધારાના સેવનનો લાભ મળે છે અને
દાંત મજબૂત બને છે, કાંતોમા છનાત
પ્રકૃતિ અટકે છે તથા મોઢોમાંની દુર્ગંધ
દૂર થાય છે કફ ઉધરસ વગેરે મટે છે
આ ટીકડીઓ, ખાવાથી બાળકો પણ
રોગોથી બચે છે

૧૦૦ ટીકડીઓની કિંમત

માત્ર રૂ. ૦-૪-૦

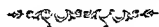
વધારે હકીમત બજારમાં આપે અમૃત
નામની વગર કિંમતે મોકલાતી
શુક્ર મળાવે.

મેનેન્ડર-“અમૃતધારા ઔષધધાવય”
અમૃતધારા ભવન, અમૃતધારા રોડ અને
અમૃતધારા પોસ્ટ એશીસ-વાહોર

કવિવિનોદ વૈદ્યભૂષણ

પ૦ ઠાકુદરત શર્મા વૈદ્યની

અમૃતધારા.

લગભગ તે સધળા રોગો કે જે ધણે ભાગે
ધરમાં છુપા બાળક જવાન સ્ત્રી અને પુરુષોને
ચાપછે તેનો આ દવા ટુકડી ઠનાજ છે જેણે
એકનાર તેની અજમાયશ લીધી તેણે તેને
મિતરૂપજ બનાવેલ છે

- માનિક હજારો સ્ત્રીઓ વેચાણ ધાપછે -
હવે અમોએ

જરૂરીયાત મેળવે એનો

, સાચુ પણ તૈયાર કર્યો છે એ-

અમૃતધારા સાબુ.

આમડીનાં તમામ રહેનો ઇલાજ છે
સામીત થયુ છે કે દમેશ ન્દાવાને માટે એ
અત્યુત્તમ છે દાદર ફોનાઓ ફોન્સીઓ,
ખરજ એ સધળા રોગોને માટે તેનું સેવન
યથ તકે છે

તથા સાબુના બાકસ એકના રૂ. ૦-૧૪-૦

એક સાબુના રૂ. ૦-૫-૦

A BOON OF CIVILISATION NOW READY

BOOK YOUR ORDER FOR A COPY.

DO IT TO-DAY

THE ENCYCLOPÆDIC INDIAN DIRECTORY

A handy Reference Book replete with Information
carefully gathered on the spot

Labour and money have not been spared to make the
compilation a reliable and handy Vade mecum for the trade
and profession

STUDENTS AND TOURISTS will find the General and
Archæological sections educative and helpful

Published in parts such as —

	Rs
Delhi Lahore Cawnpore Allahabad etc	1 each,
Calcutta and Bombay at	3
Madras at	2

For further particulars please apply to —

The Encyclopædic Indian Directory Co.,

Dept 13 ALLAHABAD

શ્રીઓ માટે સારણ અને નિર્દોષ વાચન પુરૂ પાડતું
માસિક

વનિતા વિનોદ

શ્રી હૃષ્યોગી સેઓ પ્રગમ ચાલે શ્રીઓના લેઓને પ્રથમ સ્થાન અપાવે
વડોદરા તાજવાના કેળવણી ખાતાએ શાગા-સાવધેરીઓ માટે

ખરીવા મલુર કુરુકે

વાર્ષિક લવાજમ હી રૂનાન (પોઝ) અદિત) રૂ ૧-૮-૦

૧ " " પદેશ ૨ ૨-૦-૦

નમુનાની કોપીની કિમત રૂ ૦-૩-૦

ખાતરી કરવા આજજ નમુનો મગાવી જોવા સત્તામણ છે નમુનો મફત
મોસવામા આવતો નથી

તત્રી-વનિતા વિનોદ

સુ. ગ્રી-ખરોડા ૨૨૮

➤ GOOD LUCK. ◀

Can be attained by following the rules laid down in

RAI SAHIB DR K. C DASS

SEXUAL SCIENCE.

The most useful guide for HEALTH WEALTH and PROSPERITY
and everyday companion for young and old Distributed gratis
and post free

Apply to —

THE SWASTHYA SAHAYA PHARMACY.

30-2, Harrison Road CALCUTTA.

ALLAKARANJAN

HAIR OIL

EXTREMELY REFRESHING & COOLING

GIVE A WORLD-WIDE REPUTATION

INDIAN CHEMICAL & PHARMACEUTICAL WORKS

HYDRAULIC KURIA, CALCUTTA

અલકે-
-રંજન
તેલ

બહુજી ખુશીઓનાર સુ
 વાસિત તેન વાળને ઘડ
 ચિતિ જનાવે છે જ્ઞને મનને
 નજીક જનાવે છે વાગ અરી
 પડતા અટ વિ છે જ્ઞને
 મગજને શાંત રે છે

॥३॥ ॥३॥ ॥३॥

॥ श्रीश्री ॥ ३॥ २॥ ८॥

ਸ੍ਰੀ ੨੩੭੭੧ ੧

ଉତ୍ତରୀନା (୧୭୨୧୩)

જુવાનીમાં યતી સ્વયં કર જીવોને ચીંચતા બાકીના બાક માટે સર્વોત્તમ છે
ચામડીના દરેક રોગોનો નાશ કરી લોહી સુધારવા માટે પ્રેષ છે ચાર બોસની લીધીના
રૂ. ૧-૧૨-૦૦ ત્રણ ટીકીના રૂ. ૪ ૩૬૦૦ના રૂ. ૨૦ એ તથાના રૂ. ૧-૮-

ਅਪਰੀਨ

શારીર અને માનસિક નબળાઈને દૂર કરવાનું દાનિક છે હરકોઈ જાતની નબળાઈને દૂર રૂગી સ્મરજ્યુશકિતને સ્તેષ્ય કરે છે નબળા ત દુરસ્તીને જૂળવાન બનાવી દરકોઈ । જુધી ફાતલ થયેલ અશકિતને હાથે છે દર ડોઝની શીશીનો રા ૧- - નજુ શીશીના ર ૨-૨૨- ક્રમના રા ૧૨ ૨૫૬ ડોઝના રા ૩-૮-

ઈ પ્રીત્યન કેમીસલ એ રામસ્યુગિલ રામ

१ हो।।१ प्रविष्ठा—२५ रा।

૨૧ એપ્રિલ

ਅੰਤੀਮ" ਤੇ ਰਾ

દલાલનું "આ સાસાપરીલા જામનગર ફેરિ કમ્પનીમાંથી મળી શકે છે."

બગડેલા લોહીને સુધારવા માટે

ગરમી, ખરે સામાનુ નહી જવુ રમરણ શક્તિ ઓછી થઇ જવી ખુબી,
ખરજ દાદર શરીર પર ફેલાય થઇ આવવા હાથ પગમાં બળતરા થવી, તેમજ
નમળાણમાં અને બહુમાં તથા લોહીના ખીગાડથી થતા તમામ પ્રકારના દરદો
ઉપર આ સાસાપરીલા ખરીદવા દેખાડે દવા છે

કિમત—ખાલીનો માન રૂા ૧૧ ત્રણ ખાલીના રૂા ૩૦ હજનના રૂા ૧૨
દરે દવાવાળાપામેથી દલાલનું સાસાપરીલા તપાસીને જ લેવું

એજન્ટા બેઠક છે } ટેમ્પલ—દલાલ એજન્સી

કાલખાદેવી રોડ મલહારગન વાડી-મખણ ના ર

કાશમીરી શુદ્ધ ઉર્મનો સામાન

પટો ખુડરમ—૨૦ થી ૨૫ પટો નેકર—૨ થી ૨૫

સૂચના—એક પટો એક ગુટ વારને બસ છે

સીંગલપને સફેદ માંચળી—૧૨ થી ૧૫ ડાનપને સફેદ માંચળી—૧૫ થી ૨૦

, ખુડગ —૧૪ થી ૧૮ ,, ખુડરમ —૨૦ થી ૨૫

કાશમીરા—૪ રૂા નો વાર ૫૦ ટોપીઓ એને રાત્રીની ટોપીઓ—૧ નો રૂા ૧-૧૨-૦

ગરમ સોક્કસ—૧ રૂા બેડી ગરમ મોખા—૨ રૂા બેડી મલખ—૩ રૂા ૧ બેડી

મહતર—(૬૫૨ વાગ) રૂા ૬ આનુ—૧૨ આને ડાન અછર—૬ આને ડાન

પત્રબજાર અંગ્રેજીમાં કરવો

સચિપત્ર મગાવો.

કાશમીર માટી, શીશ્ય ખીજ

શ્રીનગર-કાશમીર

KASHMIR MART Fifth Bridge

SHRI NAGAR—KASHMIR

अत्तराचा नवीन कारखाना

सद्गृहस्थदो, जागचे धारखायात सर्व प्रकारची शुद्ध
नदनाचे तेलार पनलेही अघोरे, मुवांसिक तळे, गुलाबजल,
केवडा जल, अर्क सुरब, तवासु वगैरे सर्व ताल माफक
दराने लाव्रीवा मिळवो, वरी एक वेळ अनुभव घ्यावा
अचोरे

गुलाब, केवडा, चमेज, खस, जूदी, हीना, सुरमा,
मालती, आवा, शेंदू, साता, नेत्रती इत्यादि दर बोव्यास
०।।२ आणेपासून १५ रु पर्यंत
तेले

बेला, चमेली, मोगरा गुलाब, मसाला इत्यादि दर
रोरास रुपये २-१५ पर्यंत
तवासु दर रोरास

रु २ ४-१० २० ३२ पर्यंत
मोटा रेडलोन कुट्ट पाठळ
पाखनटाल विव्धनाथ, जनरल मघट, मु कनोज सिंगे

१ इपियो कड वधारे नथी

मने विचारना सपाटाया सप णने खरीरे सतदीव धयेला तशेंचो ? तमारी पायन
खीन मद प. वात, दस्त साई न आवचानु हाय पय दुपणा सरानु उमर दुप
वानु खरीरमा त्रीणीत्रीजो ताव रवा करवानु करचु शु ते लखो छो ? तेनु
दस्त धातुपातळ छे तमे विचार करत दुजो के हवे खरीर साई केम थाय ?
—चलु नि थ य ॥ नहि

जेक शरीरो जे कड मेढोगी वात नथी जमारेो धातुसोडि पड
भरीशो जने ते री दिवस जनुपात साधे जाणने तमारी तमीवतमा केवो
सुधारो थाय छ तेनो अनुभव लो तमारी तमीवतनो सुधारो तमने येतानेज
मातुस पडो

अरेअरे ! जे इपियो कड वधारे नथी माटे अनुभव लो वी पी
नय थाय आना यश

Aryanshivdhalan—MIRAT
आर्यापदावध—मी२०१ (S.V.C)

આણ્મોલ સલાહ.

સરકૂન બાનના અપ્રતિમ જલ્પમાર હોઈ સરકૂન યથોનુ ગુજરાતી બાપાતર કરનામાં
નિનદરીક નામના મેળવનારા અમારા પિતથી ત કૃપી અમારા ધધાની સપૂર્ણ તાલીમ
અળવાથી ખાત્રીપૂર્વક જલ્પાત્રીએ છીએ કે એ સરકૂન યથોનુ ગુજરાતી બાપાતર શુદ્ધ
કરાવતુ હોય સરકૂન કે ગુજરાતી અશુદ્ધ યથોમા સુધારો વધારો કરવો છલાદિ પ્રેક્ષનાં
સાવળાં કાર્યો નિર્મળ જોવાની મન્છા હોય હાથરકૂલના તરા કોલેજના તમામ સરકૂત સિ
દ્ધાણને કોલેજના છગિનશ અજ્ઞાસ ાગા તથા અનેક દેલીય સરકૂન જ્ઞાનને ધરાવનારા સારા
ચાત્રી પામેથી લઈ સરકૂત સાધના પ્રોફસર યવાની હિમેદ હોય વે તિતગેરે વિષયોની ચર્ચા
કરના સરકૂત કે ગુજરાતી નીન યથો રચાવવાની ખામેશ હોય પત્રને કે માસિકવર્ગેરેને
આર્થશસ્ત્રો સગા લે મેથો સતત વિજ્ઞપિત કરવાની હિતકતા હોય આચાર્યો તથા સ
રચાઓને સનાતન ધર્મના બહોળો પ્રચાર ઝડપથી કરાવવાની હિતકતા હોય વ્યાકરણ સાહિત્ય,
શ્રમશાસ્ત્ર, ઇતહાસ તથા પુરાણ વગેરેમાં સહેલાઈથી પ્રવેશ કરી યાય, સાધ્ય તથા વે ત
વગેરે તત્ત્વસનધા બરપૂર સંસ્થાપર કાળુ મેળવવો હોય અને તે તે શસ્ત્રોની કાશી વગેરે
રચણાના આચાર્ય વગેરે પદવીઓ મેળવવાની પરીક્ષા પમાર કરવી હોય તો અમને પૂછો
દેશી રાજ્ય પણ શાસ્ત્રીય વિષયમાં અમારો મત માગે છે

ગામ્ત્રી હરિવાલ નાલિદાસ ગોવિંદજી,

નદીયા અ બાજના મદિર પાસે,

જામનગર—ગદિયાવાડ

નાની છબી પરથી

લાલક સાધક સુરીના

એનલાઈનમેન્ટો

[વિધિયા-ઓમાર્ગ]

અમારે લા સુ ૨ તથા વ્યાગ્રખી મે

અને વાયદસર બનાવી આપવામાં

આવે કે

સતિપ-૧૦- કામને વામ્ને ખાસ

મોગ ખચે મટીયો બવારેય છે

સ્થાપના ૧૮૧૨

વધુ વિગત માટે નખો

નેશી ઓ ૬ નારા,

જામનગર દેગા કમ્પની

જામનગર

ધી સુરત જનરલ એજન્સીની જંગ પ્રમિટ્ટ દવાઓ

હેલીના રૂબીડી પાઉચર—આમગીને કાષ્ઠપણ જાનની ઇજા કર્યાવર સદાપણી
ખાત નીકળી ત્યજ સ આમદી કાળી ૫ તી નરી તેમજ અમન જાળી નંધી અને ૬૬૬ આપે છે
શીથીની કી —૧— રજુનો રૂબીઓ એક

મજાજાના તેલમા મેળવી ચોપડવાથી દરજ્જા પાસ ખરબચુ રજુ દીવસમાં મટે છે
હેલીના રોની પીલ્સ—અંગોના દરજ્જા તમામ રોગોને દૂર કરીને માસિ અટકાવ
ખરાબર દાખમસર લાવીને મળતું રહાયું હરે છે તેમજ પુ રોના ધાતુ વિકાસના નમામ રોગોને
દૂર કરીને નવુ પુરુશનન આપે છે શીથીની ખમત ૧—૪—

હેલીના રૂબીડી પાઉચર—ફક્ત બે દિવસ ચોપડવાથી માથાના તમામ રોગોને દૂર કરીને
૬૬ આપે છે વા સપિવાઉપર માલીસ કરવાથી તુરત આતામ કરે છે કીમન —૧—

હેલીના રા ત પીલ્સ—૧ ત રજુ દિવસ વાપરવાથી માણસ ડગલ ખોરાક ખાઈ
શકે છે અને સક્રિયતા કુવારો સરીરમા હાવે છે મુખાઇનું ખરામ પાણી અસર કરતુ નથી ૬ ત
એ ૧ વખત વાપરો શીથીની ખમત ૦—૧૨—

તેમજ આંખની અકલીર દવા હેલીના આખ મોલ્યુસન તેમજ ટુચ પાઉચર તથા સમદહી
પીલ્સ મનની દવા વરે દરેક રોગોના દવા થણા ૧ મીડાવન બાવે મગશે

દરેક દવાનું પોષ્ટ ૧ જુદુ જ્ઞદારગામ સાર એજ રો જોઇએ છે

મોલ એજન્સી-ધી સુરત જનરલ એજન્સી ખાલાજ રોડ—સુ ત

આ નવી ચીજ, ને બેનોરશી વપેડું ।।

છાંદરા અને છાંદરીને માટે લાખ નો રમકડોનો સામનો

૩ પચરગી કુલદાર રમકડોને મેટ ૧ કી રા રા

૨૫ , સેટ ૧ કી રા રા

૧૨ પચરગી ફેનસી જનાવર જેવા કે—દારી યોડા હુ, ગાળ ૬ હુ વાંધ
વાંધર મોટ સુચા બલદ કાવળા માછલી વગેરે । ૩ ।

પીતળનો રમવાનો સામન

૩૨ નગનો સ ૧ કી રા આ નાનાનો સેટ ૧ ૧ રા રા

ખંધરા તથા છાં રીએને માટે બના સી વેલમ કાડ સાદીએ લાખો ૫ ના
ખનો ઇચ ૫ સરવે રચલી

લેસ કીતારી પાલવની કી રા ૨) પી ૧) સુ

વેલ ને જુદીદાર ૧ ૧ ૪) પી ૪) મુખી

મેળા ખ ૩ કી રા રાખ મો ૨) સુખી

કાવડા ને છેકરાએને માટે સેવા કુપમ કાળી મીનાના થન પીતાબર કાથી
સીલમ સદરા બધી યીજ સરવે જાતનો મલશે એકવાર મ લાગી ખા તો ચો નમન
ન પડવાથી બદલી આપવામા આવશે

Maheshwari's Varod madaas

મેકુ દાસ નરેશભદ્રાસ,

ખના સી કાપડના વેપારી

એજન્સી ખખર-ખતા સ સીટી

“સ્નાયુબલપ્રદ વાજકરણ ”

નમળા પડના જનને દ્રિયસજવી સ્નાયુએને જોર આપનાર એક

ઉત્તમ બનાવટ

આ દવા કોષપણુ દવાથી ન મટે તેની જનને પ્રિય સ્વધી અશક્તિને દૂર કરે છે
સ્વપ્નમાં થતા ધાતુપાતને મટાડે છે અને હુ-આશા નમજાઈ સ્વધી અનેક ફરીયાદોને
અટકાવે છે અંતઃશ્વરના ધર્માદા આપધાન્યમાં અનેક દરદીઓ ઉપર અજમાની આ
દવાના ગુણોની ખાતરી કરી છે

આ દવામાં કોઈપણ જાતની એરી દવાનો ઉપયોગ કરવામાં આવેલ નથી

ક્રિ —ગોળી ૬૦ ની કળીના રૂ. ૫) પોપ્ટેજ બુદ્ધ

वधु निमतभाटे पत्रांश प्रुलासो म गावे।

आन्य आशीस
वैद्य कानी अस पि पोपटबाव खात्री
जमनगर—।डियावास

વૈવ અમૃતવાસ પ્રાણશ કર પટ્ટણી,
હેઃ આરીય
ઝાડેધર-વાયા ભરથ-ગુજરાત

○→→→→→

‘ਅਰੇ ਭਰੇ’

ਦਫ਼ਤਰੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

ਜੇਹਾ ਫਿਰ ।।।

આસ કન્ડીભાઈએના મારે, શુદ્ધનો શૃંગાર કન્ધાપ્રિપતિઓનું આદ્યમ

અમોએ હાતમાં મોટા ખર્ચે કંઈ દેશના નખ્યાત અને મતામાં ખાંચ નરસતોડું
એક હતમ અદ્યમ તૈયાર કર્યું છે રૂપ આદ્યમની મિત રૂ ૧૧ આ ઉપરાંત અમાર
ત્યાથી રુકોલે તથા પાંચ જાએ અને ગામી શાળાએને લાતી તમામ જાતની ચોપડીઓ
અને તેને લગતો સર્વ સામાન મલશે તેમજ કોલ્તનનો ૨ પેન્ટુર આલાયત દવાઓ તથા
રોશનરી અને જલરી મામાન ધણાજ કાચદાથી મલશે બદાગના ઓડિંગ ઉપર પુરતુ ધ્યાન
આપીએ છીએ વી પી પે ગિતમામ ખરચ મગસતારના રીત ઉપર છે લાએનીએના રીતનામે-
શાહુ બેનાઈ રતસિદ્ધ મોમાયા જુએન અને કમીશન એબન્ટ

આન્ય ગેરીસ માડરી પુન પાસે—મુબર્ક પેસ્ટ ન ૩

રાજકવિના

बौद्धभानु, प्रतिष्ठित पुरेतके।

કેશન કામ્ય ભાગ ૧ લો

क्रि मल ०-८-०

આયર્લેન્ડ

• दिनांक १-१-०

મેનેજર—૨૫ ફગા—જામનગર

સૌરાષ્ટ્ર આયુર્વેદિક ફાર્મસી

આ પ્રયોગાળામાં આસવ મુરખમાં રક્ષામર્ત લેરમ અવશેષ, મુલાજળળ કેવડ-
જળ મુલા વરીઆળી, અજમામુદીના, મરેકીના કુલ વિગેરે વંધી જાતના અર્ધ મુલુ
મુગીના, વેરેક જાતના ખાંભ રીરેષ્ઠ ચરખત, વનગપતિના પ્લાર, મોતીનો સુરમો, તમ-
જન શુદ્ધ એરડીઉ તેન બેલેતેલ મધણી જાતના વારનીય મપોલીશ અખર દરેકુરી
(દરેકુત), ખાનામુત ફેઇસકીમ અને, પાઉર ખાતનાયક સાણ, પાઉર, હેર એઇલિ બાકતી,
લાંમિજમુમ વીગેરે, તેનાર અથના એડરેથી, જનાનવામા આવે, કે જમ્યામધુ ખરીદવારને
સાર, સ્મીશન—પત્ર નદાર — પાણિત, નિજયશ કર જયશ કર—જેતપુર.
૧ ખીજે મધજે, ખનતા જીવન વાપરનારોએને ખિમારે ત્યાં ખનતા જોગ્યલેજનું જીવન
વાપરના નિર્મિત છે

ઉદ્ધાનત પ્રેમ

દ મરખલી સાહિત્યના અખાસી ખીયુત બાઈલાલ નરમશ કરે ઉદ્ધા તપ્રેમ જે
મ અગાથી અનુપમ ગ્રંથનો સાદો, સરલ અને મધુર ભાષામાં કરેલ અનુવાદ
ગ્રંથનો અને પ્રાચીની ખાસ પરવાનગીથી છપાવ તૈયાર થયેલ છે
કિંમત ૦-૧૨-૦ લખો

અ કુશ ઓફીસ—જામનગર

તાવની રામબાણુ દવા

૧૦૦ ઇનામવાળી

ફાયદો નાંખ્યાપોતે મેસાઈપાછા

(ખાસ પરજ નથી)

(૧) ફાયદો પછું જાતનો તાવ એટલે દેહમાં એકતરીઓ ચોથીઓ હોને દાખા,
તેમજે વ્યક્તિતા જમાવના નવા નવી જાતનો હોતો તાવો અમરીન દવાથી નો ઉતરે વો
લોધલા પેના પાછા આપીશું મેઝ સખસ જોમ સાજીત નેમી આપશે કે નેધ ચાલે
ગીરધરલાલ કહાનજીની દવાથી ચોથીઓ તાવ નાથો તો તેને ત્રણ ૧૦૦ સો ઇનામ
આપીશું ડબી ૧ ની કિંમત રૂ. ૧-૦-૦ ખાસ પરજ નથી
મફત મળીતા પુસ્તકો

મુશ્કળા માહસબ થી અને ખીમી દરદો માટે “ધાતુવિકાર” નામનું પુસ્તક મંગાવી લાવો
ઓઓના દરદો માટે આત્મવિશ્વાસ” નામનું પુસ્તક મંગાવી લાવો અને
પુસ્તકોનું પોસ્ટાઈ ખર્ચ પછું લેવીમા આવતું નથી

વૈવશાસ્ત્રી ગીરધરલાલ કહાનજી,

મુ ધોળકા—અમદાવાદ

મનુષ્ય જીવન

આ જાના સેવનથી પણ સમયની નામદી સુરાતી હજારો
એકે જીવનન તમામ આરના વીરસવથી દોષ કે જે તે
મજેદ દોષ તે મગી જાયડે આ દવા સતિકરિતને વધારે છે

એક જાનને એક ન દોષ તે વખતમાં પણ આ દવા ખાવાથી
જ કમ વધેડે માયાના । ૨ મજ જાયડે હા કાઓમાં તથા મમજા
મજડે અને મનુષ્ય આરોગ્યને પામી પુરુષપણને પ્રાપ્ત થાયડે અને તે
સેવન કે વા માટે ખાસ લગામધુ કરીએ છીએ આ વાથી તરત જ

મૂલ્ય રૂ ૫) પાંચ રૂપૈયા

દુષ્ટદમન

આ દુષ્ટદમન નો માત્ર હ છે આડ આડ નવ નવ વર્ષના
એકેને જ તરીકે વેચા અને દુષ્ટીમે સારા ન કરી શકે તેઓને પણ આ
જુદ દીવસના સેવનથી જ આરોગ્ય પ્રાપ્ત થએનું છે મૂલ્ય રૂ ૫

કંદાર

આઓના સર્વ રોગોને દૂર કરી આરોગ્ય આપી વધારે આઓને પણ પુન
માથ એવો ઉપાય છે

॥ સ્ત્રી શિક્ષા ॥

નારી સુદશ પ્રવર્તક પ્રથમ માગ મૂલ્ય =) દ્વિતિય માગ =) તૃતીય માગ =)
ચતુર્થ માગ =) એક ૨ માગની સોલ દવાર પ્રતિષ્ઠા વિકસુકા છે । યિત્રીકી
અધિનતાહી અનેક ઉત્તમ દાનેકા એક માત્ર પ્રમણ છે કોઈ મા સજ્જન
અપની સ્ત્રી ઔર પુત્રિયોકો સર્વ ગુણ સમ્પન્ના વચ્ચાનકા રૂપ
માગોક સિમે લિલ્લનકી કૃપા કરે શાયદ વ' ૧ જાને

COOPER'S.

Restorative Pills

general debility nervous exhaustion and loss of Flesh
by cause

se pills speedily restore health and strength

Price Rs 3/— per Bottle

COOPER'S

Skin Beautifier

Gives radiant Beauty to the skin Removes Freckles, pimp-
un burnt and keeps the skin very smooth and Fresh

It removes the sting of Rabor

Price Rs 1

COOPER'S BALM.

Stands unrivalled, as a remedy for Rheumatism Lumbago
atica, Sore throat nervous Head ache cold in the chest
Pains, Brui ses Asthma Bronchitis

Price 12 ann

HOMIS' AGUE MIXTURE.

Best for Malaria Influenza & all Fevers

Three doses are sufficient to lower the temperature An
unfailing remedy

Price Rs 1

COOPER'S

Diabetic cure

A boon to diabetive patient

These pills reduce the quantity of sugar and keeps the
patient very active

Price Rs 3/— per bottle

Sole Manufacturers

E D COOPER

Grant Road—BOMBAY

ને / ભક્તિનું રસપ્રપ છે કાઠપણ અનિ ।
 દર વસ્તુનું સ ન થાય છે અથવા તેનું વસ્તુ ન
 અભિજાતમાં આવે છે તે તેથી પ્રથમ આ
 પ્રથમ થાય છે આથમ પડી મોજ, અને
 મોહથી પ્રેમ થાય છે એ પ્રેમ વીરધીરે દક્ષિ
 મમતાં દૂર્ણ પ્રદુષિત થાય છે દુષ્ટ પ્રદુષ
 નાની દશાવાળા પ્રેમને ભક્તિ યુગ્મ પ્રેરે છે
 વસ્તુના રસપ્રપ સંનથી / માન આ પ્રમાણે
 થાય છે એમ નથી કોણપણ અભિના ચરિ
 નથી તેના શુભથી પ્રેમ દર્શનથી તેમજ
 નવપ્રથી પશુ થાય છે તેમ અને નરજી એ
 ૫ સર્વ હિ મોમા મુખ્ય છે અને એ મે /
 નધન અને મોમનું કાળપ્રથમ પરે છે કાળ
 કાળ વસ્તુનું હીન થયાવિના તેનાઉપર પ્રાપ્તિ
 થતી નથી પ્રેમ થતો નથી તેમજ પ્રેમ
 વિના જ દુષ્ટ જ્ઞાન થતું નથી સપૂજાજ્ઞાન
 માટે વસ્તુની સાથ એક રસ થવાની આન
 રસપ્રતા છે ભક્તિ અને નાન બે અ યોગ્ય થ
 એવા સમ્બાધસા છે કે તેને ભુ । કરી નિ
 રાણા - રસ કેવળ અશમ્ય છે યોગ નામિ
 રામાયણમા જ્ઞાન અર્થ કમ ને માટે ભુ ઉપ-
 વમામ્યામેવ પદ્મામ્યા મવા છે પદ્મિના ગતિ ।
 તથા જ્ઞાનવમન્યા જાયતે પરમ પદ્મ ॥ (૩ ૭)
 એ બીજી જગાએ-બીજી પુસ્તકમાં ૫ ।
 લખ્યું છે કે-

ન મક્ત્ત્વાવિનોદન ગાથ પ્રજ્ઞાનનિમિતા ।

ગાથા શ્રિએ ભજા અને માનિના લક્ષ
 ભુમા માલ બેદ પ્રજાતો નથી શ્રીકૃષ્ણભજ
 શનનું પોતાનુજ શ્રીકૃષ્ણ શ્રીમદ્ભજવ
 ગીતામા વચન છે કે તેણે જ્ઞાની નિલયુક્ત
 નમ્રમિતિવિનિવરતે જ્ઞાની ભક્ત એકનેજ

ભજે છે કેમ? આત્મા કોઈ જ અને
 આત્મા તેજ નરમાત્મા કે સ્ત્રી વના સિ
 વાય બીજું પ્રપ્ર નથી એમ ભક્તિ તેટલાજ
 માટે કહી છે જ્ઞાનીભક્ત એકનેજ ભજે છે
 શરીરને તે એનો નથી રસાનુભવે મારા સ
 રજો છે પણ શરીર કામ કરે છે સારે ભક્ત
 સરજો ભુજો અ ૭ નો ૭ નિયુક્ત
 ક્ષમ ૭ સમ્પત્તિ નરસિંથી ગતિ શુભ
 દિવા સખવથી પર છે તેની ભક્તિ થાપીજ
 દિન છે પ્રદ્યાગા મનુષ્યને અવરીરીને પ્રાપ્ત
 રજો દુલભ છે માન પોતાનાજ મગકેપર
 માળને આગર રાખવાનો છે અને તેને બ
 દારની છપા સતાપ મગતી થી ગીમદ
 ભજવદ્ગીતાના ૧૨ મા અધ્યાય ॥ ૫ મા
 મ્નોકમા તેનાજ માટે અજીનને કહેવામા
 આ પુછ છે-

જ્ઞેષોડધિક્તસ્તસ્તપામવ્યક્તમચ્છતયામ્ ।

આત્મા પરમાત્માની ભક્તિ સ્થાન અ
 દાર મનુષ્યકૃત નથી પણ માપસનું પોતા
 નુજ શરીર છે

દેહા દેવાલય પ્રોક્ત મ જીવ વૈવલ નિવ ।
 દેર એજ પ્રાપ્ત મ દિર છે અને તેમાં
 જે ૭૫ છે તેજ સાક્ષાત્ સિ । કે (નરેયુ
 પનિપદ અધ્યાય ૨) એજ પ્રમાણે ૮ દો
 પનિપદનો ઉપરેશ છે

સવિ-માર્ગસ્થિતદામવાપરિમ ક્ષિમત પરમ ।

સ એવ હિ મહાદેવ સ એવ હિ મન્મથ ॥

સ એવ ડયોનિયા ચોતિ સ એવ પરમશ્વર ।

મ એવ હિ પર વ્રજ તદ્ભાદ ન મન્મથ ॥

હું તે કોણ? માત્ર સવિતરૂપે અતરમાં
 રહેલો છું જન્મરૂપિત છું મહાદેવ તે હું-

હરિ તે હું જ્યોતિષુ જ્યોતિ તે એજ, પરમેશ્વર
ને એજ, પરબ્રહ્મ તે એજ અને બ્રહ્મ તે હું
મેલેજ, એમા કંઈ સસય નથી

જીજિત્વા સામાન્ય માન્યતા પ્રમાણે પૂજનો
વિધિ હોયો જોઈએ, તે તે વિધિ એ જ તે
ઉપનિષદોમાં દર્શાવેલો છે, ચોક્કસ દૃષ્ટાત લેના
જ્ઞાનને જઠારી નાખતું એ નિમાય ઉતા
રતું, મનના મળનો લાગ કરવો એ જ્ઞાન
વિષયરહિત મન એ ધ્યાન છે મઝ્જીમા
અયોપનિષદમાં વિધિનો વિશેષ વિસ્તાર છે
તેમાં કહ્યું છે કે સોડહ ભાન (તે હું એ
જ્ઞાન) નમસ્કાર છે, જ્ઞાન તે સ્તુતિ અને
સ્તુતિ સતોષ એ વિસર્જન છે (જુઓ
આલોક-૨)

પરાભક્તિ અને અપરાભક્તિ એવા બે

કિતા ને એ ભેદ છે તેમાં ઉપર કથન કે
ગ્વામાં ને આ યુ છે તે પરાભક્તિનુ સ્વરૂપ
છે નિર્ગુણની ભક્તિ તે પરાભક્તિ છે એ
ભક્તિનુ સાધન પરાવિદ્યા છે વિદ્યાના પછી
એ ભેદ છે પરાવિદ્યા અને અપરાવિદ્યા

द्वेषिष्य संशितस्य इति ह मम यन्ममिदो व
दति परा चवापरा च । तत्रापरा ऋग्वेदो यजु
वद मानवयोऽथनवद शिवा कल्पो व्याकरण
निरुक्त इदो ज्योतिषमिति । अथ परा यथा तद्व
क्षरमधिगम्यत ॥

સુત્ર ૧૫નિઃ પ્રથમ ખ.

અક્ષર, અપિનાશ મળને ઓળખવાને
તેને પામવાને, તેની ભક્તિનેમાટે પરાવિદ્યા
હે આજ અપાથી પામકિનું સાધન પરા
વિદ્યા હે (અપૂર્ણ)

આમતઃ અન્નં નો વેદે ચરામા આવેન મેમહં એમ ભીમનાથવાલાની ક ના
હે કમીનનમ્ નામ કર્ગનુ ધ્યાન ખેચવામા આવેછે

EARN RS 30 TO 150 WEEKLY

105 ONE HOUR OF YOUR TIME DAILY

With Ps 30 as capital and an Idea you can make the above profit in the Mail Order Business. Let me teach you in Business for yourself. I tell you what to do and how to do it. Don't be a wage slave. Get out of the rat race. Get guts. Get backbone. Wake up and start new. I will send you particulars "Money Making Opportunities in the Mail Order Business" FREE. It tells you how you can start a business at home for spare time while still wage employed. It is a quick certain way to big income. Simply send me your name and address and one stamp for reply.

સ્વાર્થીને.

ગાઠન—કંવાળી

બનેતા સ્વાર્થના બદ ન પરમાર્થે રી જાણે
 શુભુક્ષિત પેઠ પોતાનું બની રીતે બરી મરો—ટેકો
 દરાવ્યા હોય નહિ જેણે કદીપણુ ને માતાના
 બીજની દાનિઓ કપાથી નિચારા એ દરી જાણે— બનેવા
 ન તાવા હોય કોઈને ન હોયે સુગ તારને
 ભય કર આ ભવાધિ એ મ્હો પાથી તરી જાણે—બનેવા
 ન દાંતો હોય કોઈના, હ વ સાગી રિયતિ પામી
 મરો વિપરીત સમયે એ હા કપાથી દરી જાણે— બનેવા
 વિવર રહીને વિવારે જે નવન સનારો શુભતિથી
 ક્રિા એ ક્રાંતિ નારીને હો કપાથી વરી જાણે— બનેવા
 ન હોયે આપદાદાના ચરિનાનું મ્મરણ જે
 જગતના તાતને 'કેશવ' શી રીતે એ સ્મરી જાણે—બનેવા

રાજકવિ કેશવનાથ શ્યામજી

વડોદરા રાજ્યના કેશવશી ખાતાતંત્રી આ માસિક
 શાળા તથા સાયનગ્રીમજી મહુડા મરવામા આવેલ છે

દિલ્હી દરબાર.

અનુવાદક—શ્રીયુત વકીલ.

પ્રકરણ ૮ મુ

મરણ પધારી

(અનુસધાન ૫૪ ૩૨ થી)

જે જડમા અત હતો તે જડમા મુદ
રીઓની સખ્યા ઘણી હતી અને ઠાણ પણ
પુન્યને લા આનવા દેવાની મનાઇ હોય
એમ પહેના તેને જણાયુ પણ તુરતજ
તેણે જોયુ કે બાલુમા એ રજપુત
સરદાર બેડેનો છે આ લાગ્યતાન માણુએ
અત્રત જોળખી શયો હિ બહુ મુય
વાન પોસાડ તેણે પહેરેલા ટોનાથી તે
એક ખાનદાન કુટુમ્બો રજપુત હોવો તે
એ એમ અત્રતે માયુ ડારણકે સાધા પુ
રજપુત સરદાર તવેા લીગજલિત પોગા
પહેરી શકે નહિ તે ઓરત તે રજપુત સ
ાથી હાથમા હાથ મિનાની પ્રેમચેષ્ટ
તી હતી અને રજપુત સરારની સખ
ામિઓ મા પ્રેમત્રસગમાજ રો ભાવી હતી

ને યુવાન ઓરતે આજુમા પડેન સોનાનો
પ્યાલો લઇ પોતાની પડખે બેડેન રજપુત

મારને આખો અને ઠાણ પણ આનામની
કયાનગ તે તે શરામ પી ગયો તારા
પીધા પંડી તે યુવાને ઉડવાને મહેનત કરી
પણ ઠોઠો થઇ શક્યો નહિ પાદાની માફ તેન
આજુ ગરીર પગથી માથાસુધી ઘરઘરતુ હતુ
તેના બહેરાઉપરથી તેને થતી અમલ વેના
અવશ જણાતી હતી આ યુવાન મળુ તુલ્ય
બેલાન સ્થિતિમા જ્યારે આ રીતે પયો હતો
ભારે બે બાદીઓએ તેણે પહેરેના કપડા બિના
ગના માડયા પોતાની નજર આગળ આનુ
લયાન દ્રશ્ય તે અત્રત બહુજ લપબીત
તેમજ ગુપ્તે થયો

આ નિયંધાન ઓરત કે જે ઓ
રત જનને વાછન રૂપ છે તેને આ કૃતથી
જગપદ અસર થતી ની અને દગાબરેની
ગિતે તે યુવાનને મારી નખાવે છે માણત જત
આથી વધારે ધાતખી કૃત યુ કરી શકે

પણુ આ યુવાન કોણ છે? અજ્ઞતમિતે બૂમ
પાડના ત્યજત ધ્યેયે પણ મોની શકો નહિ

તે મે બાળીઓએ આતુ અધોર ફૂલ કરી
તે યુવાનના સરીગને પકડી વિશવજિત
લગ્નકલ રાખ્યુ આ સુ ના દેખાવથી અતિ
ભયભીત થઈને અતસિદ્ધ તગભમ મરણ
તોન થઈ ગયો દિલ્હીના શાહી સ્વામીમાં
દરેક મંગલવારે કમકમા ઉપજાવે તેવા
દેખાવના ર રમણીય યુવાન તમ મુકદુ-
અને પોતાની નજરે જોયેન હતો અને
તેની અસર અવારે તેના મનમાં તાજ થઈ
તેજ આન અસારે નજ આગળ નરી
આગે દિ ગીમાં જે સુ સિદ્ધાન્તમાં
નકાનવામાં આનુ તેનુરુ સુ કુ અહીં
નીત ઉપર લટકાનમાં આ યુ હતો

અજ્ઞતને રિયા થયો કે— આ કર
ધાતમી ઓરતો ઉપરથી સુ ર આપ કે પપા
મનિન અને અતિ દુષ્ણ અત રૂ ધરાવે છે
પોતાની સુ સ્વામી લુપ્ત બતાવી તે ઓ
રતો અલાગી યુવાનોનું રિના ત્યોજને
પુન કરે છે કોઈને ના થવાવગ આ
દરમિયાને આ મુક તે ના શાહી
રાજમાં કેમ વાન તથ શકે છે તે દુ મન
શકેતો નથી આહા! કેવુ દૂર ધાતમી ત્ય
તે છે? આ દુષ્ટઓસિનાય કોઈ તે જાણ
થી

જ્યારે તે સુ ને લીનઉપર લગાવ
માં આ યુ લારે અજ્ઞતસિદ્ધ તે બધને
નહન મેનાકમો મનીગયો અને તેજે જમ મા મા
ત્યજત કર્યો પણ નિરૂપાય અરે! અધર!
મારી હાજરીમાં પુરના મહારાજાના પે

પુત્રને ગાજરેની રીતે મારી નાખવામાં
આગે! આ અસર આપતિ મહારાણા સહન
કરી શકે નહિ આ અપતિથી તેનું ચોખ્ખ
ચલુન થવાનું આમ વિચાર અજ્ઞત મરતો
હતો લા તે બાદશાહી સિદ્ધાસન ઉપ થી
તે ઓરન દબ ધારણ મરી બોની—

રજપુત બગદુર જુઓ આનતી કોને
તમારી પણ તેજ દસા થવાની છે દિલ્હીના
શાહી સ્વામીમાં આ સુ કેવી તલાલથી
અમે તથ જળએ ઝીએ તે તમોને સ્થિતિ
કે તમન આ જોઈ નવાઈ નથી લાગતી?
લય કાવ અને ચિતામિનિત લાગતીથી
અજ્ઞત બોનવા જતો હતો કે

હું નીચ અધમ — પણ તે બોની
શક્યો નહિ અને તરતજ સર્વ સ્થગે અધાર
થઈ ગયુ એક આપના પતકારમાં સ્વ
જો ભરેની ગતે અદશ્ય થવાથી તેની ચિતા
નથી તેના મનની રિયતિતુ જન થઈ શકે
તેમ નથી સર્વ દેખાવ નજર બાગગથી દૂર
થશે માત લીનિ હતી તેમજ ઉની રહી

પોતે પ્રથમ કે આ મા જે રિયતિમાં
હતો તેજ રિયતિમાં છે એમ તેને હવે જ
પાણુ આ વિચિત્ર બનાવ પોતે પાતાની
આગે / જોયો હતો અને તેથી તેના મ
નની લાગણી સહે / સમજ સમય તેમ જે
જોઈથી પોતે બધાથેનો હતો તે તેની
મેત ખની મધુ અરે તે સ્વમ નથી
અજ્ઞતસિદ્ધે રિયાલું ના સ્વમ તો નથી
અહ એ અને મોક્ષ બાધેન હશે એમ
તે ઉચો પાંખે પગથી તરવાર લઈ ખ મા
કાણુ છે તેની તપાસ રવા મગ્યે પત્ર
કોઈ નહુ નહિ

ગભરાયેથી સ્થિતિમાં તે બોલ્યા આ યા
ગર લાંબ પુતળામણ ઉભો રહો

એકાએક ભય કર વિનાય ચોતરફ પ્રસરી
ગ્લો અધારી રાત્રિએ ફોહપુરસીડીના
નિજન સ્થળમાં આ કડણુગનક ગડાના
અવાજથી પશુ પક્ષીઓ પણ રૂખાંજતા
તો પગી અડતનુ તો પુઠુજુ શુ?

ઉધારી તગારે અછત નીચે ગયો પણ
નાં જોઇ શક્યો નહિ પોર અધકાર નારે
દરક છનાઇ ગ્લો હતો ધરમાં શુ જનાવ
નેછે તે જોઇ શકતો નહોતો પણ કડણુગનક
ગિલાય તો હજુ તેને સભળાતો હતો એકા
એક કોઈ મનુષ્ય આશ્ચર્ય લવાનું નીસ
મીડી ધર બહાર ગોડી મધ એમ તેણે જોયુ

ઉપર અને નીચેના બધા ખડમા આખી
રાત્રિ બત્તીની સગવ ના પોકરે રામેરી હતી
પણ ઉપરની બત્તી કાનમ રાખી નીચેની
બત્તી પોણે છુટાની? રઘુવીરસિંહ ક્યાં હતો? મે
અમણા ને મનુષ્ય આશ્ચર્ય જોઇ તે શુ
રઘુવીર હતો? જો તેજ હોય તો તે મહાદુર
અરેર આમ સાચી ભયભીત થયો? મી
ડી ધ્રુજતા બાળ માફક શામા? તેણે ચીમ
યાગી?

ચારે તરફ અડતે નજર ફગી પણ
અધારાશી તેણે ડાઇ જોયુ નહિ અનિયમિત
અને ઉરકરાયેલા શ્વાસ વખમગ સાભળ્યા
તેથી નળયુ કે કોઈ ભાગીઓને દમાવેડે
ગટાદુર હતો જતા અડતને લાગે થયો
અસખ્ય લગાઇઓમાં એક રઘુવતને ઝાગી
દિશત અને બહાદુરી તેણે બતાવી હતી
અને અલારે તે ભયથી કપના થા પો પોતાની

છાદમીમાં ભય શુ એ તેણે ડી અનુભવેન
નહોતું અને અલારે તે તેથીજ કપતો હતો
આખા ત્રિવસના ચાકથી સિપાઇઓ શા ત
નિદ્રા લેતા હતા ભયાનક વિનાય સાભળી
સર્વ પ્રાઇ પોતાના સાથીને શોધના મળ્યા
અચાનક પોતાની અસાવધ સ્થિતિનો લાલ
લઇ દુરમનોએ વેરી લીધા છે એમ સમજી
પોતાનો બચાવ કરવાને તેઓ તૈયાર થયા

આજ વખતે કુમારનો એક નિમજ્જલાન
તોકર પોતાના હાથમાં બે મોગી મસાન
સળગતી લઇને તેની પામે આ પો પોતાના
નજી કુમારને ઉભેના જોઇને તેઓ બોની ઉઠ્યા-
'કુમાર સાહેબ આ બહુ શુ છે?'

અછતસિંહે કહ્યું-"હું તેજ પુણુ છું આ
મુજબલ શુ છે અને પાણુ ચીસો પાડે છે?"

સિપાઇઓએ કહ્યું- બહુ ભયાનક ગગન
બેઠી વિનાયથી અમારી નિદ્રામાં અવત
થઇ હતી ભયથી અમે બધા ઉઠ્યા
અને અમને જણાયું કે દુરમનો અમારા ઉપર
તુગી પડ્યા છે અડતસિંહે આશ્ચર્યચકિત
થઇને કહ્યું બહારનો દગવાને અદરથી
મધ દરેલ છે અને મોગી વિલાઉપર
ચગી અડત અલ થયા બીજે રસ્તો નથી

મેં સિપાઇએ કહ્યું સાહેબ છે તો
એજ ને પાઇ આ ખડમા આવેન હોય
તો નેનો પતો તરતજ મગવો જોઇએ

રઘુવીર શા છે?

અર્જુન તે નથી અથ અદર હતો

ન રાત્રી મ દથી આ સ્થળમાં કોણુ લગાઈ
મે જે તેની ચાનો આપણે તપાસ કરીએ
અને આશ્ચર્ય નહ સલામથી નપાનીએ

એમ કહી રે જલ મમાલ લઇ મરે
 યના યોગાનના દરેક ખુલાવી ન... મારિકિયા
 તપાસ કરી આ તપાસ ગ્યાન તે યોગાનમા
 એક ખુલે કાઇ માત્રમ પ થાયી અજનના
 વધાર નોખરે અત્તર ધ્યાન મેરુ
 જાતા ક્રમા જુઓ અહીં મલ છે
 તે સુ છે?

અજનનિહે તે રમણથી જળુ... એ
 મત થરીર લા પાન છે યાનની યાજુએ
 અજુનોન રિયનિમા પોનાનો મિત્ર સર ૧૦
 રુચીર લા પોનો તો જોયો

રુચીર બનરે? મારો મર ૧૨ રુચીર
 બીકથી મરણતોન થા પો છે પાણી-અરે
 કાઇ પાણી રાવો

નો ૨ પાણી પેરા મો કમાર રુચીરનુ
 શિર પોનાના બોળામા રાખી સરળી સ
 લાજથી તેને સાવધ રવામા રાખો
 રુચીર તદન બેઆન હતો જના પડ તેનામા
 હજુ ન હતો

નો ૨ પાણી નહ આ પો રુચીરકેપર
 પાણી બદલ જાણુ પણ રા... રુચી-આવી
 નહિ લાગમ જો તાક મારે જેની ર
 લાજ તીથી આખરે રુચીરે જો નિશ્વાસ
 નાખ્યો અને ધી રહીને પોનાની આખો
 મોની અરે અરપટ સ્વરે પુચુ—

દમણુ દે... ૩

મારા તરાર તમે લાજીન યાજો
 નહિ તમને શુ થયુ છે?

અનિરિહ લયથી અપના રુચીરે મ્હુ-
 તમારાથી બનતી નિનારો મને આ રથજેથી
 મુગ્ધ મહેરઆની કરીને લઈ ગયો

મકરણુ દ મુ

પેરાયેલુ ઘ

રુચીરમિદ એક આખ નહેતો પણ
 એક રમણુ બહાદુર લયથી હતો જેના
 પરાક્રમથી કુ મનો પણ તસો દુઝતા
 આવો બહાદુર સિપાઈ અચારે દિ મત હારી
 મો હતો યાથી? એ નદર બનાવથી
 રુચીરની આવી રિયનિ થવાનુ કારણ
 કે રતથી ન રમિનો આ અલધાર્યો
 નામમા હાથ દોવો જોએ? સુ આ વ
 પેરાયેલુ છે? શુ આ વખતે મૂત-તેન જે
 છે? અજનનિહે ૭ સવ જોયુ તે શુ મૂત
 પ્રેરિત હતું? જે રમણીય ખુ... રેખા-
 અજાનમા તેજો નોનો તે શુ તેને હેનરવ
 કોન અત્મ પ્રમિત રૂપી અનાવવામા અ
 વેન હતો? લયાન ખુનનો દેખાત મૂત
 પ્રેતની બનાવ હતી?

મૂત-તેનની હયાતીમા અજનને વિચાર
 નેરો. તે રમણુનોમા મૂત-તેન
 રયાનીયાનન મા થતા હતી આજ અજો
 પોતાની અજો તેયેન બનાવને રમ ખાટ
 મી મહેર નથી અકુરાના પ રુચીરન
 યાત્ન રિયનિથી તેને બ વિચાર થયા
 મો હતો હજુસુરી રુચીરે ને બાન આજુ
 નહેતુ અનેને પર્વે બેનાન અવ યામો બકને
 હતો મને કોઇ અવરથ નહતા અન
 રથને પુરત નહ જાઓ

અતમિદ તેને સાનન ગતા મો પો
 મારા બહાદુર સરદાર રો પણ લ
 રાખ નહિ અમે બધા આની મોટી રાખીએ

છીએ તોરી આવી હુ ખદાયક સ્થિતિ જોઇને
અમને ઘણી દયા આવેછે ' આ વખતે સિ
પાઇએ ભેગા થઇ ગયા હુમારે તેઓને
જણાવ્યું- 'રઘુનીર એકાએક અસ્વસ્થ થઇ
ગયેલ છે અને તેને સારી સલાખની ખાસ
જરૂર છે

ખુદની હનામા લઇ જઇ રઘુનીરને હુદ્દિમા
લાવવા એક સિપાઇને અજીવે આસા રી
ખીજ સિપાઇઓને મરીયમ ખેગમના મહે
લની બારિક તપાસ કરતા હુદ્દમ યો અને
ત્યા જો કોઈ માનુષ પડે તો પોતાપાસે
લાવવા જણાવુ કોઇ આકસ્મિક ભય ન
નડે તેટલામાટે હથિઆરસજ્જિત મહેલમા જવા
ફરમાન કર્યું

મોટી સંગની મસાને લઇ ૧૦-૧૨
સિપાઇઓ ઉત્સાહથી પોતાના સપ્તારના હુ
કમને આધીન થઈ મહેલમાં તપાસ કરતા
ગયા. બ્યારે ખીજાઓ હુમાખાને રહ્યા તે
ઓને હુમારે પૂછ્યું- મારા બહાદુ સિ
પાઇઓ રાત્રિનો કંઈ સમય અસારે છે.

એક વૃદ્ધ સિપાઇ આકાશન ક જોઈ જો
ત્યો સત્તિ પગી વત્તા આની જે અજોનસાર
તરતમાજ થયે

ગાનના ધનાને તરત નેર ક પાસી
પોતાના મિત્રાઓમા લાગનાત થયે એ
બધવા હુમારે તે હમી ન પોઈને । જણા
વા અને ખાન પી ખાતાના । પણ નાન્યુ

રઘુનીરો પોતે લઇ જઈ ત્યા તે
નક્કામુતી ને ઉત્તો રાખ્યો નર્ રાત્રે જા
નિનુ સાના ન્ય હટ રાત્રિની ગતીરતામા
જનત કરતા તે સમયે સિપાઇઓના અવાજ

તિનાય પાઠ નટોલું

પોતાના બહાદુર સરદાર રઘુનીરનો હાથ
હાથમા લઇ શાતિના આ સમયે અજીવ ર
સ્તાઉપર દુહરત નિહાળતો આનતો હતો
સારે તેને વિચાર થયો - આ સર્ શુ
છો મને આ શુચવણ સમગતી નથી
સનાયતસાથે રહેનાર થો । માણસોસિનાય
આ નિર્જન અરણ્યમા શુ ખીજ કોઇ નથી
રહેતુ એ સંભવિત છે । સારે શુ કોઇ રહેતું
હોય તો તેઓ ધરિદાપૂરક હુપાઇને અમારા
હુલામની મરકરી કરી ખાનદ માનેડો ।
ખી વિચાર થયો—

'આ શહેરના ઉત્તરનિભાગમા એક ધૈરમાં
વૃદ્ધ ઉમરાવ રહે છે આ સ્થળથી તે જમ્યા
વધારે દૂર નથી મારા સિપાઇઓના અવાજ
તેને માને પ ગા હોનાજ જોઈએ સારે અ
હીંવા શુ થાયછે તે જોના ઉમરાવનો કોઇ
પણ માણસ કેમ આવતો નથી ?

ઘણા પ્રકારની આની સમયો હુમારને
યઈ રઘુનીરની મનની ગિયનિ હળુ મુઘરી
નહોતી અસ્થિગ મો હુમારે તે હુ ખી સર
દારસાથે આમતેમ કરતા માઝુ સા પ્રાત
કાગના રમણી પવને રઘુનીરની માનસિ
સ્થિતિ મુઘારી મહુર-મુર-મુનામિક સ
વારના પવનથી મુઘારી ગિયનિ મુઘારી
જોઇને હુમારે તેને કહ્યું—

બહાદુર સરાર આદિ મેસ હુમાર
તથા રઘુનીર ને મેસ અને પોતે વખત
સાત રજાપછી રઘુનીરે ઉડો નિયાસ નાખી
જણાવ્યું- ભય કર-ભય ર'

અને પોતાના મરદાગો હાથ આવી

કેલુ- મારા બાહુર સરદાર અનન્ય યાદ
અસાધારણ બનાવથી તારી માનસિક સ્થિતિ
આરી થઇ હતી આ હકીકત જાણ્યા હું
અસાધુર છુ ખુદના વિનથી ૭ કાંઈ તારા
ઉપર વીતી હોય તે મને જાણાય

રુપરીરે જાણા હુ- શુ બ શુ તે મને
બરાબર યાદ નથી હજુ હું ગલ પેરી
સ્થિતિમાજ છુ મને લપનીત નાનનાર
મનાન હજુ હું મોઝસ યાદ કરી શકતો
નથી

એક મનાકે સુની બ ને બહાદુર સરારો
સુપ રહ્યા રુપરીરે શુ થયુ હતુ તે આખો
કહી શકતા નથી પણ જ્ઞાત્ય જે ભરાન
દેખાવથી તેની આરી વ્યાગતક સ્થિતિ થઇ
તરી તેજ દેખાન તેના મનમા રમતો હો
પણ આપણા બહાદુર જુવાન કુમારના મનનુ
વનજી બીજી તરફ હતું બિન બિન વિચારથી
તેનુ મન ઉઝેરાતું હતુ વિવિધ નાગના કે
મથી તેનુ મન ચક્રોમે ચલુ હતુ કુમારના
મનની ચિતિ જાણુથી એ બ નિકટ મધ
હતું

રજપૂતાનાની પદામે આગેમા ઉઝરેનો
સાદી અને નમાણિક ૭ ગીથી પ્રાપ્તો તે
પુત્રાન નાદશાહની રાસી ૭ ગીની બ
ગાત હતો આ મહાન મોખ્તા પ્રેનશા નની
ખટપટો તેના લખ ર બે ભરમો તેની
ટૂપી મશરોતોથી તે તદ્દન અનાપ હતો
જહાગીર બાદશાહની દરબારમા તે માત્ર ૭
મહિના ગયા આ મો રને આ દિ હીની
દરબારમા કેમ ફતેહ મેળવી તે કાલ મા તે
તદ્દન નવો બીખાઉ હતો રોહપુગીરીના

વેરાનોમા તેના નૈનિક અનુભવે તેને ગય
જા મો અને તે વિચાર કરના હાગો કે-

આ વેરાન એમાંત રચો મને બાદશાહે
સામ્રાજ્યે મોક મો છે? આ રીતે કયા હે
સુધી તેણે નાન કરેન છે? મારા મોઝ
સમયના નિરાસનાટે મરીમમેગમનો મહેલ
સામ્રાજ્યે તેણે પસદ ખેલ છે? ફતેહપુર
સીમીના શહેરમા ગેલો લાયક અ યરથો
છે છતા બાદશાહે આ મકાનમાટે કેમ આ
નદ યો અને વદ ૧-વો સનામત હું
આ વિ રહું તેમા કેમ નાશજ હતો? મે
જે બનાવ જોયો તે બાનની લુ બાદશાહને
માહિતી હતી? જો હોય તો શા નાતે આ
લખ ર મેગમના મધમે મને તેણે મોકલ્યો?
૧૭૩ છતો બે હોયો જોઈમે-પણ તે

બે ૧?
આની રીતે પારે અજીન વિચાર કરતો
હતો આ એ એક રુપરીરે કુ ખીરવરે મો મો-
અરે મને—

અનમિહે પૂછ્યુ- મારા બાહુર સર
દર તમને હવે સાઝ થયુ?

રુપરીરે જવાબ આપ્યો- માનવત કુમાર
મારી વિનિ કાઠ સારી છે પણ મારી ૧
વત્તપ ની મને સરમ યાયછે

નહિ નહિ જગમજી શરમાવાનુ ના જ
નની મારક બટુજ અસાવાત્પ બનાવ બ
નેન હોવાથી તારી આવી સ્થિતિ ચીર
જોએ

નામદાર નનાવ યરા આવેલ છે
હા-નેમજ છે-૧૪૧૦ તે ૧ આવડ
જણાયડે

“અરે મને-મારા ઇશ્વર-મને બચાવો.”

“તને શું થયું તે તો કહે? કયો ભય કર
જનાવ તે અનુભવેલ છે તે જણાવ

“જ્યા સુધી મને યાદ છે તે પ્રમાણે હું
જમને બધું કહીશ પણ તમો તથા લેખી
મને હસગો અને મૂખ બનાવશો.”

“કાંઈ દરકત નહિ.”

રઘુનીરે જણાવ્યું-“ગમે તેમ બીજી રાત્રિ
આપણે અથ રથગે ગાળીશું, જેમ મને તેમ
અને ગમે તે જેખમે આ રથગ આપણે
નરતજ ઝાડીશું.”

આ મનામાં બીજી રાત્રિ ગાળવા અજીત
ગોતે પણ નાખુશ હતો તેથી તેણે કહ્યું-
“ક્રતેહપુરમીકરીમાં રહેવાનાયક અથ ધણા
અથ છે અને આપણે એક તેના મનામાં
આવતી કાલે રહીશું હજી જે તમારી વાત
ન જરી સકાય તેની તમારી સ્થિતિ હોય તો
ગીકર હિં, સનાર થનાં પછી કહેજે.”

રઘુનીરે પ્રત્યુત્તર વાળતા જણાવ્યું-“નિ
દમણાજ તમો બધી વાત સાંભળો તે વધારે
સાફ છે અને તે સાંભળીને નિષ્ણય કરો.
આરી વિચારશક્તિ શુભ થઈ છે અને ખરા
વિલાયતીપર આવવા હું અક્ત છું.

“કાળપણ જુવાનગર અથથી ઇતિસુધી
તમારું જીવન કહો.”

“ધીમે લીમે સર્વ વાત કબીજ
આમ ખીને રઘુનીરે પોતાનું સર જતાત
કહ્યું.

વાચકની નિશાસા તૃપ્ત કર્યા રઘુનીરે
એ વાત કુમારને કહી તે દવેના નકલમાં
અમો આપીશ.

મકરણ ૧૦ મુ

ભયકર કેખાન

—

“આખા દિવસની મુસાફરીથી હું બહુ
ચાકોનો હતો અને ગરિબ ખાણ લીધા બાદ,
હું પથારી ઉપર ગયો જ્યા તરતજ નિદ્રાવન
થયો પણ પથારીમાં ગયા પહેલાં તે ખડનાં
સઘળા ગારીગારણા બગાવર રીતે બધા પ્રેલ
હતા અને તમારા નોમની મહેરમાનીથી
મારી પામે એ બત્તી હતી જે આખી રાત
બગાવતી હતી સાચું જુ તો હું જ્યારે પ
થારીમાં ગયો ભારે તડન સહીસનામત હતો
કેટલો સમય હું સુતો તે મને બગાવર
યાદ નથી પણ એકાએક હું જાગી ઉઠ્યો
અને મને માત્રમ પડ્યું કે હું પરમેનાથી રૂમ
એમ થયેન છું બના કુમાર—તે વખતે મારા
મનની ચિંતિ કેની કુખાવ્ય હતી તે હું
કહી શકતો નથી હું ભયથી કમ્પતો હતો
માગી મત્ર શક્તિઓ બહેર મારી ગઈ હતી
મારો અનાજ નથ થઈ ગયો હતો સાથી
આમ થયું હતું તે મમજ શકતો નહોતો
અને તેમ નાચ્યું.” કાંઈ આમુદી અપત્તિથી
હું વીગયેરો છું મારી આખી જીવન દર
મ્યાન મેં આજુ અનુભવેન નહોતું.

મેં મારી આખો ઉનાગી અને નેચું તો
મત્ર ન અધારે હતું માગ અની અદરના
માગુ મત્ર બધા હતા પવનના મપાગની
ના. અની અદર પવની નત્તી જીજાય
તેમ નહતું ઉમેરું પણ પથારીમાં બેઠો અને
મારી મદ નમને નોવાવવા પ્રયત્ન કર્યો
પણ મને નાચ્યું કે મારું અસ્થ વાનિમે

મારી બોલવાની શક્તિ હરી ત્રીધી હતી
 ૮ ઇના મેં નામા મારી રૂરુ જગન
 વામા હું જરાપણ પાછા હોય નથી પણ
 એક ભયંકર નીચ જાણવેલી આકૃતિ મને
 મારના મારાઉપર ધમી આવેછે તેની ત્રી
 ડથી મારી હિમત નષ્ટ થય ગઇ આત્મ
 રક્ષણની શક્તિ હુમાની ખેસતા ૯ નાકડાની
 માફક ચેનનહીન પ યો રથા

માસિક બધા અને દુષ્ણ મેં તે વખતે
 જે અનુભવેન તે મારી જીવિમા બૂની
 શકુ તેમ નથી કેટલા વખતસુધી મારી
 આવી ધિતિ રી તે મારાનર યાદ મરી
 શકતો નથી મને લાગુ ધીરે ધીરે
 મરજીતોન થતો જાઉં

આટલું જતાત આપણી રઘુનીરે લામો
 નિશ્વાસ મૂકે તેનું વચન કહ્યું હતું વળી
 આગળ ચલા હું—

કુમાર જે બન ર-ભયંકર-તે વખતે
 જે ખાવ મેં જોરેન તેનું આમેન વળુન
 જે હું કહી તો મને ખાતી છે કે તારું
 વાન લોહી તેવી ઉછળી ઉઠશે અધાગમા
 એ જ્યો અ ના મેં ખુણામા આશમાની
 રગતુ અજગાશ મેં જોતું મારી ધંજા
 વિરહ તેતરફ મેં ન નર નાખી રહેતે રહેતે
 એકમાત્રી જે અજગાશ વધા અને એક
 બીજા રમના દેવિ તેમ અગસારસ મારી
 મ ગુ ૧ રમના સ ના એ એક વળી તે
 રમત વરદા પુત્રી અં ૧ ને મારા આગળ
 ઉભા રથા મેં તગન જાણુ કે આ પ્રકાશ
 માત્ર ૧ પ્રાણીઓની આખમાથી ની પતા
 હતા તે ભા ૧ ૫ આ મોતુ યો ૫ વળુન

મરુ તે માનવસત્તાની બહારની વાત છે
 વળુન મરના રતા રઘુનીરે મુ યો, તેમ
 મનની અવનરિયત રિયતિ જોઈને કુમારે
 તેને કાષ્ઠપણુ મનાન પૂજ્યા નહિ

થોડા સમય આરામ લઇને રઘુનીરે યો
 તાતુ જતાત કહેવા માડ્યું—

તે ભવાનક આખોએ મારાસામુ કેટલો
 વખતસુધી જોતુ તે હું કહી શકતો નથી
 યા સુધી મારાતરફ તેમની નગર હતી
 સામુધી રક્તેરક્તે મારા સોની ઉડી જતુ હતું
 તે કાણુ કુપ્ટો હતો તે તે સમયે યો
 અધકાર દોનાવી કહી શકતો નથી માત્ર
 એ જુજ કહી શકુ છું ૧ બાહુરમા બહાહુર
 માણુમોને પણ હજારે તેનો તે વખતનો દે
 ખાવ હતો

વળી રઘુનીરે સુપ થઇ ગયો અને કુમા
 ચિતાતુર અવાજે પૂજ્યુ રઘુનીરે આગળ
 ચલાન પછી શુ થયુ તે જાણાન
 રઘુનીરે જણા હું—

આ દુષ્ટ આખની બાલુમા એક માયાજી
 સમે અ નાણુ જણાતુ અને તેના નનાપ
 લોગી માસવગર મનુ યનું એક ઉચ્ચ હા
 પિજ મારી ન નર આગળ ઉજી છે એમ
 મેં તેણુ પગથી માથા મરી તે નન્નાવ
 રથામા હતું તે હાકપિજગવામી મુનુખની
 નાકૃતિ બધ ૧ મોગ દ નમજિત હસવા અને
 ગજીગ લવાનક અના ૧ ૧ ના ના

થોડા સમયસુધી રઘુનીરે એ શ દ પણ
 બોલી શક્યો નહિ પગથી માયાસુધી તે
 મુ જતો હતો

(અપ્રજ્ઞ)

મોહાલી પ્રખ્યાતિને પામેલી પૂર્ણ જ્ઞેહમદ થયેલી

અખૂટ કૈવલ આપનારી

આતંકનિગ્રહ ગોળીઓ

લોહી તથા વીયને મુકારે છે અને વચાં છે, મ-પડલી
પાચનશક્તિને સતેજ કરે છે, યાત્રાશક્તિને વધારે છે અને શરીરને
ઝડપ તથા અજવાન બનાવે છે

દિ મત ગોળી ૩૨ ની ડળી ૧ નો ૩ થીઓ ૧

વૈદ્યશાસ્ત્રી મણિગકર ગોવિંદજી

આતંકનિગ્રહ ઔષધાવધ,

જામનગર—કાઠિયાવાડ

હંદગીપર તમોને પ્યાર છે !

ખરાબ સંગત અને ખરાબ વિચારોવી લાગુ પડતી કુટેવને
લીધે હૃદયતી અનુધાના જીવાનીઆઓની છ.ગીની કેપી પા
થમાલી થાય છે તે બલના તથા તેમથી બચના કામશાસ્ત્ર
પુસ્તક વાચો

જે કોઈ મગાવે તેને નગર દિમતે અને વગર પ્રેમને
મોહલવામા આવે છે

વૈદ્યશાસ્ત્રી મણિગકર ગોવિંદજી,

જામનગર—કાઠિયાવાડ

મન્નોલાસીની તેલ

માથામાં નાખવાનું ઘેર તેન—માથાનો દુખાવો મટાડે છે, હાથ લાવે છે, બાલ ખરી પડતા બટકાવે છે સ્થરશુશ્કિતને સંવેગ રહે, માનને ચક્રવર્તીન રહે

એક શીશીનો બાર આના વચના રા. ૨ એની બાટલીના રા. ૧-૬-

ફરેક જાતના વા તથા લકવાના ગમે તેવા દરદને દૂર કરનાર તેલ—રા ૧-૦-૦

ચીન—ચીન બામ

શરીરના તમામ ગુમ ને સાફ કરે છે

એક બીના ૬ આના વજુ કબીના રા ૧-૧- એક કમનના રા ૪

શ્રીએના તમામ રોગ માટે બકસીર હિપાય—તારી સાકી

એક ચીલીના રા ૨ મે

૫૧ બ્યવહાર અ પ્રેશમા રવે

Manollasini Coy

મન્નોલાસી ૬

૭ Kankanady—MANGALORE

૯ કનકનડી—મંગલોર

તમામ દરદો ઉપર જર્મનીની જીત

જર્મની સાથ સર્માં કેટલુ આગ વધેલુ છે એ બાજે એ નાનું ઊકર પશુ બાજે છે થોડા વખત ઉપર તેણે જીવન રસાયન વિદ્યાની એવી શોધ કરી છે કે જેથી કાષ્ઠપશુ મનુષ્ય કોષ્ઠપશુ રોગ તા દર કે વૈદ્યની મરજ વિના પોતાની મેલે મટાડી શકે છે લાખો મનુષ્યોને આ વિદ્યાથી હાલ થયેા છે આ સમયમાં જીવનરસાયનવિદ્યા અથવા પ્રત્યક્ષ મનુષ્ય સ્વત્વ વૈદ્ય એ નામના ગુજરાતી મરાઠી તથા હિંદી (મુદ્રા -૧૨-) તથા અંગ્રેજી (મુદ્રા રા ૨- -) પુસ્તકો અમે મદાર પાડેલા છે વૈદ્ય અને દા :રોને પશુ આ શોધ ધણી-હવેયોગી છે પુસ્તક પસંદ ન પડે તો બીજે કોવસે પાણુ મોગલતાં પૈસા પાછા આપીએ છીએ જીવન રસાયન (Bio chemistry) ના સમયમાં તમારે જ કંઈ નોંધએ તે જાન અમારે તપાસી જ મળી ચકશે

જીવન રસાયન વાંચો—તમામ પાવરની છુટક તથા જ્યાંજ્યાં અમારે ત્યાં મળી શકે છે એજ ટો નોંધએ છીએ એજ ટોને સાફ કમીશન મળે છે

જે પી પડિત એન્ડ કુ—વડોદરા

SAVE YOUR CLOTHES FROM LOSS.

BY USING

THE WELL KNOWN

STAR

RED MARKING INK

A NEED OF EVERY MAN AND WOMAN

YOUNG AND OLD

Price per phial annas-4/-packing postage extra

Liberal terms to the trade

Reliable agents wanted throughout India

Sole Agents for India,

K I GVALANI & Co,

P O Box 5. Karachi India

SOVEREIGN'S BEAUTIFUL HAIR OIL.

This Hair Oil is prepared from purified pure Coconut Oil with cooling drugs curing Baldness of the Head Stopping Hair falling Eradicating dandruff stimulating new growth and preventing faded Hair to its natural colour Most efficacious for Brain workers like judges Lawyers students merchants and also Ladies etc

Price per phial Re 1

3 phials Rs 2—10—0

Sovereign Ringworm ointment Most effective ointment It give miraculous cure for all kinds of Ring-worms itches and other skin diseases If not curable money will be given back

Price per phial As 12

Sovereign Pain balm

It is a wonderful pain balm gives immediate relief for Rheumatism sprains Headache Sciatica and other nervous troubles

Price per phial Re 1

Address

SOVEREIGN & Co.

Manufacturing Chemists and Perfumers,

10 Katchaleswara Agraharam—MADRAS

બિશારદ આયુર્વેદિક લેબોરેટરી

દરેક જાતની આયુર્વેદિક દવાઓ—ગોળીઓ, ચત, તેન લાસ્મ મકરંધજી વીગેરે કવિરાજ એ સી. બી. જારદની જાનિ દેખરેખ હેઠળ બનાવવામાં આવે છે દરેક દરબની સલાખ પૂર્વક સારવાર કરામાં આવે છે ટહુ ઉપયોગી કેટલાક ઉપાયો—

સ્નેહુ ટ્રીને ૧—૩૧. ૦૧ ન્હાના ઉપાનો ૩ ૧ મોગ ઉપાનો

અહેરાતી સુદતા વધારે છે ડહ સાક મરેછ ફેડના અને ગુમ ઓ મટાડેછે, ફાગી જવાથી થતી વ્યાધિ તગતજમા દૂર રેછે ટઅરો સટાથીકેટો મળે ૧ છે

રવંચુલુ બલીગરિત—મકરંધજી

સુવર્ણથી ધણીજ સલાખરડે આ તૈયાર કરવામાં આવે છે અને નાણીતા દવા વેચનારાઓને અમો પૂર પાડીએ છીએ મિમત એક ડપીએ દર અવાડીએ, નજી અકવાડી આના રા ૨-૧૨- ચાર અકવાડીઆના રા ૪-૮- એક તોલાના રા ૧૬ પોષ્ટેજ જુદુ સીદ્ધ—મકરંધજી—૫૪ અને નનળા બાધાવળા વાસ્તે અમૂલ્ય આશાનુ માત્ર એકજ કીરજી એક તોનાની પેપન રા ૧૪-૨ ડોઝના રા ૧ પોષ્ટેજ જુદુ

આ એકજ એવી ના છે કે જે નરત જ મેલ લાખને સુનાન મા સીને, અતેરમ્દ મોગોમાં જ્યાં વૈદીક દવા કામ ન કરતી હોય તે મગ રોગ માટે અ સી છે

દરેક દવા નાપરવાની સચતા દવા સામે મો નનામાં આવેડે દવા વેચનારાઓને લાખર કમીશન આપવામાં આવે છે

Bisharad Ayurvedic Laboratory બિશારદ આયુર્વેદિક લેબોરેટરી

22 Haria Kurni Tngore Sq Calcutta ૨ હારો ખમાર મોરાર ૨ વેર મ્યકતા

॥ જય શા દરિ ॥

સનાતન ધર્મીઓ અને વૈષ્ણવોને ખુશ ખખર

ગુદાદૈત સિદ્ધાન્તસા-

શ્રી ગોપાલ કુળ સનાતન વ્રહ્મચર્યાશ્રમ

જેમા મુખ્યત્વે જોષા દીધેના બાહ્યલ ઠામો ૧૭૧ થા નિલ આ દિકમાધે વે આઆદિ વ્યવહારોપયોગી તથા પરમાર્થમાં કામ લાગે તેવી વિદ્યા ગાન મેળવી સંગીત વ્યાખ્યામરડે પોતાનુ ઉવન સ્વમવ જતાવે છે

તેમના સજલ્લો તમામ ખર્ચ સખી રત ઓની મદદથી નમે છે

બદરથા મુખ્યત્વે ગોટા મરિતો ૧૧ વર્ષી ૧૧ ૧૦૮ શ્રી ગોડાનાથજી બાવા તથા આગી ૧૧ લોટાણા અને શ્રી ગોડાજી દીવાન જાદેજ તથા અમદાવાદના શેઠ મજબદામ ગ્રીરધરલાલ વિગેરેની દેખરેખ નીન છે

આવા કામમાં સંબંધીત જનનો ઉપકારે કરવા સુખ્યા નથી

વધુ વિગત માટે લખો -

મત્રી શ્રી ગોપાલ કુળ મસ્થા

સિદ્ધપુ- [૩૧૮ ય ૧૨૦]

શ્રી ગણેશાય નમઃ

ધાતુક્ષીણતાના રોગના લક્ષણ

અગત્ય થાઈ જવું માથાયા વે ના ઉદારા રહેવું પાળીમા ધમકાવ થવું
ઉધ ન આવવી સ્વપ્ના આવવા હાથ રમું કુટવું કમર કુ ખવી વાંસામાં કમતરા
થવી ખમ પર ચિત ન લાગવું પરી ધરીમાં નિરાસ થવું માલચિતવું શુભ થવું
દરેક મામમા નાતિમ્મત વહેમ ગીડા મ્વલન અને કોષ્ટાલ વરતુ ગમે નહીં ત્યારે
એમ સમજવું જે ધાતુ ગોળી મધ ગર્ભ છે અથવા તો યામ છે

આવે વખતે ની રસ થવું નહીં અને—

શક્તિસુધાકર ગોળીઓનું

શીવન કરવાથી શ્રી પુ સાને શરીર શુભનો એક અમુક ખજનો છે પેશાબમાં
સ્વપ્નામાં આ વખતે પડતા ગીધા વગેરે ધાતુના રોગને યશુગમાંથી મટાડે છે
તેમ લાના વખતનાં હરીલા મે દમ ઉધરસ ક્ષય હીરગીરીલા પ્ર, સુવારોગ
મ્મર, માથાના અને વીધવી રતના તમામ રોગ વખતે માટે મગડે છે

કા ગોળી ડર ની બીનો રા ૨

મદનદીપક ચાતુતી

પુરોગની મગેથી રાતિ તયા મરણાઇ છુ ત પાડી લાવી આપેછે દકાવ માટે
ધણી અકરીર છે વૃદ્ધ પુરોગે જીવાન ગેથી રાતિ આપેછે

ગી ગોળી ૨૦ ના રા ૫

અમારા વાખાનામાં તનામ રોગની રસાએ તૈવર મગેછે.

દરદની વિગત લખી જાણવેથી દા ૧ મોહલવામાં આવશે

વૈદ્ય કટયાણુજી હરીકૃષ્ણ ઠાકર

૧૧મા વી રોડ મારકીટ સામે

મુબઈ

ડા. વામન ગોપાળને

આયોજક

સારસાપરિલા

આ સારસાપરિલા કોષપણ કારણથી બગડેલા લોહીને શુદ્ધ કરી દેલી કરવા માટે અકસીર દવા છે

આ સારસાપરિલા ફળ લોહી સાદુ કરે છે એટલુ જ નહિ પરંતુ બીજા ધણા દરેક જેવા કે ગરમી પ્રદર સાધાનું રહી જલુ મોમાં અને શરી ના બીજા ભાગોપર ચાકા પડવા સ્મરણશક્તિ ઓછી થઇ જવી શરીરપર ફેલાયેલ આવવા ખુબલી ખરજ દરાજ, વગેરેને માટે પણ ધણીજ અકસીર દવા છે

શીલી ૧ ની કીમત રૂ ૧૧ ટપાલખર્ચ તથા પેકીંગ ખર્ચ આના પાંચ લુદ્ધ

આર શીશીઓ પીવાથી સારા ગુણુ આપે છે યાર શી બી સામટી મ ગાનનારને ટપાત અને પેકીંગ ખર્ચ સાથે રૂ ૧૧ પડશે

માલેક—ડૉ. ગૌતમરામ કેશવરાવ એન્ડ મન્સ,

કાકરદ્વાર—મુંબઈ.

DR. S. K. BURMAN

KOLA TONIC! KOLA TONIC!!

The Tonic of all Tonics The Greatest Nerve Food—Just try and Judge for yourself—its wonderful results

KOLA—an admirable pick me up
KOLA—is a stimulant to the brain
KOLA—is a boon to inebriates

KOLA—possesses special merit
KOLA—energy in every dose
KOLA—for young or old

A phial of 12 loz price Rs 1 Postage as C

For full particulars drop a card to day

DR. S. K. BURMAN

5 Tarchand Dutt Street—CALCUTTA

મહારાષ્ટ્રી

આખવા દરેક, માથાતો હાલ, નથી કેવું “ જોરલીન ” જાણી મહેસાણી
 જે થાયું મઆ હુગતસરેવા ચાત મજેસા રખના મે હ

૭૬ વાંની ઉમ્મરે તદન સાત ગયેના બોગડનના રહીશ મા યોગ્ય વીન્સલે નજોડે—
 યાના મળિ રસા માટે મરે તેના અનક મરુડે મે ન જોરલીન ને મો કપરોમ પ્રથિા માથી
 નદી નિરે મજા ને પ્રતે હોના હરિયાપડે ને નુ છારીઆ તેલ રીસે મીનના ચ તેમ રીતે બા મ પા ની
 ને વચવાએ મીનના લોકનું અને તેથી બીજા સામ નામ મેને નમાજ માટે

આના ઘામ દાખવાએ હ ને ને નખત વાપડી આ ની ફર
 માર રૂપિયા ને મરીસેર એક ભાર દરે તે યાતગયા જાતે
 આ ને મતે મીજ માજ સાતી દા નથી

ORLENE COY
 Military Crescent-W 31
 Clondon Surrey
ENGLAND

ઓરલીની કંપની
 ને રે રેક ટેન્ડર મજાન-સારે
ઇંગ્લાંડ

અમૃતધારાની મીઠી ટીકડીઓ

જેમ નિલાયતથી પેપરમેટની ટીકડીઓ
આવે છે એવી ટીકડીઓ અમૃતધારા મે
ળવીને અમોએ બનાવી છે જેને મોઢો
ઝમકાઈ રાખી સુસતા રહેવાથી અમૃત
ધારાના સેવનનો લાભ મળે છે અને
દાંત મજબૂત અને છે દાંતોમા જીરાત
ખડતા અટકે છે તથા મોઢોડાની દુગધ
દૂર થાય છે કદ ઉધરસ વગેરે મટે છે
આ ટીકડીઓ ખાવાથી બાળકો પણ
રાજોથી બચે છે

૧૦૦ ટીકડીઓની કિંમત

માત્ર રૂ. -૪-૦

વધારે લોકીકત બજાવામાટે અમૃત
નામની વગર કિંમતે મોખનાલી
શુક મગાવો

મેનેજરનું "અમૃતધારા ઔષધધાય"
અમૃતધારા લવન અમૃતધારા રોડ અને
અમૃતધારા પોસ્ટ ઓફીસ—વાહોર

કવિવિનાદ વૈદ્યભૂષણ

૫૦ ઠાકુદરત શર્મા વૈદ્યની

અમૃતધારા

લગભગ તે સપ્તા રોગો કે જે ધણે લાગે
વરમાં છુ | બાળક જવાન સ્ત્રી અને પુરુષોને
થાય છે તેનો આ દવા હુમ્મી છતાજ છે જેણે
એકવાર તેની અજમાયશ લીધી તેણે તેને
મિત્રપણ જનાવેલ છે

- મામિન દુગ્ધરો તીલીઓ વેચાણ થાય છે -

હવે અમોએ

જરૂરીયાત બેધને એનો

સાણુ પણ તૈયાર કર્યો છે એ—

અમૃતધારા સાણુ

આમરીનાં તમામ દરદોનો છલાજ છે
સામીત થયુ છે કે દરેક ન્દાવાને માટે એ
અત્યુત્તમ છે હા ર ફો નાઓ ફો સીઓ,
અરજ એ સપ્તા રોગોને માટે તેનું સેવન
થઈ શકે છે

ત્રણ સાણુના ખામ્સ એકના રૂ. ૦-૧૪-૦

એક સાણુના રૂ. ૦-૫-૦

AMRIT-DHARA LABORE.

A BOON OF CIVILISATION NOW READY

BOOK YOUR ORDER FOR A COPY.

DO IT TO-DAY

THE ENCYCLOPÆDIC INDIAN DIRECTORY

A handy Reference Book replete with Information
carefully gathered on the spot

Labour and money have not been spared to make the
compilation a reliable and handy Vade mecum for the trade
and profession

STUDENTS AND TOURISTS will find the *General* and
Archæological sections educative and helpful

Published in parts such as —

	Rs
Delhi Lahore Cawnpore Allahabad etc	— 1 each.
Calcutta and Bombay at	5
Madras at	2

For further particulars please apply to —

The Encyclopædic Indian Directory Co.,

Dept 13 ALI AHABAD

શ્રીઓ મારે સારણ અપે નિર્દોષ વામન પુર પાહુ

માસિક

વનિતા વિનોદ

શ્રી હપયોગી લેખો પ્રગટ ચાપછે શ્રીઓના લેખોને પ્રથમ સ્થાન અપાયછે

વડોદરા રાજ્યના કેળવણી ખાતાએ સાળા-સાયબેરીઓ મારે

ખરીદવા મંજૂર કર્યું છે

વાર્ષિક લવાજમ હી દસ્તાન (પોસ્ટ સહિત) રૂા ૧-૮-૦

;   "   પુનઃદેશ   રૂા ૧-૦-૦

નમુનાની કોપીની કિંમત રૂા ૦-૩-૦

ખાતરી કરવા આજજ નમુનો મંગારી જોવા લવામણુ છે નમુનો મફત

મેળવવામા આવેલો નથી

તત્રી-વનિતા વિનોદ

મુા કૌ-બરોડા રોડ

➤ **GOOD LUCK.** ◀

Can be attained by following the rules laid down in

RAI SAHIB DR K C DASS

SEXUAL SCIENCE.

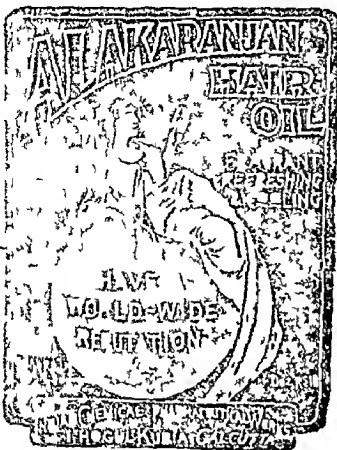
The most useful guide for HEALTH WEALTH and PROSPERITY
and everyday companion for young and old Distributed gratis
and post free

Apply to—

THE SWASTHYA SAHAYA PHARMACY.

30-2 Harrison Road CALCUTTA.

“આ તેવ મેચર્સ કરેમનદાય લધુ (રાજે ૬ રોડ-જામનગર) ને ત્યાથી મળશે.”

અલક-
રંજન
તેલ.

જાતના પુત્રમોહાર સુ
વાસિત તેન વાળને ચા
ચિતિ બનાવે છે અને મનને
પ્રકુર બનાવે છે વાળ ખરી
૫ તા અટાવે છે અને
મજાને શાંત કરે છે

બેક શીશીના રા ૧
મજા શીશીના રા ૨૮
એ ડમનના ૧

ઝરઝીના (૨૯૨૨૯)

જુવાનીમાં થતી ભય કરે જુવોને અને યતા લાંબીના જાઝા માટે સર્વોત્તમ છે
આઝીના દરેક રોગનો નાશ કરી લોહી સુધારવા માટે પ્રેર છે આર બોક્ષની શીશીના
રા ૧-૧૨- મજા શીશીના રા ૫ ડમનના રા ૨૦ એક તતના રા ૬-૮-૦

અપૂરીન

સરીર અને માનસિક નજાણીને દૂર કરવાનું રોનિક છે દ કોષ તેતની
નજાણીને દૂર કરી સ્મૃતિશક્તિને સતે કરે છે નજાણી તદુરસ્તીને જાગવાન બનાવી
દ કોષ દા લુધી કિપત થયેન અશક્તિને દાવે છે દૂર ડોઝની શીશીના ૧ ૧-
મજા શીશીના ૩ ૨-૧૨- ડમનના રા ૧૧ ૨૫૬ ડોઝના રા ૩-૮-

ડીઝાન કેમીકલ એ - ફામ સ્કુટિકલ વકસ

ટેલી એડ્રેસ

૧ હોયન રિઅ - કવકસા

ઝરઝીના કુવકસા

દલાલનું “આ આર્સાપરિવા જામનગર કોટા કંપનીમાંની મળી શકે”

અગડેલા લોહીને સુધારવા માટે

આર્સાપરિવા

ગરમી, પ્રદર, સાંધાનું રહી જવું રમવા સક્તિ ઓછી થઈ જવી ખુજની અરુજ દાદર, સરીર પર ફે ના થઈ આવવા હાથ પગમાં બળતરા થવી તેમજ નમજાઈમાં અને અગ્રણ મા તથા લોહીના ખીગાડથી થતા તમામ પ્રારના રોડો છપર આ આર્સાપરિવા ધણીજ કાપદેમ દર્શા છે

ફિમત—ખાડલીનો માત્ર ૩૦ રૂા તથા ખાડલીના રૂા ૩૦ રૂા તનારૂા દર દરેક દવાવાળાપાએથી દલાલનું આર્સાપરિવા તપાસીને લેવું

એજન્ટો જોઈએ છે } કેનાલ—દલાલ એજન્ટો

કાલખાડેથી રોડ મલહાગન વાડી-મખાના રૂા

વાની છબીપરથી

લાઇફ સાઇઅસ્ટ્રીના

એનલાન્ડમેન્ટો

[ટ્રિપિઆન્ડોમાઈડ]

અગરે લા ઉદર તથા વ્યાજની દરે

અને વાલદેસર જનાવી ચાપ રાખા

આવે છે

સ તોપકારક કામને વાન્તે ખાસ

સોશ ખસે રૂડીયો જાધાવેલ છે

આપ ૧૮૧૨

તુ વિગતમારે લખો

જેથી એ ૧ વારો

જામનગર કોટા કંપની

જામનગર

अत्तराचा नवीन कारखाना

सद्गृहस्थदो, आमच कारखान्यास सव प्रकारचो शुद्ध
चंदनाचे तेलावर बनवेलीं अत्तरे, सुवासिक तेले, गुलामजल,
केनडा चक, अर्क सुरवे, तवायु वगैरे सर्व ताल माफक
दरानें खात्रीचा मिळतो, तरी एक वेळ अनुभव घ्यावा
अत्तरे

गुलान, केनडा, चमेला, खस, तूही, हीना, सुरगी,
मालती, जाया, झेंड, सारा, नेवता इत्यादि दर बोळ्यास
०।।।= आणेपासून १५ रु पर्यंत

तेले

वेला, चमेली, मोगरा गुलाब, मसाला इत्यादि दर
जेरास रुपये २ १५ पर्यंत

तवायु दर जेरास

र २ ४-१० २० ३२ पर्यंत

मोटा केटलोग फुकट पाटक

माखनमाल विश्वनाथ, जनक मर्चन्ट, सु कनोज सिंगी

१ इपियो काई वपारे नथी

मनोविभारना सधागमा अपडाछने घरीरे सपदीन धरेला नउजो ? तभारी पायन
सन्नि मर पडवानुं हस्त साह न आवयानुं राय ५१ दुनगा यवानुं म्भर दुन
वानुं घरीरमां ज्रीजोजीजो नाव ना तवानुं नरयु शु ते जजो छो ? तेनु
कारेय धातुपातज छे तमे दिवात म्मा रजो के हवे घरीर साह केम याव ?
—पद्य निराश यजो ना

जेक इपियो जे कां नोदोगी दान नथी जभारे धातुपोष्टि भोके
अरीडो जने ते २१ दिवन ननु दान साये जाछने तभारी नभीनतमा देवो
सुधारे याव छे तेनो अनुभव ये तभारी तनीनतनो सुधारे तमने पोताने
मानुम प ये

अरेअरे ? जे इपियो छे वपारे नथी मारे अनुभव देवो वी पी
अय पाय आना यजे

Arjuna li dhalajya—VII 4J

आर्यावधाय —मीरज (S M C)

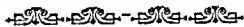
જાણુમોલ સલાહ

સંસ્કૃત ભાષાના અપ્રતિમ જાણુમાર હોઈ સંસ્કૃત અથવા ગુજરાતી ભાષાતર કરનાર્થ
જિનહરીદ નામના મેળનનારા અમારા પિતાથી તરફથી અમારા ધધાની સંપૂર્ણ તાલીમ
મંગવાથી ખાત્રીપૂરક જણાવીએ છીએ કે જો સંસ્કૃત અથવા ગુજરાતી ભાષાતર થુ-
કરાવતું હોય, સંસ્કૃત કે ગુજરાતી અથવા અથોમા મુવારો વવારો રવો ધ્યાતિ પ્રેક્ષના
સંદર્ભો કાચો નિર્માણ જોવાની પ્રગટ હોય હાથરૂસના તથા કોલેજના તમામ સંસ્કૃત શિ-
ષ્યજીને કોલેજના ઇંગ્લિશ અભ્યાસવાળા તથા અન્ય દેશીય સંસ્કૃત જ્ઞાને ધરાવનારા સારા
શાસ્ત્રી પાસેથી લઈ સંસ્કૃત ભાષાના પ્રોફેસર યવાની ઉમેદ હોય વે તત્તજેરે વિરથોની રચા
કરના સંસ્કૃત કે ગુજરાતી નવીન અથો રચાવવાની ખાત્રી હોય પદને કે માત્રિકવજેરેને
આર્થશાસ્ત્રો સજધી લેખોથી સતત વિજ્ઞવિત કરવાની ઉત્કૃષ્ટતા હોય આચાર્યો તથા સ-
સ્થાઓને સનાતન ધર્મનો બહોળો પ્રચાર ઝડપથી ગવવાની ઉત્કૃષ્ટતા હોય વ્યાકરણ સાહિત્ય,
ધર્મશાસ્ત્ર પ્રતિદાસ તથા પુરાણ વગેરેમા સહેવાઈથી પ્રવેશ કરી પાઠ્ય, સાખ્ય તથા વેદ
વગેરે તત્તજ્ઞાનથી ભરપૂર શાસ્ત્રોપર કાણુ મેળવવો હોય અને તે તે શાસ્ત્રોની માહિતી વગેરે
સ્થળોની આચાર્ય વગેરે પરીઓ મેળવવાની પરીક્ષા પસાર કરવી હોય તો અમને પૂછો
દેવી રાજ્ય પશુ શાસ્ત્રીય વિષયમા અમારો મત માંગે છે

શાસ્ત્રી હરિલાલ દાવિદામ ગોવિંદજી

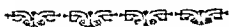
નદીયા અખાડના મંદિર પાસે,

જામનગર—કાઠિયાવાડ

મહાત્મની જરૂર છે—જામનગર તામે
નાનપર ગામની શાળામાટે મદદની ખાસ
ચરક છે આતુ સાનમા વગસા ના અનાવે
ગેરોની નિયતિ ધણીજ યાજન યરેન છે
વે સર્વના ધ્યાનમા છે માવિકો પોનાના
ગેરોને ખતા ગજના હોડી મૂકે તેના
સ્વયંશા ગાયોના મરહુજમાટે નાનપરમા
ગેશાના ડેજો માત્ર મહાત્મની ખાસ જ
અરંધખને મ મગારન અનાગણ
મુખ્ય મુખ મજેહે

મદદ સેક્રેટરી, ગોશાળા લાવપ-
કાઠિયાવાડ અ નરનામે મોખની

પૂનના પ્રાચીન પૈનાન-માહિત્યની રોધ
અગાઉ કહી નહિ બહાર પડેન સાંભળેલ
અથવા જોયેન માઇગેરના રાત્ર પડિત
આચાર્ય અલ્લાન દ કૃષ્ણ મસ્તિએ બનાવેલ

દુનિયાનો નકશો

વે જાણુમાર નરખડ સાત દ્વીપ સાત
સમુદ્ર અને ૧૫ મે પવત ના વિગેરે
સ્પર્શીને આમાં સંવેલ છે તુદા જુદા
રમથી એવી સરનરીતે ગોવેલ છે કે દરમને
તે જોવાની વિલાસા યો નમ્શા સાથે અ-
પ્રેમા અમુદુનીની ચોપડી મળો

કિ મત અ ૧-૧૦૦ પેરટેજ જુદુ

પ્રી ગાંધી ગોપાલ નાયક

પ્રી ત ગાંધી-વેપરી—નદાગ

P. R. & Gopal Naidu

418 m. Chardes & copy - Madras

સોઘા રબ્બર ટાઈપિંગ બક્સો	રબ્બર ટેમ્પલી ચાલી શીશી	૬-
ફેમસ પ્રી પ્રિંગ પ્રેસ	નાની	-
ભારત પ્રિ ટા	રેડ નાઈટિંગ ચાલી મોટી	૬-
એસેમ્બલી-અર નં ૧	નાની	૬-
નં ૨	ધનામી ચાહતી બી	૧-
મહીના તારીખ માટે ડેટર મોટું	ઉચ્ચી નીલગીરીની ચાહ તત ૧ ના ૧-	-
નાનું	અમીરી ચાહ બુધી	-
રબ્બરના બે અક્ષરના મોનોગ્રામ	આનંદી ચાહ વાપરનાર દરેક ચાહકને	-
બ્લુબ્લેક ચાહીનો સીસો મોટો	મોટા ઈનામ મળે છે તત ૧ ના	-
નાનો	ના ૧ નો (નામ નોંધાવો)	૧-
નાન ચાહીનો સીસો મોટો	દેરે સુદરખનાવના માટે યુગીકીમ	-
નાનો	તથા બુધી ચાહ ૧	૧-
ઈન્ડિયન બ્લુબ્લેક	ઈકના પડી ૧ ના (બી અનં ૨૩)	૧-
રે		-૧૪

આ સીવાય દરેક જાતની દવામાં વપરાતી અગ્રીજ તથા દેશી દવાઓ પાઠવા ધ્યાનમાં
 હર સાશુઓ, સખીઓ જાતના તેનો અતંગ, સુવાળજી સુરત રા પતો તેમ જ શરિ
 રોપોગી તમામ જાતનો સામાન-પિન્જળનો સામાન દરે જાતની ૧ ૧૨ ટાં પની પેટીઓ
 ઉદરદાઓ, તથા રાતરદાપ મનાવવાના વપરાતો છે જ ના સામાન કીમયત ભવે
 પુરો પા નાના આવે છે હ બીનમા લજાપેરી તથા બીજી બની વસ્તુઓ વીં પી થી
 ગ્રેકથવામાં આવે છે તેનો પે ૧ ૧ તથા પોમ્બ નાઈ જુદો પડે છે

M Bhimnathwala & Co 791 Sankat Shera Ahmedabad

Manufacturers of Patent Medicines Balmrit Ringworm ointment,
 Anguish cure (Pain cure) carbolic Tooth powder, Hen lachie Balm
 Harroils Blueblack & scarlet writing ink. Marking inks Pubber
 stamp inks (extract of ink) Etc Etc

Special Discount to Agents—orders promptly Executed by V P P

All men whether rich or poor praise our medicines as they
 possess genuine merit and praise also our straight forward dealing
 Agency—terms are settled by correspondence Printed rules of
 Agency are sent on request

Thermometer each	Rs 5 to 10	glass syring for mail	Rs 0-8
Ordinary each	Rs 3-4	glass syringe for female	Rs 0-8
Syringe (Metal)	Rs 3-8	Postage extra	

Real Peble spectacles for men & of all patterns available
 Price Rs 3 to 10 Postage-extra Write to us about the trouble
 from which you are suffering and we will inform you of the
 medicines that will cure you

એમ ભીમનાથવાળા એન્ડ કો

જનરલ મરચ દસ એ એન્ડ દસ ૭૫૧ સાગરોરી—અમદાવાદ
 પી માર્ત મુદ્રાલ્ય પ્રેસ—અમદાવાદ

કસ્તુરીની અગરબત્તી

—૫૬—

વગર

તમેને આતો નહિ કારણકે તે તમારો નમ સ્વીત કરી તો આતે જાયો
તમારો ગ મો સુસામ ફેન પી તો સર્વસમ આગરો

મિત્ર એક રતન આ ફાળે

ગાહ પોષ્ટવાન કસ્તુરચંદ્ર નેત

અગરબત્તીવાળા—જામનગર

રજિસ્ટર
નંબર
૮૪૧-૧૦

ચારુતરકા

ફિઝરુ ૧૧
પાસે જતાથે

સા તમા અખત માથા ૥ દુખાવો ઓ / મી પિમા આ
ભા મીરા અતે તા તા બાતર ઉપર દાણુજ અમી
ખાલી મીરા મી આ / ઉગી બુદ્ધિગિરે પ સવાઈ અમ
સુધિગ ઉપરતો ખાલીની જ સા / ફાલ-તા ૥ દુખારા ઉપર
જદુક ઉપર ૥ બીછીના ખના અમી / ઉપાય / મીરા અ
૭ રોગો ઉપર અતે તરી સા તરી સા ત / અમુત બિન્દુ
અતે ૧ ૧ ૧ પસાર ૧ ૧ ૧ પા પા પા માફ પાગ
મ ત / અમુત બિન્દુ અંતર-નકિયા

અમુતબિન્દુ

આખનુ ઝક્ષણુ

રુ તે તમારી ૧૫૫ ફાલ કે આખનો અસર / રાં મોસાક
રતાખજીપલ અમી તાજ ૧૫૫ જાખી પ પી / રાં મીગિરે ફોરે જ ખજા
નાશ ખરા— શુદ્ધ મ ના મોતીના સુરખા વાપરે

ભવ ૧ ૧ ૧ તોના ૧ ૧ ૧ ના ૧ ૧ ૧ તોના ૧ ૧ ૧

મેના ફગાઈ મુસાઈ

અરમાવાળા—જામનગર

તમારા સુંદર બાલ!

તમારા પેના તુર જાતને
રૂંધેલી લીમ્બ ટાંચોથી સીંગાની ના
ઓ ના તે સીમો ઓ એક સ્ત્રી
તુને તુની નવરાળી છે કે
જુલાની તાળિના દ્વારમ થી જગજા
જાય છે અને તે તો બી મોડ
સુખ રસને ધનાજને લેશે નહિ તો
દુનિયા તો બીને જીવી જી તરી
ગણુના લાગશે

અને ધનાજ તૈયાર છે

કુન્દાલીન

તે કયાજ છે જે પાળી મરેના અને શીઝા મારી મરના જાતો તેના
કુ રતી રગડિપર પાઠા નાની મેને છે આ વાસરથી કોમ્પા જેતાની
જુલાનીની ખુનસુરતી અને મેલીની જાસુધી સહે વાગના વખત અની
પુરો નહિ લ્યાસુધી જાગી રાખી શકે તમેને કુન્દાલીન અજમા તુ છે?

લવ ૨ મેટર
રૂંક ૧૧ ૨
અમ ૧૨ લવ ૨
અ રાખન (ગોટા)
દીનખુશ
દીનખુશ રોનન
મી ક જોડે રોસીમ

રોઝ રૂથ પાઉર (મજન)
કારમોની મજન
રોજુતાઇન
ગાયને પાઉર
હેર રાસ (જસમીન)
(રોઝ)
(વામોને)

સ્વીટ, લીની, રોઝ, જસમીન, તથા વામોને
વેગનાશ મો—ધી મોમે રહેલા કોઓ રેગીન સ્ટોસ લી ખુબજ અને પુના
બીજા શહેરો મારે એજ ટો જોધએ છે

પરફ્યુમર
PERFUMER
62-4 Bow Bazar

H. Bose
CALCUTTA

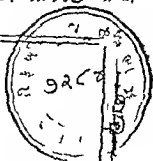
૧૨-૪ બાઈ બ નર ૧૫૩૨૧
CALCUTTA
Tel-DELHI 11011

આન કનિમદ પ્રિન્ટ ગવડમ મા એસ એમ જોશીએ પેનાને મારે જાણુ-મખનમર

અધિનિ-શિલ્પવાન મણિનકર ગોવિંદજી બી એ

અંકુશ

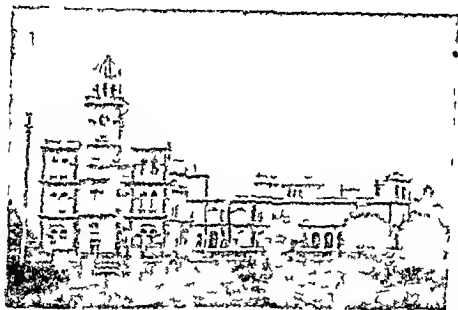
ANKUSH

પુસ્તક બીજી]

અન

[અંક ૬ ક્રી]

ફોટો ગ્રેશી એ ક વાશ

૭૧૧૨ - ૧૨૨૨

" પ્રતાપનિરામ અમનગર "

વારિંદ લનાજીમ હિ મારે ૦ ૫-૮-૦

ગ્રાશી મારે ૦ ૩-૦-૦ પાનજી નહિ

અમલ - ૧૧૧

દેવનું બાલામૃત.

લુઓની' આ બાળક કવી ૯ સવી
"દેવનું બાલામૃત" થી જયે

બાળકોને તુરંત અને બળવાન
બનાવનામા આ બાલામૃત રેકને
વાપરના બનામણુ ધરીએ હીએ

કિમત બાળી એકના આના ૧૦

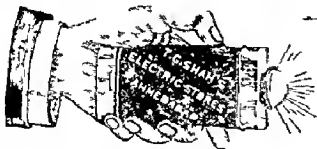
૨૨૬ હિન્દી ૩૦૬ મગાના ૧ મફત

મોકનામા આવેઠે

૨૧ હી તવાણી,

૬ ૧૦૨૧ ઔરતાન-બામનગર

વિજળીના દીવા

નાના ગજવામા

રાખી રાકાય છે

અમનો લીલકુચ થા વી નય

કિ — ૧ રા. ૩ ૩૫ ૪ ૫ અને ૬

ચારેજ ૮ આના

સ્પેર બે રી કા ૨ ૧-૩ ચારેજ સાથે

દી ૨ શાહુક

બલકલિક નોસ-બામનગર

તેન કે હીર સગની

જ ૨ ૧ નીજ ૧ ૧૧ કા

આ ૧૬ ૧૧૧૧૧ બામનગર

રેશની થા છે

ખેખયુલીન.

પાણી માથે વાપરવાનું પ્રવાહી ઉત્તેજક આસ તૈયાર કરેલ-રસ-

નોંધમાં યત્તાં યુમ્મડાને દૂર કરે, મનમાંથી નીકળતા મેનને સાફ કરે છે ગર્ભના
વ્યાધિને દૂર કરે છે ગુણ સફ કરી અચાગને છુનક બનાવે છે શરીરના દરેક દરદને
સાફ કરે છે આ રસ મરમ પાણીમાં બેળની વાપરવાથી તાત્કાલિક અસર સાપડે

પરદેશી વ્હીસગીનથી બનાવેલી બીજી દવાઓ કરતા અતિ સસ્તી
અને

ત્રિગેપ ગુણકારી છે

ચિમત આઠ ઔસની શીશીના બાર આના

મણ શીશીના બે ડીપીઆ

કલ્પતરુ એન્ડીઈન્ડિયુએન્ડા

ગોળીઓ

આસે વખાણેલ વનસ્પતિઓથી બનાવેલી અને મહામરોપા નાય કવિરાજ ગન
નાથેશ્વરના પ્રીસીડીપરામનાળી ૭ ડ્રુએ આ અપમાનને અને મગડવાને મારે-

કાલુજ ગુણકારી-ચિત્રાસંપાત્ર અને અજમાવેની

૧૦ ગોળીની શીશીનો એક ડીપીઆ

આ મોટા જથ્થામાટે ખાસ ભાવ પુલવે

કલ્પતરુ આયુર્વેદિક વર્કસ એન્ડ સ્ટોર્સ

૭૩ અથ- ચીતપુર રોડ-કલકત્તા.

તા નું ની નામુ-કલ્પતરુ

Kalpatera Ayurvedic Works and Stores

373 Upper Chitpur Road-CALCUTTA

નવી શોધો.

ડૉ. વીન્ટનની પ્રખ્યાત ઔપચિઓ.

(૧) બ્રીસ્ટીન (કુચ દૂધ તેલ)—એરતેને માટે સ્વર્ગીય બક્ષીસ આ તેલમાં રહેલ શુદ્ધ તેના નામ ઉપરથીજ સુચિત થાયછે. બ્રીજનતનું કોષ્ઠ અને કુચ તેલના વાપરવાથી વધેછે કિમત રૂ. બે

(૨) ઇલેમ્ટ્રો રેસ્ટેન્ટાઇન (રેસીકમ ને દુધિકા)—સજ પુરોને માટે આરીવાઈ સમાન વૃદ્ધ કે કુવાન સર્ફ ડોઝ આ વાપરવાથી સસાર સુખ લોગરવા પૂર્ણ લાગવશાળી થાયછે રિયંતે દક્ષણી મ શુભ જનારવા માટે અત્યુત્તમ છે કિમત રૂ. બે

સૂચના—જ તે ના મધે મ ગાવનારને ૧ ઠ-૮- માં મળી શકશે ટપાલ ખર્ચ નથી લેશમાં આવવું ઓડરની સારે પસા મો લવા

— જરા પચ્ચ વિનળ કરી વગર આજેજ ઓડર મોકલો. —

એસ આર બ્રધર્સ

૨૮ ચંદ્રપામુદલી રોડ—મદ્રાસ

S R Bros 28 Chandrappa mudali St—MADRAS

વીર્યસ્તમન

***

કરી પુરુષાતનનુ સ્વ મુલ જાપનારા રૂવા વ્રજ કરાકમા ગુણ સ્વપ્રમા કે પેશાવમાં ભરી ધાતુને તુરત અટકાવી, નવલી પઠી મપલ નસોને મજબૂત બનાવી દુનિયાથી વાતલ ઘઈ ગયલા મનુષ્યને નવી જુલાળી ખાવેછે

૧ રૂબીના રૂ. ૨

આર પી વૈદ્ય

નર્મદ—લાનદેશ

બ્રાહ્મી ઔષધ.

મગજની રોગ, ચતુ માથાનો દુખાવો, રજા ૨૨કા વાઈ જુદિની મહતા નાક- માંથી પાતા ફુગથી છાંસ બાંજની બળ તરા રતાય માથાનું લાગતુ નિદાને નાથ રિજેરે ગતિ મારે છે પાનચિક પ્રમ કરનારાઓને ખાસ ઉપયોગી છે

કિમત રૂ. ૧૫

એરિયાટિક મેડિકલ ફાર્મસી,

રાજપૂર (રત્નાગીરી)

દાંતને માટે અકસીર

દાંતના તેમજ પેઢાના ગમે તેવા દુખાવાને મથાળી દાંતના મૂળને
મજબુત કરેછે, દાંત હુલના બધ થાયછે અને જી હાલીમા
નાત કાવાવાની જરૂર રહેતી નથી

દિ મત એક બાટલીનો રૂા ૧-૪-૦ પોસ્ટેજ રૂા ૦-૪-૦.

વેપારીઓને હાતના રૂા ૧૨-૦-૦

પત્ર વ્યવહાર અંગ્રેજીમાં કરવો

Stany Bros

સ્ટેની બ્રધર્સ

MANGLORE -South Canara

મે ગલોર—સાઉથ કેનરા

મલેરિયાના

જીવરતી દોષ પણ કઠિવાદ અને માત્ર નમળાઈ માટે સર્વોત્તમ ઇલાજ છે
૮ ઓસ (પરડોઝ) નો રૂા ૧-૮-૦

મલેરિન

ખામ મલેરિના માટે યુનિવર્સલિટીઓની બનાવ
૨૫, ૫૦ અને ૧૦૦ ગોળીઓના બના ૮ ૧૪ અને રૂા ૧-૮-૦

વાનો મલમ

સંધ્યા નાત ૥ વા હપર અકસીર ૧ ડોઝીના બના ૬ એક હાતના રૂા ૬

યુકેલીપટસ તેલ

ગોળુ અને પવિત્ર જેઠ બોસના બના ૫ એક હાતના રૂા ૮

દીસ્યુ રેમીડીઝ

૩/ ૬૪ ૧૨ X ૩૦	}}	૧ ઓસ	૧ ઓસ	૨ ઓસ	૪ ઓસ,	૪ ઓસ
૭, ૧ ૧૩ ૩૦		૮ ઓસ	૧૪ ઓસ	૩૨ ૧૮	૧ ૨	૩૨ ૧૪૦

કયા રૂપિયાના એકાદ હપર ૬૬૬ દકા કમીસન અને પુરુષોના એકાદ હપર ૧૦ દકા કમીસન
૧ થોડા પૈસા અગાઉથી મોકલેવા પડશે

Malaria Coy-MANGLORE (૬૬) મલેરિયાની કંપની-મે ગલોર

લૂટો સાટીની કિમતમા સોનું લૂટો.

પેટલ રાકડોષ સિસ્ટમ 700 ઘડીલાળ નિયમિત ચાલનાર ગામીમાં ચાલતાં પશુ રક ઠસાઈ સુધી બધ નથી પડતુ આવા મજબૂત ઘડીલાળનાં સાં ૨ ચીમે અને મહત્ત આપી રવા છીએ જેની ૨—૧૭૨૨૩ મોન મટ મલ ૬૧૬૨૨૨ના વીંગ બમ્બેનો સટ, મલ સમિતીની દવા બાદ (૧૨૨૨૨૨ માર) ઉલવાનો સા દતમજન પીનજનો પોલેટ ગ્લાષ વજ નાગ પેલીદ મેન સમગી કા કસી, અત્તર વોરે િ શ ૧૦

મોટી ખખર વાચો પીતળના બત્રીસ ગમકડા

૨૨૨૨૨૨૨૨૨૨૨૨

ખિમત ૧ ૪ ચાર આ મટ ભેરાથીજ મનને તાલુખી ધણ કે આની સાધારણ કિમતમાં આવો મજબુત સર કેમ મળી શકે ૫૨ ન આવે તો પેસા પાછા બચ્ચાઓને આખો દિવસ આનદમાં રહેવા માટે તેથી દસાવવા માટે તરત મળાવો તાખો સટ મેચાણા છે ૪ નમની િમત ૧ ૫ તમા ૧ તરત ખરી દેશ

પણિત આન મગલ-મયુરા

આનદમગલ-મયુરાં

આખા હિંદુસ્તાનમા વળણાયેવો

વાળ કાળા કગવાનો

૫ ૩૩ ૩ ૬ ૫

આ ૧૫ સુએના તથા ફાંના સપેદ વાગો લગા તાં તે પાચજ મિતીટમા સુદર ળા થઈ જા ૬ વાળના શીળાની ૭ યા ૧૫૫૫ કે એની બરીબર આજ કાઠપણ કલપ નથી આ ૨૫૫ વાપગવામા સહેજ છે સોડમમાં મમતો છે શુશુર્મ અકસીર કે રગમા પકો છે અને કિમતમાં સરવો છે િમત ૩ ૧-૪- ૨૫૫૫૫૫ ૫૫

આદુરગામમારે એજ ટા ભેધએ છીએ

મેસર્સ નવરત્ન એન્ડ સન,

૧૮૬ ૧૬ ૧૧ વી રોડ—મુબઈ (૨)

શ્રી ગણેશાય નમઃ

ધાતુક્ષીણતાનાં રોગના લક્ષણ

અનુ યાત્રી જુ માયામા વે ના, ઉત્તર રહેતુ છાતીમા ધનકારા થવ
ઉત્તર ન આવતી રસના આનાં, દાઘ પશુ હુપુ, કમર દુખવી વાંસામા કળતરા
થવી, કામ પર ચિત્ત ન લાગવુ ધડી ધડીમા નિદ્રાસ થવુ માદગકિતનુ શુભ થવુ
દરક કામમા નાદિગત વહેમ, ચીડા રસભાર અને કોષપણ વસ્તુ ગમે નહીં સારે
એમ સમજવુ જે ધાતુ યોગી થઈ ગઈ છે અથવા તે થાય છે

આવે વખતે નીચે થતુ નહીં આ—

શક્તિસુધાકર ગોળીઓનું

શોધન કરવાથી શ્રી પુરુષોત્તે શરીર સુખનો એક અણુ ખમ્મનો છે પેશાબમાં
સ્વપ્નામાં જાડ વખતે પડતા ગીર્ણ વગેરે ધાતુના રોગને જડમુગમાંથી મટાડે છે,
તેમ લાડા વખતનાં હડીલાં હોઈ દમ ઉધરસ ક્ષય હીરનીરીયા મર, સુનારોગ
કમર, માયાના અને વીરવીકારના તમામ રોગ ગાયમને માટે મટાડે છે

દી ગોળી ૩૨ ની રખીનો રા ૧

મદનદીપક ચાકુતી

પુરુષોત્તે ગયેની રક્તિ તથા મરદાષ દુરત પાત્રી લાવી આપેછ દાઘ માટે
વણી અકરીર છે રૂઢ પુરુષોત્તે જીવાન જેવી રક્તિ આપેછ

દી ગોળી ૨૦ ના રા ૫

અમારા દવાખાનામાં તમામ રગરી દવાઓ તમાર મંગેછ
દરદની વિગત લખી જણાવેથી દના મોકલવામાં આવશે

વૈવ દેવ્યાણુ હરીકૃષ્ણ ઠાકર

કાલિ તદેવી રોડ મારશીટ માને

સુખર્ષ

બાહરા પાણી

આખતા ૨૫ માયાતા નામનિ નવી કેવ “ ઓરલીન ” માધી સહેલાઈથી
દર થાયછ ઘણા હે તબરેસા આગ ધણેસા ખવાઓ છ

૭૨ વર્ષની ઉંમરે તદન સાન્દ થયેના બોગડનતા રહીશ મી થોગમ વીન્સેડ લખેછે—

માયાતા બ્યધિ ચમકા માટે મને કહેતા આવડ યાવછ કે મે “ ઓરલીન ” તે કપોલ યધી મારી
સ ૩ માધિ દર થય છે અને કહેતા દા યાવછ કે હુ જીલીમાં ૭૫ રીતે સભળા શકે તેવી રીતે ૭૬ ત્રવની
/ દાવરયા મે સભળા શ કુ અને તેથી બી ન તમારનાઓને નગમ મારેછે

બાવા ઘણા દાખ માર્યા છે એક જખત માપતી ખાની કહે
આર રિપાનો ખનીયા ર મોકાવાર દરખે મોકાવામાં આવશે
આ ૬ મને બીજા માર સાચી દા નથી

ORLENE COY

Railway Cre conf-West
Croydon-Surrey

ENGLAND

ઓરલીની કમ્પની

રેલવે કમ દ-વેસ્ટ ક્રોઇડન-સરે

ઇંગ્લાડ

A BOON OF CIVILISATION NOW READY

BOOK YOUR ORDER FOR A COPY.

DO IT TO-DAY.

THE ENCYCLOPÆDIC INDIAN DIRECTORY

A handy Reference Book replete with Information
carefully gathered on the spot

Labour and money have not been spared to make the
compilation a reliable and handy 'Vade mecum' for the trade
and profession

STUDENTS AND TOURISTS will find the General and
Archæological sections edifying and helpful

Published in parts such as —

	Rs
Delhi Lahore Cawnpore Allahabad etc	1 each
Calcutta and Bombay at	5
Madras at	2

For further particulars please apply to —

The Encyclopædic Indian Directory Co.,

Dept 12 ALI AHABAD.

અમૃતધારાની મીઠી ટીકડીઓ

જેમ વિલાપતથ પેપરમેટની ટી રીઓ આવે છે એવી ટીકડીઓ અમૃતધારા મે જીવીને અમેએ બનાવી છે જેને મોટે કામથી રાખી સુસતા રહેવાથી અમૃત ધારાના સેવનનો છાલ મળે છે અને દાંત મજમૂત અને ટે દાંતોમા છવાત ખડતા અટકે છે તથા મોઢોડાની દુખ દૂર થાય છે કફ ઉધરસ વગેરે મટે છે આ ટીકડીઓ ખાવાળી બાગડો પા રાજોથી બચે છે

૧ ટીકડીઓની કિમત

મા. ૩૧ -૪-

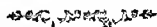
અધારે હકીકત જાણવામાટે અમૃત નામની વખર કિમતે મોડવાલી
- શુક મગાવે

એનેજર-“અમૃતધારા એપધાલય”
અમૃતધારા લાલબન અમૃતધારા રોડ અને
અમૃતધારા પોસ્ટ એ રીસ-નાટોર

કવિવિનોદ વેદભૂષણ

પં ઠાકુદરત શર્મા વૈદ્યની

અમૃતધારા.

સમલગ તે સધળા રોગો કે જે ધણે ભાગે ધરનાં શુ. ૧ બાગક જવાન આ અને પુરખોને થાયછે તેનો આ દવા દુકળી ધવાજ છે જેણે એકનાર તેની અજમાવડ લીધી તેણે તેને મિત્રરૂપ જનાવેન છ

- શાસિક દ તરો વી રીઓ વેચાણ થાયછે -
હવે અમેએ

જરૂરીયાત બેઠીને એનો

સાથુ પણ તયાર કર્યો છે એ-

અમૃતધારા સાધુ

આમટીનાં તમામ દ દોનો ઉત્તમ છે સામીત થી જે હમેશ હાનાને માટે એ અત્યુત્તમ છે દાદર જે વાઓ દેશનીઓ અરજ એ સરળ રોગોને માટે તેનું સેવન યથ શરૂ છે

૧ શુ સાધુ ૧૧ બાકમ એકના ૩૧ -૧૪-૦

એ સાધુના ૩૧ -૧-

AMRIT-DHARA LALORE.

सौन्दर्य

संसारमें एक जादू है, प्रत्येक मनुष्य सुन्दर बननेका इच्छुक है ।

यदि आपको व आपके किसी मित्रको सौन्दर्यकी अभिलाषा है तो हमारे यहाँमे सौन्दर्यकी अपूर्व वस्तुएं भगवाइय यह वह वस्तु हैं जिसपर हजारों पैटलमन प्रणतया मुग्ध हो रहे हैं और यह अपूर्व वस्तु यदि प्रतिदिन मुखपर मला जावे तो तमाम छायी, रक्तविकार, छुरकी, फुसी, पोन्डा, सकद घन्ने, पीछ, खुजली, जुरे २ दाग और रगतकी परासीको दूर करता है सफर वा बीमारीकी वजहसे चहे रेकी बिगनी हुई रगतका अत्यन्तही सुन्दर बना देता है बूटको जवान बनाना इसीका काम है

आप इस ताफेका सामुग्री चीन न समझ बल्कि एक आला दर्जकी चीज है अगर स्नानके पीछ इसको मग्रा जावे तो सुन्दरता होनेके सिवाय निन्दको बहुतही मुलायम कर देता है अर्थात् मखमली तरह बना देता है और खुशबू ऐसी अद्भुत है जिससे निल और निमोग सरोताया रहता है दोस्ताको तोफा देनेन लिये निहायत ही कम कीमत से फामी है । १ नीली मूत्य १॥) रुपयेमें भगवाकर अनुभव कीजिय महसूल बाक प्रादरको देना होगा । (नाट) सब शहरेराम एजन्टकी जरूरत है

मैनेजर देशरक्षक औषधी भंडार, लुधियाना (पंजाब)

Manager Desh Rakshak Aushadhi Bhandar,

Ludhiana (Punjab)

WONDERFUL SCIENTIFIC DISCOVERY

Dr Johnstons

Dr Johnstons

VIE TONIC PILLS

VIE TONIC PILLS

The King of all tonics

A guaranteed sure & permanent cure for Lost Vigour & Vital Force & Sexual & Nervous debility of any nature or standing. It restores the natural power of youth

Price Rs ०/- only Packing and Postage Extra

JUST TRY AND JUDGE FOR YOURSELF
ITS MARVELLOUS RESULTS.

The Indo British Chemical & Pharmaceutical Company

52 Zakariah Street

CALCUTTA

મોડોગી પ્રજ્ઞાનિતે પામની રૂ. ૧૦૦ ને મ થયેલી

અખૂટ કૌવત આપનારી

આતંકનિવૃદ્ધ ગોળીઓ

હોઠી તથા ચીનને પુવારે છે અને નાગે છે મ પોલી
પાચનશક્તિને સનેજ કરે, યા ગમ્તિને વવારે છે અને શરીરને
- ૧૨૦ તથા અજ્ઞાત બનાવે છે

નિમન ગોળી ૩૦ ની રૂબી ૧ નો ૩૫૦ પ્રો ૧

વૈદ્યાસી મણિગંડર ગોવિંદજી

ગાનનિવૃદ્ધ આપનાર,

જામનગર—કાઠિયાવાડ

હંભીપર તમોને પ્યાર છે ।

જરામ સગત અને મગજ નિવારોની વાડ પડતી કુટુંબને
હીંમે રૂઝતી અરમ્યાના લુનાનીઆઓની છ ગીની કેવી પા
થમાલી વાયડે તે જાણના તથા તેનાથી અથવા કામશાસ્ત્ર
પુનઃક નાચે

જે દોડ મગારે તને રગર પ્રિયે અને ધગર પાગરે
મોડવવાના આરે

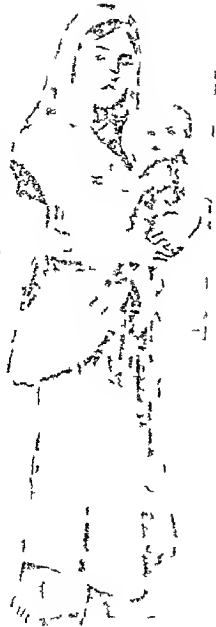
વૈદ્યાસી મણિગંડર ગોવિંદજી,

જામનગર—કાઠિયાવાડ

હાલની આ મળા કહેવના મમવમાં
નિગમિત થએના

૫

અને આ હોગ ન્દાનકરો બા

યેમેજ શ્રીમત નહિ

પણ

નિના એ શ્રીમતના

ભી

હાલની રાજના વધામ

રેના ભવીજ

ગિરા હીએ

કેવળ

નનાજ શ્રીમત નહિ

પણ

નિના પરા શ્રીમતો

જડો

નિની સાચી શ્રીમતા

ખતારી

અમાર જેરા અને અનાથોને

બચાવો

ગુજની જાળમાં હુમને

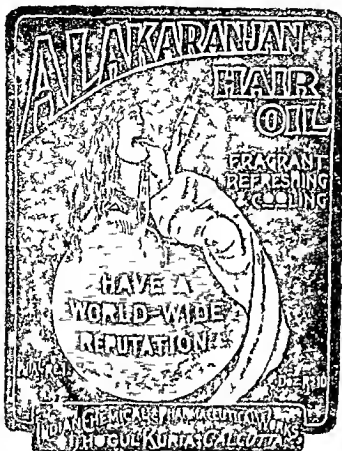
મુ ના ॥

તે માટે જ ર લખો —

મત્રી-હિંદુ અનાથાશ્રમ,

મડીઆલ

“આ તેલ મેમર્સ કરસનદાસ લઘુ (રાજેન્દ્ર રોડ-જામનગર) ને ત્યાથી મળશે”

અલક-
-રંજન
તેલ.

બહુજી ખુશગોદાર સુ
વાસિત તેલ વાળને ચક્ર
અતિ બનાવે છે અન મનને
મધુલ બનાવે છે વાળ ખરી
પડતા અટકાવે છે અને
મગજને શાંત કરે છે

એક શીશીના રા ૧૦૦
નથુ શીશીના રા ૨૮૦
એક કાનના „ ૧૦૦૦

ઝરઝીના (૨૯૨૮૬)

જીવાતીમાં થતી લાયકુ બૂનો બગે થતા ભોળીના બગાડ માટે સવાત્તમ છે
આમીના દરેક રોગનો નાશ કરી લેતી સુધારવા માટે એક છે આર આસની શીશીના
રા ૧-૧૨-૦ નથુ શીશીના રા ૫ કાનના રા ૨૦ એક રતનના રા ૧-૮-૦

અપરીન

વારિરિક બી માનસિક નબળાઈને દૂર કરવાનું ટોનિક છે હરકોઈ જાતની
નબળાઈને દૂર કરી સ્મરણશક્તિને સતે કરે છે નબળી તદુરસ્તીને બળવાન બનાવી
હરકોઈ કારણથી કૃત્ય થયેલ અશક્તિને દૂર કરે છે ૧૪ ઓઝની શીશીનો રા ૧-૦-૦
૧૫ શીશીના રા ૨-૧૨-૦ કાનના રા ૧૧ ૨૫૬ ઓઝના રા ૩-૮-૦

ઇન્ડિઅન કેમીકલ એન્ડ ફાર્માસ્યુટિકલ વર્ક્સ

૧ હોગલ દુરિઆ-કપાસા

ટેલી એજન્સી

“ઝરઝીના” કલકત્તા

અત્તરાચા નવીન કારખાના

સદ્ગૃહસ્થો, આમચ કારખાનાત સર્વ પ્રકારની ગુદ્ર
ચંદનાચે તેલાવર પાતેલી અચર, મુલાસિક તેલે, ગુલાબજલ,
ફેવદા જાલ, અર્ધ મુરખે, તથા બોરે સર્વ માલ માફક
દરાનેં સ્વાત્રીચા મિઠ્ઠનો, તરી એક વેઝ અગુમવ ધ્યાવા
અત્તરે

ગુલાબ, ફેવદા, ચમેલી, યાસ, જૂહી, હાંના, મુરખી,
માલતી, આવા, ફેદૂ સારા, શેવતી इत्यादि दर तोळ्यास
०।।= અળેપાસૂન ૧૫ રૂ વચ્ચે

તેલ

ચેલા, ચમેલી, મોગરા ગુલાબ, મસાલા इत्यादि दर
એસ રપચે ૨ ૧૫ વચ્ચે

તમાલુ દર શેરાશ

રૂ ૨ ૪-૧૦ ૨૦ ૩૨ વચ્ચે

મોટા કેટલોગ ફુલ પાઠક

માલવનગલ વિશ્વનાથ, જનરલ મર્ચંડ, મુ કલોજ સિતી

૧ રૂપિયો કાંઈ વધારે નથી

મનોવિકારના સપાટામાં સપડાઈને શરીરે સત્વરીન થયેલા તરેણો ? તમારી પાચન
શક્તિ મંદ પડવાનું, દસ્ત સાફ ન આવવાનું હાથ પગ ફુલ્લા ચવાનું કમર કુખ
વાનું શરીરમાં ત્રીજોત્રીજો તાવ રહ્યા કરવાનું કારણ શું તે બહો છે ? તેનું
કારણ ધાતુપાતજ છે તમે વિનાશ કરતા હો છો દે શરીર સાફ કેમ થાય ?
—પણ નિરાશ થશો નહિ

એક રૂપિયો એ કાંઈ મોટોમી વાત નથી અમારો ધાતુપૌષ્ટિક પાક
ખરીદો અને તે ૨૧ દિવસ અનુપાન સાથે ખાઈને તમારી તબીબતમાં કેવો
સુધારો થાય છે તેનો અનુભવ થો તમારી તબીબતનો સુધારો તમને પોતાનેજ
માત્રમ પડશે

અરેખર ? એક રૂપિયો કાંઈ વધારે નથી માટે અનુભવ કરો વી પી
અમ પાચ બાના થશે

Aryaushadhalaya—MIPAJ

આંધ્રપ્રદેશ—મી. ૦૪ (S M C)

દરેક સ્ત્રી અને પુરુષ યુવાન અને વૃદ્ધ મનને એક સરખી રીતે

ઉપયોગી

સ્ટાર રેડ માડીંગ શાહી

વાપરી

તમારા કપડાને થતું નુકરાન બચાવો

કિંમત શીશીના આના ચાર

પેકીંગ પાષ્ટેજ લુદ

વેપારીઓ માટે ઉદાર સરતો

હિન્દના સનગ્રથો સરેલાપાન એજન્ટો ભેઠજે હીએ

હિન્દના એકલા એજન્ટ

કે. આઇ. ગવલની એન્ડ કો.

પો બોક્સ ના પૃષ્ઠ,

કરાચી

એસર્સ ક્ષાત્રિય ઇન્ડીઆ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ — મનગ્રથો

„ દી નાસ્તર એન્ડ યર્સ — સાદોર

„ એસ એન. દરીયાણીની કુ — મક્કર

„ ઉદ્ધવ નારાયણ જનરલ મરચ ટ — બરેલી (યુ પી)

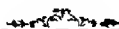
„ જનારસ દોઝીવરી પર્સ — જનારસ

એ રાઈના સમ એજન્ટો

— નિપયાનુક્રમ —

નિપય	પૃષ્ઠ
(૧) નૃસિંહા પ વાગો (કવિત્વ)	૨૮
(૨) ચત્રી ના	૨૧૦
(૩) દિદુ મમ મથા	૨૧૩
(૪) Ruskin	૨૧૮
(૫) અમરમી અમને લાના (કવિતા)	૨૨૦
(૬) ભક્તિ	૨૨૧
(૭) યુનિતિને ઉપદેશ	૨૩
(૮) મહાત્મા મ સુર	૨૩૪
(૯) સામિત્રાય રીવાર	૨૪૨
(૧૧) દુષ્કાળ અને પરાપકાર	૨૪૪
(૧૧) દિ હી દેરમાર (શાનુ વાર્તા)	૪૧થી ૪૮

નાની છબી પરથી
લાઇફ સાઇકલોગ્રાફીના
એનલાઈવમેન્ટો

[સિપિઆન્નામાઈડ]

અચારે ભોં મુદર તથા વ્યાજબી દામે
અને વાયદેસર બનાવી આપવામાં
આવે છે

સ તો નકારક કામને વાસ્તે ખાસ
મારા ખસે રહીયો બધાવેલ છે,

રચાવના ૧૯૧૨

વધુ વિગતમાટે જણો
જોશી એ & વારા

અમનગર દ્વારા રૂપની

અમનગર

અંકુશ.

ANKUSH

પુસ્તક બીજી

ચૈત્ર ૧૯૭૫

અંક ૬ ફો.

પ્રવૃત્તિમા પડેલાઓ

મઝન-ક૦નાલી

નથી શાન્તિ ગ્રહી શકતા, પ્રવૃત્તિમા પડેલાઓ,
 નથી સ્થિરતા લહી શકતા, ચપલ ચપ્પે ચડેલાઓ—ટેકો
 નથી રંગે રમી શકતા, નથી કોળે નમી શકતા,
 નથી પૂરે જમી શમતા, પ્રવૃત્તિમા પડેલાઓ— નથી
 નથી ઉચ્ચ નિરખી શમતા, નથી પ્રીતિ પરખી શમતા,
 નથી હૈયે હરખી શકતા, પ્રવૃત્તિમા પડેલાઓ— નથી
 ન મિત્રોને ચળી શકતા, નથી બળને બળી શકતા,
 નથી કાળે ટળી શકતા પ્રવૃત્તિમા પડેલાઓ— નથી
 નથી સુખ મેળવી શકતા, ન સુતને કેળવી શકતા,
 નથી સ્નેહે ટની શકતા પ્રવૃત્તિમા પડેલાઓ— નથી
 બધે બેળું કરી શકતા, છતાં નથિ વાપરી શમતા
 નિરાતે ના મરી શમતા, પ્રવૃત્તિમા પડેલાઓ— નથી

ગજકવિ દેશવવાય જ્યામળ

ચૈત્રી વર્ષ

(વેળા-એ માસવાઈ મહાનજી કવિ-નાજીદાર)

તાત આપણે સવરસના મુખ્ય તબ વા
મણીએ છીએ ખિસ્તીનું વિક્રમનું અને
શાનિવાદનનું ખિસ્તી વનનાગીથી વિક્રમ
કાપિકથી અને શાનિવાદન ચેત્રમાસના
આરબથી શરૂ થાય છે વિક્રમનો શક તે
સવત્ર અને શાનિવાદનનો તે શકે અથવા
શકે લખાય છે શક વતારવો એ ને રાજ્યએ
કાગીની ગજુતરી તાડ કરાવથી તે ગજુતરીનું
કારણ કોઈ મોટા વિજયનું રમત્ત રહેવા
તે વિજયી પુરેલા જ મકાન અથવા વિજય
કાળથી ગજાતરી રી તે લી યાદી ગણતી

શાનિવાદન અથવા ચૈત્રી વર્ષનો મદિયા
આપણીબળી (ગજરાત કાં તાપામા) બન
મોડા છે પરંતુ બારેલાના જુા ભાગમા
તે એક મોટા ઉત્સવ અથવા પવતરી
ઉજવાય છે શાનિવાદન અને વિક્રમના શકમા
૧૦૫ વર્ષનો અંતર ૯ એગ્રે આપણી તરફ
વિક્રમ સવત્ર ૧૮૭૫ અને છે બારે દક્ષિણ
ભળી અથવા દક્ષિણી રાજ્યોમા આજના
શાનિવાદન ચામનુ આગે ૧૮૩૬ મુ વા
ઉતરી ૧૮૪ મુ બેસે છે આ બેસતા વાના
આરબથીજ (૫૪ પ્રતિપદાથી) પ્રથમ દવ્ય
પુન વા અને માસની ગજુતરી થા, એવ
નિદાનોનું માનવ છે

પગજુપાગ જાણવે છે કે મી ગમ ૧ - ને

આ વર્ષ જાનન ભોગી આગે તીવડ
સરિત પોતાની ગત્તીખાનીમા પ્રવેસ થા
અને જોખ્યાની પ્રતએ તેની ખુશામીમા
મોટા ઉત્સવ કરવાથી એ દિવસ વર્ષનો
પ્રથમ વિત ગણાયે વર્ણા મળાએ બાજેજ
સાદિ નિમાલ કરી વસ નામનો રાગ તપ
રી આજે ૫ ૫૬ પાગો ને અમર મંદિ
આજે વચાન મારના જ્ઞાન દીધા તેથી આ
દિવસ સવોનમ છે

ગુડી ૫ વો, દુજા મહુ અને
મહા મહામત

આ વર્ષ ત્રિપાને સાતમું મુ ત મનું
એ ગજુત્રામા આગુ છે પણ તેમા મંઈ
મતનેદ છે રમકે કેટલાએક પ્રથમપદે ૩
મેમનો ૫ વો એગ્રે દોળીનો ૫ વો મુખ્ય
ગજે છે અને કેટલાએક ગુડી ૫ વો મુખ્ય
માને છે તેસ નથી સામ્યજનોમા ૫૪ કદે
૧૧ છે કે—

પુનેમને ૧ વો સમાસતી મીજ
વજુ પૂજુ મુદ્દેશ તેસ ને નીજ
ભાણ-૫૩વો દોળીનો અથવા ૧૧
(ગુડી ૫ વો) કાપિકી બીજ અથવા ભાજ
બીજ તેસ તે મનતેરસ અને ત્રીજ તે
અખાત્રીજ એ સા વગરપા થા મુસ મુત્ત
જાણતી

હોળીને પ વે ગાનની મિ ગમસ્તી બોળા
તેને ગુજ સુદ મા ગાયુદાને મ ને હરી
પ નાને તે ધ્યાન આપવું ઉચિત કે કેમકે
દક્ષિણી પેકા તે વિસ પોતાના ૧ મ ગુજ
ધન મગધ આધી મોટા ઉત્સવ કહે છે સ
૯ વારમા વહેના ઉડી, ન્હાઇ ઘોઘ સારા વસ્ત્ર
પહેલી દેવદસને જાણે એમકેકને ૧૯ મેમકે
છે ૧ મિદાન જમે છે એ ઉપરાંત વળી એ
નિમે પુષ્પગુચ એવે લીમ ના કુણા પા
૧ તથા અશોકની કળા ખાવાને ચાન છે
કેદવાએક લીમગના હુણ પાદકામા મરી
મીકુ હોમ તથા સુવા એકવા કગી ખાવે છે
અને એ સર્વ ધર્મરિધિ ગણાવે

ધણા જુના કાળમા અને ખાસ મરી
૧ કમ થોમા લીમગાનુ વર્ણન કરતા કહ્યું છે
૩ પૂર્વે મોટામોગ નિમિત્તિઓ નિ બલમલુથી
નિરો ૧૧ રી યોગાખ્યાસ કરતા કેમકે તેથી
જારોગ્ય બધ જુદિ અને તેજની વૃદ્ધિ
ચાય કે એ મુદર તેમજ શુભકારી વૃત્ત આ
વસતકતુમાજ નાપધન અનેકે ને બીજે
૧૫ કુ રતી ફેરકાર થાય છે

નરી ગજવળી અને ૧૧ી પ્રવૃત્તિને લીધે
આવી સેકા પ્રાનીન વિધિઓના ભાર્ય
આપણે સમજતા નથી અને ગીઓ તો
તેથી નજપ્રાય થઇ ગઇ કે તેમ છતાં અત્રી
અથમ ગુડી પકાજેની પવિત્ર નિયંત્રી જે
રિધિ આજસુધી જળવાઇ રહી છે, તેનુ નામ
વાજમીરીતે ઓઓનેજ વહે છે કેમકે આ
ચેન માસમા ખાસ પ્રતિપદાને દિવસજ નહિ

પાઃ આખા મહિનામા ચાનતી શિબી ભો
ગની દળ ૨૫ ની રિધિ આપણ ખાત
ધ્યાન જે ૨ તેવી છે દળદક કુ એટલે ૮૫
૨ કકુ દેવક તથા દ્રાક્ષ મેળની તયા
કરેરી પ્રસાદી આ પદાર્થ નતાન પ્રાપ્તિઅથ
૨ને નેવેઘતરિકે અર્પણ કરવામા આવે છે
જે વિષે એ ક્રિયા કરવાની ટોચ તે દિવસે
સાજે સ્ત્રીઓ પોતાના સગાને વેગ જાય છે
અને તેમને લા પશુ એ વિધિ કરના શરીરના
ગીતો ગાવામા આવે છે મધ તેને પારીપૂજન
ખજ કહે છે આ પસગે જે કુમારિમાઓ
મત કરતી હોય તેનીકે તેના પતિનુ નામ
બી ઓઓ નાગપ્રતી બોનાવે છે આ ખીના
પાજ અથસૂચક લાગે છે કેમકે આપણીપેકે
દક્ષિણી વર્ગમા વરનુ નામ નિ વેરાની
મયા ૧ હાનાથી તે ૧૧મ ઉખાળામા ગોમી
મોને ૧૧ મકે-

કોળાજા મિલ્લમાજન કોળાજા મિલ્લમાની
ગવર સારવા રજ પાવતીજ હાતા

ધર્મજાસ્તમા આ ૧ જે સરમા ય ત્રણ
નત કરનાના મ્હા છે તેમા (૧) આરોગ
અનિપદ શરીર સજાળાનુ (૨) વિદ્યાનત
વિદ્યાખ્યા ગિજવાનુ અને (૩) તિન નત
ઐશ્વર્ય પ્રાપ્તિનુ સૂચન રહે નાસ્તે શરીર
સાચવી રિલા શીખીએ તો દક્ષિ જન સુખ
ન પત્તિ પ્રાપ્ત થાય આરો ૧ રિપયમા આપણે
અનિ અનાન અને બેરકાર હોવાથી ત્યા
લા માદગી અને નમણાઇની દુરિયાદિ ચાન
છે અને આપણી પ્રજા એ પાનુધી મની મધ

- ભાદરવા મહિનામા જે પારીપૂજન થાય છે તે તમામ કુમારિમાઓ મરેકે એવે
આ ગીપૂજન તેથી જુદજ

હિંદુ ધર્મ ગ્રંથો

(લેખક—શ્રીયુત વજુભાઈ મોતીચંદ ગ્લનલી, નીપામેષ્ટ એ. જો. મેડીસ્ટ ઇન એગ્રીકલ્ચર)
(આવૃત્તિ—પુસ્તક ૧ છુ પૃષ્ઠ ૩૫૮ થી)

ગીતાગ્રંથો—ની સખ્યા ત્રીસ જેટલી છે. શ્રી, સુર્ગ ગણેત ની, રામ, ઉત્તર અનુક્રમિત યમ, કપિન ધર્મર વાસ તત્ત્વ વિગત સત વસિષ્ઠ પિંગવ મપાક મમિ વ્યોધ્ય રિચખ્યુ હારીત રા. પરાગ પા નવ, ગુરુ અનવત અટ્ટાચક્ર અંતે શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતા

આગાથી ધર્મીયરી ગીતાઓ મહાભારત ની છુ છુ. પુરાણોમા ગયાએની છે ત્યારે ખીછ ધોડીક હા. રતન ત્રય પે ની મને છ લે કે આની ગીતાઓ પછુ અગાઉ દેવ ધર્મ મોજા લાગ હો એમ નાની શકાય છે

શિવ પીના ધર્મ પુરાણના પાતાન ખ ડર્મા છે

સુય ગીતા તત્ત્વસારાયણ અનના રીત ડર્મા આપેલી છે
ગ્રંથેશ્વરીગીતા શિવ પુરાણના મો. ખડમા છે
દ્વીગીતા નીલાગવતના સાતમા રક મા છે

રમગીતા અર્ધ્યા રાગાયણના ઉત્તર ગામા છે

અનુગીતા મહાભારતમા છે

ધર્મ પીનાર પુરાણની સ્ત સદિતામા છે
યમગીતા તથા અયોગાથી મને છે (૧)
નિષ્કલપુરાણના નીત ભાગમા (૨) અગ્રિ પુરાણના રીત ખ મા, (૩) નસિદ પુ રાણમા

કપિનગીતા ભાગન રક ધ નીતમા છે
ધર્મર તથા વ્યામગીતા ક્રમ પુરાણના ઉ ત્તર ભાગમા છે

તસ તથા વિમુગીતા ભાગનના અગ્રિ યારમા રક ધમા છે

સુનગીતાર દ્વપુરાણ ની સ્ત સદિતામા છે
વસિષ્ઠ પીના યોગશાસ્ત્રના નિવાલ મકરે લના ઉત્તરગદ્ધ મા છે

પિંગવગીતાથી તે ત્રાચર સૂધી ની સત ગીતાઓ મહાભારતના તાનિપવ મા આ વેલ છે

ગુરુ અટ્ટાચક્ર અનવત વગેરે ગીતાઓ તાનમા રત. મ વોતરીકે ની છે

શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતા મહાભારતના બીજમ ખડમા છે

મિત્રચન્દ્ર—ગીતાઓના નામ તથા સ્થાન લોકમાય તિલકમહાગજના 'શ્રીમદ્ભગ વદગીતા રહસ્ય' ગ્રંથના ક્રમ યોગશાસ્ત્ર એ

મયમાથી એકઠા કરી બહો આપણામાં
આપ્યા છે]

ગીતાઓના ઉદ્દેશ—પરિ નમ જિ
પણુ કુમાર પણુ ધ્યાન મુ રોને પણુ
સહેનાઇથી સમર્થને તેવો ધર્મસાર ઉપદેશ
પાતો હતુ હરેકે રેક ગીતાનો દોનાથી રસ્તુ
નિય એ ખીલને મનુજ મળેને કે તમજ
બળીખરી પીણો એક સમયની દોનાથી
માના પણુ ૧ મળી છે ૨ની ગીતાઓ
વે ના ગેમ માગનુંજ શિષ્ય ૧ આરે ૨
આરે ૨ની મા ધમ ના ના મામા ય સિ
દ્ધાંતો બળ વેર છે અણ ક અનૂન ગ
વગેરે ગીતાઓ માન એક સ યાસ માગેનોજ
ઉપદેશ હજીના છે ધર્મગીતા મોટે બો
સામ્યસિદ્ધાંતો સમ નવે ૨ હજીગીતામા
થોમ અને સ યાસ મનેનુ કિ નજ છે ૨મ
પા ન, તથા અનુગીતામા ભક્તિમાગ નો ઉપ
દેશ મુખ્ય છે ૧સ નથા મળેથગીતામા ૨
ગતિ તથા નિનનિ— ૧ નથા નાન એમ
મને નાગ નો ઉપદેશ છે, અને તે બંને મરે
શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતા ૭૦૦ જાણાય છે

શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતામા સર મા ૧ ધમ ૨
એનુ તો ગર મુ ર અને સગત જિય ૧ શ્રી
કૃષ્ણપરમા માએ પોતાના ન માવડત અણુ
નને આપ્યુ છે ૨ તે અન િ દ્વયને એક
સરખુ ઉપદેશી થઈ પડુ છે આપ ૧૬
શાસ્ત્રોમા ધાર્મિક નિયમે માટે મુખ્ય ત્રણા
ભૂત મળાયેન અંતે પરમતત્ત્વનુ નાન આપ
નાર ઉદ્દેશી તથા મનુજની સાર્થજ શ્રી
મદ્ભગવદ્ગીતા ૫ ૨૬૬ લનાવની િ
પથે સત્સાજ તરી રીકારી પ્રધાન

વધર્મા ગળી છે સવગા સનાતની હિંદુ
ધર્મોની એજ મા થતા છે ૨ ધર્મસ્વરૂપ
મળના માટે એ ૧ મુખિત્રા—માન તક
કરતા શાસ્ત્ર ત્રમાળોનો આશ્રય લેવો એજ
વધારે યોગ્ય છે અને તેથીજ નાચીન સ
મયથીજ હરેક ધર્મધ્યાય ગોનાના સિદ્ધાંત
સુખિતપૂર્ણ છે એ ૧ આપીત કરી આપ
વાની સાવ ન ખી મામા ૮ કરનાને મને
તે વે હિંદુધર્માનુ ૧ છે એમ મનારી
આપણામાજ ૧૦૦ મા યુ છે અને તેથીજ
રેક સનાતની પથ પ્રવત કે આ ઉપજ કે
દેના અને ઉપર બાબો રી ગોનાના સિ
દ્ધાંતોનુ પ્રતિપાદન હુ છે [શ્રીમદ્ભગવદ્
આયે બાસગી સમાધિલાના અઘાત બાગ
વતને ૧૫૫ પ્રધાનમા રથાન આપી પ્રધાન
મનુષ્ય રી રેલ છે]

વેદાતના અર્થોનો નિલય કરવામા પરમ
તત્ત્વવિરે ૨ ૨ મતમે થએન છે તે તે
મુજમ સિદ્ધાંતોનો અદ્વૈત નિશિષ્ટાત મુદ્દા
દ્વૈત ત્વાત્ત્વ અને હૈન વોરે ૧૧મા પાસ
છે ૨ ૨૦૦ ત્રાહ તેને તેવેજ માન થી
મદ્ભગવદ્ગીતા પ્રરે પાડેકે આપણા આપા
િ દુસમાજમા આને ગેટનોઅધો ત્રયાર
થએન છે કે અક નાનુ હિંદુ બાગ પણુ
ગીતા એ જ મ્થી ભગવદ્ગીતા સમજે
છે સ્વામિવદા માલા લાગ્યા માલા
ગીતાધ્યાનના આ એ જ નોકધી આખી
ગીતાનુ મદરર સમજાયછે દ્વાપરના અતમા
પરબાદ ૧મે પ્રજાવિતાર ધાર ૨ રી મીકૃષ્ણ
સ્વકરે અનુનને પ્રમિત બનારી ગીતાતા
નનો ગેનાનો મનુષ્યમાત્ર ૧૧ લાજ માટે કરી

શુદ્ધ વૈશ્વમાર્ગનું જ્ઞાન આપે છે, અને ગયત્રી
એજ જ્ઞાનના જ્ઞાનથી આજસુધી હિંદુ સમાજ
જીવતો હો છે અને વિધર્મિઓના દુઃખ
વારોડાનું ઉપાર આપી ગયા, અને-
મર્તિઓના ખૂન યથા ગયા, મર્તિઓ લુગ્યા
વગવા દળગે હિંદુ ઓ પકડાયા નરવાયા
શુભાથી બળોભા વેનાયા આપા અતુની
જૂઝમતા મેકડો સધાગઓ તમાજને લાગતા
આવા છતાં 'હિંદુ' નામની આજસુધી દે
સાની ગરી છે તે માન આ ગીના પી અભેદ
અખતરના પ્રતાપથીજ ગીતા સનાતન ધર્મનો
સચોટ પાયો છે નર્મ દિંદુ વમગ્ર થોનો
મુકુટ છે આવી 1 મ ભાવનાનું ઉત્તમ આ
આત્મિક મળનું સમ્યક્ દલજાનનું પુદ્ગલ
તિવિ- નીતિ નીતિ સત્તાજી ગીના છે આ
આત્મિક નિધાના નિમ વ પવિત્ર તત્વોનું ટ
નામા પગ નિશ્ચયનું ક લાન કરાવી મનુ
ર્થમાનને પરમ પ્ર પાય સવાવી આપનાર
કર્મ, જ્ઞાન તથા લક્ષિત મે તલેના અગ્રસ
થરસના સમધનું મેહની લાપામા શિયળ
આપી નિષ્કામ આયજા પ્રાની મનને
સાચી સાતિ આપનાર એજ ગીતાજ કે આ
ગીનાએજ હજારો હિંદુ દુદ્યોને શુદ્ધ મનાની
આપે પ સાચો સિદ્ધિ પ્રાપ્તિ પાવ મનાવેન
એ સમ્યક્ ધર્મ અને પીગવને પમે પમાવેન
એ નશ્વર જગત્નો નશ્વરો મોદ મગની રૂ
ધર્મને ગતે અગવેન એ તાગી ૩ તાગી
તોગી ૪ મોડી નાની કે લખન સન કે ની
અનમાનનું અશ્રુતપાત કરાવી નો અગ્રાણી
અગ્રે નગાવેન એ ગીતના અગ્રાધ જ્ઞાન
આગ્રમા મેક નાનું આગ્ર મિનારે કિનારે

ગીતના પ્રાપ્ત કરી લહે, અને ગયત્રી
તાજી ગયત્રી મારી મોતી મોધી ગરી મિ
રમ્યાથી ગદ્દ ગવરનો સાક્ષાત્કાર કરી લે
પીનાના આ બોધનો જે હિંદુ વમાચાયે
જહુજ મુન્મતાથી અભ્યાસ કરી, લોખને
તેનો અર્થ મમનના પ્રયત્ન કરે છે ગી
તામા મો પિત્તા છે તે માટે વાદવિવાદ
પ્રાચીન મમયથીજ આ મો આવે છે ગી
તામા વળી જગાએ એવા પોઠો છે કે
જેના અથો જુગીજુદી રીતે ખેસાડી રાજના
હોનાથી લાખ્યમે થયા છે અને તેથીજ સા
નવાધિક શ્રદ્ધિએ ગીતા ઉપર અનેક લાખ્ય
નયા નિમગ્ર થો ગમેરે જુદાજુદા ધર્મશાસ્ત્રો
તથા પડિતો તગ્રથી થયા છે અસારે પણ
જુગીજુદે નિચારે જુગીજુદા ગીત થો અતાવ-
નાર અસખ્ય દુસ્તકો દેશની જુગીજુદી
લાપામા પ્રતિદ થયા કરે છે પણ તે સવળા
પ્રાચીન ધર્મશાસ્ત્રના લાખ્ય કે નિમગ્ર થો
આધારે હોષ એકા સપ્રાપ્ત સિદ્ધાંતનેજ
અનુસરતા હોય છે હાનમા બોડક સમ્યક્
અગાઉ શીયુત લોખમા ય તિનક મહારાજ
નરકથી જે ગીતારહસ્ય' અથવા કર્મ-
યોગશાસ્ત્ર ત્રસિદ્ધ થયુ છે તેનો ફેતાવો દુક
સમયમા બહુ યો છે તેમા ગીતાના શ્લો
કો 11 આમતર કરના જે અમાને પ્રથમ ભા
ગમા જે પોતના વિચારો જણાવે છે, તે
તરફ નિર્મિત વગનું ધ્યાન તો ખાસ તેમના
નામથી વધારે આપાય છે પ્રાચીન ધર્મ
આગ્ર કરના તિનક મહારાજની વિચાર સ-
ગમિ ગાઈ જુગીજુદા ગાગાય છે તેમના વિ
ચાર મજાગ ગીતા એ નાત એ અગ્રયોગ

નુજ સાથે છે અર્થાત્ પીનામા પ્રયોગ ન
પ્રતિષ્ઠા ન કરે ન તેમજ પીનામાં માન
'ભાગવતધર્મ' ઉપર તો છે લોખંધા પના
ગીતાદિના અર્થ વિચાર સતત રી તથા
નથી તેમજ સતમા વ થાય તેમ સજાવતુ
પણ નથી મરાતી પ્રયોગ દલુ આ માટ
લણો બિહાષોદ ચાતુ ઇ અને અ ન મન
શાળ દરે છે નિયમ બિધિમા થાય તે
અરો પણ જોટલું તો નિગતાયી મ્હી રા
કાય કે સમાજની પ્રત્યાગી ધિનિ નેતર
લો મા ધે જણાવેના વિચાર મનનીય તો
છેજ

અરુ, ગમે તેમ હો ગીતા બુદ્ધિ તો
એકજ માર્ગ ઉપગતી દાય પાતો સર
માગુ શિક્ષણ આપતી હા જે એ તો એ
કજ સિદ્ધાન્ત પીનામા પ્રાપ્ત થાય પાતો
સનાતન ધર્મના સત પ્રયોગના સિદ્ધાન્તો ગી
તામાં હોય તેપણ મેટલુ તો નથી છે કે
કમ ઉપાસના અને જ્ઞાન એમ બે ના ત્રણે
કાણુ શિક્ષણ પીનામા છેજ આ નજામાંથી
કોઈ એ જ મુખ્ય અને બીજા તાપ દે
એમ દરાવવાનો પ્રસાસ તો પરમાત્માથી પણ
વધારે પડિતાઈનો દાવો ગાવના જેવું કહી
છે ને નરુતિનાં તા ગત યનાં પિના નિ
રુતિ થઈ શકતી નથી તમ ન જુમા અહ
નિરા નિત રજાધિના વમ મા નરુતિ થઈ
દકતી નથી કે નિરુતિ દકી સમ્પતી નથી
એ બોધ ગીતામાંથી મળી આવેછે દરે
મનુષ્યને ચિરકાલ તેવો માગ પરમતત્ત્વ
જાણવાનાં ગીતા બનાવતી હોગથી ન હિંદુ
ધર્મ માં પરમાત્માની આ વિ વાળી સત
નાન્દ થઈ છે

જાત પાંચ નર વય યવા જે અથ
સનાતનધર્મમાં નર રથાને રથપાઈ રલા છે,
જેકુ મદત્ત આપી હિંદુધર્મને એવીઅવાજે
રીતી લીડુ છે જેના અનુપમ નાનથી
અસાર પણ જાતમરના નિદાનો ચકિત
થઈ રલા છે જે પેનું હિંદુ નાનધારી મ
નુધ અતિ પ્રેમથી પ્રાત સ્મરણ દરેજ જેન
વનામૃતનું પકનપાન કરનામા અથા પૂન
માનેછે તેસા આ હિંદુધર્મના એક અતુતમ
અથમાટે વિષમ્બો તો ધામિ પ્રશુદ્ધિથી
સનાતનધર્મના પાનાને નજોર પા વાતી
છે કાથી અયોગ્ય કટાક્ષો કરે એ તો રસા
ભાવિક છે પણ રોકની પાત તો પ્રે છે કે
નનની આ નિ વાણીકેપર અને નિદ
કુતકે અને અધમ લખાણો કરારા હિંદુ
કોમમા પણ દલાવી વરાવેછે અને હિંદુ
વમાયથો હિંદુવમના પ્રદવાતા ધર્મ મરદકો
તથા હિંદુનાતિઓ તે સુગે મોર સાપ્તી રહી
કુલ જતી રોર નિદામા પગી રહે ન છે એ
પણ જમાનાની અવિનારી

હિંદુધર્મમાં હિંદુધર્મના મનશીમે આ ન
કેટલા વર્ષ થયા આ પવિત્ર પુરાણી પુણ્ય
શ્રમિમા પરિત અનિમિત્તોની યોગ્ય મહ
આકુરી હિંદુધર્મના નિદાનો એ તો એ પય
મનાર છે કે અમેય છે

આ નરા વર્ષો પીસમી સદીના સત્તા
સુધાંતને નાં ની વિદ્યાઓના વિદેશી
એ તા આચારવિદ્યા અને રીતરીનામતી
વા રીઆ નકન મરી અસા પિત નાર્વા સત્ત
રવીનના નિમત્તકમના સિદ્ધાન્તને મનો મરી
બનારો છે વમજાનો ભ વાળુ કરી

હિંદુ ધર્મની શુદ્ધ સ્વરૂપ આપનાર બ્રહ્મા
દેવી, સંશોધન કરવાને બદલે આખા સ
માતન ધર્મને ડોળી મારે છે

જે વિચારો જગત્પુરુષી આદ્ય શકર
આદ્યને નહોતા સૂચ્યા મીરામાનુજ માધન,
વલ્લભ, ચતુષ્પદિ મહાન ધર્મચાર્યોને જેનો
સ્વપ્ને પણ ખ્યાલ નહોતો તેવા વિચિત્ર
વિચારોના યુદ્ધો આ કલમીજમાતના વિ
ચિત્ર મગજમાથી નીકળી રહ્યા છે અને એ
વિચિત્રતાનું પૂરું વર્ણન કરી શકાય તેમજ
નથી

“કાષ્ઠપણુ હિંદુ ધર્મ ઋષિ પાન હજાર
વરજ કરના વધારે પુરાણો છેજ નહિ એ
આ નવા હિંદુઓનો પહેલો અતે મુખ્ય
સિદ્ધાંત ‘વેદાથી લઇને તે પુરાણોસધીના
સર્વ થયેલો ધર્મો મરો ભાગ તદન નિર
ધર્મોગી બાળકોના બકરાદળેલો દેવ તથા
માત્ર સ્નાયીઓએ પ્રુચીમા આવે તેમ લખી
મારી ડોળી બેસાડેલો એ ખીને સિદ્ધાંત
‘સર્વ હિંદુ ધર્મ ઋષિના સંશોધન ચતુર
જોઇએ અને તે પણ પાશ્વલ પરધર્મીઓ-
હિંદુ ધર્મના કહેવાતા અસ્વાસીઓ-એ તે
મુજમજ એ ગીતે સિદ્ધાંત બાહ્યોએજ
હિંદુ ધર્મની અધિગતિ આપી છે ‘શુ સ
લાનાશ કાઠયુ છે વર્મનો ઈન્દ્રો પોતાના
ચેટ ભરમાએ લઇ બેસે છે વગેરે અને
સિદ્ધાંતો આ ધર્મ સંદોષો-નવા હિંદુઓ
દેશમાં દેશની રવા છે

ગીતા એ મહાભારતનો ભાગજ નથી
શ્રીકૃષ્ણની કહેવ નથી પણ પાશ્વલીજ
દેવે એ કૃષ્ણના નામથી મહાભારતમાં કુસારી
નીરી છે તારણ કે રણભૂમિ ઉપર આના કલ
જાનના ઉદ્દેશની જરૂરજ નહોતી” આ

પાતળી કે પત્તા ધર્મચાર્યોનીજ છે અને તે
ધર્મ નના હિંદુઓએ સ્વીકારી લીધી છે

કેટલાક એમ પણ કહે છે કે “રણભૂમિ
ઉપર ૭૦૦ મ્લોક કહેવા જેટલો સમયજ
ન હોઇ શકે માટે કદાચ શ્રીકૃષ્ણે થોડા
ધર્મો કલા રોય અને બાળીના તો બાસજીએ
કે કાષ્ઠ ખીજીએ વધારી દીધા કે તક વળી
એમ પણ જણાવે છે કે કૃષ્ણ માન એક
યોગીજ-એવ મનુષ્ય હતો પ્રભુનો અવતાર
નહોતો’ ભારે વળી ખીજીએ કહે છે કે
‘વૃદ્ધાવનની કૃષ્ણીનામતિ કૃષ્ણ રખડતો
ભરવાનો પુત્ર લપટ દુરાચારી વગેરે જણા
ય છે, માટે ગીતાને ઉપદેશ એ કૃષ્ણના મ
રિત સાથે બધ બેસતોજ નથી તેથી વૃદ્ધા
વનનો કૃષ્ણ કાષ્ઠ જુગીજ અને મહાભારતનો
કૃષ્ણ પાપુ જુદોજ અર્થાત્ કૃષ્ણ એક નહિ
પણ બે હતા’ આવા અનેક કુતર્કો-માત્ર
પાશ્વલ સંસ્કારોની અસરથી આ નવા હિ
ંદુઓ કયે’ જાય છે અને તે માન તેમની
આચુરી પ્રવૃત્તિની-મ’ જુદીની કે પતનાના
ધોડાઓજ છે

સે-રો હિંદુ આચાર્યોએ નિ સ્વાર્થ સાધુ
મહાત્માઓએ, લોકકલ્યાણમાટે અપત્ત કર
નારા પ્રભાવશળી પુરુષોએ તો ગીતાને
મૂળ મહાભારતના ભાગતરીકેજ સ્વીકારી છે
શ્રીકૃષ્ણની કહેલીજ માની છે અને શ્રીકૃષ્ણને
પૂર્ણાવતાર જણાવેલ છે’ એ હિંદુ ધર્મ પા
જવો હોય નામના નહિ પણ સાચા હિંદુ
ગેહુ હોય તો આ પત્રિન પુરોના મિચારતુજ
સેવન કરતુ જ રતુ છે પરધર્મ પાદરીઓ
કે લેભાયુ સુધારના કલિપત ગયાં નિર
મ્કારને ન યોગ્ય છે

(અપણુ)

Ruskin.

In February 1801 Ruskin was born to become in the course of a long happy laborious life great as a stylist greater as a realist but perhaps greatest of all as an educationist. The fate of many of the Victorians is undecided yet the thinking world is slowly making up its mind about them but some are at last falling into the true perspective of time. Among them is John Ruskin who transformed social economy with a touch and made use of the measure of beauty and beauty the measure of use. His place is no longer doubtful—

The one or two immortal lights
Rise slowly up into the sky
To shine there everlastingly

Ruskin is one of these

Some may ask. How is this? What has he done more than the rest? Is his prose nobler than de Quincey's his outlook sublimer than that of his master Carlyle his judgment keener his poetic inspiration higher

than that of Arnold his spiritual faculty sorer than that of Newman? Was he a greater artist thinker prose poet than any of these? The answer is a simple one. As a race we are moving forward to Ruskin. Most of the other great men and women even if they are above the far horizons are behind us, but we are moving towards that great conception of humanity for which Ruskin stood and stands.

His was one of the
Delicate spirits pushed away
In the hot press of the noon day

A materialistic age laughed at his political and social economy laughed at him as the enemy and opponent of the adamant member for Westminster John Stuart Mill. Yet he did what Mill's mighty but brass-bound spirit could not do. He spiritualised the economic man carried the limited range of political economy into spiritual regions.

wade the doctrine of supply and demand a matter not of the body only, but also of the soul. His new social psychopolitical economy comprehended not the average man, who never was on sea or land, but every living soul bore into the world. It was the business of a nation to produce life as the chiefest wealth and he preached the doctrine that every life must be made to give its value to the world that it was the business of the nation not to offer a ladder to the intelligent but a high road of beauty and goodness to all. The educational doctrines that have been elaborated in the 60 columns for years past the doctrines that are enshrined in the new Education Act are the doctrines that he preached tirelessly for years heedless whether men mocked or listened. Slowly his educational work told as a Professor of Fine Art at Oxford as a lecturer at the Working Men's College and at a hundred other places and as a practical school

administrator. He not only opposed current economic thought. He defied the chilling doctrine of art for art's sake was consciously and deliberately didactic in everything he wrote. He wrote always with an educational purpose. His mission was to convert the world to the doctrine that man is the world's wealth and that therefore every man must be worthy of the world of infinite beauty in which he lived. Few people care about flowers' he wrote sadly in 'Modern Painters,' but instantly corrected himself.

Children love them

Ruskin stood for the balanced mind since it instinctively reaches out towards beauty and goodness. Loveliness of colour, perfectness of form, endlessness of change, wonderfulness of structure are precious to all undisciplined human minds. He stood for ordered growth in life. To Ruskin means and function are something that comprehend but also soar above the needs and joys of earthly

life ' To be the witness of the glory of God and to advance that glory by his reasonable obedience and resultant happiness forms he declares in

Modern Painters the use and function of man And man he says is 'the sun of the world the fire of his "wonderful heart is the only light and heat worth gauge or measure With such views the dawn of the new education opened That was sixty years ago Steadily from that time there has grown this noble conception of the preciousness the endle train of the individual

which to-day is being applied in all directions Therefore the educationist should thank God for the coming of John Ruskin and should study those educational principles which shine like gems throughout his writings A lover of beauty he is never maudlin or unhealthy a worshipper of truth, he is never cold or repellent a humble suppliant at the shrine of childhood where genius dwells he is a pure and reverent idealist who believes that by the teacher heaven can be brought down to earth —(The Times Educational Supplement)

અકરમી ચામને જહાલા

રાગ કાફી ત્રિતાલ

અકરમી અમો દાન ક મીનુ નથી કામ (૨) ૨
અકરમીનો મુખદ સમાગમ હાજીએ આડે યામ
અકરમી સગત કરવાથી (૨) હારિયે ઉરની દામ—અકરમી
અકરમીની મુખી ચામને અધિ દિયે આરામ
આઈ દે ન કિ અતરમા દરમીના પાધામ—અકરમી
નિલ અકિનન અ રમીત જીર્ણો નૌતમ નામ
શુભવાના જરિયે નર્થો ગનના (૨) દે રમી હો દામ—અ રમી
અકરમી જન આ અવનીના સરવ અમારા રવામ
અલિનદા આપે છે એને નેરસહિત નયુગમ—અકરમી

ગજકવિ નથુરામ સુદર્શી

માણસ જાતના

જીવનનો મોટો આધાર સ્વચ્છ લોહી પર છે અને તે મેળવવાનો મોટો ઉત્તમ ઇલાજ એ વનેગનો આનોડાઈઝ માસાઈમિટ સીરમ છે

આ સીરમ જરૂરી બમણા જીવા તાલે વીગેરે કોષપણ જાતના લાંબા વખતની ખીભારીથી ખીગેના - નીંને સુધારવાનો જાદુઈ યુક્ત ધરાવે છે પરમા અથવા ચાંચની અસરથી ન નપા યુગી નીકળતા ચામ અથવા સ્કેયા કાળા હાલ તેમજ દરે સાધાઓમાં થતો સખન કુખારો કુલ વખતમાં દર કરે છે ચહેતાન નીમળા ખીત તા સગીરાર નીકળતા ગડગમડા સાથે રે છે અને લોગીતા મગડવાથી થતી પગ થતી દગકતોને દૂર કરી જીવ લગાડે છે તેનાને સુધારવાના કે થતો ખરી કટાળ્યા હો તો એક બાટની વાપરજો એના તેના ચમકારી યુક્તી ખારી થો થા નાખજો કે કોષપણ રોગને બારે તેલીમા કુલ જર સાથે કરી આ સીરમ નરી અગી આપે છે મિત્ર ૧૯૩૮ ૧૧

દુચતા-આ મી પતી લાંબી મીદાગ્ધ કરવા કરતાં વાપરી ખાતી ખરી લેતી

હા કે એન વલેરા એન્ટ મન્સ

ખેતવાડી મુખર્ ન ૪

BE A MAN

WONDERFUL DISCOVERY.

Money Returned in Case of Failure

Dr B GHOSSES Indian Oil

TO BE USED INTERNALLY

Guaranteed sure genuine and permanent cure for lost-Vigor and Vital force and Nervous Debility of any nature and standing Whatever be the cause this Oil acts as a marvel Restores the natural power of youth

Rs 2 each phial of one oz Rs 22 per lb

Testimonials high Apply to—

B GHOSE & Co, Chemists

35-1 Bechoo Chatterjee Street CALCUTTA

Correspondence in English

લેની આખી દુનિયામા બોહા
નથી અને લેને મોના

રૂપાના ચાદો મળેલા

હે, એવું

આ આ

ઓટો મોહીની

વાપરના સુકતા નહિ

આવા હરીફાઈના હામીના પ્રસંગમા પાતાની

કીર્તિને ઇશ્વરી રાખતાર માન આ એક

સે ૮ ટ, વાપરી ખાતી કરો

જરા એને અને ત્રિચાર કરો કે બજાર બચતા તેવો
વાપરી તમારા બાલો સકેલ થઈ ગયાહે અમાર આ—

રોબીનીયા તેલ.

ખાનને માળા તથા મુવાળા બનાવે છે તેની અત્તરની

આ મનમોહન શુરબેલ તથા ૮ મનને શુદ્ધી કરવાને

બસ છે નિ બા એકનો ૧ ૧

તા ૩ અડધા આનના રડાર
બીજવાયી રોબીનીયા તેલને નમુનો
મફત આપવામા આવશે

મોહિની એજન્સી

જુમામર ૭૮—કુંબ

લેખક—શ્રીયુત મહાવન્દરામ ભાવવન્દરામ-ગીતા ૪૬ સુરત

(અનુસધાન તા. ૫૪ ૨૦૭ થી)

માણસના શરીરમાં રહેતા કેદરથાનમાં એ મુખ્ય છે એક શિર અથવા મરતક અને બીજું હૃદય શિર છે તે સાધારણ રીતે આ ઘણે જોને શુદ્ધિ વિચાર કંપના કહીએ છીએ તેનું સ્થાન છે અને હૃદય પ્રેમનું સ્થાન છે પરાભક્તિમાં આ બન્નેનું મિનન છે કે વળ શાનીનો આશ્રય માત્ર તિર છે જ્ઞાન જેનું સ્થાન શિર છે અને પ્રેમ જેનું સ્થાન હૃદય છે તે બેની એકતા દરવાથી, તે બન્નેનો આશ્રય લીધાથી પરાભક્તિનો હૃદય સાચ છે એવી ભક્તિરાજા યોગીની સ્થિતિનું અને તેના યોગનું ફળ દર્શાવમારે શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતાના ૫ મા અધ્યાયનો ૨૪ મો શ્લોક છે

બ્રહ્મસ્તુ સુહૃદ્ભક્તરામસ્તયાતર્જ્યોતિરિવ ચ

સ યોગી વ્રદ્ધા નિગ્ધા મહામૂતાઽધિગચ્છતિ ॥

જે અતરના આનંદને પ્રાપ્ત થયેલો છે, જે અતરમાં જ્ઞાતિને (પોતાની સ્થિતિને) યામેલો છે અતરજ્યોતિ જેને ઝળકી રહ્યું છે-તે યોગી અભરૂપ બનીને નિર્જનિર્વાણને ધામે છે અહામાં એકરૂપ થઈ જાય છે

જે પુરૂષ વિયોગી હતો તે આત્મબળથી, વિને કદાહી નાખીને યોગી ધાય છે સયોગ ટળતા વિયોગ થયો હતો તે વિયોગ દબે મળી ગયો અને ફરીથી સયોગ થયો. સ

યોગ આનંદ ઉત્પાદ છે એમ કહેવાની શું જરૂર છે? સમાધિમાં જે આનંદનો અનુભવ થાય છે તે આનંદ સમાધિ સમાપ્ત થતા જતો નથી રહેતો પણ તેનો રનાદ રહેજ છે અને તેજ કારણથી બાહ્ય વિષયો તે પુરૂષને રસલીન અને મિથ્યા લાગે છે કપિત્ર પ્રપચની નિવૃત્તિ થઈ તેજ નિર્નાથ

ઉપર નિર્ચુલભક્તિનું કંઈક વિવેચન આ પછે કીધું હવે સચુલ્લ ભક્તિ આપણુ લક્ષ્ય એવે છે એ ભક્તિ અપરા ભક્તિ ગણાય છે અપરાભક્તિ પરાભક્તિનું સાધન છે, પરાભક્તિએ ચક્રવાનું પગથિયું છે જેમ નદીનો પ્રવાહ સમુદ્ર માં કાષ્ઠપણુ વરવને લઇ જાય છે તેમ અપરાભક્તિ દબને પરાભક્તિમાં લઇ જઈ નિમગ્ન કરે છે આ સમગ્રજીવ લલ છે અને તેના શિવાય બીજું કંઈજ નથી, બીજું જે કંઈ દૃષ્ટિગોચર થાય છે તે માત્ર ભ્રમ છે દોરડીમાં સર્પની જેમ ભ્રાતિ થાય છે પણ ભ્રાતિ ટળતા-અજ્ઞાન મટતા સત્ય સમજાય છે એ અદ્વૈતવાદીનું માનવું છે જીવ અને શિવમાં તે ભેદ જોતો નથી અને તેથી તે પોતાના આત્માનીજ શોધ કરે છે અજ્ઞાન ટાળનાનું સાધન જ્ઞાન છે માટે એ સાધન કરનાર જ્ઞાનમાગવાનો મહેવાય છે ભક્તિમાં જીવ બીજાને જોઈ રહેલો છે એટલે

ઁવ અને ઇશ્વર મે છે ઇશ્વર તે પણ પ્રભુ
 છે પરંતુ તે વ્યન્ત પ્રભુ છે જોનાથી સક્રમ
 અદ્વિતિ વ્યક્તિને પ્રાપ્ત થયતી છે સદ્વિ તેનું
 અરૂપ છે એમ કહીયું તે જોડ નથી ન
 અને ઇશ્વર જેને જુદા માનનાગ દૈતનાદી
 ગણાય છે પશ્ચિમ પ્રદેશના અને તેમજ
 રૂનો મોટા ભાગ દૈતનાદી છે આ પ્રમાણે
 હોય તેમા આચર્ય પામ ॥ જેવું નથી મનુ
 અને મોટા ભાગ મન ॥ પૂર્વ અને જુદીયા
 પર જનાને અદ્વિત છે આધ્યાત્મિક પરમ
 સત્યને ઇશ્વરી રક્તિઓને તેનીયે સ્વર્ગમ
 કામા ઉનાગી લાવે છે પતંગ હવે આપણમા
 આતો નથી પરંતુ તેની દારી હાય લાગેતી
 છે તે દારીને એ ચતા પતંગ ધીરેધીરે ળિયો
 ઉતરી દહિગોતર થવા મા' છે તેની આ
 મૃતિ તેના રૂપરગનુ ભા ॥ થવા મા' છે આ
 પ્રમાણે સ્થૂળ દહિને સ્થૂળ વસ્તુને માટે થાય

ઇશ્વરના અજધમા તે / પ્રમાણે માન
 સિક દહિ છે દુરીઉપર જેમ કોઇ મદા
 નળવાન ચક્રવતિ રા ન હોય છે તેવો ઇશ્વર
 સન જૂમ-જળનો ચક્રવતિ રાજ-અગાધ સ
 કિતવાનો રાજશય થઇ રહે છે પૃથ્વી ઉપરના
 રાજમા દોરો હોય પરંતુ સદ્વિનો અધીશ્વર
 સવ હોયથી રહિત છે શુદ્ધ છે પવિત્ર છે
 સર્વ ઉચા સદ્ગુણોથી અનુત છે તેજે
 મય છે અપાર અને મહાન શક્તિવાનો છે
 સવ વ્યાપક છે ત્રુકાળનું સ્વરૂપ છે ઉ
 પતિ, પાત્રન અને સદાર કરનારી તે
 શક્તિ છે, તે કશ્ચાળ છે, કુપાળ છે તે
 માળ છે અવિચળ દરરૂપ છે ઇલાહિ
 ઇલાહ આ પ્રમાણે જના તેની ભક્તિ તે

સચ્ચુભક્તિ છે એ સચ્ચુભક્તિ અપરાશક્તિ
 ગણાય છે અને તે / સાધન અપરા વિદ્યા છે
 ઇશ્વરમા અનત શક્તિ છે તો ભક્તનાઉપર
 વા સચ્ચી તે ભક્તને રજન કરનારા સ્વરૂપે
 તેને પ્રમદા થાય એમા શ આધર્ય છે જેતું
 દર્શન આપણા નેરને રજન કરે એ તેનુ
 ચિતન પરુ એ ધ્યાન છે ૨ ॥ ભાવન
 ચિતન થતે તેના ભાનવાળા સ્વરૂપને જોવાતો
 પૃથ્વીમા જ મ લેનારા એવો અને શુભના
 અને મિત્રમિત્ર રૂપિના હોય છે તેથી સર્વને
 અનત રૂપે એવું સામાન્ય એક સ્વરૂપ હોય
 શ્રી નદિ પ્રદાનુદા દેવોની સ્પના તેનાજ
 માટે છે

યે વધા મા પ્રપચત વાસ્તવ્ય મનામ્યહમ્ ।

મયવન્માનુવતત મનુષ્યા વાયં ૨ ॥ -

ભગ ॥ ૪ ॥ શ્લોક ૧૧

જે માણસ ૭ રીતે મને બ ૭ છે તે
 માણસનો તે રીતે હું અનુરૂપ કંઈકું કેમકે હે
 પાય માણસ જે માગે ભય તે માગે મારા
 છે એવી મહુના અપાર હોય તેઓના શુભ
 અને ચરિત્ર મિત્રમિત્ર હોય તોય પાછું તે
 સર્વ એક મદાન શક્તિના પ્રતિનિધિ છે જે
 શક્તિના તે પ્રતિનિધિ છે તે શક્તિ સર્વજ
 છે, જહાથી તે કોડી અને તુષ્પ પર્વતના અ
 તરના સાક્ષી છે તો તે ભક્તિ કરનારાનો
 હેતુ શુ છે તે જાની ને જે પ્રેમ અપણુ
 છે એ વાતથી તે અજાન દરો જે અજાન
 નથી તો તે ભક્તિભાવને જોતે સ્વીકારશે એ
 ઉપરથી સાર લેવાનો એ છે માલમના દુષ્ટદેવ
 દિવ દોષ વિપ્લુ દોષ ગણપતિ દોષ કે
 દેવીરૂપે શક્તિ હોય ગમે તે હોય ૫૦ શુ તે

માણસ તે ઇશ્વરે ઇશ્વરનજ લગે છે ઇશ્વર
મનુષ્ય જાતિના કલ્યાણને અર્થે પૃથ્વીઉપર
અવતાર લે છે એ અવતાર ઇશ્વરના સ્વરૂપ
છે અને તેમાંથી કોઈની પણ ભક્તિ તે ઇશ્વરની
ભક્તિ છે સગુણભક્તિ સાકાર દેવની ભક્તિ
છે સામાન્યની ભક્તિતરું સાધન સાકાર હોય એ
સ્વાભાવિક છે સાધનમાં યત્ન પ્રતિભા શા
મિત્રામ હિસાબ હોય છે આ પ્રત્યેકમાં માર્મિક
ગુણ હુપાયના રહેલા છે જેનું વર્ણન આ
સ્થળે ઉચિત નથી એજ પ્રમાણે ઇશ્વરના
મનમાં સમગ્રવાનુ છે નામરૂપનાળા સ
સારમાં નિમગ્ન થયલા મનને વશ કરવું અતિ
કઠિન કામ છે તે નામરૂપથી છાતું લો
સાતુ વાનરની પેઠે એક સ્થળે ધિર નહિ
ચોક્કસ આમતેમ લગ્ન કરે છે આ તેની
અમણતા દાખવાતો ઉપાય એકજ છે અને
તે એ કે જે નામરૂપથી તે પોલાપણુ છે તે
નામરૂપની એને લાલચ આપવી સત્ત્વભાવની
કૃતિની પ્રાપ્તિને અર્થે તેને ચોક્કસ રચતા
નામરૂપનો મોહ લગાડવો સ્થળ વિચારાથી
જોઈએ મન સ્થગતેજ જોઈએ કે જે, સ્થ
ળથી તે આકર્ષાય છે તે તેની વૃત્તિ સ્થગ
પ્રતિ વાગવી અને ગ્રૂણમાંથી તેને ઉચે મળિ
કરાવવી નિતિમા, નિગ શાંતિમા, ચિત્ત
મહત્ત્વ, યત્ન એ અર્થ સાધનાના ગ્રૂણ સા
ધન છે ના સ્ત્રી નીચે ઉભેલા માણસે પગ
થી આવે તરછેડી, કુરો મારી એકદમ
માગે ચાલી જવાનું નથી જે એમ મના
જાય છે તે પોતાની મૂર્ખાઈથી પોતાને હાનિ
કરે છે પ્યાનના પાણી પ્રકાર છે પર સમ્મ
અને સ્થૂળ મહેના પ્રકારના પ્યાનનું વણન

ચોક્કસ રીતે યત્ન રાખવું નથી, ખીનું મન મૂર્તિનું
સદ્ગુણ ધ્યાન છે અને ત્રી ગ્રૂણ મૂર્તિનું છે
મૂર્તિમાંથી અમૂર્તમાં અને અમૂર્તમાંથી પ
રમા જવાનું છે આ પ્રમાણે વિચાર કરના
મૂર્તિપૂજની આવશ્યકતા કટલી છે તે સ
મજાયા નિના રહેતું નથી જેઓ મૂર્તિપૂ
જની નિંદા કરે છે તેઓને આપણે એટલુંજ
કહીશું કે તમે મૂર્તિનું સ્વરૂપ કલ્પાવના
એકદમ ઉચે મન વાણી છુદ્ધિથી પરતવ
ઉપર તમારું લક્ષ લગાડના સમર્થ છો તો તમને
ધ ય છે, પણ તમાગ જેટલી શક્તિ સારી
મનુષ્યોમાં હોતી નથી આ તેથી જેઓ નામા
શક્તિ ઓછી છે તેઓને તો કો, કોને
આગળ ચલાવો નિગુણની કલ્પના કર
વામાં શુ કષ્ટજ પ્રયત્ન કરવું પડતું નથી
જે પ્રયત્ન કરવું પડે છે તો પ્રયત્નમાં જે કષ્ટ
થાય છે, તેના અર્થથી અજ્ઞાત સ્વરૂપ જ
ધાય છે અને એ સ્વરૂપ તે પણ મૂર્તિજ છે
સાનત સમયમાં નિર્વિવાદ શિદ્ધ થઈ ચુક્યું
છે કે વિચારના પણ સ્વરૂપ જ ધાય છે અને
તેને રગ પણ હોય છે સ્થળ મૂર્તિ પાયા
ણની ધાતુની મૂર્તિકાની હોય છે તે પાયા
ધાતુ મૂર્તિમાંને મોહ ઇશ્વર માનવું નથી,
પણ તે મૂર્તિમાં જેમ અને તેમ હા અ
ત્તમા ઉતરીને દષ્ટિ કરવાની છે જે સમ
સમય વ્યાપ છે તેનું તેજ એ મૂર્તિમાં નથી
હોતું ગેમ નથી ના ભક્તિમાં પુરૂષ
આવાહનઆદિ કરે છે તેનું શુ પરિણામ છે
તેના વિચાર મૂર્તિપૂજની નિંદા કરનામ
કરતા નથી સાધનામાં આવાહનાર્થિક ક્રિયા
નિષિધી છે, હા, હા તે કષ્ટ અસર થતી

નથી, કેમકે ઇશ્વર સત્ ન છે તા આવાદનની તેને આવવાનું કેમ કહેવાય તે તો ઠેક પરવુ સાધનાની વિધિથી સાધકનું મન પ પિા યાયછે, મનની િથિતિ પન ૧૫ છે અને જ્યારે વ્યાપક ત્યોતિના પ્રમાણો ઝળકાય વાવાણુ ગાત્ર મન બની રહેછે ઇષ્ટદેવનો હાવ ાગટ યાયછે દેહપણુ રત્તે ચૈત્ર ૧ રહિત જડ મનિા અપવિત્ર નથી જડના મનિનતા એ મનમા રહેા છે મનની ક્રાંતિ બ લાન કે સંધ્યુ બદનાયુ વળા બહાડ તેજ પિઠાડ અને પિઠા તેજ બહાડ એ નિયમ પ્રસિદ્ધ છે યહાડ એ ઇશ્વરનું વિરામ સ્વરૂપ છે અને સત્ પિાડ યહાડ છે એક રજકણમા પણુ બહાડ ના તત્વ રહેના છે તો મુક્તિપૂર્ણમાં બાધ દોર કયા રહેા? જોઓ ટાચની ભૂમિમાને પામેના હોય તેઓ યોતે સુખેથી મુક્તિ પૂર્ણને પ તી મુકો પરવુ બીજાઓ મુક્તિ પૂર્ણની સહાય લેતા હોય તેઓને માટે નિદ વચન ઉચ્ચારના એ શુ એવા હશે ચની મનહાઓને ઘટેછે? નિદાના વચન જેના મુખમાથી નિકળેછે તેનાં ન ન મરણુનો આપણને કેવો વિચાર આવશે?

જ્ઞાનનું સ્થાન મસ્તક છે અને ભક્તિનું સ્થાન હૃદય છે એ ઉદવચિને સવ લાવના અને ઉર્મિઓ રમણુ કરેછે અને તેનો અ મુજગ મનુષ્યમા ને નિલ યાયછે એજ કા ગધુથી ભક્તિ સુનેલ ૯ ~ એમા કલ્યાહિનો ખરચ યતો નથી દેહને પીા યતી નથી રાજ અને રકને બનને તે સહેલથી સમા નરીને પ્રાપ્ત યદ શે છે િગી ભોગી રોગી મર્તે તે કરી શેછે જગતા ઉત્થા બેસતા

ચાવતો કામ કરતા ઇશ્વરભક્તિ યમ શેકે અને કુકામાં ભક્તિ મરનામાં દોષ સ્થળની સામગ્રીની મદારની ક્રિયાની આત્મચક્રા નથી ભક્તિ વણુ પ્રમારની છે તામસી રાજગ્રી અને સાદિાકી પરતી। દલ મા ત્સપ કાધયુકત જે ભક્તનું કર્મ કરવામાં આવે તે તામસી ભક્તિ છે ને પરતી। રહિત યથને માટે નોગને માટે પોતાની મનકામના સિદ્ધ કરવામાટે જે ભક્તિ હોય તે રાજગ્રી છે પાપના નિવારણમાટે વેદાકન કરમ કરવા એ પોતાનું તત્વ છે એમ સમજીને રૂગની ધરણ રાખ્યાવિના ૭ ક રવામાં આવે તે સાત્વિકી છે પ્રથમ અ સાની માણુસને તામસી ભક્તિ મુજે છે ભક્તિમા પણુ ક્રમે ક્રમે ચંપાણુ છે કલ્યાણુ કરી સાત્વિક ભક્તિ છે ભક્તિના બીજ પક્ષ બેદ પાડેલા છે

અવણુ અને કીર્તન મનન પદ સેવા, અચન

વ ન દારધ જ સખ્ય ને આત્મનિવેદન

ધન્ય

નવધા ભક્તિ એ કહી છાને બજવા ઇષ્ટ સત્વ રજ અને તમ શુણે ઉત્તમ મધ્ય કનિષ્ઠ

આ નવધા ભક્તિ જેતુ વારવાર હરિજનો વર્ણન કરેછે અને જેથી વણાખરા મનુષ્યો અજલણુ નથી તેનો વિસ્તાર સ્થળ અને સ મધ્યના સ કોચને લીધે જહી નહિ યાય તો તેમાં હોય તેવુ નથી ભક્તિનું સ્થાન હૃદય છે તેથી બિલ બિલ લાવોની ઉત્પત્તિ રજો લાવિક છ ભક્તજન યાયછે નારેછે કુદેછે

કસેઈ, રડે છે મરત બને છે ગાડાજીવો દે
 ખાન છે ઇયાદિ ઇયાદિ આ પરિણામ એ
 તરમા ઉછળી આનની કેમિનું છે શાનીને
 એ પ્રમાણે થતું નથી અપરા ભક્તિમા નૂનો
 સર્વ નિધિ આરાહા આસન રનાવ
 ચક્રન પુરા રપ દીવ તે ઇયાદિકો
 રહેના છે એ સર્વ નિધિનો મર્મ સમજ
 વનાનો અન પ્રસાદ રથી હન ઇયાદી
 ચિજુદો થયેનો જ નિરવે નાથી તે વ્યાકુળ
 કે અન તે નિરવદુખ ટામરાને પ્રપત
 તરે છે પુષ્ટિપથમા નિશ્ચયન આપનાને
 સમર્થ ની ર પ્રમાણે વનુરભક્તપાસે ઉન્ના
 રણુ મરાયમા આવેઈ

ॐ श्रीगणेशाय नमः । सहस्रपरिवत्सरमित
कालजतकृष्णवियोगजनिततापशान्दनद्विरोगाद्याह
नगवत् कृष्णाय नैवेद्यप्राणात् करणतत्त्वमाह
द्वारागार्युनाप्राप्तवत्तद्विराण्यामना मम मम
दीयामि । दामोदर कृष्ण तवास्मि ॥

અહો ના કેડુ ૧૪ જ્ઞાપામાગે ભવ
 વૃત્તો નિખરે લાજ જ્ઞાન ન થયા છે
 એમ મમ પણ કેટલો બધો રહેતો છે
 દુઃખનો લાગો ૧૫ થી ન કથરથી છુટો
 પડી જાયો મોહિમા ભટકતો ભવતો કંઈ
 સત્કમ ॥ ૬ મરી મનુષ્યયોગી ॥૧૧ કરી
 યજ્ઞને આપાવે તીન ઉદારી કરીયા
 સયોગને, આટલુંથી રહે ને બોલે ની
 રૂપા તેનો અગ્રહ તેની તટા ॥ મેગરવા
 બોલે નાવના રે

સજિવ ગેસ વેલ મે. ૧૧માં તિ
ગેસ વેલમાં આગે છે. મહાનુભાવ
દેવગ ઇ. સ. ૧૧માં થયે છે. નેમો

નિરાશ હૈતમતનુ સ્થાપન કર્યું સ્વારપજી
 મધ્યાચાર્ય થરા જેમણે દૈતમતનુ પ્રતિપાદન
 કર્યું શ્રીમદ્ભાગ્યાર્યે દુષ્ટાદતમન સ્થાપ્યો
 તેમનો જ મ ન સ ૧૪૭૬ મા થયો હતો
 આ ઉપરથી એનાક સ્વાર્થી, નિરતી નિ
 દાનો એમ કહે છે કે ભક્તિમાર્ગનો ઉદ્ધ
 શિરતી ધર્મથી થયો છે પણ તેઓ એમ
 વાણુના નથી કે નિષ્કુસનામી ૨૫૦૦ વર્ષ
 ઉપર થઇ ગયા થી માં નિરાચાર્ય પણ
 શિરતી સ। પહેલા થઇ ગયા તેઓએ પણ
 ઉપાસના અને ભક્તિની પ્રત સા કરી છે
 અને એનુજા હિ પણ વેદમા પણ વિન
 વિન દેવાની સ્તુતિ અને પ્રાર્થના છે પરા
 પુત્રની પરિત આર્થભિમા ભગવદ્ભજનના
 નાદથી નિષ્પિન વાતાનગ્ણ ગાઇ રહેલુ છે
 અને તેજ કારણથી જડના ને શિર થાને
 તેમા અરમશ મનો નથી બનિના ન
 ભાવથીજ ગાય ન ૧ પાતાના મુન સ્વરૂપમા
 રહેની છે આતો ઇતિહાસુ અવતો ન
 કીચુ તો આપણો માતમ પડેકે પ્રત્યેક
 રતકમા ભક્તિની જા ૥ કરનારા પુર
 ૥ણી મહાપુરુષ વધ ગયેના હે અને તમની
 જગનાના મહુર જુબ ચાણમરી સુરો
 હજ પણ સભગર છે અો વોધ તેને
 ભાથી ઉગાડી ડોઢે

ઉપર જે '૧' ચુક સળાવ્યું ત્યજન કીધું તેમા
જે લિખતા છે તે સો જાડુએ મુખતા તેઓ
સા જો જતાજે અભિતની આવશ્યકતા
અને પ્રગતિની હેવા જે પ્રવચનના
સમઘમા ભરે મતભે લાગ પગ તે બે
છેવડના કુપરે ગમ કરે જે જને જ

વરણ બરમ થઇને પોતપોતાના મૂળમાં સ
માઈ જાય છે તેથી પોતેજ સરની ઉત્પત્તિ
જ્ઞતા છ માટે સવતો તે સદ્દાર મરે C
ત્વજ દરેક પાણુ એવી રેડે રા પતો
નમ એ છે કે તેમાં સ્પદન નથી ન્વેત
કહેવાનો અર્થ નમશમય છે વાળી એ શિ
વની મહાત્મ્ય શક્તિ છે શિવ અક્ષતા માત્ર
જ્યોતિષ છે તેની શક્તિ ચચગનાને પ્રાપ્ત થા
વ્યક્ત થાય છે અને તે જ ત થુ પ્રજ
સૃષ્ટિની દષ્ટતા છે સ્વપાગરણુ તે નો
ભાર છે તે જાને ચિત્ર છે પણ તેનું તેજ
એજ તેની શક્તિ જે તેજ પ છે તે સવત્ર
નસરી વગેરે જો દુરી ઉપરના સર જ
તદ્દાર સવ દિશા કમન કારણ છે તેજ
પ્રમાણે સવ ઝનનો અખતિ સનનો
પ્રમાણ ગતિરૂપ છે અગર જો શિવ અને
શક્તિને પુરૂષ અને સ્ત્રીનમે આપે C આ
રીએ છીએ પરંતુ તે તો નિશ્ચયિત ૯
પુરૂષ પણ નથી અને સ્ત્રી પણ નથી મન
વાણી સુદ્ધિથી જે પર છે તેને સમજવાને
નાટે વૈષ્ણવી વાળીતુ તેમ રા એ નમન
જે સ્વપાગરણુ ભગવાન તેમ તે ન્યા વી
દનાઈ રહે ॥ ૭ તેજ પ્રમાણ ચિત્રને શક્તિ
વિદ્યાઈ રહેલી છ નમરન ઝવે એ ૧
કિલના અશ પ છે તે નમર તેમજો ૧
શક્તિરૂપ થઈને મૂળ શક્તિમાં ભળી જવા
જે અને તેમ મારે ભળી જવાય ત્યા ૧
શિવના અગનારના ના તેના આનિગના
અપના અનુપમ અધ્યતીય અરણ્ય આત
મા નિમગ્ન થવાય એ આત ના અનુતરમા -
ત્રિમુખી દર્શન લક્ષ્યે દેત પણ રહેતુ નથી અને

એકજ તત્ત્વ એકજ રીતિ જે સમ્યક્ નદ
રૂપ છે તે જગદી રહે છે ત્રિપતમ અને ત્રિના
આનિગના મેડે એ સ્વરૂપ થઈ નદ
અને ત્રિપતમ અને ત્રિના રહેતા નથી મે
દેખાતા કિત -પ રીમળી જાને નમ સ્વ
સ્વ જતી રહે છે અને પ્રેમમાં નમ મળી જતા
એમ રસ સુહાર છે આ રિચરિતુ વયાય
પણુ ન સભરિત નથી

યોગીપિકા નામના નથી નમનાના
જગત્પિખ્યાત સર શુભામય આયરે સખી
છે તે ઉપરથી જાણાય છે શ્રીમદ્ભગવદ્
ગીતા ઉપર ભગવાન ગોવિન્દ કહીની રચેલી
કારિ ૧ છે નાણે જે વિષકેપર વિગાર
રીએ છીએ તે ઉપર વિગર અત્યાગ્રુ
નાથી ઉપના અનુમાનને સારી દેના આ
પેડે ભગ ગી માં જ આરે મા પ ૧
જગ્યાએ વપરાયેના જોરામાં આવડ અને
એ એ શબ્દ ઉપર વારવાર જા વિચાર થાય છે
ગોવિન્દ કહી મા શ નો અન થલ
રાકિત કરે છે દષ્ટાત લેના ભગ ૧ ના ૭
મા અપા નો ૧૮ મો મો છે

મહાના જન્મામત જ્ઞાનવાન્મા પ્રવચન ૧

વામુન્ન સવમિતિ સ મહામા મહુલભ ॥

ધણુ જ મોને અતે પાનવાન (પુરૂષ)

મા (જેનો અથ મો પણ સાધા અ રીતે
વારો તે) ને જાણે સદ્ગુણ સદ્ગુણરૂપ છે
એમ તે માને છે તે મહાત્મા છે અને તે દુ
નલ કારિકામાં માં તે અથ ના રમિત
આનો છે કેમકે માં આ વામુન્ન એમાં
પણ બેડ રાજેનો જે અપાર ૧૮ ન ૧૫
અને ૧૬ ના શ્લોકમાં મા સ રાગાયો
છે શ્રીકૃષ્ણ ભાવન રહે—

મમતા ભવ મદ્ગત્તો મયાગી મા નમસ્કૃતઃ ।

એ પ્રમાણે તુ કર અને તેનું ફળ મામેલું
જ્યન્તિ તુ મામ્ને પામીશ ૬૬ માં પ્રોત્ક કહ્યું
છેકે સર્વ ધર્મનો પશ્ચિત્વાગ કરીને મામન
દારણ વ્રજ । માનુ એમ સારણ ન અદિ પણ
મા શમ પ્રભશમિદશ છે

શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતાનું ગદ્ય પદ્ય સ્તોત્ર
થવાની આવશ્યકતા ૨૧૮ સુચવે છે

ભક્તિનું સંવેદન કદાપિ નથી પામી શકી
સદ્ગુણ લક્ષ્મી આવે છે સ્ત્રી પુરુષના પરસ્પર
પ્રેમના જેવો પ્રેમ ધર્મ અને રાખનાના
ઉપદેશનો મર્મ હવે સારી પેઠે સમજાવે છે
જીવની સાથે એકીબીનના જેવે જોડની નવી
તેને તેની મનકામનાને અનુસરતી સુક્તિ
સુક્તિ આપે છે ભક્તિનું રથાન હવે છે
પ્રેમરમ હવે મા ઉત્તર છે સ્ત્રી પુરુષ
હવે આનંદ છે આ પુરુષ ગત ના
આત્મે છે માટે ભક્તિ માર્ગમાં સપૂર્ણ સ્ત્રી
ત્વ પ્રાપ્ત થવાની આવશ્યકતા છે

શક્તિના અતરમા બ્રહ્મ-ચતુર્થ-ચતુર્થ
તત્ત્વ વિરાજે છે માટે આપણા મહાનુભવ
ધિઓ અને આચાર્યો બ્રહ્મ અને તેની શક્તિની

ઉપાસના પોતે કરતા હતા અને તેનો ઉપ
દેશ સર્વના હિતને અર્થે કરી ગયેના છે
લક્ષ્મી ને નારાયણ ઉમા ને મહેશ્વર સીતા ને
રામ રાધા ને કૃષ્ણ એમ જ્યાં જોઈશુ ત્યાં
દિવ શક્તિના સ્વરૂપનાં દર્શન થશે એ જુ
ગન સ્વરૂપને આપણે અતરમા કાલરી રા
ખીશુ તેને નિરતર સ મુખ રાખીને સસારના
સર્વ વ્યવહાર રાખી આશા રાખ્યા વિના
કર્તવ્ય સમજી રીશુ જગત સમસ્ત એ
દિવ મૂર્તિના શરીરરૂપે ભારી રહેતુ છે
અને સર્વ શક્તિગો એ શરીરના લિંગ
લિંગ આગે છે એમ જાણીને સર્વને પોત
પોતાની ઉત્તરિના વાન મા સદા કરીશુ
એટલે સમસ્ત જનમહાગની બેભાવના
મુકા દહને જે આપણે તર મન અંતરે ધ
નથી યથાશક્તિ મેળા કરીશુ તો અસ
ભક્તિમાનને પ્રાપ્ત કરવાને આપણે પાન
થઈશુ તેમ થતા પ્રેમ ખીનૂપના અખૂટ
નિધિ શ્રી ઇશ્વરનો અનુરૂપ જન્મ મરણના
નાસદાથી ચક્રથી મુક્ત કરી ઇશ્વરના પાદ
રવિદ આગળ જવાને આપણને સમર્થ અને
સહભાગી કરશે અસ્તુ

EARN RS 30 TO 150 WEEKLY

FOR ONE HOUR OF YOUR TIME DAILY

With Rs 30 as capital and an idea you can make the above profit in the Mail Order Business. Let me start you in Business for yourself. I tell you what to do and how to do it. Don't be a wage slave. Get out of the rut. Get spirit. Get backbone. Wake up and start now. I will send you particulars.

Money Making Opportunities in the Mail Order Business FREE. It tells you how you can start a business at home during spare time while otherwise employed. It is a quick certain way to big income. Simply send me your name and address and one anna stamp for reply.

Address — J J SHAW (A) Khotwadi BOMBAY 4

યુવતિને ઉપદેશ

(લેખક—શ્રીયુત ગજગોર માધવજી ખીમજી શાસ્ત્રી જામખંડાનિયા)
(અનુસવાન મતા ૧૦૧૪ થી)

(૪)

સત્તાનોત્પત્તિ મહિમ

***

સ્વામી—યશની રત્ના કરી હોય તો ન
નાનો પડિકા પ્રકિતિ મૂળ જે શક અને ના
નવ તે જેરીરીતે હવે રહે તેરીગિતે પ્યાન
રાખતુ જોષએ

સ્ત્રી—આ નાનું હું સારી રીતે નમ
શકી નહિ જરા પણ રીતે હો

સ્વામી—જુઓ હું વાતુ હોય તો
મેં વિચારતું નજર ગમ્યરી જોષએ
એક તો ખીજ સર હોતુ જોષએ અને ખીજ
જે ખેતરમા વાવેતર કરતુ હોય તે ખેતરની
જમીન સાચી હોવી જોષએ

સ્ત્રી—હા આ વાત રાશર છે ખરામ
ખીજ અથવા રત્નાની જમીનમા રત્ના થયા
પાદિ થતા નથી અને જો પાપ છે તો
તે કેવા થા છે કે તે ન વચ હોય તોજ સર

સ્વામી—મનુષ્યના સળ રમા પણ એમજ
પણુ જુએ ખીજ છે કાષ્ટકારાથી શુક
ખરામ થાય તો અત્યંત અવામ અવચવા
રે છે અને ખીજ સાર હોવા અત્યંત ક્ષેત્રનો
પાપ હોય તો તેથી પણ અવકાર થાય છે

જુદને ખીજ અને આત્મવને ક્ષેત્ર સમજો
આ જોને વિદુદ એટલે કાષ્ટ પ્રારે દુનિ
પાવ તો મલની ગ્યા થાય છે અને
વત રહે છે

સ્ત્રી—ચાર તો એમ જ જાણ છે કે સ્ત્રી
પુરુષ જોષએ આવધાની રાખવી જોષએ

સ્વામી—એમા કહેવું હું મન વીધ સા
દય દીર્ઘાયુ એ સતમા જુદને આવવ વિ
શુદ્ધ રહેવાથી મન ગરારે માઈ થાય છે પને
તેનો અમાન થવાથી સત કાષ્ટ નષ્ટ થય
જાય છે એટલાજ માટે સાત્રમા શુદ્ધનો કાષ
કરનાનો નિષેધ કરવામા આ મો છે

સ્ત્રી—આ સત આરમ્ભક વાતોને કાણુ
હેઠે અને સાલજ છે પણ કાણુ

સ્વામી—આપણા દેશની જે દિન પ્રતિદિન
આ ની હુદરા થઈ રહી છે તેવું અપાન
કારણ શુદ્ધનો કાષ એજ છે

સ્ત્રી—કેવમ જાણવાથી શુ થાય? કૃપા કરી
તેમા નિવા પુનો ઉપાય હો

સ્વામી—આત્મસમજ એને નિયમિતરીતે
ધિયોનો ઉપયોગ પરમેશ્વરે સ્ત્રી પુત્રી
સૃષ્ટિ કરી છે તેઓ સવત જની સસાર
વમ પુષાતન કરજ તોજ થોડામ અમરે સત્તાન
ઉત્પજ રી નગરમા રશે

શ્રી—તે તો વીક પછાઈ ગયો જોનામા આવે છે કે તે નિયમોનું પાતન કરવામા આવતું નથી

સ્વામી—એ નિયમોને નહિ માનીને અને તે પ્રમાણે નહિ ચાલવાને વીધે વિચિત્ર ન કરના અતિથિ થાય છે કારણ કે જેવની ગોચરતા અને અગોચરતા પ્રમાણે જેવીરીને પાંચની અવસ્થા થાય છે તેવીજ રીતે ગ્રેવ અને બીજાના પ્રમાણે સત્તાન પણ મારા અને તારા થતા જોનામા આવે છે

શ્રી—તમારા મહેરા ઉપદેશી તો એમજ સમજાવે કે નશ્તી રહ્યા કરવી દોષ અને સારા મતાનદ્વારા ૧ શુ ગૌરવ વધારવું હોય તો શુક્ર અને આત્મ નિર્મલ ગાળવા જોઈએ

શ્રી—વીક સમજાવે છે આ તરીકે નિર્મલ ગ્રંથે ૧૧વી શરીરતા મન પરાક્રમ રંગેર સારા રહે છે, શુક્રો દ્વારા થવાથી શરીર ૧૧ મનોગણ સાદ્યર્થના પુણ્યગણ રમરણઅકિત મળે આ સર્વ ૧૪ થઈ જાય છે શરીર એક પ્રકારે જાળવેલું બની જાય છે અકાળમા દેહજેતુ થતું પડે છે અને દીશયુપાલ નથ થાય છે

શ્રી—આરે તો શુક્રો દાય કરવો એ મ જાન દોષ છે એમ થતું જોઈએ નહિ એમ થવાથી તો બુદ્ધિ દાનિ છે અને હાનિનામા સતતિ માર્ગ થાય નહિ

જાની - શરીરમા જ્યાસુવી શુક્રનો સંગદ્ હોય છે ત્યાસુધી દેહમા એક પ્રકારનું દૈહ્ય જેવામા આવે છે ઉદરથુ તરીકે પ્રથમ રોવનાવસ્થામા જે સમયે શરીરમા શુક્ર વધી પામ્યું હોય છે ત્યારે યુવક અને યુવતીના

ચક્રેશ કેના મનોહર લાગે છે જેઓની શરીરપ્રતિ સારી ન હોય તેઓ પણ યૌવનાવસ્થામા સુદર નાગે છે

શ્રી—એતો વીક એટલા માટેજ જણાવે કે યુવ અને યુવતી યોગ નાગ્યા થતા પહેલાં એમને સાસારિક સંપદ - રના દેવો જોઈએ નહિ

સ્વામી—હા એમજ કરતું જોઈએ શુક્ર પરિપક્વ થતા ન થતા જો તેનો વ્યવ કરવાને પ્રારબ્ધ કરનામા આવે તો શરીર કે ૧૧ દિવસ દખી રોકે આજકાલ આપણા દેશમા એટલામા રોગી એનામાથા દુર્ગ્ગ એ દનામા સાદ્યર્થિત એનામામા ના વધમા વૃદ્ધ અને એનામાથા અવધમા મરી જાય છે તેવું પ્રધાન કારણ શુક્રનો નિગેરપથી નાશ થવો એજ છે

શ્રી—ત્યારે આ સર્વનાશના નિવારણનો ઉપાય શું છે ?

સ્વામી—ઉપાય બીજો કંઈ નહિ માત્ર આપણા શાસ્ત્રને માની તે પ્રમાણે ચાલવાનો અભ્યાસ કરવો જેવીરીને શુક્રનો સચય થાય જ્યાં વ્યવ ન થાય અને જેથી ૧૧નો નાશ ન થાય તેને માટેજ અશુક્ર તિથિઓમા શ્રી સદ્ગાન કરવો નહિ અને બીજા પદ્ધતિઓ સો શ્રી સદ્ગાસને માટે આપણા શાસ્ત્રોએ વર્ણવેલા છે

શ્રી—આ વર્ણિત દિવસો મ્યા કયા છે તે તમા કરીને કહો

સ્વામી—અષ્ટમી નવામાસ્યા પૂર્ણિમા એ પદ્ધતી ચતુર્થી દ્વા નિવિધ ક્રાંતિ આ સર્વ નિવિધોમા સદ્ગાસનો નિરોધ છે આ

સિવાય કેટલાં નહીં અને વાર પછી નિ
નિદ્ર છે

સ્ત્રી—સત્ક્રમણ સદાસના નિર્મલ
કારણ કેવળ શુદ્ધતા છે કે ખીલુ મધ
કારણ ?

સ્વામી—હા ખીલુ પણ મારણ છે અને
દર્શનની રાત્રિ મોખા સદાસ રનાથી સ્ત્રી
પુરુષ બનેને લાયક રમિમારી થાય એ ચતુષ્
દિવસથી જોઈતી પરરાત્રિઓમાં ગયા ન થાય
તે જોઈ અશક સત્તા સારૂ થાય

સ્ત્રી—આટલી બધી ઉપકાર વ્યવસ્થા
હોના છતાં લોભ તેને ખાની તે નમાવે
આનામાં નથી એ અચત દુખની રાત છે

સ્વામી—નિર્મલો આપણા માણસ
અનેક સારી સારી સનાતન ગાંધી
તેને અચારે બે પાના પુષ્ટિ લખી સર
અગ્રાણ કરવા લાગ્યા છે

સ્ત્રી—આ સર નહિ માનવાથી તેનું કન
પણ હાથે હાથ ભાગવતું પરે છે

સ્વામી—સત્ક્રમણ સ્ત્રી રજ સાય બચ
થયા પછી રનાન કરે છે હારે ગભાધાનને
યોગ્ય થાય છે એને સ્વામી રજ સાય મધ
થયા વિના સદવાસ રવો જોઈએ નહિ
શાસ્ત્રની આ સર્વ નિધિનું ઉત્પન્ન કરવા
પીધે સતતિ અથવા આયુવાળી થયા જોઈ
છે યાદુદી જનિમા તેમના શાસ્ત્રને આવે
ઉપદેશ પ્રચલિત છે ? રજના થયા સ્ત્રી
નવ દિવસ જવા પાડી સદવાસ રવો તેઓ
આ નિયમ પ્રમાણે ચાલતા હોવાથી સર
દેશમાં તેમની સતતિ અધિક બનવાનું હજી
મુશ્કેલ અને લાગ્યા આયુ વચાળી જવાય છે

સ્ત્રી—નહા! આ ભાગ્યની દેશના પેઢિ
આ સર્વ જોવા અંતે સામગ્રી છતાં આ
મમા અંતે હોરા જતી રવા છે આપણી
જાતિનું સર નાશ પામી રતું છે આ તેઓ
એકવાર પણ પાડી વળીને જોતા નથી

સ્વામી—મમી પણ સામલો વ્યાસથી
સત્તા ઉત્પન્ન ન થાય સામથી ન શકા
માટે સ્ત્રી સવાસ રવો આવશ્યક છે તે
સિવાય રવે-જનમાણે એટલે ચતુષ્કાંથી
સ્ત્રી સદવાસ કરવો સર થા નિર્મલ છે જુઓ
શાસ્ત્રમાં કેરી સું ર વ્યવસ્થા છે ? ત્યારે હારે
સદવાસને શુદ્ધ અને આત્મ દોષવત
બને છે અન નિયમિત સદવાસથી શુદ્ધ અને
આત્મવતો સમય થાય છે અને શુદ્ધ તથા
દીર્ઘ સત્તાનું ઉત્પન્ન થાય છે જેનાથી વશ
રક્ષા થાય છે આ સવ લગ રાખીને અધિ
ઓએ શાસ્ત્ર રચ્યા છે

સ્ત્રી—આપના કહેવાઉપરથી મારા તો
નેત્ર ખુલી થયા છે હાય હાય! આપણા
શાસ્ત્રમાં આવે સારો ઉપદેશ છે છતાં આ
પણ તેને માનતા કેમ નથી ? ખરેખર આ
પણુએવા મૂખ દુનિયામાં કાઢ નથી

સ્વામી—આ તમારું કહેતું ખરૂં છે જો
આપણે મૂખ ન હોઈએ તો દેશને આ
નમાણે સર નાશ થાય નહિ આપણે જો
શાસ્ત્રપ્રમાણે નવુંના લક્ષણ તમ નમાધાન
રીએ તો આ પ્રકાર સાક થાય

સ્ત્રી—સારૂ હારે વિશુદ્ધ શુદ્ધ અને આ
તવના સંયોગથી સારા સત્તાનું ઉત્પન્ન થા
ય છે આ વાત ખરી પણ કદાપિ તે વિશુદ્ધ
ન હોય તો કદાપિ નુકશાન થાય ખરૂં કે ?

સ્વામી—તે સત્તાન પ્રાય પૂર્ણ અગ્નાશુ
પ્રતું નથી અને વિવિધ પ્રકારના રોગથી
આક્રાંત થાય છે

શ્રી—જુઓ કે આપણે જો દોષ કરીએ
જીએ તો તેને સીધે દુષ્ક્રિયા બોગવીએ છીએ અને
વેધાતાને વ્યર્થ દોષ આપીએ છીએ

સ્વામી—અને પ્યાર પોતાની જૂન હોના
છતા બીજાને દોષ આપનામા આવે છે એ
મનુષ્ય અનુચિત છે શુદ્ધ અને આત્મ વાનિ
શુદ્ધ ન હોય તો સત્તાન ઉત્પન્ન થાન નેહિ
અને સત્તાન ન થતા વિધાતા અને ભાગ્યને
પ્રાય આપનામા આવે છે એ ખરેખર સાર
મની વાત છે

શ્રી—આર્તન અને શુદ્ધ દ્વિપિત મ થાય છે ?

સ્વામી—વિવિધ પ્રકારથી દ્વિપિત થાય છે
જુઓ અધિષ્ઠિત ધર્મિયોનો ઉપયોગ કરી અ
ધિક શુદ્ધતા કરનાથી અસ્વાભાવિક ગમન
કરનાથી, યોગ્ય ઉચ્ચત થતા પહેલા સ
હવાસ કરનાથી અથવા બીજી રીતે શુદ્ધતા
કરવાથી પરદનગે આપધીઓના ઉપયોગ
કરવાથી, ગરમી વગેરે રોગથી અને અનિય
મેન સ્ત્રીગમનથી સ્ત્રી પુરુષને વાચન પ્રાપ્ત
થાય છે આ કહેના નાણામાથી કોઈને કોઈ
પારણ હોય તોજ સતતિ થતી નથી

શ્રી—મૂખ માણુમે આ સર્વ સમ ત્યા
વેના પોતાના યુવના માગમા પોતાને
ધિજ કાગ વાવે ?

સ્વામી—આ વાત બરોબર છે જે કામ
કરવાથી શરીર અને પુરોત્પાદન શક્તિ નષ્ટ
થાય છે તે કાર્ય કદીપણ કરવું જોઈએ નહિ
આ દોષ સામાન્ય ગણાય નહિ

શ્રી—હાથર ! જેનાથી નશનો પણ નાશ
થાય તે સામાન્ય દોષ કેમ કહેનાય ? શરીર
અને વશનો નાશ થયો એટલે મનુષ્યનું
સર્વન નષ્ટ થયું મને તો એમ જણાય છે
કે આ વિષયમા માણુમો કરતા પશુઓ સારા છે

સ્વામી—હા એમજ છે તેઓ મનુષ્ય
પ્રમાણે નિયમનિરૂદ્ધ આનતા નથી તેથીજ
જોવામા આવે છે કે તેઓ નિયમિત સમ
યમા એટલે આનસ્યકતાપ્રમાણે સહનાસ
કરતા હોનાથી પ્રાય દરેક યોગ્ય સમયમાજ
ગર્ભ ધારણ થાય છે વારવાર સહનાસ કર
વાથી શુદ્ધ ઉષ્ણ અને પાનજી અને કે ઉષ્ણ
શુદ્ધી કદીપણ સતતિ થતી નથી પુરુષનું
શુદ્ધ એજ જનન છે તેથી શુદ્ધતા ન થાય
તેવી સાવધાની રાખવી

શ્રી—આ સર્વ ઉપયોગની વાતો કેટલા
માણુમે જાણે ? વળી માત્ર જાણવાથીજ
લાભ નથી જાણીને તે પ્રમાણે ચાલનાથીજ
ફલ થાય છે હજી આ વિષયમા ઘણી વાતો
જાણવી છે, પણ વરતુ કામકામ બાકી પ
ડ્યું છે તેથી આજે આટલુંજ બસ છે

(અપૂર્ણ)

ક્રમત તેન

બેહરાપણુ અંગે કાલી દ્રવિયાંગે માટે અકસીર ઉપાય છે —લીધી એમ્નો રા ૧-૪-૦
કૃત્ર પાવડર (બા જાહી મજન , — તને માટે ઉત્તમ છે — ક્રિમત અ આના
પર નવતાર અંગે અમા કરવે

Balabha & Co Pilibhat

વવલ એ . કૃ પીલીલીત.

મહાત્મા મન્સૂર —

અથવા

પરમાત્મયજ્ઞમા પ્રાણાહુતિ ।

લેખક—શ્રીયુત ઠક્કર નાગયજ્ઞ પિસનજી—પૌરુષ ૬૨.

સપ્તમ પરિચ્છેદ

અચક લોક વિરોધ અને
પ્રાણહત્તી આજ્ઞા ।

મહાત્મા મન્સૂરના 'અહમ્મદવાદ' ના સમાવેશનો દેશદેશ તરફ વિસ્તાર થઇ ગયો હતો અને તે સમાચારના વિસ્તારમા કોઇ પણ પ્રકારની ન્યૂનતા રહી નહોતી એવામા આ જકાલ મહાત્મા મન્સૂર નજાત બાવથી મરાઠાવાસમાં પોતાના વિરોધીના પીનામ્હે એ ત્યાર સર્વના સાંભળવામા આયા અને એ રે દિશામાથી સદાઆપધિ પોડો આસીને કારાગૃહ સમમ એકન થવા તાગ્યા વિરાજન ગદા નગરનિવાસી ધમ સ્વાસ્થિવેતાએ તથા પતિ જનો પણ ત્યાં આસીને ઉપરિચિત થઇ ગયા સારાંશકે સારના માનથી સરયાશ્ચય અદ્યવયવક બાગકો સસારના કુતુહલમા નિમગ્ન થયેના અલિષ્ટ યુવાપુરુષો રિચરપુદ્ધિ શુદ્ધજનો અને પાણ તેમજ મૂખ મનુષ્યો કોઇ પણ જિનાસાથી પ્રેરાધને ત્યાં આવી લો કસખ્યાની શુદ્ધિ કરતા હતા એ સવ મનુષ્યો કોપાયર્માન પોતાના દુતા કારકો મન્સૂરનિ સવની સમાન રોષ દિ હતી નાનાનિધિ પ્રકૃતિના અનેક જનો અનેક

પ્રકારના બાજાપ નતાપ કર્યા કરતા હતા અને તેમના કોનાદરનો ત્યા મલીર મ્વનિ પ્રિસ્તરેલો જોવામા આયા કરતો હતો અને કેવામ લોકો બહુ નારના તીવ વચનો ઉચ્ચારીને મ મૂરના ઉવનનાથ મિત્રક પૂપ તમા નિમગ્ન થવા એ વેળાએ મન્સૂરનો સદાખ્યાયી બહુ (મિત્ર) નિદ્રુત્તિરોમણિ રો અશુભકર શિખી પણ તે સ્થાનમા આજ્યો હતો અને તે પોતાના પ્રિયતમ મિત્રના સિરપર આવેલા બધકર સકટની કથાને સાંઘાપ ત સાંભળીને અત્યત રોષાતુર થઇ ગયો અને તેથી સર્વામાન્ય પૂજ્ય મહામનરવી ધમ સુર સાદ જુનદશાદપાસે જઇને મુખ્ય ચિત્તથી તેણે સમસ્ત દત્તાન્ત તેમને જાણી દેશમા એક નિમેશમાનનો પણ વિલગ ન થો ।

માનદહ ધર્માચાર જુનદશાદ આ મમા પિત સાદ સાંભળીને પ્રથમ તો રુચિત ન થઇ ગયા, તેમની મુખકાંતિમુ અમાનક રૂપાં તર થઇ ગયું અને તેથી કે નીકવાર સૂધી ખાનનુ અવગળન મરી કેટલાક ધામિક સોમો સહિત બનાવળથી કોણકની શિશામા તેમણે ચાનવા માકલુ નારાઠસમક્ષ આવીને તેમણે જોડુ તો ત્યા બેસખ્ય લોકોના

અભિભૂત સમુદાયો આવીને એક ન થયેના તેમ જ જોવામાં આવ્યા આદા કેવો સમાનજ અને વિરાટ વ્યાપાર ! સર્વ જનોની ઉત્તેજનાને જોઈને તથા તેમના અભિપ્રાયને જાણીને તેઓ એટલી સીમા અર્થત લાયબીત થઈ ગયા કે હવે તે લોકોને શું કહી શકે અને શું નહિ, એ વિષેનો તેમ નાથી તત્કાલ કંઈ પણ નિશ્ચય કરી સમજો નહિ છતાંપણ એ સહસ્ર કરીને લોક-સમુદાય સમક્ષ ઉભા રહીને તેમને સંબોધી તેઓ ધીર તથા ગંભીર સ્વરથી કહેતા હતા આ કે હે ઇસ્લામધર્મના પ્રિયતમ અને ધર્મભીર સત્તાનો ! અને મુસનગાન સમાજના ધર્મશીલ પુરોહિતો ! તમે આજે આ સ્થાનમાં ધર્મની રક્ષામાં અને ધર્મના અપમાનનો અતિશોષ કરનામાં આવીને ઉપસ્થિત થયા છો એ જોઈને હું અસત સંતુષ્ટ થયો છું કારણ કે આ તમારી ધર્મનિષ્ઠાનું જનન ઉદાહરણ છે અને સમાજની સજનનશક્તિનું અકૃષ્ટ પ્રમાણ છે એમાં કોઈપણ પ્રકારનો સંશય નથી છતાંપણ મારો એવો અભિપ્રાય છે કે અમુક કોઈ એક વિષયનો વિશેષરૂપથી વિચાર ન કરતા આવા કોઈપણ શ્રેષ્ઠ કાર્યમાં ઉત્સાહિત થઈને અગ્રેસર ભાગ લેનારો કુદી પડતો એ સુદ્ધિમાન મનુષ્યોનું જ્ઞાન જ નહીં મારો દુઃશિયામ છે કે ઈશ્વરની કૃપાથી તમે મારા વચનનો અનાર નહિજ કરો અને આ વિચારમાં વેચનું અનુભવ અનસ્ય કરોજી જુઓ મારા મોઝા મૂર્ખ અને તારા મૂર્ખ પુરુષ નથી કારણ કે ધર્મધર્મમાં તેની અખંડ આસ્થા

અને અવિચલ ભક્તિ દૃષ્ટિગોચર થયા કરે છે ઇસ્લામધર્મ સમત કોઈપણ પ્રકારની ધાર્મિક ક્રિયાના સંપાત્નમાં તેની લેશ માત્ર પણ ન્યૂનતા ઓછતા જોવા કિંવા જાણવામાં આવી નથી તેની ધર્મનિષ્ઠા આવા પ્રકારની હોવા છતાં પણ આજે તમે હસ્તમાં અડગ ધારીને તે જ પ્રાણ લેવાને તયાર થઈ ગયા છો એમાં પણ અનસ્ય કોઈક મહત્ત્વ સમાયલું છે અને તે એજ કે, તેણે ઇસ્લામધર્મ નિષ્ઠ ‘અનત હર’ વાંચ્યોના ઉચ્ચાર કર્યો છે પરંતુ પ્રદીપ પાનકના તાપથી સર્વ પદાર્થો તપી જતા જો તે પાનકનેજ સુઝાવી નાખવામાં આવે, તો અથ સર્વ વસ્તુઓ પોતાની મેજેજ શીતન થઈ જાય છે તેવીજ રીતે જો મ સૂર્ય એ ક્રોધોત્પાત્ક વાક્યના ઉચ્ચારનો સર્વથા લાભ કરી દે તો શું તે ક્ષમાને પાત્ર નથી ? દોષ પણ મનુષ્યના હસ્તથીજ થાય છે અને ક્ષમા પણ મનુષ્યના હસ્તથીજ એક અદ્વિતીય મધુર શ્રુત છે એ તમને નવેસરથી કહેવાની આનસ્યમતા હોય એવી માગી મા પતા થી આ કારણથીજ હું કહું છું કે તમે અનસ્ય શાંતિ તથા ક્ષમા શીનતાનું અવનમન કરીને તેના અપરાધની તેને ક્ષમા આપશોજ કાગળ ? મારો દુઃશિયામ છે કે હવે પછી શાશ્વતી નિષ્ઠ વાક્ય મ સૂરના મુખમાંથી કદાપિ બહાર નિકળનારું નથી !

કોમળતા નોકોને આવી રીતે જ્ઞાત કરીને જ્ઞાનદેવ સન ગાદગ મદાત્મા મ સૂરપાસે આવ્યા અને આદરદશકે તથા પ્રેમમય ભાવથી તેને સંબોધીને કહેતા લાગ્યા કે “મ

સૂર! આ શુ તારામાં ચિત્તની અચળતાનો
 વિકાર આટલી સીમાપર્યંત કેમ વધી ગયો?
 તારી જિન્દગીને આના પ્રકારના અશ્રુતપૂર્વ,
 ન્યાયવિરુદ્ધ અને નિહિત શાકના ઉચ્ચાર
 આગ મા પ્રેરનાર કંઠ કારણ અને કંઠ ધનતા
 છે? તે જરા જણાવ તો ખરો તું સ્થિરતા
 તમા સાક્ષી થી મને મારા આ પ્રશ્નનું વધો
 ચિન્ન ઉપર આપ એના ઉત્તરમાં ધર્મો મત
 મ સૂરે અસારે મારી પામે એ મુદ્દત
 આનંદો પણ અવગણ નથી એટલામાટે મને
 અવગણ મને લાગ્યું થોભી જાયો એ
 દયા વચન ઉચ્ચારીને અપ્રસન્નતા શરૂ થા
 વધી પેતાના પ્રશ્નને અપાવિશાસપૂર્વક
 લીધું મ સૂરની આવા પ્રશ્નની ઉત્તરિનીતા
 જોઈને કાંઈક નિરમિતપૂર્વક મેં સાદમ
 જલીર સ્વરથી કહેવા લાગ્યા કે મ સૂર!
 તું મારા પ્રશ્નના આ પ્રશ્નના જવાબ
 કરી દે ભવાનક પાપમય વાક્યનું નિષ્કર્ષ
 ઉચ્ચારવાનું મારી આ અત્યંત મુશ્કેલ કાર્ય
 શાખાનો મત પ્રકારે તારા આ
 શ્રવણકંઠેર અને પાપમય વાક્યની નેકર
 તારા દયા અભિમાનથી સમસ્ત વિશ્વ અ
 સદૃષ્ટ થઈ ગયું છે માનવ નિર્મા જ ના
 હવે કોઈપણ કદાપિ વસ્તુ નથી જે સાદસ
 કરવાનું કોઈમા સામર્થ્ય જ નથી જે શક્તિને
 કોઈ પેતાના ન જોડી સામર્થ્યનું પણ નથી
 જે વાક્યને આગાહી આપી શકે એક
 મહાપાપતરીકે ઓગળે છે અને તે વાક્યને
 સાલગતાજ કોઈને જાનહીન મૂંઝવે મનુષ્ય
 પણ સુકુચિત તથા ભગવાનના થઈ ગયે
 તે વાક્યને તારા દેવો એક દશપુલકાર સ

સીમસિદ્ધિ અને તું માનવ જિન્દગીને અને
 ધર્મનું અપમાન પ્રેરે છે હવે માનસમાજથી
 કોઈપણ પ્રકારે સગી સમાપ્ત તેમ નથી તું
 તારો ઉપદેશ આં દિલ્લી દોવાથી તારા
 અધ્યાત્મ કિવા અમગ્નને જોવાથી મારા
 હ વમા જેલો આગત થવાનો સભર છે
 તેટલો આધાત અવકાશ તો દૈવમા થવાનો
 સભન નથી એટલામાટે સ્થિર થા મારા
 ઉપદેશને સાલગી લે અને મુશ્કેલ સનાતન
 ધર્મ ધર્મસિદ્ધ પેતાના મસ્તકને ઉજવ
 પ્રીતિ પેતાના શિરપર વિશ્વ તથા સકલને
 જેથી ન હાવ જે મારા ઉપદેશથી વિરુદ્ધ
 વર્તીશ તો તારી કથરમેશિ તા અને ખાન
 ધારણના લેશમાન પણ મહાપાપ થવાની
 નથી અને તું તારા વિનમનાં પુસ્કારથી
 સર્વથા નચિત થઈ જવાનો છે મેં સારી
 રીતે જાણી લીધું છે કે સિદ્ધિ અથવા તે
 જ્ઞાનના શ્રુતર ભારથી તારા મસ્તકમાં
 ઉભાને ઉદભવ થયો છે તું દિલ્લી
 નવાસીધમાલે પેતાના મોગ માંથી નીકળીને
 મી જા મા રી ગયો છે તું પેતાના
 ચિરમ્ય પ્રેમપથથી બહુ અગ્રે છે અને તેથી
 તું મના ભ્રમથી તરંગાયેલા મરીચિકા ત
 િમા દોડ્યા છાગે છે તું પણ તને
 કંઈક છે તે તું પેતાના પાણી છોડીને
 દોડ તો મગ્ન મગ્ન મા સારિજ અને
 આ પ્રમાણે લાગી દે મેં તો તું સારી રીતે
 જોઈ કે, અસદ અકબર (મન) છે
 મન ક્ષિતિ એક માત્ર રાજ્યર છે મા
 છે એ મદર પુર છે અસાની સમા
 નતા કરી શકે એવો કોઈપણ મનુષ્ય નથી

કાષ્ઠપણુ પદાર્થ હજી નહિ કારણકે મનુ
 ષ્ય, પશુ, પક્ષી તર, લતા, સિંધુ, (સાગર),
 સરિતા, પર્વત સ્વર્ગ, મર્ત્ય, આકાશ મ
 ન્દ્ર, સૂર્ય અને તારા આદિ સર્વ પદાર્થો
 જેનાજ સંજ્ઞેના છે એટલે એક રક્તમાંસ
 ગ્રમ ક્ષણભયુર દેહધારી અને અત્પશ્ચિત
 મનુષ્ય તે મહાદાતા અને મદ્દિમમય પગર
 િગારની સમાનતા કર અને તે પાક રમ્મ
 લઆલગીનના સ્થાનમા વિરાજવાની એટલા
 કરે એ મનુષ્યને શોભાવનાર કૃપા કદાપિ
 ઘણી રાખાય ખર કે? જો આવા પ્રકારના
 વાક્યનો ઉચ્ચાર કાષ્ઠપણુ પ્રકારે યુક્તિયુક્ત
 ધ્વને ન્યાયસંગત હોત, તો માનવમતિના
 અનન્યશરણુ પ્રેરિત પુરુષ પ્રભાકર (પય
 ગજરામા પાખાકર સમત) જો મહામાન્ય
 દુર્જયત મહામ્મ મુરતકા ખુદાતાના સાથેની
 શરીરત એટલે કે હજીરસાથેની મનુષ્યની
 સમાતાને દયા ના ॥ કાર્યને મદાપિ એ
 દિવિદ્ધ કાર્યતરીંગ દગારત નહિ પયગજર
 દુર્જયત મહામ્મ મુરતકા આ નિશ્ચિમાના સ
 મત પર્મગ્રાણુ પુરુષોના અગ્રેસર પૂજ્ય
 જો સખ્યાતીત નક્ષત્રોના મધ્યમાં વિરા
 જતા સિંધુ ધોજીવન નયોતિ પૂર્ણ નિષ્ક
 રક શશવ સમાન દના આદા ॥ જે પૂ
 જ્ઞશક્તિના અન્યત નિમલ પ્રકાશથી અખિન
 વિશ્વ પ્રકાશિત થયેલ છે જો જેમના હ
 તથી ખરિત દુગા શરીરના આ નિશ્ચિમા
 વિસ્તાર રો છે તે પરાખર ત્રણ રત્ની
 આચારો અને કુતુહલી રીક્ષના વિવિધો લગ
 જરવો તે કેટલી સીમાવત પાલનિરુદ્ધ તથા
 પ્રાણીય કાર્ય છે, એ તરનો શુ તું અજ્ઞાપિ

નથી જાણી શક્યો? એટલામાટે જ મ
 ન્સર હું તો વારવાર કટુંધુ કે જે તુ શુ
 દ્વિમાનુ હોય અરે, તારામા જો શુભિનો
 અત માન પણ હોય, તો એ નિમેષ મા
 નો પણ વિનય ન કરતા તારા આ વિષ
 રી ॥ માર્ગને લાગી દે અને મહાપુરુષના મા
 ગેનું અતુસરણ કરીને આત્મકલાણુને સાંખી
 લે ॥

સૈયદ જુહાદાદના ઉપદેશુ શ્રવણુ કરીને
 સાધક મન્સૂર પોતાના નેત્રોને ઉખીલિત
 કરીને, પોતાના મસ્તકને ઉતત કરીને અને
 કાલક વિરાતના બારો દર્શાંતિને પોતાના
 દીક્ષાચુર સય સાદબને ઉદ્દેશીને કહેતા લા
 ઝોકે— આપ શુ અને મારા સ્વીકારેલા મા
 ગેથી રિગ્મ કરવામાટે અત્યારે આ સ્થાનમાં
 પધાર્યા છો? આપના અત્યારનાં વચનોથી
 સ્પષ્ટ જણાઇ આવે છે કે અજ્ઞાપિ આપ
 પ્રેમના મહાત્મ્યો જાણુતાના કાલ મા લેશ
 માન પણ સમય થઇ તામ્યા નથી અને
 સ્નેહના શુભધુર રસના આસ્વાદથી આપ
 અજ્ઞાપિ સર્વથા વચિતજ રહાછો જે
 પ્રેમના તરનમા આપનો અણમાન પણ
 અધિમાર દોત તો આજે આપ મારા હ
 વમા આના તીનવચન (ખાણોને નતાવીને
 મારા હૃદયને ધિરનાતો ઉઘા) દાપિ કરત
 નરિ વળી કુ આપને એ જાણુ પૂજના મા
 શુધુ કે પયગજ નર દુર્જયત મહામ્મ
 મુરતકાના પ્રિયપત્ની અપે હ ઉત્કૃષ્ટ માન
 મેળવ્યું છે વાર? તેમના કૃતિતા સત્ય
 રહસ્ય અથવા ઉદ્દેશને હાગમ પ્રવાતુ
 કાર્ય આપ ધારોછો તેનું અને તેનું સરજી

નથી કિંતુ એ વ્યાપાર અતિશય કઠિન નથી જમિન છે હજારત મહામહા પયગ મરે ફર્માવ્યું છે કે 'વિશ્વપાતા ખુદાનાલા સ। સેનદા આપણી સાથેજ રહે છે - અને એ કારણથી ધર્મીય કુરાન શરીરમાં પણ જોમજ કહેવાયું છે કે હુ-સૈદા-મુબ્બના િકટથી પણ નિઃશ્ચા રહુ છ ત્યારે હવે આપજ કહેકે આ વાકયો આપે શો મર્મ નાખ્યો છે? અચાત્ આપે પ્રકારના કાયક સાધર્માં બાલ અનુભવા અને લૌકિક જ્ઞાત્યરન્દહારમાં વિશેષ પારદશિતા પ્રાપ્ત કરી છે એ તમ છે પરંતુ અમકતા બાલ બાળને જોવાથી આતરિક લાગને પણ હ દરગમ કરી સકાય છે ખરો કે? કેવળ બાલ જ્ઞાત્યરથી કરો પણ લાલ મળી જન્મે નથી અને તેથી અતર તથા બહિર ઉત્તરને એક કેન્દ્રભિમુખ કરનાની આવશ્યકતા અનિવાર્ય છે જેવીરીતે કેઈ પણ પાત્ર જો તેના અતર અને બહિર્ભાગ સમ પરિશુદ્ધ તથા પરિમાર્જિત હોય છે તો પોતાની મેલેજ દસ કળી સન્નિત તથા અદ્વાને આકર્ષી શકે છે તેવીજ રીતે શાસ્ત્રોક્ત પ્રકાશ તથા અપ્રકાશ ઉલ્લસવિધે ખ્યાન ધા છાની સમ તાને જાળવી શકાય તો તેજ વિશ્વકલ્પતર મહિમમય મહીપતિ પોતેજ નસબ વિત્તથી અમને અમતરસથી અભિનિખા ફળ આપે છે અથવા નહિ કહાની એકજ માનુએ બારો વધારે પરિમાળમાં ભરી દેવાથી કાંટો કાઢ પણ ઉપાયે અને કાઢપણ વેળાએ સમતોલ અવરયાગા રેહી શકે તેમજે ખરેખર જાહદા પવિત્રતમ રસમયિ મય કુરાન શરીરમાં જે

અભિપ્રાય સુરપટ અને વ્યક્ત રહેતો છે તે અભિપ્રાયની આપના હૃદયક્ષેત્રમાં જ્યાં માત્ર યુ પડી શકી નથી એ મહારો ગો વિષય છે યાજે આપ પવિત્રતમ કુરાન શરીરમાં જાહદામયનેજ નથી જાળતા તો પછી આપ પ્રસિદ્ધ પુરના રાવિના માગનું અવનવન કેવી રીતે રી શમનાના દળા વાર? જ્યાં સુધી અમુક વસ્તુને આપનામાં ન આવે ત્યાં સુધી તેનો રા મધુર છે તિક્ત છે કિંવા નામ છે એ કાઢથી પણ કહી શકાઈ નથી અર્થાત્ પેતામાં વર્માના ગુન મર્મને જાળનાની સક્તિ ન હોય અને ખીજાને ખુબી રીતે ધમકાઈ કહીને તેના સિરપ દોપડો આરોપ કરે તો એ જ્ઞાનનાનુ પુરપુર કલ્પ નથી સારા કે વ્યથ વાહાનુવાદથી કાઢાણુ સાર પરિણામ થયો સભવ નથી કે ધમ માગથી નાગાટે જાટ યોગ્ય મેનું સારને આપ પોતેજ શાસ્ત્રસમત વિશિષ્ટતા પૂર્ણ અને રિવેચનાત્મક ઉત્તર આપે છે જે કાઢ કરણ તેજ ઉત્કૃષ્ટ છે અને તેજ ખુદાતાનાની આઠાનુતાર તથા હક્તિ પુરસર છે એના પ્રકારનો બોધ કદાચિત્ જા તમતિ અને સ્વસ્થશુદ્ધિ માનવોની દૃષ્ટિથી યોગ્ય તથા હક્તિ નહિ હોય તથાપિ આ પછે સ્વીકારેલો માગ સરળ છે કે વક છે એનો ત્રયમ નિમ્ન કરી લેવો એ આપણુ પ્રત્યે છે કાચિત્ આ સંસારમાં સમ માગ કરકમ તથા વિપલ્લવક હોય અને તેમાં નાના પ્રકારના નિતિયો રહેવા હોય તો તેમાં કાઢ પણ આમર છે ખર કે દાવો આજ મારે વાવતા અનુરોધથી

એલતુ પડે છે કે, તે માર્ગના પ્રાણી યરાનુ સામય્ય આપમા નવી કાળુ છે, તે મા ગર્ના પ્રવાસી યરા માટે અપૂર્વ સૌભાગ્ય, અલત સહિષ્ણુતા તથા અપૂર્વ હૃદયબળની આનંદતા છે અને આપની પાસે એ સર્વ સાધનોનો સપૂર્ણ અભાવ જોનામા આવે છે કષ્ટની સહ્ય એકતા વિનયકાનનો અધિકાર આપમા હજ કયા વાર? આપના અત કરણુમા પ્રણયના બીયણુ પ્રતિગઢ્યરૂપ વક્તાવધિ સુ દન જનનિકાઓ પડે ની છે એટલે પડી તે પ્રેમ મય નિખિન નાયના નિર્મળ પ્રભને મેળનીને આપ અપાયિક અનેત સુખથી સુખી થવાના અવસરને કયાથી અને 'મ કરીને મેળવી સકો વાર?' અર્થાત્ આપના રાજયણુ અસ્તુતિ યનામા અથપિ અતિશય નિતબ છે અને તેથી આપને આવા પ્રકારનો પ્રિય રીત ઉપદેશ આપનાનો લેશમાત્ર પણ અધિકાર નથી મારો સ્વીકૃત માર્ગ સત્ય છે અને આ જનો ઉપદેશ અસત્ય છે!!

ઉન્મત અને આત્મનિરશ્ચુત મ સૂર પો નાના મનના આવેગથી આટની સીમાપ ચન્ત જોનવામા આગળ વડી ગયા પછી ચાત લાવને ધાગ્યુ કરી નીધા અને તેથી જલ્લે ઉત્તાન તરગમય મહાસાગર અન્નાનક સ્થિત થઇ ગયો હોય ની! તેવોજ સાસ યના લા પો સંપદ સાદ્ય તેના આરા સ્પર્ધાત્ નિવિત અને તેજસ્વી વાક્યોને સામળીને મિ કર્તવ્યવિમુદ્રમાલો મસ્તકપર દરત રાખીને એમી રજા તેઓ કેળવીકનાર સૂધી ચિનપુ વનિકા અથવા પાપાણુનતિમા પ્રમાલો નીરવ નથા નિધ્ય રજા પછી હવે વિશેષ વા

ર્તાનાય વ્યર્થ છે, એમ ધારીને સાથી હમી પોતાના મૃદપ્રતિ જવાને ચાલતા થઇ ગયા આ ઘટનાથી સર્વસાધારણ લોકો વધારે ક્રોધયા, ઉત્કેશયા અને અવીર થઇ ગયા 'જ્યારે મનુષ્યનું મરણ નિકટમા આવે છે ત્યારે તેની જુદી મજ થઇ જાય છે તેને પોતાના હિત કે અહિતનું ચા! પણ રહેલું નથી અને તેથી તે વિપરીત ચેષ્ટાઓ કરમા મડી જાય છે અર્થાત્ મન્સૂરના મરણનો સમય પાસે આવેને હોવાથી આવા પ્રકારના હિતમય ઉપદેશ અથવા પ્રોત્સાહનુ તેના હૃદય મા કાંઈ પણ યોગ્ય પરિણામ થઇ શકે તેમ નથી જ્યારે પૂજ્યપા સપદસાહબને પોતા નેજ તેના કલ્યાણને સાધવા જતા પ્રયત્ન તથા નિરાશાપૂર્વક પણ પગના ધરના પગથ છે-તો પછી હવે મન્સૂરના કલ્યાણનો સલન છેજ દના વાર?' આવીરીતે બિજ શિબ જનો નાના પ્રકારના અભિપ્રાયો ન સર્વિતા મ સૂરના પ્રાણસહારનો દરયને જોવા માટે અધીર થઇને તેને મારી નાખવાનો અતિશય આગ્રહ કરવા લાગ્યા

કેટલાક ધર્માભિમાની ચતુર પુરોહો કહેના લાગ્યા કે 'મ સૂર એક મહાપરાધી અને પ્રાણુદણને પાત્ર પુરુષ છે, એ સત્ય છે પ રતુ તાત્કાલ મત પ્રિધાન વિના મોળે પણ પ્રાણુદણ આપી સકાય તેમ નથી આ કા રણુવી જુદિમાન વજરે કેટલાક ધર્માચાર્યો એમ કરીને તેમની પામેથી ફતવો લઇ લીધો છે િતુ એઓ સર્વ જનોના ચર સર્વશાસ્ત્રવિશારદ અને સૂઝી સધના સર્વ સ્વરૂપ છે તે મહાતપસ્વી નયદલાદ જીવદત્ત

જીરે સમનિ નથી લીધી અને આ માર્ગ સાહ જી હતા અભિગ્રામ અથવા અનુભવ વિના યત્ન ચાલે છે. હોવાથી તેમના અનુભવની અભાવે આવશ્યકતા છે. આવા પ્રકારનો પરામર્શ કરીને સવળનો શાસ્ત્રીય પામે ગયા જો પોતાની ઇચ્છા અવશ્યમાટેની પ્રાર્થના કરવા લાગ્યા પરંતુ જ્ઞાનદેહ સંપદ સાદગ્ય પ્રેમો મત મ સુરના સહારના વિષયમાં પોતાના અનુભવો નથી કયા સાબળીને નિષ્પન્ન તથા નિસ્તર થઈ ગયા તે જ્ઞાનદેહ પરિવર પુરના ઉભય ચક્રમાથી નીકળીને ગરુડગતે ભીંજીતી અંધિરે. અનુધારાનું વલન ચલાવે અને તેનો શોભાસાગર ઉદ્ધૃષિત થઈને સ સધા રાથી પ્રસાદિત થતો જાયો દીવ નિશ્ચય સરૂપ બીજા પાણી આધારથી તેનો અનુભવ આત્મા કે ની સીમાપર્યંત નિરૂપણ વધી આનોડિત થયો હતો એ રિતેની તેની અવરોધને પ્રાપ્ત થયેના પુરના આ વ

ધને વધાય કલના ચલાતો સભવ ને. સારાશ કે સલા ધર્મનિરાગી મતાત્મા મ સુરના શિરપર આવેના આ મતિ માન મળતા રવરૂપને જોઈને સવ આત્મા અત કરુણા મર્મી તક આવત થયો હતો એમા તો કોઈ પ્રકારનો સરાય છે નહિ

જો પોંકો મ સુરના પ્રાપ્તિ માટે સંય સાહજની અનુમતિ લેતો આવા હતા તેઓ સંયદ સાહજની આવી અવસ્થા જોઈને અચંત આત્મચકિત થઈ ગયા અનેક અનુભવ વિનય કરવા છતાં પણ તે અનુમતિ આપવાની અભિચિને દશાનારો કોઈપણ

લાવ તેમનામાં દેખાયો નહિ અને તેઓ પોતાના મુમથી કંઈ મોળ્યા નહિ. સર્વથા મૌનનું અવનવન કરીને અને અનિશ્ચય બાંધને દર્શાવી તેઓ અનુવર્ણના લાગ્યા તેમની આવી સ્થિતિને જોઈને આવેલા લોકો કટાળા મના કેલાલ લોકો તો અધીર પણ થઈ ગયા અને દેદલા લોકો જોઈને માં પણ આવી ગયા પરંતુ એ અધીરતા તથા કોપનું માં પણ કંઈ થઈ રહે તેમ ન હોવાથી અતે જો રાજ્યાધિપતિ ખરીદીને આ વાર્તા આપણે જણાવીશું તો અવશ્ય તાકાગ આનો ડની કાર થઈ જશે આવા નિયમપર આવીને તેઓ સર્વ એકત્ર થઈને મહામાન્ય ખરીદી સભામાં જઈ પહોંચા અને લાં તેમજે સાચાપણ ત વત્તા ત વધાવિધિ ખરીદી મંદી સભામાં થી સભાના વિચારના કોષ માટે થો નપના એક પ્રતિષ્ઠિત રાજકર્મચારીએ પોતાના મનમાં એ વિષયનો વિચાર કરીને વિનીત ભારથી ખરીદીને કહ્યું કે જલ્દ પાદ નર સાહેબે અચ સવ ધમાયા મોના હસ્તાલેરો મોજો ફરવો મેળવી લીધે છે આ ઉત્તમ કાર્ય થયું છે પરંતુ આ બીજા મતના ને અવલોકા માં યોજવા પૂરે પૂરે વપાદ તાપસ નયદ જુનદલાહની સમાત મેળવવાની આવશ્યકતા છે એની મારી મા વત્તા છે. રાજ કે તેઓ રવેશ લગુ દાવમા સવ થી નહ અને સૂરી સધના ચ રચાની પુ. હોવાથી તે અવસ્થા તેના ત રૂચી સુચારો તેમના અચ અવસ્થા સવ વાંસ મન તથા સવ માન્ય ધામ તેમ નથી

એટલામાટે પુણિ મારી મેજ પ્રાર્થના છે કે
તેમની સમિતિ લીધારિના આ કાર્યમા આગળ
રહવું એ પણ પ્રકાર થોડા નથી "

ખીશ્વા મેક પ્રખરજક, પ્રખલસન
ન્યાયશીલ અને અસત ધમ લીજ પુરુષ હો
વાથી તેની સાસનરાખના અને ન્યાય પીનતા
વિશે તો કાંઈ યોગનાનું હતું નહિ પરંતુ
અર્થપરિ ધર્મના વિષયમા તેની નિઃતર
તીકણુ દષ્ટિ ગેતી હોનાથી ઇશ્વર ॥ અનુપ
હથી તેના સુનિસ્તીણ સામાન્યમા ધર્મની
શક્તિ સામાયક માર્ગચરાની પાર્તી તો દૂર રહી,
અથુ ધર્માનુચી ને નાકા પા કાંઈથી ઉ
ચ્ચારી શકાતું ટોણું પરંતુ આ ? એથી સ
ર્વથા વિપરીત વળનાને જોઈને ધમ માણુ ખ
નીશ્વા અનિવાપ મર્માહત, વિરિમત વિચિનિત
અને ચિ તાકુન વચનો જોનામા આવતો હતો
જે પુરુષપર દોષનો આરાપ કરાવતો ટોણ
ને પુરુષ જો મનાન અને સાધારણુ વ
ર્ગમાજો હોય તો તો અટકી ચિ તાકુ
કાંઈ કારણુ ન હોય પરંતુ આજ જેવા
પર ધર્મવિરુદ્ધ આચરણુના આરાપ હા
વલો હતો તે પુરુષ અચાલ અને સાધાણુ
વર્ગમાજો નાતો મિત્ર ધર્મશાસ્ત્રવિચારક
અને પરમજ્ઞાની મન્સૂર હતો મન્સૂરજી
નાણદળે નો અભિયોગ વાવસનાગા વિ
ચારમાટે આ થોડો આ ગોપીતમત
કારણી ઘટના હતી અને તેની જે ધર્મના
જો ખીશ્વાની પાયા વિનાના રજુકપ
સહ પડે તો તે સનના સાલાદિચ્છ દર્શ
વિશેષત વર્માધારમિતિ ધમાલને પિા
રમા પછી ગાતુરિ - પર્માગના ૧૪૩

ન્યાયસમત કાર્ય કચ્છમાજ વધાર્થ પા
વાનીશ તથા પ્રતિષ્ઠિત પુણી પ્રતિષ્ઠા સ
માયની હેવડે મણુ જે તેનું જોજી સર્વ
છે અને જે પુણ્ય જો પ્રમાણે વર્તવાની
ક્ષમતા નથી ધરાવતો તે દુષ્ણ લ હવ્યો
પુરુષ મનિશ્વિતા પરિવ્રાજ ખીશ્વા પા પડે
થોડા પુણી ટોતો અને તે પ્રશસાજા મન
પુરુષતરીકે રિશ્વમા નિર્મિતમાન પણુ ચાઈ રા
કતો નથી આના પાયા પિનારથી નિય
ક્ષણ ખીશ્વા અને મુખ્યતરીકે વિચાર થોને
ચિ તાવિ વ ચિત્તથી અર્થ પ્રસર્થી અચના
વહી પ્રતિષ્ઠાદી સ્વર્ણે પોતાના મનમા મ
નોકનિવ વાદનિય તમા નકરિનક
ના લાગ્યો અને તેમા જાણુમા ખીશ્વા
મણુ ૬, ધર્મના અપ્રતિષ્ઠા પ્રમાણે ખ
નિ રચાને તૈયાર થયો મન્સૂર અનુચ
જ્ઞાનન છે, એમ કાંઈપણુ પ્રકારનો મ
દેહ નથી આના પ્રકારના નિયમર નાબૂ
પછી રાજકર્મખીશ્વા મન્સૂર તેને યોગ્ય
જલાઈ અને તેથી ધર્મ તાલી વારચામા
તેણે પતિતનના રાજ જીવ પર નીચે પ્રમા
તોડુ એક પા નખીને પો પી કીડ —

મહામન્સૂર ઉચ્ચ મન્સૂર હુમિમ
દર્શિ મધર્મમા જે લખાર અને નનન
કન મધર્મમા પ્રમાણે અને વિગતન સ
વિગતના મધર્મા તીકણુ પાયા પ્રશસ
ક અને તર થોડા છે જે વાતા આપને
નચેત થી જાણાવવા પિ નાણદા તા રહી
અનુચ તે ન્યાય મારી રીતે ન જો છો
અને પ્રશસનાજ તેના તે અપાયા
અચના તો તેની વૃદ્ધિ પ્રતિવિધાન કર

નારો કટિ હ યદ મયા યે આપ મન
તથા પનિકુ શિરોમણિ હા મો આપની
ધર્મભીરતા વિશ્વવિખ્યાત છે તે સે જો
ધર્મની અપમાના આપના હૃદયમા રિપ
દિવ માણુસમાન માનના ઉપજાવે તો તે
સત્યા સ્વાભાવિક છે આ મરણ્યથી
અમે આશા રાખીએ છીએ કે મ મૂંડના
આ અત્યંત પાપના પ્રાપ્તિમાટેની શાસ્ત્ર
સમત જે મહા પદ વ્યવસ્થા હોય તે વ્ય
સ્થા દશા મિતે આપ સત્ય સનાતન ધર્મનામ

ધર્મ નિષ્ઠ રાખવાના કામ મા જે
માન રમ કુટિ કળો હિ જે અર્થાદે
આ અકુરનુંજ ઉ મુક્ત મગી નાખવાના
નદિ આવે તો માગના જવાસાવે આ અ
કુર શાખામશાખાનિશિટ ન રના સ્વરૂપમાં
પા ભૂત યદને ધર્મજગતમાં લાવાનું નિષ્ક
ઉચિત કરી દેશે જે આપજેવા જ
વિષયવેતાને નવીનતાથી મહેવાની આરક્ષકતા
રોધ મેરી મારી માન્યતા નથી
(૧૫૫)

— સાહિત્ય પ્રાય સ્વીકાર —

જાતનો વાર્તાકથ ઇતિહાસ—(શ્રી
ન્યાય સાહિત્યમાળા પુષ્પ ૨૬ સુ વાર્તા
શ્રુત) વડોદરા રાજ્યની વિલાધિમરી કે
ચરીતરક્ષથી આ પુસ્તક અંગેને બેટ મળ્યુ
કે તેતાનીત તેતાનીત પ્રકરણના જાન
મોયા તથા પ્રાયમા એમ બે વિભાગનું આ
પુસ્તક બનેલું છે

નિહરતાનના મોગન બદલાહો પી સતા
તથા હાં અગ્રિજ અમનનો આરવા બને
નિમ્તાર અમેરિકામા સ્વાતંત્ર્ય ઇંગ્લાન્ડનો
ઉત્તરોત્તર રાષ્ટ્રમુદય પ્રખ્યાત શોધક એ
મીરલો અને જનરલોના પરાક્રમે મૂંડાની
ગંગાના પરિવર્તનો પામવાલી જહો
જહોની જાણિતિ વોરે નના નના રો
નૂની દુનિયામાં નવા પ્રકારે તથા નવી
દુનિયામાં પ્રાપ્તના આ જોડું વેરાલુ તથા
મેરાલુ વગેરે વોરે સખ્યામધ વિદ્યોનુ

વાર્તાકથે અતિનાવિક જ્ઞાન આપનાર આ
પુસ્તક વાચનારના અત કરકારમાં દુનિયાના
જૂના જૂના દેસોપર અસ્તોદયનું નક પોનાની
જાણ કેના વિવિધ પ્રકારોથી પાના કરેછે
તેનું જ્ઞાન અગ્રી રીતે પ્રાપ્તવાની માથે
દેશહિતની પ્રવૃત્તિનું સ્વરૂપ સમજવેડે અને
કુદરતના સામર્થ્યનું અભાવપાત્ર દેખાડી દેછે

ઇંગ્રેજ લેખોના આધારથી

લેખક—વડોદરા નાન પશ્ચિમ વિભાગના

એ બુકબાંધન ઇ નપેકર

ગાંધીજીના અધ્યુરાદાસ રાહુ,

શ્રી એ 'વેત મેન બી

ઉદ્દિષ્ટિ વિદ્યોનુ રે મા રા ન—(શ્રી

સયાં સહિત માળા પુષ્પ ૨૭ સુ રિલાન
શ્રુત) આ પુસ્તક પા વડોદરા પી વિલાધિ
મરી ચરીતર થી અંગેને અ મળ્યુ છે

જ્યુતળમા ઉમી ઠિકળતી વિવિન વનરપતિ
ઓના આવાર અવધવો કોપ-જ મ વૃદ્ધિ
અને જીવનતુ મૂળ ખીજ દેહધર્મ-વૃદ્ધિ
સ કાચ અને નિનાશના સાધનો તથા તેને
સમગતી ક્રિયા નિવાસ જીવોગત્વ ઉચ્છે ત્રોપ
નિદાન અને વર્ગી રણુ એ સધળુ જોમ એક
કિ નની પથેવા દોરવામાં આવે તેમ આ પુ
સ્તકમા ગેરેનકે ધિમાનસાઅનો વિપય દોવાથી
આપરના પડેલા કકિન રાખેડો પિનરણુ વય
સહાર પ્રસ્તુતી પછી પારિલાપિક શખ
કેાશરે મૂની આ વિદ્યાના અભ્યાસી સાચક
વગનેમાટે વિશય સરલતા કરી આપી છે
નૂની છત્રે ॥ આધાગવી ગુવાદક—

હસિતાપ્રસાદ શ્રીપ્રસાદ દેવે,
બી એ બી એસ મી એન એન બી

કેના કેવા સુધારાઓ આવ ગદાયક વિવધ
છે, હાનુ રાજ્યતન કેના કેવા નાના મોટા
અગોથી ગો નાયુ છે અને એમાં સ્નાતક
ખાનનાઓના ધ્યા ધ્યા તથા કેટને કેટને
અન રગો પૂરાયા છે અને સમયના અમુક
અમુક અતરે તેવા રગોથી તે ॥ સ્વરૂપમાં
કેના ધ્યા ફરકાર થયા છે અને થાયછે તે
સધળુ દુઝામા સમજાવનાર આ પુસ્તક
ખ્યાત થઈને વાયુ પહુ જરૂર છે
હમે લેખને આધારે અનુરા ક—

હસિતાપ્ર માધવજી ભટ્ટ,
એમ એ

પાડે ડોહમુક
પ્રયોજક

રા ગ ઉગમર માવજી ચૌહાણ, -
ઉચ્ચીપ્ય—ગોદલ

શ્રીકૃષ્ણ સંસ્થાઓ—(બી
સાચાજી સાહિત્યમાળા પુ ૫ ૧૯ મુ ઇતિહાસ
સુરુ) આ પુસ્તક પછુ અમોને વડોદરા
વિદ્યાધિખરી કચેરીનગરથી બે મજેદુ છે
દિદી નેજનન મે ગમે ઘણા વર્ષના નતત
અપત્તથી ક્રમે ક્રમે આ રશમા જે રાજદારી
બગતિને ગખન કરી છે અને જેને હાનના
પૂરોપીયમગાનિઘની પૂણાહસિતા સમયમા
વિગેદ નિ નાશ મળ્યો છે તથા તને રીતે
ઉગતા શિક્ષિતર્જમાં ઉતતિના પ્રમાગમન
નિચારેની પ્રમા ગારે બાલુ પેલાના નાગી
તે સમયમા-દરેક માણસે વાપડુ બહુ
જરૂર છે કે કિનીત મહારા ન્યેનો નિ ॥
કેવા બધારણથી થયો છે એ વધાણથી

એમનાતરથી અમોને બેટ મંગલ છે એની
અ ર અગરાદિ કમની છત્રે વાઓના
નામ આપી તેની માલુમા તેની માત્રા કે
ખાડેલ છે માત્રા સમજવામાટે છત્રે વા
ઓના તોન-માપની સમજ આપવામાં આપી
છે છત્રે વાઓની બનાઈમા વિશગી
વા ॥ સમાયેલા પ્રમાણો દેખાયા છે
ઉ મગના પ્રમાણમા આપવાની માનાડ કે
છ દેખાડુ છે અને કેટલાએક નામાન્ય મે
ડીઓનોની મનાવડા આપેલી છે મુખ્યત્વે
પિનાયની નાઓ વાપગનારાઓમાટે આ
ઉપયોગી છે

દુષ્કાળ અને પરોપકાર

શ્રીકૃષ્ણનાસંપ્રદાન—મે (કારક)

હિંદુસ્થાન એ એક પરોપકારી દેશ—૨
 મોટી ભૂમિ છે એ જગત્પ્રસિદ્ધ દેશ તો છે
 જરૂરથી જુદીની જેમ જુદાં જુદાં અંત
 કરના દરિયા ઘાપ છે તેમ જુદાં જુદાં દેશોમાં
 ભાગ્યે જ થતું હશે પરંતુ એના અંતર
 એ દિવસના સનાતન ધર્મનો સુખ્ય પિતા
 હોવાથી તેમ જુદાં જુદાં દેશોમાં
 સુખ્ય ધર્મતરીકે માનવામાં આવે છે આ
 આવનારી જ પ્રેમા કાળ અને તેના વિ
 પત્ત સંતોમાં અનેક સંપુત પોતાના મા
 ધર્યાને નહાવ આપવાને બદલે આવે છે
 અને જો કે સદાય આપી રહે તેના પા
 કરતાં રિદાતુ પ્રમાણ વધારે છે તેનાથી
 બહોળા અને વિસ્તૃત પરોપકારની પા
 ર્તુ સમગ્ર દેશ સંપત્તિ નથી તેનાથી
 કામ પ્રમાણ સંવત્સર છે તે આ નાતિ
 ઉચ્ચ લાભનાં પરિણામ એ અમર પિત્રો
 તો જોઈ નથી માલુમ પડે નવમા
 એવી ઉલ્લેખ છે ધર્મ પ્રત્યે અથવા
 રોષ તો જુદીથી પ્રેરણ લોકો તે પાત્રના
 કર્યાંબિના પેતાના સંસ્કાર માં માનવી
 જે પરંતુ જુદાં જુદાં અંતરની જરૂરથી
 નહિ થવાની તેના પેટ દર્શન આવતા નથી
 આપના કાળસર અતુલની એમ કહી
 શકાય છે તે દુસ્થાનની આધિપત્ય સ્થિતિ
 પ્રમાણમાં પરોપકાર વસિ રોષો છે પરંતુ
 તેજો જુદાં જુદાં અંતરની પોષા થતાં થતાં

પરોપકાર અથવા દેશમાયી એ જ આપના
 મુકવામાં આવે છે તેની જોયે થયાં જ આવ
 ર્યા થતી હોય તો તે જાણ દર્શન અને
 મુખ પ્રાપ્તિએનો મોટો ભાગ દુષ્કાળ અને
 તેની પ્રાપ્તિ માંથી જાણી જાણી જાણ
 દિવસનાની બે સમસ્ત દુષ્કાળની તરફ
 રીપમા જે અમાધારના દુષ્કાળની પા
 છે લાભની અમાધારના દુષ્કાળની મા
 પુએ જાતાં ગદ પ થતું દેખતી હોય
 વધારી જો તેમાં આવું બનકર દુષ્કાળ
 એમ જાણી પાતાન સામાન્ય રચાઈ બે
 જો વિમગ્નિ પાયા આવું વર્તી થઈ આવ
 સ નિરા અપારી પાર ઉતરે તેને નવ
 માન મળી એમ લેખી માટે અને તે
 પ્રવલ દુષ્કાળ છે આવી સ્થિતિમાં પ્રેર
 પાર જુદી જાણે જુદાં જુદાં પ્રેરણ અનેક
 સંપુત થયાં પ્રક્રિયા સદાય આપવાને ન પર
 થયાં જો પેતાના દેશ રોષ રથને
 સામા સાંતી રીતે કેમ કરા તે જાણ
 માને ઉચ્ચ જે માલે માલે રતા અના
 જની દુષ્કાળે કેવલ પરંતુ જોનામાં આવેલી
 છે જો અમુકજ મેરુએ તેની દુષ્કાળેનો વ
 હીન માનતો હોવાથી તેના પાત્રમાં જુદ
 મરજો થય તેમ જાણે તેના પાત્રમાં
 મોળ માલ્યાઓ વોરે સર્યાતો ઉલ્લ
 વામાં જાણી જે પરંતુ તેમાં ધર્મ જે
 મેરુ જાણી નથી તેમ જાણી કહી

સકાય છે પરંતુ દ્રવ્ય મતી રોકે છે જતા ધાસ
ચારાની યોગ્ય ગોઠવણને અભાવે અથવા
ઝેરવ્યવસ્થાને નીધે મજકુર સસ્થાઓના ટેરો
જૂએ મરે છે અથવા મોટા જગ્યામા મરણ
પામે છે એ જાહેર હકીકત છે ઢોરોની સ
ભાલ જોઇએ તેની લેનાતી નહીં અને વધી
મોટી સખ્યામા ઢોગ મરે છે એ જોઇ હાગને
માટે સારામા તારી યોજના કંઈ છે તે
જાણવાને અને શ્રીમત સત્પુરો ધતેજર
છે એમ અમારા જાણનામા આવ્યું છે આ
લેખકને ઘણી પાજરાપોજ તથા જોશાળાઓ
જોવાની તક મળેલી છે અને તેમા તેને
સારામા સારી-મરકે નિષ્કનક યોજના જે
વામા આવેલી હાય તે તે શ્રી જેમમા કૃ
ષ્ણવાસ ગાજાળામા જોનામા આવેલી છે
સત્પુરોપોતુ ૫, સન્માર્ગમા બગચર ગીતે
પરાય આથ નિરાધાર મુગા પ્રાણીગોની
યોગ્ય સભાળ લેવાય એ સબધમા ખરી
અને જાણવાજોગ હકીકત પ્રતિદ મતી એ
યપુ એક મુગાં પ્રાણીઓની સેવા છે એમ
માની આ લેખકે નીકળનાસ-મેટ-જોશાળા
સબધમાં નીચેની ત્રીકત પ્રગટ કરનાની
આ પાના અધિપતિને વિનંતિ કરેલી છે

શ્રીકૃષ્ણવાસ ગાજાળા દારકા નજી શ્રી
મેટ (શ્રીજોદ્ધાર) મા આવેલી છે ઘણા
વર્ષ થયા આ ગાજાળા ચાતુ હોય એમ
જણાય છે પરંતુ જે અનુપગ રચના અને
વ્યવસ્થાથી હાન તે એક દાખનારૂપ યિતિએ
પહોંચેલી છે તેની વ્યવસ્થા તે માત્ર ચાતુ
વર્ષ માજ ઉદ્ભવ પામેલી હોય તેમ જણાય છે
મજકુર અત્યુત્તમ વ્યવસ્થાના નિર્માદિનો આ
ધાર કયા શ્રીમત સત્પુરો આવાર નાનક
ને ચોકસરીતે આ લેખકના જાણનામા આ
જોઇ નથી પરંતુ તેની રચના વ્યવસ્થા અને
નીચી દરમિયાની સવૃદ્ધ યદ્ય કોઇ પ્રવીક્ષ

સુદિમાન પુરુષની અગત દેખરેખ હોય એમ
ચોકસ અનુભવ થયો છે અને અત કરજી
પરાસા અને ધ યનાદથી ઉભરાયુ છે

જેમમા શ્રીકૃષ્ણવાસ ગાજાળા સમુના
મિનારાપર ઉની વિશાલ અને રમણીય
જૂમિઉપર આવેલી છે તેને ચારે બાજુ
ઘટતી ઉચાઇની વચ્ચે દિવાન આવેલી છે
જેમા પૂન પશ્ચિમ દરવાજાઓ મુખ્યા છે
શ્રી ગાજાળામા દાખન ચનાના પૂનમિમુખ
રનાની યત માત્રુમે સુચિત્રો ગોખી
રહેના છે ચારે દરવાજા તેગજ અ ના
ખીજા ભાગોઉપર શ્રીપ્લા-ગાયો-સમેતાની
ખજાઓ ફરકી રહેલી છે શ્રી ગાજાળામા
દાખન થતા એક સ્વચ્છ વિશાલ પૂરોપીઅન
લાવણી પડેલી હોય તેવો અનુભવ થાય છે
શ્રી ગાજાળામા ૧૩ ખડ (નિલાગો)
(wards) કરનામા આવેના છે જેમા
એક ખડમા દુધી ગાયો ખીજા ખડમાં
ગર્ભિણી ગાયો ત્રીજા ખડમા દુધી ગા
યોનાં વાજગા ચોથા ખડમા-મારિનાનાં
વાજર પાયમા મહા માફા ટેર છુટ
ખડમા તાજો હલાદિ એ પ્રમાણે ગોવજી
રનામા આવેલી છે પ્રત્યેક ખડ ચારે
માત્રુ મિનારપોગ તન ખુ નો બો રા
છ છે જેના અધા તાગગા શુભપામનું
ગપર કરી નેનામા આવેલું છે જે તેની
નીચે તેમા બાધનામા આવના ઢોર ધનજાનુ
સાર વિશ્રાનિ ને પ્રો ખડમાં તેની
સખ્યાત્રમાજો ખીના તથા મોરીઓ ગખ
વાગા આવેલી છે તથા ખાણુ બપાતી વખતે
ટેરોને બાધનામા આવે છે નહિ તે બધા
ટેર પોતપોતાના ખડમા હુગ ગદછ પ્ર
ત્યેક ખડમા જો જો કરા કાગા
હા વાગાટે ગખનાના આવેના છે તથા
અમુક અમુક માણુગો નામા નિર્માન

કરવામાં આવેલ છે તે બધાઉપર ખરેખર રાખવામાં એક માણસ નીમવામાં આવે છે તે ખરો સુખી કે નહીં મહેસાણે આના બધા સુખી કે નહીં જાણના કાચ દુરધર મેનેજરને જવા । ૨ રહે છે આ બધાં માણસોને ઉપરના કામ ઉપરાંત મીન કામ પણ કરવાના હોય છે અને જાકિ તપાસ કરતા તેમ ખાતી થઈ છે કે નહીં માણસપાસેથી સાધારણીતે વધારેમાં વધારે જેટલું કામ લઈ શકાય તેટલું લેવામાં આવે છે જાણનામાં નોકરો મુતુરવર્ગ બર વારો રખેવાગોરી મવા મળી લગભગ ૧૫ માણસો કામ કરે છે ૨ મધ પી હા જરી હમેશા રાત્રે મેનેજરનર થાય છે ૧૨ મી । નાના દરેક નોકરને પોતપોતાની ફરિયાદ રજુ કરવાની રીતી તક મળે છે અલેક જાણતી ખરી રિયલિટી । હમીકત મળે છે મેનેજર પોતે સુના અગત નસ ગમા રહે છે અને તે પ્રમાણે વળવા રો ન્માટે ગોઠવણ કરવામાં આવે છે મેનેજર પેતે સાધારણીતે ૧૨ નાક ઉમે પગે ગમ કરે છે અને જાતે પણ ધજોજ બોગ આવે છે એ સુરસિદ્ધ છે જાણનામાં માણસે ૨૧ છ ચાવાક અને ઉત્સામી જાણાય છે મેનેજર પોતે એક ક । નિયમ પાળનાર હોવા છતાં નોકરિય છે

જાણના એક પુરોષીઅન મગરનાગ્રેવી અચના પત્રિત મરિ રેની સ્વચ્છ રાખવામાં આવેલી છે એમ કહીએ તો જરાપણ અતિશયોક્તિ નથી હમેશા ચારથી છ વખત આખી જાણના સફ કરવામાં આવે છે જાણનામાં લગભગ ૧૨૦ દોર છે પરંતુ મવા ૨૪૨૭ સુખી અને નીરોગી હોય છે અને એક પણ જાનવર હાથ અથવા મૂત્ર જેવી ને તેવી રિયલિટા પદર મિનિટસુધી

રહ તેમ જાગે જ જાનવર હમે બધા ખડામાં હમેશા ધૂપ-લોખાન કરવામાં આવે છે કાઈ પણ જાનવર મરી જાય કે સુખી કે નહીં મારફત તરતજ ખનર આ પેળી ચરવા કે લાકની અદર તેને પવિત્ર રિયલિટી લઈ જવામાં આવે છે અને તે જ ગાને ધૂપ-દીપ કરી ૨૪૨૭ કરવામાં આવે છે હુકામાં વેદ કના નિમમનમાં છે જે રીતે આવી સરવા ચારમાં સારી રિયલિટા રાખી હકાય તેવી અનુષ્ઠા સ્વચ્છતા આ જાણનામાં જાળવવામાં આવેલી છે

માઠા રોરોતેમ કે ખાસ અનુભવી વૈદ્યો રાખવામાં આવેલા છે અને તેના દોરને વેદક ધોત્તુનમાં છે જુદાજ ખ મા ગમ રાખા આવેલા છે ત્યાં તેમને માટે વેદોની સચના અનુસાર દના ખોરાક સારવારવગે રેની તબાજીપૂર્વક ગોઠવણ કરવામાં આવે છે અસાધ્ય રોગથી પીતા અથવા અતિ દુખાંજતામાં સપડાપેતા જાનવરો પણ સ્વચ્છ અને જળનાન યથ કરતા હોય તેના દાખલા નજરે જોઈ અત ક છુ દયા અને આન દર્શી પ્રકુરિત થાય છે

રોરોતે ધાસ-ચારો આપવાનું ધોરણ પણ જલુજ હકાપણુબરેલી રીતે બાધવામાં આવેલું હોય એમ જણાય છે દુખળાં દોરને લીધે ધાસ તથા બે વખત ખાણ ખાપવામાં આવે છે ઉપરાંત વધાની સમીક અનુસાર થી રોજ તેવનગેરે ખાવસ્યક પ્રમાણમાં અપાય છે બધા દોરને એ વખત ખાણ અને ચાર વખત ધાસ મળે છે જાણનામાં અમુક બાગમાં ખુબ મેદાનમાં નરોતર ફરવામાં આવેલ છે જ્યાં બધા દોરને બે વખત ધણમાં ચરવાનો લહાવો મળે છે રોરોતે નીમેલા વખતે પાણી પવા ઉપરાંત દરેક ખડમાં પાણીના વાસણો રાખવામાં આવેલાં

જે જ્યાં તેઓ મધેષ્ટ જળપાન કરી શકે છે એનેજરની અગત દેખરેખ તીચે ઘાસ આણ, ભૂસો કપાલીઆ ગુનારગેએ આ પ્વામા આવેછે, અને તેવા પૌષ્ટિક ખોરાકને આવારેજ ધામની જરૂરીઆત ઝાઢી રહેછે કે જેની સાધારણ રીતે હમેશા પાચ ગાસ ટીઓ (અથવા ૧૦૦-૧૦૫ મલા) જોઈતી હતી એમ જણાયછે આવીગીતે યોગ્ય પોષણની સાથે કરકસરનો સમય થાયછે ગૌશાળાના માલમો લગ્ગરી દુકડીની માફક દેખાયેના હોરાથી બધા ગરને એકી સાથે ૧૦ મિનિટની અ ૨ પોતપોતાને ખીને ખાતા મળી રહે કોઈ જનનરે દૂધ આ મેલુ ન હોય અથવા ખાણુ ખાધેનું ન હોય અથવા કૃષિપણુ ગીતે જોએન દેખાય તો 'સરત વોર્' સુપરી ટેન્ડેન્ટ મેનેજરને ખબર આપેછે જે ઉપરથી વૈદની સલાહ અનુસાર સ્વસ્થ ધટતા પગના લેવામા આવેછે દરેક જનનરઉપર મેનેજરની અગત દેખરેખ છે અને બધા ઠોરોનો કેવળ દુષ્કાળ નિયમિત નિલામ થવા ઉપરાત સ્વડીય ટોપ અથવા કુલુબમળની માફક પોષણ અપાયછે અને સ્વાખા લેવાયછે

આની મોની સરચા અને આવી વિસ્તૃત અવસ્થા છતાં બધો વહીવટ બારિક વ્યાપારિક બુદ્ધિથી ચલાવવામાં આવતો હોય એમ જણાયછે પ્રત્યેક કરકસર જે આ સરચાનું આસપાસજીએ ગાયેનું દૂધ ગહેરની જરૂરી આત પ્રમાણે વેરાયા ઉપરાત જમાનામાં આવેછે જેમાંથી પ્રાપ્ત થતું દૂધ બજાર લાવે એવી નાખવામાં આવેછે ઝાસ થાયછે તે ગૌશાળાના નોકરો, વાઝર તથા શહેરના ગરીબ વર્ગને આધારરૂપ થાયછે ગરનું બાણુ લેજ રૂપમા અથવા બાણુના રૂપમાં વેચી નાખવામાં આવેછે જ્યારે જીવન ગૌશાળા

સાફ ચવાથી જે કચરો એમો ચાયછે તેનો પણ ઉત્તમ ખાનરતરીકે લાભ લેવામા આવેછે ગૌશાળામા લગભગ ૧૫૦ માલસે નામર છે ૫૦૦૦ તેટલી મોની સખ્યા કદાચ એવાજ દિસામથી નોકરીમાં ખપત કરવામા આવેલી છે કે તેમના બધાનું ખર્ચ આપોના દૂધ થી જાણુગેરની પેદાશમાંથી આ યુ જાયછે ૧૫૦-૧૭૫ માલસેના પગારનું ખર્ચ ૭૦૦ રૂ પાણુ લાગેજ ચાયછે નળી મોની સખ્યામા માલસે કામ કરતાં હોવાથી ગૌશાળા કામ જ પથી ઉત્સાહથી અને સ્વચ્છતાથી થાયછે જ્યારે ઘણે ભાગે એક આખા ટુટ બને ગૌશાળામાં નોકરીમાં ખપત કરવાનો દમ લેવાથી યોડ પગાર ઘણા નોક નોમરીમા રાખી રાંકાય છે અને અનાથ બાલિઓની સાથે ગરીબ નિરાધાર કુટુંબોનો પણ નિભાવ થાયછે આની આવી અનુપમ અને નિશાળ અસ્થા છતાં તેમાં પ્રમનો વરીવટ એવી સ્વચ્છતાથી ધોરજસર અને વ્યાપારિક બુદ્ધિથી ચલાવવામા આવેછે કે આવી સરચામા સારા લાભોને અત્યંત રાખી વધારેમા વધારે કરકસર કરી સકાય તેટલી કરકસર આ સરચામા જાગવેલી જોવામા આવેછે

શ્રી ગૌશાળાને એમર સુશોભિત ચિત્રોથી, પ્રજ્ઞપતામાંથી અને આખરું વિજ્ઞાની બક્તિઓથી રાખવામા આવેલી છે કોઈ કોઈ વખતે ગેરને મિષ્ટાન્ન આપવામા આવે છે જ્યારે અવારનવાર ગૌશાળાના નોકરોને મધેષ્ટ જોગન આપી ઇનામ બદિસો આપી અથવા જાહેર પ્રસાસથી સતુદ રાખવામાં આવેછે-આ બધું પગેપકારથીત મેનેજરના આનંદી ખર્ચે થતું લેવાથી જે કે સરચાના શક્ષણતરીકે લેખી રાકા નહિ તોપણ તેથી ગૌશાળાના શાંતિ અને ઉદા

ડા० વામન ગાળાળને

આયોજાવે

સારસાપરિણા

આ સારસાપરિણા દોષાજી રજૂ થી ભરવા લીધેને ૧૬ કરી ૧૬ કરી માટે
અમરેશ્વર ૧૬ છે

આ સારસાપરિણા કૃત નેહી સ ૨ ૨ છે એટલુજ નહિ ૧૨૬ બીજા પક્ષો રહે
જેવા કે ગરબી ૪૪૨ નાંધાનું દી ૩ મોમાં અને શરીરના મીજા ભાગોપર ૪૪૧
પડવા સ્વસ્થતાતિ ઓગી થઈ જવી શરીરપર દેવા થઈ આવવા ખુબલી પારજ,
દરાજ વગેરેને માટે પણ સખીજ અકરાર દવા છે

લી ૧ ની કમિત ૨ ૧૮ ૨ સાતપુષ્પ તથા પેદી ૧ ૧ આના પાંચ લુદ્ધ
નાર દીધીઓ પીનાળી સરે ગુચુ આપે છે ચાર પીટી સામગી મ માવનારને
સ્પાત અને પે ૧ ૧ અથ સાથે ૩ ૪ ૫ ૬ ૭

માનેક—ડા ગાતમરામ કેશવરાન એન્ડ સન્સ,

હાકોરદ્વાર—મુ બઈ

D S K BURMAN

KOLA TONIC! KOLA TONIC!!

The Tonic of all Tonic is The Great Nervetonic—Just try and
judge for yourself—its wonderful results

KOLA—an admirable stimulant
KOLA is a stimulant to the system
KOLA is a boon to the nervous

KOLA—prosecutes special merit
KOLA—energy in every dose
KOLA for young or old

A trial of its value price Rs 1 Post free

For full particulars also a card to day

DR S K BURMAN

5 Trenchard Dutt Street—CALCUTTA

Post Box No 554

દિલ્હી દરબાર.

અનુવાક—શ્રીયુત રકીવ

મકરણ ૧૦ મુ ચાલુ

(આવૃત્તિ ૧૪ ૪૦ રી ૧)

ગોતે જે મનાવ જોઈને દતો તેવાથી રઘુવીરે જોયેવ બનાવ સરખાતા અછતો પોતાનો બનાવ ગ્વર્ગીય જણાયો અને કાગ આવા વર્ણનાત્મક ભયર મનાયી પોતાની પાસે શુદ્ધિ ન રહી પોતે તેમ તેને લાગ્ય માનુષ જાત આવુ સહન કરી શકે નહિ

રઘુવીરે કહ્યું— તે મનુષ્ય આદૃતિએ માગ તરફ ભયાન નજરે જોઈ પોતાનો હાથ મા રાત્રીએ લગાવી આગળાવડે નિશાની કરી અને કાલક જલા મુ જે દુ સમજી શમ્યો નહિ રળી ત કચકચાવી મારા તરફ દષ્ટિ મગી કેફજતુર ચમ કાલક કનુ હુ દાલીનાલી શમ માને અશક્ત હતો તેથી પ મારદી ગમિ પૂરી કરવાનો મને વિચાર થયો પણ જાના મારા મારી સર્વ શક્તિજો મને છોડી ગઈ હતી

અત્યાર નથી અત્યાર લાનરીતે આ આત્મ મ્યા આભજતો દતો પછા દવે તેનું દુદા

પમકા લાગ્યુ અને આવેશમા તે દુદવા જતો દતો પણ અસાધારણ માનસિક બળથી તે સાત રહ્યો

રઘુવીરે પોતાની વાત આગળ રવાની— તે ભાર આદૃતિ પોતાની લાગી માન જીભઆમતેમ દરતા મારી ન— મોનજી આત્મી ગ અને કામક તે ગામતી હોત તેમ મને જાણાય પેતાના લાગા હાથ બ લગાવી આમતેમ દરની હતી અને પોતાના તાથમા મને દગથાજ પકગી લેશે એમ મને જાણાય અને તેની મોગી લાવ આપો માગ તરફજ તેજો તામી રળી હતી

મારી સરળા શક્તિ એમી મરી મે ગ પાગી અને ગામ ન અટમવી સકાય તેનું નેર લાગનાથી દુ મદાર આ પો અને જે બાન પડો

કામ કેમો સમાન નવી દ મેમા ૧ મો રહ્યા તે મરી સકતો નથી જાન મન

આ પ્રમાણે રિચાર કરતો અદ્વારની દુનિ
યાં જીવન મલી અન્ન પાનાના ૮ ખાન
મા મરણુન થા । હાર નીમ્નો આ ને
કે રમ્મી એક િાનને અગ્નિને મેરો તો
અગ્નિ મત્તમ જ્ઞાન તેના ઉપર ઉભો તો
અત્યામના નોમરને આ સમરે મળના ધ્યા
રની ધ જા નહોતી તેજે મનમા રિચારુ -
રમ્મીરે મરિનો અનુભવ ને આ મળસો
। જગા તે નાય તો ધાર સાર

કુમારને રોજ્ય નમ । ફરી મદમ જો
કયુ -

આપની તખ્તીયતના સમાચાર જ્ઞાન ઉપર
રાવે કુજાન્યા છે અને આ તમારો નામે ૧૨
સેવક આપનો દુ મ ઉધાવવાને ધણી ખાલી
થી તૈયાર છે

મદમ જાતની સાતચિત્ત રવાની ૮ । અને
રીતગાતરી કુમારને આપાસન મળ્યું કે
રે રાત્રિની કાલ જાન તેને મરી નથી

હમાન આપીએ ડીએ એમ ઉમરાવને
અહેર કરવા કયુ યોજ્ય નમન કરી મદમ
જ્ઞાન આપ્યો ગયો તેના મના મા કુમારને
નિચાર થોડે લો તે ભૂત પ્રરિત દેખાવ મનુષ્ય
તરફથી યોજ્યે ન હોયતો જ્ઞાન ઉમરાવ અને
તેના પોકરનો દાય હોવો લોહ્યએ

ઉપર કુમાર એવા નિનય ઉપર આગોડે
ગોતાપર વીતેન અનુભવ ઉઝેરાએ ન મગજ
અને યાકે ન કલ્પનાનુ પરિણામ હોયુ લોહ્યએ
આ રિયતિએ સમ્ય હકીમત મુ છે તે પોધવા
મીજ રાત્રિ તેજ રથજો માળવા અદતને વિ
ગાર નો પાન આ સાવધ રિયતિસાધે
તેના મનમા ભયની પશુ તીવ સાગળી

દત્તી જેથી કદાચ અમતનો રનાદ આપની
અમતે એમો પાનો પોતે પી જમ પોતાની
- દગીનો અત આગે તેવો અનુભવ કરી
કે ન તેની ધમ્મજ ન થઈ

જ ઉમરાવને કુમાર મળો પ્રતેતે તેને
અમમ મળો તો તેની ગિયનિમાજ જરા
પણ વિતાવતિત તળીયાને અગ્નિરે પો
તો તેના રહેરાઉપરથી તેના લાના વિ
ધારો નામી મળના હોતા

માગ્ય અમાન મરી જ્ઞાન લના તે કયુ-
નામ । કુમાર આહેમ । નામે પદાર્થ
આરા છે ૭ જગપુકુમાર મારી રિયનિમા
તો

આપની માયાનુ વત પુન માટે આપો
અવત આભારી છુ પોકે વાત તમને પૂછુ ?

જ્ઞાન સનાયતે બહુજ આતુરતા દેખાગી
જગમ આપ્યો આ તમારા તામેદાને મે
વ ને શુ કરમાન છે ।

કુમારે જણા યુ ફરીફરી તમને ત પીક
આપવા મારી ધમ્મજ નથી મરીવમ મેગમ ।
મહેનમા રહેવાથી મારા સિધાએમને સર્જ
અગવડતા ધાયછે રળી તે મહેન મારા રહેવા
નાય મને જાતો નથી

અત્યામને જણા ય પીજ માધ જન્યા
પસદ હોય તો -

નદિ-નદિ વમને તક પીક આપવા રિચાર
નથી ઘણા મકાનો ખાલી પાયા છે તેથી છુ
માફક ન્યાવશે તે અમેજ પસદ કરી
નેશુ

ધો । સમ । ફરી । અગેરા બધાનક મધ
મયો ને કુમારે નેડ નિ ત્યારમ જ્ઞા

જાણા યુ “કુમાર સાહેબ મહેરબાની કરીને—
કુમારે તો બેનતા અટકાવી—

“આસ જરૂરી કારણ વગર તમને તક નીક
આપવા અમારો નિયાર નથી અમાગી સમ
વડ અમે! કરી લેશુ

હજી જવાય આપે તે પહેલા અહત ધીરે
રહીને બહાર નીકળ્યો અને વૃદ્ધનો સાત
અહેરો ગભીર થઇ થયો

મકરણ ૧૨ મુ

નનુ રહેઠાયા

ફોલપુર સીઝરીમા રાત્રિનો જે અનુભવ
અહતને થયો તો તે વૃદ્ધ સનાયતથી છુપા
વવા અને પોતાનું રહેઠાણુ અ ય મથને વરવા
નેજો નિશ્ચય કયો. વૃદ્ધની હીનચાલથી તેને
અહ વહમ ગયો અને તેના રાન્દ ઉપર ભરો
તો રાખી શક્યો નહિ

આ બધા બનાવ પાછળ ક્યુ બન કર કાવતુ
રહાયેતુ છે તે બાબતનો તેનો વહેમ નસ્યો
નહિ એવો તે બન કર બે પૂરેપૂરો જાણ્યા
નગર આસ્વાદ ન છોડવાનો તેણે દા નિશ્ચય
કયો

આ સ્થળ કુમાર અગાઉ આવેલી નહોતો અને
ધરાત્રિએ તે સ્થળના ભુલ બુદ્ધ ભાગ બેસા
નો તેને સમય નહોતો મહાન અગરની
એક વખતની ત્રિય રાજધાનીના શહેરને
બરાબર તપાસીને જોવાની તેને ઇચ્છા થઈ અને
તે ઇચ્છાથી શહેરના એકાન વાસમા આવેલા
તે વૃદ્ધ હમરાવના મકાનમાથી તે એકદમ
બહાર નીકળી આવ્યો

શહેરના હિતર ભાગમા થોડે દુર લાખી
સુર મકાનોની હાર હતી બેનારની આખ
પ્રથમ નીનાતેઆમ ઉપર પડતી તેની
પાછળ હીરાનેઆસ હતુ તે પાછળ
મકાનોની હારો હતી રાજ્ય વહીવટના કામ
કાજ આ મ નનમા દિવસના વખતે મહાન
અકમર કરતો અને રાત્રિના સમયે પોતાની
કલ્પનાને ખુશ કરતો તેની રાણીના મહેન
તરખ જતો

પાછળ માણસને બેનારનગર અહત
સિત એક પેરની બીજો વેર એક મકાનથી
બીજો મકાન રખ થો અને એક જ વા પસ
રી કુમાર મરીમખેગમના મહેનતરક
પાછો આ થો અને પોતાના સિપાઈઓને સર
સામાન સહિત નના રહેઠાણુમા જવાતુ મહુ
અને ખાણ તથા વરવાતું કહ્યુ પછી રહુ
વીરને બોલાવી કહ્યુ—

‘આ શહે જેના માગી સાથે નમે
આરશે

કુમાર માફ કરો—હજી અગર અહ
આ નિજન અગરની પૂરી તપાસ કર
વા અહતસિત એમ્લો ગયો અને શહેરના
એક છોડાથી બીજા છોડા સુધી તે ભટ પે
પણ કયાય મનુષ્ય આદિત તેણે જોધ નહિ
મિત્રીન એ વેલો ઉાસ થયો કુમા આ
ગળ ચાલો નગી એકએક અટકયો અને
એક ધરના છાપગાઉપર ચડ્યો જ્યાથી
કપુ માછન મુધી તે શહેર જોધ રા થો
ઓ તેને જણાયુ કે વેલો એક નાનુ
ગામડુ આવેતુ દેખાડે માન મોગ બેનરો

ક્યાયત્, ગંગા અને ારીઓ નિરાય
ને ાડી જોઈ સમો નહિ

પાળ કરના રરનામાં મગી નો તે હજ
સુ નાં તેને મગી અને ાડીન ચારને
ગોમ નમન કરી જુ —

કુમાર સાહેબ આ નિજન રચના
આપની પદગમ પી ાડી માને થા તે સમા
ચાર સાલગી આ તમારો તાણે ા મેવક
મદ્દ ખુશી થો છે

‘તમને કોણે ખજા આપ્યા’

ખાદશ હ જાદુરના પત્રસંતિ રહ
ઉમરાવે પોતાના ગોડને મારી પાસે ગઈ
રાત્રિએ નોક ગો હતો અમારાથી મનુ ત
મા રવાગત અમારે રજુજ જોઈએ

શુ તમને આદિ એ તમાસ નથી જ
ખુતો?

નિરપાય હીએ ઇશ્વરજને આધીન થવુ
જોઈએ

આપ પવિત્ર પુત્ર અને રહ ઉમરાવ
સિનાય આદિ જીજુ કોઈ મારી મા પતા
પ્રમાણે રહેતુ નથી

એમ નહિ અમારા ઉપરાત મહમ જન
અને હમી રહ ઉમરાવના નોમર તથા
સી પજ આ સહેરમા રહેછે

કુમારી રજાવરમાં તમારી ચાકરી
રવાને કોઈ નથી?

કુમાર સાહેબાં હું એક કપોર છુ ધામિ -
મિત્રુન છુ મારે નોકરની ચી જરૂર છે?

તમારી ગોષ કોણ કચે તે હુ તમને
કુશી સુદ ?

‘કુમાર કુઓ મારો જોગક તૈયાર
મરગની હજુ મારામા નૂતી રક્તિ છે કોઈ
ગોઈ વખત મે સંકળી જ ગની પીજો મદ
મ જન પુત્રી પાડેછે નળી ખાદશાદ સલામત
આપથી દર મહિને એકવાર મને જરૂરની
ચીજો મોકલેછે અમો આનિ આન દમા હીએ
અને પી પાનની ચિન્તા નથી

કપોર સાહેબ એ સવાલ તમને પુછુ ?

અસજત ખુલીથી પુછો મારી જે મદદ
તમને જોઈએ તે કોઈપણ ખુલીથી પા પીશ

આપના મનની ગોરાઈ વચ્ચે આપનો
હુ આભારી છુ

આપનો સલામ પુછો

ધમાતમા! જુઓ ધણા વાંસુધી આ
સહેર નિજન છે તમને મદિ જૂત-પ્રતનો
આ સહેરમા અનુભવ થયેલ છે? અજર દો તે
વિષે તમોએ માછ સાલજેન છે?

કપોરે ક્યાજ આપ્યો શુ જૂત? આદિ
તે નિં મે ાછ સાલજેન નથી હ તમોએ
તેવુ ાછ જોયેલ છે?

અતે હુ પાદપાદના હુકમ અનુસા
અમોએ ગઈ ગતિ મરીયમ મેગમના મહેલમાં
જાણી હતી

સામાર? તેવો હુ ને હતો?

તેવું તરુ હુ સમજુ ને તો નથી
પાદસાની દૃષ્ટા તેન યથ પા સુધી તે

હુકમ રદ ન થાય ત્યા સુધી મારે ત્યાજ રહેવાનું છે ”

‘આવી નિજ ન જગ્યામાં રહેવાનું શાની રસમાન દેમ થયું ? મારા જેવા સત્તાર ત્યા ગીને વાગ્તે તે સ્થળ લાયક છે અગર તો હદ સનાયત જે હવે થોડા વર્ષે જનવાનો છે તેને માટે યોગ્ય છે પણ તાહે તમને આ સ્થળે બીજા સ્થળ છોડી હેવા હુકમ કર્યો તેનું કારણ સમજી શકાતું નથી ”

“હું પણ તમને સમજાવી તકુ તેમ નથી ”

‘હક કમીર હમ્યો અને મલુ ‘બાન્સાકની એવી ધ્વજાજ હશે તમે બૂન બાબત રૂંદેતા હતા ?’

‘જહુ દિ મતના । મારા એમ મદદારને ગળ સનિએ નિદામાં ભૂત-પ્રેરિત દેખાર દેખાયે રાને તેને લઈને તે બહુ લય પામ્યો મો તો લાનેજ તે તો ભૂતરૂ સ્વપ્ન આવેલ હશે ’

કમીર કહ્યું તે સ્વપ્નજ હશે જ ના જ હાં રધા આ સ્થળે ગુદુ છું પ । આડુ મે કહિ સાબળેલ નથી એમ મૂખ મામુતની આવી જ ના નરખી વાત તાજગી તેથી લય પાની રૂં નમે તે મમ્મ હોડી જવા ના છે ?

કમીરના આ સાકરની ગરબુત બ હરતા રૂં નર ના કાંઈ ના વાગ્યો યોગે વખત એમ તમને પાં બોલી કહ્યો નહિ નહેરો જ નાગ । મો મને ભાગ્યજગ્યા મ

બોમા મનુ કે આ બાબતનો મે હજી પૂરતો વિચાર કરેલ નથી

કમીર બે થો ર મનુ મો વામછે, વધાર વખત તમને રોમ્મા મારી મરજી પી મો ખાની છે કે આપણે રૂંચી મળીશું ”

“અનમત-મળીશું ”

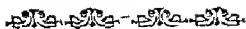
એક બીજા તરફ યોગ્ય સ માન દશાની તેઓ લુદા પડ્યા અછતે જોયું કે કમીર તેના મુખમાનરફ ગયો જે મમ્મન સતીમ ની મ સજી નહીંક હવ

નના રહેવાજી તરફ જતાં કુમારે મનમ્મો નિચાડું મને તાગેછે કે નિ-આની જ જાગ મુમ્ત આ કમીર નિગો જણાય છે લન્ના સનાનનની ખાન ડી જવાકથી તે તદ્દન અ ખીતો છે જો કોઈ માણસ કોઈ પણ સ્થળે છુપાયેનો રહેતો હેય તો આ બોગા મનના કમીરને તેની ખાતર પશ ન પો

તે અનુપમ બ ય, સુદર મસજદમાં અ-ન દાખન થયો તે મમ્મે ત્યાં કોઈ મુસ તમાન નહોતો અને ત જહુ કમીર સિવાય આ તપતિ પ્રાપના રધા કાઇ આવે નહોતું અ-તને વિચાર થયો-

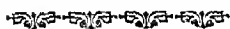
“સાસખ્ય લોગલુ લોગી રે ની એકી કમલ આશિન રોનન આ રોગો મન્ય મકાન પાછળ ખગ્ગ જે પેનાનો કેવો ભય-જુડુ પડોમ ”

અહીં કમ્મ ર નાગે-મા યો જેમ રહી રે પગથીરાના ર પમમ । તાપ । તે દર

સાહાયની જરૂર છે— તમાર તામે
લાનપર ગામની ગોડાગામા ન ની ખાસ
જરૂર છે ચાનુ સારમા ન સા ના અભાવે
દોરોની સ્થિતિ વાળી દયાગત રથેન છે
તે સર્વના પાનમા છે મારિંગ પોનાના
દોરોને ખ તા રૂ ના ઠોળી મેં છે નેના
સમયમા ગોડોના સ લખુમા નાનપગમા
ગોડાગા છે એને માટે અગામી ખામ જ ર
છે ૧૨ નખલે મ તાર નાનપગ
પૂણ્ય ન મેં છે

મ “મેકેટરી, ગોડાગા લાનપગ
ગાધિયાના એ સરનામે મો નરી

પૂર્વના પ્રાચીનવૈ ૧૧૧ મહિતની ચોક્ક
અગાઉ કહી નહિ બહાર પડે સહિત
અથવા જોને ગાંધીના સ ૧ પદિત
આત્યાર્થ જ્ઞાન દુઃખ નાસિ એ અનાવે

દુનિયાનો નકશો-

વે સાબાનુસાર તવખડ સાત દ્વીપ સાત
સમુદ્ર, વેનદ્વીપ મેં પાત ના વિદેશ
સ્થળીતે આમા શોધે છે છુ ૧ છુ ૨
૨ મથી એવી સરસરીતે ગોડેન છે કે દરેક
તે જોવાની જિજ્ઞાસા થશે નકશા સાથે છ-
ગ્રેમા સમજીતીતી મેં પદી મળશે

કિમત ૧-૪- પૌરોજ ખુદુ

ધી રામ ગોપાલ નાયક

બીડ સ હાન-વેરી-મદ્રાસ

P Raja Gopal Naidu

Bidens Garden veprey- Madras

પ્રતીહા (જરૂર) અને યુદ્ધ (લીવર) આ ૨ કિપર સાત નેમમા ગુણ દેનાર
ચોક્કસ દના વી પી ખ ન સતિ પ્રતીહાની દવા ૨-૧૪- તથા યુદ્ધની રાના ૨-૧૪-
મેકેટરી —યસ ૧ નમાથી પર કે લેલી વટેડુ ૧૫૭૭ નો મેકેટરી સહજાતુ
ખગ્ગનગેરે લાના સજા દા ડા દીક્ષિતની વારી ખાતી દુક મેકેટરી ૨-૬-
દવા નખલ સહિત

જા બધુ એન દીક્ષિત-પુના સિત

બાહ્ય રૂપાંશ

માતે ઇલેક્ટ્રીક પોલીશી મ કોથરી મોડુ ચાગી નાજી પીતર નીરે કાદ
માત્ર મે જ મોતી મા મતીત જે રી ચ સજીત મેં છે પાવર મશીન પેરોની જરૂર
પગી નથી વખત મહેનત અને પૈમાનો જનર ચાગે વજુ સખ અને મે કોથરીમ
નોરે મુ ૧૫ મળશે

કાષ્ટક—૬૪

ગોન ઓછી— ૧

૪-

કોથરી— ૧

૫-

૧ x ૧૨

૬-

૧-૦

૧૫ x ૧૫

૧૨-

૧-૪-

બહારગામ વી પી થી મો નવામા આચરી વેમરીઓ સાદ મીથન આપનામા રેલે
દરેક મોજો અજ દો જોડે છે

જે ન શાહ એ મનસ

એતવ ની મેનપા સુખ ના ૪

सौन्दर्य

ससारमें एक जादू है, मत्थेक मनुष्य सुन्दर बननेका इच्छुन है ।

यदि आपका व आपकी किसी मित्रका सौन्दर्यकी अभिलाषा है तो हमारे यन्त्रमे सौन्दर्यकी अपूर्व वस्तुएँ मगवाइय यह वह वस्तु है जिसपर हजारों नटलमन घुगतया मुग्ध हो रहे हैं और यह अपूर्व वस्तु यदि प्रतिदिन सुखपर मंत्र जाव तो तमाम छाया रक्तविकार सुदी फुसी फोडा सफ़द बने पीठ गुजनी, खुरे २ दाग और रगतकी खराबीका दूर करता है सफ़र वा बीमागकी वजहसे चेहरेकी निगडी हुई रगतका अत्यन्तहा सुन्दर बना देता है वृद्धका नवान बनाना इसीका काम है

आप इस तापेका मामुला चाच न समन वरिष्ठ एक जात्र दर्जनी चाच है अगर स्नानक पीछ इसको मला चाच वा सु रगता हुनके तवाय चिट्ठको बहुला मुलायम कर देता है अथात् मखमलकी तरह बना देता है और गुण एमी प्रभुत है जिससे दिल आरु दिमाग तराताया रहता है दास्ताका तोफा दनद लिय नहायत ही कम कीमत जोफामी है १ शीशी मूल्य १॥) रुपयमें मगवाकर ज़ुमन कीनिय महसूल जाक प्राइवका देना हागा । (नाउ) सब गहराम गजगरी जहरत है

मैनेजर देशरक्षक औषधी भंडार, लुधियाना (पंजाब)

Munjei Desh Rak hak Anshadhi Bhandar

Ludhiana (Punjab)

WONDERFUL SCIENTIFIC DISCOVERY

Dr Johnston's

Dr Johnston's

VIE TONIC PILLS

VIE TONIC PILLS

The King of all tonics

A guaranteed safe & permanent cure for Lost Vigour & Vital Force & Sexual & Nervous debility of any nature or standing. It restores the natural power of youth.

Price Rs 1/- only. Packing and Postage Extra

JUST TRY AND JUDGE FOR YOURSELF
ITS MARVELLOUS RESULTS

The Indo British Chemical & Pharmaceutical Company

52 Zakariah Street

CALCUTTA.

— વિપયાનુક્રમ —

વિષય	પૃષ્ઠ
(૧) Swami Vivekananda as a Journalist	૧૨૮
(૨) The Honorary Magistrate	૧૩
(૩) વિદ્યા અને વિદ્યાર્થી	- ૧૪૧
(૪) મેડ	૧૪૪
(૫) અ મોખિસમહ (કવિતા)	૧૪૬
(૬) આપણ એક કલ્પ	૧૪૭
(૭) લગ્નની (કવિતા)	૧૪૮
(૮) વસત	૧૫
(૯) મરુ પચારીમા	૧૫૧
(૧૦) કૃતમને (કવિતા)	૧૫૭
(૧૧) મહાત્મા મ મર	૧૫૮
(૧૨) માખિનની મહત્તા (કવિતા)	૧૬૨
(૧૩) The Hon Mr Patel's Bill	૧૬૩
(૧૪) વિશ્વવિકાસની વિગત	૧૬૭
(૧૫) વિદ્વી દગ્ગા (આતુવાર્તા)	૨૫ થી ૨

অনুশীলন

ANALISH

প্রবন্ধ

১৯০৭

৪ ও ৫

Swami Vivekananda as a Journalist

In January 1899 the Swami projected a monthly magazine named *Udbodhan* to popularise the teachings of his Master Sri Ramakrishna. In the course of one of his evening talks the Swami spoke to the editor of the new monthly of how it should be conducted. He said: "In the *Udbodhan* we must give the public only positive ideal. Negative thoughts weaken man. Do you not find that where parents are constantly taxing their sons to read and write telling them they will never learn anything, and calling them fools and so forth the latter do actually turn out to be so in many cases? If you speak kind words to boys and encourage them they are bound to improve in time. What holds good of children also holds good of children in the region of higher thoughts. If you can give them positive ideas people will grow up to be men and learn to stand on their own feet. In language and literature, in poetry and the arts, in everything we must point out not the mistakes that people are making in their thoughts and actions but the way in which they will gradually be able to do these things better. Pointing out mistakes wounds a man's feelings. Of Sri Ramakrishna we have seen how he would encourage even those whom we considered as worthless and change the very course of their lives. His very method of teaching was a unique phenomenon."

The Honorary Magistrate

(Some interesting facts)

The history of the constitution of judicial tribunals is one of those branches of history which has received but little attention from modern writers. The evolution of the present system of judicial administration has been so slow and imperceptible, though of far-reaching consequences that one is apt to overlook its importance un-

til it is carefully traced and studied. The arrangements made for the administration of justice in modern times are so elaborate in their nature and so all-embracing that it is surprising to note the contrast between the crude system devised in ancient times for the adjustment of disputes and the elaborate system obtaining at present from the Court of a Village Munsiff or a Conciliator to the Judicial Committee of the Privy Council. Each stage in the evolution of the primitive system marks a

stage in the progress of civilization and explains the existence of the system then devised to meet the growing needs of society. The judicial machinery has to be re-adjusted or re-cast according to the needs of society and is necessarily influenced by the growth of society and the progress of civilization. The demands of justice or the needs of society could not have been so large or so pressing in prehistoric times when society consisted of a family, a clan or a group of clans with a patriarch as the arbiter of all disputes as at present when society is a complicated and heterogeneous mass of several peoples and is far advanced in civilization. The needs of society and (consequently) the demands of justice in ancient times were it appears very limited and the idea of justice was then entertained was only notional so the judicial

Machinery was also crude and clumsy though perhaps fitted to meet the requirements of the society and as society ramified and public idea of justice expanded the machinery devised for the administration of justice was likewise moulded and recast so as to accord with the progressive demands of justice and society. Sir Henry Mayne has given an admirable history of the constitution of judicial tribunals from the ancient times down to our own in his famous writing on ancient law and though his account is a description of the growth of the system adopted by the Romans, it furnishes a most faithful and reliable history of the best judicial system obtaining in the ancient times and can safely be adopted as a standard description of the ancient judicial system for the purposes of this branch of History. The Romans it appears, were the most advanced nation in ancient times and being conquerors of the greater part of the western

world their administrative systems were introduced or their example was followed in almost all the subjugated countries. From Sir Henry Mayne's account it becomes manifest that the growth of the judicial constitution is simultaneous with the growth of society and the progress of civilization, so much so that the former can fairly be taken as a graduator of the latter. The ancient model upon which our present judicial system can be fathered has undergone such transformation that it would be difficult to discern traces of the ancient system in our own some traces, however do remain in this as in other branches of administration the crudest type of the ancient judicial tribunal is exemplified by our 'Honorary Magistrate'.

The Honorary Magistrate represents the simplest type of a judicial tribunal. A dispute implies the existence of two parties in its origin and the intervention of a third for its disposal. Given any

and cause of action or complaint the most common means of disposal which occurs to them is by an appeal to a third person who on account of his superior knowledge or status is supposed to be fitted to preside over their representations. This seems to be in the very nature of things—a course of nature as it were. In the most primitive state of society amidst the most rudimentary notions of justice and in the least complicated nature of crimes or liabilities this should be the most probable means of adjudication. All shackles of legal formalities are

the laws of procedure and evidence are unknown the means of attaining justice are as primitive as the society by which they are devised and the idea of justice entertained by them. Such it appears was the case. It seems, however to have satisfied the needs of the time. People were satisfied with the award of the arbitrator though it was often arbitrary and was final appeal being

then unknown. The gross of civilization and elaboration of the system was developed by the growing demands of justice for the purposes of the contribution it seems sufficient to state that the selection of a person of known respectability to finally administer justice in cases of small offences without regard to the laws of procedure and evidence or legal formalities points to a primitive state of society when the idea of justice was crude the society seeking justice was uncivilized and the Presiding Judge was every inch a Roman Proconsul. A prototype of such judgeship can be found in the 'Honorary Magistrate of the present day.

The Honorary Magistrate is a creature of law and expediency appointed for the purpose of deciding cases of an unimportant nature in which it is undesirable to occupy the time of the ordinary law courts. It is obviously injudicious that the

machinery was at courts, shackled as ~~clear~~ though, by the legal formalities to meet the ~~re~~ procedure of the present society and should waste their time and never petty delinquencies some of which are scarcely worthy of being brought on the roll of the Court. Such cases are therefore left to be adjudged by a specially constituted tribunal now ceremonially called 'the Honorary Magistrate'. The Court of the Honorary Magistrate, is a backwater from the general stream; no legal formalities have to be observed, the laws of procedure, evidence and practice have no binding force here nor is any knowledge of law or procedure indispensable in the execution of the office. Respectability in society and reported soundness of common sense are perhaps the best qualifications of an aspirant to an honorary magistracy. The procedure of the court is summary suited to the conduct of the cases brought before it, very much like that observed by an autocratic native chief administering

ing justice to a band of holi waghris and Ghantichors. No scrupulous distinction is drawn between the case for the prosecution and that for the defence—the presumption being generally in favour of the former. Presentation by the Prosecuting Police officer is all that is deemed necessary for an accurate grasp of the facts and the conclusion of the prosecution is synchronous with the pronouncement of judgment. The accused even if he is given a chance of defence is prima facie doomed to a penalty unless Providence decrees otherwise (which is but an exception). With all its defects, however, the court is an institution eminently desirable with reference to the nature of the offences it has to deal with and the kind of people over whom it mostly exercises its sway. The little "Willho" is a Chief Presidency Magistrate to his finger tips and the people seeking justice before him are also awed into obedience. The appointment of the Honorary

Magistrate is made under the Code of Criminal Procedure 1898 and his jurisdiction extends over cases transferred to him under the rules for the time being in force in this behalf. In many cases two or more Magistrates called a Bench of Magistrates are appointed to preside over the Court, to facilitate work and to avoid probable miscarriage of justice. Considered as a whole, the system appears to be a thoroughly practical expedient eminently fitted for the people and the cases it has to deal with.

It is not long since I had the privilege of attending the court of an Honorary Magistrate in one of the leading cities of Western India. The circumstances which led up to that memorable incident arose out of a personal grievance. On a bright summer morning I was engaged in preparing my food in an inner room of my tenement while the ante-chamber was shut but not bolted.

But in cases where "a Talstaff and a Pistol" are selected to the bench whose reported acuteness of common sense proves to be rabid thick-wittedness the court becomes an amusing pageant and the magistrate an attractive figure-head. Subjoined hereto is an account of facts which show how an institution originating in the best of motives foresight and expediency degenerates into a mere pantomime when presided over by personalities 'as thick' of wit as of the body.

the two rooms are separated by a partition having a common door to the middle. Suddenly I saw light peeping into the inner room from outside and on enquiry found that the doors of the ante-chamber were opened by two low caste women who seemed to have entered the room with the intention of committing a theft. I enquired the object of their entry but without replying to my query they took

to their heels which confirmed my apprehension that their object was *mala-fide*. The thieves were soon overtaken and I reported the case to the nearest police station. The officer in charge of the Police-station kindly took a note of the case, ordered the "badmashes" to be looked up for the day and informed me that the case was committed to the Court of the Honorary Magistrate of the district where I should attend the next day. Nothing is more detestable to us Orientals than the idea of being required to dance attendance upon our law courts where frightfully protracted proceedings have become the order of the day and whose proceedings conducted without due regard to the hardships of the parties have made the very mention of 'a court' odious to all. Pondering over the fate which was awaiting me the next day I repaired home.

I got up at day-break on the following day. The Court of the

Honorary Magistrate meets at 8 o'clock in the morning. I hurriedly finished my morning duties and taking the Prosecuting Police officer and the accused with me presented myself in the Court at 8 A.M. punctually. The Court was furnished with all the paraphernalia of a properly constituted court and had the appearance of a regular law-court. In the centre of the hall was a dais for the magisterial seat; immediately below it was the seat of the clerk of the Court; to the left were the complainants and the Prosecuting Police officers and in front of the dais to the extreme left, were the accused, mostly consisting of registered members of the *Colsa Moholla* tribe. The accused were guarded by a party of half-ed policemen whose only calling, it seemed, was to usher in the accused, in a parading style, at the magisterial call.

The Court clock struck nine and yet there was no stir in the Court which was to have

begun at 8 A M The clock time, it appeared, was correct but not the magistrates view of the same There was no stir or uneasiness about the Court and it seemed to me that there was no body in that motley band in the hall except myself who was answerable for the proper use of his time It was all ease and lethargy By 9-20 A M there was some bustle and it was announced that the Magistrate Sahib was approaching At 9-30 A M the magistrates drove up to the Court house The magistrates were two in number of whom one was a ponderous personality of five and fifty and the other a bony figure of three score and twelve the former was born deaf and the latter gifted with woefully defective vision the former was conversant with Gujarati language only the latter knew Marathi and unhappily had an inkling of English also the former wore snarling features the latter a hideous and repulsive attitude The proceedings

of the Court were conducted by the latter (as the former could not) but were occasionally marred by irrelevant interrogation of the former who was ever much conscious that as the senior presiding magistrate he had the right of intervention be it of no avail whatsoever

Punctually at ten the Court began and the hoary-headed figure called out the accused The first was a case of 'driving to the right' The prosecuting officer represented that the rule of the road requires that each driver of a vehicle shall drive his vehicle to the left and that failure to do so is an offence under the District Police Act The accused had not kept his cart to the left and was therefore guilty of an offence and should be punished But this is what I presume had been the case The fact was that as soon as the accused was called in the Magistrate bawled out *त्याने काय केले* — (the reply from the prosecution was — *'त्याने गाडी दायी बा*

नज़र नहीं हाँकरी — 'गामी बायी बाजू
 बर कशाला नहीं हाँकली' was the fur-
 ther interrogation from the Bench
 and before the prosecution had
 concluded or the accused had
 any chance of defence at all
 the Magistrate pronounced the
 judgment — 'आठ आठ आण दण्ड करे
 पाहिजे I should have thought
 His Worship was only consult-
 ing his honourable colleague as
 to the amount of the penalty
 before pronouncing it to the
 court and the final sentence was
 yet to be announced But scarce-
 ly had his judgment been heard
 and noted another accused ap-
 peared on the scene and the
 old ceremonial began His was
 an offence of driving, without
 a lamp The Magistrate spoke
 त्यानें काय केले ? the prosecution
 mentioned the offence His Wor-
 ship reiterated क्या कशाला ना
 टाकला ? and before the prosecu-
 tion or the defence had any
 further chance, His Worship
 ejaculated आठ आठ आण दण्ड करे
 पाहिजे I was surprised at the
 manner in which cases were
 handled by the court and the

sentences mumbled out Case of
 'driving to the right and
 "driving without light were
 called out in rapid succession
 Accused after accused crept in
 from the left in a stereotyped
 fashion, was exhibited on the
 scene for a few seconds and as
 soon as the prosecution had
 mentioned the offence and His
 worship had a h'd for an ex-
 planation disappeared to the
 right amidst the ringing words
 आठ आठ आण दण्ड करे पाहिजे ' The
 whole was as it were, a bios-
 copic exhibition amusing in the
 extreme Figures came on the
 arena in kaleidoscopic man-
 ner, played on the scene for a
 few seconds and vanished as
 soon as their case was stamped
 with the court-stamp of "आठ
 आठ आण दण्ड करे पाहिजे" Cases of
 बीवना घतना होताह मारामारी सुट
 केरी होती' — 'नास्ती भाग्य सादी तकरा
 केरी होता' हँसू वरुन् प्यासन्वर घ-
 तला नहीं and other of like im-
 portance were also called out in
 the course of the proceedings
 but His Worship with his eyes
 peacefully closed went on stamp

ing them with the stamp of
 “आठ आठ आणे दण केडे पाहिजे His
 serenity was neither disturbed
 by the differing statements of
 the Prosecution nor by the
 changing nature of the offences
 I was put in mind of the prac-
 tice of a reputed doctor in an
 indigenous dispensary who for
 whatever patient that went to
 him and for whatever disease,
 had one set pre scription—Msg-
 nesia Twenty-third on the roll
 was my case The accused were
 called out The prosecuting
 officer stated ती करियादीच परि रजा
 शिवाय आत गनी हेती His Wor ship
 enquired रजा शिवाय कणाळा आत
 नेली होती and simultaneously
 stamped the case with his patent
 stamp of आठ आठ आणे दण केडे
 पाहिजे before I had any say
 whatsoever I stood aghast at
 the summary manner in which
 my case was disposed of The
 accused began to disappear to
 the right and His Worship called
 out another case of दप्ती बाबदूर
 नाहीं होऊंती I was much exas-
 perated by this attitude of His
 Wership towards a case which

certainly deserved more serious
 consideration His Worship
 seemed to make no distinction
 between tinsel and substance
 I humbly protested and begged
 permission to represent my case
in extenso There was a mysteri-
 ous pause there came in a hitch
 in the smooth minting out of
 the courts judgments His Wor-
 ship opened out his eyes and
 stared at me making a wry
 face His plump colleague who
 was unmindful of what was go-
 ing on in the Court and was
 listlessly snoring in his chair
 had his peace ruffled by this
 incident and fearfully snarled at
 me After a brief pause, His
 Worship murmured “वर सगा
 (well go on) The permission
 was granted but there was again
 a difficulty I was a Gujarati-
 knowing person with some know-
 ledge of English His Worship
 who was conducting the court
 knew Marathi only His senior
 colleague knew Gujarati but
 was born deaf In the circum-
 stances it was a matter for con-
 sideration in what language I

should represent my case His Worship perspired profusely and brushing his bloodless face with his scarf said you may speak in English but speak as slowly and with as frequent punctuation as possible" In humbly representing my case I stated that the accused had entered my dwelling presumably with the intention of committing a theft that the offence was apparently house-breaking with criminal intention and punishable, it would appear under section 451 of the Indian Penal code, 1860 and that the accused should be properly dealt with His Worship fell into reverie and sighed suggestively It was evident that the case was too big for his comprehension but he was not inclined to admit it honestly He looked plaintively at his honourable colleague but he was as mindful about the case as the walls and the tables and only helped him with further snarling After mature deliberation, as it were His Wor

ship vociferated "आता त्याचा बाय बरायचा" obviously suggesting that I should cut the matter short I humbly replied that I had only stated facts and it was now for the Court to decide how the accused should be dealt with His Worship seemed inclined to announce एक रुपये दण्ड केल पाहिजे but at my earnest solicitation the Police-officer protested that the sentence would be grossly inadequate His Worship was now violently out of gear, accused me of needlessly taking the Court's time and insisted काय तरहि सा मितळा पाहिजे ना ! In accordance with the wishes of the Police officer, I humbly suggested with an eye to His Worship's predicament that the case be transferred to the regular police-court 'बरा' (very well) was the reply and His Worship breathed freely The judgment was accordingly passed the case was transferred to the regular police-court and the proceedings were being wound up when an

unforeseen technical difficulty cropped up. The case was heard by His Worship on the 28th April the date fixed for further hearing in the regular police-court was 6th May the point arose-how the accused should be dealt with in the meantime. Should they be kept in custody or released on bail? if kept in custody should they be sent to the common jail or locked up as on the previous day were the few material points raised which cruelly disturbed His Worship's equanimity. His Worship was again at sea though he kept up his appearances. He stood aghast struggling for some means of extrication. He shifted the burden on to the police officer and threatened him with his displeasure the latter in utter ignorance of the law and procedure humbly suggested with very great hesitation that the accused be locked up during the week. He exclaimed His Worship triumphantly and an order was made

accordingly. The police-officer further proposed that the accused be confined not in the common jail but in one of the dark out-houses of the police station 'at' roared the Bench and order accordingly. The court-stamp now seemed to have been changed as each further proposal was now indiscriminately stamped with 'at'. The proceedings were soon wound up and the Court rose for the day.

Such was my experience of an Honorary Magistrate Court. I have briefly stated the facts. The roadsters of Anlush will judge for themselves the magisterial capriciousness and take them for what they were worth.

The case was subsequently heard in the regular police-court the accused were proved to be registered members of criminal tribes and had several previous convictions. The first was sentenced to three years' rigorous imprisonment and the second earned eighteen months.

A Friend

વિદ્યા યા વિદ્યાર્થી

લેખ — વાલી પોતાના અનાત — અમનગર
(અનુસંધાન ચતુર્થ પૃષ્ઠ ૮૩ થી)

વિદ્યાર્થી પોતાની મેરા કરનારને તેના પ્રયામ શ્રદ્ધા ગુરુએગ આગળ તદ્દિત અભ્યાસના પ્રમાણમાં અનુસંધાન કરી આપે તે પણ ને નાસ્તિક કૃતિ દોહી અને અભ્યાસપત્રી વિદ્યાની સતત મેરાથી નિમુગ થાય છે તો તેને તેનું કન પ્રાપ્ત થતું નથી એટલામાટે અધર્મનિમ્ન મનુષ્ય વિદ્યાની ઉપાસના કરનાવી પ્રારંભાતુમાં ઉત્તમકર્મો મેળવી નાથ થાય છે

એક દર્શક કહે છે કે—શાસ્ત્ર સુચિતિતમયો પરિચિત્તાય આરાધિતોપિતૃપતિ પરિચરનીય ॥ અકેસ્વિતાપિ યુવતિ પરિવર્ણીયા નાથનૃપેચ યુવતૌચ યુવૌ વશિતમ્ ॥ ભણેની વિદ્યા ૫ મેશા નિતન-પરિવર્ણન કરતા રહેતું નેત્રોને તેમ કરવામાં ન આવે તો તે અનુભવન કૃપ નિષ્ફળમાં જતી રહેલી હોવાથી ના નમા આવી રાત્રી નથી માટે હવે આજો ભણી લીધું છે એથી જાણ દોહાગરી જત નથી નેમ વારી નિદાનમનુષ્યે અવીતનિરથુ પ નથા ન ડોહાના નથી જે ઉપગતી

અનુભવસિ મિષ વિદ્યા પત્રીપ મેળાન વિષમ્ એ સુભાગિન સર્વમાન્ય થયેલું છે ભણેની વિદ્યા પાઠગના અમરના ને સલાહરામાં આવે નહિ તો તે નિરર્થક વિપરીત પરિણામ દેનાર થાય છે તેમજ ખાતેનું અન

પચેતુ ન હોય તેની સ્થિતિમાં ભોજન ન કરતું નેત્રોને છતા મિષ્ટાન્નગેરની ઉત્કટ લાગ્યથી લપગાઈ જઈ ભોજન કરવામાં આવે તો તે ભોજન વિષ્ણુના પરિણામને આધ્યાત્મગર રહેતું થાય આ વાત શ્રુત પ્રમાણથી તથા દૃષ્ટમાણ્યથી સિદ્ધ છે જેઓ પોતાની વિદ્યાઓ ઉપરિચિત રાખી પોતાના તથા બીજા લોકોનું નિત કરનારી કમ્પા હોય છે એવા ધણા વિદ્યાર્થી દમ્ભે ભણેની વિદ્યાઓને મનન તથા નિદિધ્યાસનનારા તાજ રાખે છે અને જેઓ તેમ કરવામાં નમા કરી મિથ્યાભિમાની થઈ જાય છે તેઓ કાલ તેના પરીક્ષારગેરના સમયમાં લગ્નવનનિમ્ન પત્નિમાથી નટપ્રતિનિ પત્નિમા લેખાઈ જાય છે એવા લોકો ત્યાં સુધી મથાર્થ પાઠ વિદ્યાની ડોહાગરી પ્રસંગ ન આપે હોય લાસુવી વિદ્યાની પોતાના પોતામાં પોતાના દુનિયાન્યે રાખે છે પણ ખરે સમયે જુઓ જાય છે

લગભગ પચાન સાહા વર્ષિતેના એક અ ૧૧ ગિરિ કરીને સ નાસી દુના તેઓએ અત્તાનાગણુ શુદ્ધિમાન છતા પણ ધણા શા અભોના રથો ૥ મેરો મોટે મેરી નીવના રતા નથા ડોહ પોતાના મતના અથવા પરમતના પતિનો કે માત્રીઓ સસ્વાન

કરના આનતા લારે તેઓ બાપરુના વિ
 યમા મહાભાષ્યમુધીના ન્યાનના વિયમા
 ગાવરી જાગીશીમુધીના વે તમા પ્રથાન
 ત્રય તથા ખ નખાલેવા પ્રથો નેઓનો
 નથાધરીતે પૂર્ણ મથ સમજનામા તથા
 સમજનવામા પતિનો અભિમા ૧૫૫ ઉ
 ખી જાવડે તેના પ્રથોના રિયમા ૭
 કઈ જોનવા લાના લારે સ્વામી ૭ તે તે
 પ્રથ મોડે પોતી જતા કે જેથી શાસ્ત્રાથ
 કરનારા ગાત થઈ જતા વર્ષો એ સ્વામી ૭
 એ પ્રથો અમત ૧૨ કરતા ૬ થી ૧ વિદ્વાનો
 ગીવાણુસાણીના ગદ્ય ૧૬ વા પોથી શાસ્ત્રા
 ગના લારે પોતે સામા પુરાની માણી
 મુદ્દમ ગમે તે જદમા નરા પ્રોડો ના
 જતા ત્તા શાસ્ત્રાથ રતાદના પે પ્રમા
 પ્રો મદ શાસ્ત્રાથ વે અ ધ સાધા પુ
 વિદ્વાનનુ ૧૫ નથી

એ સ્વામીજીનો વિદ્વાનાથી મોહિત થ
 ઉ પુરુના રાણાનોરે વણા રાજ્યો તેના
 સિધ્ધ થયા હતા એ સ્વામી ૭ એ એ સ
 ખાલનામનો સદૃત પ્રથ લખેનો છે તેમા
 તુતિપ્રશ્નો અમેમાન્ય રીએછીએ એમ હી
 વેદા શાસ્ત્રોના ૮ મુનમા પરચુનદાર નારા
 વમ ૫૫ ૮ લોગુ પોગ રુગીરીતે ૧૫
 રી જના યુ છે દુકામા હીએ તો તેઓ
 ઉત્તરિ આ ને ૧ રાચાઈનો મક ૩ જે
 મોતિમ એ નામથી પ્રસિદ્ધ હ લાના
 શ ૧૫૫૨૭ે સ્થાપિત થઈ ધણા દોમા
 વિવિધ મેગરી મૂલક સારા ૧૧૫૫૫૫૫૫
 ૫૫ ૧૫૫૫૫૫૫૫૫૫ ૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫
 તથા ઉપનિષદ રાજેન (દમેશ તા ૭)

વિદ્વાનોજ દતો એનામાટે લલોની વિદ્વા
 દમેશ ઉપરિધન રહે તેમ ૨૨૫ બેઠએ

વિદ્વા મે પ્રમારની છે એ રાનદારિક
 અને ૧૭ પારમાધિક ધમ અર્થ
 આ મામ એ ત્રણ પુરાવોને પ્રથમ મેળ
 વવા મ્મજા રાખાસ મનુષ્યોએ ધમ
 પ્રધાન બ્યાનદારિ વિદ્વાનો અભ્યાસ પ્રવેદ
 બેઠએ આ વિદ્વામા મનાતનવેદ તથા
 વેદનુયાયી પ્રાસો મનુષ્યોને બ્રાહ્મણવર્ગે
 વણો તથા બ્રહ્મચર્યોરે આરમોમા પ્રવૃત્તિ
 પ્રાચનાર નીનિવિદ્વા આણુવે વિદ્વા યજ્ઞ
 વિદ્વા કૃતિવિદ્વા રા વિદ્વા પાપા વિદ્વા
 અધ્યાપનવિદ્વા અને રિ પવિદ્વાનોરેનો સ
 માવેશ ધાયડે તેઓનુ પતિ ૧૧૫૫ ૨૨૫ જે
 ધએ ઉપર શવિની વિદ્વાનો બનાદિ ૧૫થી
 સમૂહનામા ૮ ઉનિષિત છે ૧૭ પ્રાત
 ભાસાએમ જે તેઓનો ઉ નેખ નેવામા
 આવેડે તે સ દૃનના અનુરા તરીક છે મ
 રૂત ભાપા મને મર ન વિદ્વાનુ મુ ૧૧૫૫
 છે કેકુ પૂણુ ૫૫ છે મુ અન ૧૧૫૫ છે
 મુ રામ ને ૫ છે અને કેકુ ની ૧૧૫૫
 છે એ વિવરતે મામિ પતે મુદ્દમદશક
 સાધરન ૧૧૫૫ ૧૫ છે અને ૭ વિદ્વા મોદ્દ
 કે ૭ પ્રાચનાદિત સર મોના અવતાનાર
 પુન પ્રમાત ની પ્રાસિક ૫ ૭ તેને માટે સાધનો
 તથા માગ પો યથાપિ ૧૭ ઉપેત ની ૧૧
 તી હોય તે વિદ્વા પારમાધિ હેનાય છે

આ પારમાધિ વિદ્વાન મુદ્દમદશ ચારે
 વેના ઉપનિષદ છે તે ઉપનિષદોના સાર
 ગ્રામહબગવગીતાના ગોપરામા આવેનો
 છે અને એ મ નેને આધારિ ઉત્તરનીમાસા

કે જે વાસના રાખી પ્રસિદ્ધ છે તે જે સ્વપ્નામાં આવે છે એ ત્રણે વેદાંતપ્રસ્થાન એ શબ્દથી વિદ્વદ્ધ માં ઓળખાય છે એ ત્રણે પ્રધાનો ॥ પ્રમાણે લઈને વે તરિવના ગીત્ત પચ સ્વાદિ બી ગ્રન્થુ ગ્રથો રચા એના છે એ ઉપનિષદ ગેરે ગ્રથો એની ગલીર લાપામાં છે કે જે વિશેષ વિદ્વાન હોય તેને જે ગથ અનુદાન લાગતો હોય તે નરક એથી બન તો વખતપર એથી જ વાય છે એ નરણુથીજ તે ત્રણે ગ્રથો ઉપર અતેજ લખ આથોએ છુ । છુ । લાગે રચેના છે તેમોમા ભગવત પૂ વપા સમ્યાયે રચેનુ ભાષ્ય નિપક્ષપાત પદ્ધતિથી યથાય નાતપથ ને જણાવનાર છે એમ શાસ્ત્રતન સ્પષ્ટી નિદાનોનુ માનદ છે મારણ કે તેઓને આ જાતનો સ્વાથ નહાતો એટલે તેઓને છુ । છુ । મિજાને અમુક નેનુ જાતુ દષ્ઠ આદેશગાની વૃ શ્વા । હતી છાપનગર અખમલના ગા નાઉપર રાધન રી સુખ એલવગાની આશા નહતી હાયમા પગમા ગજામા અને ગામા મોનારપાના દાગીના ચરી રોલાની લાનચ નહતી મદ્ અને ઝિન અમ્ય ઇરાળા પ । પહેરી પામર પોપામા પૂનરાસી વાગણા નહતી સદ્ ઓરાળા પેગર ભોનગા નાડી ગુમ્મર ॥ નીવાગળી અને ગ્રામ મહાત્મા નિદાન ના લ્હો આની જો તો આપણ પોગથ હા અથ નરો એમ ધારી દારમા (ગાગતપર) ગ્રાપિલુ નરુ પો ન આપના નેસા માટે હોમા ગખેના ચોખ ગેની દાગરીસામા ગ ગેની અ ર રહેવના લોખ નહોતો તેઓ

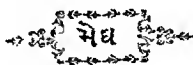
તો ફક્ત શુદ્ધ શાહોના ધરથી મલતર બિલાની ટાપીન તથા ઉત્તરીય કાસપવચની અને નિરુપાધિધાન તથા જલમાટે તુલ્ય નીજ જરૂર હતી

શુદ્ધિમાન મનુષ્ય નિચારી રાખે કે આના મની પ્રતિ નિપક્ષપાત રહી રાત્ર સ્વપ્નર દિલેથી નિધાર્થાનગના મનુષ્યે ઉપગની આ-યત ધ્યાનમા ગખનાની છે કે ધર્મના પા-નાથી સસારસુખોમાજ ચોટીસુધી પુમે લોકોએ જે જે ધર્માભાસનતિપાલ નરો રચેના હોય તેઓના અજ્ઞાસથી તથા નવ-લુથી દૂરજ રહેનાનુ છે

જે સમયથી ધર્માભામી લોકો પામર-લોપમા પૂ થ ન મનારા લાન્યુ છે જે સમયથી ધર્મને બી લોકોપામેથી લન - નારી પેનાની હુમ્મિઓ મદ્દ થા લાગી છે, જે સમયથી વે પ્રિદ્ધ દુવર્ના ગોગને દર રી સનાતન વેદધર્મ ના ન્ય પનગર આખી ૭ ગીને ઉપયોગમા લેનાર ભગવાન રામચાર્યે મતાવેના શુદ્ધ અનાદિ વદવર્મ ઉપર મુચનસ્તીન્દિક્કય નાહરતા દરિયે એ હેનતત્રમ જે મોગ બો લખાની નરો મુગી તત્તન થસો બ ને તુતમ મનદા ર પતમોજ્જેસ લોકે પોતાના આત્માને અગેગતિના નાર્ગો રમાયુ ના ॥ મા પે કે જે નમયની ધર્માચાર્ય પદ્ધ જે વળા ગાથો ॥ સાનુબર અજ્ઞાનથી લોકે નર નાથ થી નાને નપો ન નસા રે-પા દત્તગેરે શુભોની મની ૧ એનુ ના ઉપગના મદ્દુગેનો ૧૫ પલ નદિ બા દમ્પ પોનાની મો જાપી રીમેનુ ના

આપણુ અમુ અમુ મારીયામનાહથી
અનનાર સીધદાદિનિરજા લોગમા અથ
અદ્યાથી મનાવા લાગુ છે જે સમયથી અ
સાધારણ સામય્ય નહિ જતાપણુ અસાધારણ
સામય્યવાના લોકોનાજેની સાસારિ ભદ્રા
જના ા ભોગવવાની આ પાથી લેવા મ દો ।
ગે મયવા લાગી છે અને જે સમયથી
વળ ઉ રલરિતાજ પરમપુરાય મનાવા
લાગે છે તે સમયથી ખરો ધમ સત્ય
વિદ્યા ઉત્તમમાગ અસતકમથી યતી યરમ
પૂજાજેનીતરફ માનની દિતયા નિષ્પ રપાનશા
રોમેનો આ ર એ સવળુ નય પ્રસાધન નતિ
સમઃ અસ્તદથાને અનુનના લાગુ છે એ
જાખતનો વિચાર કરી મુખ્યત્વે વિદ્યાર્થિવગ ના
મનુષ્યે તે તે વિદ્યાએ તે તે મથો અને

તે તે જાનેતો અજાત પ્રવાને છે તેમાં
પણુ સનાતન વે પ્રમાણુથી ઉત્તમ જાતિમા
જાને ૧૧ વિદ્યાર્થીનો દેશકાનના પ્રમાણુમા
વ્યવહારસિદ્ધિને માટે કેઇ તેની વિદ્યાને અ
ખ્યાત કરવો પડે તોપણ તેમા પોતાના ધ
મને પોતાની સદિધાને અને પોતાના પરિ
જતા તથા સ્નાનસંધ્યા અને દેવપિતૃ મોના
પૂજનવગેરે સદાચારમ વરાપણુ શિયિન
મનુ નહિ ૭ વિદ્યાના ફક્ત ઉ રપ્રજામાટેજ
ભણુમાં આવતી આધુનિક વિદ્યામાજ
આસ ન યઇ અના વિદ્યિક તથા ઉભય
લો મા કલ્યાણન નામીન સધિધાને સરવા
વિહારી મુકે તે છેજમા અનરથ અપાર
પ્રજાતાપણુ પાત્ર ધવાવર રહેતો નથી
(અપૂર્ણ)

લેખ — શ્રીયુત જગલવન પ્રવીણસ પાકક-પોરબ ૦

દુ નહિ વરસુ સામારે વરસુ વરસાથી
મને શુ સુખડે હા વરસાપી તમને સુખ
દો ! પગુ તમાગ સુમસારો મારે શુ નો
જન ૭

જુએ મારે પીણ નથી ૭ આ સહુ
રિતુલી આને હુ સ ૭ યમ ધાણુ
કર ૭ મેસુસાસિની ન મિતીને મારા હ ય
૧૭ ૭ યરેને જોઇ તમે જો ૭ અન
સામે દો તમારી તો ને કે આખો ર મ
યજ છે પગુ એ વી નીજ અવસ યતા તો
તમે સનડી નાજોઁ એવી આગ દી નય
અવાજે ૭ સ ૭ હરમા રાખુ મ ૭

સિદ્ધા પાતી તા તા જે કે એવી આને
પોતાનામા રાખી રો ૭

વગા આવાણુ જુએ વાડુ મો હમેરા ૭
લાવમાન કયા રેડે વાષને વિતાવુ ભાન
નરી તે તો મે તે ત આ રાજ રેડે
અને તેને લીધે મારે પજા મે લા નુ
પરેડે દુ વારે જગા લા રી વ વનદાર
ચાઉંકુ સરે કો વાયુ મો તપાગી રાકનો
નથી

પજ તમે બીમેમા ૭ રમ ૧૭ વરસુ
અને દરમી લીવા તપા પેલી નયા અનથી
ભરી દઈડુ પ તુ તમે મારી પૂજા કે ને

મારૂં ગર્જન અત્યંત લયકર છે તમે
જોઈ કરો નહિ જ્યારે હું મદ ગભીર
સખ્દ કરના માહુ છું ત્યારે વૃક્ષોના પત્રો હીંચ
વા, મયુરો નાચના અને માનનીયાલો કિલ
કિનાટ કરના લાગેછે મારૂં ગર્જન સાલળી
ઈંદ્રના વર્ણસ્થન ઉપર પડે રી કદ્દપટલના પુ
ધોની માળા પણ વપી જાય એ મારૂં
ગર્જન સાલળી રૂષ્યુચક્રો મોરમુગ ડોલના
લાગેછે અને મારૂં ગર્જન સાલળી પવંત
કદરાઓ પ્રતિધ્વનિઓ કરના લાગેછે માટે
અધુઓ વૃત્રાસુરના વધ જો ખડ્ગપાત ગમયે
મે જે વોરગર્જન નુ હવું તે ગર્જન
સાલળીની તમારે અલિનાયા ૧ કરી
એ ગર્જન સાલળી તમે ખી જવાના

હું વરસીશ શામાટે ન વરસું? જુઓ
ગેલી જુધની અનંત કનિષ્ઠાઓ મારા જલ
જલો પ્રાપ્ત જવાની અમિનાયાએ પોતાના
બદનો ઉંચા રી મારી તરફ તાળી રહી છે
એમના મુખમા હું સ્વસ્થ જળ ન ખીસું
તો ખીજી કોણ ખીસનાનું હવું?

શામાટે ન વરસું? જુઓ પેની સતિઓ
નિચારી સુધ દૃશ્ય થઈ ગઈ છે હું એને
જળરાશિ આપીગ એટલે તે પરિપૂર્ણ હશે
હસતી હસતી, નાચતી નાચતી ને કારન
કરતી કરતી અનંતસાગર લાંબી દોરો એ
સુદર દશ જોના કોને વગમ્યાની ઇચ્છા ન
માય?

હું નહિ વરસું! જુઓ પેની નુચ્ચી સ્ત્રી
પોતાના પેામા મારૂં જ દીનેનું નદીનું જળ
લક્ષ જાહે છના મો ગાગો દેવી નાની
જાય છે અમે કહેટે કે મુઓ આ મારો પી

ટથો વરસા જરૂરે જ પ ખાતો નથી વળી
જુઓ પેનો ખેડુત પોતાના મકાનમા ચુલાકના
પાણી પકનાથી તે પણ મને ગાગો, લાડો
હું નહિ વરસું તો એ ખેડુતજ કયા રહેનાનો
છે! હજ એનો જીવનદાતા હું, તોપણ એ
મને ગાગો લાડો જસ હવે હું શામાટે
વરસું?

ના ના વરમીગ મને સાલધું—
મદ મન્દ મુદતિ પવનવાસુકોએ ચવા ત્વા ।
વાનવાય નદતિ મધુર ચાતકસ્તે સગવ ॥
આના આવા સુદર વચનોએ મહાન્નિ
કાનિદાસ જેનાએ જ્યા મારી સ્તુતિ રીટે
ત્યા હું શા માટે ન વરસું?

મારી લાપાને સમજનારો મહાકવિ રોલી
હતો જ્યારે મે કહ્યું કે—I being fresh
showers for the thirsting flowers
ત્યારે મારી એ ગભીરનાણીનો મર્મ તે કેવો
સમજ ગયો? એના વિઓરિના મારી વાણી
માણ સમજ શકે? કવિઓ પણ મારી પેટે
પોતાના હયા વીજળીની આગ ધારણ
કરેછે પ્રતિભા એ એમના અનંત હયામશ
ની વીજળી છે

હું અત્યંત લયમય જ્યારે અધામા હું
કરાળ કૃષ્ણરૂપ ધારણ કરું છું ત્યારે મારી વક્ત્ર
જુગિ કોણ સદી રોકેછે? મારા હયાની
કાનાનિશી નિહત તે સમયે ક્ષણેક્ષણે
ચમચવા લાગેછે મારા નિશ્વાસથી ચગચર
જગત ઉના લાગેછે અને મારા અનાજથી
આજીવના યરથ વા લાગે છે

વળી હું મનોહર પણ કેવોધુ? સધાકાળે
પવિત્ર નભમાં લાગેગી સૂરના સોનેરી

આમ આપણા અનુભવે અકિંચવણીની
વહીવાત ઉઘાડી પાડી છે સત્ય છે કે
વાસુધેવી સ્ત્રીઓને કેળવવામાં નહિ આવે
વાસુધેવી ઉત્તમ બુદ્ધિની આપણી આજીવ
અયોગ્ય છે

આપણા આ વતમાટે લેને ઉપચોડાએ
ઉપદેશ આપ્યો હોય અને આપણે નવપુ
કર્યો હોય લેને લેખોએ લખ્યું હોય આ
આપણે વાંચુ હોય લેને મનોરથપાથ
હોય આ રથયા યદ્ય હોય હોય લેને હો
પરંતુ હવે તો- વતમાનમાં આ સાર
વતસમાજમાં પ્રગટ છે જે માટે સ

સ્વાર્થો રથપાથે ચલાવે છે આજીવ
અને આજીવ બીજા નિવારો રી આપણા
સાધારણ રીતે કેળવોના વતમા સમયે
સત્યુ માય તે સમયે પોતાનું યત્ન અને
કરવા રાત નેતની જરૂર નથી અમુ કામ
ચીજ આપણે સમજતા આ જ છીએ કે
અકિંચવણી દુનિયાની મુખ્ય ભાગ્ય અનિ અ
ગત્યની છે એ લે હવે રિંગે કાલ જરૂરુ
નથી જતાપણુ આ સત્યમાં પ્રમા મા
નાનીય યત્ન આપણા પ્રત્યેક હવમની અનિ
માત્રે જસર બરિ પર્મા આપણે બોજવરીજ
રહેશે શામ હોય પ્રત્યેક પોતાના દુનિયા
સ્ત્રીઓને ગદમાં કેળવવા તરફ થતુ ઉ
ચિત્ત જે નાજ ઉત્તમ મુદતિતિ આ કે
સ્ત્રીનાં ઘણા ભાગનો સમાવેશ થાય નવકે

આપણા દુદમાં અંતર્યમને નિરય
વસતો કે તા કરવા ધની કે સહેલાઈની નાની
મોળી સર્ગ બાળનમાં આપણે તેમને કાપકને
કાપક સ્ત્રીઓની કાપકે છીએ તેમની

સ મુખ ઉત્તમ પુસ્તકો અવગમે વાની તેમના
કુમળા હ વપર સાહિત્યના શોખનો રસ કે
સારી રાખીએ છીએ અવકાશો લેને ચોડ
પરંતુ નિમમિત્ત અક્ષરનાન તેમને અર્ધો ર
ખીએ છીએ સાધી સતી સ્ત્રીઓના નિરિયોને
ઉત્તમ તેમની પામે કરી આપણે તેમનામાં
ઉત્તમ ભાવના પ્રેરે રાખીએ છીએ પતિ
પરાયણ પત્નીઓના દુષ્ટાત દાખરી તેનું અ
નુકરણ કરવા આપણે તેમને આપણી સંપત્તિ
છીએ પરંતુ ગ્વા મા તા અ પત્રવાસથી
યત્ન રથ પર જે આપણે દન ક્ષેત્રીએ છીએ
એજ સત્ય વાત છે

આ ઉપરાંત મુદમાં મળી મુદને અંતર
કેટલીક કેળવેલી વપવાઅથે બિન બિન
રથને બિન તિત સરથા અનિ સગીન
પાયાપર ઉદનવરી અનિવાય છે આપણે
ધારીશુ કે આપણા અમગળા પુરુષ તથા
બીજા તે આ સાધારણને લઈ આપણે મુ
સર ૧૭ ૧૦ ૧ અને સમય આપણા સર
૧૭ થયેજ પરંતુ આજીવ કે વપુ રથ
લેનાયા પૂર્વે પાપણે આપણાપરજ લક્ષ
આપણી કરવા જે તે રથા જુલુ કોઈનું
પથી

આમ માનને દારી ઉત્તમ મુદિત્તી બતા
આપણી આ માનને કેળવી માતાનરીતીની
પોતાની કે ન વતવામાં ૧ ૪ ૧ નાજા
૪ ૧ નાની માતાઓના બોજામાં બાળકો
ઉજ્જના પ્રથમ યત્ન આપણે પતિનામ
ઉત્તુ થતુ મેળે નિ પરિણામ એવી મે
પ્રેમમાં સાઈમાદુ આપણાપ નવ થઈ

લગની

—

(એક બતાવે કોઈ આજ—એ રાગ)

- લાગી લગની વિભુની વ ય વિભુની મને લગની લાગી
મારા પ્રેમ પૂર્ણ પુ ય વિભુની મને લગની લાગી—કુન
- આ સસારે ચિતરતા ભાગવતા શુભ ભોગ
હરિ આપન પીઠ પ્રેમથી મારા શબન કરીશ બનરોગ — વિભુની ૧
- પ્રભુ પાસેમા પાસે હતા હુ મલ નાહો દુર
મેલ્યો લાખી અનધિયો પણ હવે ન સુક જરૂર વિભુની ૨
- રાખુ એરી કુગળતા જગત ન નિ રે જેમ
પૂરી હુ યપુટે પ્રભુ માર રીશ અઘોરિક ક્ષેમ વિભુની ૩
- હાનિ સરી બહુ જ મની બની કત ન વિમુ
આત્મવાની હવે બહુ ન નાન અથ ચહ આશ વિભુની ૪
- જગકત ન તમામ હુ કરીશ ગ્ની અનુકૂન
મુજ મનમ રિમા સહ તમને સતોનીશ અશૂન વિભુની ૫
- તમ ગમતા વિધિયે પ્રભુ ઉકેલીશ જગજગ
વિચરીશ દેગ વિરેશમા આવે નહિ જેમ આગ વિભુની ૬
- ભજવ્યા રગભૂમિયો વિવિધ પ્રમરે વેર
ચાકી ગયો છુ શ્રમ કરી નાથ નિવારો મારો કનેશ વિભુની ૭
- અથ યો અધારમા વાની વેગ્લુ રાત
વિપરોત ભાવ મધા ભ યો પ્રભુ પ્રેમ દાવો માર પ્રભાવ વિભુની ૮
- શ્રમ તમને મહુ આપિયો મુજ અર્થચિતિમાટ
આગો ઠેકાનો કરી હવે ન દઉં વિશેષ ઉચાટ વિભુની ૯
- ચોગેશ્વરની આગે અગત અગનીશ
એ દહિ મુજ લાગીને જગ પ્રભુમદ હુ ગ્નીય વિભુની ૧૦
- અગત સ્વપ્ન ગામિયો ગયો જગના ખેત
ભાગી ભૂતાવ મની ભોજન નમસ્સ સરજો વમેન વિભુની ૧૧
- વાણ મારા વિધે બ સાધવાન રચીશ
સવમી ગોનકમા લલ સુને અતમુખ હુ કરીશ વિભુની ૧૨

વામાગે સન્નારને દક્ષિણ અંગે ઈસ	
અર્થો અવિરોધે સ । એક કત યનિ બનીશ	વિભુની ૧૩
સત્ત્વ રજસ તમ વૃત્તિઓ મુજમાં થકની ઈસ	
કનિષ્ઠ મધ્યમ દામીને ઉત્તમનો નિલ્પ કરીશ	વિભુની ૧૪
તમ આદેશ ઉત્તરા ઉર ઉત્પાદ જરીશ	
આદ્યદયા કે ત્રામાયે હું ગુલાન થ ને ધુમીશ	વિભુની ૧૫
ચિત્ત ઝનન બનાવીને અનંદ નાદ સુખીશ	
ચાલિ ગુરાણ જીવમાનસા બહુ પરિશ્રમે મ ને લાવીશ	વિભુની ૧૬
જગમાં તમ મ મુખ ગદી એક એક હું રણીશ	
મમમ પામી ઉપર રતિ લવણ્યે પાછો ન વળીશ	વિભુની ૧૭

મ દ ઓળા

વસંત

મજનન પીસેછે આવાની કેમજળ જ
 ઓનો કાપ આગરને ઉકળિ કરેછે મન
 યાગયના પવનની કંગી લેહેરોથી કાપેવનુ
 ખજાણા કરેછે મદમન કામિનીઓના
 મુખમાંથી હરિલા મધુરડે જડુપ રણી પુત
 નિ ચાપળે અરોમજમને તાડન કરતાથી
 રૂપવિઓના અભિનયર સદાપરકારના મુખ
 ઝાલુ કરેછે ઉપડતી કળીઓના સુગંધથી
 એના મોલા જમરોના ગોળાના અનિ મુલ
 એ ગીતે આમરણો મધુર લાગેછે અવિરલ

પુષ્પધૂવિરથી રેનીથી ધરાનલ ધવલ દેખાયછે
 મધુમદથી મરન યએડા મધુકરમજુ લનારપ
 દીગિલાગિર તીરેકે પ્રપુલ્લ પાસવથી જ
 વાધ અમેથી લવણ્યવતાઓમાં બરાની મન
 પાવિઓમકજુ ઉડાડી ઉગીકુદિન કરીમુકે
 ઉએ પ્રેમિનિમન કાઓના જીવ દરવાગા જ
 પામના રૂપમાએ નદાવેલા ચાપનો દહા
 સામગી અવધી પ્રવાસીઓનાં દલપ દાગી
 જમ તેમાંથી વેદેના રશ્મિરવ માત્ર જપ
 પલગી અવધે

મરણ પથારીમા

પેખક—શ્રીયુત પ્રભાશંકર મગળજી દ્વિવેદી-રાજકોટ

(૧)

રૂઝુ શય્યા

ઝરમર ઝરમર વરસા વરસ્યા કરતો હતો આકાશમા વિજળીના ચમકારા અધ કારને બેંદી ક્ષણિ મ્ બોલેતિ દેખાડતા હતા ક્ષણે ક્ષણે મૃદ્ધિનુ સ્વરૂપ લય કર મનનુ જનુ હતુ વિજળીના ચમકારા સાથે પ્રાણ થવા લાગ્યા હતા વાયુ પ્રણુ અપાટન વ નખગા ચરોને ઝાડોને ઉડાવી નાખવાનુ કામ કયે જતો હતો ચારેતરફ અધગર હતો રસ્તામા નીકળેન માણસ ભાગ્યા સિવાય ભાગેજ સામુ માણસ આ યુ આવેડે તેમ જખી ચડતો આ વખતે એક સારારણ વરમા ક જક વટના જનતી હતી

તે ધર બહારથી જોતા માર મોટુ દેખાતુ નહોતુ ફક્ત એક માન અને ખીજે માગે ડોળધ અગાસી મહાર એમ એટલો હતો જોટના ઉપર યનુ નવેશદાર પડતુ હતુ તે દ્વારમા પેસતાજ એક નિમરખી માનુસ હતી હતી તે ઉપર ચ તાજ પહેને માગે એક ન્હાનો ઝોરડો જપુતો હતો નાતાનો સમય આવેડે તે સમયે તે ઝોરડામા નિ ન્તમ્બ પ્રસરી રટી હતી ઝોગના મધ્યભાગે એક પથારી પાથરેલી હતી તેપર એક હાન ચાતિથી સૂતો હોન તેમ જજાતું હતુ જા ની મુખમુ નડીરડીમા બ લાની હતી

કોઠ વખત આન તો કાઠ વખત ચોક માર વખતે ગુસ્સો તો કોઠ વખતે ગભીરતાનો હોન તેના મુખઉપર ચમક્યા કરતો હતો મુનની ઉમ્મગ કાઠ મટ મોટી લાગતી નટોતી, તેના ઉપર નજર પડતાજ તેની ઉમ્મરની અંકગ ૨૨-૨૩ વર્ષની હોય તેમ લાગહુ તેની આખો ઉડી પેસી ગઇ હતી નતાના હો કિચિત્ ખીડાયેલા હતા એક હાથ જતીર પડ્યો હતો અને એક હાથ ખતાર ચતો પ થો હતો શરીરપર નો હીનુ ટીકુ નહોતુ ચહેરો ઢાઢકામા નોજી ન હોવાથી મરતાનમા પડેલી ખોપરી ન્હેવા જણુતો હતો થોડેક ઉટે એક દેલીદવાની પડીજી પડી હતી તેની પાસે એક પાળીનું ભરેતુ ખ્યાતુ પ તુ હતુ તેથી જણાતુ હતું કે દના પીનગરવાની તૈયાગી ચતી હશે પણ યુનક ઉવનો હોવાથી પડતી મૂઝાઇ હશે

નગભગ પાંચાક આચિતિમા ગયો જવા નક તેજે પાસુ બાડ તેના મુખમાથી ધીમે ધીમે લગ્ગારૂપ્યા રખેદો નિમ્બવા ના વા હાય હવે શુ ન્ગે મે મુખ તો હુ મરી જમ્લ આ પ્રજા તુ રમા કર છેલ્લો રામ પૂરો થનાજ પાસેતુ બા ૧૩ જુ યુ એ નવયોનના સ્ત્રી પાને આ ની તેજે તે યુન ના છેવટના ડગે સ્થાન થા કે નદિ તે અમે કહી ચ તા વધી પડી

યુવ નુ શરીર જોતાજ તે કમળી ઉઠી અને
મનમાં બોલવા લાગી- અરેરે! આ દશા આ
દશા જોવામાંજ મિથિએ મને અહીં મો
કરી હતો? ઓ! પ્રભુ! તુ આવે જ્યાં આ
હું અમૂલ્ય ધન માટે જન અવરત આ
જતા માફ કાણુ? પ્રભુ! પ્રભુ! આથી વડુ
ઓ ના જતા તેનું હું પ હારાં આ યુ આ
ખમા આમુ વહેના લાગ્યા મહેરાની દિ રા
વધના લાગી શરીર મુજબ વ્યવસ્થા છેવટે
ઉતી રહેવાને અવકાશ થઇ તે નીચે પેલી ગઇ
તેના ઉપર નિશ્ચયે મોરડાની દવાને વગ્યા
વના લાગ્યા છેવટે આંખો લોળી જરા ધીરી
મળી યુવ ની પથારી પાસે ઇંડુ પુરખ્યા
નાથપર હાથ મૂકે. અચાનક જાગે વજ
ખાત થયો હોય તેમ પુરકે તે હાથ અકાગી
ખ્યા અને પોકારી ઉઠે. - હવ નહિ રહે
અધિકારી નથી આવો પો! ૧
જીના અત કરણને સીતલા લાગે. ૨
લવના લાગે. અતે કાંઈ અચાનક ડમ્પિએ
તેના શરીરમાં ઉતસાહ પ્રેર હોય તેમ ટપા
થઇ પુર પે કહેવા લાગી- સાજા આ
દવા પી જાઓ ને! અથ નિઆ પુર
અન પો- હું અધિકારી નથી યુવની પાગી
ચિંતારમાં થડી તે પુરકને પે પે પુરાનની
આમાં ઉઠી. ૩ છે. ૪ નહિ આ
તો જરા દવા પીવાનો વખત તો ગ્રેડે છે
માટે તમને ઉપ ના

૫ જા વાગ્યા?

નવન જો નાગ્યા ને

મારી ના પા ગઇ?

તે તો કુદ ગયા ન

કેમ? તે દવા પીવગવા ન આ પા?
હાના હુ છું ને?

તે તો યી પણ તે તો આજ સવારના
મારી પાસે આ ના નથી. જુઓ જો
લા તમારી પાસે આજ સવારની હું એ
હતી તેથી તેઓ આ પા નથી તમે ના આ
ચિંતાર કરજો નહિ દવા પી જાઓ.

ના હું દવા પીવાનો નથી હાથ!
મેં પરણી તને મુ સુખ આપ્યું મુવકને
મહેરા ઉતરતો જતો હતો તેના મહેરાપર
ઉડી વેદના જપ્પાતી હતી આ જોઇ યુવનીએ
કહ્યું- હાના દવા પી મુદ્ધ જાઓ તમારું
જન એ માફ મુખજ જે દિ હુ સ્ત્રી
પવિત્ર જનસિવાર ખીજ સુખની આશા
રાખે તેને મૂખજ મધુરી જોઈએ

ના ના સ્ત્રીઓ પણ મનુષ્ય છે હર
ના ટેલના અધિાર મોજવવાને નથી
છે તેને યોગ્ય અધિાર ન આપતા સામુ-સ
સરાના હાથમાં ચિમળાઇ ત્યાં દે છે તે જુ
ની નર મા પણ નિમ્નુનિ નથી ઓ
ઓ જો પેના મ મારા માટે નરક તે
યાર દે છે

યુવતીએ જોયું કે રોગીની સા બદલાતી
નવ છે તીવ પથારીમાં તેના હૃદયમાં
મુવગાઇ ગયા છે તેણે વાત મ નવા માંડી.
જાના આ રા પી જાઓ કોણે હુ
નહિ

પુરકે દરાનો ફાકડો લઈ અને ઉપર પાણી
પીડ પાણી પીસથી જો રોગીમાં શાંતિ
આવી હોય તેમ હાથ કરી મૂકે યુવતીએ
કહ્યું- કાંઈ ખાંડ?

‘ના માર પેટ દવાથીજ ભરાઈ ગયું
‘જરા દૂધ પીશો’ દૂધમાતો કાઢ વાધો
નથી વેદે પણ દૂધ પીવાડુ હું છે

‘ના મારી કંઈ પણ ખાવા-પીવાની ન
નહા નથી હું સધ જાઉં છું’ જામ કહી
યુવકે માથે ઝાળ્યું યોડીવારસુધી યુવતી
યુવકતરફ જોઈ રહી અને મનમાં બ બડી
‘પ્રભુ! આને બચાવ!

(૨)

પૂન વૃત્તાત

હિંદુ મસાહમા સાસુ વડુને મિયાનાર
સર્વત્ર પ્રસિદ્ધ છે વડુ દી રાખામે માન
પામે, દીકરો વડુની સામે હસીત ખોરે-આ
નહ કરે તે સાસુથી બીનડન ખમાવ નથી
દીકરાને પરણાવતી વખતે વડુના ચતા વ
આણ પરખાપડી ધનના મડિ કે અને
પરિણામે ‘નની વા નન હાડા એ કહે
વત મુજમ તે વખાળની મમામિ ચઈ વડુ ॥
એવા ગુણની ગોધમોગ યા માડે
વડુની સાથે વડુના માખાપો મણ યોગ
મુખ્યાત્મક પામે કે સગાઈ મ્મતી વખતે
જે વેવાઈના છાપરાઈના નળિઆ મોનાના
જોવામા આવે કે તેજ વેવાઈ ॥ ઝાપરા
મરના નળિઆ પરણતી વખતે પિતંગના
બની જાયછે અને પગપાપડી વહુ એ ॥
આપુ વગે ૭ પુગત વેરાઈના છાપરાપરના
નળિઆ ઉડી જાય છે ૨ ॥ ઝાપર પણ
ઉડી જાયછે આ ગોમનીય દશાના ચક્રમાં
ફરતી હિંદુ પ્રગ્નના મૂળથીજ કાઠ એમ
સરકારો લાઈ એવા, કે નવી વહુ નન

હા ॥ આ વિષમપ્રમાણે ઉપરામ્ત
કુટબનો ધરસસાર આપેજ જતો હતો
જે યુવને આણે મરણ પથાનીપર જોયો
છે તે યુવકના પિતા તેને પરણાવી સ્વ
ધામ સિંધા યા હતા માતાપિતાને બહુજ
બહાલો હોગયી માખાપે તે યુવકનું નાન
મડિ રાખ્યું હતું પણ તેનું મૂળ નામ
નારદલાલ હતું તેના પિતા અમગ્નને તે છો
કરાને પોતાના દેખના પગલાવનાનો બહુજ
મડ હતો અ તે શોધખોળ કરતા વણા
ક યના વિનિમયે એજ આરે વધની કન્યા
શોધી કઢાડી ક યાનું નામ સરવા હતું ક
ન્યાનો બાપ મકખીચૂસ હતો પણ માતા
સદગુણી હતી જેને લીધે કન્યામા નમ્રતા
સદનશીનતા વગેરે હિંદુ સ્ત્રીઓમા જોઈતા
ગુણો આ યા હતા સરના નાનપણનીજ
પોતાના મહાદામા પોતાના અપગુણથી
ભાત પાડતી તેનું દસણ મ્હો તેની અપજ
આખો તથા સ્વર્ગ બસર બુધુગન જોઈ
હરેકાઈને તેના તરફ માન ઉત્પન્ન થઈ રહ્યું
અમરજીએ ચારે વડ પહેલા નાર વાતના
લગન સ ના સામે ધામધુમથી જ્યા પોતે
બહુ શ્રીમત તો નહિ પરંતુ ખાનો પીતો
દોવાથી પોતાના એકનાએક યો રાને પ
રણાઈ ॥ પૂરો કરના માટે એકરી કરી
રાખે નમાણી લગલગ પૂરી ૭ નાખી ના
નાલની મા મતાનદમી હતી તો ગાહી
સમણ પણ તેનામા અખા નો એક એવો
ગુણ હતો ૭ તે ગુણ તેનામા ગેરના
સરના સગુણોને તાપી દેતો હતો સરના
સાસરે આવી નની વહુ અને તેમા પણ

એકના એક નીચ્છાની નહુ દોસારી વાચુ
સસરો ૦ । રેના થઇ ગયાં યજ્ઞ તુ રિધિથી
આ રૂબ જોઈ શા સુ નહિ પોતા ન ના મા
અમરજ વાળી બીમારીની પા પાના
મહાનથી રિધના આ અને તે નાચે
તેની દશા અંધેની છધ્યાનિ નરીન ગુણિ
અને નરીન ગુ માને તે જોષ જમણા જોગથી
સગથી હી અમરજને રૂજી ગયાને છ
માત્ર વધા નહિ દોષ ત્યા તો ખુ ના
જોડના મના દુષીયાઈ વહુના અવગતો ન
હેર કના મહી ગયા ૭ વડુ પટેના નો
નાની હળી લેજ વડુ અપારે થી ની ન
ગઈ પાગસજોને વાતથીન મરાતુ રથાન
મગવાથી નિમો આપનાને બહાને લંબો
મહાનદુષીપાને આવવા લાગી દિનાલાને
નહલે વહુની નિ । થરા લાગી નિસારી સ ના
કહિપણ નહિ જોયેની આ વાપન જોઈ ગય
સમ પતિને બધી વતો નેના લાગી
નારદવાસ પણ માની આ રી વતી રૂબ જોઈ
નવાસ પામ્યો પિતા-માતાના માંડ ૭ ને
હોવાથી સસર-અનદાગના અવલગનિનાને
નાર નાન મુજાને પત્ની વાન રે ૭ તુગત
તેની આ સોમથી દર ૭ આમુ નહેવા લાગતા
અરવા વધુ મુજાસ પોતાની વાતથી રતિને
હુ અ યાજે તે જાણી પોતે વાત રી
મુજા દીધી પોતે મનમાને મનના જોગવા
લાગી ધર પૂર્ણમાજેતુ રવ ૭ સુમધુર હુ
આરમિ વાદળાથી આગ્રહારસુ જણાવા
લાગ્યુ દરેક પ્રમા રૂમ ખિલતા પ્રગ
સના લાગી, ધરનો આનદ હી ગયો
જે ધરમા લક્ષ્મી જેવી સરલાના પગના ચવાથી

આન ફેલાઈ રહ્યા હતા તે ધરમા દિલ-
ગીરીનું આટું વાતાવરણ દવાવા લાગુ
પોવા હૃદયનો પણ શુદ્ધિમાન નારદના
ધમ્મી દશા સમજી જો શુભવાન પત્નીની
વરમાથતી નિ । ગમ કરતાં જતા વેલવા
પ તા દુખા એ બધું તેને જુનમજેતુ
લાગુ પણ તે બિચારો ન કહી શકતો
માતાને કે ન નિમો છ રી તો પત્નીને
રાત્રિ પ પે મુ જેવો થઈ વિચારમનિ વિના
ગના પથાગીમા પડ્યો રહેતો છેવટે સરનાથી
રહેવાતુ નહિ તે પતિ ઉધી ગયાપડી રાતી
દ ન હુડું મૂખને રાતી અને રોના રોતા
હી જતી નાર લાલ પિતાના મરણ પામ્યા
પછી તરન આગ પિયામા શુમારનાગીરી
કરતો હતો કાપગીવાની દુખને હોવાથી
સવારથી સાજાજીવી નાર કલામની સખ્ત
નો ગી રવી પ તી ખવાર રૂબ વાગ્યામા
દુખને રૂબ પ ન મરેરના બારેક વા
જનના આવતો ૫૬ એકા જાકપછી
જતુ પહુ તે ગી આ વી વેર આવતો
આ સોષા પે પતિને આરતો જોષ સરલાનું
મુખ ના નાન મા અવડુ પરતુ બીજાજ
હોને તેના આન રૂબ દિલીન વધ જતો
રૂબ કે મહાનમ્મીના દુકનસિવાય તેનાથી
પતિને આડ ર આપી શકે તેમ નહોતુ
આમ વદયાળ આ પે જતી હતી તેનામા અવ-
સમા પ્ર નારદના ને તાવ આવના લાગ્યો
પરેક દહા યા તો ખટવેવશ થતુ પ યુ
રોઠે દુ તેથી રગ આપી સ તાએ સામુસી
લાજ મૂકી પતિની આ ગી કરવાનું માથે
ધીધુ થતુ બહાનું ૭ હુ દીકરો મરિ છે,

તે વાત જૂની મહાનદ્ધીમાંથી યીકાયા વદુને
માથે અતેક આરોપો મૂકાયા, દીવરાને મળ
વાનું પણ બધ થયું વાર્તા ચાલે છે તે દિવસ
મહાનદ્ધીમાં પાડોડીમાં બેઠા બેઠા વદુની
મેરુતમાં આગન નિર્દા કરી ગયા હતા
સગલા આ બધી વ મયત છોડી સાચુને
અનહાર મનમાં । કાપી એ ચિત્તથી પતિ
પામે બેસી ગઈ રાંધી સાચુને ખરાની તે
જોતે પતિપાસે આવી બેઠી મહાનદ્ધી પા
ડાડા પામે જઈ બેઠી વદુતગ્ધની છપાએ
દી રાતા । વા ડી રિમ્મતિ કરાવી

(૩)

સરલાનું દુખ

મિચારી સરનાને દોઢા ગો નાજી
સગ્ધી હતી તેના પિયરમાં હોના પિતા
દેહાતી માતા નેહોતો સદોડ લાલ દુના
જામનાખાના સાધ્યો તે ધણુએ દતા પણ
અહો રજેવી । મ નજનાર તે ગણુ દોડ ?
મિ દુમસાગમાં મિચારી સીએને દુખ રડી
આધાસન વેસા તેડા ઠેકાણુ યુ ? મચારની
અગિમાં મેમતી મિ દુ સીએની જાણો વા
અનાર ન જાણે ? તેના ઈડા અત રણુમાંથી
નિ મના નિમાસાને જાણે ? તેના ચિત્તમાં
સાસરીવાના મતે માણુમેદારા ઉપા ક
રાતી લાગણીને તે અનુભવી છે ? જો તે
ખરેખર અનુભવી હોય તો જરૂર તેનું નિવા
રણ કરાવે બ લે તેના તરફ આવી ચિયર
દષ્ટિ કરી તુ બેસ રહ્યો હોત નહિ ચિતામાં
ગી ઘાતુ એ દિ દુ સીએમાં મિ આવી રિયતિ
કરતા બહેતર હંતુ હાપા ભ બ તી ચિતામાં

બગ્ધુ તે તો કશુંક દુખ પરતુ પતિ દયા
પડી પેગને માટે રરોજના મેણાડુ લે બળતુ
તે તો છદ્ધીમગ્ધુ દુખા ! એ દુખમાંથી
ઉચારનાર એ દુખને સમજનાર સદો ર
ભાષસિનાય થીજી કોણુ દોય ? મિચારી
રાગનાના લનાટમાં આ સુખ પણ નહોતું
શિવા લિવા ! એ પ્રતુ ! તે જગતની આવી
નિમ વ્યવસ્થા કેમ કરી ? શામાટે ગુલાબમાં
રત્ન કર્યા ? શામાટે સાંધુ ને ખારો કપો ?
શામાટે કોયતને કાળી કરી ? શામાટે નિહા
નને અધ બનાવા ? શામાટે સરનાજેવી
સુશીલ્યાનિમાને નામિમાં બળતી મૂકી ?

મહાનદ્ધી જો કે સગળુ હતી પરતુ વદુ
પ્રયેની છપાએ તેની સમજણુપર પણ
વળાયા રાત્રિ પડી વરસાદ ધોધમાર વર
સતો હતો, મહાનદ્ધી પાડોશીને ધેરથી બાપી
સહ રહી રાત્રે એમ શીસખન ખાવાનું હતું
નહિ મહાનદ્ધીને તો જમવાનું નહોતું તે
પછી સરના મિચારી નાના માટે રાખે ? તે
તો આજ પ ર દિવસના ઉપવાસ થયા હતા
પદર વિવસના ઉજગરા થયા હતા તેની
આખ આજળ નિરાશા વા જ ધેરાતું જતું
હતું યોગમથી દુખના નાળા આવી એકઠું
ચતા હતા એમનીએક આશા એકનીએક
જીવનદોરી અધ રાગનીમાં એ નહાવડા
પતિવે મૃત્યુશ યાપર પચા હતા સરલા
વાનું સુખ ? સરલાને સુખ માન એટલું
કે જો પતિ તેને હ ન જોલી વાત કરે
નહોતો તે હાનમાં હ પ જોલી વાત કરે
હતો હ પમાંથી બહાર પડી ધોધમાર લા
ગણીઓ સરલાને અચિન આનદની લહે મા

આવતી તો કવચિત્ તો સાગરમાં નિમગ્ન
કરતી

ઉલ્લી રાત્રિમાં — સ્વપ્નપ્રકારેયો ન
જાતા જુજાતાં દીવો નમરેયો મિચારી નિ
શય અજબી બાળા સમજી કે પતિ મ
નામમાંથી ઉતરે

(૮)

૧. ૬ મમ થન

રાત્રિનો એ વાગે રાત્રીની સંધ્યાપર
અસ્તના અપિરામ દટિ નાખી બેળી હતી
રોગી ધસધસાઈ ઉતરો રતો તેના જુજ
સુખપર સરલાની દટિ ૧૭ અજબ પ્રકાર
જોતી હતી તેના મમજી સરખા હોય
કીમા આનંદ ધીમા મિત્રા ધીવા ૮
ધ ના હતા તેની આના સતીન લાન થઈ
અછ હતી મનુષ્ય કે નુ સદન રી સર
પદર વિચના ઉત્તરોએ સરનાની સરન
શક્તિની આખર આપી હતી છતાં આ
પણ સરનાએ ઉત્તરો રાત્રો નિશ્ચયે
હોતો

આ વખતે મનુષ્યની હતી હતી
એ એરોમા ગીવો કીવો કીવો પ્રકાર
નાખી રહ્યા છે એ રાત્રીની પધારીપર
મહાનરથી બેળી બેળી વિચાર રેડે તેના
અહેરાપર સોકના ચિહ્ન સ્પષ્ટ જણાય
આવે છે અચાન તેના હોઠના મા તેજા
ગણવા લાગી — જુડી આરો સ્વલાન આવો
કેવો? દી રાત્રી પદ દીખાસરે જરા બેસે
જેમા મારે શું શામારે હું તેની અજબ
કદમુ? દી રાત્રી મારા વધતો જાય છે
વધુ પણ અખડ ઉત્તરો રેડે હું મારે

મારે રાત્રીમાં ઉડુ છું ત્યારે તે પધારીપર
ગીસી રહી દોષ છે મારો દીખે તેનો
પતિ જનમા કોની અજાણ વડુ? તેનો પતિ
તેથી મંદ મારો ગીસા મગી જનાનો
મારા રાલાન આવો તે કેવો અજેબો કે
અખડમગી જુડી દીકરાપર વડુનું સ્વલાન-અરે
અનણ સાડુ વડુતો માર વચનમુદ્દા ઉઘા
ખળી નથી બોલે હું તેનાપર કેટલોનધો જુ
નમ-હા-હા-જુનમ જુનમ નહિ તો ખીજુ
સર-ગુજારુ તે સરન રેડે હું આ
૫ ૨ ૫ ૬૨ દિવસ થયા તે મનની વાતો
સાબડુ છતાં નુ તેવો ધાંધ બોલતી
નથી મારો સ્વભાવન સજી પદરુ અ
ત્યારે ગીસાય ગી નાખવાની તર છે,
ગીસે પધારીપર છે ન રે નારાયણને
દી ને ધયાય તો લોકો શુ મહેર કાવથી
દુવ ની અજબ કીડી તેનાપરનો જુનમ ઉપ
કારથી નિસારે પાગીશ ૧૭ કહે છે આ શુ પરિ
વતન? શા સાસુ આ મમ થનો જતાં
આ રી ઉતરે મ જની? તેના જવાબમાં
અમે તેને મેડાઈ કીડુ? મહાવચ્ચીતો
સ્વભાવ હ કદ નહોતો અને તેનામા રહ્યા
મોટા ગુણો પાડતા વળી ખરી અને
અનુભવથી માત્ર પોતાનો અભાવ મ રે છે
દી રા ઉપર આવી પડે સુ અને વડુની
સેરા બેઠા પાપાળુ પણ હદય પીગરો તો
મનુ મનુ તો રેડુ રથ?

ચડા! આત્મચોવન પૂરુ ચડુ મહાનર
પધારીમાંથી ઉમે દીકરાની એરો તર
જાવી

હે જમતના આપ !

હે નોધારા આધાર !!

તારીજ દયા અને કૃપાથી આજે મનો નિષ્ઠ સમ્રાટની બચી છૂટીએ
છીએ તુ દયાળુની સૃષ્ટિના નાણુ નવોએ અને અનાથોને ઉગાર્ય છે

પ્રભુ

તુ હજી પણ બીજાઓને પ્રેમ આપ કે અમારા જેવા રખડતા
નિરાશરોને ઉગારે !

મન પર લેનાર માટે વાત સહેલીજ છે

— રીપોર્ટ માટે નમો —

આન સેફ્ટરી

હિન્દુ અનાથાશ્રમ—નડીઆદ

Wanted

Every body to peruse our beautiful book

"SECRET GEM"

Drop a card with your address The book is supplied
Free of all charges

Apply to —

AMRITAM & Co

P O Box
No 202

Despatching Dept
MADRAS S India

BLUE BLACK INK PILL બલ્યુ બ્લેક સાહીની ગોળીઓ

આ સાહી ધણી લેખણી પાઠ ની છે તેનાની લેખણને કટ ચડતો નથી અને બહાર કચરો બાકતો નથી એક ગોળીથી એક મોઝા પોઝ જેવલી પુરતી સાહી થાય છે કીમત - એક ગ્રોસ (૧૪૪ ગોળીઓ)ના આના ૫૬ ટપાલ ખર્ચ આના ચાર લીલી સાહી- એક ગ્રોસ (૧૪૪ ગોળીઓ)ના આના ૫૬૨ ટપાલ ખર્ચ આના દસ લાલ સાહી-એક ગ્રોસ (૧૪૪ ગોળીઓ)નો રૂ ૧-૧-૪ ટપાલ ખર્ચ આના ચાર કીમત મધ્યુ-બ્લેક ગોસના આના ૫૬૨-ટપાલ ખર્ચ નાર આના

SARAF CHANDRA SEAL

15-3 Lakshmi Datt's Lane Bagh Bazar P O CALCUTTA.

ડોક્ટર થી એમ ગાનવા એમ હાં (અમેરીકા)

આ ક્ષયરોગ (Phthisis) કઠમાલ (Scrofula) ઇમ, દર્દીય (Asthma) લુની ખાંસી (Chronic Bronchitis) કુ ડીવા ખાંસી (Whooping Cough) ઉન્માદ વાયુ (Hysteria) નામદ પુ (Impotence) લકવા (Paralysis) તીદિય (Pneumonia) પ્લેગ (Plague) ધતોર્ના (Tetanus) જેટરી તાવ (Typhoid Fever) વીજેર અસાધ્ય માનેલા રોગો સીગમથી એટલે ઘણી રસીની ખાતી કરીને બદલીથી સારા કરીએ છીએ

ડોક્ટર થી એમ ગા ના, એમ હાં - સીરમ-થીરેપીસ્ટ,

ક્ષયરોગ તથા કઠમાલના ખાસ ડોક્ટર

રેકાપ - આર્થ ફાર્મસી સુબર્બન ટ

આખના મોતીઆની દવા

મોતીઆનો અધાપો-કેટરેકટ કપોર એપેચન વગર નાબુદ કરે છે તથા આખની ગમેલી રોગની કરી બહો છે એજ ખાત્રીપત્ર - આ દવા મોતીઓ ધણે દોષ દેવા આખના ૬ વાગને ખરેખર બસર કારક તથા આથીર્વાદ રૂપ છે એમ મને જાણે ખાત્રી થઈ છે હાં રૂ ૩ ગાંધી મિતજર યાફુરોન ડીપો-કે ૫ રાજકોટ.

રાજા મહારાજાઓ,

નવાબો, નામદાર સરકારના ધારાસભાના ઓનરેબલ મેમ્બરો સેશન્સ જનરલ કનલો મેજર, કેપ્ટન નામદાર મોઈસસરાયના ઓનરરી એ ડી સી લેફ્ટેનન્ટ પોલીટીકલ એજન્ટ, સરકારી સીવીલીયન ઓફીસર યુરોપીયન સીવીલ સરજન, એમ ડી ની ડીમી ધરાવનારા મોટા ડાક્ટરો તથા દેશી અને યુરોપીયન અમલદારો અને ગૃહસ્થોમાં બાદશાહી યાકુતી નામની જગલદેર દવા બટુ વપરાય છે એજ તેની હિપ્યોગિતાની નિશાની છે-ગવર્નમેંટ લેબોરેટરીમાં આ રજવાડી દવા એનાલાઇઝ થયેલ છે

બાદશાહી યાકુતી.

ગમે તે કારણથી શુમાવેલી તાકાત પાછી લાવે છે પુરુષાતન કાયમ રાખે છે આ રાજવંશી યાકુતી વીર્યવિકારના તમામ બ્યાધિ મટાડે છે અને વીર્ય વંટ બનાવી ખરૂં પુરુષાતન આપે છે ખરી મદદ આપનાર અને નમ્રતા માણુસને પણ જીવાનની માફક જોરાવર બનાવનાર આ દવાનો લાભ લેરા અમારી ખાસ ભલામણ છે આ દવાવાપરવામાં કોઈપણ જાતની પરેશની જરૂર નથી ૪૦ ગોળીની ડબી એકના રૂપીયા દસ

બાદશાહી યુનાની લેપ

ઉમદા દવાઓમાંથી આ લેપ બનાવેલ છે ખરૂં પુરુષાતન લાવવા માટે આ લેપ સ્તેહમદ ધનાજ છે આઉસ એમની ડબીના રૂપીયા આઠ

ડાક્ટર કાલીદાસ મોતીરામ-રાજકોટ-ઢાઢીયાવાડ

શુ તમે જાણો છો કે—

એક બી વર્માના કાયાલયમાં શુ શુ કામ બની ગયે છે ?

- ૧ તેવ, સાજુ અને એવીજ બીજી બ્યાપારની ચીજો પેઠે કરરા માટે કાઈમોડના ફાક કરેલાં બાકસો તૈયાર કરવામાં આવે છે
- ૨ જુદા જુદા રંગોમાં તેમજ સાદુ ઝાપવાનું કામ દિશાયત લાવથી લણી સારી રીતે કરી આપવામાં આવે છે
- ૩ સાજુની ગોળીઓ ઝાપવાનું મશીન કાક લગાવવાનું મશીન માર્કમોડના બાકસ બનાવવાનું મશીન અને કારીગરોને હિપ્યોમ આપનારા હેકમશીન તેમજ સાજુના પીતળના સયા ચપરાસી પટા ચીલ વગેરે તૈયાર કરવામાં આવે છે
- ૪ કોઈપણ જાતનાં હાફટોન પુન્ટ લાઇન અને ધનેકટો બ્લોક તૈયાર કરવામાં આવે છે તથા તૈયાર બ્લોક્ના વહેચાણુમાટે લણી જાતના ડીઝાઇનો તૈયાર રહે છે

એક આનાની ટીકેટ મોકલી સુચીપત્ર તથા નમુનો મગાસીને જોવાની

ભલામણ કરવામાં આવે છે

L B Varma and Coy

એવ બી વર્મા એન્ડ કો

CAWNPORE

ધી કાનપુર મોસ એન્ડ મશીન ફેક્ટરી-કાનપુર

જેના આખી દુનિયામા ભેડી
નથી અને જેને સોના
રૂપાના ચાટો મળેલા
છે, એવું
→ આ ←

ઓ ટો મો હી ની

વાપરના ચુકતા નહિ

આવા દરીદ્રાર્થના સ્કાક્ટીના પ્રસંગોમા મોતાની
હીતિને છળમ્તી રાખનાર માન આ એકજ
સે દ છે, માપરી ખાની કરે.

જરા ચેતો અને વિચાર કરો કે બજાર લનતા તેલો
વાપરી તમારા બાલો સફેદ થઈ ગયાછે અમારૂં આ—

રોબીનીયા તેલ.

બાવને કાળા તથા મુવાળા બનાવે છે તેની અસરની
માફે મનગોહ્ય ખુશબો તમારા મનને ખુશી કરવાને
બસ છે દિ બા એકનો રૂ ૧

તા. કે અડધા બાનાના રદાપ
ખીડવાથી રોબીનીયા તેલનો નમુનો
મફત આપવામાં આવશે

મોહિની એજન્સી

જુમામરુદ—મુબઈ

કૃતઞ્જને

૧૭૭૮૮૮

અનાથ હતો તુ, ભારે, ધરી હાય પાલ્યો નેત્રો,
આશ્રયદાતાનો આજ ત્રિનાશ તુ મ્હાય છે
જે કરે પોપાયો ખાનપાન વસ્ત્રઆદિ પામી,
કૂતરા તે કરનેજ, કરકવા ધાય છે
ભણ્યા યો ભાવેથી જોણે નિસ્વાય જીવિથી તને
વાદી થયા તેની સામે તત્પર તું થાય છે
તીર્થદા શીખવી જે હિમ્તાદે ઉમગથખી,
મરતક તેનુજ લક્ષ્ય, તીરતુ કરાય છે

૧

કગાન હતો તુ મ્હેનો યાજુ રોકે બનાવ્યો
ભાગીમે! અભાગીઓ તુ દરિકાષ્ટ મ્હાય છે
કીર્તિ તારી મ્હાય તેની થાય અપખીતિ જોવા
ઉભાગો નક્કટ કેમ તુજથી કરાય ઇ
શુભો બચા યો તેને જીવના યત્ન કરે
ઉજલ કયો તેનીજ અનનતિ મ્હાય છે
દયા દિલ ધરી વા ઇ સારવાર કરી
દયાની તે દેની માતાતુલ્યજ મનાય છે

૨

નિર્લજ નક્કટ વિધધર-સમ વિધયાધ,
કુદૃષ્ટિ તેપર કરતા નહિ શરમાય છે
નક્કી નર નથી અગ પશુ ગણ કેમ તને
પથરોએ ઉપયોગી વગમા ચલાય છે
કૃતઞ્જીઓ કાળા મુખનાળાતણી જોડી તથી
કૃતઞ્જીઓ કૃતઞ્જીઓ જેવાજ ભણાવ છે
જમના સ નમાએ નહિ મોડસ્થા તને
ગતિ તારી જેની થાશે, કર ન કરાય છે

૩

મહાત્મા મન્સૂર —

અથવા

પરમાત્મચક્ષમા પ્રાણાહુતિ !

વેળા—શ્રીયુત હંકુર નારાયણ વિસનજી—યો બદર

પછી પરિચ્છેદ

અનૌચિત્ સ્વરૂપ

ૐૐૐૐૐૐ

એવાર મધ્યપરાનિતા સમયમા મહામન
દરી હુસેન મન્સૂર મબીર નિયા નિમજન
અધને સંધ્યામા પડ્યો હતો તેવામા તેને
એક સ્વપ્ન આયુ અને તે સ્વપ્નમા તેને
એક પનાતીત અપ્પવ ધનનાનો સક્ષાત
યો તેણે પોતાના પિતા ચમુરી મેડુ સ્વ
મેડુ કે એ વિસ્તીણ અને શુભ ભૂમિ
ખળ મા એક નકા વજાનાસની (ગવણીની)
ચાપના થયેલી છે અને તે વજાનાસની તોભા
તથા સુ રતા અત્યંત મનોરમ તથા વજુ
નાતીન છે તેને જોઈને જણે તેના નિમાણ
કર્તા શિ પીએ પોતાના અતિશય આનંદ
માર અને અકૃત્રિમ શિ પવાલુય નો પરિચય
રાનનામાટે અપના પ નિ વો જવન હરી
સુરિનગ્ધ પોનિરાશિદ્વારા પરમપત્નપૂર
તેને નિમાણ કર્યો હોયની! એવોજ મહાત્મા
મન્સૂરને લાસ થવા લાગે વજાનાસના
અતર્લાગમાની વસ્તુઓ તથા મુસજિ રતાની
સુદરતા તો વળી એની અનોખી હતી કે
તેના થયાથ વજુ નનુ કાષ્ઠમાં પણ સામધ્ય

હોય એ કલ્પનાજ દાસ્થા પદ છે તે સ્વ
વસ્તુઓ આનંદ અદ્ભુત અપૌકિક તથા
અપાધિય હોવાથી માનવની જિન્દગી તેમના
વજુ નનુ સામધ્ય ન ધરાવતી હોય તો
તે આભાવિ જ છે રણકે મનુષ્યની ભા
પામા જેના આવનગાસક શ દોનોજ તથા
કુષ્કાગ હોય તથા પત્રી યોગ્ય વજુ નની આશા
જ કયાથી અને કેમ રીને રાખી શકાય
વાર? એ વજાનાસની ચારેખાણુએ વિદ્યુ
તજ્વાળા ગવ ને હરનારી એ નકારની અનો
કિ પોનિની નહરી વિસ્તરેલી હતી અને
તે વિદ્યુત તરને આભોદિત તથા નકારિત
રતી કેખાતી હતી માનવચયુમા આવી
ન રના અદ્ભુત દૃષ્યને સ્થિરતાથી નિરખ
વાની શક્તિ લાગેજ હોય છે એતો નિ
વિવા વાતા છે ઉપયુક્ત સર્વ વસ્તુઓ
તો મહાત્મચક્ષમા તથા અતુનનીય હતીજ
પરંતુ તે વજાનાસના અત્યંત ભાગમા
મદુ મ મનય મારતરકે શીતન થયેલી
જે છાયા મપેલી હતી તે છાયાની સુર
તરિચ્છા તથા મર્ધાદા તો તેમના કરતાં
પણ અધિક જાગ્રોતપાદ હતી. તે છાયા
એના નકારની હતી કે જો ઉખાવાદક

નિર્દાશુ નિલવકાગના પ્રયત્ન માત્ર ના ઉત્તાપથી પ્રતક્ષ અને ક્રિષ્ટ થયેલા મનુષ્યો ને મુક્તિના યાત્રામાં આવીને સરલુગત સમાન બેઠી નય, તો તેમના શરીરના તાપ અને હૃદયમાંના ક્રોશ આનિ નિવારણ થયાસાથે તેમના મનમાં મુનિમન સત્વ ગુણનો મચ્છા થતા તેમને નિસેદ્ધ આ લોક તથા પરનોકના મુખ શાંતિ તથા સ્વતોપ આદિનો પણ સાક્ષાત્કાર થઈ જાય એમાં કાંઈ પણ પ્રકારનો સંશય નહોતો.

તે આનાસના મધ્યભાગમાં મરકતમણિ વિખચિત મુગોલિત મુરણુ સિદ્ધાસનપર જગજગનહિનૈયી અને ડોબેને તેમના પિત્રાણના આગેને દશાનના પુરૂષપ્રસન્ન હજરત મહામુરતકા પ્રસન્ન વદન તથા સ્થિરભાવથી સિંગજેના હના નેમની અનૈકિં સામ્ય સિંની જ્યોતિર્વડે નમસ્ત મ્યાને ઉદ્ભામિત ચક્રને અપૂર્વ મંગાલ ગોલાને ધારણ કેરી સીધી હતી તેમજ તેમના મુકુમાર મંગાલ શરીરના મુગ ૪૪૦ સેંટિમીટર પ્રગોતિ યેરી દેખાતી હતી હજરતની નારે ચાલુએ ઈના સુના ગોગમુ ૨૨૩૫ ધમ પરાયણ સાતુઓ (૫૫ મી.) અને ૪૫ મુકુમા પ્રાણાપણુ રી ને સ્વિત્ર મૃત્યુને પ્રાપ્ત થયેના વીરપુત્રા (ચહીદો) પોતપોતાના આમતોપ મિનમ્ર ભાવથી મેઘ હતા સભાની ગોલા અત્યંત રમણીય તથા અનુપમ હતી અને તેને જોઈને ત્રણે સુવિમળ નમોમંગલમાં સખ્યાતીત. અનમનિ નક્ષત્રોના મધ્યમાં અમરક મેઘા મનમોહન પથી વિરાજ રહ્યા હતાની એવોજ ભાવ થયા કરતો હતો.

સભામાં શાન્તિવૃત્ત સપૂર્ણ સામાન્ય વાતો પેતુ હતુ અને સર્વસભાસભો નિમ્ત્રમ્ધના ધારીને બેઠા હતા એમાં અચાનક વચ્ચા વાસના એક રથાનમાં એક અત્યંત સૂક્ષ્મ શ્વિ જોરામાં આયુ અને જિંદગીના માર્ગ માથી સર્વના રિશોને અતભાગમાં આવતા જોઈને સભામાં આવેલા સાધકોના હૃદયમાં એક પ્રકારની તીવ્ર ઉત્તેજના આનિભાવ થયો કારણ કે એથી તેમના હૃદયમાં ક્રોશ થતા માણ્યો હતા અને તેથી તેઓ તે જિંદગી બંધ કરી આમાંના મેશન તથા આતુર્થ્યુકત પ્રિપિધ પ્રકારના નયતો કરવા લાગ્યા પરંતુ આશ્ચર્યનો વિચાર એની રીતે અનૈકવિધ નયતન તથા પરિશ્રમ કરવા છતાં તે સાવનશક્તિમનિ બો મુક્તાત્માઓમાંના એકને પણ એ કાર્યમાં વિજય મળી શકે નહિ એટલે તેમનામાંના કાંઈથી પણ તે જિંદગી માર્ગ બંધ કરી શકાયો નહિ અજાને પુરો નિત્ય અચિયન ગાતથી ધર્મના આગમાં ચાલનારા તત્ત્વનાની અને પરમેશ્વરના પ્રિયજન હોનાથી દેવી શક્તિના નસા દરેકના ઉત્તેજ તથા અદ્ભુત માણે સાવાણુ લીનાથી અપારિત કરી ચૂક્યા હતા તેજ પવિત્ર પુણી આજે આ એ સાધા મુકુમાર ન કરી શકાથી અત્યંત નિરાશ થાયા અને લાગણીથી પોતાના મનકોને નમાની પાઠ પોતાના આસનોપર બેઠી ગયા હિ માર્ગ કાંઈપણ ઉપાયવડે બંધ ન થયો ને નજ થયો સાતુજનો તથા શરીરની સર્વ મેટાઓને રથ તથા નિષ્કળ થયેલી જોઈને જગદીશ્વર પુણ્યપુરુષ હજરત

મહાત્મા સુરતકા સાટેન અત્યંત કષ્ટ તથા મુદુરચરથી સવને સબોધીને તેના નામના કે હ ઈશ્વરના ધર્મના વિતરીઓ બુદ્ધિ માનો અને વિશ્વાનો તમે ત્યા એટલા ઓ વ્યથ પરિત્રમ રીતે મિત્ર સામાટે યાચો છો વાર? પણ આ વિચારમાં તમારો જાણ પણ નાસ અથવા જાણ પણ પ્રવેશ - તપિ સ્વર્ગ/યવાનો નથી એ સ્પષ્ટતાથી માગ જાણવામાં આવી ગયું છે? પાસુધી હુસેન મ સુર પોતાની ઈ જાથી ન પ્રગલ્ભ પોતાના મરતકને વિમાગની રીત નહિ રામે ત્રાસુધી આ વિમાગ મ ર કા) પણ સાધ થી બધ થવાનો નથી!

તે દેવસભામાં મ સુર સાં પડ્યું મે આચનપર બેઠો હતો એ તે પરમેશ્વરના મિત્ર અને સમસ્ત માનવજાતિના વિ ના ન ત

મહાપુત્ર ૧૨ સાહે ના રીમુ પમાથી ની બેના આ પ્રમાણે શે ને સાભળીને હોલકું ન લે મનથી અને હિતસાદુપૂર્વક તે પોતાના આસનપગથી ઉગીને ઉભો થઈ ગયો અને ઉચ્ચ સ્વરે કહેલ લા રો કે આદાત કેવો અલૌકિક અનુરૂદ્ધ! અદા કેતુ રનેદ વાત્સલ્ય! આ? મારા સાભાગ્યની પિ રીમાં થઈ કે જે નો આ એક મરત તે શુ પણ જો આ? આ દીનાતિનીન આના રહસ્ય મરત હોત તે હજ ત ગત્રામતની અજા યનાની સામેજ તે સહજ

મરતમનું ગણિત આપીને હું કૃતાર્થ થવામાં એક નિમેશ માવનો પણ વિનજ મરત નહિ! હાર આ દુશ્મીવત્તા ને પુરૂષ ન મમૃતપુરુષાભૂત જમગીશ્વરના માગ મા આ મનનોત્સર્ગ કરીને પારનાકિક લાભની પ્રાપ્તિસાથે પરમેશ્વરનો પ્રિય ન થવાના લાગને પ્રાપ્ત કરી શ? તેમના જેવો સ માનિત નો માભાગ્યવાન પુરુષ અન્ય કોણ હોઈ સ વાર? જો પ્રયુધીમાટે નજ આ દયા બધ ને પ્રિયલા ન બારવની વિપ તિથી વિપજ થતા આ માનો વિનાશ થાય તો એન કરતા શુભભાગ્ય તથા મુખનો વિચ જીને શો દોષ સ તેમ કે? કુળમાં નજ ન રાખવો તેજ આ મનવિદ્વાન છે એ ત વને મે વિનક્ષત્ર ઉપરી હ રજમ રી રીપડે? નમિ આ મનવિદ્વાનતા ભ મા અસમથ દોષડે અને? નમિ પ્રમના સ દયા કે ચિત્ત મસ્તક છે ને નો તોટ એવી શકાને હૃદયમાં રનાવ આ રીને ભયથી વિદવલ થઈ નય છે તે મનુ ન તપિ સત્ય પ્રમિ નથી કિંતુ તે ભ સ જીવનેથી વત છે એમ ન માનવાનું છે

જગદ્ગુરુ હજરત મહાત્મા નામન સુરત અના પ્રાપ્તુ સ તર સાભળીને સર રમત તેની અકૃપિય ઓ ના નિક કશિરભક્તિ તથા પ્રેમિનાર્થિવરનાર ગ્રાસ્ય કરતા મ યા *

* મહાત્મા મ રના આ અદ્વનુત સમજવાનતની કોષ ન મહાત્મા પુરો આ પ્રમાણે વક્ષના ની કે - સ્વામા દેખાએતો યજ્ઞાર્થ તે ગત્યુદા જગદીશ નર કૃષ્ણ તથા મ મતિન નામ મમનુ બલ અવરડે ઓ તેના પ્રધાન નભરચર

અકસ્માત મ સુરની નિદ્રાનો લગ થયો તેની જાણનો લોપ થયો અને તે સાથે દેવસભાનું દશ્ય પણ તેની દૃષ્ટિથી દૂર થઈ ગયું જાગૃત થયા પછી તે રૂઝિયા પોલા કમ્બુદ્ધિ અને સમામાના સમ્પગણના સમાવેશ આદિને જોઈ શક્યો નહિ તોપણ તે સુરસલા અને તે સમામાના સમ્પસમા જોતો કિરાકનાપ તેના હૃદયકન્ડમા પ્રતિફલિત થયેનો હોનાથી અને તેના માનસ યત્રમા તેનો પ્રતિવાત થયેનો હોનાથી તે જાગૃત થયા પછી પણ તે સમુદાયની સજ્જન ઉપસ્થિતિનો સાક્ષાત્કાર કરવા લાગે પરંતુ સચેતન વ્યક્તિનો આવો મોહ અને આના પ્રકાશનો મરીચિકામય ભાવ કેવા

સુધી અનિચ્ચન રહી શકે તેમ હતું વા જોઈ જોઈ જતા / મહા મા મ સુર રાનન ગૃહની નિરતપ્યતાનો લ / કરીને રૂઝસૃષ્ટિને સત્ય માનવા માટે પોતાના શિરપર મૂળતાનો આક્ષેપ કરવા લાગે અને પરમેશ્વરના પ્રેમમા નિમગ્ન થના તેના ગડચાને ચમકાવતી પ્રેમાતુની ધારા વહેવા લાગી તેનું હૃદય તેના પોતાના અધિકારમા ન હોવાથી તે પાછો આવેશમાં આવી ગયો અને અતે હતાશહૃદય તથા મનિન મુખથી પ્રેમગદગદ ભાવનડે પુનઃ 'હૃદય, અનન હૃદય' નો ગગનને ક' ધ્વનિ આપે લાગે

(અપૂર્ણ)

પ્રથમબર શિરોમણિ હજમન મહામ્મદ સાહેબ પોતે અથા ૧ ધાર્મિક પુરોગાસકિત તેને પોતાના મસ્તક ઉપર ધારણ કરીને યત્નપૂર્વક તેની રક્ષા કરી ગયા છે સૂના તોપથી તમ જોટને કે શાંતિન સનાતન ઇસ્લામ ધર્મનું અનન્યન કરવાથી અતમા પશિણામ પામીને પરમ સુખના અધિકારી થઈ શકે છે અર્થાત્ મહાત્મા મ સુરના મુખથી ઇસ્લામ ધર્મવિરુદ્ધ 'અનન હૃદય' ઉક્તિનો ઉચ્ચાર થવાથી વચ્ચાનાસ (ઇસ્લામ ધર્મ) ના એક સ્થાનમા ઊંચ પડે હતું અને તે ઊંચ ને નીચ કરી દેવામાટે અનેક જનોએ અનેક બેજાઓ કરી હતી એને કે મ મુરને અનન હૃદયનો અપમાનમા માટે અનેક જનોએ અનેક પ્રયત્નો કર્યા હતા પણ તેઓ પોતાના એ જનનમા કૃતમર્ચ થયા નહોતા અને એનામાટે / કદનામા આડે હતું જે જના સુધી મેન, મ-સુર પોતાની મુજબથી એ ઊંચ ના માર્ગમા પોતાનું મસ્તક નહિ મુજબ એને કે ગરેહ વિરુદ્ધ "અનન હૃદય" ના ઉચ્ચારથી પ્રિમુખ નહિ થાન અનનાતો આત્મચિન્મર્જન નહિ કરે ત્યાં સુધી અપમાનમા અનેક પ્રયત્નો હોવા જતા પણ એ ઊંચ ને નીચ ઉપાયે પૂર્યા તેમ નથી અર્થાત્ મહાત્મા મ-સુરના એ 'અનન હૃદય' ઉક્તિના ઉચ્ચારને અન કોષપય અપકાવી કે 'તેમ કે નહિ ઇસ્લામધર્મની વાસઅનુસાર' 'અનન હૃદય' નો ઉચ્ચાર ધર્મવિરુદ્ધ હોવા જતા મહા મા મ સુરની આધ્યાત્મિક સંકિર્તને આ વિવાનમાજ અદિતીય માનવામા આવી છે એનો સ્પષ્ટ / કે રોટને અગિ રિચેચનની આપ નથી

માખણની મહત્તા

વારે ધા નિઠૂવા જહેલો એ—રાહ

સુધી છે માખણ સારું, પ્રભુજીને પ્રાણથી પ્યારે
ન હને વેર આન થયો એ, માખણનો પ્રતાપ
કે સ સમા રિપુને હપ્તવામા આપી તાકાત અમાપ
સસારીએ એથી સ્વીકાયુ— પ્રભુજીને

માખણને મુખ નાક માતી એવે મોખા મહીપાલ
રક જનો પણુ ધરમા રાખે સમજ સાચો માલ
હજાર મુખ દેનાર— પ્રભુજીને

કઠિન રસ્તુને કરી મુલાવમ માખણ પામ્યુ માન
આ ર આપે મધા અધિકારી મેળવે લાભ મદાન
ધેનુનો એ મહિમા ધાર— પ્રભુજીને

ખપતી ખમ પના દુનિયામાં વિ । દામે વેચાય
ચાકરમાથી રોકર ચાવા માખણ નહ મનાય
હાનિ સધળી હરનાર— પ્રભુજીને

કેશવ કાણુ કરે નહિ મેનો આનદથી ઉપરોગ
રાજમા મા મણુ કાજમા માખણ પાપરો જોડને જોગ
યશે નય તુન તમાર— પ્રભુજીને

રાજકવિ કેશવલાલ રયામજી

નોંધ—

માનનીય શ્રી પટેલના હિંદુ સંપર્કનાં બીજા સંબંધી શ્રીયુક્ત ગા રા કલ્યાણરાય જોશલાલ બક્ષીના વિચારોને, આ બીજા નામદાર સંપર્કોની ધાગસભામાં તરતમાં રલ્લ થવાનું ટોવાથી આ અકમા રચના આપનામાં આવેલ છે અને તેથી કરી આ અકમા અત્રેજ વાચન વિશેષ પ્રમાણમાં અપાયેલ છે અમાર વાચક મજા મોડે ભાગે અત્રેજ ભાષાથી પરિચિત છે તેમને આ વાચન માગ શકે તથા ઉપયોગી જણાશે

ગુજરાતી ભાષામાં આ લેખનું ભાષાતર તથા અક્ષરની લ્હાણી “ભક્ષિ” “આ-લોક તથા પરલોક” વિગેરે અગત્યના વિષયો આનતા અક માટે રાખવામાં આવેલા છે

અધિપતિ

The Honourable Mr Patel's Bill

(To validate Hindu Inter-caste marriages)

Idealists are a valuable asset of a community but impatient idealists are, however unattractive, a source of subtle dangers and mischief

2 It is by now an established proposition that the division of the Hindus into numerous castes is a formidable obstacle in the way of their political advancement and all measures calculated to remove or weaken that obstacle, ought to be welcome to the wellwishers of the community But to this general proposition there is an all important vital limitation viz that

the proposed measures do not and are not calculated to injure any of the guiding principles, which together constitute Hinduism and *varna* are to be striven for but not at the cost of *varna* This limitation the impatient enthusiasts oftener neglect than not

3 Unfortunately these Hindus who play the role of leaders in the present day society are mostly innocent of the principles of Hindu Religion In their enthusiasm for material progress they lose sight of the fundamentals of their old religion

already obscured by the cobwebs of ceremonial customs prejudices faction sectarianism superstitions &c Here is a danger of the loss not only to the Hindus but to the whole Humanity of some great Truths discovered by the inspired Rishis (sages) of the olden times

4 One such great Truth which is the special find of the Hindu sages is the doctrine of Reincarnation Unlike the Christians and Mahomedans we believe that our present life is but a link in a long continuous chain of lives both past as well as future Many religious dispositions which do not appeal readily to our westernised notions of right justice and liberty are a necessary corollary from this doctrine of Reincarnation I mention this only as an illustration of what I apprehend

It has therefore to be borne in mind that the line of demarcation between matters social and religious is not

identical for the Hindus and the non-Hindus When we speak of inheritance as a purely civil right, that may be and is an absolute truth in the case of others but certainly not in the case of the Hindus —

The Brahminical theory of wealth is that it is conferred for the sake of defraying the expense of sacrifices The theory of inheritance is that it descends upon the heir to enable him to rescue the deceased from eternal misery The son who neglects the duty of redeeming his father is compared by Vrihaspati to a cow, which neither affords milk nor becomes pregnant He has no claim to the paternal estate It must devolve on those learned priests who offer the funeral cake to the deceased Naturally degradation from caste the highest penalty for sin was itself accompanied with forfeiture of inheritance

(Mayne's Hindu Law and Usage 1916 p 830)

This exposition, though not

quite happy in its terms, will serve our present purpose. What I seek to make clear to my Hindu brethren is that they argue from a wrong standpoint when they contend that an individual ought not to be penalized for his independent choice of "faith or marriage." The real position is that he earns the inheritance only if he remains fit to perform the Shradhas &c. Those who are unqualified for the performance such as—

' One hostile to his father or expelled from caste or impotent or born blind or deaf, or the dumb or afflicted with an incurable disease &c. are equally debarred by the Shastras from inheritance as a right. Among others duty follows right whereas for the Hindu duty is inherent and right only ensues from its performance. That this rule is not literally perverted is beside the point. The main underlying idea, that determines the true point of view of Hindus as

such is the material issue, to which I invite attention.

6 Thus viewed Act XXI of 1850 (Freedom of Religion and Removal of Caste disabilities) which was passed clearly in the interest of missionary work and converts is a misconception. It behoves Hindus to endeavour its abolition rather than volunteer for further enactments of its class. He who sincerely believes in another religion or who puts his choice of a partner in marriage above the dictates of his religion ought not to covet property, earned by his father and others. The religion of his birth gives him the choice and he is free to elect so as to have either one or the other but not both.

7 Coming now to the present Bill what the learned philanthropist ignores is the main fact that while the numerous castes are not an ingredient of our Religion the four Varṇas are such an ingredient. If you do anything to demolish

the castes, while preserving the Varnas, none can rightly protest against your measure in the name of Religion but when your proposal disregards not only the castes but the Varnas as well and with the same unconcern you certainly encroach upon the sacred precepts of the Hindu Religion and hurt one of its vital parts the far reaching consequences whereof are beyond the ken of the majority the expediency of the proposed move is open to very serious doubt even on other considerations such as heredity and the special faculties tendencies and qualities evolved thereby

8 A seemingly more modest measure says a Bill to validate all marriages among the component castes of a common Varna would in my humble opinion without touching the Religious fabric deal a more effective blow at the evil of numerous castes and would give a decisive trend to the future of the Hindu community

I am not unconscious of the fact that the castes have in some cases almost obliterated the boundary marks of the Varnas and that consequently doubts would arise as to the particular Varna to which a certain caste appertains This in itself would be helpful in the long run to the cause of reforms It would serve as an eye opener to many who fancy they are orthodox and would expose to their view the deplorable extent to which they have strayed away from their real path in their blind worship of the so-called customs and traditions which in truth have ever been mysteriously changing On the other hand for immediate practical purposes it may be laid down that all such questions about the Varna of a caste or castes shall be decided upon a reference to the recognized Shankaracharya of the territory in which the referring tribunal is situated When a reform aims too high it generally bears little or no

fruit or even induces a strong reaction. But if it is only an immediate next step forward from where the people concerned are, the chances of its success are greatly enhanced.

9 Lastly it will not I hope be impertinent to question whether it lies within the legitimate province of an elected member of Council to propose legislation which he knows or ought to know does not represent, nay runs counter to the views of the bulk of the community whom he is supposed

ed to represent. I am aware that there is a difference of opinion on this point among eminent politicians of Europe but there is hardly a room for it in India, where there is no previous declaration of his school and policy by a candidate to his electorate. I submit, his first duty as an advocate of democracy is to try and educate the people to his own view by means in direct contact with them and propose legislation only when they demand it.

Kalianrai Jethia Bahshi

(A Brahmin)

ચાલુ વિધેયોની ચર્ચા

વિસૂચિકા (કોલેરા)ની વિપત્તિ

ગયા વર્ષ માટે ગરમી અને વિપત્તિઓના વેગભર્યા મનાઓમાંથી આ એક દુર્મનાઓની અસર હતી તેમજ તેના સ્વરૂપમાં નવા કેળામેશની અસર હતી. સ્વરૂપમાં ચાલુ છે એ વળી દેશના શરિમલાને નીચાવાની મોહ નગરી મોહ મથીત પર નિકરાળ વિશ્વચિત્તે રાજનીય નવુ વર્ષ આગળથી તેમજ પોતાનો દુષ્ટ ગેર ચવાની નાસ રતાની નીધો છે અનેક મનુષ્યો તેનો ભોગ થઈ પડ્યા છે. આ અનેક દુષ્ટો પોતાની પરીવેશ ગયા જે અયથી ભમિત શ્રી નાખનાર હુ યોગ્ય રીતે જરૂરો પ્રદારો ભરતી ન ભરતીના સમય અગોમા હજી તાગજ છે, મિનુદ્ય આજ

નથી ખેરાની પોતાની મોરનાનીથી ઉભાની ચિતા મનને નમજી પાડી ની છે તથા તેની સાથે શરીરને પણ મુશ્કેલી રહી છે. હાં નથી દુખાર ગાળ વાતો નયોજ અજ મારનાને વિશ્વચિત્તે એ મોહમશના શરીર પરજ મહા વિપત્તિ વિપત્તિ વાતાવરણ નાનીને લોના અત રણમાં રાજ પાગી છે આ નાં નાવારપુ વિપત્તિ ન મણાય અસાવા રણ વિપત્તિ અતે મનુષ્યલુહિ પ્રમ કરી શકે સામ્યનીના મનના ધનાને વેચાડિરાન છેવ ટોનો આધાર અશરખજ રાખી તેનું શરણ જેવું રહે અને તેથી એ કેળનાજ ધનાજ તરીકે આપણે ધન્યગ્રાથના શ્રીશુ વિપત્તિના નામને તે અવસ્થિ પરમાત્મા

તરત વિગેગી નાખે

મનુષ્યસુદ્ધિ પહેલાં શકે તેના ઇનાતે
પણ આવી વિપત્તિના સમયમા સાચે ધર્મ
પૂર ધ્યાનમા રાખના એ પણ આવશ્યક
છે મારણુ > સસારયાત્રામા પુરુષાર્થ અને
કૈવલ્ય એ બન્ન બાલુઓના ટેકા લઇનેજ ચાલી
સકાયછે

જે પ્રદેશ વિશુદ્ધિમંત્રે લાવનારા વાતા
વસ્તુથી રોગચેતે હોય તે નામા રદનારા
ઓએ માનસિક અને શારીરિક સ્વચ્છતા
વિશેષ ધનથી રાખવાની સાથે નિવાસ ધાતની
સ્વચ્છતા રાખનામાટે પણ પૂરતી કાળજી
સમગ્રી જોઈએ પણ > નહોતો ગામ
આમ થાને દૂધી નામેની સાથે
એ અનુમાનથી અને અનુભવથી પણ જાણી
સાધ્ય છે સહેતાઈવી પથી હાં નહિ તેવા
ખોરાક ખાવો નહિ નાતિભોજન ઉત્પાદીઓ
ગોપાલ તવા પવ અને ઉત્સવનિમિત્ત ધરની
અરથના સ્વાદિષ્ટ-મિષ્ટાન્ના ધણે ભાગે
મુશ નીથીજ પવે તવા હોય છે આના વિષમ
વખતમા તેઓથી જોટુ દૂર રહેવાય તે નુ
વિશેષ લાભકાર છે સાદા ભોજનથી પણ
સામાયત્વમિત્રી હોયો અતિતૃપ્તિપર
જવુ નહિ પછી ચીતેની ખાસીયતજ
એવી હાયછે કે તે થાભપમા ખાનામા
આવે તોપણ તન પવ નહિ અને જે સ
મયમા વિશુદ્ધિકાને નાવનાર સાત્તવસ્તુ પેરો
ધારી એટલે તથા તેને નીવ પાડી પણ
અરામ અસર પડે તેડુ બની ગયુ હોય અને
તે તેને લીવે શરીરની અરથ થોડા
કારથી પણ બાલ માન કાંજોની આન પુષ્ટિ

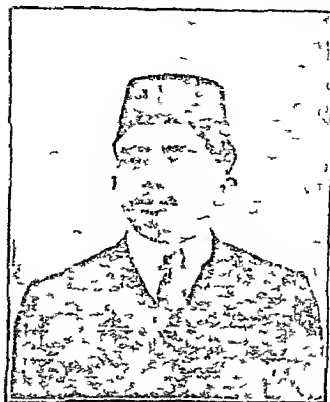
મળવાને મારણુ તથીયત બ્રહ્મ રાની તૈવારી
ચલ રહી હોય તે સમયમા તો તેની ચીત્રે
ચોડી માનથી ખાનામા આવે તોપણ દગદ
ઉપજવનારી થાયછે માટે તેની ચીત્રે બર
પોતાને સ્વાદિષ્ટ જાગતી હોય અને તેપર મન
લગવાતુ હોય તોપણ સ્વા અને નાનચે
પાણુપર મૂખી તેની ચીત્રેથી દૂર રની જવન
નમનવાની જરૂરિયાતને ખૂની ન જોઈએ

જૂખ સારીરિતે નામે સાગે માપસર જમતુ
જેમ જૂખ ન લાગી હોય હતા જમતુ એ
હાનિ કરનાર છે તેમ જૂખ લાગે તા ન
જમતુ તે પણ હાનિ કરનાર છે કાણ કે
જૂખ રાગ્યા હતા લામે સમય ગાગીને પડી
જમવામા આવે અને તેમા કાંઈ ભારે નીજ
ખનાર જાય તો નુચિત સકિતવાળો ચર્હ
મથેનો જ ગમિ તેને પનારી શકેતો નથી
અને તેથી તેવો ખોરાક અપકવદલામા આ-
તર ઓમા પેડીને ઝેરની ગર નોરે છે

વિશુદ્ધિ વિસના રતા રાતને સમ
વિસવા લાડ પડે છે અને ઉત્તરથી થા
નાગી શરીર નમણુ અને નુત થયુ હોય
સારે પણ વિગેગ લાણુ પવા સજવ છે
માટે એના સમયમા ઉત્તરથી વાદિ
રજુ પાપા ચિદ્ર જપ્તાના તેના ઇ-
લાત વરન ર રગા સારા વધ
નીમ તરતજ મેગીરી રદને હુપા
વતુ નહિ અથવા આગસ મેગીરી ગખી
દરદુ જો વચવા દેવુ નહિ કારણ નથી
ચોડુ રદ મળના મુશની પડે છે અને
મદાન મળુ પણ નથી

નાપરા સ્નાત્કિત મીઠાંત્રિ સત્કૃષ્ટવાદી જાણીતા મીઠાંત્રિ
જેશી રામજી ખીમજીને ત્યાં જ જોરો

સાનુ વિદ્યાગાની ભક્તી મેના નમનમાં દાન
આમે પ્રભુની ગ્રામી જીને તેની શક્તિ તમારા શરીરમાં
તે સામાજિક મોગ તરિક્કે—પારિટિક સામનરિ—કે ગા
નિવો લોજનતરિક્કે—નામે દાન ન બગડે તેના
અંતરિયા મગાવે

ગત ૧ ૧ ૧૧ આ ૧૧ રીંગ

જેશી રામજી ખીમજી,

જામન ૧૨

अतर्भा आन, युद्धनि—‘अतर्’ आपता,
आ हनियाना ६ मा णे मणी आपता

અને તમે માનશો ગમે તેવા જગના : ૧૭ ગમણી
તે દેવી સુગમ્ય ચૂર અન માં તે ની રેણ

આ જેવી જ હોવી જોઈએ તો માત્ર એક જ રીત અમલમાં
આજમાવી શકાય છે એટલે કે જેવી રીતે હોવી જોઈએ

જાનકી ૧-નારસીમ-પરક-રોડ હાઇવે-રોડ-મુગી રિંગરોડ જાન
૧૫ની મુ.ધીવાળુ અગામી રૂબરૂરોડ રોડ-જાનકી ૧-૧૦

परमानन्द १३ जुलै २५

પાવધુની મુ મદ

તા -આ ખાસ અતરોની મુગધ જિંદગી પાવત/વ છે કે તેનાથી
થી 1 દલકા અતરોને હેરમે લો બનાવાય છે

વગર પગથી બનતો સાચા મોતીનો સરાતમ સુગમો

નરમણી અમ રિશોરણી ભરપુર મંદેર અનરે નેમણા આવે છે તેરી આદરે તે
અરા જોડાની દુનના રાવુ કામ નણ / અધર ધણ પડે છે

આ સુરમે સાચા મેલીતો જનારવામાં આવે છે જાખી ગરમી આંધ્રુ વારવાર
 ઠંડુ જળન થી જમ્હા થશે થોડા વખતના પહેરા પુના પોતીઆ પડા ગતાસ
 મધ્ય જડ ઉખમરાથી જડ વાયવાની અતી ગરમી વગેરે આ સુરમાની નાણુ થર્મદી

અને નીરમળ થાય છે. આ (મે-સા) ૫૫ ન ૫૨ ન જાને તેમ જ દિ. ૫ (મો) ને
આ સુરમે આવીરનાદ ૩૫ છે તેણા એકની ૧૩ ૧૬- ૫૫ ૩૫ ૫૫

१। आशुहृदयवी गुणमाहुमेन यारेण
३ वृभाभराह, सु मभनगर

कुरामत तेन

જોડરાપા : અને કાનની કસિસો માટે અડમીર ઉપાય છે — લાંબી એકનો ૫ ૧-૪-
અથવા પાનર (ખા દાઢી મળત) — દાંતને માટે ઉત્તમ છે — મિત અ અના
પત્ર વપદારે અ એ બાં મરે.

Balaban & Co. Printers

૫૫૭ એ ૩ ૬ પીલીબીન

દિલ્હી દરબાર.

અનુવાદ—શ્રીયુત વેદીસ

પ્રકરણ ૬ કું (ચાલુ)

અનુમધાન પૃષ્ઠ ૨૪ થી

અછતસિદ્ધ મહમ તુ આગમન જાણી ગ
હ્યો નહિ તેથી તેને નવાઇ લાગી પાછો
ફર્યો અને ઉશ્કેરાયેના રુરે કાઠી કહેના જતો
હતો પણ પોતાની વૃત્તિને સયમમા ગળી
શાતતાથી જણા યુ નહિ, આપ જાઓ
તમારી મદદ મને જોઈતી થી મારી પાસે
કામ કરવા પૂરતા માણુઓ છે મને હેજત
છે કે તમારી ગેરહાજરીની વૃદ્ધ ઉમરાવને
બહુ દુ ખ થવું હશે તરત જાઓ તુન્ના
વૃદ્ધ મહમ જાનને જણાવું કે રજપૂતની નમ
અને માયાળુ અરજ દવે નથી પણ હુમ્મ
છે કે મારે રહેવું નહિ તેથી રીને ચૂપથી
મોગ્ગ સનામ શ્રી તે આ મો ગો

જ્યારે રજપૂત સરદારને જણાવું કે વૃદ્ધ
મહમદજાન આ મો ગયો સારે તેણે રહુરીરો
કહ્યું કે આપણે આ મનામમા રહીએ તે
વૃદ્ધ સનામને ગમતી વાત નથી વણો વખત

હવા ળતા પણ વૃદ્ધ મહમદજાન આપણને
ઝાલો નહોતો તે તમોએ જોયેન છે અને
ખીજા પેટનાક કારણોને લઇને મને શકા
થાય કે આમા કાઇ અનિષ્ટ હોવું જોઇએ

આદિ સના ત, તેનો નોકર અને સી
આકરમિનાય ખીન્નુ કાઇ નથી વળી સ
ખ્યામા આપણે પણ ળીએ એટલે કામ
મહેનશાહ પોતાના લશ્કરસહિત સામે યાવ
તોપણ આપણે હારી જઇએ નહિ

અતિ તીવ્ર લાગણીથી અછતસિદ્ધ ગાછ
ઉ મો મારો કહેવાનો લાવાઈ એમ નથી
કે રજપૂત સરદારને કરીપણુ હેશન છે
તુ એ પેટના માયુ છુ કે વૃદ્ધ ઉમરાવ અને
તેના બે નોકરો આપણા આદિ આવ-
કાથી બહુ નારાજ છે અને આ અખ્યાત
જેમમહાનમા આપણે નિરામ શ્રીએ તે
તેને પસંદ નથી રહુરીરે હવે તેઓનો

અસતોતનું મને કાષ્ટ રણ જણાયું નથી
આપણા થો ! સમયના નિઃસમાપ્તે આપણે
બધી જરૂરની સગવડ કરી લીધેન છે તે
આની મજાની આપણને જરૂર નથી આ
પણને તેઓનું કાલ કામ નથી

હવે ઉમરાવ તે સવળ સારીરીતે જાણતો
હોવા જતા પણ—

કુમાર ! તમોને શું શક છે ?

સ્પષ્ટતાથી તે હું સમજી શકતો નથી
પણ મને શ છે

‘શું શક છે ?’

રઘુવીર-તે / હું સમજી શકતો નથી
આલો આપણે ઓર ની બગાવર તપાસ
કરીએ

અજતસિદે દરનાળે ખોલ્યો અને રઘુવીર
મતી લઈ તેની પાછળ ગયો. ઓરડામાં દા
મન થતા અજતસિદે કહ્યું કે—

રઘુવીર ! જો વૃદ્ધ ઉમરાવે જણાવેન હતું
કે માણસના નિવાસગારને આ સ્થળ લાપક
નથી અને અહીં રહેવાથી આપણને બંધ
હોડમારી ખમવી પડે. પણ જો આ કેડું
નુંદર મકાન છે ! જે રીતે સગવડાણું હેના
લાપક છે અનમત બહારથી અનન્ય અને
સબાગ લીધારગરનું જણાય છે પણ તે
સાફસુદ્ધ હિંદી રાવવાથીજ દેખાય છે નાશ
ચરેન દગતાસમાન નથી અને ઉતરુ રજી
પણ ભેગમના નૌદરયાનને પણ લાય છે

તે મકાનમાં કાષ્ટ ફરતીચર નહોતું માત્ર
જો ! કુલ ૧૧ ઝાડ આસપાસ હતો જુ /
નરાઈથી અજીન ખો થો રઘુવીર જો તેજો
કહ્યું કે આ મકાન માણસને રહેવાલાયક

નથી પણ અન રીતે જો કે તેઓએ ઓ
ર ! કેના સ્વચ્છ અને સાફ રાખેના છે

અતીર સુખમ ! ધારણ કરી રઘુવીરે કહ્યું
બનાકુમાર ! ઉમરાવની વાત તદન જુડી
હતી પહેમેથી ઉદ્દેશ્યથી તે હવેકણ જુડું
છે ખરેખર આ મકાનમાં લોકો રહેતા હોવા
જોઈએ

તમે તે કેમ જાણી શકો છો ?

જો કાષ્ટ નહોય તો ઓર ઓ આવા
સ્વચ્છ અને સુધક હોય નહિ

આનો ઉપર જઈએ અને લા શું છે
તે તપાસીએ

તેઓ ઉપર ગયા અને ઉપરનો ખડક ધણે
આકાર જણાવો દરેક યીજ બરાબર અને
નિયમપ્રમાણે દેખાણી દીવાલઉપરના ચિત્રો
અને સજુગારની નીજો મૂળ સારી સ્થિતિ-
માં / તેઓને જણાવી અને શહેનશાહ આક-
બરના સમયમાં જે મું રતા તેમાં હતી તેજ
અસારે તેઓને માનુષ પડી

જ જ ઉરકેરાધને રઘુવીરસિદે રાડ પાડી—
કુમાર ! આહિ જુઓ પ્રથમ મે હું તેજ
નમાળે બધું છે આ મકાનમાં યાદપણ
માલમ રહેતું હોતુજ જોઈએ

તે ખ ના એક લાગમા એક નુંદર પલમ
હતો જેના ઉપર મખમનની નુનાળી પથારી
હતી ઓર ની જમીન ધરાનથી આલેજ
સાદગાઓથી જ રીતી હતી એક ખુલામાં
હાથી નનું નુંદર ખેન પરિયુ હતું જે જો
નારતી આ મને ઉતમ રીતિરીના નમુના
દરિકે દેરન પમા તું તે દેવતઉપર સોનાનો
ધાનો સ્વદિશ શરાબથી અધ ખરેલ હતો

અજીતસિંહે સનાન કર્યો- 'કાણુ આદિ
રહેહે? સામાટે વૃદ્ધ આ નાત મારાથી છુપા
વતો હતો? વિચિત્ર! બહુ વિચિત્ર! આપણે
આ મહાનમા દાખલ થયા તેપહેલા દરનામને
તો તાણુ હતું '

રઘુવીરસિંહે કહ્યું 'કુમાર આદિ કોઇ ર
હેછે તેમા જરાપણુ યકા નથી આ બેગમ
મહાનમા કોઇપણુ નારીને રહેવા તે વૃષ્ઠે રખ
આપી હશે તેથી કરીને તે બાનત આપણુને
જણાવના તે ખુશી નહોતો '

અજીતસિંહે તે કહ્યું કરતા જણાવ્યું-
'કોઇ મોની પદવીનુ તે માણસ હોતુ બે
બે મોની પદવીના માણસજ સોનાના
વાસણુમા લરામ પી શે' સાધારણુને તો
તેતુ રવન પણુ ન હોય

એકાએક તપાસ કરતા રઘુવીર ઉચ્ચ
આનંદાન કહેમી બાતુ ઉપયોગમા લે
તેની સારી કીનખાનનો એ પદા બહાર
જેથી કુમારને મુકી અને જલુ-

મો ખાત્રી થાયછે કે આધિપણુ બેગમ
આદિ રહેતી હોનીજ બેધએ

કાણુ તે બેગમ હશે અને આ રીતે આદિ
કુખા રહેવામા તેનો યુ હેતુ હશે?

રઘુવીરે પૂરતા પ્રિથાસની કહ્યું આપ
જાણી આ વાત છુપાવનાં જુદાં નાત
મૂખતાબરેનો છે અને ખાત્રી થાયછે કે
બેગમના પ્રસંગે હજુ લય પામ્યા નથી વૃદ્ધ
આ અથગે એક બેગમ રાજેની હો જેને તે
જાહેરમા મતાવના ઇતો નહિ હોય હવે તેને
ગમણી મુકરણુ મલ હશે તેના નિર નિ
નોદરધાનમા આપણે રહેના માગીએ છીએ

એમ જપારે તેણે જાણ્યુ સારે મહાન આદ-
બરની પ્રિય ઓરતના મહેનમા આપણુને
રહેવા છેવા તે બહુ નાખુશ થયો હમાની
સાથે વાત કરવાથી તે ધ્રુજતો હતો તેતુ
તેજ કારણુ હશે અને આપણી દીલ્લાહ-
ઉપર વહેમની નજરે જોવાતુ પણુ તેજ
કારણુ હશે '

રઘુવીરની આ નીનથી અજીતસિંહને
ખાત્રી થઇ નહિ પોતાના તાવાના સર તની
આ વિચારવત ફલીનથી તેને સતોર હશે
નહિ અને વિચારનિમમ્મ થઇ જણા યુ 'તમે
કહેછો તેમ મ્માય હોય પણ બે તેમજ હોય
તો તેણીને (દેહની બેગમને) આદિથી લાગી
મૂકની એ આપણુને માટે સાર નહિ

રઘુવીરસિંહે કહ્યું કે આ અન્નાવના
કામમા આપણો હાથ નથી આપણી જલુ
વગર આમ થયેન છે વળી માદસાદના ફર-
માનને ગમે તે બેગમે આપણે નાએ દુરુજ
બેધએ '

અજીતસિંહે કહ્યું રઘુવીર જાત એક
મુઝવણુ છે સરળ સ્થળે છોડી બાંધાહે
આ મરીયમ બેગમના મહેનમા રહેતુ શા
માટે ફરમાન કરેલ છે તે હજુ હુ સમજ
શકતો નથી

રઘુવીરે જણા યુ મહુ સહેલાઈની સ-
મજી વડાથ તેમ છે બાદસાદની જોની
માનવના છે કે આપણા કાર્યવારે અગી
યમ બેગમનો મહેનજ સગવ વાણુ સ્થળે કે

હું કહ્યું મરજુ રઘુવીરસિંહની પળ
સાવધ રહેવામા ઈર્ષ દગમ નથી નમેશ
આપણે સાવ રહેતુ બેધએ વડાથ નમે

વારેડો તેમજાણે નીચે નહિ ધણી વખત
આપણે જણાય છે કે જે અમાણે કાષ્ઠપણ
દેખાન તે તેમજાણે હોય નહિ મારા દોસ્ત
અને શુભેચ્છ તમારાથી કાષ્ઠ રૂપ ખુબ
ન જોઈએ પણ કહેના દીમો તો મારા
મનમાં કાઈ જોઈએ જણાય છે વિચિત્ર જોઈએ
મારા મગજમાં ભરાયેન છે અને તે જોઈએ
હું છે તે હું સમજી શકો નથી દાવ
સાબવ છે કે આ રહેરમાં ખીજ ગણુસો
રહેતા હોવા જોઈએ

રુબીરે લુ સદ્ભાગે યા કુભાગે
આપણો નામ માનુષ પદ નથી

અતઃસિદ્ધે ગણીતાથી કહું કઈ દર
કત નહિ હમેશની માફક આપણે સાવધ
અને હુશિયાર રહેવું જોઈએ

પ્રકરણ ૭ મું દુરમનની જાવણીમાં

ઉપર અને નીચના મન ખડો બાદિની
તપાસી અતઃસિદ્ધ અને રુબીર જહાર
આ ના અને આખા મકાનની આસપાસ
મસાન લઈને ફર્યા પણ મધને તે જોઈ શક
કયા નહિ એક વખત આ મકાનની આખ
પાસ ૧૦ મુર જગીરો દ્વેષ પતા મલાગ
લીધાવગર તે રથ ૧ આરે જ ૧૧ જની
ગણુ હપ્ત એ વખતના મુર જગીરોઓ
અમારે વેગન જની ગયા હતા ૧૧જાહની
માનની આગળના મનદા આ રથો
જે પૂતળાઓ હતા તે બધા નામી રૂબેન
હતા આ મહાન અકબર અને તેની

દીસ્યન ઓરતઉપર જે કૃતિમ કુનારાઓ
પાળી બાળના તે મધા અસારે સુ ધ ગયેક
ઓ નાસ ચોર સ્થિતિમાં હતા

અ બરની રત્નપુર મીકરીની આનંદની
એક વખતની આ કુનારી રુબીરો બતાવી
અછત ખો ચો-

આ કુનારીની ક ગાલ સ્થિતિ નિહાળે
કાચ વદ સત્યાગતે આ એકાંત રથને જે ૧૧
પણ રોગમને રાખી હોય તો બીચારી
આવી સ્થિતિ કેમ હોય?

રુબીરે હિચ્ચ રુબે કહું મહાન અક-
બરે ઉછેરેન વારી બાદશાહીજ માત્ર નિ
લાવી રમગમ વદ ઉમરાન તેને વીરીતે
સારી સ્થિતિએ રાખી શકે?

પણ તે જગનથી આ નામી સાદ તો
રાખી શકે

તે સાદ રાખવાને માણુઓ મ્વાથી લાવે
તમે જણોડો કે તે નિત્ય રથ છે જુઓ
વદ મુખે આદિ રોગમને રાખવાથી કેવી
જૂન રી છે અને હવે પોને કમગી રિય
તિમાં બારી ગરેન હોનાથી આપણાથી તે
વાત છુપવના શોછે અને તેથી રીને તે
૧૧ નો ગો રાખતો નથી વળી જરૂ ના
ચેલ્ય પણ કરારી મેળવી શકે? ક ધણુ
તેમ તે બાદશાહના થો ૧ પસાનઉપર સુ
જારો કરે? એમ જ છેને!

તોનાના તાજાના મતરની આ રીતની
અજનને ખાતી થઈ નહિ અને તેો હેમ દૂર
ધો નહિ કાચ રુબીરની વાત પછુ સચ
હોય પણ તેને લાગુ? મારા મનમાં કાષ્ઠ
અગાજ આવે છે કે-

દરેકમા કાઢ બેઠ છે

સુપખીથી મહેનની આસપાસ તે મયો
પોતાને શક પ તી ચીનેની ખારીડ તપાસ
ડરી, સિપાઇઓના મકાનઉપર જઈ અને
તેને બનતીરીતે આવધ રહેવા સમજાવી ગમે
તે કાણે તૈયાર રહેના તેણે જણાવ્યું

‘વોડેસ્નારની તે નાની દુકાની-તેના બહાર
દર સિપાઇઓ અને તેના લશ્કરના ચૂટેના
માણસોએ સાવધ છીએ એમ જણાવ્યું

જે સ્થળે રજુદાર રાહ બેતો હોય તે
સ્થળે અહીં આવી કહ્યું “તુ આ મજાનમા
રહેજો અને હુ શાત નિદ્રા ભોગવવા ઉપર
બાંધેલ છું”

રજપૂત સરદાર ઉપર ગયો કપડા ઉતારા
અને સરખીરીતે નીચે રાખ્યા તનવાર મ્ના
નમાથી બહાર જાતી સામી દિવાનઉપર લઈ
જતી ટાળી અને પછી પનગઉપર પડ્યો
અને વિચારવા લાગ્યો “-

‘આ બેઠનો રજુદાર જે ખુનામો કરેછે
તે મને મા પ નથી તે ખોટે રસ્તે દોરનાઈ
મયેન છે તેની કાંઈપણ વાત સાની હોય
એમ હુ માનતો નથી જે જુદા આદિ બેગમ
રાખી હોય તો શામાટે દરવાજો તાળુ વા
સેન હતુ? રજુદાર કે કાચ કહેશે? જુદા સના
બતના નોડર-તે લુચ્ચા મહમ બને મરગો
લે પ્રાપણથી છુપાવવામાટે તે બેગમને
મહેલમાથી ખસેડી હોય અને દરવાજાને
તાળુ આપેન હોય ગમે તેમ હોય પણ
મને ભય રહેછે કે આજની રાત્રિએ દુખ
ચશે’

આ પ્રમાણે વિચાર કરતો હતો ત્યાં નો
ડર ખોરાક લઇને આ યો તેણે આધે
અને આખી રાત્રિ સળગતી બત્તી રાખના
નોડરને લુચ્ચા કયો ઉપર અને નીચે તે પ્રમાણે
સરખી ગોઠવણ કરી રાખેન છે તે બાબતની
નોડરે ખાતરી આપી કુમારે નોડરને પોતાને
સ્થળે જવા કહ્યું અને આખી રાત્રિ સાવધ
રહેના જણાવ્યું પછી તે નગમ રેશમબેલી
પથારીમા પ યો અને મનમા વિચાર્યું કે-

આ પથારીમા કાંઈનખત પાછ બેગમ
સૂતી હોય તેમ મને જણાવ્યું નથી બીજા
કોઈનારતે આ રાખેલ હરો અને તેણે તેનો
ઉપયોગ કર્યો હતો તે કોણ? આના વિચાર
કરવા ફોકટ છે એમ જણાતા નિશ્ચય કયો કે
‘નાદુ’ સમય ખોવા બરાબર છે બહુ લાખે
દુ આવેન છુ થાંખો છુ તેથી શાત
નિ । ૧૮

અને કનાડ શાત રહ્યાપછી કુમાર એક
દમ બગી ઉ યો અને વિચાર્યું મને નિદ્રા
આવતી નથી મનની આતી સ્થિતિમા શાત
નિ નિ આવીન થતુ એ સહેલુ કામ નથી
નિ થી નિઆની સરખી ચિતાઓ તેડના
સમય નિસ્મૃત થઈ જાયછે? શામાટે નાપાવા
ર હેમ માગ મનને અશાત બનાવેછે?
રજુદારને તે બાનનમા કેમ કાંઈ ચિતા થતી
નથી

આ નમાણે વિચાર કર્યાપછી કુમારે તર
તર લઈ પોતાને પડમે રાખી પોતાના
મનને કહ્યું-

‘આ બેગમમહાનમા બે લગેવા છુપા

ખાનની ધણી ઓગાઓ છે એમ મેં સા
જાયું છે. જો તેમ હોય તો હું તે બધાની
ખાર તપાસ કરીશ.

રજપૂત સરદારે તે ખડી નિાન મદ
સાચવેલીથી તપાસી તે ખડના રૂં ખૂ
પુની ખારિક યોગી ગી ભીતમા અહિ
તહિ આથ રો એવી આશામે કેળેને કાઇ
હુધો ગાળે માનુષ પડે લા ગીથી મદુ મેં યુ
અને તે વિશાળ ખડના સવ મારીયા છા બહુ
જેસથી રાખી જોયા પછુ પોનાની સાથે જુરી
ખાજરમાયછે તેની તેને કાઇ નિશાની મળી નહિ
તે પોતાના મિજાનાતર ફરતા અટ રો અને
એ મ નીચે ગોઠા જ્યા રજુનીર ઉચમા
પ થો જો સવ ત્ર શાનિ ફની અધારી
રાત્રિમે ક રત પપા બરાનદ લાગની હતી
ખારી આગળ ન ધવા તો યલા સતેના
માનુષ પડ્યા નિશા રમાજ રાત્રિના આ
અમયે ભા હુ નિરવ છે એમ જણાતા ને
પાડો રો અને પધારીપામે રો.

રી નિવારાધીન થયો અને મોનસ લા પો-
પાટે શામટે મને અહીં મો પો છે.
યા હુપા રાપથી તેજો આ પગલુ નડુ છે.
આ બરા બેદનુ કાનગિક મારપુ રુ? ય
પા મા પોગ્ય કામ મને લાગુ નહી અને
અહીં લા મા પલા નહી પાની ક માન
મયુ કે જાઓ અને પ ૦ દિવસ ફતહપુ
નીકરીમા રટો રાની ફમાનને મમે તે
જેખમે તાયે મયુજ જોઇએ મરીયમને મમન્દા
મદેનમા હેવા બાદશાહે મો જ્યારે ર
મા યુ સારે તેનુ તણ પૂગી પખ માગયા

દિ મન નહોતી મારી કેની અધોગતિ યથેલ
કે માત્ર એટલીજ મારા ઉપર કૃપા થઇ
કે પ રદિવસપછી બીજે હુકમ મને મળશે!
યુ મારી ઉધનિ!

આરા નિવારા રના માર નિ ને વસ
થયો જરાવારમાં મધુર સગીનના અરાજથી
જાગી C થો પ્રથમ તો તે યુ છે તે માઇ
મય- શ મો નરિ તે રખેન સહિ હોય
એમ તે! મેરખ માનુષ પ યુ રૂથી
મધુર સગીનનો અરાજ તેના હુમા આ
વેડે તેમ તેને હવે ખારી થઇ સવ થી
ર મધુર અને આ જા જન નગીત
મીતાગસાથે કાલ C તા નરકથી ગવાતું હોય
એમ તેને જપાયુ તે સાથ ઉત્તમનમારુ
ન્ય પપુ થાયછે એમ અત સમ રો.

આ સમયે તેની ધિનિતુ વણુ ન થઇ
છકે તેમ નથી તેની માત્ર ક પનાજ કરી
સકાન તેમ છે વળી તેને નિનાર થોકે મારા
માણુમોનો અને નિશામહે વાને આ નિજન સય
જમા દદ સનામન અને તેના જે નોકર
તિવાય કાઇ રહેતુ નથી ત્યારે આ બે નો
જુલાનો રુ? મ્પાથી આ મધુર સ લીતસ્વર
નત્યસાથે મને સલગાયછે? જુ રથી સ્વર
આવનો હોય એમ પડુ નથી રળી મને
ખાતી છે? આ મ ન ન- બીજુ મેતુ
મે પલ મ ન નથી કે પાથી આ મધુર સ્વર
મ ગાય આ મરીયન ગેમનો મહેલ
બદુજ સ નાગી અમેએ તપાસેલ? અને
આ સ્થો તે એ ન મહેલ છે તો મ્પાથી
આ મધુર સ્વર આવેછે?

પધારીમાની હડના અછતે ધણી મહેનન
કરી પણ જે પધારીકર પોતે સૂતો હતો
તે માથે એમ મજબુત દોરડાથી પોતે બધા
થેલ છે એમ જ્યારે તેને માનુષ પડ્યું ત્યારે
તેના આશ્ચર્ય પાર રહ્યા નહિ પોતાની
આની હુ અદાયમ ગિયતિ કેમ થઈ? દોરડાથી
બાધનાર ધણી? અને ક્યારે બાધવામાં આ
યો? બહુ થોડો વખત સુધી પધારીમા સૂતો
હતો અને આ થોડા સમયમાં આ નવ પી
શકાય તેવો બતાવ કેમ બયો?

આથી એટલો બધો ભયભીત થયો કે થોડો
સમય તે બેસાન થઈ ગયો અનાજ બધ
થયો પોતાની હાલતમાં આવો અનુભવ
કરી પણ તેને થયો નહોતો આની રીતે
પોતે બધાણો તેની તેને ખચર પણ ન પગી
એથી બહુ ગભાયો પોતે સૂતો હતો તે
લાગના અદરના બધા રસાગ મધ કરેના
હતા છતાં આ બતાવ કેમ બયો તના
વિચારથી તે બહુ મુકાશે આ મહે
લમાં લોકા કેમ અને ખ્યારે આ મા ને
બાબતની કલ્પનાસરખી પણ તે પરી તમશે
નહિ

જે પેરની તેને બાનમાં આવેન હતો
તે પેરના કાપી દગ થયા તેણે મહુ મહેનન
ગી પણ તેના ચરમા પ્રસન્ન પેન્ટ ગયા
જે સારે એક હામર અને એ લડાઈમાં
છત મેળવી છે અને જે સરાર રજ
પૂત મહાદૂરીના નમનામમાં છે તે સર
દારના અત્યારે હાથપગ બાધેના છે અને એક
શુચ પણ સમાની સમિત તેનામાં રહી નથી
જે રજપૂત સરારની બહાદૂરી ખો જાવથી

મહાદૂર દુકમનો પણ રતના તે અસારે કે
પકડાયેન છે અને છુટ્ટાની આશા નથી

પોતાની મદદે સુધીરને મોવાવવા તેણે
મૂંઝો પાડના માડી પણ અફસોસ કે કાઠ
છૂંપા બેઠી તેની વાચા બધ થઈ ગઈ હતી
બહુ મેહાન થઈ ગયો અને જીવવગના ત
કિતીન મહા માફમ ઠાડી આખે તે બેદ
તરફ જોતો પડ્યો રહ્યા

શુ તે રવન અનુભવતો હતો? શુ તેને
રમ્ભઈ બ્રૂમિમાં લઈજવામાં આ યો હતો?
તેણે આવો દેખાર ગી રમ્યાન જોયો
નહોતો પોતાનું બાન જૂની જઈ પોતે રમ્ભઈ
સુ રીઓસાથે અનુપમ નૃપ મોગવના 'પ્રુમ
સુરતીના બહા મા પોતે દોન એમ તેો નાગરુ

વિશાગ જમીન નજીઆગજ તરવા લાગી
દોલના મધ્યમાં મોટું ઝુમ્મ લટમ્મુ દહું
તેની અદર બગીચી સુગંધી ન મીલુનતીએ ના
પ્રમશથી આખો ઓગડો ગોલાયમાન થયો
હતો અને ઝુમરના રેખ ભાગમાં સુવામિન
પુષ્પની માળાઓ લગાવેલી હતી જોઈ
પશ્ચિમન ચારેતરફ રસી રવા હતો કુનારનું
મન આથી પ્રકુલિત મનનું હતું વિશાની
સર્વ બાબુએ મોતાની કમમાં જડેન મોગ
તખ્તાઓ ટાંગેના હતા અને પ્રમશના તેજનું
પ્રનામ બધા પાગી મજૂજ તે તેમય બનતા હતા

ખની મેમ બાબુએ એક દિશી મા
શાથી મોમ મિમતી ધોનખામથી અનુ ર
મિમતના હીરા નીનમ માલોમ અને મો
તીથી સંજુગારની હતી બહુજ સુદ્ધમાન
બરન સરેવા નુર માનીયાઓ તે હિપર

બીજાવેલા હતા અને અતિ સુર લાન
વ્યયમવ એક યુવાન ઓરત આ ઉપર બેઠી
હતી આ સુદર સ્ત્રીના અનુપમ ચહેરાના
ચમકાવથી તે અડની રમણીયતામાં બહુજ
વધારો થયો હતો પૂનઃ લોકોને પરિચિત
અમાધારણ સૌંદર્યની મૂર્તિ સિતાસન
ઉપર બેઠી હતી પગથી માથામુધી તેણીનું આણુ
શરીર ટીરા માણેક મોતી અને સોનાથી
ચણચાલેલ હવું તેણીના પોશાકની લગ્નતાનું
વલ્લન થઈ શકે નહિ તકીઆઉપર આર
થઈને તે અર્ધ બેઠેલ અને અર્ધ સૂતે
રિયતિમાં હતી અને એ સુર સ્ત્રી સીઓ
જોનાના મધ્યાથી તેણીને પવન નાખતી
હતી હતી તેણીની ચકચકિત તેજદાર
આંખો કુમાર જે પલ્લગઉપર પચારીમાં
આધે પડે હતો ત્યાં તે કુમારઉપર એ
વાર પડી

મનુ થયું મુગ્ધ સાપની માફક ધધરની
આ અનુપમ અર્ધ કૃતિતરફ કુમાર એમ
ટલે જોઈ રહ્યા અરેખા પોતાની છદ્મી
દરબાર આવી મધુર આ નિ તેણે કહી જો
યેન નહોતી તે સ્ત્રીતરફથી આવતી મુર
રવ યથા સુવામે કુમારને ગારો બનાવે
જે સિદ્ધાસનઉપર તે ઓરત મેકી હતી ત્યાં
એ કૃતિમ પ્રવારો પલટતો ગેમાથી મુગ્ધી
દાઢ ગુનાનગળા ન્યારેનગ્ ૭ગલુ હવું તે
બહુમરેડી સુદર સ્ત્રીના સામુ કુમાર જોઈ
રહ્યા સવરો સમય મધુર સંગીત થતું
હવું આ સમયે અન પોતાનું લાન
જીડી ગયે પોતે સ્વર્ગીય મૂર્તિમાં છે એમ
તેને લાગ્યું બા શાન્તા બેગમમહાલની

ભગ્યતા અને સુ ગ્નાવિષ તેજો, ઘણું સામ-
બેન હવું પણ ને મહાવમા જવાનું અને તે
નરે જોનાનું સદ્બાગ્ય તેને ગ્રામ થયું
નહોતું પૃથ્વીની સપાગિઉપર માત્ર ચહેનશાહ
એમનું એવું લાગ્યું છે કે દુનિયાની સર્વ
થા અનુપમ સુ રીઓતો સહવાસ મેગરી સકે

કુમારને વિસના બનેના બનાવનું સ્મરણ
હવું આગામાં તેમજ ટિલીમાં પોતે નહોતો
પોતે તો કૃતેહપુરસીકરીના નાસ પામેન શ
હેનના મરીમબેગમમહાલના હોતો શહેન
શાહના મેગમમહાલમાં તેને લઈ જવામાં
આવે તે ત ન અમભરિત હવું

સાર પોતે અસારે કથા હતો અતને
વળી રિચાર થયો કે જો વૃદ્ધ ઉમરાવે આ
મટેનમાં મેગમને રાખી હોય તો શું તે આજ
હજાર જો તે આજ હોય તો સનામત પણ
આદિજ હોવો તે જો પણ તેમ બનતું સંભવિત
નથી આ મુદર ઓરત જે એક શહેનશાહના
હયને પણ વત કરી શકે તેમ છે તે આ
વૃદ્ધ ઉમરાવની સંતોષ પામી બેમી રતી
શકે નહિ

આમ રિચાર કરતા કુમાર મો વાથાવા
મિનાની સમિતમરનો પ ના રહ્યા

યુ હજી તે સ્વપ્ન અનુભવે છે અરેખર
નહિ તે હવે ભગ્ય થયો હતો પોતાની
સવ સમિતનું તો લાન હવું રિચાર પણ
કરી પ્રકતો હતો ફરી રુબીર ને ગોશા
વવા રા પા વા ત ની ર ફરી પણ અવાજ
રૂઢાઈ ગયો અને તત્ત મેચેન થયો હોય
એમ તેને લાગ્યું

(અપૂર્ણ)

ખેખચુલાઇન.

પાણી સાથે વાપરવાનું પ્રવાહી ઉત્તેજક બાસ તૈયાર કરેલ-રસ—

નાકમાં યતાં ગુમકાને દૂર કરે છે કાનમાંની નીકળતા મેલને સાફ કરે છે ગળાના
વ્યાધિને દૂર કરે છે ગળુ સફ કરી અગાળને છુલ બનાવે છે શરીરના દરેક દરકને
સાફ કરે છે આ રસ ગરમ પાણીમાં બેળથી વાપરવાથી તાત્કાલિક અસર થાય છે

પરદેશી જ્ઞીસરીનથી બનાવેલી બીજી દવાઓ કરતા અતિ સસ્તી
અને

ત્રિશેષ ગુણકારી છે

કિમત આઠ ઐસની શીશીના બાર આના

ત્રણ શીશીના બે રૂપીઆ

કલ્પતરુ એન્ડીઈન્ફલ્યુએન્સા

ગોળીઓ

આસે વખાણેલ નનસ્પતિઓથી બનાવેલી છ કલ્પુએ ડા અદમાનવાને અને
મટાડવાને માટે—

અહુજ ગુણકારી-વિશ્વાસપાત્ર અને અજબાવેલી

૨૦ ગોળીની શીશીના એ- રૂપીઆ

મોટા જમ્યામાટે ખાસ લાભ પુછાવો

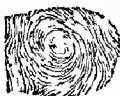
કલ્પતરુ આયુર્વેદિક વર્કસ એન્ડ સ્ટોર્સ

૩૭૩-૮૫ અપર ચીતપુર રો.—કલકત્તા.

તારુ શીરનામુ — 'કલ્પતરુ'

Kalpatri Ayurvedic Works and Stores

373-75 Upper Chitpur Road—CALCUTTA

અંગુઠા છાપવાનું

સાર દસ્તાવેજ પાવતી ગ્રેમેશરીતોરો વિગેરે મહત્વના
કામજો ઉપર અંગુઠાનું નિશાન સરસ રીતે લેવા માટે અમારું
સામાનમાં જોટલી સગવડ છે તેટલી ખીખ કોઈના સામાનમાં નથી
તે એન્વાર લોવાથી ખાતરી થશે

મીમત ૧૨ આના રૂા ૧ રૂા ૨ પોટેજ અનગ

તેમજ અમારે લા ૨૫૨ રૂ૫ લાખની ગીનો સીપદના અપરાસ
સીલ કપ અને કોપર પોટે ઉપરનું કોટ કામ કરી આપવામાં આનરો
કનરે દર્શ અને ૨૫૨ રૂ૫ મેકસ

માનકામે પ્રધર્સ

(તકાદેરી રોડ—મુબઈ)

નવી શોધો

ડો વીન્ટનની પ્રખ્યાત ઓપધિઓ

(૧) બ્રીસ્ટીન (૫૫ પ્રતિ તેલ)—જોગને ને ૧૦ વર્ગમિ બટીસ આ તેલમાં રહેલ
શુષ્ક તેના નામ ઉપર ધીજ શુષ્ક ૪૫૦ સ્લીમતતુ સાં અને શુષ્ક આ
તેલના સાપરવાથી વધશે કિમત રૂા ૩ મે

(૨) ડુનેટ્ટો નેરરે ટાપન (૨મી ૫ પ્રવિધ)—સ પ્રકારને માટે આશીર્વા સમાન
૫૦ ૩ કુલન સડ કોઈ આ સાપરવાથી સમાર શુષ્ક ભોગનના પ્રાપ્ત ભાગ્યશાળી
યાદ વિધ ને ટકાવી મજબુત પનાવવા માટે આકુતમ છે કિમત રૂા ૩ મે

સૂચના—૫ ને ૧ સથે મ ગાત ૧૨ને ૩ ૫-૮- માં મળી શકશે ટપાન અથ નથી
લેવામાં આવતું ઓડરની સારે પમા મોખરસ

— ૧૨ ૫૫ મિલ ૧ ૫૦ વાર આટે ૧ ઓડર મો નો — ૧

એસ આર પ્રધર્સ

૨૮ ચંદ્રપામુદલી સ્ટ્રીટ—મદ્રાસ

S P Bros 28 Chandrappa mudali St—MADRAS

કાલિદી પત્રિકાનો જમાનતથી છુટકારો.

આ સચિત્ર માસિકપત્રિકા રેગ્યુલર પ્રકાશિત થાય છે આ પત્રિકાના મહત્તાપૂર્ણ લેખ, અપ્રસિદ્ધ કવિતા કાવ્ય અન્યોક્તિ મનને પ્રસન્ન કરનાર રમુજ લેખ સરન અને રૂચિ કરક બાપામા લખનામા આવે છે ઇતિહાસ ભૂગોળ ખગોળ જીવનચરિત્ર સ્વાસ્થ્ય ધર્મ નીતિ ઇલાદિ કેટલાએક વિભોગ પર મનોહર લેખ જાહેર થાય છે રામનીતિ સળધી અને સાહિત્યશિક્ષા સળધી ટિપ્પણીઓ ધણા પ્રભાવવાળી પ્રમટ થાય છે આ પત્રિકામાં દિ દી સસારના ધુરધર લેખકોનાજ ગદ્ય પદ્ય લેખો જાણવામાં આવે છે વીજ રૂપીઆ દેનાર માણસ આ પત્રિકાના સહાય કરનાર હશે સાચ છે અને એ માણસનું નામ ઉપરના પેજ પર રજીન રી રેક માસે જાણવામાં આવે છે અને એનું ચિત્ર એના જીવનચરિત્રની સાથે પ્રકટ કરનામા આવે છે દાનવીર ધના રુદ્રાને વિદ્યા ભત્રી સાથે પોતાના નામને પ્રખ્યાત કરવા માટે આ ઉત્તમ અવસર છે

સરકોના નામ પરદેશમાં પણ જાહેર થાય છે સ દાક લોકોનો વધારે થવા આ થો છે પ્રેરના માટે પત્રિકાના મારિક ના) રા મટારી ૧૧) રા કરવામાં આવેલ છે તે ઉપરાંત પણ એજ રોને મર- વધારવા માટેની રી શ્રદ્ધાક આર અનુના કમીશન દેવામાં આવે છે પત્રિકાના ગદ્ય પદ્ય લેખોની પ્રતિદા બીજા બાપાવાળા પણ અને દરેક મતેને અનુસરતા તિહાનો તથા પત્રક ધાદક મહાશયો પણ રી સુધ્યા કે એટલા માટે કે જ નાનતા સાર નિચાર નિના અજગ રા ૧૧) મનીએ રરથી મોકલી આપી પ્રાદ્ય થામે પૂરની સખા ૩૩ છે અને ઉપરનો લગ્ય રજીન જાય છે

જાહેરના માટે પણ પોતાનાનો જાહેર ખપર જીવન જોખનાવવાની કૃપા કરવી દરેક માસે એ પેજની જાહેર ખપરના ૧૩ થા લેવામાં આવે છે પ્રમાણ કેમી આક પેજ છે લખના રૂપેના પ્રામની દેતાને નવેમ રૂપે મે આના કમીશન કાપી દેવામાં આવે છે જાહેર ખપરનું જાણવાનું ખચ પ્રથમ નેતમાં આવે છે પત્રિકા દેશપરદેશ અને નવેદ જવામાં લાયક મિનાયુ,

મેનેજર-“ કાલિદી-પત્રિકા ” રામનમર-(જનારમ સ્ટેટ),

સફેદ કાઠ અને સુનખેરવાની દવા

કાઠના ૨ ની પીડાયેનાઓ ! જો આપ તમામ જાનની દવાએ કરીને યાકા ગયા હો તેલો પ્ર- રા કવિગતે અને હજીમેના જમામે મેઘીને પોતાનું દર મટાની નાસા છોડી મેલ દો તોપણ એ ખન અચારી જગતપ્રમાણ દર્શની દવાનું એવન કરીને વાનની વાતમાં ત દુરરતિના લાભ મેળવો

કિમત-મોહોદી ૧ ના રા ૬-૮-૦ નાકાચાર

નાદાની રૂપી ૧ ના રા ૩-૮-૦ અહી

નવીનચરિત્ર,

Jayashwarasingh

નવચરિત્ર,

જુલકિલિસવ - નરમ

DARBHANGA.

કુટ-ચિત્રિસક-દરબાગા

वीर्यस्तमन

કરો પુરુષાત્તનનુ સત્ત્વ સુખ આપનારી
દવા. વળ કસાકમા ગુણ સ્વપ્નમા કે
પેશાવમા પતી ધાતુને તુરત બટકાવા,
પત્તી પહો ગદલ પત્રોને મજબૂત બનાવી
હુમિયાધી વાતલ ચર્દી ગરબા મનુષ્યો
નર્મદા જુવાની આપે છે

૧ દંધીના ૨ ૨

આર પી વૈદ્ય

તર્જોદે - પાનદેશ

બ્રાહ્મી આંધલ.

મગજનાં દર્દો ચતુ મામાનો હુ ખાવો
શુભ ચરમ વાઈ શુદ્ધિની મ દતા ના -
માર્ગ પ તા દુગંધી છે. આંખની બળ
ત. રતાશ માયાનું લામનુ, નિ ને
નાથ વિગેર દરેને મગડે છે માનખિ
પ્રમ કરનારાઓને ખામ હપોગી છે

પ્રિ મત રા ૧૧૧

એરિયાટિક મેડિકલ ફાર્મસી,

રાજપૂર (રત્નાગીરી)

INDIAN TOOTH-ACHE SPECIFIC

દાતને માટે અક્સીર

દાતના તેમજ પેનાના ગમે તેવા ખાવાને મદાણી દાતના મૂળને
મજબૂત કરે છે, દાત દનતા બાધ થાય છે અને છ ગીમા
દાત કદાવવાની જરૂર રહેતી નથી

ફિમત એક બાટલીનો રૂ ૧-૪-૦ પોસ્ટેજ રૂ ૦-૪-૦

વેપારીઓને કલ્પનના રૂ ૧૨-૦-૦

પત્ર વ્યવહાર અગ્રિયમા કરવો

Stany Bros

સ્ટેની બ્રધર્સ

MANGLORE-South Canara

મે ગલોર-આંધ્ર પ્રદેશ

મલેરિયાના

લીવરની કેસ પછી ફરિયા અને ચાલુ નવજાણ માટે સર્વોત્તમ છલાજ છે
૮ ઓસ (કરડોઝ) નો રૂ ૧-૮-૦

મલેરિન

આસ મલેરિયા માટે શુદ્ધ વનસ્પતીઓની બનાવ
૧૫, ૫૦ અને ૧૦૦ ગોળીઓના આના ૮ ૧૪ અને રૂ ૧-૮-૦

વાનો મલમ

સંવર્ણી જાતના વા હિપર અકરીર ૧ ડીના આના ૬ એક ડઝનના રૂ ૪

યુકેલીપટસ તેલ

ચોખ્ખુ અને પવિત્ર એક આસના આના ૫ એક ડઝનના રૂ ૩

દીસ્યુ રેમીડીઝ

$\frac{3 \times 1 \times 12 \times 30}{3, 1, 12, 30}$		$\frac{1}{2}$ ઓસ	$\frac{1}{4}$ આસ	$\frac{2}{3}$ ઓસ	$\frac{3}{4}$ ઓસ	$\frac{4}{5}$ આસ
		૮ આના	૧૪ આના	૩૧ ૧૮	૩૧ ૨૨	૩૧ ૧૬

દસ રૂપિયાના ઓર્ડર ઉપર ૬ ટકા કમીઝન અને પચીસના ઓર્ડર ઉપર ૧૦ ટકા કમીઝન

થોડા પૈમા અથવાથી મોકલેવા પાશે

Malaria Coy-MANGALORE (S L) મલેરિયાના રૂપની-મે ગલોર.

માટીની કિમતમા સોનુ મળેછે.

ગ્રેટ રાસ્ટ્રોપ સિસ્ટમજેલુ ઘડીયાળ નિયમિત ચાલનાર માટીમાં ચાલતા પછી ૩૬
જલાક સુધી બધ નથી પડતુ આવા મજબૂત ઘડીયાળની સાથે ૨૦ મીન્ટે અર્થે મક્કત
આપી રહ્યા છીએ જેવી કે—જીકરામ મોગ્ગ, ગર રમાલ દેવસનની વીંગી બટનનો
સ્ટે બર્મ શક્તિનો દવા ગાત (દમેલને માન) ડાનવાનો રા દતમજન પીતળનો
ગ્રેટ વ્હાસ વૃજ નકશા પેનશીન પેન સરમરી કાર્ડ કાંસડી અતાર વગેરે કિ રૂ ૧૦

બ્રીસ પીતળના રમકડાં (રસોઈના હાથ)

કિમત રૂ ૪ ચાર આ સ્ટ જોવાથીજ મનને તાજુખી થશે કે આવી સાધારણ
કિમતમાં આવો મજબૂત સ્ટ કેમ મળી રહે? પસંદ ન આવે તો પૈસા પાછા બચ્ચાઓને
આપો વિવસ આનંદમા રહેરા માટે, તેમને દસાવવા માટે તરન મગાવો લાખો સ્ટ
વેચાણ છે ૪ નવની કિમત ના ૫ તથા ૧૦ તરત ખરીદ કરો

આનંદમગલ-મથુરા

આનંદમગલ-મથુરા

આર્ય મહોપધાસય

કેકલુ પ્રાતમાની તાજ અને શુદ્ધ વનસ્પતીની જગત્પ્રસિદ્ધ
અને નિર્દોષ રામખાણ દવાઓ

મદનવિલાસામૃત સંજીવિની.

વીર્યરતબક રક્તરોધક અત્યંત કામોત્તમક ચિત્તાત્સાહ બુદ્ધિ અને ક્રાંતિને વધારનાર તથા
પૂણ્ય પાતુપાટિક સુવજ્ય માર્કિમ મોતી કમ્તૂરી તથા પ્રવાસવગેરેના મિશ્રજીવાળા

અપૂર્વ ગોળીઓ

આ ગોળીઓથી ક્ષયરોગ પાંડુરોગ ઝરૂંજવર મસ્તકશય મગજનાં દરદો સુવારોગ
સત્તાનને ન નાગ ગર્ભાશયના વિકારો સધિગતવગેરે અને વાયુરોગો નેત્રવિકાર
કેકુ દળવગેરે નવા કે જૂના અનેક રોગો તાનાનોય ફરૂ ત થઇ ચિત્તાત્સાહ બુદ્ધિ અને
ક્રાંતિ વધે છે શરીરમાં પરિપૂણ્ય શક્તિ આવે છે શરીરમાં રહેલા રક્ત રૂધિર અરિય
અપૂર્વ વીર્યવગેરે સાતે પાતુઓની અભિગદિ થઇ મનુષ્યને સર્વ પ્રકારે સહારમુખનો
જીતમ લાભ મળે છે

ઉપર જણાવેલા સધળા રોગો તરત નિમૂળ થઈ સધળા રીતે શરીર જળવાન અને
ખી આવરદાવાળુ થવામાટે આ ગોળીઓ પ્રતિશરૂપ ઔષધ છે તેને ક્ષોષે લાખો લેકો
દુમેશ માહક થાય છે એક રૂપિયા ના કમતી કિમતની એ ગોળીઓ વહે અવાર્થ
વતી નથી એમ સાચે જ રૂપિયાની કે તેથી વધારે કિમતની ખરીદનારને ટપાલખર્ચ
માફ છે અને જ રૂપિયાથી ઓછી કિમતની ખરીદનારને કિમતઉપરાંત ટપાલખર્ચ ના ચાર
આના વધારે ખરે છે કિમત ગોળી ૨૨ નો રૂ ૧ ગોળી ૭ ના રૂ ૨ ગોળી ૧૬ ના
રૂ ૪ ગોળી ૨૬ ના રૂ ૬ અને ગોળી ૫૨૦ ના રૂ ૧ દર

કંઠક આપનાર નેનાજન—આનાની પડગ પ્રહુ યવરો નેત્રના સધળા વિકારો તરત
મરી જઇ ફટિ તીવ્ર થાયછે અને આખને કડક મળેછે કિમત ઠી ૧ નો રૂ ૧૫

કર્ણસ્ત્રાવનારાક અપ્રતિમ તેલ—આ તેલથી કાનના સધળા જાતના જખમ તથા મનને
લગતા બીજા વિકારો ત ન સારા થાયછે કિમત ખાટલી ૧ નો રૂ ૧

પ્રમેહમાટે અપૂર્વ મિશ્રચર—દરકોઇ જાતના નવા કે જૂના પ્રમેહને તેના વિકારોસહિત
તરત મટાડવાના કામમાં રામખાણ છે કિમત ખાટલી ૧ નો રૂ ૧

કંતરક્ષક મજન—રાંતનાં અને પે નાં સધળા દરદો મટાડી ૧ ને સ્વચ્છ અને મજબૂત
કરવામાં પ્રતિજ્ઞા નથી સ ૧૫ તેલુ છે કિમત કપી ૧ ના આના ૬ છ

કાદર—અરુજનારાક—૧૨૨વગેરે વિકારો આ ના લગાવવાથી ત્રણ દિવસમાં સાફ થઇ
જાયછે કિમત બી ૧ ના આના ૬ છ

વીછીના ઝેરનો ઉપાય—વીછીના ડબ્બિપર ચોળવાથી ઝેર તરત કુતરી જાય છે. માથાસોને પૂરતું થાય તેટલી દવાની ડબ્બી ૧ ના આના ૮ આં.

ઉપદ્રવનાશક—ગરમીના દરદના જખમ અને તેને લગતા વિકાર આ મલમથી તરત મરી જાય છે. કિમત ડબ્બી ૧ ના રૂ. ૨ છે.

કોલેરા અને સાદા ઝાડામાટેનો ઇલાજ—મે ત્રણ ગોળાથી અવશ્ય હાવશે થાય છે. કિમત ડબ્બી એકનો રૂ. ૧ એક.

ટાઢીયા તાવની અકસીર દવા—ટાઢીયા તાવને તથા પાળીપ્રમાણે આવતા ટાઢીયા તાવોને ત્રણ રિપતમા નાણુફ કરે છે. કિમત ડબ્બી ૧ નો રૂ. ૧ એક.

ઉધરસની દવા—ક્ષયસિવાય હરકોઈ જાતની ઉધરસને તરત મગડે છે. કિ. ડબ્બી ૧ નો રૂ. ૧ અપ્રતિમ.

કેશકુસુમાકર તેલ

કેશપર લગાવવાનાં સર્વજ્ઞ તેનોમા આ તેલ એક અદ્વિતીય છે. મધજેવી માંથી સુમદ વાળુ આ તેલ કેશપર લગાવતાજ તે અતિ સુગંધવાળા થાય છે અને તેની મુલાકાતે આંખુ ઘણી દેનાર છે. આ તેલથી માથાપરની ગાંઠ ખોડે. ખરજ અને ઝીણી દેલીઓ વગેરે વિગત દૂર થઈ કેશ રેશમજેવા મુંવાળા ચમચકતા અને કાળા ભમરજેવા દાખ છે તેમજ કેશ ખરી પડતા અટકીને સીધા લગાધર્મ વધે છે. કેશમૂલ સુદર હોય તેજ સ્ત્રીઓની મુખ્ય રાણગાર છે. નાનાં બાળકો અને પુરોમાટે પણ આ તેલનો ઉપયોગ કરવો જોઈ છે. વિશેષ માનસિક શ્રમ કરનારાઓએ તથા નેત્રવિકારવાળાઓએ આ તેલ લાપરવાથી તેઓના મગજ તર થાય છે અને તેથી તેઓનું મસ્તક શાન્ત અને નિર્વિકાર રહી તેમની દૃષ્ટિ તીવ્ર થાય છે. કિમત પાંચ તેલાની બાટલી ૧ નો રૂ. ૧, ત્રણ બાટલી એકસાથે ખરી નારને રૂ. ૨૫ મા તથા છ બાટલી એકસાથે ખરી નારને રૂ. ૪૫ મા આપવામા આવે છે.

વળી—

સોરગી માલતી કલાર રાજવિલાસ લક્ષ્મીવિલાસ પુષ્પરાજવગેરે બાદશાહી જ્વનિ ઉંચી જાતના અત્તરો અને તેજ પ્રમાણે ગુલાબ હેનો કેવડો, ચમેતી જાંબવગેરેના સુગંધી અત્તરો અને કેશમા લગાવવાનાં દરેક જાતનાં સુગંધી તેલો પૂર્ણ ખાત્રીવાળાં વાગળી સાવથી મળી શકશે.

મૂંચનાં—કેપરનાં ઝાંતધો પૂર્ણ ખાત્રીનાં હોવાથી આજ પચ્ચીશ વર્ષો થઈ લાંબો લોકોએ તેનો ઉપયોગ કરી હાથડો મેળવેલ છે અને તેથી તેનો ખપ ઘણો વધી શ્વેતો છે. અનુભવ કરવાથી પૂરતી ખાત્રી થશેજ આરવો તેના ઉપયોગવગેરેની માહિતીની મૂંચનાં સાથે રોમ્બે અગર વી પી થી મોકલવામા આવે છે. પેકીંગ ખર્ચ અને ટપાલ ખર્ચ કિમત ઉપગત સમજવા જરૂરમાધ ખરીદનારને પૂરું કમીશન આપવામાં આવે છે. સુધર્મા એ જ યોની અને આરોગ્યરક્ષણની માહિતીનું સચિત મોહોટું પુસ્તકવચર મૂ. ૨ મોકલવામા આવે છે. અમારાં આપધો મુગાવવામાટે નીચેનાં સરનામાથી પત્રવ્યવહાર કરવો.

કૃષ્ણશાસ્ત્રી વિવલકર વૈદ્ય,

મુ. પો. આર્જલે,

તા. દાપોલી જિ. રતનાગિરી.

સુવિખ્યાત પેનેશીઆ કં પનીની ફેચ ગોળીઓ.

શક્તિનુ મુળ

તમે શાની માથ રાછો? કાલમની સુવાનીની છ-ગા ધરાવતા
છો તો આ ગોળીઓ વાપરો અને તમે આખી ૭ દીની
સુવાનીનુ મુખ અનુભવશે

હિંદ અને બરમાના રાજવંશીઓ વાપરે છે
આ ગોળીઓ

નમગાને શક્તિ આપે છે ચો નારી રાહત બચે છે શ્દ અને
સુરાન સધાને તથા શ્દ છે તારા શ્દ અને કાલમની
અમર રહે પાતુનિ રાના સનગા દદો માટે અનિ મુલુ શરી
છે ખી ૭ દવાની માથ ખરામ અક્ષર પાછાથી થતી નથી
હરે ન રાની નમગાધને દુ રહે પાચનશક્તિને સતેજ
મેરે છે ના રતને ખીત્તે છે

દરેક ગોળી એક સોનામહોર સમાન છે
ગોળીની ખીશીનો રૂ ૧-૬-૦ પોરટેજ ભુકુ
ઓડર મોકલતી વખતે આ પત્રનુ નામ લખવુ
અને

પત્ર-વતહાર અંગે મા કરવો

ઓન ઇન્ડિઆ મેડીકલ ઓર્ગેનીઝેશન બરો
૮૭ અપર સર્કુલર રોડ—કલકત્તા

All India Medical Organisation Bureau
57 Upper Circular Road—CALCUTTA

कोलकरार.

साधकलेने लगतो तमाभ सरसाभात गणतार, लाडे आपनार
तथा वेयनार

हुरेक मतनी भशीनगी साध करनार, वेयनार तथा दुरस्न करनार
आभोदान—हुरेक यम विजेर गीधेर करनार

आभर आभतोभा—

मनु साधकल ट्रेडींग कम्पनी साधे तमा जे कोल
करार कररो तो तमने मनमानतो दायरो धगे

मनु साधकल ट्रेडींग कम्पनी,
प्राप्यार—शाह नकोराम भाणेउय ६,
पथेश्वरतो मो—मननगर

विख्यात कार्यालय अंतर ।

महाशय हमारे कार्यालयमें सब प्रकारका माल सुलभ मूल्य पर मिलता
है एक बार जब य परीक्षा कीजिये ।

स्वदेश इन की फा तोला ।

गुलाब कबज ॥८॥ १) २) ३) ४) ५) ६) ७) ८) ९) १०) चम्पा चमेरा जुग ॥९॥ १) २) ३) ४) ५) ६) ७) ८) ९) १०) सुरक अमर शाहनाम ॥१०॥ १) २) ३) ४) ५) सुरही मालती १) २) ३) ४) ५) ६) ७) ८) ९) १०) केतकी आम गदा ॥११॥ १) २) ३) ४) ५) ६) ७) ८) ९) १०) हल् खस, म पानगी १) २) ३) ४) ५) ६) ७) ८) ९) १०)

स्वदेशी तल - फा सेर ।

चमेली तैला २) ३) ४) ५) ६) ७) ८) ९) १०) तल मसाग दिना २) ३) ४) ५) ६) ७) ८) ९) १०) मलनी २) ३) ४) ५) ६) ७) ८) ९) १०) गुग्गुलु केवरा २) ३) ४) ५) ६) ७) ८) ९) १०)

गानकी तम्बाकू ।

जदा गाल तथा काला फी सेर १) गानदार तम्बाकू फी सेर २) ३) ४) ५) ६) ७) ८) ९) १०) गोली तम्बाकू फी सेर १) २) ३) ४) ५) ६) ७) ८) ९) १०) निवाम फी सेर १) २) ३) ४) ५) ६) ७) ८) ९) १०)

सके जलावा हर विस्मया जुगची गाल शरवत अब सुरवा इनदान
शीशिया बगर हगारे यहा माठ विफायतये फगातु होता ह । २६२

विशेष हाल पाननके दास्ते बना सूचीपत्र मंगाये ।

भवदीय - लाला गयाप्रसाद गुप्त, जनरल मर्चन्ट, कन्नौज-

थोडासा ध्यान दीजिये

कम्पडके यापारीयोंकेलिये यह बात विदित करते हैं कि आप, आपके गावके यापारी लोकोके पाससे कम्पडगी खरीदी करते होंगे और कमीशनसे विक्रिय करते होंगे पूर्वोक्त यापारीवर्गभी विक्रयसे माल लेकर तुमको देते होंगे इस कारनसे किमत्तमें जास्ती भाव होता है हम लोग कशीगर कोर्गोंको रोककर अनेक जातके कम्पडको बनवाते हैं माल बहात उत्तम, मजबूत और किकायत होता है २००) बार लबा नकसोदार कोरवाला ५०+१४ चउडा ४,४ ३, ५ बार चउडा किमत रु ५,८ से १२०० तक, पाचवार लयी किनारीवाली सच्ची जरीकी साही किमत रु १५ से ३५ तककी, साफा किमत रु १० से ३५ तकका

मुम्बई, काठियावाड और गुजरातके नामांकित यापारीवग माल हमारी पाससेही मगवाते है एम आर गोविंद आपर एन्ड सन्स,

रक्ष्मीपुरम् ३ बाथा, मडगा—(साउथ-इन्डिया

M R GOVINDAIAH AND SONS

Lakshmipuram 3rd St—MADURA

धी "એકમેલ ડેન્ટલ રૂમ"

દાતનુ સૌથી સસ્તુ દવાખાનુ

દાતના ડાક્ટર

ડા. એમ. એમ. કામા

હોરનખી રોડ, ન્યુ હાઇસ્કુલની સામે-મુબઈ

ઉપરે ઠેકાણે તદ્દન નવી રીત પ્રમાણે દાતના ચોકડા
ઘણાજ સસ્તા અને સરસ બનાવવામા આવેછે

દાત બરા થણુ દરદ વગર પાડવામા આવેછે તેમજ
દાતપર બાજતી પથરીઓ વીજલીના સાધાથી સાફ કર
વામા આવેછે

મળરાતો વખત—સવાર નવથી સાંજના ૭ સુધી

શ્રી તાદુર એન્ડ શાહખાદ સ્ટોન કુાં

‘સેન્ડહસ્ટ’ રોડ’

મુખ્ય, નં. ૪

ખાણના માનેઠે

તથા

સીમેન્ટ પાઇપના વેપારીઓ

રાવ સાહેબ માનાજી રાજુલ

તથા

કાં ખેરાજ બોવાબાઇ.

પાસેથી

તાંદુર, નાવદગી અને

શાહખાદી લાદી, કટની

સીમેન્ટ ચીનાઈ પાઈપ

મળી શકશે

શ્રી વર્ગમાં આનંદ દેનાર

હીસ્ટરિયા-વાયુમુક્તા.

૨ નં ૧૧૬

કો ૩ ૪-૧૦- પો. જુદું

નવા યા જુના હીસ્ટરિયાની આકડી
Feet ૨૬ કંવાકમા અટકાવે છે અને
કાયમતા માયદાપર લાવે છે તેનાથી ત
જીવુ દાંતખીલી, ગભરામણ, હાથપગ
વલી જવા, રોડુ ધુણુવુ ચકરી ગભરાય
મનો ખિયા પક્ષધાત, ચિત્તશમ વગેરે
વગેરે ઉપાધિનો નાશ થાય છે અને ત દુસ્ત
અને છે દવા દેથી, પથ્ય નદિ ખિ
અયગાગોમા સુવાવડી કે સગભાનિ દધ
શમય છે

લાવી પ્રમાણ લાડુ જીવો.

ધાવણા બચ્ચાની આકડી નજી
કલાકમા અટકે છે તેમજ જનર,
પેટ ચટ્ટુ હલગી, મસણી વગેરે દર્દ
મટે છે કો ૩ ૨ પો. જુદું

દેશીનામુ ટેકસ્ટ કા ૫ જા પો
૦) નામુ ચીખવાનું પુસ્તક

વ્યાયામકલા શાસ્ત્ર શરીર કેળ
વણીનું કાંપ કટનું પુસ્તક નકલ ૫ છે
કો ૩ ૨) પો. ૦) =

છગનલાલ લલુભાઈ શાહ,

૨શીનામાવાળા,

વિજાપુર-ગુજરાત

ક્રમ—કાઠીઆવા—ગુજરાતની પ્રજાના રાષ્ટ્રીય જીવનમાં
નવચેતન પ્રગટાવતું—પંખડાકી પત્ર

જ્ઞાન પ્રકાશ.

પ્રાચીન સામાજિક ધાર્મિક આર્થિક અને સાહિત્યના આતુ પ્રશ્નો ઉપર નિષ્પ રૂપાત
અચો અર્થો—કુટુંબમાં વગર સંક્રાંતિ વચ્ચે તેની સુખોપક વાર્તા—મનન કરવા લાયક
ઉપદેશો નિબંધો એ તેના આકર્ષક અંગ છે ' પ્રાચીન િ જ્ઞાનો રાજમંથરોનારે એ
નામની રોખમાળા ખીલ કરાંથી સર થઈ છે

કુટુંબી મુદ્દતમાજ લોહપ્રિયતા અને પ્રજાનો આશ્રય સુપાત્ર કરી રાખ્યું છે
વાર્ષિક લલાચમ દિવાં રા ૨-૮- પરદેશ જી ૪ પે સ.

જાહેર અખર ફેલાવવા માટે ઉપયોગી સાધન

જ્ઞાન, તાન અને નમુના માટે, લખો—

ત્રીભોવનદાસ દામોદરદાસ ગઢીઆ,

' જોદ્દાસ પ્રિન્ટિંગ હાઉસ'

નાગકોટ

ઇનામી અલૌકિક ચિત્ર

૧. જ્ઞાન ઇનામ રૂ. ૫૦૦૦, કુલ ઇ ૩૪૫

“ પ્રકૃત પ્રાપ્તિ નામુ રહસ્ય ” એ નામનું ૧૮ ઇંચ પહોળું અને ૨૨ ઇંચ
લાંબુ મનોહર અને હૃદયમાંની ચિત્ર સુંદર રંગોમાં ભરી દર્શાવે પિયા ખચ કરી
જનાવવામાં આવ્યું છે જે ચિત્ર જ્યાં રહેવા પામશે ત્યાં દિવ્ય શક્તિનો પ્રભાવ
પાડશે હમેશા તે તરફ નજર નાખતા અત કરણ શુદ્ધ તેમ નમ્ર અનંદ આપી
અવજનોને ત આનંદ પમાડે આત્મવશ શુદ્ધિ મળે અને ધનમળનો ખાસ ભેદ જુ નો
રી આપશે આતુ જ્ઞાન પૂર્ણ ચિત્ર ખરીદ કરી નારજી અને શુદ્ધિને ખીલવો
એ ખરા જ્ઞાન જ્ઞાનવશે તેઓને ઉપર પ્રમાણે ઇનામ મળશે દરેક ચિત્રસાથે
ઇનામી ટીકોટો ચોગાડવામાં આવી છે ખચ જાદ કરતા પાકોની રમ ધર્માદા
કર્યાઓને અપણુ થશે રાત મહા જાગ્યો તથા દરેક જાગીના અખીર ઉતરાવો
તરફથી એ પ્રખ્યાત ચિત્રમારને પુરતુ માન મળ્યું છે શુરભીમાં ચિત્ર પચિર
માટે અને ખીલ ખુલાસા પૂજાવવામાં એ પસાની ટીકોટ ચોખવાવશે દરેક ચિત્રની
કિંમત રૂ. ૧ એ

Pandit O L Sarma
Shanti Bhuvan, Badabazar
24 Pergs BEYGA

પડિત શ્રી એન મર્મા
શાંતિ ભુવન બાદાબાર
૨૪ પર્ગસ બેંગાલ

માણસ જાતનાં

જીવન નો મોટો આધાર સ્વસ્થ લોહી પર છે અને તે મેળવવાનો સૌથી ઉત્તમ પ્રમાણ ડૉ વનેરાનો આયોડાઈડ આસાંમૃત સીરમ છે

આ મીઠા ગરમી, ભરદર જીના તાવે વીગેરે કાષ્ઠપણ જાતના લાંબા વખતની ખીમારીથી ખીમડેલા લોહીને સુધારવાનો જાદુઈ યુક્તિ ધરાવે છે પરમા અથવા ચાંદીની અસરથી જ નપર ટુની નીકળતા ચામ અથવા સફેદ ચા કાળા ડાઠ તેમજ દરેક સાધાઓમાં થતો સખત દુખારો ટુક વખતમાં દૂર કરે છે ચહેરાપર નીચળતા ખીવ તથા શરીરપર નીકળતા ગડગડા સાફ કરે છે અને લોહીના, ગમડવાથી શરીરપર થતી હરકતોને દૂર કરી બુખ લગાડે છે લોહીને સુધારવાના દરેક મત્નો કરી કટાબ્યા હો તે બેક બાટની વાપરને એટલે તેના ચમત્કારીક યુક્તિ ખાત્રી થશે વાદ રાખને કે કાષ્ઠપણ રોગને લીધે લેનીમા ફરતુ ઝેર સાફ કરી આ સીરમ નની જીવગી આપે છે કિ મત રકન રૂ ૧ ૧

સુચના-આ સીરમની લાંબી સીફારસ કરવા કરતાં વાપરી ખાત્રી કરી લેવી

ડૉ કે એલ વલેરા એન્ડ સન્સ
ખેતવાડી સુબર્બ ન ૪

BE A MAN

WONDERFUL DISCOVERY.

Money Returned in Case of Failure
Dr B GHOSLES Indian Oil

TO BE USED EXTERNALLY

Guaranteed sure genuine and permanent cure for lost-Vigour and Vital force and Nervous Debility of any nature and standing Whatever be the cause this Oil acts as a marvel Restores the natural power to youth

Rs 2 each phial of one oz Rs 22 per lb
Testimonials highest Apply to —

B GHOSE & Co, Chemists

35-1 Bichoo Chatterjee Street CALCUTTA

Correspondence in English.

શું તમો કરકસર કરો છો

જમાનો બારીક છે કરકસર કરના લીધે બે તમારે તમારા મકાન રંગના હોય તો કરકસર કેમ રવી તે બમો તમોને બનાવસુ

અમા । બનાવેના રોગાન બેનવેન વારનીશ અનેક જાપાન વિદે પીમાન રૂતા કિમનમાં સરતા અને વાપરનાથી વધુ ઉત્તમ છે બે તમો વાપરો તો તમને તે તમને જરૂર કરમ્મર મરાવશે

પ્રાઇસલીસ્ટ માટે, લખો

ટેલીગ્રાફ White paint

રેમિન ૮૮૫૩

ધી ઈન્ડીઅન ઓઇલ પેન્ટ

મે પ્રોટેક્ટરીંગ પાની

લાઇબ્રારી-મુ મર્

સંકટમાં સહાય

ન્યારે શરીરરૂપી સરથાનપર રોગરૂપી શત્રુ ઘાતકી ધરે ઘાલી સહાય કરવા સર્વ ધાયલે ત્યાં

ૐ મદનમ જરી ગાળીઓ ૐ

તે સજ્જના સમયમાં સહાય કરી તેનો અજ્ઞ રીતે જમાવ કરી લે છે આ રોગાઓ રક્તદોષ અરૂચિ કનકલક્ષ્મ વાસાની રૂપ હાય મળેના રાહ શરીર અને મનની નબળાઈને તોડી સ્મરણશક્તિ ખીલવી તમામ રોગોનો નાશ કરી શરીરમાં લોહીનો પ્રસાર જથ્થો વેગ કરી કાયમનું જગ મહે છે વિમલ ગોળી ૪૦ નો રૂ ૧

વૈદ્યવિદ્યા નામનું પુસ્તક દળદાર મદ્રેત ગળે છે મળેશે

રાજવૈવ નારાયણજી કેશવજી

અમનગર—ગાંધીવાડા પ્રા ચ નં ૧૮૭ કાલગાદેરી રો મુબમ્

કસ્તુરીની અગરબત્તી

૧૫૩૦

૫૭૨

તમેને આનશે નહિ કારણકે તે તમારો શ્રમ જીતીત કરી તમને આનદ આપશે
તમારા મૃદુમાં મુસાસ ફેલાવી તેને સ્વર્ગસમ બનાવશે
મિત્ર એ રતવતા રા એ

શાહ પોપટલાલ કસ્તુરચંદ જૈન

અગરબત્તીનાળા—જામનગર

રજિસ્ટર
નંબર
૮૪૧-૧૦

ચારુતરકા

ફિઝ ૧૧
પાલે ન સાય

અખતમા સખત માયાના ખાવો એ જ મીનીમા આ
ગમ! મધીના અને દા જના ગત ઉપર મણજ અ મી !
ખાતી બ દગમી જા ! ઉલ્લી નુ નિમેરે પડ સચા અસર !
કાલેગ ઉપરતો ખાતીનીજ ના ! ના-તતના ખાતી ઉપર
જાદુ ઉપચાર ! વીડીના ખતના અખતમે ઉપાય ! ખી ન અ
ને રોગો ઉપર અમા રી ના નરદિ આત ન અમૃતખિ દુ
આલે ૧ મેર વપગય હે મી ૧૧ પોપટલાલ મા નાગ
મ ત ! અમૃતખિ દુ ઓડીસ—નડિયાદ

અમૃતચિન્દુ

આખનુ ગક્ષણુ

૨૨૭૦ તે તમારી નયમ ફરજ છે આખના અમખન દો મો સાદા
રતાધનાપા અરમી નાસ નય આખી પરી દુના નિમેરે કોને જ મુજબી
નાશ થવા— શુદ્ધ માન્યા મોતીનો મુસા વાપરો

આવ ના ૧ ના તોનાના રા ૪ ના ૨ ના તોનાનો રા ૧૧

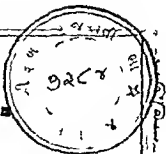
૧૦ ૧૦ સાલ મુસાલ

મુ માતાગી—જામનગર

અંકુશ

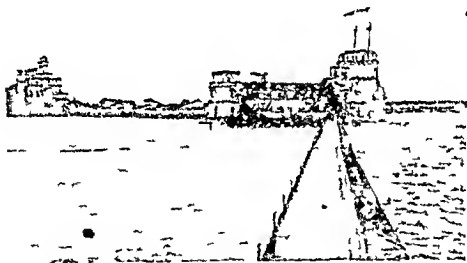
ANKUSH

પુસ્તક ભીલુ]

દ્વા મન

[અંક ૫ મો]

મોટા ભગી એક વારા

મોટા ભગ

પ્રજ્ઞાન વાળો એ જાનના

વાનિક વસાજમ ભિન્ન મોટા ૩ ૪-૮-૩

” , ગામના મોટા ૩ ૩-૦-૦ મોટા જ ગદિત

જામન ૧૨- મળિયા ૧૧

દેવનું બાબામૃત.

ભુઓની' આ બાબક કેવી રોમથી
 'નનુ બાનામૃત' પી મયે

બાળમેને તદુન્તા અને બળવાન
 બનાનામા આ બાવામૃત રેખત
 નાપરના ભનામળ -રીએ છીએ
 કિમત બાટવી એકના આના ૧૦

૨૧સહિ ૧ ૩૫૨ મગારારો મફત
 મોકનનામા આવે
 હી હી તવારી,

૫૨૫રી ઓપાનન-બી મેનગર

વિજળીના દીવા

નાના મજામા
 રાખી શકાય છે

આની બીનકલ માની નથી

૧ - ૧ ૨૫ ૫ અને ૬

પોસ્ટેજ ૬ આના

એર બેરી ૧ ૨ ૧-૩ - પોસ્ટેજ સાથે

દી જ શાહક

બેનકરિંગ હોસ - ગુમદાવાદ

તેન કે દીવાસળીની

બફર ૫ લીજ ની ફેલ

આપ, માવજાજ બવકાદાર

રોશની થાયછે

ખેલ-ચુલાઇન.

પાણી સાથે વાપરનાર પ્રનાહી ઉત્તેજ- ખાસ તૈયાર કરેલ-રસ્-

નાકમાં યતી સુમર્કાને દર દરેક કાનમાંથી નીકળતા મેવને સાફ કરેછે, ગળાના
વ્યાધિને દઢાવે છે ગળુ સફ કરી જગમગે છુલ બનાવે છે શરીરના દરેક દરદને
સાફ કરેછે આ રસ ગરમ પાણીમાં બેળી વાપરવાથી તાત્કાલિક અસર થાયછે

ચરદેશી જ્ઞીસગીનથી બનાવેલી બીજી દવાઓ કરતા અતિ સસ્તી
અને

ત્રિરોપ ગુણકારી છે

કિ મત આઠ ઐસની શીશીના બાર આના

ત્રણ શીશીના બે રૂપીઆ

કલ્પતરુ એન્ટીઈન્ફ્લેચુએન્સ

ગોળીઓ

નાસે વળાણેવ નનરુપતિઓથી બનાવેલી ઇન્ડુઓ આ અદ્યતનવાને અને
મટાડવાને માટે—

બહુજ ગુણકારી-વિશ્વાસપાત્ર અને અજમાવેલી
૨૦ ગોળીની શીશીના એ રૂપીઆ

મેળા નમ્યામાટે ખાસ લાન પુઝાવો

કલ્પતરુ આયુર્વેદિક વર્કસ એન્ડ સ્ટોર્સ

૩૭૩-૫ અપર સીટરુ-રો-કલકત્તા.

તારુ ધીરનાથ — કલ્પતરુ

Kalpatri Ayurvic Works and Stores

373-5 Upper Chitpur Road—CALCUTTA

અંગુઠા છાપવાનું

સાર દરતાવેજ પાવતી પ્રેમેશરીનેટિ પ્રિયેર મહત્તના
કાગળો ઉપર અંગુઠાનું નિશાન કરસ રીતે લેવા માટે અમારા
સામાનમાં જેટલી અગવડ છે તેટલી બીજા દેશના સામાનમાં નથી
તે એ વાર જોવાથી ખાતી થશે
હામત ૧૦ આના રૂા ૧ રૂા ૨ પાંજેજ અવગ

તેમજ અમારે લા રખ રોપ લાખની સીસો સીપાહના અપરાસ
સીસ ૬૫ અને રાપર રોટ ઉપરનું કોતરકામ કરી આપવામાં આવશે
હાલે ૬૫ અને રાપર રોટ ૫ મોકલ

માનકામે પ્રથમ

લાકાદેવી રોડ—મુંબઈ

નવી શોધો

ડો વીન્ટનની પ્રખ્યાત આપધિઓ

(૧) બ્રીફટીન (કૃત્ય વૃતિ તેલ)—જોરવેને માટે રવર્ગિય બક્ષીસ આ તેલમાં રહેલ
ગુણ તેના નામ ઉપરથીજ સચિત થાયછે બીજાતરું સાદર અને સુખ આ
તેલના વાપરવાથી વધેછે
પ્રિમત ૨૫ જે

(૨) હીનેટ્રો વેસ્ટે ટાઇન (રસીકમ વૃદ્ધિ)—સત્ર પુ રોને માટે આદીર્વાદ સમાન
કુદ કે યુવાન સત્ર કોઈ આ વાપરવાથી સસાર સુખ મોાવવા પ્રુપ્ત વાગ્યશાળી
દાયછે નિયમે ટકાવી મગ્નુત જનાવવા માટે અત્યુત્તમ છે
પ્રિમત ૩૫ જે

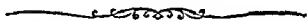
અન્યતા—જ તે વા સચે મ ગાવનારને રૂા -૮- માં મળી શકશે ટપાલ અથ નથી
લેવામાં આવતુ જોડાની સામે પેસા મો તના

— જરા પછુ દિલ ન રી નયર આજેજ જોડર મોકલે —

એસ આર પ્રથર્સ

૨૮ ચંદ્રપામુદની સ્ટ્રી—મદ્રાસ

કાલિદી પત્રિકાનો જમાનતથી છુટકારો.

આ સચિત્ર માસિકપત્રિકા રેગ્યુલર પ્રકાશિત થાય છે આ પત્રિકાના મહત્તાપૂર્ણ દૈન્ય, ન્યુપ્રસિદ્ધ કરિના કાવ્ય, અ યોક્તિ મનને પ્રસન્ન કરનાર રસુજી લેખ સરલ અને રચિ-કારક ભાષામાં લખવામાં આવે છે ઇતિહાસ જૂગોળ ખગોળ જીવન ચારિત્ર્ય ધર્મ નીતિ ઇલાદિ ઇટલાએક વિષયોપર મતોર જક લેખ જાહેર થાય છે રાજનીતિ સખધી અને સાહિત્યશિક્ષા સખધી ટિપ્પણીઓ ધણા અભાવવાળી પ્રકટ થાય છે આ પત્રિકામાં દિ દિ સસારના ધુરધર લેખકોનાજ ગદ્ય પદ્ય લેખો છાપવામાં આવે છે વીચ રૂપીઆ દેનાર માણસ આ પત્રિકાના સહાય કરનાર હી રાખ છે અને એ માણસનું નામ ઉપરના પેન્પર રગીન કરી દરેક માસે છાપવામાં આવે છે અને એનું ચિન એના જીવનચરિત્રની સાથે પ્રકટ કરવામાં આવે છે દાનનીર ધના ર મજીનેને વિદ્યા ભની સાથે પોતાના નામને પ્રખ્યાત કરવા માટે આ ઉત્તમ અવસર છે

સરકોકોના નામ પરદેશમાં પશુ જાહેર થાય છે તરફ- લોકોનો વધારે ચના માડયો છે એટલા માટે પત્રિકાના સારિક ભાગે ૩૧ ધટાકીને ૧૧) ૩૧ કરવામાં આવેલ છે તે ઉપરાંત પશુ એજ ટોને ગ્રાહક વધારવા માટેની શી રહનીક ચાર્ટર ના કમીશન નેવામાં આવે છે પત્રિકાના ગદ્ય પદ્ય લેખોની પ્રસસા બીજી ભાષાનાળા પશુ અને દરેક મતોને અનુસરનારા વિદ્વાનો તથા ધનસપાદન મદાશયો પશુ કરી સુકયા છે એટલા માટે કોઇ જાતના સરાય નિચાર વિના આજગ ૩૧) મનીએડરથી મોકલી આપી ગ્રાહક થાઓ પૃષ્ઠની સખના ૩૦ છે અને ઉપરનો લાગ રગીન છાપ છે

જાહેર નેવારે પશુ પોતપોતાની જાહેર ખમર ધુરનજ મોકનાવવાનાં રૂપા તરફી દરેક માસે એવ પેજની જાહેર ખમરના બે રૂપયા લેવામાં આવે છે અમાણુ કેમી આઠ પેજ છે વધના રૂપયા ત્રધમથી દેનારને પ્રત્યેક રૂપયે બે આના કમીશન કાપી દેવામાં આવે છે જાહેર ખમરનું છાપાનું ખર્ચ પ્રથમ નેવામાં આવે છે પત્રિકા દેશપરદેશ અને તરફી રજવાડામાં જાય છે

વિરનામુ,

મેનેજર-“ કાલિદી-પત્રિકા ” રામનગર-(ખનારસ સ્ટેટ)

સફેદ કાઠ અને સુનબેરવાની દવા

કાઠના દરદથી પીડાયેલાઓ ! જો આપ તમામ જાતની દવાઓ કરીને ચાકી ગય હો, વૈદ્યો ડાકરો ડનિરાજો તે હજીમેના જ્યામે મેળવીને પોતાનુ દરદ મટરાની આશા છોડી બેઠા હો તોપશુ એ વખત અમારી જગતપ્રખ્યાત ફારી દવાનુ મેળવ કરીને નવી વાતમાં ત ફરસ્તીનો લાભ મેળવો

કિમત-મોહોટી ડબ્બી ૧ ના રૂ ૪-૮-૦ શાડાચાર

નાહાની ડબ્બી ૧ ના રૂ ૨-૮-૦ અદી

જયી પ્રસિદ્ધ,

Jayashwarsingh

જયધરમિદ,

કુળચિન્તિતક-દરમજા

DARBHANGA

કુલ-ચિન્તિતક-૬૦૬૧-૧૬

વીર્યસ્તંભન

કરી પુરુષાત્તનમુ સર્વ સુખ આપનારી
 દવા તજ કનકમા ગુણ સ્વપ્નમાં કે
 પેગામમાં જતી ધાતુને તુરત અટકાવો,
 નનકી પઠી મપલ નમોને મનવ્રત થાવી
 દુનિયાથી ત્રાસલ થઈ ગયલા મનુષ્યને
 સર્વ જુવાનો આપે છે

૧ ઢંધીના ર ૨

આર પી વૈત

તર્જોદ — જ્ઞાનદેવ

આશી આઈલ.

મગજનાં દર્દી ચતુ મામાને કુ ખાવો,
 તજ ચરમ વાઈ જુદીની મ દતા નાક-
 માંથી પડતા દુર્ગંધી છેડ આખાની ભજ
 તત રતાવ ગાયનું અમતુ નિ નિ
 નાક રિચેર રોને મગડે છે માનસિક
 પ્રમ કરનાગઓને ખામ ઉપયોગી છે

પ્રિ મત રૂ ૧૫

એશિયાટિક મેડિકલ ફાર્મસી,

રાજપૂર (રત્નાગીરી)

INDIAN TOOTH-ACHE SPECIFIC

દાતને માટે અકસીર

દાતના તેમજ પેગાના એ તેવા આખાને મરાળી દાતના મૂળને
 મજબુત રીઝે, તા હવના બધ ધાયડે અને જી ગીઆ
 તાત મગવનાની જરૂર રહેતી નથી

ફિ નત એક બાટલીનો રૂ ૧-૪-૦ પોસ્ટેજ રૂ ૦-૪-૦

વેપારીઓને ડહનના રૂ ૧૨-૦-૦

જન વ્યવહાર અપ્રેક્ષ્ય મરેડો

Stany Bros

રોની બ્રધસ

MANGLORE - South Canara

મે મલોર — સાઉથ કેનરા

મલેરિયાના

લીવરની કાઠ પણ ફરિયા અને ચાતુ નમળાઈ માટે સર્વોત્તમ ધવાજ છે
૮ ઓસ (ડરડોઝ) તો ૩ ૧-૮-૦

મલેરિન

આસ મેરેરિયા માટે શુદ્ધ વનસ્પતીઓની બનાવ
૨૫, ૫ અને ૧૦ ગોળીઓના આના ૮ ૧૪ અને ૩ ૧-૮-૦

વાનો મલમ

સવળી જાતના વા ઉપર અકરીર ૧ ડીની આના ૬ એક ડઝનના ૩ ૪

યુકેલીપટસ તેલ

ચોખ્ખુ અને પવિત્ર એક ઓસના આના ૫ એક ડઝનના ૩ ૩

દીસ્યુ રેમીડીઝ

$\frac{3 \times 6 \times 12 \times 30}{3 \quad 6 \quad 12 \quad 30}$		$\frac{1 \text{ ઓસ}}{૮ \text{ આના}}$	$\frac{૧ \text{ ઓસ}}{૧૪ \text{ આના}}$	$\frac{૨ \text{ આસ}}{૩ ૧ ૮}$	$\frac{૩ \text{ ઓસ}}{૩ ૨ ૨૦}$	$\frac{૪ \text{ આસ}}{૩ ૨ ૧૨૦}$
--	--	--------------------------------------	---------------------------------------	------------------------------	-------------------------------	--------------------------------

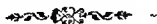
૨૫ રૂપિયાના ઓર્ડર ઉપર ફ્રી ટમ ગ્રીસન અને પચીસના ઓર્ડર ઉપર ૧૦ ટકા કમીસન
શોના પૈસા અગાઉથી મોકલેલા પડશે

Malaria Coy-MANGALORE (S L) મલેરિયાના કમ્પની-મે મલોર

માટીની કિ મતમા સોનુ મળેછે.

પેટ્ટ રાસકોપ સિસ્ટમનેત્રુ ધડીવાળ નિયમિત ચાલનાર ગાડીમા ચાલતા પશુ ૩૬
કલાક સુધી બધ નથી પડતુ આના મળ્યુત ધડીવાળની સાથે ૨ ચીન્ને અમે મફત
આપી રહ્યા છીએ જેવી કે—જાણક મોજા, ગર, રમાલ દેવદશનર્તી વીની મટનનો
સટ બસ સક્તિની દવા બાન (ફરેશને મા) ઉડાવવાની દવા દતમજન પીતળનો
પોકેટ ગ્લાસ વજ નકશા ચેનશીવ ચેન સર રી કાર્ડ કોસકી અતર વગેરે કિ ૩ ૧

અત્રીસ પીતળના રમકડા (રસોળના કામ)

કિ મત ૩ ૪ ચાર આ ચટ જોવાથીજ મનને તાલુખી થશે કે આવી સાધારણ
કિ મતમા આવો મળ્યુત મુ ૩મ મળી શકે ૨ પસદન આવે તો પૈસા પાછા બચ્યા ગેને
આખો દિવસ આન દર્મા રહેવા માટે તેમને દસાવવા માટે તરત મગાવો લાખો સટ
વે ચાલુ છે ૪ નમની કિ મત ૫ તમા ૧ તરત ખરી કરો

આનદમ ગલ-મથુરા

આનદમગલ-મથુરા

આર્થમહોપદાસ્ય

કોકણ પ્રાતમાની તાજ અને ચુદ્ધ વનસ્પતીની જગત્પ્રસિદ્ધ
અને નિદોષ રામબાણ દવાઓ

મદનપિલાસામૃત સંજીવિની

વીરસતબ રક્તશોષક અત્યંત કમોત ના ચિત્તાસાદ, શુદ્ધિ અને કલિને વધારનાર તથા
પૂર્ણ ધાતુપોષક સુવર્ણપ્રાક્ષિ મોતી મરુરી તથા પ્રવાલવગેરેના મિશ્રણવાળા

અપૂર ગોળીઓ

આ ગોળીઓથી ક્ષયરોગ પાંડુરોગ હૃદય નર મગ્ગકચ્છ મગજના દરદો સ્વપ્નરોગ
સાતાનને ન નાગ મર્મોત્પના રિ રો સપ્તિસતવગેરે અને વાયુરોગો નેત્રવિમ્બર
દ્રુહ દાનગેરે નવા કે જૂના અનેક રોગો તાગડતોગ દુરસ્ત થઈ ચિત્તાસાદ શુદ્ધિ અને
કલિ વધે છે શરીરમાં પરિપૂર્ણ શક્તિ આવે છે શરીરમાં રહેના નમ વિર અરિય
અર્જુ વીર વગેરે સાતે ધાતુઓની અનિરુદ્ધિ થઈ મનુષ્યને સર્વ પ્રકારે સસારસુખનો
ઉત્તમ લાભ મળે છે

ઉપર જણાવેલા સર્વગા રોગો ન ત નિર્મૂળ થઈ સરળા રીતે શરીર જળવાન અને
તાબી આવરવાવાળુ થવામાટે આ ગોળીઓ પ્રતિદોષ ઔષધ છે તેને લીધે લાખો લોકો
દર્મેશ માલક થાય છે એક ઉપિયા ના દમની કિમતની એ ગોળીઓ વહેતનામાં
આવતી નથી એ સાથે જ રૂપયાની કે તેથી વધારે કિમતની ખરીદનારને રૂપાનખચ
માફ છે અને જ રૂપિયાથી ઓછી કિમતની ખરીદનારને કિમતઉપરાંત રૂપાનખચ ના આર
આના વધારે પડે છે કિમત ગોળી ૪૨ નો ૧ ૧ ગોળી જ ના ૩ ૨ ગોળી ૧૬ ના
૩ ૪ ગોળી ૨૬ ના ૩ ૬ અને ગોળી ૫૨ ના ૩ ૧ ૬૪

કોક આપના નેત્રાજન—આનાના ૫ ગ પુલ્લુ ૧૨૦૦૦૦ નેત્રના સધળા વિકારો તરત
મરી નહ દિ લીન થાયછે અને આપને કોક મળેછે કિમત કમી ૧ નો ૩ ૧૫
કર્ણમાવનાશક અપ્રતિભ તેલ—આ તેનથી કાનના સધળા જનના જખમ તથા કાનને
લગતા બીજા રિમરો ત ત સારા થાયછે કિમત આ લી ૧ નો ૩ ૧
પ્રમેહમાટે આપન મિમ્બર—દાકોષ નવા નવા કે જૂના પ્રમેહને નેના વિકારોસહિત
તરત મટાડવાના કામમાં રામબાણ છે કિમત આ લી ૧ નો ૨ ૧

તરફ મજન—નાનાં અને પે ના સરળા દ દો મગડી ૧ ને ૨૫૨૦ અને મજનૂત
૧ કરવામાં પ્રતિદોષ લઈ સ ૧૫ તેકુ છે કિમત કમી ૧ ના આના ૬ ૭

૧ ૨—અરુણનાશક—પ્રમેહગેરે વિકારો આ ના લગાવવાથી ત્રણ દિવસમાં સાદ થઈ
જાયછે કિમત બી ૧ ના આના ૬ ૭

વીછીના ઝરનો ઉપાચાર—વીછીના કબજે પર ચોળવાથી ઝર નરત હતરી જાયછે ૮૯
માણસોને પૂરતુ થાય તેટલી દવાની ડબ્બી ૧ ના આનાં ૮ આઠ
ઉપદેશનારાક—ઝરમીના દરદના જખમ અને તેને યજતા વિષર આ મલમથી તરત
મળી જાયછે કિમત ૩મી ૧ ના રૂ ૨ એ

કોલેગ અને સારા ઝાઝામોટેનો ઈલાજ—ને ત્રણ ગોળાથી અવસ્થા ફાયરો થાયછે
કિમત ૩મી એકનો ૩ ૧ એક

ટાઢીયા તાનની અકસીર દવા—ટાઢીયા તાનને તથા પાગાંપ્રમાણે આવતા દડીલા
તાવોને ત્રણ રિવસમા નાણુદ કરેછે કિમત ૩મી ૧ નો રૂ ૧ એક

ઉધરસની દવા—સાપસિવાય દરકોઈ જાતની ઉધરસને તરત મગડેછે કિ ૩મી ૧ નો રૂ ૧

અ પ્ર તિ મ

કેશકુમુદમ તેલ

કેશપર લગાવવાનાં સર્વાં તેલોમા આ તેલ એ અત્યંતીય છે મધજેવી મીઠી મુગધ
વાળુ આ તેલ કેશપર લગાવતાજ તે અતિ સુગંધનાળા થાયછે અને તેની મુલાસ આદે
જાણુ ધળી ફેલાય છે આ તેલથી માથાપરની ટાલ, ખોડા ખરજ અને ઝીણી ફેદલીઓ
વગેરે વિષર ૨૨ થઈ કેશ રેશમજેવા મુલાગા થ ચકતા અને કાળા લમજેવા ફાયરો
નેમજ કેશ ખરી ૫ તા અટકીને મીઠા લગાધમા વધેછે કેશમબૂદ સુ ર હોય તેજ દીઓ
મુખ્ય રાણુગાર છે નાનાં બાળકો અને પુરોમાટે પણ આ તેલનો ઉપયોગ કરવો શ્રેષ્ઠ છે
વિશેષ માનસિક શ્રમ કરનારાઓએ તથા નેનવિકારવાળાઓએ આ તેલ વાપરવાથી તેઓનો
અજીવ તર થાયછે અને તેથી તેઓનું મસ્તક સાત અને નિર્વિષાર ગદી તેમની દૃષ્ટિ તીન સાય
કિમત થાય તે નાની બાટલી ૧ નો રૂ ૧, ત્રણ બાટલી એકસાથે ખરીદના ને રૂ ૨ા મા
નથા છ બાટલી એકસાથે ખરી નારને તે ૩ થા મા આપવામા આવેછે
વળી—

સોરગી માલતી કલાર રાજરિકાસ લક્ષ્મીવિવાસ પુષ્પરાજવગેરે ખાસાદી અતિ
ઉંચી જાતના અતરો અને તેજ પ્રમાણે યુવાન હેનો કેવડો યમેની જાતવગેરેના મુગધી
અતરો અને કેશમા લગાવનાના રેક જાનનાં સુગંધી તેલો પૂર્ણ ખાત્રીવાળા વાળથી
આવથી મળી શકશે

સૂચના—કેપરના ઓપધો પૂર્ણ ખાત્રીનાં હોવાથી જાજ પચ્વીસ વર્ષો થયાં હામે
તોડાએ તેનો ઉપયોગ કરી ફાયરો મેળવેલ છે અને તેથી તેનો ખપ ધણો વધી ગયો છે
અનુભવ કરવાથી પૂરની ખાત્રી યરીજ ઓપધો તેના ઉપયોગવગેરેની માદિનીની સૂચના
સાથે રોડે અગર ની પી થી મોકલનામા આવેછે જે યજ ખર્ચ અને ટપાલ ખર્ચ કિમત
ઉપરાંત સમજવા જરૂરના ધ ખરીદનારને પૂરુ મીશન આપવામા આવેછે સ્થળોં જોન
જોની અને આરોગ્યરમજની માહિતીનું સચિત મોહાટ્ટુ પુસ્તકવગર મૂલ્યે મેળવવામા આવેલે
અમારો આપધો મગાવવામાટે નીચેના સરનામાથીજ પત્ર મત્તદાર કરવો

કુલ્લશાસ્ત્રો વિવલકર વૈદ્ય,

મુ પો આંજલે,

તા. વાપોલી જિ રત્નાગિરી

સુવિખ્યાત પેનેશીઆ કં પનીની

ફેચ ગોળીઓ.

શક્તિનુ મુળ

તમે શાની રોધ કરો છો? જાનમની યુવાનીની ઇ બા ધગવતા
હો તો આ ગોળીઓ વાપરા અને તમે આખી જીવગી
યુવાનીનુ મુખ અનુભવશે

હિંદ અને બરમાના રાજ્ય શીઓ વાપરે છે
આ ગોળીઓ

નમગાને શક્તિ આપે છે થો નાને શક્તિ બહે છે વદ અને
યુવાન સવગાને કાયદા રક્ષ છે તાજા જીવ અને કાયમની
અસર રેડે ધાતુનિકારના સમગ્ર દેશો ખાટે અતિ શુભકારી
છે મીઠા નાની માદ બરજ અસર પાછળથી થતી નથી
હરેડ ન રાત્રી નમગાધને રૂર રેડે પાચનશક્તિને સતેજ
રેડે માદ રતને ખાનવે છે

દરેક ગોળી એક સોનામહોર સમાન છે

૨૪ ગોળીની શીશીનો ગા ૧-૮-૦ પોરેજ લુદ

ઓડર મોકલતી વખતે આ પત્રનુ નામ નખડું
ઓ

પત્ર-વવહાર અંગેજીમા કરવો

ઓન ઇન્ડિઆ મેડીકલ ઓર્ગેનીઝેશન બરો

૮૭ અપર સર રુડર રો —કેલકત્તા

All India Medical Organisation Bureau

87 Upper Circular Road—CALCUTTA

सौन्दर्य.

ससारमें एक जादू है, प्रत्येक मनुष्य सुन्दर बननेका इच्छुक है।

यदि आपको व आपने किसी भिन्नको सौन्दर्यकी अभिलाषा है तो हमारे यहाँसे सौन्दर्यकी अपूर्व वस्तुएँ मगवाइयें यह वह वस्तु है जिसपर हजारों जटिलमन पूणतया मुग्ध हो रहे हैं। यह अपूर्व वस्तु यदि प्रतिदिन सुखपर मला जावे तो तमाम छाया, रक्तिकार, खुदरा, फटी फाँटा सफ़द व वे कील, खुजली, घुरे व दाग आर रगतका गिरावीको दूर करता है। सफ़र वा बीमारीकी वजहसे चेहरेकी बिगनी हुई रगतका अल-तहा सुन्दर बना देता है बूढ़का जवान बनाना इसीका काम है।

आप इस चोकेरी मासुग जाच न समझें बरि एक आला दर्जेकी चीज है अगर स्नानके पीछे इसको मला जावे तो सुन्दरता होनेके निमित्त निन्दको बहुतदा मुलायम कर देता है अर्थात् मखमली तरह बना देता है और सुशब्द ऐसी अद्भुत है जिससे दिल आर दिमाग तरोताजा रहता है दोस्तोंको ताफा दोन लिये निहायत ही कम कीमत तोफामी है। १ दोनी मूल्य १॥) स्पेशल मगवाकर ज़ुमव कीजिये महसूल पर प्रादिकना देना हागा। (नोट) सब शहरोंमें एजेंटोंकी ज़रूरत है।

मैनेजर देशरक्षक औषधी भंडार, लुधियाना (पंजाब)

Manager Desh Rakshak Aushadhi Bhandar

Ludhiana (Punjab)

WONDERFUL SCIENTIFIC DISCOVERY

Dr. Johnston's

Dr. Johnston's

VIE TONIC PILLS

VIE TONIC PILLS

The King of all tonics

A guaranteed sure & permanent cure for Lost Vigour & Vital Force & Sexual & Nervous debility of any nature or standing. It restores the natural power of youth.

Price Rs 5/- only Packing and Postage Extra

JUST TRY AND JUDGE FOR YOURSELF
ITS MARVELLOUS RESULTS.

The Indo British Chemical & Pharmaceutical Company

52 Zakariah Street

CALCUTTA.

શ્રી તાદુર એન્ડ શાહખાદ સ્ટોન ક્લો

‘સેન્ડ્સ્ટોન રોડ’

મુખ્ય, નં. ૪

આલોના માનેશ

તથા

સીમેન્ટ પાઇપના વેપારીઓ

નાવ સાહેબ માનાજી રાજુ

તથા

કાં ખેરાજ બોવાભાઇ.

પાસેથી

તાંદુર, નાવદગી અને.

શાહખાદી લાદી, કંટની

સીમેન્ટ ચીનાઈ પાઈપ

મળી ગયો

શ્રી વજમાં આનંદ દેનાર

હીરિરિયા-નાયક-તા.

૨ નં ૧૬૬

કી ૩ ૮-૧૦- પો લુદ્

નવા યા જુના હીરોરિયાની આમ્ડી
Feet ૨૬ ક્વાકમા આ વિ છે અને
કામના માપ ૧૫૨ લાવે છે તેનાથી ત
જાણુ, દાતખીની ગભરામણ હાથપગ
વની જવા, રોડુ ધુણુડુ ચમરી ગભરા
યનો નિગાડ પડ્યાત ચિત્તત્રમ વગેરે
વગેરે ઉપાધિનો નાશ થાય છે અને ત દુસ્ત
જને છે ના લી, પર નદિ ખી જે
અથડાતોમા મુવાવડી જે સગપાને દહ
શમાય છે

લાવી પ્રજા ઘણુ જવો

ઘાવણા બન્યાની આકિડી ત્રણ
ક્વાકમા અટકે છે તેમજ નર
પેટ ચાનું ઉલ્લી, મલ્લી વગેરે દહ
મટે છે કી ૩ ૨ પો લુદ્

દશીનામુ ટેમ્પ્ટ કી ૦-૧ પો
૦- નામુ શીખવાનું પુનઃ

વ્યાયામવા ગામ્ રીંગર જેળ
પણીયુ ૫૫ કમનું પુરતક નકત ૫ છે
૧ ૩ ૨) પો ૦)ન

છગનવાન લલ્લુભાઈ નાહ,

દશીનામાવાળા,

વિજાપુર-ગુજરાત

રસીદ (મરોગ) અને યદુત (હીયર) આ રોગોપર સાત દિવસમા યુદ્ધ દેનાર
 ગોઠસ દના વી પી ખર્ચસહિત પીઠાની દવાના ર-૧૪-૦ તથા પકૃતની દવાના ર-૧૪-૦
 બેદુરાપણ—ચસકા કાનમાથી પર કે લોી વટેનુ મજુમજુા થવો થોડુ સબજાકું
 ખરજવગેરે નાના સધળા દરદો ડા મીમિતની દનાથી ખાતીપૂરક મટેછે કિ ર-૬-૦
 દવાલખચ સહિત

હા અમુ એન દીક્ષિત—પુના સિદ્ધિ

ધી "એકસેલ ડેનટલ રૂમ"

દાતનુ સૌથી સસ્તુ દવાખાનુ

દાતના ડાકર
 ડા૦ એસ એમ કામા
 હોરનબી રોડ, ન્યુ હાઇસ્કુલની સામે-મુખર્ષ
 ઉપરે ડેમલે ત ન નથી મીન પ્રમાણે નાના ચિન્હા
 ઘણાજ કરતા અને મરમ બનાવતા તા ૨ રિટે
 દાત જગ પછ દર રગર પાલવામા બે વેછે તેમજ
 દાતપર વાકસતી પછરીઆ લીજલીના સાધાથી સાફ કર
 વામા આવેછે
 મળવાનો વખત—સવારે નાથી સાજના ૭ નુવી

વશપર પરાથી બનતો સાચા મોતીનો સર્વોત્તમ સુરમો

સુરમોની અસખ્ય વિશેષશુધી કારણુ નહેર ખરો એવામા આવે છે તેથી માહકાને
 ખરા મોતીનો તુલના કરવાનુ કામ થલુજ અધક થઈ પડે છે
 આ સુરમો સાચા મોતીનો બનાવવામાં આવે છે આખતી ૧૨મી આંખનું વાર વાર
 ઉ નુ બજાર ધરી ખમ્કો થવો થોડા વખતના પડે તા કુલા મોતીઆ પકડા રતાક
 આમ બહુ ઉત્તમરાયા બહુ વાંચવાથી અતી મરમી વગેરે આ સુરમાથી નાશુ થઈ દ્રશી
 અને નીરમગ થાય છે વગી (સો - ૬૫૦) દુપી નજર વળાને તેમજ વિાધઓને
 આ સુ મો આરી વા રૂપ છે તેલા એકની દી રૂ ૧૨- - બાર રૂપીયા
 હા અખનઅની ગુનામહુસેન પારેખ
 હે જુમાનસજી, મુ અમનગર

અબજિયા મિગીઝ ॥ ખેતિવાડીના પુસ્તકો.

૧	ફળબાંક કુલ ખાગર્તુ બગીચાનુ પુસ્તક (પાકુ પુકુ)	રૂ ૨-૦-૦
૨	પાણીની સોષ તથા તેના ઉપયોગી આધન ( )	રૂ ૧-૧૨-૦
૩	હિંદુસ્તાનમાં ચતા વાવેતર કરવાની રીત	રૂ ૧-૪-૦
૪	ખેતર ખેડ તથા તેના હાથીઆર ઓખર વિ રે	રૂ ૧-૪-૦
૫	ખેતિવાડીના લઘુમાધ્ય પેસા કમાવાની કુચી (તમામ જાતનાં આવરની દ્રષ્ટી ત સાથે	રૂ ૧-૦-૦
૬	વેશમના ખાડા ઉઠેરવાની રીત તથા કેતખાનુ વાવેતર ગ રેશાખનાવવાની રીત	રૂ ૦-૬-૦
૭	ડુવામાં પાણી વધારવા માટે ખોળિ કરવાની દ્રષ્ટીહતનો માસ અ ક	રૂ ૦-૪-
૮	શેતિવાડીવિજ્ઞાન મામિક વારિક લવા નમ	રૂ ૨-૦-
	લાયબ્રેરી માટે ખાસ ઓછુ લવાખમ	રૂ ૧-૮-૦

હુલેગય સી અબજિયા, લીબડી—કાઠિયાવાડ

નેત્ર રક્ષક અક્ષન

પર્તિયા ૧ વપકા પરાખા ક્રિયા તા પુર્તી માતીવાવિદ કુચ માલ માલ કલ્કી
લ્લોન વિનિર, નાલ્લા સવા સુન્ના માસગુપિ બાનિકા વદમ સો લ્લા હૈ કમિત પી
તીના ૧) વ ૨) વ ૩) નમૂના ૨) કા નિકટ મનનમે મુક્ત મેના લાતા દે
એવેડ લા હૈ—ગ્રાવેસર મુનાલાલ ગુજ્ઞ દ્વાવા મુ પો

જાહેર ખખર

અત્તરો ગુગધી તેવ, તમાકુ, સાખુ

સેવામા નિવેદન ૨ અમારા ૧૫૧ ખાતી અત્તરો વગેરે મ ગાતીને માલની પરીમા ક ૧ અને તે
લ્લમ જલાય તો ૫૧ દમેસેને માં આદક વાલો
અત્તરો— ૧) નાખ કેરગે મોતીસા ૮ના અખર વાળો પાદરી ચપો સોર ૨ માલની અને ૧
નરસિ કિમ્બ ૧ ૨ ૨-૨-૨-૨-૨-૨-૨ ૧ મુધી તેલા ૧ ના
તેલ— ૧) બેરી વેલા હેના, ૨) ગુનામ સના અને વાળો કિમ્બ સોર ૧ ના રૂ ૨-૩-૪-૫-
૬-૮-૯ મુધી
તમાકુ—ખાવામા તેલ અને મુગધ હોવા ૧ નિયમનિ એ ૧ કસપૂર આવતા રહેલે પગીયામાદે
મ માવી ગુલા ૨૨ માતી નિયત સોર ન ના રૂ ૨ અને ૩ મુધી દાખા કિમ્બ રૂ ૩-૪
૬-૮-૯-૧૦ અને ૨ મુધી તમાકુની એળીઓ કિમ્બ રૂ ૬-૧૦-૧૬-૨૦-૨૫ મુધી
માતિવિદાસ તેલ—મનને આનંદ માલ અંક અતિ પુ મોદાર
કિમ્બ—શીશી ૧ ના આના આદ તરા વિશે એક
દેશી સામુઓ—કિમ્બ ૧) ૨) ૩) ૪) ૫) ૬) ૭) ૮) ૯) ૧૦) આના
પનઅલદાર—મચાલીમા દિનીના દુકુમા અપવા ઉમેઝમાં કરે

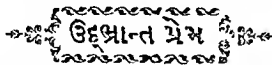
Padhal risbna kunjbihari
Kanaaj (૫ ૧)

સાધાકૃપા—કૃ અવિહારી
અત્તર મમ્મ —પો ૧ નોજ (૧ પી

સૌરાષ્ટ્ર આયુર્વેદિક ફાર્મસી

આ પ્રયોગશાળામાં માનવ મુખ ૧૧ રસાયન, ભરમ, અવરોહ, પુવામજ્જા કેવલ
જળ, સુના વગીઆળી અજમા દુદીના મરેડીના ધૂન વિગેરે ઘણી જાતના અર્ક, ચુલ્ક
ચુલી, દરે જાતના મામ શીરેસ, ઘરમત, વનસ્પતિના દાર મોતીનો સુરમો દત્તમ-
જન પુન એરડીઉ તેવ બેનતેન, ઘણી જાતના વારનીય પોનીશ અબર કસ્તુરી
(હસ્તકૃત) માનામૃત, ફેઇસફીમ અને પાઉડર બાવનાશક સાણ પાઉડર હેર ઓઇલ યાકૃતી
લાઇમ્બર્ન્યુમ વીરે તમાગ અથવા ઓ રેથી બનાવવામાં આવે છે બધ્યાનધ ખરીનાગને
આર મીંગન—પત્ર ૧૫૧૦ — પરિત વિજયગદર ન્યમ ૬૨—જેતપુર

૧ બીજે સ્થળે બનતા જીવન વાપગનારઓને અમારે ત્યા બનતુ ગોખનેજનુ જીવન
વાપરવા વિનમિ છે

અમ્મની સહિતપના અમ્માસી શીયુત ભાઈલાલ નરભેસ કરે ઉદ્ભ્રાન્તપ્રેમ એ
અમાલી અનુપમ ગ્રથો સાદી મરલ અને મધુર ભાષામાં કરેલ અનુવાદ
ગ્રથર્થો અને ગ્રાસકની ખામ પરવાનગીથી છપાવ તેવાર થોલ છે
મિમત ૭-૧૨-૦ મપો

અ કુશ ઝોફીસ—જામનગર

તાવની રામબાણ દવા

રૂ ૧૦૦ ઇનામવાળી.

ફાયદો ના થાય તો પૈસા પાછા

(ખાસ પરેજ નથી)

કોઈ પણ જાતનો તાવ એંગલે દદાડો એમનરીઓ ચોળીઓ હનો મગીઓ
તેમજ ચાલતા જમાનાના નવી નવી જાતના ઉ તા તાવો અમારી દવાથી ના હિન્દે તે
લીધેલા પૈસા પાછા આપીશુ કોઈ રખસ એમ જામીન કરી આપમે કે વેલ ચાટી
ગીરધરનાલ દહાનની વાથી નોધાઓ તાવ ના ગયો તો તેને રૂ ૧૦૦ સો નામ
આપીશુ કમી ૧ ની કિમત રૂ ૧- - ખાસ પરેજ નથી

મફત મળતા પુસ્તકો

પુસ્તકા ધાતુસખ ધી અને બીજા રહો માટે ધાતુવિકાર નામનું પુસ્તક મગાવી વાંચો
ઔચોનક દરદો માટે આનંદ વિગા નામનું પુસ્તક મગાવી વાંચો અને
પુસ્તકોનું પોસ્ટ ખચ પણ લેવામાં આવતુ નથી

વૈવનામી ગીરધરલાલ દહાન,

રૂ ધોળાર-૨ અમદાવાદ.

૩૭—ક્રીઆવા.—ગુજરાતની પ્રજાના રાષ્ટ્રીય જીવનમાં
નવચેતન પ્રગટાવતું—જખનાડીક પત્ર

જ્ઞાન પ્રકાશ

પ્રજાપીય સામાજિક ધાર્મિક આર્થિક અને સાહિત્યના આત્મ પ્રશ્નો ઉપર નિષ્પત્તિપાત
સચો ચર્ચા—કુટુંબમાં વચર સંકોચે વચાથ તેવી સુમેષક વાર્તા—મનન રવા લાવક
ઉપયોગી નિબંધો એ તેના આકર્ષક અંગ છે રાષ્ટ્રીય દિ નો રાજ રોગાર એ
નામની લેખમાળા ખીજા વર્ષથી સરૂ થઈ છે

કુટુંબી મુ તમાજ લોપ્પ્રિયતા અને પ્રજાનો આશ્રય સંપાદન કરી રાહેલું છે
વાર્તા લવાજમ દિદમાં રૂ. ૨-૮— પરદેશ ૪ તી ૪ પેન્સ.
ગહેર ખખર કેનાવના માટે ઉપયોગી સાધન

જ્ઞાન, તાન અને નમુના - દે લખો—

ત્રીભોવનદાસ દામોદરદામ ગઢીઆ,

‘ભોદરદાસ પ્રિન્ટિંગ હાઉસ’

ભરૂચ

ધનામી અલૌકિક ચિત્ર

૧ લું ધનામ રૂ. ૫૦૦૦, કુલ ધ ૩૪૫૦

“પ્રકૃત પ્રાચનાતુ રહસ્ય” એ નામનું ૧૮ ઈંચ પહોળું અને ૨૨ ઈંચ

લાંબુ મનોહર અને હરજમાની ચિત્ર મુદર રંગમાં બરી દ્રવ્યો રચિયા અર્થે ગ

જનાવવામાં આવ્યું છે એ ચિત્ર લખા રહેલા પામરી સાં રિલ સમિતેના પ્રભાવ

પામરી દમોશા તે તરફ નજર નાખતા અત કસ્ય મુદ તેમ નમ મનને આત્મીય

સ્વજાતેને તે પાન દ પમાડશે આત્મજગત્તુદિનગ અને ધનજગતો ખરા એક ખુ લો

રી આપશે આતુ જ્ઞાન પૂજી ચિત્ર ખરીદ કરી નારખ્ય અને જુદિને ખીલવો

૭ ખરા જાલ જલુનશે તેઓને ઉપર પ્રમાણે દામ મગને દ ક ચિત્રસાથ

ધનામી દીકરીએ જોગડામાં આવી છે ખચ જા તા જામની ર મ દમોદર

સ રથાઓને અર્પણ થશે રાન મહા ભગ્નો નથા ૧૬ નવીના આગીર ઉમરાવો

ત રૂપી એ પ્રખ્યાત ચિત્ર રાન પૂજુ માન મળ્યું છે સુર નીમાં ચિત્ર પનિનય

માટે અને ખીજા ખુલાસા પૂાવવામાં એ પસાની દીકરી મોકતાવગો દરેક ચિત્રની

દિ મત રૂ. ૧ એક

Pandit C L Sarmā,
Shanti Bhuvan Badabhar
21 Perga BE 261L

પતિત ગ્રી એન મર્મી
શાંતિ જુવન બાદાબર
૨૪ પગલ એગાર

માણસ જાતનાં

જીવન નો મોટો આધાર સ્વચ્છ લોહી પર છે અને તે મેળવવાનો સાચો ઉત્તમ ઇલાજ ડૉ. બનેગનો આયોડાઈઝ સાસાઈમૃત સીરમ છે

આ મીરપ ગરમી, લખદર જુના તાવો વીગેરે કોઈપણ જાનના લાંબા વખતની ખીભારીથી ખીગડેતા લોહીને સુધારવાનો જનકૃષ્ણ યુક્ત ધરાવે છે પરમા અથવા આંદોની અસરથી જ નષ્ટ થઈ નીકળતા આદ્ય અથવા સહેદા કાળો ગંધ તેમજ રે-સાંધાઓમાં થતો સખત દુખારો દુક વખતમાં દર કદે છે ચહેરાપર નીખળતા ખીન તથા શરીરપર નીકળતા ગડગુમડા સાફ કરે છે અને લોહીના ગાઢવાથી શરીરપર થતી હુમ્મોને દૂર કરી જીવ લગાડે છે લોહીને સુધારવાના દરેક મતો કરી કટાબ્યા હો તો એ જાણી વાપરજો એટલે તેના અમ્તકારી-જુની ખાતો થશે માદ રાખજો કે કોઈપણ રોગને લીધે લેહીમાં ફતુ જે સાફ કરી આ મીરપ નવી જીવળી આપે છે વિમત રકન રા રા

સુચના-આ સીરમની લાંબી મીફારસ કઠવા કરનાં વાપરી ખાની કરી લેવી

ડૉ. કે એન વલેરા એન્ટ સન્સ

એલવાડી મુબર્ક ન ૪

BE A MAN

WONDERFUL DISCOVERY.

Money Returned in Case of Failure

Dr B GHOSLS Indian Oil

TO BE USED EXTENSIVELY

Guaranteed sure genuine and permanent cure for lost-Vigour and Vital force and Nervous Debility of any nature and standing Whatever be the cause this Oil acts as a marvel Restores the natural power as youth

Rs 2 each phial of one oz 1 s 22 per lb

Testimonials high st Apply to —

B GHOSE & Co, Chemists

35-1 Bachoo Chatterjee Street, CALCUTTA.

Correspondence in English.

— વિપયાનુક્રમ —

વિષય	પૃષ્ઠ
(૧) India (a poem)	૧૬૮
(૨) આ લોક તથા પરલોક	૧૭
(૩) શુરાજી રસન (વિતા)	૧૭૪
(૪) મર ૧ પનારીમા (રાત્રી)	૧૭૬
(૫) ગુરુ ન ગીત ન (વિતા)	૧૮૧
(૬) વિદ્યા અને વિદ્યાર્થી	૧૮૨
(૭) આ યોક્તિ સમ્રાટ (કા ૧)	૧૮૬
(૮) આન મી પરલોકી પુરુષ	૧૮૭
(૯) અનુક્રમલોક અધિ રી (વિતા)	૧૯૧
(૧૦) હિત રચલોક	૧૯૨
(૧૧) આજી મુવાર ૧૧	૧૯૩
(૧૨) Adro ૧૦ "chdron"	૧૯૫
(૧૩) કનાપીતુ સાચી અને	૧૯૭
(૧૪) આજીત મધાગામા અકુમલ વની અવશ્ય ના	૨૦૧
(૧૫) અક્ષિત	૨૩
(૧૬) ગ્વાર્થિનિ (કવિતા)	૨૮
(૧૭) વિ હી ગ્વાર (આતુ રાત્રી)	૩૩થી ૪

અંક ૨૧.

ANKUSH

પ્રથમ ભાગ

સાંસ્કૃતિક વાર્તા

અંક ૨૧ મે.

INDIA

Sad land, where hatred writhes and coils
 'Neath diplomatic speech and wiles,
 Where words are chosen to conceal
 The thing you mean, the thing you feel,
 Where you have felt the corn of worth
 In many rounds of ceaseless birth,
 Where you have bowed and consoled
 A weary throng, compelled by Fate
 To hear dark strains throughout a nation
 That loudly sang of liberation

Recall your might from out the past
 God meant you *standing* to the last,
 Not crouching by with out-tretched palms
 Awaiting patronage and alms
 Stand in the sun renounce the shade
 Your place is there, be not afraid
 And hear that coming man proclaim—
 'To God alone we kneel'

CEVE BACON

(Modern Review)

આ લોક તથા પરલોક

(લેખક—શાસ્ત્રી હરિલાલ શિવસિંહ ગોવિંદ ૭)

આ ક્ષણાંતની અદર નસત તથા અત્યંત
અનેક લોક આવેના છે આ મન્ય લોક તથા
આકાશમાં જોવામાં આવતું નદમ ન જે
અગોળવેતાઓના મનમાંથી લોકોનો સમૂહ
તે ત્ર્યક્ષ છે અને અગાળિયોડો અત્યંત
કારને ભોગવતી રાત્રીઓ વસે છે અને ધોના
અનુસારે જ મ તથા મરણ પામી શ્રીને
તે તે જૂ. જૂ. લોકોમાં જ મ તથા મરણ
પામે છે આવી ગતિ પામ્મી ભોગ ન થા
લામ્મી એકવાર નકિ પડુ અનેકવાર જ મ
મરણ ભોગવના પડે છે એક જાનમાં જ મી
મરણ પામ્યાપછી શ્રીને તેજ જાનમાં જ ન
જામ થાય એવો ધો. નિયમ નથી તેથી
મરનાર પ્રાણીને દેન અસુર મનુષ્ય પડુ
પક્ષી તથા વૃક્ષવૃંદોની અને જ નોમાં જ
પડુ છે અગાળિયોડો અત્યંત હોરાથી
તેઓની ગપ્પતરી થઈ શકે એમ ન રોવાથી
તેઓ સર્વને પરલોક અને આ મન્ય લોકો
આ લોક એ નામો આપી

હૃદયલોકમાં અને હૃદય નિભા તેમ જ
હિય લામ્મી અને નીચ જાનમાં અનરવાનુ
લાન કારણ પોતાના કમોજ છે માટે

મનુ મોએ પોતાના કમોને સુવારવાતરફ લખ
આપતુ જોએ કમો લખ નારના છે સ-
ચિત જાગ થ અને ક્રિયમાળ સચિત એ
અનેક જ મોના મોના બાર છે પ્રારબ્ધ
એ આ જ મના મુખોના તથા દુખોના
ભોગ આપરામાટે તૈયાર થોના કમો છે
જેથી આ રાત્રી ગ્યામુ છે ક્રિયમા. એ
વનમાન / મમા કરાના મોં છે જેઓ સ-
ચિતમાં ભગના જપ છે પુણ્ય કરી નાન
મેઘરી નચિત તથા ક્રિયમાલુખોના નાથ
જરી સાથે પરવુ જાગનામોનો તો જો
મયીજ નાથ રી સકાયકે આથી જાનાતિ
મવકમાતિ નમમાનુદ્દેન (હે અજ્ઞ ન
નાન પ અસિ રા મોને બાળી લરમ
રેડે) ગ્યાતિ નયનોમાં મવ એ શબ્દ
પ્રારબ્ધ સિવાયના કમોનુ નદણ કરે છે એમ
સમજવુ

જનામ્મી મોપ ન થાય લામ્મી એ-
ના નિ પછ અનેકવા જ મમરણ ભોગ
વવા પ છે એવો ગાત્રસિદ્ધાંત છે તોપણ
કે લાએ મનુ રો એવા મગી આવે છે કે
જો પુનજ અને અને પરલોકને મિલકુજ
માનના થી કારણ કે તેઓ દેહનેજ આત્મ

આને છે તેઓનો મત સ્વીકારતા અકૃતામ્યાગમ
અને કૃતનાશ એ એ દોષો આની પહેલે
જેમકે દેહનેજ આત્મા માનતા એ દેહ પે ।
અથવા તે, અમાઉ હતોજ નહિ તેથી તેને -

અન્યાયની જે સુખ દુઃખ યાય છે તે તેના
કારણભૂત પુણ્યપાપાદિક નહિ કયા છતાંપણ
મોગયવા પહેલે મારે અકૃતામ્યાગમ એવી
પ્રાપ્તિ યાય છે તેમ જે પૂર્વદેહની દયાવીમાં
પુણ્યપાપ કરી દોષ તેના પ્રજ સુખ દુઃખ
જીવ જ મમા તે દેહથી પોતાના અભાવને
લીધે ભોગનાતા નથી તેથી કૃતનાશ એ દોષની
પ્રાપ્તિ યાય છે આ દોષોને લીધે સિદ્ધાન્તમાં
અશ્વદેહથી મિત વિગેહવિશિષ્ટ ચેતનને આ
ન્યા માન્યો છે પાચજાનેદ્રિય (ચેત્ર, ત્વક્
ચક્ષુ જિહ્વા અને ઘ્રાણ) પાચ કર્મેદ્રિય
નૃવાદ, હસ્ત પા પાદ અને ઉપસ્થ)

પાચ પ્રાપ્ત (પ્રાણ અપાન ઉત્ત, સમાન
અને વ્યાન) મન અને ભુદિ એઓ મળી
ત્રિગણરીર કહેવાય છે જો કે આત્મા ચેતન
ન્યા અદ્વિય હોવાથી તેનું મોઝાતરમાં ગમન
કે સાથી આગમન સમયનું નથી તોપણ
ત્રિગણરીર ગમન આગમન આદિ ક્રિયાઓ
કરણ હોવાની આ માત્રા પણ જન્યનની
પ્રજ્ઞા પ્રતિનિધિત વક્ષના ચત્રની પેડ ગમન
આગમન આદિ ક્રિયાઓ સહવે છે

સવળા પ્રાપ્તિમોની પ્રવૃત્તિ ઇષ્ટની પ્રાપ્તિ
અથા અનિષ્ટના પગિહારમાટે દોર છે વચારે
પ્રાપ્તિકાંઠાવસ્તુ મેળવવાની અથવા તેથી નિષ્ઠન
વાની ઇચ્છા રાખે છે સારે 'તે વસ્તુ કહ્યું
અથવા તો અનિષ્ટ સાધા છે એવો તેને
આ જન્મનો પૂર્વજ મોઝા અનુભવ અન

સ્થ હોય છે તુલના ઉત્પત્ત યથેના મામ્મ
તથા જૂ વગેરે કુ જતુઓ મનુષ્યનું દોષી
ચૂસવામાં પ્રજ્ઞા મામ્મ એ અથવા પકડવાનો
પ્રયત્ન ગુનામાં આવતા નામવાનું મન કરે
છે, સારે તેઓને આ જન્મમાં તો લોહી
જીવું સાધન છે અથવા પગાડુ મનિષ્ટનું
સાધન છે એવો અનુભવ નથી તો તેને
તેવો અનુભવ પૂર્વજ મનો છે એવું ચોક્કસ
અનુમાન યાય છે

આવી રીતે જેમ પુનર્જન્મ પ્રમાણસિદ્ધ
છે તેમ સ્વર્ગાદિ લોકો પણ પ્રમાણસિદ્ધ છે
શાસ્ત્રમરોએ પરતુ પ્રમાણ્ય ન્યાય અનુ
માન, ઉપમાન, સાદ્ય, અભવ અને અતિશા
એ છ પ્રમાણોથી મા યુ છે વ્યાસાદિ ૪
વિદ્યોએ પુરાણગરેમાં સ્વર્ગાદિ લોકોને ૭
ભુવ્યા છે તેની એ ઐનિય પ્રમાણ સ્વર્ગાદિ
લોકોને યથાગ્રિયત રૂપાર - રહે

વળી કોઈ નમને આપણા આપ મુદ્દાની
જનના સુખથી એરી વાન માલગવામાં
આવે છે કે અનુક ગામના અમુ મોળે
લામા એકજ નામનું ધાગણ રૂપાત્ર મે પુ
તો વસતા હતા તેમાંના એ રૂપાની ખરી
આખ અમથા આવતા તેના નામનું ધા
રણ રૂપાર આને પુરૂર પણ જો કે તમામ
નીશય હોય તે પણ મરવાની તારીમ
આવી જેમાન થઈ પયો હતો અમ્મજીવ
મેવાન થઈ ગયેના આ પુ પત્ની આસપાસ
તેના અગામજ વીઓ મેગા થઈ તેની મૂળ
ઉતારનામાં નરત્ન કરતા હતા આ અ
રની નાક કડી તે પુરૂર મૂળ ઉતરી જતા
જેઠો થોડો અને અગામજ વીઓએ 'મૂળ

કરજ ઉતરી જાય છે તથા વેદાધ્યયન કરવાથી સુધિ મોતુ કરજ ઉતરી જાય છે તથા અકારોએ આ ત્રણ કર્મોને પોતાની જવાબદારી મનુષ્યના સિરપર નાખી છે, તેથી તે કર્મો ઉતારી જેમ પોતાઓ પોતેની જ સજાતા મેળવાય છે તેમજ આત્મિક પણ પશુ સ્વાધાય છે સુધિઓ ક જ ઉતારવામાં વેદાઓનું અધ્યયન કરી શકાય છે કરજ પડવાથી તેના સરસારો બચપણથી જ તારા બેમેટે તેથી તે ॥ મનમાં મોટોની અવગ્યાએ પો હોયતા કરી પણ વિકૃતિ થવાને સભન રહેતો નથી દેવતાઓનું કરજ ઉતારવામાં મનુષ્યને યજ્ઞયાગદિક કરવા માટે અનરથ સ્ત્રીની સાથે લગ્ન થિયો ને ॥ ૩૫ પડે છે આથી તેની નિરકુશતાપર કાપ પડે છે સામાન્ય દૃષ્ટિથી જોતા સ્ત્રીવગ્ના પુરૂષમાં જેટલી હ? બહિર્બુખતા થવાને સભન માની રાકાય છે તેવી હ? સ્ત્રીની સાથે લગ્ન થિયો જોડાયેના પુરૂષમાં માની જાતો નથી મનની સ્થિતિ નવા અધના સમાન છે માટે અધને પો તાની ઇચ્છાનુસાર ચલાવવાની ઇચ્છા રાખ નારાએ જેમ કાલે અધની ઇચ્છાને અનુસરુ પડે તેવી ૮ ગીતે મનપર કાણુ મે જાવતી ઇચ્છા રાખનારાએ મનની ઇચ્છાને કાલે અનુસરે અને માટે સ્ત્રીની સાથે લગ્ન થિયો જોડાયે વળી યજ્ઞયાગદિક કરવાથી જેમ પોતાને વર્ગી ઉત્તમ લોકોને લાલ આપે છે તેમ પ્રાણુ કયાણુ પણ આપે છે કે જમા પ્રાણુહુતિ સમ્યગ્નિપુ

નિષ્ઠ ॥ આત્માનાયત રુદિરુદિરુત તત પ્રજા ॥ (અગ્નિમાં વિનિપ્રમાણે નાખેલી આત્મિ મુષને પોટોએ છે સુધર્મી વૃદ્ધિ થાય છે વૃદ્ધિથી અજ થાય છે અને અજથી પ્રજા ઉત્પત્ત થાય છે) પિતૃઓનું કરજ ઉતારવામાં મનુષ્યને પુત્રનું ઉપાન અવશ્ય કરવું પડે છે આથી તે પિતાની હગની બાદ તેને પિતૃના આપે છે અને માતાનું રક્ષણ તથા પોષણ કરે છે મનુમહારાજ ઉપર કહેના તથા કર્મોથી સુન્ન થવામાં લાગ આપી મનુષ્યના જીવ અધ્યાયના ૩૫, ૩૬ તથા ૩૭ માં સ્ત્રીમાંથી કહે છે કે જ્ઞાનિ જાગ્યપાટલ મનો મોક્ષે નિ વેશયેત્ ॥ અનપાટલ મોક્ષ તુ સવમાનેાત્રજલપ ॥ અધીલ વિધિવદ્વાન્પુનાચોગાય ધમન ॥ ર્દ્વૈં ચ નક્ષિતો વૈનમના મોક્ષે નિવેશયેત્ ॥ અનધીલ દ્વિષો વેશનનુપાય તથા મુતાન્ ॥ અનિર્દ્વાં ચૈવ વૈનં મોક્ષમિચ્છન્નતત્ત્વ ॥ (તથા કર્મોને ઉતારી મોક્ષના સાધનમૂલ સન્યાસાનમમાં મનને લગાડવું કર્મોને ઉતાર્યાવગર સન્યાસાશ્રમનું સેવન કરનારો મનુષ્ય નરકમાં પડે છે વિધિમાં લે વેદોનું અધ્યયન કરી, ધર્મથી પુત્રોને ઉત્પન્ન કરી અને યજ્ઞાદિ યજ્ઞો કરી મોક્ષના સાધનમૂલ સન્યાસાશ્રમમાં મનને જોડવું વેદોનું અધ્યયન કર્યાવગર પુત્રોને ઉત્પન્ન કર્યાવગર અને યજ્ઞો કર્યાવગર સન્યાસાશ્રમની ઇચ્છા રાખનારો જિજ્ઞ નર કમાં પડે છે)

આવી રીતે આપણા ધર્મ ॥ અકારોએ આપણને માટે એવી જીવનસરણિ બની કાળી

છે કે જેની આપણા આ લોક તથા પર
લોક બંને સુધરી તથા આ લોકમાં જ મૃ
ત્યુકાળ ધન મેળવી જોવાઆશા તથા મેળ
મળ ભોગવડી એ કાંઈ જ મનુ સાધ્ય થ
નથી. જ મનુ સાધ્ય તો આ લોક તમા
પરલોક એ બંને સુધારવામાં છે આ લોક
તથા પરલોક બંને તથા એઓમનો એક
જ રીતે રીતે સુધરે છે તથા બગે છે તે
નીચે આપેલા મહાભાગના પ્રોત્કાલપ્રમાણ
સમજી શકાશે

ધનાનિ વૈષા ભવુનાનિ રત્નિ નિયમત
નુવિમ્બિતાત્ ॥ તેષામય યજુર્વરુણ લોકો નાથા
સદા કેન્દુલે રતાનામ્ ॥ ચ યામયુક્તાન્વર્ધ
પ્રતક્ષા સ્વાધ્યાયશીલા જરવાનિ કેન્દુ ॥ નિ
રેન્દ્રિયા પ્રાણિનધાનિરુનાસ્તેષામર્ષો નાથમરિ
લોક ॥ ય જનમેવ પ્રથમ વરતિ ધર્મેણ લગ્ન
ચ ધનાનિ કરે ॥ દારાનગ્રાવ્ય યજુર્વિજયત
તથામય ચંદ્ર પરથ લોક ॥ ચ નૈવ ભવા ન તપ
ન વાન ચ ક્ષાપિ મૂળા પ્રજને વ્યન્તિ ॥ ન જાતુ
મચ્છન્તિ મુલ્કાન મૈળાસ્તેવાનય નૈવ પરથ લોક ॥
(હે મોહક શત્રુઓને માનવસિ) ॥ ૭૭૦ની
પાસે મૃત્યુકાળ ધન હોય છે જેઓ અગોને
અસત શબ્દગારી નિરત મોજમળ બાગ
વે છે અને જેઓ સ્વેદના મુનમાં આ
સકલ રહે છે તેઓને કુન્દ આ લોક સુધરે
છે પણ પગલોક સુધરતો નથી જેઓ મો
ગમાં જોડાયા હોય છે તથા આચવામાં તપર
હોય છે નિર્નેયિ હોય છે નાણીઓનો નધ
કરના નથી વેદધ્યયન કરવામાં સ્વભાવ

વાગા હોય છે અને તેની રીતે જ તથા આશા
રીતે જેઓ વૃદ્ધ બને છે તેઓને મક્ક પરલોક
સુધરે છે પણ આ લોક સુધરતો નથી તેઓ
અન્યવાદિ ધર્મોને પ્રથમ આચરે છે અને
પોત્ત સમય થતાં યાચથી ધન મેળવી
ઓને પર લી યજો કરે છે તેઓનો આ લોક
તથા પગલોક બંને સુધરે છે જે મૂ લોકો
વેદધ્યયન કરતા નથી તપ આચરતા નથી
તપ આપતા નથી પુત્રની નામિમાટે યત્ન
કરતા નથી સુખ ઉપર એવા માર્ગો નથી
પુસરતા નથી અને બોલોને ભોગવતા નથી
તેઓનો આ લોક તથા પરલોક બંને બ
ગે છે)

આ લોકમાં જ મ મળવો અને તેમાં
પણ મનુષ્યશરીર નામ થતુ એ મોહકા સા
અની રાત છે સ્વર્ગાદિ લોકમાં ભોગો નિ
ગે કરી ઉપલબ્ધ થાય છે તેથી તેઓમાં
આસક્ત રહી ત્યાં કર્મો કરવાનુ મોહને પણ
મન થતુ નથી તેથી ગુણ મૂલતા સાંધી
બ્રહ્મ થતુ પડે છે આ લોક તો મ જુમિ છે
તેથી મનુષ્યશરીર મેળવી યજ્ઞયાગાદિ કર્મો
કરી ચિત્તને શુદ્ધ કરી જ્ઞાનતુ સપાદન કરી
મકાઇ છે આ લોકમાં આવા ઉત્તમ મનુ
યશરીરને મેળવી જે માપુસ પરચર્ચ તથા
સ્વાર્ગ (જોતાતુ વ્યાજ) સાધી શકે તો
નથી તેને આત્મહત્યા કરનારોજ સમજવા
માટે તે પાપી બચવામાટે સમજી માપમે
સાચોજાનિતિઓનુ મહત્ત્વ કરતુ એજ સ
નામન રસતો છે ॥ ૭૭૧ ॥

તુરંગ વસતી

હરિગીત

અતિ શીતરધકે સિસિર ને ગરમી પ્રતાનક ગ્રીષ્મ ત્યા
જ્યમ ક્રાંસ ને જર્મની દૂશીને લિન મતનુ વૈર જ્યા
શુણુ ધર્મ જુ । એ વચે છગ્ગાડ યોગ્ય વિગજતો,
લમ ગીરનતધારી વમત વિવેકભૂષિત ગજતો—

(૧)

કૃત્રિમ માગા મહેવ આંધિ સૌખ્યપ્રદ ગ્રીષ્મતને
નિરજન વને પશુ મો દે નિર્ધન પ્રવામી સતને
એવા રચ્યા જ્યા વેનિમડપ પુ પમડિત છાજતો,
ઉપકારનતધારી વમત વિવેકભૂષિત ગજતો—

(૨)

શુણે શ્રમર ને ટટ્ટકિ ટાયન ગીત ગાતી દ્વાલવી
અમૃત ફોથી આપ્રને ડોને મુપુષ્યે માવતી
આનિધ્ય કષ્ઠ તુરાજને મા ત મુગધિન ગાજતો
એ ગીરનતધારી વસત વિવેકભૂષિત ગજતો—

(૩)

છે યગ ટાયલ રૂણ પશુ એ નિન ગુણુ ધમે સ ।
લમ આગે આનળ અરોહ સુઆત્ર એક નહી ઝા
પડતી પિછાન સદ્ગતથી શ્રમ અતરેથી દગિ જતો
એ બોધનત ત વસત વિવેકભૂષિત ગજતો—

(૪)

મોગી નિચા ન્હાનો વિવચ એવુ કનેકુ યોગ્ય ના,
ત્યમ પુ પ જીના યો ય શુભ તયોગવિલ આરો ધ ના
એ દાખવે રીતી મનાવો સદા શ્રેષ્ઠ સમાજ તો,
એવા મુનનધારી વમત વિવેકભૂષિત ગજતો—

(૫)

મ મયતણા સગાર્યો બે રાશિ ને વમત સમાન છે
પશુ પતિત રાશિસમ નિધયમા યાનો ન હુપ મકાન છે
મરકો મુખી છ સત્ય કહેતા 'બાલ' જરી ના તાજતો,
એ ગીરનતધારી વમત વિવેકભૂષિત ગજતો—

(૬)

મરણ પયારીમા

લેખક—શ્રીયુત પ્રભાસાદર મગજળ દિવેદી-રાજકોટ.

(અનુમધાન ગતાક પૃષ્ઠ ૧૫૬ થી)

(૫)

અદ્વિત સ્વપ્ન—હીપનિર્માણ

ધર્મિયજમા ત્રણના ટોકારા થયા વરસા
નરમ પડવાને બે વે વધારે જોસમા વરસવા
લાગ્યો ચારેતરફ અધકારા ગલીર રાત્રિનું
લીનજી સ્વપ્ન વધતું જતું હતું સરના પતિ
મુખસામું જોઈ રહી હતી વરસાની ગ
જાનાથી તેનું મુખ હાથ કડું હતું અને
તેની આખમા નિ દેવીનું આવાહન થતી
લાગ્યું આખો રેરાવા લાગી પતિના ચરણ
તળમાં માથું નાખી જરા ઝોક ખાઈ
આખનું ઝેર મટાડવાની આશાથી તેણે માથું
નીચું કરી વિજળીના ચમકારાથી તેની નિ
વારવાર કથળવા લાગી આવી અધ જાગૃત
અને અર્ધ નિવરથામા તે સ્વપ્ન જોવા
લાગી જાણે પોતે જીવસમુદાય હોડીપર બેઠી
છે પવન સુસવાટ કરી રહ્યા છે આકાશ
અધ રથથી વ્યાપ્ત થઈ ગયું છે તારાઓ
પણ મોતાના મુખ દૂખાની આગમમા જરાઈ
બેઠાં છે પણ એક નક્ષત્રનું જમણું દેખાવ
દેખે હોગીમાં નથી કોઈ હલેસા મારનાર કે
નથી કોઈ આત્માસન આપનાર હોડીમાં
તો શું પરંતુ ચોંચામા કોઈ હંતર પ્રાણી

પણ દહિપથમા આવતું નથી પોતે આ
સમુદાયની નીકળવાની આશા મૂકી હતી
રતરે તનુનું ભજન ગાયછે પણ શું આ
એક અમગ્ય સંગીત માંમાં રેરાવા લાગ્યું
સમુદાય આમસમુદાયના અવકાશમા મુજબ
લાગ્યું એ સંપ્રત શોકમય નરોડું જ
આનંદમય હતું પવનની પ્રત્યેક લહેરમાં
તે કિંચ સંગીતની મૃતિ નાચતી હતી
સરના મુખ ખની શોક જતો રહ્યો જ
આ શું સંગીત બધું થયું બધું થયું
સાથે અદ્વિત નાચતો એક ધોળા જ
પેના નક્ષત્ર પુજામાંથી હોડીમાંથી થઈ રહ્યો
છે ચારેતર અધકાર તે અધકારમા જ
આરતમા તેમ જ્યેત સીમરમરની પડી દેખ
તેમ તે નકાશતો સ્તબ દહિમાં આજે
હતો નકાશથી હોડી સંદેહ ખની ગઈ કે
નાશમય હોગીમાંથી જોતા અસપાસ દેખી
સિવાય કંઈજ દેખાતું નહોતું પરંતુ જ
સ્તાની દહિ તેનર ચામાટે હોય? સ્પષ્ટ
પેલા નક્ષત્રજ્યેતરફ જોઈ રહી હતી નક્ષત્ર
પુજામાંથી આનંદા ધોળા નકાશતરફ જ
રહી હતી નકાશમા લહેતા પ્રત્યેક જ
પરમાણવતરફ જોઈ રહી હતી અકિત દરિયાની

પેટે તેની તીક્ષ્ણ દૃષ્ટિ તે નહતી હતી તેની આખમાથી નીકળતી દૃષ્ટિથી જાણે તે મહાનપુરુષ સુધી સંદેશ રમતો થઈ રહ્યો હોય નહિ! તેવો દેખાવ સ ના અનિમેષ નજરે જોઈ રહી હતી શુભ વચ્ચારી વ્યક્તિ સરનાપાસે આવતી ગઈ તેના પદેપે સરનાના હૃદયના તાર ઝણઝણવા લાગ્યા તેની હ થ તની ઝણઝણવા લાગી અને તે તમાચી પેનુ બધા પેનુ સંગીત પદ જહાન નીકળવા લાગુ તેનામા તે સંગીત અવ વાતાવરણમા અચાનક એક લગ્ન મનાહલે ઉત્પન્ન થયો હોય નહિ તેમ જાણે 'સરલા' મહા! કીને પોકારતુ હોય તેમ જણના નાચુ સરલા આત્રાહનવી હમી ઉડી આખ ઉવગી ગઈ જોસુ તે પાસે મહાનક્ષી 'સરલા વડુ બેટા કગતી ઊભી છે

સરલા ગગમાઈ ગઈ માસુ જાણુ જાણે ક્યારના આની ઉભા હશે અને પોતે મા જનિની સલામ રાખનાને બ લે મુ ગઈ અને તે પછુ તેના પગપા તે માટે જાણુ જાણે શો કપડા સાલગવો પડે તેના લ સથી દનમી દાન જૂની ગઈ પ તુ આ નુ? મહાલક્ષ્મી મા સ્વગમા આટની બધી આપતા મમ? આપતુ બધુ વહાન કેમ? સરના રતન્ય મની, મહાનક્ષી સરનાના માનાપા હાથ રતી જોની- વડુ બેગ ઉડ આપે છે કે? જાણો, મુછ મહો હુ મેગી હુ બુ બેગી હતી અને તમને અચારસુધી નિતા રાગી તે પાપમ ન પ્રભુ મને જાણુ જાણે કેવી શિખા કરશે પરતુ સરના આ અમૃત

પૂર્વ વચનો સાલળી આલી બની હતી તે ખમી નહિ ફરીથી મહાનક્ષી જરા વડુ ક જાણુ વચનથી બોલી અને આ ખમતે તેતુ અત કગણુ જાણે તેને કખતુ હોય નહિ તેવો તેના મોઝાપરથી આભાસ થયા બેટા! ગઈ શુજરી જૂની જાણો, મારો રતિ તે તારો મ્વામી એ નાત હું અખાઈથી જૂની ગઈ તેમાટ કામા કરે એ નહુ દી રા! કામા કર! સામુના હૃદયનો પથાપાપ વોધમાર જહાર નીકળ્યો મહાલક્ષ્મી સરનાનો હાથ જાલી પથાગીપામે બેસી ગઈ તેની આખ માચી આસુ વહા જતા હતા હવે સરના મમ- આસુ ખરેખર પથાપાપ કરે છે તે પછુ સાસુ પાસેથી હાથ છોડી તેના પગમા પડી જોની- બાબ કામા કરે! મને પાપમા ન નાખો! મારા અહોભાગ્ય તમારાનો પમિત સાસુ મળ્યા છે વધુ બોલના ગણુ ધાણુ માનુ વડુ રહન કરવા નાચ્યા પ્રથમ કુપી રીતે અને પછી જોરથી મનના અનાજથી રોગી જાણે ઉ થો સાસુ નહુ અનુસરણુ મી રો ધીની શુનુપા કરવા તૈયાર થયા

ત્રિના આ નાગરા આવ્યા હતા પરો નીચુ થનાને ચોડીજ વાગ હતી અચાનક રોગી ઝણઝણવા લા ગો- મા એ બા! જો જો-એ આ થો હુ જાણુ હુ હુ મારીશ' મહાલક્ષ્મી જભરાની બોલી- બેગ, હુ કઈ છે? કોણ આ થો? રોગી ચિત્તબમ થયો છે તે અનુભવી મહાનક્ષી બેતી ગઈ આ તમામા વડુને સાથે બેસાડી મી ન જાણાથી 'વડુ બેટા, જાણોને આગી રામ કરી લાવો!

નગર ચમત્કાર! મારા પતિને તે તામારે
ન પ્યા? શુ મારા અભાગણીનું હારીર તારે
નાય નહોતું? નનુએ તને ધમ રાગ તામારે
બતા રો? પાછો મારા મેઢના વ હો
આવના મારા જેવી જીએને અનાથ બતા
વવા સાડ

આ અજાણે ઓગણી દો ગાય જેવી
સરનાને કોણ ન ઓગણે? પણ અચારે
તે અહીં પાથી? અચારે તેના પતિનું
અમ કેનું? વાનક તને ગરીમોની ની
જાતો અનુભવ છે? ગનિનાન કો નહ
કર્તુ શ્યુ નહોતું હના હતા તેઓ પણ
લક્ષ્યાધિપતિ હોવાથી ગરીમ સાનુ રામારે
હુએ? આ ૧ પુરી ૮ રાખ અપોર પડી
પાચ વાગતે ની યુ ચરના દાવાને આવી
હતી સાસુથી ત્રા વિધુની પગ પતિની
બિતાને અજવાને તરીઆ હતી

ન ના પાડી ન મની પણ રુ
શુ હવે પાળ નહિ ર આવે? નહા ત
રાન! જે વિમે મા નમે થયુ ન ત
તે પણ આ ન નેના ર અવાગી છતા
તેનો આન કાઝ એક દનો આ રા ત
પણ આ પતિની અવગણના જાતી શરી
નામે છે અ ના નહી વના ની હોવાથી
અગ્યુ હતી તેમા પણ વા સદરા તે
હતી તે જગ્યાએ નીતો પ થતો પ
હોતો હતો હાણ પણ મે નહ નાયો
દત અને તે પણ પગનીઆની પેરે નવમ
થોડ પડી હુ એમ હોવાથી નધાલાને

ઉઠતો અત આવતો હતો વર્ષા યો
મ મ પવન નીના તટપર ધીમી ધીમ
લહરીઓ લગાવતો હતો આકાશમાનં
અસખ્ય નક્ષત્રો નીના પાણીમા નાચત
હતી સરના આ દેખાવ બેઠ રહી હતી
આ અચાનક તેનું પેટુ સ્વપ્ન સામગ્ય
નીના પાણીમા નાચતા નક્ષત્રો તમાર
તે નહાને ગોધી હા યુ સ્વપ્ન વિચારતાં
નિચારતા ત મય મની પાણીમા નાન
નક્ષત્રો વચ્ચે રહેતી રતો હાલિયોય થયે
આત્મલાન ગધુ રોરી પથપર આવતી ક
મિપમે આવવા લાગી છે પાસે આવી
સરનાએ તેયુ સ્તમ્બ મની અચાનક જે
બામિએ નામે હાથ રી હોર મુલા
સગ્ગાના નમા તે હાથ રૂક વાનો સખ
આવી પહોંચે સત્તા ઉભત બની બેઠ
હી— નાથ! આ િગીને પાસે પાસે
બોનાવો છો કે? આવી—આ આવી—જરે
નહિ પાવુ છુ નીના પ્રવાહમા આગળ
વધવા લાગી પહેના ૧૧ પડી તીચણ
પડી ૨ પડી વડા સ્થગ ગણ માયુ રુ
ગધા કાગા નાના નવગા જેવી રોડા
લાકના મેમાનજેરી વેડી અન ત પાણીમા
ખી ગધ સરના ગધ—તેના પતિપામે ગધ
તે સમાચાર લેરા ના પાચ પરયોગ ઉપર
આવી છુ છુ ૧ કરી જગમા બળ
આ અન ત આ ઘમા તે પરપો નો છુદ
છુદ અવાગ થુ— રા રા રા પગથી એ
અવ એકા થયો કુનિવાને તેની થા પ
ગ્યા છે?

સુયશ સ કીર્તન

(મ દાહા તા વૃત્ત)

સૌથી હુંક વગ્નુચયુ નામછે પ્રીતિ ૨
 િ તુ તેનુ સ લ પ્રતા કાય તો છે અનેર
 માટે વ્હાવા અનનિપર આ કાય છે સાધવાનુ
 ખર્ચા સર્વે સુયશ જગતે સર્વથા પામનાનુ

૧

બાના જો આ સુયશ । હતે વાયતા મર્ આજે
 અથો મોગ લખત જિ શુ સાક્ષરો મોવ કાજે ?
 બ્રાતા જો આ સુયશ ન હતે ભૂપતિ ભૂમિ રા
 લોખ સાને ચુતનત ગણી સ્વર્ગના સુખ દેતા

બ્રાતા જો આ સુયશ ન હતે ભૂમિના ભદ્રકાજે
 મનલ તો સુભ જગતે જૂતે ચુદ્ધમા કે ?
 બાના જો આ સુયશ ન હતે શ્રીપતિ નીન ખ્યે
 અધુમાથી દુ - હે અધુઓ પાતે કે ?

૩

અનુ પાડી નહિ અ ના દ્ર વનાં વાર ખોની
 ભિનુગને સ ન હ યે વ્યાપતે દ્ર ન રી ?
 વિન્વે અનેહી સુયશ રના ન નાલ દિગે ના
 મૃત્યુ ચારે તદપિ પ્રિયથી ખેરુ જે બને ના

૪

કીર્તિ મિના સુયશ જગતે છે હવાની મમાન
 નેનુ જેલે પ્રિય વયમા પ્રેમથી નિધ પા ।
 મૃયુ કે સ નુજા તે પાનના સુખભાવે,
 વ્હાના પેરે અહ નિશ એ પ્રિયને વાદ આવે ।

૫

લીમાશકર શર્મા 'વિદ્યાર્થી'

વળા આપ્યું હતું તેને દુઃખી પણ વાધો હિ
મયાનગર ઘણી ૮ શ્રદ્ધાથી અને વિશ્વાસથી
આપેલી ઉપાદેશ ૩ હુદ્દિથી શિરોમાન્ય
નરી વધારી તીવ્ર હતું એ બાબત ધારા
ઓળાગ સતત પસિદ થવાથી તે મોટા
જ્યા જના જાહેર લા લા આગના ગામેમા
પોતે આપેલા બાબતોની તથા નાદેર ખાત
રોની પ્રમિદિ કરી સનાતન વૈદિક ધર્મને
નિષ્ફળ જણાવી વે પિ દ્વેષ પયોનારો
જગવાની પોતાની ધા છુને વીજને સમૂહ
ક વામા નજમ નીરડેડે તેની નાતન
વૈદિક ધર્માનુસારી નિવાસને મેરા વે
વિદ્ય સમી જમાનના ભોગની સમાપ્ત
જીવન જનુ યોગ્ય થી તથા તેના લાભને
આત્મિકના વિનય પ્રાપ્ત નરી મરણ
કે નિવાર્થી મોટા અત કરના અગ્રચાની
યત્નિકવનાના અભાવને લીધે નવત કામગ
હોય તેથી તેમા મોટી અમર થતા વિનય
સાચો નથી ધર્મગામ્ર કહે કે- નાતદ્વા
કેવુ સજેત। અસત્-વે પિ દ્વ શાસ્ત્રોત્તર
વરદાપુ યાત નુ નદિ એ પ્રમાણે પ્રા
ચીન મહાત્માઓ જે સનાતન ધર્મથી નિ
વૈદિક રીતિગે આપાર મોઢાના કોડ નાતના
સુત્રગમા ૧ આવસ માટે લનામણુ કરી
મથેના કે ત ઘણા જ ભીર નિવારની ની
નવા છે પણ આગનિક બાનજીવિનાજા
રોમ કહેના વાળે છે મથે તેમ ધર્મ વાગ્યા
વે ૧ મથે તે પ્રથમા લાભજ નેત્ર હોય અ
થવા ઉદેશ નેના હોય લા આપજે જમામા
નુ દરમત છે મુઓના લાભને ઉપે ને
જાનવો યા ન માનવો એ તો આપણા દા

થમા છે મે મોટા આપણને બનાત્મ થી
કયા કોડ નાત નુ જગની રો એમ છે
આપજે માનવુ હોય તો મા પીએ અને ન
માનવુ હોય તો ન માનીએ શુ આપજે એવા
નૂખ લીએ કે મોટા લીએ કે ની તેની
વાત માની મેસી મે ૧ એ પ્રમાણે કરી લેવ
વિવર્મા મોઢાના સુત્રગમા આવે છે અને
કેવમ તે વિધર્મા મોઢાના નાપાતમાથી કાઢ
એ લા મેજ છુના પામે જે એટલા માટે
મર્મજનની પ્રસંગમા વિધર્મા મોઢાના સ
અગમા ન આપુ એ સર્વથા રિતાદ્ધ છે
નિવા યાત ન નારા નિવાર્થીએ ને નિવાર્થી
અખામ આરભેનો હોય તે નિવાર્થી આ
જીવને અખાસ અમર્ય કહેવો નેધએ
કારણ કે તે તે બાપાઓમા મધ મનુષ્ય
મથે તેવો દોટો નિવાર્થી હોય પણ ને તે
વામરજીથી અનજી હોય તો વ્યાખ્યાની
મનુષ્યનાર નિવાર્થીના પરિચયમા આવતા
પિ તાની પ્રતિજ્ઞો મોટા બેસે છે આ ગણ
એ નિવાર્થીઓ અને બાનાઓ મૂન છે તથા
મુખ છે સરસ્વત વ્યાખ્યાના મહાભાષ્ય નર્ત
પનજનિ મહાપિ કહે કે- પ્રમાન વ પાતુ
વ્યારરણ પ્રધાને વૃત્તા યત્ન ફલજાન મવતિ ૧
વે ના સિદ્ધા મ્લ્ય વ્યાકરણ નિરુપ ૩૬ અમે
મોનિત એ ૭ અગો ૭ે તેમોમા વ્યા લુ
મુખજ છે તેની પ્રાપ્તિમાનતા મુખનિના
જેમ થી ૧ અગો લગભગ ન માગેના ૭ે
તેમ નાગરજીવિનાગો મીએ સત નિવાર્થીગણ
નિરુત્તરજે છે વ્યાખ્યાના અખામના
પરિણામમા નિવાર્થી પરત પ્રવ્રત નાનાથી
કરી અતત્રપ્રવ્રત ઉત્તમ પાલિ ૫ તીને

પણ થતા બાગરશાળી નીચે તેમજ વળી
 વિદ્યાર્થીએ આ વાતઉપર પણ અપૂણ્ય ધ્યાન
 આપવું જોઈએ કે અધ્યાપક તાની ઉમરમા
 બને સામુદ્રી એ વિદ્યાર્થીસમિતાય બી
 માધ સાસાકિ ખમખમા ઉતરી તાના લયથી
 સાંસારિ ખમખમા ઉતરી તાના લયથી
 ખૂબ સમયમા આહાપુદિવએ પારે પુત્રની
 વિદ્યાર્થીસમાટે ચોખે અમર્યા થતી લાગ
 તેના માતાપિતાનોરે અતરંગસ મધી કે જો
 આજકાલ વારી એ શ થી મેવામા આવે
 છે તેના પુત્રને યથાશક્તિ યજ્ઞપાત્રપત્રવતના
 સરસારથી સરૂન ની નહ તુરતજ વિદ્યા
 બ્યામો માટે લાલપુ પડિનો લા રાખના
 હતા તે અધ્યાપક શુ તો રા રો એ
 ખડ લલચયતી નારે પુત્રની નહ લાગના
 ખુરક વિદ્યાર્થીસ રામતા તા બો નિ
 યો કલુ વિદ્યાર્થીશુ શુરતર શુભાવર
 માવન એ સામનાત્રમણે પ મે રી
 પૂ ય શુદ્ધિ રાખી વસામ્નિ શુભેશ તા
 હતા તેઓ વિદ્યાર્થીસની ખામિયાશુ દિલ્લા
 આતી શુત્રની પાના નહ રોનારો ને આતી
 તેઓ વિદ્યાર્થીસના ખમખમા ખમ મન
 ચપ મા પ્રમાયથી જ મનની દુશથી વિલેપ
 રહિન રચાનમા રહેવાથી અત્રિ ન સંધિની
 સપતિથી બો મદાશ તા પિત્રિનનથી
 અદિક તમા આશુમિ રપ નાધનની પ્રમિ
 દારા અખડ પુરતથ મુદ્દપન પા યથા
 હતા કનીવર નીસ પડિન શુભમ્નિના
 સમ્બધમા એ પ્રાપ્તિ નિદાસ લમેકે કે
 શરે ખૂબ કાતમા પા નીમડ-ઉપર રણુ

રાજના ચક્રવર્તી રા યના અમન આતો
 હતો તે વખતમા એક વગતુ નામના મ
 હાતમા સુનિધાને એક માતનામો સરિપુ
 શિખ મધ વિદ્યાર્થીસ મરતો હતો તેને
 ચાલ વિદ્યાર્થીનો નિયમપૂર્વક અધ્યાસ રી
 ઉવ શરુ પાદોપસત્રદલ્ય ની પ્રાચન
 કરી કે- હે શુતા દૃષા ની મારી પાસેની
 કંઈક શરદિલ્લા માગો જ નરતુમુનિએ
 કતુ કે-હે તાપર એ આમ્રને ટોની દે
 મિ થે કલુ કે- શુરા એમ નદિબી રાખ
 આપની ઇચ્છાપ્રમાણે હા વિલ્લા માગો હા
 દક્ષિણ રા થે દેની નો હા જી બની એ
 પ્રાચીન પદ્ધતિ છે અને તે પ્રિ મદાશ
 એએ શિશમા મ કરેલી છે એવુ મા સમુનિન
 વચન સામગી શુ એ તેના આમદની તથા
 શમિતી પરી માતા ઉ રાથી નિ રને જ
 ને તમારો આમદ હોતો તો હું હું કે
 તમો મારી મામે નાદ વિદ્યા લ મા હો તેથી
 આ મા મોનામોગ આપો હરુ નમન
 માખગી શિખે એમુ ધન મારી પાસે તો
 છે કિ બો દલે કેચ ક તુ મેર વિનાર કરી
 શુ એ શુરા હું હા રા પાસે ધાનલ
 મરી આપે ખતોરી ધનની ર મ નક
 મશ એમ ની લારી ચારી તેજે તે વ
 ખનમા મમ મીગરી મખ મા કાતર
 રુગખાતમે જ શુ દમિ માત્ર દુકાકત કી
 તે માત્ર સામગી પુત્ર પા પા નિ
 માગ્યા પરી મના રાપ કે એ ન થઈ ન
 વખતે તે રાખ જ મા માતાની તમાન મિલ
 ત જ માગો માગે એ સવ
 ન નિ માક વિચારત વન કી અવર્ત

નિષ્ક્રિય ન થઈ ગયેના હતા અને બીજા
તરફથી રાજ્યએ વિચાર કર્યો કે સાધારણ
સ્થિતિના ક્ષત્રિયપાત્રે પણ આના સુપાત્ર
બાહ્યુ થાયના મરના આવે ત્યાં તે સાધારણ
સ્થિતિનામે ક્ષત્રિય પણ પોતાની નમ્મિના
પ્રમાણુમા અનસ્ય આના બાહ્યુ પી રામનાને
નિષ્ક્રિય જવા દે નહિ ત્યારે મારાજેવા ચક્ર
વર્તિતવાચિમાની ક્ષત્રિય રમ્મપાસે આવેયો
આવો સુપાત્ર બાહ્યુ કે જેને ગુરુદક્ષિણા
જેના ઉત્તમ ધાર્મિક કાર્યમાટે અનસ્ય ધ
નની જરૂર છે તેની યાચના રાજપ્રમા
વિશ્વલ થરી ન જોઈએ આ ખરેખર મારી
પરીક્ષામાટેજ આવો વખત પરોક્ષતે યોજેનો
જણાય છે એમ વિચારી પ્રથમ તે તે રાજ્યએ
બીજા ધાતુના પાત્ર ન હોવાની શ્રુતિમાના
પાત્રમા અર્ચના પદાવો નષ્ટ કૌતસમુનિના યથા
નામ પૂજનાર્થ સત્તમ મર્યાપજી રાજ્યએ તે
નાદણુને કહ્યું કે 'હે દ્વિતેતક' તમે મારી
ઉપાસના કરી જરા ધર્મ રાખી નિરાન્તર
નારી ધનમયથી ક્ષિતિ દાનમા તેની જે
એમ જહી ધુભાજ્યે મહાદેવના લગ્ન
કુમેરભાગરી પાસે જઈ પોતાનો ખાતે આ
જેના મોનામહોર લેવાનો વિચાર કરી ગયે
તેવાર કરી જ્યોતિશ શાસ્ત્રના પદ્ધતિ પામે
ચિન્તિત કાર્યનો અતિ શીઘ્ર મિદ્ધ કળાર
ગુપ્તમુક્ત જેનમની પ્રવાહમાટે પ્રથમ
કર્મ સુરાજના એવા ધનની વિપતિમા પણ
ઉદારતા, ધમ પ્રતિ સહલાવતા આજ્ઞાઓ
ઉપર પ્રેમવત્તા ક્ષત્રિય રાજવરની ચ વિ

માનવતા અને અપૂર્વ ધીગતાએ જે પુલોના
સુમુલપોથી આકર્ષિત થયેના અનુમત
થેના, અને એ પ્રમાણે થનાથી પરના અન
રણને જાણી લેનાની વિશમ્મિતનામા ધને
કો એ સુરાજને પોતાને વેરમેશ રા
જવતના પશ્ચિમમિનાજ ધારેના યર્ પી મિદ્ધ
કરી જેનામાટે પ્રસન્ન થઈ ચેફ કરે સોના
મહોરો મગતા પણ વધારે મોનામહોરો
આ ભગમથી રાજના થની આમપાગ પદ્ધિ
કરી તેને દેખી ગળાને કુમેરજનો અનિવચ્ય
પ્રિય ઉપમાર મા યો પોતે સોનામહોરમાની
પોતાને માટે એમપણ સોનામહોરનો ઉપયોગ
નહિ કરતા કૌતસમુનિ કે જે પોતે ગુરુ
શિષ્યામાટેનું ધન દેના પી પ્રતિષ્ઠા કરેની
હતી તેો બેનાની આ કરે સોનામહોરો
તેજ વખતે આપી દીધી રાજ્ય સુખી નમ
ઉદારતા આ નિવ નાનસ્યામા પણ ધમ
ઉપર તથા નાદણુઉપર અવિચન સહલાવતાને
જેમ વિસ્મય પામી નસજ થઈ તેો આ પી
ર્ષા આપી કાત્યમુનિ તે ધન નષ્ટ પરમાત્મા
પોતાના ગુરુ તત્તુમુનિની પામે આવી
નમસ્કાર કરી ગુના નરણુમા તે આ કે
જેના મોનામહોર ધની દીધી તે એ દિવસની
એની અપૂર્વ મમ્મિને તથા સિદ્ધ પ્રતિપાને
જોઈ ૧૬૬૬ થઈ આ પિતા આખો
તમારી સર્વ વિદ્યાઓ મને લોકમા સકન
માઓ તે આ પિતા નષ્ટ કાત્યમુનિ પોતાના
સ્થાનના મયા

અન્યોક્તિ સંગ્રહ

(૩)

૧ પછાંદ્રયોક્તિ

ગજલ-કથાલી

કુપારી ગખરા ડાલી ગરી તોય ગધાણી
મનપાવાન બુ આની પેગી તોય ગવાળી—ટક
બુડે નની સો ઉઠેગી પા ઉમી
ચુનામનુ પાડને પાણી ગધેગી તોય ગવાળી—કુપારી
ઉમેગી સ્ત્રીને સ્ત્રી પેગી રંગમી વચે
ત્રી બધેથી મધાળી ગમેગી તોય ગધાળી—કુપારી
કગલી પે સ નની જગારી ગાગી મ પમનલી
વરી નેમા દરખ બાળી ગમગી તોય ગધાળી—કુપારી
પનાળી ની પોવી મનિ નધુરામ । ચોથી
નનારી જાને રાળી ગમેગી તોય ગધાળી—કુપારી

રાજકવિ નધુરામ સુદરભ શુક્લ

૧ આમા પાછ ઉતમ નવુ બ અધમ જનિના આંકે પ પને ઉતમ સગમા રાખી
નમ પોરતુ ગાગી ઉઠેગી ઉતમ નજાનરલુ પગેગરી ઉતમ સ્થાનઉપર સ્થાપિન
રહે જો તે પોતાનો જાનિગ્યવાય ડાના નરી જોરાને ઉદ્દાને ગળીમનિ
પા બ સોમિ ઉ

ઔનરેબલ મી. પટેલનો ખરડો

(હિંદુ શાંતિઓમા અદર અદરના લગ્નો કાયદેમરે નાવના બાબત).

(નેખ—મીથુત - ચાણરાય જે ભાઈ બી—શાજકે.)

(નેમના અગ્રે નેખનુ લપા તર)

ના-શંકિતકો (Idealists) સમાજનુ અમૂલ્ય ધન છે પરંતુ અધીરા આગળ ચિત્તો, અને કેવળ અભાવપૂર્ણથી પણ અચિત્ત બધા અને ગુજરાતનુ કારણ થાય છે. આ પ્રતિકાળમાં એટલી હનીન નો હવે સ્તેદ્ધ થયેલી છે કે હિંદુઓમા અનેક જ્ઞાન વિભાગ થયેના છે તેથી તેમની રાજકીય ઉત્તેજિતા મોટું પ્રિય આવેતુ છે અને જે જે જ્ઞાનાથી આ પ્રિય રૂપ થાય અથવા નમશું હો તેમ હોય તે તે પગલાંઓ ઉપર ગાંધીજી દ્વારા જનારાઓને રનાયત હોના જોઈએ પરંતુ આ સામાન્ય સિદ્ધાંતમાં એક અનલનો તાસ્તિક નિયમ ગહેનો છે અને તે એ કે મજદુર પગલાંઓ જે અનગ તરવાળાને હિંદુપણ બનેતુ છે તે તરવાને નુકસાન કરતા અથવા નુકસાન કરે તેના હોના ન જોઈએ અર્થાત્ અને કામ માત્રામાં પણ જરૂર જોઈએ પરંતુ તે મને નુકસાન પહોંચે તેવી રીતે નહિ આ નિયમ અધીરા અને અત્યુત્સાહી આ શંકિતકો રુદ્ધા વિમર્શી બધ છે.

અતઃપાગે જે હિંદુઓ નમ માન કાળ ના નમાનના નામકોનો પાલ લગવે છે

નેઓ તલે નાગે હિંદુ ધર્મના સિદ્ધાંતોથી અપરિચિત્ત હોય છે પાનદારિક પ્રગતિ નાંવનાના આવેલમાં તેઓ પોતાના સનાતન ધર્મના તર તરવાની ઉમેના કરે છે કે જે મમ-ક્રિયાઓ, રીતો, દ્વેષભાવ, પશ્ચાદ્ધા, એ નેગી ભાવના હેમચરેના જાળાઓમાં અત્યારે સારીગતે આગળ ધક ધકેતો છે આ ઉપેશારી માત્ર હિંદુઓને તો શુ પગલુ સમરત મનુષ્ય જાનિને પ્રાચીન કાળના દેવી મરિઓએ ગોધેના કેનાક મહાન નત્યો (તરવો) નુ નુશાન થવાનો બધ ઉત્પત્ત થાય છે.

જ આતુ એ મોટું નત્ય, કે જે આ હિન્દુ મરિઓની જ શોધ છે તે પુનઃ જનને બિદાન છે વિરતીઓ અને સુસમાજોથી ઉત્પન્ન આવેલો એન માનીએ ડીએ કે અતઃ સ્ત્રી નન નાન છત્તી જે આપણી ભૂતકાળની અને અપિત્ય માગની અનેક છત્તીઓની મનેની એક નામી અવિચિત્ત ના જાની મી છે ધર્મના કેના ખુનાસાઓ કે જે આપ મા નત્ય થાય અને માનવ્ય સમાજી મિનાતર વિચારોને તરત મધ બેજતા થતા નથી તે પુનઃ મના આ ચિ

उक्तमा आवश्यक आपत्ति (Corollary)

૧. મને જે બાવનો લખ લાગે છે તેના
પાન દબાવતી રીતે ૪ ટુ બા જણાવુ છું

ચ ઉપર જણાવેના મારજુસર એટલુ ૧૫
 નર્મી રાખતુ જોઈએ કે વ્યાનહારિક અને
 પ્રાગ્મિ - બામતો વચ્ચેના મેદની લોગી હિંદુ
 જો અને હિંદુઓથી ધનર માનિઓ માટે
 જો જ નથી ચારે આપતો એમ બોલીએ
 છીએ કે વારસો જો એમ માન સામાજિક
 રક છે ત્યારે જી તઓ ॥ સબધમા તો તે
 સ્વાગ નિર્વિવાહ સેવ્ય હશે અથવા છે પરણ
 હિંદુઓના સબધમા તો તે આ સ રીતે
 તેમ તથી ૬ થી બામતમા પ્રાણરોત્તરી મ
 વના જોરી છે કે તે પનાતુ ખર પત્થર
 વાને માટે આતસામા આવે - વાર મ સ
 વધમા મા થતા બરી - ૭ ॥ વન નગ
 નથી મરનારને છે ૧૫ના ૭ નિમાન ૧૫
 માટે વારસને તે મો ૭ પુત્ર તાતા ॥ પિતાને

[illegible]

૩ એવુજ અષ્ટ કરવા માયુહુ ૩ ત્યા
 તેઓ એમ દીન કરે છે કે મહાપુ મનુ
 અને ધર્મની કે રમની સ્વતંત્ર પણ
 ફેરી માટે સજા ન થરી એમજે લાગે
 તેઓ ખોટા છિનિદુધી દીપ્યુ છે
 ખરી દુષ્ટકત તો એમ છે ૪ આજુ ગી
 શકવાનો લાયક રહ્યા હોય તોજ તે મનુષ્યને
 વારસો મની શકે છે તેઓ આજુ દિસા મ
 લાયક થી નેવકે પિતાથી વિમુખ થયે
 અથવા જ્ઞાનિથી મહિષ્મત થયેતો પદ્મ
 નપુસ પથવા જ મથી નધ ૭ બધિ
 કે મુગા કે અસાધ્ય રોગથી પીતિ હોય
 તેઓએ છક તરીકે વારસો મેળવતા તેરી
 જરીતે સાંજોએ અસ્થાનેના છે ઇતર રાજ
 ગોમા હ ને અ ૭ ફર ૪ હરી હોત ૬
 પરતુ હિદુ માટે તો ધમ (૧૨ ૧) એ સ
 લારિ ૪ છે અને તેના અનુગમનમાત્રની ૪
 દક મળે છે આ નિયમ અમળ ૧ પગાને
 નથી ને જુગી સામત છે હિદુઓનિદુ ૫
 તરીકે કત પતુ હિનિ ૭ મુખ્ય અત
 ગત રહેના મહાથી સિદ્ધ થાય છે તે ૧૧
 ત્યનો મુદા ગા ૪ છે અને તેના તરફ ૭
 ધ્યાન મેયુ હુ

૦ આ યાથી નિમીશ્વર દરીયાં લીધે
મારે જ્ઞાપ છે કે સને ૧૮૫૫ નો નવર
૨૧ ગો ધાત્રી (ધમ) ૧ મન ૫ બો ગારિ
બેદશી થતુ તુકસાન દૂર રવા સનધો
જાયશે) ૧ ૭ જેથીલીગીતે પા રીયો ૧૦
ધમ ૧૬૫નાગઓના દિનમાટે ૮ પસાર
જવામા આ ગો ૮તો તે ગેરસમજુતી ભરેગો
કે આવી જ્ઞાનના બી ૧ ધારાઓ ૧૪૨

કરવામા સ્વયંસેવક બનવા કરતા હિંદુઓ નો ખરો વર્મ તો એ છે કે તેમનો આ ધારા ને નાશ કરાવેા જોઈએ જે મનુષ્ય ખગ અત કરણથી ખીજા ધર્મને માને છે અથવા પોતાના વર્મના સિદ્ધાંતોની ઉપરવટ ચઢને પોતાની સ્ત્રી પસંદ કરે છે તેણે પોતાના પિતા તેમજ ખીજાઓએ મેળવેલુ ધન ગ્રાસ કરવાની તાલસા ન રાખી જોઈએ જે ધર્મમા તેનો જન્મ થયેલો છે તે ધર્મ પસંદગી કરવાનુ તેના ઉપર રાખેછે અને તેને મથેષ્ટ પસંદગી કરવાની છુટ છે તે પસંદગી કરનામા તેને એક અથવા ખીજુ મળી શકે છે પણ જ ને નહિ

૭ હવે પ્રસ્તુત ખગડાસબધમા પ્રિયાર કરીએ તો જણાય છે કે તેને ધડનાર નિદાન મરોપકારી પુકરે એટલી મુદાની હમ્મકત લક્ષમા રાખેની નથી કે જો કે ઓછા જ્ઞાતિઓ હિંદુ ધર્મમા અગતરીકે નથી તોપણ આપણા ચાર વણે તો આપણા વર્મના અગત્ય તત્વરૂપે છે જો તમે ન જોઈને અલગ રાખી જ્ઞાતિઓને નાશ કરવાના ખગના દોષ તો ધર્મનો નામે તમારા ધગનાસામે પછપણ માણસ વારતનિશ્ચીતે વાધો લઈ શકે તેમ યથી પરતુ ૮ રહે તમારી હજારતથી તમે માન જ્ઞાતિઓની નહિ પરતુ વડોની પણ તેમની જેપરવાથી અનગણુ ૧૧ પ્રેરોજે ત્યાર તમે હિંદુધર્મની ચરિત્રલક્ષિમા ઓછો ધર્મારો કરોજે અને તેના એ મર્મસ્થગી બરોજો કે

જેના દરદેગી પરણાઓ જનસમાજના મોટા લાગની નિમિત્તા યથીજ પગ છે ૧ ખીજુ ૬ લીનો ઉપરથી પણ (જેવી કે ગુણોનુ વશપર-પરાધી અનગણુ થયુ અને તેને પરિણામે ખાસ શક્તિઓ, ભાવનાઓ અને ગુણો ઉદભવેછે વીરેમા) પ્રસ્તુત હિન્દુના ન્યવહાર છે કે નહિ તે ઘણજ ગહન શકવાળુ દેખાયછે

૮ પ્રસ્તુત કાયના કરતા દેખીતીરીતે વધારે મયાદિત કાયદો કયો ટાલ્ય-ખનાતરીકે અમુક સામાય વર્ણની અગત્ય જ્ઞાતિઓ વચ્ચે મારોમાહેના લગ્નો કાયદેસર ફરૂવવાનો ખરડો-તો તેવો કાયદો માગ નમ મત પ્રમાણે ધર્મના ખધારણને ફાતિ કર્યા ચિન્તા અસખ્ય જ્ઞાતિઓ ના ટોચને વધાર અસરકારક રીતે ટાળી શકે અને હિંદુનાતિના બિવિધને છાટિશામા બોસરીતે વાળી શકે કેટલેક ઠેકાણે વળોની સીમાઓને જ્ઞાતિઓએ ભૂમી નાખીજે અને તેથી રીતે અમુક જ્ઞાતિ કયા વર્ણની ચોકસ રીતે છે તે ખામત શકવાની થાયછે આ હમી તથી ૯ અગલ નથી વસ્તુન આ હમીખત લામે મોજુ ધારાના પડને મ કપ થાન પાતાને વર્મ સુસ્ત માનનારાઓની તે આખ ઉગાટે અને તેમની જગ આગળ તેમને બનારી આપે તેઓની કહેવાની રીતો અને પુરાણધ્યાઓ કે જોમા વસ્તુન ૧૧ રીતે હમેરા ફરૂક થયાજ કરેછે તેની અધ અદામા તેઓ પોતાના ૧૧ ધર્મમાથી જેને અગત્ય રખાનિત થયા છે

૧૧ ૧૦૦૦ વર્ષ હા ધર્મ શાસ્ત્રથી બધ નથી પડુ રીતે બધ હ એવો ખીજા સહાયકોનો આશ્વેષ છે અગલિન પેરાજાનિના અધને વગળી રહ્યા ૧૧ અનુમા લોકોનો બધ તો સગાજ છે તેપણ કરી રહ્યા નથી અને પરિણામે વાતમા રીતે માગ મળે છે

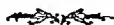

ખીજી ખાજીથી ના કાનિક વનદાગિક ખુ
લાસામાટે એમ કરાવતુ નેહએ કે મધુક
ચાતિ અથવા નાનિઓના રણસ પધી આસ
અધા અનાને તેને પ્રદેશના ધીમાન સકગ
ચાચેનો મત લઘ નખી કરનામા આવો કે
જે પ્રેક્ષર્મા મત મગારનાર કેર દેય
ત્યારે કોષપપુ મુધારો અનિ હં યા લક્ષને
તાકેછે ત્યારે વસે ભાગે તેનુ બ જ લુ
પરિણામ આવેછે અના મખી રૂપ આ
વતુ નથી અના વિષગીન પ્રિનયાન રણ
તે હતી પ્રેક્ષ પતુ જો તે મુધારો કે
સોનાને ને નાશુ રતો દોષ તેમો કે પ્રિનિમા
તોય તે સિધ્ધિથી માત્ર એ તગ્નન ખીજીજ
પાતુ આગળ પ તો દોષ તો તે ક્ષણીયુત
અનાનો સજન પ્રાગ રહેછે

૧. કેવળમા કુ એમ શા ૧ ૭ ૩ ૪
જે જનસમા તુ મોને પ્રિનિનિવિત્ત રતી રેતુ
જે એમ મનાયછે તે સમા તના મોખા ભાગના
મતને અનુસરતા નથી બ કે વિદ્વદે એમ

પોતે જાણેછે અથવા જાણુ જોષએ તેવો
ધારો ધારા મનામા રજુ કરનાનો અધિ ર
એક સુદાયના ધારાસભોના સમાસને કે
૫ નહિ-નો ૭ માનુષ્ય કે તેની શા ૧ અ
રથાને નહિ ગણાય યરોપના સમર્થ નીતિ
નિયુજ પુરોષ વચ્ચે આ યા નેમા મતને છે
તે દુ નાપણ પરતુ તેના મતને માટે
નિદરથામા ભાગેજ અવખત છે કે જ્યા
તેમની ચુગી રનાર મડનના મોષપત
ઉમેદવારે તેમના મત અને યોગના પ્રથમ
નહેર મેન નથી મારા પ્ર મત પ્રમાણે
પ્રમ રવાન પના દિમાયતી તરીકે તેમની
પરેની ૫ જ મે છે કે તેમણે પોષને તેમો
પ્રિચિન માધનોથી પોતાના મતમા લાય
વાનો પ્રવત પ્રવો અને તે માટે તેમને કે
ગવરા અને જ્યારે તેઓ મોષ ધારા માટે
છ-જા નાવે ધારે તે ધારો ધારાસમામા
રજુ રવો

દાદુભાઈ વિદ્વાનો શુ કહેછે?

૧૧ સ ૧૫—તે તુ જાન કરનારીજ વસ્તુ છે

નિરમાક—ને મૂર્ખા અને પેના જનાવેડ

મેરુતુ પુરુ—તે મળતો નાથ કરેછે

વિ ૧૨ હોસલી—ને કાય અને નાકુરના રોગમા જુદિ કરેછે

નાક તુ રતી—૫ મળના નર્વા સચ્ચે કરના ૧૨ વધુ માણસને મારી નાખેછે

નિન સ મુક્ત—ને સમારીદા પંચાની દેવ પ્રાણુ થાય તો દેમા નિ ના રતે હિ

સાંસ પ્રવેશન—૧ એ કો પંચ નાક નિવા રવે છે

પ્રભુપ્રેમનાં અધિકારી

શાસ્ત્રપ્રિહીરિત છંદ.

પ્રાણીમાતલો હરે નહિ કી પ્રિય જે અતરે
મૈત્રીલાનરહે ઓછા બધું કા ર્ય જેને હરે
પ્રાડી છે નિજ ગૈર હે મમતા બાળી ખરા લેમને,
નહી એ નરત્ન આ ભવિરે પામે પ્રભુપ્રેમને ૨

ગ્રામ્યા છે મ માન રૂપ તણા જો ખર જાગિને,
પોતાતુ ય ગાંડી રહ્યા જગતમા સત્ર મા પ્રાણિને
સ્ત્રીકાર્યુ સુખદુ મમા અમપાતુ ગાંડી જથા લેમને,
નહી એ નરત્ન આ ભવિરે પામે પ્રભુપ્રેમને ૨

પોતે હોય સમથ નોનલ ધરે માત્રી ક્ષમા અતરે
ક્રોધાવેશનિરે જસી અવરન ર કી ના હરે,
રાખે જે દત્તાત્રય હૃદયમા માનાપરે રે મને
નહી એ નરત્ન આ ભવિરે પામે પ્રભુપ્રેમને ૩

પ્રાડી નોલ અતૃપ્તિ નામચતલા પૂરા છુગ પાશને
જોડીને જગદીશમા દુષ્ટો ડાડી યથા આશને,
સતોષે સ્થિરતા પગી સતન રૂ નહિ નેમને,
નહી એ નરત્ન આ ભવિરે પામે પ્રભુપ્રેમને ૪

જ્યા ત્યા જાય તણાન અમચરણે નાખાય વાધાય કે,
બૂલી ભાન બહુ હિતાહિતતણ અજ્ઞાન મધાય કે
એના અગ્નિધર ચિનને ધિર 'કી મોયાધિકારી મને,
નહી એ નરત્ન આ ભવિરે પામે પ્રભુપ્રેમને ૫

સોલી ન હિનમોન મહુ ગાંડી નેવા ધી રોહરી,
પાપે લેશ ક્ષમા ના મન અને વાળી નથા રૂથી
તત્ત્વપ્રાપિતલ નિરાન નજરે ચોગેન રૂ મને
નહી એ નરત્ન આ ભવિરે પામે પ્રભુપ્રેમને ૬

સાચો માગ મહાપટ્ટી વિમ્બ મ કાર્દા ન માટે જરા
મિથ્યા મોહવિરો ધરી હિ મ્હી છોડે નિચારો ખરા
ખોગી ખાના કથીરની લલ મા હારે નહિ હેમને
નક્કી એ નરરત્ન આ લવવિરો પામે મહુપ્રેમને ૭

સવ સ્વાર્પણ મીજગ પનિવિરો જેલે મ્યુ રનેહવી,
જેનાથી જનને કદી ખલ જરા ઉઘા ઘાતો નથી
ખીજના વચનો અને કૃતિતપ્તી બાધા ન જેને મને
નક્કી એ નરરત્ન આ લવવિરો પામે મહુપ્રેમને ૮

ના ખેચા ન પમ ન દા લય ને ઉઘાના વેગમાં,
ખ પાપાત કરે નહિ સ્તુતિ અને નિદાતલુ મેગમાં
ગુહાદશ ચરિત્રને ન ન જ દુષ્ટ ની દ્રેમને,
નક્કી એ નરરત્ન આ લવવિરો પામે મહુપ્રેમને ૯

મિથ્યા ધાધનમા ન મો ન ન રહે મિથ્યામુખો ના ચહે
ધારી ધીજગ સત્ય વાત સમજ સ માગ ને જે મહે
સ્વાર્થાધતન ધરી હરે નહિ કદી જે અન્યના હેમને
નક્કી એ નરરત્ન આ લવવિરો પામે મહુપ્રેમને ૧૦

રાખી સવમ આ મચિતન કરે એમતમા શાંતિથી
સાનુ લાન રસપત્રુ ન ન લુને કૂને નહિ બાનિથી
છોડી તત્ત અતતતતીન બનતા સદ્ગોષ્ઠ દે તેમને
નક્કી એ નરરત્ન આ લવવિરો પામે મહુપ્રેમને ૧૧

બોધન ૧૨ રામ બ—જામનમર

હિત વચનો

- (૧) પ્રિય મહુપ્રેમ મહુપ્રેમ સૌજ્ય મોહના જોડા જાના મળી જૂન ખાખ
- (૨) હિતમ લોગે આપ તાગમા અ ગા નહિ રાખુ આપન આવવાના ન ને
પાપવાની કોશીશ નહી
- (૩) અપુખર એ મ નાના ન સિ ૧૩ છે
- (૪) સ્વાનથી પુરો કોઈની અપેક્ષા તપ્યા વિના મહા મના રી શકે છે
- (૫) સુખડ રનેની ખીજનાવ સનાર સુનો છે
- (૬) પુસ્ત નય એ નાનામગ્ગા એ કામા અપાર ધનતા લાર છે
- (૭) સર્વથા અત કરવિરુદ્ધ મ્હિ દુ ખનુજ કાલુ છે
- (૮) સારા ઉતર ધમાગ થાવ પશુ તેને ન પી રી રાગની નથી

હે જમતના બાપ !

હે નોધારા આપાર !!

તારીજ દયા અને કૃપા જાણે અમો નિમ્ન સહટમાલી બચી લવીએ
છીએ હુ દયાળુની સૂટિના દયાળુ મનવોએ અનેક અનાથોને ઉગાર્યો છે

પ્રભુ

હુ હજી પણ બીજાઓને પ્રેરણા આપ કે અમારા જેવા રખડતા
નિરાધારોને ઉગારે !

મન પર લેનાર માટે વાત સહેલીજ છે

— રીયો માટે લગો —

આન સેક્રેટરી,

હિન્દુ અનાથાશ્રમ—નડીયાદ

જેની આખી દુનિયામા જોડી
નથી અને જેને સોના
રૂપાના આદો મળેલા
છે, એણે
આ

ઓ ટો મો હી ની

વાપરના ચુકતા નહિ
આવા હરીશ્વરના આ દીના પ્રસંગોમા પોતાની
કીર્તિને અજાણ્ઠી રાખનાર માન આ એ જ
જે છે, વાપરી ખાની કરે.

જરા એતો અને વિચાર કરો કે બજાર લવતા તેવો
વાપરી તમારા બાલો સફેદ થઇ ગયાછે અમાર આ—

શેખીનીયા તેલ.

બાનને કાળા તથા સુવાળા બનાવે છે તેની અસરની
માફક મનમોહક ખુશી તથા મનને ખુશી કરવાને
બસ છે નિ બા એકનો ફા ૧

તા ૩ અડધા આનાના રતાષ
ખીંડવાથી શેખીનીયા તેલનો નમુનો
મફત વાપરના આપશે

મોહિની એજન્સી

જુમામરછ — મુ બર્ડ

સમાજ સુધારણા

(ચાર મહત્વની ભાવના)

લેખક — શ્રીયુત નલિનીકાન્ત

જે સમાજના નેતાઓ ધાર્મિકઅના ચારમા ફોરેના દોષ તેઓ ॥ અત્યાચારનો અત સમાજ સુધારણાએ પ્રથમજ થવો જોઈએ ધાર્મિક સહિષ્ણુતા-સમભાવના એજ ખરૂં સુધારણા નક્કર છે ચાપણો દેશ જે પ્રતિદિન અનનત થતો જાય છે તે ધાર્મિક અનાચારોને લીધેજ સામાજિક સુધારણા સ્વયં ધર્મપ્રચારનગર કદીપણ ફળીભૂત થવાની નથી ધાર્મિક ઉત્તતિ નેતાઓ અને ધર્માચાર્યોના ચારિત્રકેવલ આધાર રાખે છે જે દેશ અને સમાજના ધર્મિક નેતાઓ ગુરૂ ચારિત્રવાન હોય છે તે સમાજ સત્તર ઉત્તર થઈ રહે છે ચારિત્રનકેવલ જે ઉત્તતિ સાધી શકાય છે, તે પ્રિરથાથી ગરબે કમલ દિગ્ધુ સમાજના સુશિક્ષિત યુવા પોતાના ચારિત્રને સમાજના ધાર્મિક નિશ્ચયનો પ્રચાર કરે ચારિત્રનકેવલ ઉચ્ચ સુરતે જાગૃતતા હૃદયમાં જન્મથી મોવાવા જોઈએ

(૨)

સમાજઉત્તતિ ધીનુ લક્ષ્ય સમભાવ મૂળ સહચાર અને રસવર્મનુ ॥ ૧૫૯ છે - પત્ની પરત્વના આત્માને ઓગળાવ રનમય સહચાર સાથે, સૌક્યપરતી આસપિત દૂર ચાલ જાણનિનાસના સાધનો અને નરકદેહો લોગ્ય ઓછો થાય તો ખરૂં મનુષ્યકલન

સત્તર ત્રાપિ થઈ શકે આવા પત્ની સમાજ કે રાટનું કલ્યાણ કરી રહે અને સાથે આ મ કલ્યાણ પણ સાધી નકે

શુદ્ધચારમની એક અપૂર્વ શોભા અતિથિ સત્કાર અતિથિ દેવોમય એ સૂચ આપ લાવનાનેજ ઘટે છે એ - યુગમાં આ દેશના પક્ષીઓમાં પણ અતિથિ લાવના એટલે દુરજો ઉત્તર હતી કે અતિથિસત્કારમાટે રાણાપુ કરી પોતાનો શુદ્ધધર્મ દીધા પો છે અતિથિ - સત્કાર એ આર્થલાવનાનો એક ઉત્તમ આ દર્શ છે જ્યારથી આ દેશમાં અતિથિધર્મની ન્યૂનતા પતીના સહચારમાં નસલ થઈ છે સારથી સમાજની શુદ્ધચારમાં અવનનિ થતા રહી છે સમાજસુવાણામાટે અતિથિસત્કાર પતીના શુદ્ધચારમાં સવર અમનમાં મૂકવો જોઈએ

(૩)

સમાજઉત્તતિ ધીનુ લક્ષ્ય લાભાવના છે આ લાવના અતિ મહત્વની છે આજ કાલ દેશમાં ગીતે મેળવતુ લેવું અને પામવું એ જરાનર જાણે છે તેટલા સેનો ઉપયોગ જાણતા નથી પાતાની સાવજીતા, પોતાના સુખ અને પોતાના આનંદમાં સમજ જનસમાજનો વ્યવહાર ચારી રજા છે પ્રીતિ, લક્ષ્મી મહોગદ અને સ્વાર્થપાઠગ પ્રયેજ મનુષ્ય ગાંડો બની ગયો છે ગીતિ

આપણે જીવને કેમ ઉપયોગી થયું અને
અંધના કં પાણીએ એવું એ આપણા
નું મહત્વ સ્વતઃ આજ્ઞાન નૂનાયુ છે
એકમા અજ્ઞાન છે, અને ગરીબ છે અને
નરો મનુષ્ય સમીના કુલ માટે તનતો
મહેનત કરે છે ઠના પે પૂર અનાજ મેક
મોના સાવતો નથી એ મનનીનર્ગમાટે
નથી હાજના આશાસનો કે નથી તેમમાટે
કાંઈ કરનાગ નિર્મલ મુરકો નિર્મિતસાથે
મહેનતે એકે આપણા શ્રીમાન તરતી
આ પાસે કાંઈ મ પિન જરયા થઈ
નથી જો તે કાંઈ સ ના આશ્રમ ને નિરા
મિત કરાવવાની અસંયુત એ તો ને તે
કાંઈ નિતિ અને નાગરજ ર ર નિ
રા નિતિનિ રધવા જોય છે એ જાના
ઉદા માટે શ્રીમાતોમા જનન સાગનાવના
તરો નહિ સામ્યની જોતનિના અને
મક નબધા યતો પણ નિ કો જાના

(૨)

સમાજસુધારણામાં નાની બાબતો એ
જો છે આ જાના રેક મુગમા રેક
કામને અગતી એ કોણપુ અમાર
જાના બનિદામ મુજો તો રત જામે કે
તોતોની હાનિતો મ અ ધમગર પો
તો પ એ સમાજ અથવા ગામા અ

બગતી નિર્મો જાખી થઇ છે તે સમાજ
દીર્ઘમતપર્યં આગા અને સમૃદ્ધ રજો છે
એકદાક મહાત્માઓ નાપ, રિવાજ દુર્મ
દાસ રિગેર એ જનનત એકમ બગથી યવ
નોથી પીડાતા દેશનું તત્વ વધારું છે સ
નિર્મોની અ પ સખ્યા અને યુદ્ધના પણ
પૂર્તા સાધન નહિ હોવા છતાં પોતાના સ
માજના એ ય બળઉપર અને રાહનસાહોને
નમા યા છે એમુજ નહિ પણ આપણા
ધસાથે પણ એ ય બગતી અત્યુ શક્તિ
રો પોતાની જનન મારેખા બનિદામમા
મુરગાફેરે નમારી ગયા છે તોત સમીન
મહાત્મા નાનકે એકદાક ધમ મી પુ
ગોરિદસિદ્ધ એ વનામધ્ય રવાળી રિ
વે ન રિગેર પોગિઓ અ પ મારક
ધમ તરતણુ રી પા છે એ સમાજ અને
ગમુ એકમ મગ શિથિન થયું છે તેનાં
અ પ સમયમા નામતીશાન પણ મુસાઇ જરો
પ્રજા ભારનર ન બોકે ધમ અને જાતિર્થ
નિમ્મકન થયેલી છે તોપણ તેઓનો એવત
એ અક્યમળ છે તે સત્વર સિદ્ધ થાઈ
પરપરના રમુર કરી નતે ભારત
વામીનતિ ઉપર બ મુભારના મગદ યાવ
નારના રાજકીય સામાજિક અને ધાર્મિક
જનમા ઉત્ત આરે ભાવનાની આગસ
ખરી અમલ છે

પ્રામત્ત લેવ

તેદરાપક અને માનતી રિવાજો માટે અક્સીર ઉપાય છે — ગીરી એકનો ૧. ૧-૪-
દુધ ધાન ર (જા સાદી મ ત્વ) — કાતને માટે હતમ છે — કિમત આક આના
પરવવદાર અ પ્રેરમા કરવો

Advice to students

I would impress on you that you should endeavour to combine in your lives a real sense of religion with true culture, to believe that you owe a duty to God and to your fellow men, and to stand at faith without fanaticism, deference without weakness, politeness without insincerity, and above all, integrity of character in thought, word and deed. The ideal is a high one but you can at least try and live up to it. But even this is not enough. The country needs something more virile than the accomplished gentleman. It needs men of enthusiasm even more than refined intellectuals pursuing the easy path of worldly wisdom, worldly compromise and worldly success. It needs men of stout hearts and strong hands who will not allow their conscience to be dragged by sophistry of any kind or their nerve to be paralysed by the fear

of unpopularity, but will oppose wrong whenever found and fight unflinchingly the battle of social justice and emancipation on behalf of the weak and down trodden.

H H The Maharaja of Mysore.

(2)

The solemn exhortation which in the days of the Upanishads, the Guru addressed to his disciples on the completion of their course of studies must be still ringing in your ears. No words of mine can add to the impressiveness of the sacred text. Ever bear in mind in your career through life the solemn injunction, never to swerve from the truth and never to swerve from the path of Dharma, a word which in itself embraces the law and the prophet, and sums up the whole of morality. If your western learning has inspired you with a love of freedom and of

personal light, the precepts of your religion place before you in the fore front of your ideals the conception of duty to all your fellow beings. No religion has set loftier ideals. To obtain a mastery of our lower selves and to follow the path of duty without any fear of personal consequences or desire for reward has been the injunction of our religion. You will have to play an important part in the regeneration of India and the making of her future so

as to enable her to take an honoured place in the league of nations. Whatever the course of events and in whatever condition you may be placed always enlist yourselves on the side of order and justice, humanity and freedom. Your culture and your spirituality must run with the blood in your veins and form part of the texture of your soul.

Sir P S Srinivasa Aiyar

Vice chancellor Hindu University

BFNARE

All men must have their likes and dislike. Few men place a curb upon the license of uttered thought. It is easy to part with a five pound note and rub your hand in gleeful recognition of allaying your neighbour's want. It is not so easy to turn from the temptation of a criticism which shatter a neighbour's reputation.

શ્રીયુત કલાપીનું સાહિત્યજીવન

લાડી દોકારસાહેબ સુરસિદ્ધ એ કાલુ એ અમ સર્વાવિત છે ખરો? પરંતુ શ્રીયુત 'કલાપી' ના નામથી તો આખા ગુજરાતમાં લાગ્યેજ કોઈ કેળવણીએ. અથવા કવિતાનો શોખી. શુદ્ધ અજાણ્યો દરે તેનો મધુર દેકાગવ યાદ અભાગીનાજ શ્રવણગોચર નહિ થયો હોય તેની કવિતાઓ આજે અતિશય લોકપ્રિય થઈ પડી છે આ મોખાસથી આ પછે તેની અગાધ કવિત્વશક્તિની પ્રશંસા થતી સાબળીએ બીએ વળી કેલોક તો એટલે સુધી કહે છે કે 'કલાપી અને 'સાહિત્ય' એ બે શબ્દો તો પરાક્રમવાને યોગ છે પ્રસ્તુત લેખ તેના સાહિત્યજીવનસાથે સળધ ધરાવતો હોવાથી અને એમણે જીવનનો ધણો સમય સાહિત્યની ઉપાસનામાંજ વ્યતીત કરેલ હોવાથી ઇષ્ટ છે કે આપણે એ જીવનતરફ દૃષ્ટિ કરીએ

પ્રથમ એટલું જાણવું જરૂર છે કે કવિતા જાને કહેવી? લીનીને છે પ્રાસ મજના આવે મયવા શબ્દોની યથેચ્છ ગોઠાણીને કવિતા હોવી કે એ એટલે અરો સમજાવી નહીં છે એટલે કે કવિતાનું સ્વરૂપ સમજવું જોઈએ

કવિતા એ જીવન અને જાનનાની સાથે પાનિમાં છે મુખને જે ઘાટ એકદમ આદ્યાદકારી જણાય તેની સાથે કવિતાનો અલગ છે હૃદયને હૃદયની સાથે અથવા અન્ય હૃદય સાથે વાંત કરતું કટીએ તો

તેની ભાષાએ કવિતા છે એટલે કે કુદરતના ભવ દેખાનવું વર્ણન અથવા કાંઈ કરણા જનક દર્યનો ચિતાર ગદ્ય કરતા પદ્યમાં કહેવાથી વધારે સહેનાઈથી સમજી શકાય છે અને એની અસર વધારે ઊંડી થાય છે એ સૌ કોણને વિદિત છે કારણ કે સ્વભાષા સમજવામાં સરળ થઈ પડે છે કેલોક મનુષ્યો માને છે એ પ્રમાણે કવિતા કરતી એ કાંઈ જોવી તેની વાત નથી અથવા કવિતા એ કાંઈ નિવૃત્તિનો સમય ગાળવાનું સાધન નથી પરંતુ કવિતા તો જનસમાજની જ વ્યાખ્યા અને આનંદ થઈ પડી છે કવિના આયણી લાગણીઓ અને વિચારોને પવિત્ર કરે છે અને કુનિઆના સામાયિક સુખકરતા વધારે રચાણ અને ઉચ્ચતર કક્ષક છે એમ જાન કગવે છે Poets are prophets priests એ ઉક્તિ અનુસાર કવિઓ આ પછીને કુદરતપાસેથી તેના સરજનદારપાસે લઈ જાય છે ઇશ્વરની અકળિત ગતિનો ખ્યાલ આપે છે કવિતા એ સદગુણની ઉપદેશક શોખની પ્રેરક અને સમાજની સુધારક જે એમ કહેવું એ અતિશયોક્તિ નથી

જાણ એમ પુછે કે 'કવિ કવિતા બનાવે છે કે કવિતા કવિને બનાવે છે? તો એનો મથાર્થ ઉત્તર તો એજ કવિતા કવિ? બનાવે છે ઉદાહરણતરીએ એ સુતાર નમુને ૧૨ ખુરસી બનાવે છે તેને એ કુશળ કારિગર છે એમ કહેવાનું કાગળ એજ કે એ

સારી ખુશી બનાવી અને એ ખુશી જોઈને
સૌ કોઈ એની કારિગીરીના વખાણુ કરશે
નહિ ? એને યોનાને જોઈને! ખુશીની
વાત નહિ જાણતો હોય એવે માણસ કે ત્ય
એને મૂર્ખ પશુ ગણે ત્યારે આ ઉપરથી
સિદ્ધ થાય છે કે જેમ ખુશી મુતારને તેમ
કવિતા વિને બનાવે છે

કવિતાની પ્રગતિ કવિના હૃદયને પ્રિય
કરે છે વિષુદ્ધ વીણના જેવું દોર છે
જેની રીતે વીણાઉપર આવાન કરીએ તો
નાદરે તેનો પ્રસાવાન થાય છે તેમ વિને
કોઈ અપ્રાપ્તરૂપે ધિગમ્ય થાય તો
તેનો પ્રસાવાન કવિતા પે માન છે આ માં
રામાયણ આ ગીતે નખાયું હતું

અરે અને મોઢાં જો તો એનેજ સમ
જવા ? કવિન માન માન પેતે નથી
હેતો પણ નરિત ડોનાતુ જાણવે છે આ
ધાનનો પ્રસાવાત હોય નેમા યોનાતુ સુ હોઈ
શરે રિતીન નેધ રહે ? આ
મહારા નથી સરતુ પ્રેન છે એ વિ અને
ચિનમા જ્યે હતો વ સ્વપ્ન પા વખે છે કે-

Half was hers and half

was mine

શ્રીયુત કલાપીના મા મે મનનપૂર્વક વા
ચાથી તેમા આ મનિક ચ માનૂસ પડે છે
તુઓ કહીને હાન ગ વખતાના મખમાં
આ શરો ? ને પણ વિચાર કયાવચર ગઈ
અરા! શ્રીયુત મહિનામ વિવેચના સહવાસની
અસર તેના ઉપર જાણી જોઈ વધ હતી
કેકા વ'મા શ્રીયુતનાં નધા કા મે આપ્યા
નથી પણ તેના પવન થયા નેના

પ્રસિદ્ધ કર્યો છે તેના અનસિદ્ધ વા મે
અને હેબોમાં સુ હમે એ નાવા મણુ ઉ
તક નહિ હોય! પ્રશ્નર જુઝ હરો તો અ
નુકૂળતાએ તેના રતેલીઓ તરથી એ અ
પ્રસિદ્ધ રતો જુગર સાહિત્યના ખાનખાને
વધારે મૂલ્યવાન બનાવો શ્રીયુત વાપીની
મગ્નો ઉપરથી આધુનિક કવિયશ પ્રાથિ મદ
જતોએ અનુરૂપ પ્રવાનો પ્રયાસ કર્યો છે
પરંતુ મે સારણ થયો વધી અને અનુકરણ
એ મૂળની કાં મા મુકા વા વ તેમ નથી.

રજીતોમા અને સ્ત્રીઓ રનાનો રિવાજ
પ્રચલિત હોવાથી શ્રીયુત પ્રપતીરદરય સ
પ્રપુરીતે સમગ્ર સમ્યા નોળા ની એજ
કારણથી વધત્ય રિથિનિમા પપુ સાર જોનાનો
તેનો આપદ છે ઇવર ૭૬ તે સાર
સ એ એમનો સિદ્ધાંત હોય એમ જ
ધ્યાન છે

હારી બામા! દલન કૃતિ સર્વ હેતુવાળી
પ્રજે ના અનુલવ અનુ સર્વને સર્વ બહાની!
પપુ આ મા સુખદુ અવણી વેક નાખી નથી કે
આ તો મોળે મદરત તણો માત્ર પાપુકારી

વેદાતના અજ્યાસી રા મહિલાધના સ
હવાસથી અહવાસડિમ મે મતની અસર
શ્રીયુત કલાપી ઉપર થા હતી તો પણ તેને
લાન થયુ હતું કે હું ઇશ્વર નથી પરંતુ પા
મર નાણી પુ—

હું તો માનની હું વિચિત્રના હું જન
ના! જાની નહીં!

તેમજ વગી ધારે ! મહિલાધને પ્રા
ચના નની લખી ત્યારે શ્રીયુત નાખીએ લખી
છે સનયની ગોધ જે કથા ની માયના છે

સ્વર્ગીય ઇશકવી ઉભરાઇ જતી તેની સ
નમને લગતી કરિતાઓ ઇશ્વરને સબોધીને
ઠે અને વિપવમુખની લાનઆ બનાવતી નથી
એ વાત ને નાયક ધ્યાનમાં ન રાખે તો
શ્રીયુત કલાપીની કરિતા ખોળી સમજાય
એ સભરિત કે *Keats's 11 Nation*
જુઓ ની પેઠે શ્રીયુત કલાપી પણ પોતાની
વિચિત્રતાઓ અલય, મનોહર અને પ્રયુક્તિ કંઠથી
(Full throated) મેને છે

અન્ય કવિઓ જ્યાર હરિને નિહાળ્યા
જલાઈ વચનો મેને છે અને મહાત્માના જેવી
વાણી લખે છે ત્યારે શ્રીયુત કલાપી સ્વનમને-
મનમને-ગોધ કે ગાન મેના જા પણ નર
કેખાય છે

કલાપી મનિન પ્રાણસ યો (Eral
Spirits) મા માને કે એમ નીચેની ની
ગીઓપરથી જણાય છે

મૂન નિયોરી અલી છે જાપ જાપવો ઇશકનો
પર ન કપાની શીર્ષની માળા બનાવો તો લની
એ મ ન જપતા જા મે બુતાવગો ના મે અ ગી

+ + + +
હમે જોગી મના નરના રનતાનો ટુનાગઓ
નહીના બુનને ॥ જગાગી મેનનાગઓ

‘આપની નાગે એ ૧ થમા કલાપીને
વેદાનના મીન મૂન ‘મ જનિવ વચ’ ૧ તુ
જ્ઞાન અને રા મજિબાઈના વેદાતી મતની
અમર હોય એમ કેખાય છે

જ્યા જ્યા નજર મૂરી ઠરેયાગી બગીસા આપની
શ્રીયુત કલાપી દીશ્વમતવાની છે અને યી
અમતના (Fatalism) એ મનુષ્યોને રના
માનિ છે

કીરમત કરાવે બૂલ તે બૂલો મરી નાખુ બધી
+ + + + +
પાસા કે કે જતો સર્વે ૧ દેવો હરિ હૃદય છે

પચીસ વર્ષની અલપનયમા કલાપીએ શુ
જરાતી, ઇંગ્લેશ અને સંસ્કૃત એનો ધણોજ
સારો અભ્યાસ કર્યો હતો તેનું ઉદ્દેશ જ્ઞાન
પણ સારું હતું પાશ્ચાત્ય દેશના વડ સનય,
રોડી, કીસ જેવા મહાન કવિઓ, અન્ય
તત્ત્વવેત્તાઓ અને વિદ્વાનોના પ્રયોનો અ
ભ્યાસ મેનો હતો કવિજનુર કાલિદાસ,
લગ્નમુતિ, બાલુલક વિગેરે સંસ્કૃત કવિઓનો
પણ અભ્યાસ કર્યો હતો અને શુજરાતીમાં
તો ભાગ્યેજ એ ૧૬૦ માગી મોપડી તેના
નાયવામાં નહિ આવી હોય કવિ કાલિદાસના
મેધવ્રતવિરો તે વખેડે—

લને કાલિ ૧ મે નિજ ન કહ્યું વાદળી કને
મિયાનો સ દેશો વનસહ દીધો તે પણ લલે,
નકી મા હુ છે આ મુજલિ અને એ કવિ દિ
પહોઆજ્ય મેને કનિ ઉદન તેની રમણીને
ગરિદાસવિરો તે લખેડે—

ગવિ આ ભાળો તો હુદરતતણો બાન્ધન હતો,
જનો તે શુ જાણે ૧ જનપર રહો વ્યાય લખટયો
વિતા અનુજોશી જનદુ મ જતો બ્યા સુધી અરે,
વિત ના બોમ્તા સુખમય ગમીના નહિ બને ૧

પાપકર્મ કયાપડી જો પારેખરો પશ્ચાત્તા
માર તો એ પાપમાથી મુક્ત થવાય છે એન
શ્રીયુત કલાપીનું માનનું છે—

હા પરતાવો નિપુન જરણ સ્વર્ગવી ઉતર્યું છે
પાપી તેમા પૂખડી ધને પુણ્યશાળી બને છે ૧

x x x x x
અમારા મીઠા તે ઉદનમય છે પીત સ્વર્ગી

આવોજ વિચાર શેરી સવિઠે —

'Our sweetest songs are those
that tell of saddest thought

કુદરતને તેમણે સવારાખવા કહ્યું છે—

લવેઠે બેન નદીઓ ત્યા

ગજન દરખત રહ્યા ગાનાં !

આવો વિચાર એ અંગ્રેજ કવિ સવિઠે—

Find tongues in tree, books in the
running brook

Sermons in stones & good in every
thing

શ્રીયુત કલાપીના કા પોમાથી વાચનારને
તેની સુઠતા અને હૃદયની નિભાવતાનું ભાન
થાય છે કેકારન માના કેટલાક ગા થો સ્વન
છે અને કેટલાક મુદત્ત છે તેમા પ્રજ્ઞે કેકારો
મહત્ત્વના તત્ત્વો (great truths) જોવામા
આવેઠે જેમ જેમ તેના કા પો આપણે

આગળ વાચીએ છીએ તેમ તેમ વાણીનો

પ્રવાહ જા મીનિના નવાદને ભાન કરાવેઠે

અને એ કેકાર યોગજન્ય આત્મા હશે એમ

આપણને જણાય છે તેણે સર વો દર રોકાઈ

કહેઠે એ પ્રમાણે—

'Trafles themselves were elegant
in him.'

નજીવી ચીજોને પણ એમા સુધીને મનો-

દર જનાવી છે

લવિધ્યની નજમા શ્રીયુત કલાપીની ક-

વિતાઓ મધુ સ્થાન મેગવરો એ પ્રથમ વિ-

ચારવાયોગ્ય છે પરંતુ એટલે તો નિનય છે

કે સેકરો વધુ સુધી જોની કવિતાઓ અમર

થવાને યોગ્ય છે એના શ્રીયુત કલાપીના મ-

ધુર મોહક આદ્ય મામિત્ક અને મનોહર

કેશવને ગુજરાત વિસરશે નહિ

'નવીન'

હિંદુસ્તાનમા કેળવણીની સ્થિતિ—હિંદુસ્તાનમા ૧૦ માણસે ૫ માણસ

એટલે ૧ માણસ ૬ માણસ જાણેવા છે આમાએ જાણનારો અથ વસ્તી ૫૫ મ
કાળા અક્ષર ફરીમારે એવા-મુક્ત લખી વાની શકે મેવાજ (Literate) કરવાનો છે
પ્રારંભ ૧૦ મા ૧૬ નખી વાની શકે યાગે સીએમા ૧ મા ૧૦ એટલે
સેકરે એક ટકાજ (૧૯૧૬)

મેગન શાલેનગાલુ—શાલેનગાલુના રા યજ્ઞમસ પહેલાની દિ હી દરખારની સ્થિતિ
કરનારની રા ૧ ૫ ૫ અને ગુજરાતની તપા તથા સાહેમીવગેરે તપ વાતાફરે ના
અગુરા માસિકમા ચાલુ સાનના પિતિ મામથી પ્રથ યાજ છે તમે જો જા માસિ ના
આદ્ય ન થયા હો તો આજે રા ૨-૮- મોમની અથવા વી પી થી મગાવો

સ્વર્ગ
ના
સ દેશો

હુનિયામા દેવલોકહુ મુખ લેલુ હોય,
તો મગજને ફીકરથી દૂર રાખલુ,
અને એ કામ આ—

અમારૂં તાજાં શ્રૂતોમાથી બનાવેલુ ટકાઉ

ઓટો પરસ્તાન (૨૦૨૨૬)

સુગંધીનો ભંડાર

હુની ગંકેઠે તેમા એવી મધુર અને મુદર સુગંધી છે કે ચિતાવું
બેઠાંને ભેતભેતામા ખુશાલીમા પ્રવરાવી નાખે

તમેએ હજારો લેલાય ઓટો વાળાં હશે

પરંતુ મગજના ચાંતવણોને તુકસાન

પ્રહોવા મા વગર આનંદગાં રાખનાર

આ ઓટોથી તમા નીચાજ છે

જેને માટે સખ્યાત્વ

સંતોષિત મળ્યાં છે

વી
પરસ્તાન
પરંતુમરી હા
ન ૧ પાવણની,
સુખ ૩

કિંમત - ૦૧૧ ઓસ મિનીના રૂ ૨)

૧ પ્રમ " રૂ ૦૧૧

૦૧૧ , રૂ ૦૧૧

સેમ્પલ રૂ ૦૧૦

સુગંધીકા ૧ નો ૦૧૦

મયમ બીજ એકજ દેખાતું હતું એ વાત ખરી છે પરંતુ બીજા સાર બીજા તેને વિશે શ્રુત રહેના હતા એજ પ્રમાણે મનુના અતરમા જે તત્વ રહેયું છે તે ક્રમેક્રમે વિકાસમા વૃદ્ધિ પામે છે, અને અતરની શ્રુત વૃદ્ધિ તૃપ્ત થવાનો દુન લ નસગ નિકટ આ પતો જન છે અગાધ બીજા બવસાગરના ઉછાગતા મોગ્ન એથી આમતેમ અફલાતા તો કિનારો આની લાગે છે અને વિરાતિ અને શાંતિ પ્રાપ્ત થાય છે જે ગિરની શોધ જન કરતો હતો તે સિન જળહળ પોતરૂપ હવે નકાશી રહેછે અતરની વિજયોત વૃદ્ધિ પ્રાપ્તતા બહાર ઝગડી રહેતી થોનિમા બગ્ન બધ છે અને ન્યા લા એકજ તત્વ સિનાય અથ કષપણુ દૃષ્ટિગોચર થતુ નથી

ઉપર કલા પ્રમાણે અને જે શ્રુત આ કાશા ઉદ્ભવે છે તેનું કારણ શુર પાથી ન વારો પડેલો નાપુ તો કયો જાય છે પણ કો રથાને જઇને અગ્રકુ છે તે તે જાપુતો નથી સૃષ્ટિનો અચળ નિયમ એ છે કે ૨ વસ્તુ થાથી નીકળી લાજ પાડી ફરીને તે લય પામશે પૃથ્વી પાણી તેજ ને વાયુ એક જી તમા ક્રમેક્રમે લય થતા બને આ કારણે જોયું તે ક્રમેક્રમે ત્રણ થયા છે તેમાં સમાધ જશે પચતત્વની ઉત્પન્ન થયેલી દૃઢ પ્રત્ય તત્વમા / લગી જાય છે આ નિયમને લક્ષમા રાખતા પાથી અને ઉચિત છે કે તેણે સ્વધામ પર્વેશાને પાર્શ્વ પગના રચા સમગ્ર જાણે મૂળ ધર છે અને તેથી કર્મ કાષ્ટને અતે તેની પારો / જઇને વિશ્રાંતિ પ્રાપ્તવાની છે આ માગ ૭ દર્શાવે

છે તે ધર્મ છે એકમાથી અનેકની વ્યવિત છે માટેજ અનેક એકમા અતે મળી જવાતું છે ઐતરેય ઉપનિષદમા કયુ છે કે 'ક તેષત એકાદશવદુ સ્વામ પ્રજાયય ૯ એક જના અનેક પે નગરપુ એરી ધરને ધાજા થઇ અને તેથી સકળ વિશ્વનો પ્રાદુર્ભાવ થયો અનેક તે એકના અશરૂપ છે અને તેથી અનેકમા ત્રયેકનેવિરોધ ઝાસકિત રહેતી છે એ ધ્વજાશક્તિ વિનાસકમનું અચળ કારણ છે પિતાને ૨૨ જઇને તેને ફરીથી મળાને ભેગવાની ઇચ્છા યુગને સ્વાભાવિક છે પિતાતુ ધામ જ્યાથી ત્રાસે નીચળી પડતાતુ થયુ છે ત્યાં પાછા જવાના પ્રે માગ છે સિન સ હિના પ્રમાણે કમકાલો જાનવાન રતિ મેદા દિકામત તત્તિરીય ઉપનિષદમા પયુ કયુ છે કે 'વેન્સાવત કાન્દુવામક ૧ તત્ર પૂત સિન્ન વાટે નિયતનિતિકકામ્યનિયન્નથ ચતુ વિંધ કમ પ્રતિપાથમ્ ॥ તસ્માદુત્તર્યાં વ્રજા પર્વો જ્ઞાપાસ્તિવત્કુમય પ્રતિપાથત ॥

આપણે જે બે માગ કલા તે આ નમાલે કમ માગ અને ચાનમાગ છે કાષ્ટ કહેલે કે વેદમા ગા ૧ ઉપાસના અી ધર્મ ૧૪૪ માગ જતાવેના છે અને શીમહલગવદ્ગીતામા પપુ નાન લક્ષિત અને ધર્મ નહેતુ નતિ પામ્ન કરવામા આવેલું છે આ કહેતુ અં છે પપુ શિવ સહિતામા અને તે ઉ માં મ મા લક્ષિતો સમાસ કરેલો છે ધર્મ એલે શુર અતરની કે ધપપુ શક્તિ ના તિમા આવે ગતિને પ્રાપ્ત થાય તેનું નામ દિયા અને દિયાથી કમ લક્ષિતના રૂપ પને આત્મગ વિચાર કરીતુ લારે આપ મને સમ

જાશે, સ્પષ્ટ સમજશે કે ઉપાસના ભક્તિ
એ ડર્મ છે

મનુષ્ય-જનનના કલ્યાણને અર્થે પૃથ્વીઉપર
ચોક્ક નહિ પણ ધણા ધર્મ દૃષ્ટિગોચર થાય
છે, તેમાં મુખ્ય દિદુ ધર્મ શુદ્ધ ધર્મ, ૪
સ્લામી ધર્મ અને ખ્રિસ્તી ધર્મ છે આપણો
દિદુ ધર્મ જેને ખરીરીતે સનાતન આર્મ
ધર્મ આપણે સમજીએ છીએ, તેને માટે ૫
મિમ પદેશના અને તેમજ અનુકરણ કરનાર
આ જુમિના પણ ધણાજનો એની નીકા કરે
છે તેમાં અનેક સપ્રદાય અને ૫ થય
અનેક માર્ગ અને વા આ બધામાં ૭
અને તે સર્વના મત લિખલિખ છે અને
સલા તો એકજ હોય એનાઓ આપણે
પુછીશું કે કયા ધર્મમાં જીવું મતના
દીઓ નથી ઉપર કયન કરેલા સવ વર્મ મા
અનેક પયો આજે પ્રસિદ્ધ છે સર્વ ધર્મમાં
સલના અથ ચોટ અથવા મોટ ભાગે રહેના
છે, કેમકે એ ૮ થ ની તે સાખાઓ છે
સયને રોધવાનું સર્વમાં પ્રયત્ન છે એ
સલા મન, જુદા અન નાપીની પર છે જે
વાણીથી પર છે તેો વાપીમાં અને તે ૧
ખરી વાણીમાં સમાવવાનું પ્રયત્ન સપૂજ
ફળદાનક હોયજ નહિ આજુ ભગત અપ
ર્ષતોગી ૮ પદેશ છે પરંતુ આખર આખરું
તો સમજાવમાં નિરતર રાખીશું કે સદ્ગિતા
આરભમાં એજ ધર્મ રતો આ પ્રથમ
મૂળ જે આર્મ પ્રગ ચંદ તે નૂન-ચ ૧
આર્મ પ્રગ તે આ પવિત્ર ભગત જનિ છે
અને તે પ્રજના જીવો ધર્મ-રચાપક મદાન
જાણીઓના વચાજ છે ખીછ પ્રાજઓ એ મૂળ

આર્મ પ્રજની સાખાઓ છે નૂન-ચ-માર્મીજ
સાખાઓમાં રસ પ્રસરલો છે હમેશ રસ
વનારે તો યજમાન હોય છે બહારની ક્રિયા
ઓમાં લિખતા ભક્તિને દેખાય પરંતુ અતરમાં
ઉંડા ઉતરી જોતા, સર્વમાં સાગ-તત્વ તો
અમાન એક તેનું તેજ, માત્ર ૫ ૧ આ
જરજને લીધે ૮ જુનીમાં પ્રવૃત્ત સર્વ ધર્મમાં
ભક્તિયોગનું દર્શન થાય છે સારે દ્રવે ભક્તિ
એટલે શું તે આપણે સમજવું જોઈએ
નાર સૂત્રમાં ભક્તિ પદ્યમેચરૂપા છે
એટલે પ્રેમનું ૧૮ ઉચામાં યુ સ્વરૂપ તેજ
ભક્તિ કે નારદ ભગવાન કહે છે કે-પ્રેમ
અવિનાશી છે, એ પ્રેમ જેને પ્રાપ્ત થાય છે
તે પુણ્ય પતિપૂજતા ધાર્મ છે અમૃતપાન
કર છે સપૂલ સનોપ અને તૃપ્તિમાં નિમગ્ન
થાય છે અને પ્રાપ્તિ બાબ વિષયની ઇચ્છા
રતો નથી તેને દેવ નથી માન નથી અને
તે સાચા જ્ઞાનદમય છે સાદિય સૂત્રમાં
ભક્તિ ૧૧ વ્યાખ્યા એવી આપેલી છે કે કથમમાં
પૂરા અનુભવે ભક્તિ કહે છે કેમકે એમાં જે
ચિત્ત રખા છે તે અમૃત કા પોટે એમ
મહાત્માઓ ને છે એ જ્ઞામાં વિગેર અન
છે કે એ ભક્તિ કવર વિવિધ જ્ઞાન માન છે
એવો મર્દ મનમાં રવાનો નથી કેમકે દ
ધીઓ હોત તેન પણ નાત થાય પાડે
ધીઓ નાત પના પ્રીતિ નાતી નથી વિ
નાનવિના ભતિયી મુમિ મળી સદૃષ એમ
મદની ગોપીમોના દૃષ્ટાન્તે નિ થાય છે
નાન સૂત્ર અને સાદિય માર જે મધ નન
જે રહેતો દા ૧ ને નભિની વ્યાખ્યાના
નથી કથમને ૧૪, નિમજ ૧૬ પ્રેમ